Peckham.
W., 10,000--20/9/98.

Croydon Public Libraries.

CENTRAL REFERENCE LIBRARY.

Accession No. 8618 Class No. q274.2

Besides the class topic, other topics treated of in this book are as follows:—

TOPIC NO.	PAGES.	TOPIC NO.	PAGES.

This Volume is presented *by the Lords Commissioners of Her Majesty's Treasury*

*to*____________________________

and will, in the event of the Library being broken up, be returned to the Controller of Her Majesty's Stationery Office, Westminster.

(s)

CROYDON PUBLIC LIBRARIES CENTRAL

BROMLEY LIBRARIES

3 0128 02105 6604

RERUM BRITANNICARUM MEDII ÆVI SCRIPTORES,

OR

CHRONICLES AND MEMORIALS OF GREAT BRITAIN AND IRELAND

DURING

THE MIDDLE AGES.

Q 8513. Wt. 12052.

THE CHRONICLES AND MEMORIALS

OF

GREAT BRITAIN AND IRELAND

DURING THE MIDDLE AGES.

PUBLISHED BY THE AUTHORITY OF HER MAJESTY'S TREASURY, UNDER THE DIRECTION OF THE MASTER OF THE ROLLS.

On the 26th of January 1857, the Master of the Rolls submitted to the Treasury a proposal for the publication of materials for the History of this Country from the Invasion of the Romans to the reign of Henry VIII.

The Master of the Rolls suggested that these materials should be selected for publication under competent editors without reference to periodical or chronological arrangement, without mutilation or abridgment, preference being given, in the first instance, to such materials as were most scarce and valuable.

He proposed that each chronicle or historical document to be edited should be treated in the same way as if the editor were engaged on an Editio Princeps; and for this purpose the most correct text should be formed from an accurate collation of the best MSS.

To render the work more generally useful, the Master of the Rolls suggested that the editor should give an account of the MSS. employed by him, of their age and their peculiarities; that he should add to the work a brief account of the life and times of the author, and any remarks necessary to explain the chronology; but no other note or comment was to be allowed, except what might be necessary to establish the correctness of the text.

The works to be published in octavo, separately, as they were finished; the whole responsibility of the task resting upon the editors, who were to be chosen by the Master of the Rolls with the sanction of the Treasury.

The Lords of Her Majesty's Treasury, after a careful consideration of the subject, expressed their opinion in a Treasury Minute, dated February 9, 1857, that the plan recommended by the Master of the Rolls "was well calculated for the accomplishment of this important national object, in an effectual and satisfactory manner, within a reasonable time, and provided proper attention be paid to economy, in making the detailed arrangements, without unnecessary expense."

They expressed their approbation of the proposal that each Chronicle and historical document should be edited in such a manner as to represent with all possible correctness the text of each writer, derived from a collation of the best MSS., and that no notes should be added, except such as were illustrative of the various readings. They suggested, however, that the preface to each work should contain, in addition to the particulars proposed by the Master of the Rolls, a biographical account of the author, so far as authentic materials existed for that purpose, and an estimate of his historical credibility and value.

Rolls House,
December 1857.

REGISTRUM EPISTOLARUM FRATRIS JOHANNIS PECKHAM ARCHIEPISCOPI CANTUARIENSIS.

REGISTRUM EPISTOLARUM
FRATRIS JOHANNIS PECKHAM,
ARCHIEPISCOPI CANTUARIENSIS.

EDITED

BY

CHARLES TRICE MARTIN, B.A., F.S.A.

VOL. I.

PUBLISHED BY THE AUTHORITY OF THE LORDS COMMISSIONERS OF HER MAJESTY'S TREASURY, UNDER THE DIRECTION OF THE MASTER OF THE ROLLS.

LONDON:
LONGMAN & Co., Paternoster Row; TRÜBNER & Co., Ludgate Hill:
ALSO BY
PARKER & Co., Oxford; and MACMILLAN & Co., CAMBRIDGE;
A. & C. BLACK, and DOUGLAS & FOULIS, EDINBURGH;
and A. THOM, DUBLIN.

1882.

BROMLEY PUBLIC LIBRARIES AL LS
CLASS L 92.4
ACC. 02105 6604
[274.2]

Printed by
GEORGE E. B. EYRE and WILLIAM SPOTTISWOODE, Her Majesty's Printers.
For Her Majesty's Stationery Office.

ERRATA.

No. xxviii. This document being dated at Reading, should have been placed at the beginning of August.

No. cvi., l. 2, *for* "nostram" *read* "vestram."

Page 158, l. 8, *for* "Oxoniensis" *read* "Exoniensis."

No. cxli., l. 5, *for* "nostre" *read* "vostre."

No. cxliii., marginal note, l. 5, *for* "wardship" *read* "testamentary jurisdiction." *See* Decret. Pars. I., Dist. 88, c. v.

No. cliv., l. 11, *for* "fiet" *read* "siet."

Page 267, *for* "CCXVI." *read* "CCXV."

" " *for* "CCXV." *read* "CCXVI."

Page 270, in margin, *for* "179 b." *read* "R. f. 179 b."

TABLE OF CONTENTS.

TABLE OF CONTENTS.

	Page.
PREFACE	xli
1279.	
I.—23 May. To Margaret, queen of France. License for one of her clerks to study at Paris	3
II.—24 May. To pope Nicholas III. Account of the interview between the kings of England and France at Amiens	4
III.—25 May. To the bishop of Tusculum. Asks him to request the pope to write to the king thanking him for the restitution of the temporalities to Peckham	6
IV.—26 May. To John de Porogiis. Grant of the manor of Quincy for a rent of 100*s*.	7
V.—28 May. To Peter Albi. License to study at Paris for five years in accordance with the will of archbishop Boniface of Savoy	8
VI.—3 June. To Robert count of Boulogne and Auvergne. Sends a messenger about money left with his steward	8
VII.—4 June. To John de Chishull, bishop of London. Orders him to summon his fellow bishops and suffragans to meet the archbishop at Reading	9
VIII.—6 June. To pope Nicholas III. On his arrival in England found the prior of Canterbury under sentence of excommunication	10
IX.—To the justices. In answer to a writ of the king certifies that K. de Verdun was wife of Stephen de Befington	11

Page.

X.—11 June. To John de Reygate and other justices. Requests them to postpone certain proceedings against the earl of Gloucester till the king's return to England 12

XI.—12 June. To Amaury de Chanceus, sheriff of Sussex and Surrey. Demands the delivery of one of his tenants, in the sheriff's custody 13

XII.—14 June. To John de Reygate. Requests him not to infringe the liberties of his see, according to which cases in the Lowy of Tunbridge should be tried there 14

XIII.—17 June. To the prior of Christchurch, Canterbury. Desires him to cease his prosecution of Wm. Franceis, parson of Riseberg, in a secular court . . . 15

XIV.—9 July. To the dean of Lincoln. Empowers him to act on his behalf as to revoking the excommunication of the late sheriff of Lincoln by archbishop Kilwardby 16

XV.—11 July. To pope Nicholas III. Asks him to lend him 5,000 marks of the money collected for the crusade, to pay his loan from the merchants of Lucca . 17

XVI.—12 July. To Latinus, bishop of Ostia and Velletri. Asks his favour for the bearer, his proctor 20

XVII.—12 July. To the bishop of Tusculum. Complains that certain merchants have procured his excommunication if their loan to him is not repaid at the stipulated time 21

XVIII.—19 July. To the abbot of Bardney. Orders him to receive back certain monks sent away by Kilwardby 23

XIX.—19 July. To the archdeacon of Bedford. Orders him to sequestrate the fruits of Wrestlingworth church 25

Page

XX.—19 July. To Ric. Gravesend, bishop of Lincoln. Desires him to proceed against persons who have produced forged apostolic letters 26

XXI.—20 July. To the archdeacon of Canterbury, &c. Orders them to excommunicate persons who are injuring Christchurch . 27

XXII.—1279. To Thos. de Ryngemere, prior of Christchurch. Offers him privately absolution for failure in paying the tenth, and dissuades him from applying to Rome 28

XXIII.—31 July. To the chancellor and university of Oxford. Protection and confirmation of their privileges 30

XXIV.—August. To the bishop elect of Dublin. Asks particulars about the date of the excommunication of the bishop of Chichester for not paying the tenth . . 32

XXV.—4 August. To cardinal Matthæus Rubeus Ursinus. On behalf of the convent of Canterbury in their suit concerning jurisdiction during the vacancy of the see . 32

XXVI.—5 Aug. Indulgence for those who pray for the soul of Beatrice, daughter of Henry III. 33

XXVII.—9 Aug. To Anselm. The merchants of Lucca continue to persecute him . . 34

XXVIII.—To William de Braose, bishop of Llandaff. Desires him to excommunicate the false accusers of Walter, bishop of Exeter . 35

XXIX.—To Nicholas of Ely, bishop of Winchester. Requests his presence at the consecration of the bishop elect of Dublin . . 36

XXX.—To the bishop of Winchester. Invites him to his inthronization, and asks him to send venison and game . . . 37

XXXI.—To the earl of Surrey. Asks him to attend to his tenants' complaint about the excessive quantity of game on his land . 38

Page

XXXII.—To the bishop of Winchester. Concerning the admittance to ecclesiastical sepulture of a man who was killed by robbers and buried in the road 39

XXXIII.—9 Aug. To Hickling priory. In reference to the complaint of Alex. of Yarmouth, whom they refuse to admit to their house 40

XXXIV.—To the abbess of Wherwell. Desires her to receive an inmate nominated by him, as is usual by a new archbishop . . . 40

XXXV.—12 Aug. To certain monks of Bardney. Desires them, having been expelled by Kilwardby, to return to their monastery 41

XXXVI.—12 August. To the mayor of Sandwich. Complains of the ill-treatment of clerks. 42

XXXVII.—To Richard de Carew, bishop of Saint Davids. Advice about the punishment of W., rector of Penkethlin 43

XXXVIII.—13 August. To Ralph de Fremygham. Requests him to send back T. Malepoudre, of the order of S. Thomas of Acon, to the master 44

XXXIX.—16 Aug. To Walter Bronescombe, bishop of Exeter. Asks him to relax the suspension of the abbey founded by the countess of Devon 44

XL.—16 Aug. To the bishop elect of Dublin and M. Ardicio. Sends the copy of the confession of some monks 45

XLI.—17 Aug. To Robert Kilwardby, late archbishop. Concerning the crimes of a certain bishop 46

XLII.—17 Aug. To cardinal Orsini. Asks advice about the legality of acts done by the late archbishop after his translation, and about the appointment of coadjutors to infirm bishops 47

XLIII.—17 Aug. To the bishop of Tusculum. Desires the Roman court to lend him money collected for the crusade, to pay his debt to the merchants of Lucca . 48

Page

XLIV.—17 Aug. To Benedict Gaietani. Asks for his advice 49

XLV.—17 Aug. To Gentilis. Explains his inability to pay the debt for which he is threatened with excommunication . . 50

XLVI.—18 Aug. To Kilwardby. Asks his favour for the priory of Christchurch, Canterbury, in a suit at Rome, and also for Robert de Cheleseye 51

XLVII.—18 Aug. To S. de Penecestre. Asks him to hand over the exchange at Canterbury to the keepers, as appointed by the king 52

XLVIII.—22 Aug. To the dean and a canon of Lincoln. Empowers them to visit Bardney abbey and report upon its condition . 53

XLIX.—27 August. To the priory of Hedingham castle. Orders them to admit Agnes, daughter of sir Roger de Beauchamp, in whom the queen is interested . . 56

L.—30 Aug. To Roger de Seyton, canon of Lincoln. Nominates J. de Lascy as his coadjutor 57

LI.—30 Aug. To the prior of Canterbury. Advises him, being in trouble about the collection of the papal tenth . . 58

LII.—30 Aug. The papal tenth. Testifies as to the conduct of the prior and precentor as to the collectorship . . . 60

LIII.—30 Aug. To the prior and convent of Christchurch, Canterbury. Intends to visit the convent 61

LIV.—1 September. To the official of the archdeacon of Canterbury. Orders him to excommunicate those who have usurped the jurisdiction of the see at Elstowe fair 61

LV.—2 Sept. To Kilwardby. Gives an account of the arrangement he has made with J. de Perogiis about the manor of Quinci in France, and also about the church of Charing 63

Page

LVI.—5 Sept. To the friars in chapter at Cambridge. Asks for their sympathy, and desires them not to absolve pluralists . 66

LVII.—5 Sept. To the abbot of St. Augustine's, Bristol. In favour of a poor man who mortgaged land to him . . . 68

LVIII.—20 Sept. To the bishop of Hereford. Gives him the collation of lapsed benefices . 69

LIX.—21 Sept. To the bishop of Lincoln. Desires him to desist from troubling the people of his diocese by sequestrations and extortions 70

LX.—23 Sept. The dean of the Arches. Order to deliver to Roger de Rothewelle, the new dean, the seal, muniments, etc. . 71

LXI.—24 Sept. To Edward I. Asks him to prorogue a letter of summons he has received 72

LXII.—10 October. To the vicar of Faversham. Gives him the custody of the nunnery of Davington 72

LXIII.—12 Oct. St. Augustine's, Canterbury. Protestation by Peckham that his carrying his cross into St. Augustine's abbey, when visiting the king there, is not an assertion of right 73

LXIV.—To the abbot of St. Augustine's, Canterbury. Asserts his jurisdiction over the abbot, for churches appropriated to his monastery, and his right to have the cross borne before him in the monastery . 74

LXV.—19 Oct. To the dean of Arches. Desires him to order the master of St. Thomas of Acon to liberate two priests whom he took by violence from St. Clement Danes 75

LXVI.—20 Oct. To Llewellyn. Rebukes him for confiscating the goods of intestates, and otherwise infringing the liberties of the church 77

Page

LXVII.—6 Nov. To the bishop of London. Desires him to summon the clergy of his diocese for the purpose of granting an aid to the king 78

LXVIII.—15 Nov. Appointment of J., archdeacon of Exeter, as proctor at Rome . . . 80

LXIX.—16 Nov. To the bishop of Ely. Forbids his interference with the benefices resigned by Roger de Seyton 81

LXX.—19 Nov. Injunctions for Barking nunnery. Supplementing those of John, bishop of London 81

LXXI.—8 Dec. To the dean of Rochford. Desires him to excommunicate N. de Curteney for intruding on the property of the rector of Hockley 86

LXXII.—14 Dec. To the prior of Christchurch. Proxy for convocation at which an aid for the king will be granted . . . 87

1280.

LXXIII.—Jan. To the prior and convent of Christchurch. Forbids the appointment of monks as keepers of manors . . . 89

LXXIV.—15 Jan. To R., official of Lincoln. Power to hear a cause between Almaric de Montfort and R. de Wynchelse concerning a prebend 90

LXXV.—26 Jan. To Roger, bishop of Coventry and Lichfield. Intimates that he intends to hold a visitation . . . 91

LXXVI.—2 Feb. To R. de Dreyton, treasurer of St. Paul's. Gives him the custody of the seal of John Chishull, bishop of London, who is infirm 92

LXXVII.—5 Feb. To the bishop of Ely. Desires him to inquire whether Roger de Seyton has sufficient dispensation to hold certain benefices 92

LXXVIII.—5 Feb. To the dean and chapter of St. Paul's. Desires them to make certain reforms already enjoined by him . . . 93

Page

LXXIX.—6 Feb. To the dean and treasurer of St. Paul's and Fulk Lovel, archdeacon of Colchester. Power to act for the bishop who is infirm 94

LXXX.—17 Feb. To the chancellor of York. Gives the reasons for sequestrating his benefice 95

LXXXI.—1280. To the archdeacon of London. Appoints him official according to the composition between the dean and chapter and archbishop Boniface . . . 96

LXXXII.—26 Feb. To Adam de Hales, clerk. Creates him official of the diocese of Winchester, vacant by death of bishop Nicholas Ely, *vice* R. de Feringes . 98

LXXXIII.—26 Feb. To Adam de Hales, clerk. Instructions 98

LXXXIV.—28 Feb. To the archdeacon of Oxford. Desires him to repeat to the Carmelite and Austin Friars his prohibition of hearing confessions 99

LXXXV.—1 March. To the bishop elect of Lincoln. Allows him to admit to Barton church, in the patronage of the convent of St. Mary de Prè, late held by Roger de Seyton 100

LXXXVI.—17 March. To the bishop elect of Lincoln. Forbids him to assign to the late prior of Luffield a portion outside the monastery, and desires him to order women not to frequent the cloister . 101

LXXXVII.—19 March. To the abbot of Bardney. Orders him to receive back into the abbey certain monks 102

LXXXVIII.—25 March. To the bishop of Norwich. Requests him to pay a sum of money left with him by Kilwardby, at the approaching parliament at London . 104

LXXXIX.—31 March. To the prior and convent of Ely. Being pressed by his creditors, asks them to be security for him for 1,000 marks 105

Page

XC.—31 March. To Hugh Balsam, bishop of Ely. To the same effect 106

XCI.—31 March. Bardney abbey. Appoints J. de Lascy to complete the visitation of the abbey of Bardney begun by Kilwardby, in conjunction with the bishop elect of Lincoln 108

XCII.—1 April. To Edward I. In answer to a letter from the king asserts his right to visit his chapels 109

XCIII.—2 April. To J. de Lascy. Orders him to execute the will of Wm., bishop of Ely, one of the executors of which is dead . 110

XCIV.—7 April. To Edward I. During his visitation of Lichfield excused certain clerks in accordance with the king's letters, but summoned others . . . 111

XCV.—7 April. To Anthony Bek. Explains his citation for absence at the visitation at Lichfield 112

XCVI.—7 April. To the archbishop of Dublin. Concerning the exemption of the royal chapel of Penkridge 112

XCVII.—8 April. To Fulk Lovel, archdeacon of Colchester. Is sorry to hear of his refusal of the bishopric of London . . 113

XCVIII.—8 April. To Geoffrey de Mortemer, archdeacon of London. Notice of the intended consecration of the bishop of Lincoln 115

XCIX.—9 April. To the prior of Tutbury. Forbids him to pay the pension which the bishop of Coventry and Lichfield has obliged him to grant to his cook . . . 115

C.—11 April. To the prior of the Friars Preachers at Oxford. Concerning a delinquent friar 117

CI.—13 April. To his official of Winchester. Allows the executors of the late bishop to deal with his goods . . . 118

Page

CII.—14 April. To John de Somersete. Is willing for the bearer, a servant of the prince of Wales, to speak with Amauri de Montfort, if not displeasing to the king nor dangerous 119

CIII.—22 April. To Thomas, prior of Christchurch, Canterbury. Concerning money matters. Intends to consecrate the bishop of Lincoln at Lambeth . . 120

CIV.—30 May. To the bishop of Exeter. Has not revoked but only suspended the excommunication of a bailiff of the king 121

CV.—4 June. To his official of Canterbury. Concerning certain repairs to be done in the church of Bishopsburn, of which Otto Caputh was rector . . . 122

CVI.—4 June. To Merton College. Exhorts them to observe the founder's intentions 123

CVII.—22 June. To the abbot of St. Edmunds. Against Ralph de Anneto, who is injuring Christchurch 124

CVIII.—10 July. To Llewellyn. Is pleased at his composition with the bishop of Bangor 125

CIX.—22 July. To the rectors in exempt places. Grants to the rectors in exempt places in his diocese their ancient rights in testamentary and other causes . . 127

CX.—22 July. To the dean of Newcastle-under-Lyne. Orders him to excommunicate certain persons who have deprived the church of Mucklestone of tithes, etc. 128

CXI.—24 July. To the dean of Gartree. Orders him to sequestrate the fruits of Horton church for the repair of the chancel and to compel the prior of Wolston to contribute 129

CXII.—27 July. The dean and canons of Wolverhampton. Excommunicates them for resisting his visitation and cites T. de Camilla, who styles himself dean . . 130

Page

CXIII.—29 July. To Edward I. Has received his letter, and will defer the execution of the sentence against Osbert of Bedford . . . 132

CXIV.—To William de Senkeworth, canon of Lichfield. Sentence passed on him for various crimes 133

CXV.—9 Aug. To Llewellyn, prince of Wales. In reply to a question about the observance of the peace between him and Edward I. 135

CXVI.—1280. To pope Nicholas III. Antony Bek, the king's secretary, has surrendered some of his benefices . . . 137

CXVII.—3 Sept. To the prior and convent of Winchester. Advice on the election of a bishop 138

CXVIII.—10 Sept. To pope Nicholas III. Recommends that the money collected for a crusade should be assigned to Edmund, earl of Lancaster 140

CXIX.—Sept. To the bishop of Chichester. Desires him to restore Julian la P. to the church of Compton 141

CXX.—17 Sept. To the bishop of Coventry and Lichfield. Desires him not to interfere with the church of Aldelym which he has commended to A. de Eastry . . . 142

CXXI.—26 Sept. To cardinal Orsini. Explains the false reports about his allowing plurality of benefices 143

CXXII.—26 Oct. For Antony Bek. Denies that he has obtained letters apostolic, forbidding his conferring any ecclesiastical honour on Antony Bek 144

CXXIII.—3 Nov. To the bishop of London. Orders him to appoint collectors of the fifteenth granted by convocation . . . 145

CXXIV.—6 Nov. To Peter, papal vice-chancellor. Asks for directions how to deal with a monk of Pontefract and Montacute, imprisoned in London for forgery . . . 146

Page

CXXV.—11 Nov. The royal chapels. Notarial attestation of a sentence of excommunication on those who neglect the previous sentence 147

CXXVI.—17 Nov. To the bishop of Ely. The prior of Ely has urged the infringement of Peckham's prohibition of the use of the mutilated office proposed by the Benedictine chapter at Abingdon . . 150

CXXVII.—25 Nov. To the dean of Norwich and others. Against persons who detain the rents of the nunnery of Carhowe . 152

CXXVIII.—13 December. To Edward I. Will grant John de Ausone longer license to study at Paris, when he knows how he has spent his time there 153

CXXIX.—To Edward I. *Litera captionis* (i.e. invocation of the secular arm), against Thos. de Aldelyme and others, excommunicated 153

CXXX.—13 Dec. To Roger de Longespee, bishop of Coventry and Lichfield. Has authorised Ph. of Cornwall to complete the visitation of his diocese . . . 154

CXXXI.—13 Dec. To Philip de St. Augustine. Commission to complete a process begun in the visitation of the diocese of Coventry and Lichfield 155

CXXXII.—13 Dec. To the bishop of Chichester. Desires him to pay £20 to the merchants of Lucca as his share of money lent for the affairs of the bishops and clergy of the province in the time of Kilwardby 156

1281.

CXXXIII.—4 Jan. To G. Giffard, bishop of Worcester. Explains his proceedings about the church of Chipping Norton . . 158

Page

CXXXIV.—5 Jan. To the prior of Christchurch. Hopes to spend Easter with him, as the king is not going to France next summer, especially if there is peace or truce between the kings of France and Spain . 160

CXXXV.—8 Jan. To the bailiff of South Malling. Forbids his molesting poachers at Ringmer if they are doing the penance enjoined 161

CXXXVI.—10 Jan. Sentence of excommunication against those who impede his visitation 161

CXXXVII.—10 Jan. Injunctions for the prior of Cokesford. Appointing persons to assist him and restricting hunting and chess playing 162

CXXXVIII.— To R. de Gravesend, bishop of London. Concerning the hanging of a clerk by Sir Hamo de Hauteyn, and Peckham's refusal to confirm the election of the bishop of Winchester 165

CXXXIX.—To the bishop of Coventry and Lichfield. Forbids him and his officials exacting more than legal dues, and desires him to take a suffragan 167

CXL.—15 Jan. To the chancellor of the university of Oxford. Orders him to declare Michael de Norhampton, executor of Richard King of Almain, excommunicated. . 169

CXLI.—20 Jan. To Thomas de Weyland, justice. Complains of the conduct of Robert de Lyttlebyr, his clerk 169

CXLII.—20 Jan. To the official of the bishop of Exeter. For the surrender of Culmstok church by Robert Everard who has married 170

CXLIII.—26 Jan. To P., his official. Will search the archives about testamentary jurisdiction when at Canterbury. Will hold an ordination at Sudbury in the first week in Lent. Asks him to ascertain whether the merchants of Sens will lend money . 172

Page

CXLIV.—30 Jan. To Richard de Gravesend, bishop of London. Cannot confirm Richard, elect of Winchester. Has not acted to his prejudice about Walden nor Bardney 173

CXLV.—To the priory and convent of Christchurch, Canterbury. Has heard scandalous reports about the monastery . . . 174

CXLVI.—11 Feb. To the bishop of Coventry and Lichfield. Desires him to reunite the church of Ottokeshale, which he has unlawfully divided 175

CXLVII.—17 Feb. To the prior of Yarmouth. Asks for evidence about extortion practised by his (the archbishop's) clerks . . 176

CXLVIII.—19 Feb. To the bishop of Norwich. Desires him to stop the extortions practised by his officers 177

CXLIX.—22 Feb. To Edward I. Explains the excommunication of the clerks of the king's chapels 178

CL.—23 Feb. To the archbishop of Dublin. The excommunication of the canons of Penkridge, etc., only affects those who resist his jurisdiction 179

CLI.—25 Feb. To Edward I. Concerning the excommunication of the king's clerks. Complains that he has deprived him of his right without judgment . . . 180

CLII.—To Edward I. Defends the excommunication of the clerks of his chapels, who refused to prove their exemption from his visitation. They have no jurisdiction over the people 181

CLIII.—25 Feb. To the official of the bishop of Coventry and Lichfield. He is to forbid the people confessing to or receiving the sacrament from unauthorised persons 183

CLIV.—24 March. To Edward I. Has ordered the sentences against his clerks to be deferred till parliament, except those of Penkridge 184

Page

CLV.—25 March. Martin IV. to Peckham. On the death of Nicholas III. . . . 185

CLVI.—25 March. To the bishop of Norwich. Asks for a repayment of money which the bishop has received from the property of Canterbury cathedral . . 186

CLVII.—31 March. To the prior and chapter of Canterbury. Is obliged to put off his visit to them. Will accompany the king to the continent . . . 188

CLVIII.—31 March. To the nuns of Burnham. Will pursue his right to nominate a nun, in spite of their refusal and the alleged prohibition of the earl of Cornwall . 189

CLXIX.—2 April. To pope Martin IV. As the king cannot take part in the expected crusade, advises that the money collected should be assigned to his brother Edmund 190

CLX.—4 April. Peckham to Peter, papal vice-chancellor. Asks for instructions about a criminous monk. Complains of privileges in England supported by forgery . 192

CLXI.—24 April. To the bishop of Norwich. Orders him to sequester the profits of deaneries of which the deans are not resident 193

CLXII.—6 May. To the chancellor of Oxford. Directs part of the farm of the church of Newnton to be given to the poor, and the remainder paid to the merchants of Lucca 194

CLXIII.—19 May. To the convent of Christchurch, Canterbury. Postponed his visit to them on account of the king's intended voyage to France, and is now going to Bath 195

CLXIV.—21 May. To Edward I. Appoints the archdeacon of Canterbury and the dean of Arches his proctors concerning the royal chapels 196

Page

CLXV.—21 May. To Roger, bishop of Coventry and Lichfield. Desires him to send a proctor to complete the matter between them 196

CLXVI.—27 May. To Edward I. Will make a compromise with the dean of Lichfield, whose benefice of Northflete he has given to another 197

CLXVII.—29 May. To Edward I. The case between J. de Berewik and N. de Audeby, concerning Droxford, must go on . 199

CLXVIII.—10 June. Archiepiscopal visitation. Excommunication of persons who intend to interfere with his visitation or jurisdiction 200

CLXIX.—9 July. The abbot of Gloucester to Peckham. Assents to the collation of Ric. of Gloucester to the church of Chipping Norton 201

CLXX.—11 July. To Peter Albi *alias* Blanci. Disapproves of suggestions made by him as to carrying out the will of Boniface of Savoy 202

CLXXI.—To the archdeacon of Derby. Appoints him coadjutor of the bishop of Coventry and Lichfield 203

CLXXII.—14 July. To the bishop of Coventry and Lichfield. Appoints the archdeacon of Derby as his coadjutor, according to his wish 205

CLXXIII.—15 July. To cardinal Orsini. Complains of the delay in the case of the bishop elect of Winchester 206

CLXXIV.—18 July. To the abbot of Ghent. Asks whether he will sell or let Lewisham to him 207

CLXXV.—19 July. To the bishop of Rochester. Orders him to place the churches belonging to Bayham abbey under an interdict 208

Page

CLXXVI.—22 July. To the bishop of Bath. Asks his help against the abbot of Cumbermere, who has sued the prior of Ware in the king's court 209

CLXXVII.—24 July. To the archdeacon of Lewes. Sequestration of the profits of Bayham abbey 210

CLXXVIII.—30 July. To the bishop of London. Orders him to cite the clergy to meet at Lambeth, on October 7th . . . 211

CLXXIX.—30 July. To the bishop of London. Complains of his having disregarded his ordinances for Walden abbey. The building of a new synagogue in London must be stopped 212

CLXXX.—3 August. To pope Martin IV. Reminds him of the troubles of his province . 213

CLXXXI.—11 August. To the abbot of St. Alban's. Desires him to revoke a sentence in a cause between the Cistercians and Friars Minors at Scarborough, to the prejudice of the latter 214

CLXXXII.—11 August. To the bishop of Winchester. On behalf of the Friars Minors at Scarborough, who are threatened with an adverse sentence by the abbot of St. Alban's 216

CLXXXIII.—13 August. To the dean of Winchester. Sequestration of Twyford church for the vicar's contumacy . . . 217

CLXXXIV.—16 August. To the bishop of Salisbury. Complaining of his neglect to institute to the church of Inkpen, on the presentation of the prior of Dudley . . 218

CLXXXV.—24 August. To the official of Winchester. Orders him to forbid Carmelite friars and others preaching without license . 219

CLXXXVI.—25 August. To cardinal Hugh of Evesham. Disbelieves the report that he favours the cause of the bishop elect of Winchester 219

Page

CLXXXVII.—25 August. To the dean of Pevensey. Has absolved the abbot, etc., of Bayham 220

CLXXXVIII.—3 Sept. To the dean and chapter of Rouen. Answers their complaint about the sequestration of the church of Ottery 221

CLXXXIX.—13 Sept. Reading abbey. Injunctions supplementing previous ones of Kilwardby 223

CXC.—15 Sept. To the prior of Christchurch. Asks him to take depositions of the monks in writing, to save time at the visitation 226

CXCI.—18 Sept. To cardinal Matthew Orsini. Asks aid in recovering property of the see lately in Kilwardby's possession. The bishop elect of Winchester was refused on account of plurality . . 227

CXCII.—19 Sept. To cardinal Hugh of Evesham. Is dissatisfied with his advice to desist from opposing the confirmation of the bishop of Winchester now that he has appealed to the pope . . . 228

CXCIII.—20 Sept. Martin IV. to Peckham and his suffragans. Desires them to assist Reymund Angerii, sent to the king to procure the liberation of Amauri de Montfort 230

CXCIV.—23 Sept. To the barons and bailiffs of Rye. Orders them to remove the distraint on tenants of Ric. de Waleys at Newendon 235

CXCV.—28 Sept. Edward I. to Peckham and the bishops. Forbids their discussing matters pertaining to his crown at the council at Lambeth 235

CXCVI.—28 Sept. Edward I. to Peckham and the bishops. To the same effect as the preceding letter 236

Page

CXCVII.—19 Oct. To the bishop of London. Orders him to sequestrate churches in his diocese belonging to exempt monasteries which have refused to attend his provincial council 237

CXCVIII.—2 Nov. To Edward I. Asks him to order the dean of Rochester to proceed against converted Jews who have apostatised . 239

CXCIX.—2 Nov. To Edward I. Defends the liberties of the church, referring both to the Bible and to the history of England 239

CC.—7 Nov. To Antony Bek. Cautions him against felling timber on his benefices or holding more than one without dispensation 244

CCI.—9 Nov. To the prior and chapter of Christchurch. Orders about the almoner, etc., until his approaching visit 245

CCII.—13 Nov. To the deans of Pickering and Ryedale, and the vicar of Scarborough. Desires them to deny the validity of the sentence of the abbot of St. Alban's against the friars of Scarborough . 246

CCIII.—14 Nov. To the mayor and burgesses of Scarborough. The conservators of the Cistercian monks have no jurisdiction over the Friars Minors . . . 248

CCIV.—24 Nov. To Edward I. On behalf of the bishop of St. Asaph, whose privileges are disregarded by the king's justices . 249

CCV.—24 Nov. To Roger Mortimer. Asks him to dissuade his daughter from proceeding against the bishop of St. Asaph in the king's court 250

CCVI.—24 Nov. To Isabella de Mortimer. Requests her to desist from a suit against the bishop of St. Asaph . . . 251

CCVII.—1 Dec. Edward I. to Peckham. Forbids his proceeding against Henry de Bray, his clerk, for non-residence . . 252

Page

CCVIII.—3 Dec. To the bishop of Salisbury. Desires him to name a coadjutor, being old and blind 253

CCIX.—15 Dec. To his official. Releases the sequestration of the fruits of St. Augustine's abbey for non-attendance at a council, on account of a composition with a previous archbishop . . 255

CCX.—Dec. To the official of Winchester. Citation of the executors of the late bishop for the performance of his promise to the Friars Minors at Southampton 255

CCXI.—28 Dec. To the bishop of London. Summons the bishops to meet at the Temple in accordance with the pope's letter about the liberation of A. de Montfort . 256

CCXII.—Dec. To Edward I. Justifies the deprivation of H. de Bray of the church of St. Weonard 257

CCXIII.—Injunctions to Glastonbury abbey at a visitation, including rules for the monks, and directions about the debt of the convent 259

CCXIV.—Nunneries. Ordinance against nuns leaving their convents, and against plurality of benefices 265

1282.

CCXV.—1 Jan. To Gregory de Rokeslee. Orders him to pay money of the late archdeacon of Canterbury to the present archdeacon 267

CCXVI.—Jan. To the official of the archdeacon of Sudbury. Citation of the abbot and convent of St. Edmund's concerning their tenure of certain churches . . 267

CCXVII.—7 Jan. To the bishop of Exeter. Intends to visit his diocese 269

Page

CCXVIII.—Jan. To the bishop of Hereford. Warns him to desist from attempting to prejudice the rights of the church of Canterbury 269

CCXIX.—7 Jan. Cantilupe, bishop of Hereford to Peckham. Declines to excommunicate Robert Lowys, of Gloucester, his official, as Peckham has ordered 271

CCXX.—13 Jan. To the bishop of Salisbury. Orders him and his chapter to send to him the names of certain persons fit to be his coadjutor 273

CCXXI.—Jan. To the dean and chapter of Salisbury. To the same effect as the preceding 275

CCXXII.—19 Jan. To pope Martin IV. Credence for J. de Pontisara, R. de Florentia, and P. de St. Augustino 275

CCXXIII.—1282. To R. de Florentia and P. de St. Augustino, his proctors at Rome. Sends money and instructions about the bishops of Winchester and Hereford, etc. 276

CCXXIV.—19 Jan. To cardinal Hugh of Evesham. Defends his proceedings against the bishop elect of Winchester 281

CCXXV.—19 Jan. To cardinal John Chioletti. Commends to him the affairs of his church 282

CCXXVI.—22 Jan. To the dean of Arches. Desires him to inquire concerning molestation of his tenants at Lambeth by order of the abbot of Westminster 283

CCXXVII.—22 Jan. To William Norman. Desires him to consult with certain persons concerning the complaints of the people of Lambeth about the abbot of Westminster 284

CCXXVIII.—29 Jan. To the proctor of the Friars Minors at Rome. Desires him to resist the oppression of the friars at Scarborough by the Cistercians . . . 284

Page

CCXXIX.—1 Feb. To the sheriff of Warwickshire. Desires him to set free Robert de Ablyntone, rector of Halford, in prison at Warwick 285

CCXXX.—6 Feb. To Edward I. Will relax the sentence against Adam de Fileby, archdeacon of Shropshire, who is opposing the archbishop at Rome, if he acts as he professes at the king's command . 286

CCXXXI.—7 Feb. To Edward I. Refers to the papal letters on behalf of Amauri de Montfort, and asks the king to consent to his liberation . . . 287

CCXXXII.—7 Feb. To the bishop of Hereford. Warns him to execute his orders referred to in a previous letter . . 290

CCXXXIII.—9 Feb. To Edward I. Begs him to stay proceedings against a rector in the diocese of Norwich, whose case is before the archbishop's court . . . 291

CCXXXIV.—12 Feb. To the prior and convent of Southwick. Regulations for the diet, etc., of Andrew, late prior . . . 292

CCXXXV.—14 Feb. To Martin IV. An account of forged papal letters authorising the payment of the collectors of the tenth in aid of the Holy Land . . . 293

CCXXXVI.—14 Feb. The bishop of London to Peckham. Reports a conversation with the king about the liberation of A. de Montfort 297

CCXXXVII.—17 Feb. To the bishop of London. Orders him to excommunicate the bishop of Hereford 299

CCXXXVIII.—18 Feb. To the bishop of Salisbury. Nominates H. de Brandeston, archdeacon of Dorset, his coadjutor . 301

CCXXXIX.—18 Feb. The bishop and chapter of Salisbury. Composition concerning the appointment of a coadjutor to the bishop 302

Page

CCXL.—20 Feb. To Peter, bishop of Exeter. Postponing his visitation . . 304

CCXLI.—23 Feb. To the dean of Exeter. Desires him to summon the creditors of the late bishop of Exeter to prove their claims 305

CCXLII.—25 Feb. To his proctors at Rome. An account of transactions in England 306

CCXLIII.—27 Feb. To the bishop of Exeter. Desires him not to molest the archdeacon of Barnstaple, whom he has sent to Rome 311

CCXLIV.—2 March. To Adam de Hales, official of Winchester. Orders him to excommunicate those who put to death a man who took sanctuary in Warblington church 311

CCXLV.—8 March. To Antony Bek. Cannot release the sequestration of Ringwood church 313

CCXLVI.—13 March. To the bishop of Worcester. Has ordered the dean of Arches to stay proceedings about Campden church till parliament . . 314

CCXLVII.—15 March. To the bishop of London. Repeats his order to him to excommunicate the bishop of Hereford . 315

CCXLVIII.—25 March. To the bishop of Coventry. Gives his reason for deferring the revocation of a cause in the arches court, at the bishop's request . . . 316

CCXLIX.—26 March. To the prior of Christchurch, Canterbury. Asks him to send for oil and chrism, which he will consecrate on Maundy Thursday 317

CCL.—31 March. To his proctors at Rome. An account of the process between himself and the bishop of Hereford . . 318

Page

CCLI.—April. To the official of the court of Canterbury. Concerning a false appeal of Robert de Wichio, whom he orders to be excommunicated . 320

CCLII.—April. Excommunication of Robert de Wychio 321

CCLIII.—1 April. To Edward I. Writes, as desired, to the bishops, concerning the new disturbances in Wales . 323

CCLIV.—1 April. To the bishops of his province. Orders them to excommunicate the Welsh, who are disturbing the peace 324

CCLV.—2 April. Bishop of Bath to Peckham. The king allows Peckham to take Montfort to London . . . 325

CCLVI.—23 April. Peckham and his suffragans to pope Martin IV. Informs him of the liberation of Amauri de Montfort 325

CCLVII.—Peckham and his suffragans. Complaints of the exercise of the archiepiscopal jurisdiction, and of the proceedings in his court . . 328

Peckham's reply to the preceding . 332

CCLVIII.—25 April. Ordinances for the archbishop's official. Ordinances for his official concerning appeals, etc., in consequence of the complaints of the bishops 334

CCLIX.—April. The official of the archbishop's court. Decision of Peckham's commissioners, about the complaints concerning his official . . . 337

CCLX.—26 April. Peckham to Christchurch, Canterbury. Is grieved at their dissensions and complaints of the prior. Intends to visit them shortly . 339

CCLXI.—Ordinances by Peckham for Christchurch, Canterbury . . . 341

		Page
CCLXII.—	Injunctions by Peckham, at his visitation of Christchurch, Canterbury	346
CCLXIII.—	28 April. To Edward I. Asks him to set free Richard de Braunford, and his son, now in prison	348
CCLXIV.—	30 April. To the official of the archdeacon of Chester. Advice concerning a friar who is said to have contracted matrimony	348
CCLXV.—	1 May. To Edward I. Asks him to order the arrest of David de Shevenok	350
CCLXVI.—	1 May. To cardinal Gaetano. Has not given a benefice to B. de Ferentino, as he cannot speak either English or Latin	350
CCLXVII.—	2 May. To the bishop of London. Desires him to excommunicate the Welsh rebels and their adherents	352
CCLXVIII.—	10 May. To Edward I. Asks him to order the arrest of Sir Thos. de Leukenore	353
CCLXIX.—	10 May. To the prior of St. John's. Complains of his exercising rights in the manor of Halewe to which he is not entitled	354
CCLXX.—	11 May. To Godfrey Giffard, bishop of Worcester. Asserts his right to hear the appeal in the case of Lanthony priory	355
CCLXXI.—	11 May. To the prioress of Stratford. Cannot accept her excuses for not receiving Isabella Bret	356
CCLXXII.—	12 May. To Bernard de Languisello, bishop of Porto. Asks him to look after the interests of the see of Canterbury	357
CCLXXIII.—	12 May. To cardinal Glusiano de Càsate. Asks for his favour in matters concerning his see. Complains of detraction	358

Page

CCLXXIV.—13 May. To the bishop of Chichester. Desires him to admit W. de Chyltham to Bignor church, at the queen's request 359

CCLXXV.—19 May. To the collectors of the subsidy. Orders them to send the money to the merchants of Lucca at London 359

CCLXXVI.—19 May. To his treasurer. Orders him to provide an escort for the money, if the sheriff of Kent desire it 360

CCLXXVII.—20 May. To the bishop of Chichester. Requests him to compel the rector of Bilsham chapel to repair the chancel 360

CCLXXVIII.—22 May. To Edward I. Intercession for Amauri de Montfort . . 361

CCLXXIX.—23 May. To Adam de Hales, his official at Winchester. Appoints R. de Lacy to succeed him, but desires him to attend to the collection of the subsidy 362

CCLXXX.—28 May. To the bishop of Llandaff. Confirms his process about the admission of Robt. de Hamme to Cayrewent church 363

CCLXXXI.—28 May. To the bishop of Exeter. Commission to inquire about the conduct of the archdeacon of Cornwall and the vacancy of Egloshayle church . 364

CCLXXXII.—28 May. To the dean of Arches. Orders him to compel the Austin friars to return the deed of feoffment of certain land granted to them, which they cannot hold 365

CCLXXXIII.—2 June. To the bishop of London. Defers attending to certain complaints of the nuns of Stratford until he comes to London 366

Page

CCLXXXIV.—6 June. To the bishop of St. Asaph. Hears that his cathedral was accidentally burnt during the war. Cannot proceed in the case as the bishop wishes. Will send to the king about it 367

CCLXXXV.—8 June. To Girardus Blancus, bishop of Sabinum. Will confer a benefice on Simon de Cruce . . . 369

CCLXXXVI.—8 June. To Richard de Ware, abbot of Westminster. Desires him to prevent B. de Clare from suing the prior of Merton in the Exchequer . 370

CCLXXXVII.—8 June. To Bogo de Clare. Complains of his speaking against him, of his neglecting his benefices, and of his suing the prior of Merton . . 371

CCLXXXVIII.—15 June. To the prior of Christchurch, Canterbury. In favour of Robt. Poucyn, who is accused of having divulged the secrets of the chapter to the archbishop 372

CCLXXXIX.—24 June. To William de Montfort. Orders him to procure the liberation of R. de Braunford and his son . 373

CCXC.—25 June. To Edward I. Requests him to order Reginald le Arceveke to be reinstated in Poundstock church . 375

CCXCI.—1 July. To cardinal Savelli. Thanks him for assisting his proctor at Rome 376

CCXCII.—1 July. To Jerome of Ascoli, bishop of Palestrina. Defends his conduct in the case of the bishop elect of Winchester 377

CCXCIII.—2 July. To the bishop of Exeter. Orders him to stay action upon the decree of his commissaries concerning tithes of tin 378

CCXCIV.—4 July. To Edmund earl of Cornwall. Is compelled to punish his steward, Wm. de Moneketun . . . 379

Page

CCXCV.—7 July. To the bishop of Lincoln. Asks him to allow the prior of Lewes to farm the church of Melton 380

CCXCVI.—14 July. To the bishop of Norwich. The sequestration of Redgrave and Risby must be committed to the archdeacon of Sudbury . . . 381

CCXCVII.—23 July. To his proctor at Rome. Concerning an appeal of the bishop of Hereford against Peckham's sentence of excommunication 382

CCXCVIII.—To his proctor at Rome. An account of the process against Camilla . 384

CCXCIX.—23 July. To the bishop of Rochester. Desires him to attend to the petition of a woman against her husband for ill-treatment and adultery . . 387

CCC.—24 July. To Edward I. Is at Canterbury, in consequence of a dispute between the prior and convent of Christchurch 388

CCCI.—24 July. To Robert Burnell, bishop of Bath. Is bound to accompany the king in his expedition. Asks him to assist in settling the dispute in the priory at Canterbury . . 389

CCCII.—[28 July.] To Cosa, a Florentine merchant. The dean and chapter of Lichfield and Rener of Florence have agreed about the prebend of Harborne 390

CCCIII.—28 July. To his official. Inhabitants of his diocese are not to be cited beyond it 390

CCCIV.—29 July. To the dean of Malling and others. Desires them to call upon rectors and vicars to pay the arrears of the fifteenth 391

CCCV.—29 July. To William de Newerk, archdeacon of Huntingdon. Asks him to send some one to treat of a dispute connected with the province of York 392

APPENDIX I.

Page

I.—[1279], 16 June. To Thos. Bek and J. de Kirkeby. Asks for letters patent to the master of the Exchange at Canterbury, as he will not obey the previous letters close 392*e*

II.—1279, 3 Aug. To Edward I. Requests him to issue letters of *innotescimus* in performance of his grant of the exchange and mint at Canterbury to the archbishop 392*e*

III.—1280, 1 April. Collation of No. XCII. and Royal Letter 1198 . . . . 392*f*

IV.—1280, 17 May. To Edward I. Has confirmed the election of Richard de Graveshende as bishop of London 392*f*

V.—[1280], 5 July. To Edward I. Thanks for food and wine sent to Wales. Complains that the canons of Penkridge have caused parishioners of Lichfield to be arrested 392*g*

VI.—1280, 19 July. To Edward I. Asks for restitution of the temporalities for Walter de Chepmannesford, newly elected prior of New Place or Aldebury, near Guildford 392*g*

VII.—1280, 6 Aug. To Edward I. Asks for restitution of temporalities to Henry de Hameledon, newly elected prior of St. Denis, Southampton 392*h*

VIII.—[1280, Sept.] To the prior and convent of Canterbury. Asks them to assent to the consecration of the bishop of St. David's, at Lincoln, at the king's wish 392*i*

IX.—1280, 10 Oct. To Edward I. Has confirmed the election of Peter of Exeter (Quivil) as bishop of Exeter 392*j*

X.—1281, 18 Jan. To Edward I. Has accepted the resignation of Godfrey, abbot of Creke, on account of his age 392*j*

XI.—1281, 26 Jan. To Edward I. Asks him to remove Thomas de Aldelyme from the church of Aldelyme, which he has commended to Anselm of Eastry 392*k*

Page

XII.—1281, 28 March. To Edward I. Desires him to put Reyner of Florence in possession of the churches of Harborne and Edgebaston . . 392*k*

XIII.—1281, 10 Sept. To Edward I. Requests the release of Alfred de Blakedisc, absolved from excommunication 392*l*

XIV.—1282, 22 May. Collation of No. CCLXXVIII. and Royal Letter 1698 . . . . . 392*m*

XV.—[1282], 31 July. To Edward I. Begs him to take into his favour the bishop of Winchester . . 392*m*

APPENDIX II.

Translation of letters in French 392*n*

PREFACE.

PREFACE.

The Register.

THE Register of Archbishop Peckham, now preserved at Lambeth, is the earliest of the Canterbury registers now in England. When his predecessor, Robert Kilwardby, went to Rome, he took with him some of the earlier records belonging to the see, the return of which his successor was unable to procure. In an instruction to his proctor at Rome on May 13th 1283,[1] Peckham desires him to try and procure the restitution of plate and vestments, books, judicial processes, and registers found in the possession of Kilwardby at his death.[2] In a letter to one of the cardinals on the subject in September 1281, he speaks merely of the value of the goods, not specifying in what they consisted.

According to Dr. Ducarel[3] there are only five dioceses in England which possess registers earlier in date than this, viz., Lincoln, 1218; York, 1224; Bath and Wells, 1244; Worcester, 1268; and Hereford, 1275.

The register is a vellum MS., containing 249 leaves, with four additional leaves of smaller size, ff. 107 a, 175a, 224a, and 232a, inserted.

Different portions are set aside for entering the various classes of documents, the title of which is written at the head of the page, with the date of the year of our Lord and of the archbishop's consecration. Several clerks have been employed on the book, and some of their hands are not particularly easy to read, but they present no special difficulties or peculiarities. The writing has not suffered much from damp or decay, except in the case of a few leaves here and there, which are stained.

---

[1] R. f. 152 b.
[2] No. cxci.
[3] Add MS. 6112, f. 4.

The divisions of the volume are as follows :—

f. 1. I. Literæ temporalitatis, anno Domini MCCLXX. nono, consecrationis p[rimo].

9. II. Literæ directæ domino papæ et aliis diversis, A.D. MCCLXXIX., consecrationis domini, A° I. mense Maii.

11. II. Literæ directæ domino papæ et cardinalibus. A.D. MCCLXXIX., consecr. primo. (Continued to A.D. 1283).

21. Tertius quaternus :—Procuratoria et commissiones. A.D. MCCLXX. nono, consecr. primo, mense Junii. (Continued to April 1281).

29. Quartus quaternus :—Collationes, institutiones rectorum, vicariorum et archipresbyterorum. A.D. MCC. nonogesimo secundo, anno consecrationis Domini J. xiiii. (f. 30 is headed 1284). At f. 32 is " Ordinatio collegii de Wengeham."

42. Quaternus quintus :—Literæ directæ domino regi. A.D. MCC. octogesimo tertio, ordinationis domini quinto. (Continued to 1284).

46b. Articuli, &c. (*See* p. 337).

48. Quaternus sextus :—Institutiones rectorum. A.D. MCCLXX. nono, consecr. primo, mense Junii. (Continued to 1284).

56. Quaternus septimus :—Sequestra et eorum relaxationes. A.D. MCCLXXIX. consecr. primo. (Continued to 1283).

64. Quaternus octavus :—Literæ domini papæ directæ domino. Anno gratiæ MCC. octogesimo primo, consecr. domini tertio.

65. Litteræ domini papæ directæ domino et literæ domini directæ cardinalibus.

66. Literæ directæ domino papæ et cardinalibus. Anno gratiæ MCCLXXX. primo, consecr. domini anno tertio. (Continued to 1284).

70. Quaternus nonus :—Literæ pro conservandis libertatibus directæ domino regi et justiciariis

suis. Anno Domini MCCLXXIX, consecrationis primo, mense Junii. (Continued to 1283).

76. Quaternus decimus:—Literæ directæ episcopis et episcoporum directæ domino. Anno gratiæ MCCLXXX. primo, consecr. domini anno tertio. (Continued to 1284).

94. Literæ directæ domino regi. A.D. MCCLXXIX, consecr. primo, mense Julii. (Continued to 1281). f. 96 is headed "Commissiones," but the next page returns to the previous heading.

102. Facta diversa. Articuli episcoporum contra dominum et post alia facta diversa. Under this head are included the names of persons ordained. (1282 to 1284).

114. Literæ communes et nomina ordinatorum. Anno Domini MCC[LXXXIIII],[1] ordinationis[2] domini Johannis archiepiscopi, septimo. (Continued to A.D. 1291).

142. Procuratoria et commissiones. Anno gratiæ MCCLXXX. primo, consecr. domini A° tertio. f. 145 b is headed "Facta diversa." (Continued to A.D. 1284).

156. Literæ communes. Anno Domini MCCLXX nono, consecrationis primo. (Continued to 1285.)

221. Ordinatio et confirmatio regia super ecclesia de Wengham.

223. Ordinationes domini Johannis archiepiscopi in domibus religiosis. Anno Domini MCCLXXIX. (Continued to 1284).

242. Iste est processus domini Johannis, Dei gratia Cantuariensis archiepiscopi, habitus in partibus Walliæ.

---

[1] These figures are added by a later hand.

[2] The year of the ordination is counted from the date of the pope's bull, the year of consecration from the day of that ceremony.

The words "Frater Johannes," in a larger hand than the bulk of the book, are written on the fly leaf, and again at f. 10 b., which is a blank page.

The last leaf and inside of the cover are written over with memoranda of the contents, a sort of rough index, in a hand of the seventeenth century.

All Souls' College MS.

Another MS. used in the preparation of this work is in the possession of All Souls' College, Oxford, being known in the library there as No. CLXXXII.

This is a vellum MS. of the fifteenth century, containing 379 leaves. The last number of the foliation is 373, but a few numbers, 31, 33, 41, 107, 188, 235, and 244 are repeated, and 77 is omitted. The writing is in two columns, written in a clear hand with good ink. Spaces have been left at the beginning of each paragraph for rubricated capitals, which have not been inserted. The pedigree of the volume is shown by the following entries:—At f. 201 b. "Liber Willelmi Elyot, clerici, quem emit "de exec' M. Johannis Stevenes, nuper canonici Exon, "manu mea propria."

At f. 190, in a scribe's hand: "Liber Willelmi Elyot "rectoris ecclesiæ de Blackanton, quem emit de exe- "cutoribus M. Johannis Stevenes, nuper canonici Exon. "et rectoris ecclesiæ de Blakanton."

At f. 2 in the bottom margin, "Leber Collegii Ani- "marum Oxoniæ, ex dono M. Willelmi Elyott, in legibus "bacularii et olim hujus socii."[1]

At f. 3 in the side margin: "Hunc librum Willelmus "Elyot, clericus, magister domus Dei de Port[es]mouth, "Wynton' di[œcesis], in comitatu Sutht. ol[im] Regis- "trarius bonæ memoriæ Edmundi L[acy] Exon' epi- "scopi, quarto de[cimo] die mensis Julii a[nno] regni "regis Ricardi t[ertii] primo dedit, legavit [et] in vita "sua natura[li] disposuit collegio Animarum in Oxon'

---

[1] *sic.*

"ad [usum] magistrorum sociorum [et] ejusdem collegii "sco[la]rium, quamdiu duraveri[t], in libraria ibidem "re[man]surum cathenandum,[1] et [si] quis seu qui hunc "librum a dicto colleg[io] contra prædicti da[ntis] et "disponentis volun[tate] alienare, removere [aut] sub-"traere præsumpse[rit] ve præsumpserint, se noverit "seu noverint indignationem omnipotentis Dei ac ejus "maladictionem incurr[ere]."

The portions within brackets have been lost by the cutting down of the margin.

There is a contemporary title inside the cover, "Con-"cordia facta per Johannem permissione Divina Can-"tuariensem archiepiscopum super quibusdam refor-"mationibus habendis inter regem Angliæ et regem "Franciæ, et saltem inter regem Angliæ et Llewelinum "principem Walliæ et de articulis inter eosdem." The binding is the original oak boards covered with white leather, but the clasps have been taken off.

The first portion, which contains Peckham's letters, is thus described in the printed catalogue of the College Library: "Epistolarum formulæ, secundum usum in "Anglia habitum personis uniuscujusque dignitatis "inscriptæ." It was this insufficient description that occasioned the note in Sir T. D. Hardy's Descriptive Catalogue of MSS., vol. iii., p. 237, stating that "the "MS. was seen by the Rev. J. S. Brewer when he was "compiling his catalogue of the MSS. in All Souls "Library, but it does not appear in Mr. Coxe's catalogue "of the MSS. in that college." The catalogue here referred to as compiled by Mr. Brewer, is now in the Public Record Office.

The object of the copyist was no doubt to obtain a collection of forms of letters, and this was more important to him than their historical interest. The dates are almost always omitted, both of place and time.

---

[1] Books in the College Library were divided into two classes, *cathenati* and *non cathenati*; that is, books that could only be read in the library, and books that might be borrowed.

Though the names of the persons to whom the letters are addressed are usually given, names occurring in the body of the letters are frequently represented by initials, not always those of the real name, or by the word "talis," while dates mentioned in the text are similarly treated. These omissions and alterations have been supplied and corrected from the Register. The compellations are generally abbreviated here, and in some of the letters printed in the following pages, which were transcribed from this MS., this form has been retained, as the extension seemed needless.

This manuscript is for the most part very carefully written. It has been of very great use in determining the reading of passages in the Register which were obscure either from faded ink or mutilation, but it has not been thought necessary to give the readings where the two MSS. differ, except in a few cases.

In this part of the volume, among the letters to Peckham, are a few which are of a later date and have therefore not been printed. Of these the most important are—

Gregory XI. to the archbishop of Canterbury and bishop of London, ordering them to proceed against Wiclif. (f. 52.)

Henry earl of Northumberland to "dominus W. "dominus de Castro" refusing as lord high constable on behalf of King Henry IV. the challenge of the duke of Orleans. (f. 71.)

An anonymous letter on the art of letter writing, written from Oxford, beginning "Amice carissime, inter "opera singula Creatoris." (f. 73.)

Two letters to the Pope recommending the canonization of the earl of Lancaster. (ff. 73 b. and 74.)

The archbishop of Canterbury to a lady who had left her husband. (f. 74.)

An account of an interview between the king of England and the duke of Burgundy at Calais. (f. 74 b.) This must relate to the year 1416, though the date, Wed. 11 Oct., given in the text, does not suit that year.

Henry IV. to the Pope in favour of "Manuel impera-"tor et moderator Romeorum Paleolagus." (f. 80.)

A letter to a friend in Rome, with a reference to Grosteste, late bishop of Lincoln, as having power to raise spirits. (f. 80 b.)

Richard II. to John of Gaunt, merely stating that he is in good health. (f. 83.)

Robt. Braybrooke, bishop of London, to the archdeacon, ordering the publication of archbishop Courtenay's letter against "Choppechurches." (f. 84 b.)

The University of Oxford to [Henry V.], begging for the repeal of a statute which affects them injuriously. (f. 93 b.)

Two curious letters about the custom of electing a king of Christmas, at Oxford, one being a letter from "Discretio, omnium parens pariter et regina" to "R. "Dei gratia regi Natalicio illustri;" and the other, a confirmation by the Genius of Christmas of the appointment of Robert Grosteste, "miles in armis scolasticis," as king of Christmas. This letter is dated "in aere "luminoso supra Bethlemiticam regionem ubi nostra "magnificentia fuit pastoribus promulgata." (ff. 91 b. and 94.)

Two letters of the Emperor Sigismund to Henry V., dated 4 June and 8 June, 3 imp. (ff. 113 b. and 115.)

The King of Poland to Henry V., 8 July 1413. (f. 115 b.)

Rupert king of the Romans to Henry IV., 14 June 1409. (f. 117.) Gregorius Adirenus duke of Genoa to Hen. V., 12 May 1413. (f. 157.) An account of the death of St. Louis and his advice to his son (f. 158 b), and others of less interest.

II. The second part of the MS. (ff. 191—201 b.) consists of forms of petitions mostly in French addressed to the king (Ric. II. and Henry IV.), the chanceller, the treasurer, John of Gaunt, &c. The forms are not made up, but are copies of petitions really presented, and though

the names are usually reduced to initials, the following persons occur among the petitioners: John Heth, clerk in the privy seal office, a clerk of chancery, the port of D. (Dunwich ?), Suffolk, the bailiff of Southampton, the prior and convent of St. John the Evangelist, Pontefract, the citizens of London, and inhabitants of Kent, Sussex, and other counties, Margaret widow of Sir Gilbert Talbot, the archbishop of Canterbury, the poor prisoners in Ludgate, the prior and convent of Montegrace, and others. At f. 197 is a complaint against the burgesses of Yarmouth, for imposing restrictions at the herring fair.

Part III. (ff. 205-305) consists of a collection of letters in French of the time of Richard II. and Henry IV. Those in the king's name are addressed to the bishop of Norwich, Roger Walden, treasurer of England, the bishop of Durham, the dean and chapter of Llandaff, Sherburne abbey, the countess of Oxford, lady Ponynges, the abbess of Barking, the king and queen of France, Louis duke of Orleans, Philip duke of Burgundy, &c. At f. 285 b. is a letter from Richard II. giving an account of his journey in Ireland. There are also letters to Richard II. from Charles king of France, the queen of France, John of Gaunt, duke of Lancaster, the king of Navarre, the bishop of Salisbury, the count of St. Pol, the cities of Bayonne and Bordeaux, the duke of Brittany, &c. Several letters are addressed to the archbishop of Canterbury, written by lady Burgevenny, the countess of Hereford, the queen of Portugal, Piere Holt, turcopolier of Rhodes, and others; to the bishop of Norwich, from the countess of Warwick, and John Beaufort, earl of Somerset; the earl of Arundel to his brother archbishop of York; lord Grey of Ruthyn to Antony Mallorre; Robert Kegworth, draper of London, to Robert Hallum; Christine de Puzan to Isabel, queen of France (5 Oct. 1405); the countess of Kent, mother of Richard II., to her

son Thos. Holland; the bishop of Norwich to the queen of Portugal; and some correspondence between Henry IV. and his son referring to Owen Glendower.

These letters refer to a great variety of subjects, as may be conjectured from the names of the writers and the persons addressed. The dates are rarely given at the end, and in some cases the names of persons and places are only expressed by initials, but this occurs more frequently in the formal letters which are of less consequence.

IV. (f. 305.) A treatise on the art of speaking and writing French. *Incip.* "[A] nostre commencement " nous dirons ainsi, En noun du Pere Filz et Saint " Esprit, Amen. Ci commence la maniere de language " qui tenseignera bien a droit parler et escrire doulz " Franceoys selon lusage et laccustume de France."

The writer calls French, "la plus beal et la plus " gracious language et le plus noble parler apres Latyn " descole qui soit ou monde, e des toutes gens mieulx " prisee et amee que nul aultre, car Dieu le fist si doulce " et aimable principaument a loneur et louange de luy " mesmes, et pour ce il poet comparer au parler des " anges du ciel," etc.

The treatise is written in the form of dialogues, of which the first part describes the life of a French gentleman for a day. After discussing household matters with his servants, from which some curious particulars about mediæval domestic arrangements may be gathered, he rides to Orlean's, and on the way sings "une tres " ameureuse chançon" beginning "Tres doulz regard " amereusement trait tant de deulceur fera mon cuer " entrer, quant les miens yeulx te peuent recontrer." On his arrival he does some shopping, and dines at the inn with a "tres belle fillette," to whom he sings another amorous song and makes a handsome present. This is followed by other conversations between a gentle-

man and a labourer, a baker and his man, merchants, a servant and a tailor, two friends meeting, a child in distress, &c. In one dialogue about Venice and Paris and other cities in Europe, an English necromancer named Colyn T. is mentioned in connection with Orleans. At the end is a very amusing scene between two men living together, who quarrel and make it up. The conversation is continued after they are in bed, and gives a vivid picture of the discomfort and dirt of the middle ages, of which the following remark is a sample, addressed by one man to the other at bedtime:

"Guillaume, deschaucez vous tost et lavez voz "jambes, et puis les ressuez dun drapelet et els "frotez bien pour lamour de puces quils ne se sail- "lent mye sur voz jambes, car il y a grand coup "gisanz en le poudre soubz les junx."

Notwithstanding the extravagant praise of the beauty of the French language, there is a distinct flavour of "the "French of Stratford atte Bowe" throughout, which is explained when we come to the letter dedicatory, addressed to "Mon treschier et tres honure sieur," from which it appears that the writer is an Englishman, and that he has drawn the treatise up "si come jay entendu "et apris es parties de la le mer."

This letter is followed by a few verses about poverty, beginning, "Savez vous coment il est, Il est hony qui "pouvres est." Then come a few lines which are repeated at f. 373.

There is a copy of this treatise in Harleian MS. 3988, which was printed by M. Paul Meyer some years ago.

V. f. 316. A treatise on French grammar, written by many good clerks at the expense of "Johan Barton, "escolier de Paris, nee et nourie toutes voiez dEngle- "terre en la conte de Cestre," as the opening lines tell us, "pour ceo que les bones gens du roiaume dEngle- "terre sont enbrasez ascavoir, lire et escrire, entendre

"et parler droit François," and because English lords and ladies like to write to each other "en romance." Barton calls the book "un donait Francois," a French Donatus. It is in the form of question and answer.

Ends.—"Aussi sachez que quant N est entre E et "T en la tierce personne pulier, doncques cel N ne sera "pas sonne e cel E sera sonne soubtilement, come il "fust un I, sicome es ces mots, euurent, furent."

VI. f. 321 b. "Cy comence un petit livre pour en-"seigner les enfantz de leur entre parler." This gives the names of the months, of the feasts of the year, numbers, persons, beasts, parts of the body, dress, and other common things, phrases for asking the right road, buying and selling, and other occasions. Some of the phrases are hardly what one would like taught to a child. It ends with a conversation about the dethronement of Richard II. and the accession and coronation of Henry IV.

Explicit.—"Par ma foy oy. Cest une grande universite, &c."

VII. f. 326 b. A vocabulary of adverbs.
Incip.—"Omnimode, en tout manier."
Expl.—"Quomodo, coment."

VIII. f. 327 b. French verses, headed "Proverbia."
Incip.—"A Dieu te beisse et a ton eisne."
Expl.—"A bousoigne et non pas a bieneurete tu "cognoisteras ton amy."

IX. f. 329. A catechism of love.
Incip.—"Au chastel de amour vous demande hom-"mes, le primier fondement aymer loialment."
Expl.—"regarder devoutement mais aymer seure-"ment."

X. f. 329 b. Adages in French verse, from classical and biblical literature, with the authors' names in the margin.

Incip.—Nest pas sire de son pais
Chaton.—Que de ses hommes est hais.
Expl.—Amour de femme et vent de cul
Et feu des estoupes, est tout un.

XI. f. 331–40. French verses, evidently intended as a help in learning the vocabulary of the language. The English equivalents of most of the French words are interlined, but the writer has made some mistakes by confusing two French words of similar spelling.

This is the vocabulary of Walter de Biblesworth, which was printed by Mr. Thos. Wright, in Mr. Joseph Mayer's Library of National Antiquities (p. 142), from Arundel MS. 220.

Incip.—A woman that neghes hire tyme
Femme que aproche son temps
To childe schewys hir witte
Denfanter monstre ses sens.
Expl.—Dout vous finist, sires, a tant
A Jhu Crist toutz vous comande.

XII. f. 340. "Tractatus ortographiæ Gallicanæ per M. T. Coyfurelly, canonicum Aurilian', doctorem utriusque juris, de novo editus secundum modum et formam Parisius.

Incip.—Cujuslibet creaturæ auxilio indigentis.
Expl.—et scientia devote cum affectu. Amen.

XIII. ff. 344–61. Another collection of letters of the time of Henry IV. and V. copied, like the preceding, without dates. Among them are letters from the king to the archbishop of Canterbury; the prince of Wales to the abbey of Bury St. Edmund's; L. D., canon of St. Paul's, to the countess of Hereford; J. Norbury, treasurer of England, to the duchess of Brittany; T. Erpyngham to the prior and sacristan of Bury St. Edmund's; the prince, and the earl of Kent to the archbishop of Canterbury; the king to Shrewsbury

abbey; H. de Percy le filz to the treasurer of York; Laurence Dallerthorpe to the prior of St. John of Jerusalem in England; the bishop of Durham to the archbishop of Canterbury, &c.

XIV. ff. 361–72. A treatise on the conjugation of French verbs. The principal parts of many verbs are given, the meaning of the verbs being added in the margin in Latin, except in one or two instances, where it is in English.

Incip.—" Cy maintenant nous vous baillerons un exemple coment vous fournieres touz les verbes Francois du monde."

Expl.—" I spille, je espende, come je ayme."

XV. f. 372. A collection of sentences in French, without much coherence, including an anecdote of king Arthur; a remark on the impossibility of translating literally from one language into another; and a vintage song, beginning, " He, he, la bonne vinee sera cest annee " pour les compaignons."

Incip.—" Le font de mes cailles qui furent en leur clos hier soir."

Expl.—" Tanquelle est toumbee, les pieds contre mont."

XVI. f. 373. Safe conduct till 24th March granted by John bishop of Chartres, Johan de Hangest, seigneur de Heugueville, Pierre Blanchet, councillor, and Goutier Col, secretary of Charles VI. king of France, to the English ambassadors, W. bishop of Durham, T. Percy, earl of Worcester, and W. Heron, lord Say, with 100 persons, to come from Calais to Lolingham, in accordance with a power granted to them by the said king dated 30 Jan., 1399, 20 regn. Boulogne, last of Feb. 1399.

John of Bologna's treatise on the

John of Bologna, Peckham's notary, whose name occurs once or twice in the following pages, compiled a treatise on the art of drawing up official documents, because,

notarial art.

as he says, the archbishop's court and the whole kingdom of England lack persons who are acquainted with the notarial art according to the style of the Roman court. This treatise has been printed by Dr. Ludwig Rockinger,[1] and there is also an imperfect manuscript copy of it in the British Museum (Royal MS. 12 D. xi.). The examples are taken from documents which had passed through the hands of John of Bologna, but are mostly formal, as proxies, citations, excommunications, and absolutions. In some cases the names and dates are preserved, more often and more correctly perhaps in the Royal MS. than in those consulted by Dr. Rockinger, though in other respects it is by no means trustworthy. At the end of the same MS. there are copies of a few letters on ecclesiastical matters, and among them will be found copies of commissions, confirmation of an episcopal election, citations, etc. by Peckham,[2] as well as by other bishops of his period, and a few letters to and from J. de Burthon, his official at Salisbury during the vacancy of the see.

Indexes, &c., to the Register.

There is in the Library at Lambeth an Index to the Register compiled by Dr. Andrew Coltee Ducarel, commissary of St. Katharine's and advocate in Doctors' Commons, who filled the office of archiepiscopal librarian from 1757 to 1805.

The Index was, however, begun before he had charge of the library, as appears from a letter to archbishop Herring dated Jan. 16, 1755, in which he speaks of the archbishop's approval of his intention to regulate and make an Index to the Registers; and in a subsequent letter, in July of the same year, he speaks of having begun to work at "your Register intituled Peckham." [3]

---

[1] "Briefsteller und Formelbücher des eilften bis vierzehnten jahrhunderts," being the ninth volume of "Quellen und Erörterungen zur Bayerischen und Deutschen Geschichte," published at Munich, 1863.

[2] ff 69 b, 70 b, 72 b, 79 b, 80.

[3] Nichols's Literary Anecdotes, ix. 307.

It was on archbishop Herring's death in 1757 that the Rev. Henry Hall, then librarian, resigned the office, in which Ducarel succeeded him.

The Index in question has been most laboriously compiled, and is really an abstract of the documents in the Register arranged under heads. Some of the documents are indeed almost copied in full, and it is therefore a great assistance to those who wish to consult the Register but who are not familiar with 13th century writing; but others would have had more cause to think his labour well bestowed if he had omitted some of the abstracts and inserted more names. The Index consists of two MS. volumes, with a third containing merely the headings, to be used as a key to it. There is another volume[1] of Ducarel's at Lambeth, containing copious extracts from Peckham's Register, made in 1755, before he compiled the Index, and while he was working at his history of Croydon. The extracts are arranged in no order, but occur as they come in the Register.

Add. MSS. 6062, 6063, in the British Museum, are copies of the Index made to the Register by Dr. Ducarel, with a letter from him to archbishop Herring, dated Aug. 20, 1756, giving a sketch of Peckham's life and an outline of the contents of his Register.

Proposed publication of an epitome of the Register.

In 1755 Dr. Ducarel, in conjunction with Mr. Edward Rowe Mores, M.A., proposed the publication of a Latin epitome of the Register, prepared by Mr. Mores, with an index made by the doctor. Mr. Mores's autograph epitome is now Add. MS. 6110, a small paper quarto of 83 folios. A note states that it was "begun 19 Aug. "1755, finished 29 Aug. 1755." It is preceded by "minutes for the preface," or rather a prospectus on the advantage of publishing the work. There is a fair copy both of epitome and index in Add. MS. 6114, with a title-page dated 1755, and a rough copy of the

[1] Lambeth MSS. Catalogue, p. 267.

Index, much of it in Mores's handwriting, in Add. MS. 6111. The epitome follows the order of the MS. throughout. Add. MS. 6112 contains a title-page and drafts of the Latin preface, with a specimen printed page (f. 59). At f. 14 are notes of the documents printed by Wilkins and Rymer, and at ff. 32 and 38 a few other memoranda.

In Add. MS. 26086, a volume of transcripts collected by Sir Francis T. Palgrave, there are copies of five documents in the Register.[1]

Documents already printed.

Dr. David Wilkins, who was a predecessor of Ducarel in the Library, used this Register, as he did others, in compiling his "Concilia Magnæ Britanniæ et Hiberniæ," published in 1737. The documents printed by him have been reprinted here, firstly, because from their importance it was not desirable to omit them, or merely to refer to another book; secondly, because, whether from errors in copying or printing, there are numerous mistakes in the Concilia; and thirdly, because the order in which Wilkins has placed his extracts does not always follow the true chronology.

A few documents from the Register are also included in Rymer's "Fœdera." Marginal references are given to both these publications.

The whole of the contents of the Register will not be found in the following pages, as most of the formal documents have been omitted. It is intended in an appendix to a future volume to give an epitome of what it has not been thought advisable to print in full in the text. It will be seen from the account of the MS. at p. xlii. that the documents were entered in the Register under heads, not in chronological order, but they have been printed throughout according to date, the reference to their place in the MSS. being given in the margin, R. signifying the Register, and A. the All Souls MS.

---

[1] ff. 20, 39, 53, 63, and 67.

All the letters issued in the archbishop's name were not enrolled in the Register. For instance, Nos. XXIII. and CCXIV. are printed by Wilkins from the Register of the bishop of Worcester, and are not to be found in the archbishop's own register. Similarly there are a few letters from him to Edward I. among the Royal Letters in the Public Record Office, of which there is no entry at Lambeth. These will be found in an appendix.

Peckham's life.

John Peckham was born in Sussex, according to Harpsfield[1] and Pits.[2] The evidence for this fact was no doubt the tradition current in their time, and perhaps also a passage in a letter from the archbishop himself to the abbot of Clugny, in which he speaks of having grown up in the neighbourhood of Lewes priory, and of having been educated there.[3] Harpsfield misprints this "Hewensi cœnobio," and his error is repeated by Wadding in the "Annales Minorum." Dean Hook, in his biography of Peckham in the "Lives of the Arch-"bishops of Canterbury," says that "Parker gives the "date of his birth as 1240"; but this statement does not appear in the sketch of the archbishop's career in the "De Antiquitate Britannicæ Ecclesiæ," nor do other writers mention it.

While still a youth[4] he went to Paris and studied at the University there, under St. Bonaventura, "doctor "seraphicus," who held a theological professorship from 1253 to 1256, when he was appointed Minister General of the Franciscan order, and subsequently was promoted to the cardinalate.

[1] Historia Anglicanæ Ecclesiæ, 439.

[2] Relationum Historicarum de Rebus Anglicis, p. 381.

[3] "Inter cetera regni Angliæ monasteria Lewense cœnobium idcirco cordi nostro est præcordialius commendatum, quó in ipsius vicinia coaluimus a parvo, et ab ejusdem professoribus solatia recepimus et honores." 1 June 1285. R. f. 116.

[4] "In prima adolescentia," Harpsfield, 439.

It has been stated that Peckham was educated at Merton College, Oxford, and the same has been said of other celebrated men, with as little foundation. Dean Hook says that his name occurs on the register of that college, but I am informed, on the authority of one of the Fellows, that the only ground for this is an entry of the name Gilbert Peckham, as a fellow admitted in the reign of Edward II., with a note added, " Archiep. Cantuar. et doctor in Theologia. Sanctus " fuit in vita et plurima miracula fecit post mortem." From the Christian name, and the date, it is clear that this note is a mistake, and "it is suggested that the " true name was Gul. Occham, who is with more " reason reckoned as a Merton man, and that in error " 'Gul. Occham' was transcribed as 'Gil. Peccham,' " and so an archbishop was made of him."

Another argument, slight perhaps, but still of some weight, against the probability of his having been a member of the college, is afforded by his letter to the scholars of Merton,[1] in which he claims no interest in the college beyond the *patronatus* conferred on him as archbishop, by the founder. Any connexion with the college in his youth would have been too good a subject for a florid phrase in the "arenga" for John of Bologna,[2] or whoever was the archbishop's secretary at the time, to have passed it over in silence. At Oxford he was admitted to what would now be called an *ad eundem* degree, and was appointed the eleventh Divinity reader,[3] following the celebrated friar Thomas de Bungey, who like Peckham had been edu-

---

[1] No. cvi.

[2] *See* p. liii.

[3] *See* the list printed in Monumenta Franciscana, p. 550. " Frater " Jo. Peccham qui incepit Parisiis " et resumpsit Oxoniæ." The word *resumpsit* does not imply a previous residence at Oxford. *See* Anstey's " Munimenta Academica," p. 446. Trivet says, " Hic in " Parisiis in theologia rexerat, et " in Oxonia lectiones suas re- " sumpserat."

cated at Paris, and who after resigning his professorship at Oxford migrated to Cambridge. Education at the French university was by no means rare in the thirteenth century, and several licenses of non-residence to clerks for that purpose are extant in Peckham's and other episcopal registers.

It was during his residence at Oxford that he joined the order of St. Francis, but before he took his doctor's degree, for Adam de Marisco [1] writes to the uncle of a lad at the University, asking whom he would wish to be his nephew's tutor in place of "dominus Johannes "de Pescham, scholaris," who had just joined the Friars Minors. The title "dominus" usually implies a degree in arts, not in theology, and "scholaris" could certainly not be applied to a doctor. The writer speaks with high approbation of Peckham's life and learning. As the boy's uncle is named H. de Andegavia (*i.e.* of Anjou), it may be that he had come over with Peckham from France. One celebrated man at least was under his tuition at Paris, Thos. Cantilupe, bishop of Hereford and saint, with whom at a later time he had a very considerable quarrel.[2]

From Oxford he returned to Paris, where he lectured on the *Sententiæ* of Peter Lombard, a compilation of patristic literature, as well as on the Holy Scriptures; and according to Pits succeeded in suppressing certain novelties in interpretation which were beginning to find favour among theologians. He did not, however, confine his studies to theology; and among his writings are to be found books on perspective and mathematics, as well as on theological and ecclesiastical subjects.

His observance of the rule of his order was of the strictest. He surpassed all his brethren in austerities, fasting as it were for seven Lents a year,[3] that is, from

---

[1] Monumenta Franciscana, 256.

[2] No. ccxlvii.

[3] Wadding, Annales Minorum, v. 53. Rodulphius, Historia Seraphicæ Religionis, 117.

Epiphany for 40 days, and then from Septuagesima to Easter. This would give a few days respite when Easter fell late, which happened only about four or five times during his life; but otherwise the fasting was continuous from Epiphany till Easter. After Ascension Day he recommenced his austerities, fasting till the day of SS. Peter and Paul, 29 June; then for 40 days before the Assumption of the Virgin, 14 Aug.; and again for the same length of time before St. Francis' day, 4 Oct. From All Saints to Christmas he abstained from all food prepared with milk.

Though he recommended these practices, he did not enforce them upon others, according to Wadding. Even when archbishop he still observed the Franciscan rule as to fasting, and did not himself partake of the hospitality he showed. In time he attained the dignity of Provincial Minister of England, being the ninth, counting from Angnellus of Pisa, who was appointed by St. Francis to introduce the seraphic religion into the island.[1] His old teacher, Bonaventura, was then Minister General, an office which at that time carried the right of appointing the provincials, though subsequently they were elected by vote of the province. As an instance of his carefulness in adhering to the rule, it is related[2] that when his duties as provincial necessitated his attendance at the general chapter at Padua, in the first year of his office, he travelled thither on foot, not condescending to make use of the subterfuge common among friars, who considered that riding on asses was no infringement of the statute forbidding them to ride (*equitare*). Rodulphius, himself a friar, in relating the story, says that he might have ridden without blame, on account of the length of the journey.

Another story told about his life before he was archbishop is, that while praying before a crucifix and complain-

---

[1] Monumenta Franciscana, pp. 537, 560.

[2] Rodulphius, f. 117.

ing of calumnies from which he suffered, the image spoke to him words of comfort in rhyming Latin verse,[1] which are still engraved before it. Where the crucifix was, Wadding does not say, but it was apparently not in England, perhaps in Rome.

His affection for the order lasted throughout his life, of which there is copious evidence in the following pages.[2] When archbishop, though no longer provincial, he still ruled and protected the order as "conservator "privilegiorum Ordinis Minorum in Anglia a sede "apostolica deputatus."

The fame of his learning having spread over the continent, he was invited to Rome, probably by pope Nicolas III., himself a Franciscan of such eminence, that the friars called him the Sun of the order, and Peckham the Moon.[3] From expressions used in his correspondence with the cardinals, he appears to have made many friends in Rome, and to have been held in great esteem.

Cave, on what authority does not appear, states that he was *Causarum Auditor*, but it appears certain that at all events he was *Lector Sacri Palatii;* in fact, that he was the first theological lecturer in the newly founded schools in the papal palace, where several sciences were taught,[4] an office which was for some years monopolised by the Minors. His lectures were attended by large audiences, including not a few bishops and cardinals. It is stated that when he passed through the school to take his place in the professorial chair, the whole of his audience rose and uncovered. After he was appointed archbishop, however, the cardinals refused to show him this respect any longer, saying that previously

[1] "et subsequentes versus, vel "sub hoc ipso metro aut sensu "pronunciavit," Wadding, v. 53.

[2] *See* Nos. lvi., clxxxi., clxxxii., ccii., cciii., ccxxviii.

[3] Matthew of Westminster, p. 416.

[4] Moroni, vi. 84.

they had honoured the theologian, to whom they acknowledged themselves inferior, but now it might be thought they honoured the archbishop, to whom they were superior.[1]

Hook states that the *Causarum Auditor* and *Lector Palatii* describe one office, but this is a mistake. The *Causarum Auditor* is a judge who exercises the pope's spiritual jurisdiction, as the governor of the city does his temporal power.[2]

In the list of divinity readers at Oxford printed in the *Monumenta Franciscana*, he is styled *magister curiæ*, which does not appear to be a correct title. There were officers at Rome called *magister cubiculi*, or *admissionum; magister domus sacri palatii apostolici, magister aulæ, magister cærimoniarum, magister sacri hospitii palatii apostolici, magister hostiarius, magister sacri palatii apostolici*, and *magister viarum urbis*, but none called *magister curiæ*. The phrase is probably used loosely to denote his lectureship. At all events it cannot mean *magister Sacri Palatii*, as Peckham's name does not occur in the list given by Moroni, which is evidently complete.

While Peckham was thus occupied in lecturing on theology at Rome, Pope Nicholas III. conferred the dignity of cardinal bishop of Porto on Robert Kilwardby, archbishop of Canterbury, a Dominican friar. He resigned his archiepiscopate on Whitsunday (June 5) 1278, and went to Rome.[3] On June 14 the prior and chapter obtained from Edward I. a license[4] to elect a successor, and their choice fell on the chancellor, Robert Burnell, bishop of Bath and Wells, who was then in Gascony on the king's business. Edward was so anxious that his chancellor's services should be rewarded by this promotion, that he not only sent the usual formal

[1] Rodulphius, 117 b.

[2] Plettenberg, Notitia Congregationum et Tribunalium Curiæ Romanæ, p. 527.

[3] Annals of Dunstable, Ann. Mon. iii. 278.

[4] Pat. 6 Edw. I., m. 11.

notification of the election to the pope, which is enrolled on the patent roll,[1] but this was accompanied by a long letter[2] dated on the same day (10 July), urging the confirmation, on the ground of the unanimity of the election; his own affection for Burnell; Burnell's constant faithfulness to the king and his father, and the Church of England; and the benefits which both Canterbury and the kingdom would derive from the appointment of an archbishop prudent both in spiritual and temporal matters, of mild disposition, courteous and merciful. One of the royal secretaries, Francesco Accursii of Bologna, and three others were sent to Rome to help the matter on. Burnell also sent messengers to Rome on his own account, but the pope would not confirm the postulation off-hand. The case was referred to three cardinals for consideration, who reported that certain matters required further investigation, and the proctors of the chapter were desired to request the presence of Burnell at Rome to be examined.[3]

Subsequently, before letters had been drawn up about the investigation, and while the proctors were still in Rome, other things (the pope says) came to his ears which rendered it impossible to admit the postulation with a clear conscience, and it was thought advisable that the archbishop postulate should remain in the see he already held. The pope therefore refused the postulation, and to save Canterbury from a long vacancy, created Peckham, "Fratrum Minorum ordinis professor," archbishop, though for a long time he refused to accept the new dignity, according to Wikes.[4] Several passages in

[1] Pat. 6 Edw. I., m. 8.

[2] Printed in Rymer's Fœdera, i. 559.

[3] The bull as printed by Wadding (Annales Minorum, v. 451), gives "infra kalend. Junii," as the date fixed for Burnell's appearance. This is evidently wrong, as the king's letter was not sent till 10th July. It may be an error for "Januarii."

[4] "diutius rebellantem et con- "tradicentem." Ann. Mon. iv. 280.

his letters confirm this. The consecration took place, according to Wikes, "Dominica Media Quadragesimæ," that is, on March 12, not March 26, according to Wharton. Wharton[1] also gives the date "prima Dominica "Quadragesimæ" (19 Feb.) as resting on some authority, and translates this as being 3 Non. Mart. These two Sundays fall on the dates Wharton gives when Easter is on April 16, but according to the tables in Nicolas' "Chronology of History," Easter fell on April 2 in 1279. Perhaps Wharton ascribed these events to the preceding year 1278, when Easter was on April 17. The date of consecration is stated in Le Neve's *Fasti Ecclesiæ Anglicanæ* to have been 6 March, but it is clear from the dates of two documents in the Register,[2] the first dated "viii. Kal. Martii, anno Domini MCCLXXIX., consecratio-"nis vero anno primo," and the next, "v. Kal. Martii, "consecrationis nostræ anno secundo," that the year of consecration began between 22 and 25 Feb., probably on 23 Feb. The pages of the Register are frequently headed, and documents dated "anno ordinationis," that is from the date of the bull; and sometimes it appears that the scribe has begun the year of consecration too early by confusing it with the year of ordination. That at least is the only way of reconciling apparently erroneous dates, as that of No. cxlviii.

Peckham's journey to England was not completed until the 4th of June. On his passage through France he stopped at Amiens, where Edward I. and Philippe Le Hardi had met to arrange the cession to Edward of the counties of Agenois and Ponthieu, now come into his wife's possession by the death of her mother, and to settle certain disputed points in the treaty of 1259 between the fathers of the two kings.

Though Peckham was not wanting in courage, he cannot have been quite without uneasiness at his first

---

[1] Anglia Sacra, p. 116.

[2] R. f. 173.

interview with the king, who was disappointed at failing to reward a faithful servant. He expresses however, in writing to the pope,[1] his pleasure at the king's reception of him, who protested that he was better pleased than if his petition in favour of Burnell had been granted, and showed that his pleasure was genuine by granting him the restitution of the temporalities at once,[2] when he might, in consequence of an omission in the pope's letter to him, have legally withheld it till he heard again from Rome. Peckham's conduct to the king throughout his life was marked by a complete absence of subservience. Though quite willing to travel down to Wales to serve the king's interests by negotiating with Llewellyn, he speaks to him with the greatest plainness when he considers his conduct injurious to the church. He tells him[3] that he is mocked at throughout the church for his connivance at the king's clerks holding "a damnable multitude of benefices." In another letter[4] he asserts strongly the superiority of the spiritual jurisdiction over the temporal, hinting to the king that disobedience to papal authority may shorten his reign. In his claim to visit the royal chapels,[5] though he yielded to the king in minor points, he adhered to his principle throughout.

One of his first acts on arriving in England, before he left Dover, in fact, was to summon a provincial council at Reading for July 29.[6] His chief object in holding this council was to carry out the verbal instructions he had received from the pope, to check the spread of plurality in England. A statute was passed enforcing those of the general councils on this head, and ordering that a rector receiving a second benefice forfeited

Council at Reading.

---

[1] No. ii.

[2] 30th May. Pat. 7 Edw. I., m. 15.

[3] No. clxvi.

[4] No. cxcix.

[5] *See* Nos. xcii., xciv., xcvi., cxii., cxxv., cxlix., cli., clii., &c.

[6] According to Wikes it was held on Friday after the feast of St. James, *i.e.*, July 28.

the first, and that those who then held several should retain the last only; unless indeed they attempted to retain all, in which case all should be forfeited. Returns were to be made, by the octave of Hilary following, of the names and values of all benefices, with the names of the holders and date of collation. A second statute was directed against the holding of benefices *in commendam*, *i.e.* by a layman or by a clerk temporarily, and against the practice of giving benefices to minors. Priests throughout the province were ordered to publish a list of offences for which excommunication had been denounced by the council of Oxford, and by Ottobon, and to hang up in cathedral and collegiate churches a copy of the king's charter of liberties of the church and realm. The offences which merit excommunication include, beside wrongs done to the church, bearing false witness, disturbing the public peace, and acting in opposition to the provisions of Magna Charta. Two other statutes enjoin the baptism of infants at Easter and Whitsuntide, and the observance of Ottobon's statute against priests keeping concubines.[1] Another act at Reading was to confirm the privileges of the university of Oxford, and the power of the chancellor to suspend and sequester clerks who disturbed the peace of the university.[2]

Council at Lambeth. During the period included in this volume (1279–July 1282) Peckham held one other provincial council, which sat at Lambeth from the 7th to the 10th October, 1281. The king, fearing perhaps that the recently passed statute of mortmain might provoke the clergy to some sort of retaliation, and hearing that there was an intention of passing a statute affecting the right of the crown to take cognisance of cases of right of patronage, and other pleas affecting the spiritualty only, addressed two let-

[1] These Constitutions are printed in Wilkins' Concilia, ii. 33.
[2] No. xxiii.

ters[1] to the archbishop and his suffragans, forbidding them to discuss any matters pertaining to his crown. This caution was effectual, and the statutes[2] are concerned with nothing but purely ecclesiastical matters, one being directed against plurality of benefices, a special object of Peckham's hatred.

Wikes is a year wrong in his chronology here, and attributes these facts to the year 1280, whilst the Annals of Worcester place the council in 1282.

Refusal of exempt abbots to attend the council

The abbots and priors who were exempt from episcopal jurisdiction refused to attend this council, though summoned in respect of churches held by them, which were not exempt. Peckham immediately sequestrated the fruits of their churches, but in the case of St. Augustine's was obliged to release the sequestration,[3] as one of his predecessors had relieved the abbot from attendance. Some of the monks yielded, but the larger Benedictine houses of St. Edmund's, St. Alban's, Westminster, and Waltham held out, and finally appealed to the pope. Peckham's letter to his proctors at Rome, giving an account of the case, and the names of the judges whom he would wish to try it, classified as "good, better, and best," is the last notice of the case in this volume.

Perhaps the archbishop's exertions in favour of his tenants at Lambeth[4] against the oppression of the abbot, were stimulated by resentment at the abbot's conduct, as well as by the natural antipathy of a Franciscan for a Benedictine.

The archbishop's debts.

A Franciscan being vowed to poverty, had no money at his disposal, and the new archbishop was obliged to borrow several thousand marks from Italian bankers to pay for his bulls and his journey home, for an archbishop could hardly walk over France, as a provincial

[1] Nos. cxcv., cxcvi.
[2] Wilkins' Concilia, ii. 51.
[3] No. ccix.
[4] Nos. ccxxvi., ccxxvii.

minister had done. On arriving in England, to his dismay, he found that last year's revenues of the see had been sold by Kilwardby to the king, and the money paid to him; that this year's crops and the rents due at Easter were in the king's hands, and, with the exception of a small sum to come in at Midsummer, he had nothing on which to feed himself, his household, and horses.[1] His poverty does not seem to affect him so much as the threat of excommunication held over him by the bankers. In his distress he writes to the pope and some of the cardinals, asking for a loan of money collected for a crusade, and his picture of himself deserting his church and leaving England under his burden is quite pathetic, as he compares it with his peaceful life previously. There is a comic touch, too, in the repetition of the formal details of excommunication in his letter to the pope, which just arouses a suspicion that he did not dread it so much after all, and there was no reason why he should look upon it as a disgrace, as it was frequently invoked as a penalty for failing to pay debts. The prior of Christchurch, for instance, and the bishop of Chichester, incurred the sentence for failure in paying the papal tenth, and the archbishop offered to absolve the former privately, without an application to Rome. In consequence of his poverty, in this the first year of his archiepiscopate, he was obliged to ask the bishops, abbots, and noblemen to supply venison and game for his inthronization on the 8th of October, which he expected in spite of that assistance to cost 2,000 marks.

Visitation. The royal chapels.

The first year of his archiepiscopate was spent in Kent and Sussex and near London, but in the beginning of 1280 Peckham resolved to visit the remainder of his province, commencing with Coventry and Lichfield. This brought him at once in contact with the

[1] p. 18.

royal authority. There were royal chapels at Penkridge, Wolverhampton, Stafford, and Gnoushale or Cnoshale, which the incumbents considered to be exempt from episcopal jurisdiction.[1] The king wrote to Peckham forbidding him to visit them; but he, never wanting in courage, replied by a letter [2] asserting his right, and telling the king that all he gained by the exemption of the chapels was responsibility for the sins of the clerks who held them. When the royal chaplains refused to appear or to excuse their absence, he excommunicated them, and placed the chapels under an interdict. An exemplification of the apostolic privileges of Penkridge was produced, and some of the chaplains submitted; but at Wolverhampton, of which Tedisius de Camilla, the dean, was abroad, the doors were shut against the archbishop, and process was taken against Camilla, ending in his deprivation of two other benefices which he held. The victory was not purely one of principle, for the defendant's case was materially injured by his neglect of the cure of souls, and by an attempt to dispose of Wingham church, which also he held, for a piece of land elsewhere.

These chapels had been granted by king Stephen to the churches of Coventry and Lichfield. The church of Wolverhampton, dedicated to SS. Mary and Peter, was founded by Wulfruna, the eponym of the town, in 996, and was occupied by secular canons, as one of the king's free chapels. Subsequently it was annexed by Edward IV. to the deanery of Windsor. The charters on which the claim of exemption was based had been granted by Edward the Confessor, William I., and Henry II.; but they make no mention of episcopal jurisdiction. They are printed by Dugdale. A long account of the deanery and a list of the deans will be

---

[1] The claim was not a new one. *See* Royal Letter, 467, and Wilkins' Concilia, i. 697.

[2] No. xcii.

found in Shaw's Staffordshire, vol. ii. p. 151. He gives 1288 as the date of Theodosius de Camilla being dean, but the documents printed here show that he held the office some years earlier. Penkridge was held by a dean and canons, the archbishop of Dublin being always dean, according to the charter of king John confirming a grant of the church to the archbishop by Hugh Huose. This is printed in Plot's Staffordshire, p. 445. Domesday mentions nine clerks holding land of the king there, but no church, which, however, existed in the reign of Stephen.

The college at Stafford is also noticed in Domesday as having 13 canons, the number found there when Henry VIII.'s Valor was taken. In 1318 Edward II. forbid a papal nuncio to make any exactions on his royal chapels, asserting their ancient exemption from all ordinary jurisdiction and the payment of procurations and other dues. The places enumerated are, St. Martin's Le Grand, Wolverhampton, Stafford, Wimborne Minster, Bruges, St. Mary's Shrewsbury, Tettenhall, Pencridge, and St. Oswald's Gloucester.[1] Gnoushale, also in Staffordshire, occurs, according to Tanner, in the Lincoln Taxation of 1290 as a royal free chapel with secular canons.[2]

Peckham's relations with his colleagues were not always very amicable, for his strict sense of right, and his determination to uphold the interests of the church and of his see in particular, brought him into constant collision with both laity and clergy. A new archbishop of York, William de Wikewane, was consecrated at Rome soon after Peckham's arrival in England, and when he was passing through the southern province, the old contest about carrying the cross erect was revived with more than usual bitterness. The southern primate forbade food to be sold to his northern brother,[3]

The archbishop of York's cross.

[1] Close Roll, 11 Edw. II., m. 10*d*.

[2] *See* Dugdale, Monasticon, vi., 1252, 1438, 1446, 1466.

[3] Matthew Westm., p. 409.

and some of his servants broke the cross in pieces.[1] "Tantæne animis cœlestibus iræ." The pope felt called upon to write and expostulate, and to request his *protegé* to temper the rigour of his predecessors, though preserving his own rights, so that the dispute might be settled to the praise of God, the health of souls, and the quiet of the two churches and the people. Again, when a vacancy occurred at Winchester by the death of bishop Nicholas of Ely, the monks at first elected Burnell, bishop of Bath and Wells, but again the pope refused to admit him as bishop. They then chose Richard de la More, archdeacon of Winchester, but the archbishop rejected him on the ground of his holding two benefices with cure without a dispensation. His reply was that he held no benefice with cure of souls, and that the archdeaconry was not a benefice but a dignity. The rejection was a bold step, for it was the first time confirmation had been refused in England on this ground, but in spite of the remonstrance of some of the cardinals, including even Hugh of Evesham, Peckham stuck to his point even when the bishop postulate appealed to Rome, and finally won it. Another instance in which he was victorious in his crusade against plurality was his causing Antony Bek, the king's secretary, and afterwards bishop of Durham, to surrender five benefices in the province of Canterbury.[2] Bek was one of the king's chaplains with whom Peckham had already had some trouble, and it was reported that he had letters from the pope forbidding the conferring any ecclesiastical honour on him, but this the archbishop denied formally.[3]

The bishop elect of Winchester.

Antony Bek.

His dispute with Thomas de Cantilupe, bishop of Hereford, an old pupil of his own at Paris, arose from a question of jurisdiction. In the beginning of 1282

Thos. de Cantilupe, bishop of Hereford.

---

[1] Wikes, Ann. Mon., iv. 281.

[2] No. cxvi.

[3] No. cxxii.

the bishop refused to excommunicate his official at Peckham's order, asserting that he had already appealed to Rome. His letter[1] is temperate enough, but it did not convince the primate, who repeated his mandate, and after an ineffectual attempt to persuade him in a personal interview at Lambeth, commenced process, and in a very short time excommunicated both the bishop and his official.

Cantilupe went to Rome to prosecute his appeal, and died there on August 25th. Peckham's letters to his proctors give an account of the case and directions for proceeding.[2]

The archbishop's court.

Another, and more serious dispute in which Peckham became involved, arose from the arrogant exercise of his visitatorial jurisdiction, and the conduct of the officials of the archiepiscopal court, in allowing frivolous appeals, so that cases frequently dragged on for many years. The bishops of the province of Canterbury laid before him a formal complaint consisting of 21 articles, to which he replied by a denial of the facts alleged in the case of some articles, and a justification of others, but nevertheless he found it expedient to appoint a commission of lawyers learned in the laws and the customs of the court of Canterbury, who drew up new regulations for the conduct of the official in appeals, which partly redressed the grievances complained of.

Amauri de Montfort.

At the end of 1281 and the first half of the following year Peckham was busying himself on behalf of Amauri de Montfort, son of the late earl of Leicester, who was in prison in England. His sister Eleanor had been betrothed to Llewellyn, but since her father's death had taken refuge in a nunnery at Montargis. In 1276 her brother attempted to convey her to Wales, but near the Scilly Isles they were captured by four Bristol ships

[1] No. ccxix.

[2] Nos. ccl. and ccxcvii.

and carried to the king. The lady was honourably maintained in the queen's household at Windsor until after the peace made with Llewellyn in 1277, when Edward allowed the marriage to be solemnised, honoured it with his presence, and paid the expenses. Amauri was kept a prisoner, safely but without rigour, first in Corfe castle and then in Sherburne.[1] Being a papal chaplain, pope Nicholas III. and his successor Martin IV. both exerted themselves on his behalf, and sent a nuncio to England to procure his liberation on condition of his taking an oath not to return to the kingdom without the king's consent. Peckham also urged the king to show mercy, and in April 1282 he was allowed to take de Montfort to London, administer the oath to him, and send him to France in charge of the nuncio.[2] A month after he writes again to the king, pleading for further mercy, and assuring the king that Amauri had no design against him.[3] On leaving England Amauri went to Rome, and after a few years renounced the priesthood and embraced the profession of arms, "but he was unlucky, for soon after he died."[4]

His resistance to oppression.

In forming an estimate of Peckham's character, his frequent exertions in favour of the poor, and against anything like oppression, must not be overlooked. The persons and the causes are very various. Now he rebukes a noble landowner for keeping too large a head of game, now he threatens a bishop for allowing his officials to sequester benefices and extort money for releasing them; and shows equal willingness to stop similar practices of which his own clerks are accused. He asserts the rights of his tenants to the ferry at Lambeth against the abbot of Westminster, attempts to help a poor man who had mortgaged land to a convent, and in many other ways shows the sympathy for the poor which he had learnt as a friar.

---

1 Rishanger, p. 87.
2 No. cclvi.
3 No. cclxxviii.
4 Rishanger, p. 99.

His own order was his especial care, and there are several instances of his defending it against the encroachments of others, as in the case of the convent of Scarborough.[1] That, however, his desire for their interests did not blind him to other considerations may be seen from the temperate and sensible advice given to the official of the archdeacon of Chester concerning a friar of Chester who was said to have been married. Even if he intended to seduce the woman on pretext of marriage, so that by absence of consent the marriage was not valid, Peckham considers that he should return to her, "quoniam non dimittitur peccatum nisi restituatur ablatum."

Injunctions to monasteries.

The history of the other orders is illustrated by the injunctions for the reformation of several monastic houses of both sexes, including Barking,[2] Bardney,[3] Reading,[4] Glastonbury,[5] Christchurch Canterbury,[6] and others. The injunctions refer both to the management of the temporal affairs of the houses and to their internal economy. Peckham attempted also to put down, by his archiepiscopal authority, the shortened form of the devotional offices introduced by the Benedictine chapter at Abingdon.

Style of the letters.

The Latin of the longer letters is very often involved, the sentences of a great length, and the style inflated. The reader feels the truth of Trivet's description of Peckham as "gestus affatusque pompatici." He is fond, too, of a jingle of words, partaking almost of the nature of a pun. He finds fault with one Benedict, a scribe, in the words, "Benedicto, sed benedictione multum dissimili." When the abbot of St. Alban's troubles the Franciscans at Scarborough by an invalid sentence, Peckham describes him as "non auctoritate clavium,

---

[1] *See* Nos. clxxxi.–ii., ccii.–iii., ccxxviii.

[2] No. lxx.

[3] No. lxxxvii.

[4] No. clxxxix.

[5] No. ccxiii.

[6] Nos. cclxi., cclxii.

"sed clave sævientis furia percussisse." The phrase, "Non esse monachos, sed demoniacos," occurs more than once.

This collocation of words reminds the writer of a Saxon seal he once saw, having the inscription, "Sigil-"lum Godgyðe monace." The owner, dividing the last two words wrongly, showed it as a great curiosity, which of course it was, and asked the writer if he could tell him another case of a demoniac having a seal. The explanation of the word *monachus* is also worth noting; that they are "cor unum et anima una." The curse invoked upon those who persuade the king to injure the church is very neatly put:—that the Highest may smite them temporally, so that their souls may be saved. The whole letter, with its misapplied Biblical quotations, and uncritical references to Constantine, king of the English and emperor of the world, is a good example of the archbishop's epistolary style. The reasoning power is stronger than the critical, the result of mediæval education. Now the reverse is the case.

In conclusion, I have to express my sincere thanks to the late and present wardens and the fellows of All Souls College for their kindness in allowing me the use of their MS. in London for a very lengthened period; and to the archbishop of Canterbury for granting me special facilities for consulting the Register; and to Mr. S. W. Kershaw, his grace's librarian, for numberless acts of courtesy and assistance while working in the library under his charge.

Sept. 1882. C. T. M.

REGISTRUM EPISTOLARUM
JOANNIS PECKHAM
ARCHIEPISCOPI CANTUARIENSIS.

Q 8513. Wt. 12052.

REGISTRUM EPISTOLARUM JOANNIS PECKHAM ARCHIEPISCOPI CANTUARIENSIS.

I.

To Margaret Queen of France.[1]

Excellentissimæ dominæ M[argaretæ], Dei gratia illustri reginæ Franciæ, frater Johannes permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ servus inutilis, totius Angliæ primas,[2] salutem et paratam in omnibus ejus beneplacitis voluntatem. Novit Ille qui nihil ignorat quod, sicut alias vobis scripsi, multum dolui et non sine doloris acerbitate commoveor, quod per Parisius transiens ad excellentiam vestram præsentialiter non accessi, quia urgente necessitate pro ecclesiæ meæ negotiis ad dominum regem Angliæ Ambianis existentem compellebar in quantum poteram festinare. Super hoc autem quod mihi vestra dominatio scripsit, pro clerico vestro magistro P[etro] Blanco vestris obsequiis necessario, quod ei ut per quinquennium Parisius studere possit licentiam impertirer; respondeo quod ad præsens ejus absentiam dissimulo, et ad instantiam excellentiæ vestræ ipsum permitto Parisius commorari, quousque visitatis beneficiis suis videro quomodo ipse et vicarii sui curam quæ eis incumbit adimpleverint, quos si idoneos reperero, prout secundum Deum et bonam con-

1279. 23 May. License for one of her clerks to study at Paris. R. f. 9. A. f. 1.

---

[1] Margaret, widow of Louis IX., d. of Raymond earl of Provence, aunt of Edward I.

[2] *primas*] 'peripsima' in A.

scientiam potero, hiis et aliis beneplacitis vestris adquiescam. Nec credat ipse magister a sarcina curæ sibi impositæ propter vicarios suos omnino absolvi, cum ad minus de portione sua pauperibus et ecclesiæ teneatur subvenire, et de negligentia vicariorum suorum respondere secundum canonicas sanctiones. Valeat excellentia vestra in Christo et Virgine gloriosa. Datum Ambianis, die Martis in hebdomada Penthecostes, anno Domini millesimo CCLXXIX°.

II.

To Pope Nicolas [III.].

1279. 24 May. Account of the interview between the kings of England and France at Amiens. R. f. 9. A. f. 122.[1]

Sanctissimo patri ac domino Nicholao, Dei gratia sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ summo pontifici, frater Johannes permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ servus inutilis, cum grata reverentia pedum oscula beatorum. Noverit sanctitas vestra quod post varios viarum tractus, die sacro Penthecostes ingressus civitatem Ambianensem, repperi duos reges Franciæ et Angliæ inibi congregatos, causa stabiliendæ concordiæ inter eos, quam et dedit pax illa, quæ exsuperat omnem sensum, die Martis ipsius sacræ ebdomadæ, me etiam præsente, non pari utriusque partis præjudicio, juramentis mutuis et cartis convenientibus stabiliri. Cum enim in pace patrum dictorum regum dudum præterita, Henricus olim rex Angliæ se Ludovico regi Franciæ deceptus ad impossibile obligasset, pro hujus amotione impossibilis rex Franciæ Philippus filius partem magnam et nobilem in partibus Aquitaniæ hereditatis regis Angliæ recepit in forma pacis sibi et heredibus suis perpetuo possidendam. Pro quo impossibili non amoto usque ad hæc tempora, tam rex Ludovicus pater, quam Philippus filius, fructus terrarum quæ modo

---

[1] Printed in Rymer's Fœdera, ii., 1072.

reddi habent et olim ex utriusque, patris scilicet et filii, juramentis restitui bona fide debuerant, integre perceperunt. Hoc autem impossibile tale erat. Juravit quidem rex Angliæ Henricus in pace prima, quod omnes magnates sibi subditos vel verius subdendos in dictarum terrarum partibus, induceret ad jurandum fidelitatem regi Franciæ sub hac forma; quod si unquam contingeret regem Angliæ regi Franciæ rebellare, ipsi starent cum rege Franciæ, immediato domino derelicto, sub pœna aliter facientium in curia regis Franciæ arbitranda. Quod quia est contra consuetudinem omnium Galliæ partium aliarum, nunquam ad hoc induci prædicti proceres valuerunt. Hæc est igitur summa pacis. Quod, quia Henricus pater deceptus fuerat, spoliatus est filius hereditatis suæ nobili portione. Et cum satis hoc perpendit rex Angliæ clementissimus, in formam tamen pacis hujusmodi consensit libere propter Deum, quam et perpetuo servare intendit, dum tamen sibi fides inviolabilis ex parte Franciæ conservetur. Hæc autem omnia, pater sancte, scio certissime et fide didici oculata; per hoc quod rex Angliæ me suscepit cum ingenti gaudio venientem, et mox strictissimo suo consilio copulavit, factum vestrum circa modicitatem meam acceptans plurimum, et petitioni suæ de alio promovendo præoptare publice pluries se protestans. Temporalia etiam archiepiscopatus bona mihi restituit in pacis factæ crastino mox petita. In quo facto apparet ejus benignitas laudabilior, quia hoc, nescio qua surreptione scribentis in sanctitatis vestræ literis dicto regi directis, juxta morem omnibus servatum retroactis temporibus minime petebatur, cum tamen juxta antiquam consuetudinem temporalia ab eo Dublinensis ecclesiæ peterentur. Quæ scribendi diversitas fecisset Cantuariensis ecclesiæ bona temporalia in manu regia detineri usque ad receptam elucidationem mandati vestri, nisi anticipationem fecisset favor gratiæ personalis, sicut mihi rex ipse coram toto suo consilio

affirmavit. Quapropter supplico, sanctitatis vestræ genibus provolutus, quatenus regiam clementiam dignetur super hoc literis apostolicæ clementiæ consolari. Custodiat Altissimus excellentiam vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Actum Ambianis, die Mercurii infra octavas Penthecostes, anno Domini, etc. lxx. nono.

III.

To the Bishop of Tusculum.

1279. 25 May. Asks him to request the pope to write to the king thanking him for the restitution of the temporalities to Peckham. R. f. 9 b. A. f. 1.

Reverendo in Christo patri ac domino Ordonio, Dei gratia episcopo Tusculano, etc. Noverit reverentia vestra quod die Martis in hebdomada Penthecostes, etc., *ut in proxima præcedenti litera*[1] *usque* "*hæc autem omnia.*" Utinam autem vestro instinctu advertat apex ecclesia quod hæc jura deceptis non subveniunt, sed derogant in immensum. Item, advertat quod hic activa deceptio, perjurium, injusta ablatio fructuum, et tandem decepti exheredatio, qui aliter pacem obtinere non potuit, remanent impunita. Et nisi ille qui manum potest ponere, in ambobus apponat remedium, credo quod Deus ab ipso exiget in futuro. Et quia dominus rex prædictus Angliæ curialiter et benignissime ac familiarissime me[2] recepit, et temporalia Cantuariensia mox petita restituit, supplico paternitati vestræ quatenus rogetis instanter ut dicto principi scribat literam consolatoriam, ei gratias pro tanta clementia referentem. Præsertim quia litera pro restituendis mihi temporalibus destinata, nescio quo dictantis animo, erat plurimum defectiva, nec continebat petitionem aliquam de restituendis mihi temporalibus, sicut fieri consuevit. Et etiam in litera Dublinensis electi expressissime ponebatur, cum tamen litera sua et nostra ab eodem Benedicto, sed

---

[1] *proxima præcedenti litera*] "in prima litera secundi quaterni," A.

[2] *me*], omitted in R.

benedictione multum dissimili, processissent. Unde et coram consilio suo mihi rex piissimus affirmavit quod si papa providisset de alio, non restituisset ei temporalia donec elucidatum mandatum apostolicum denuo recepisset. Valeat reverentia vestra in Christo et Virgine gloriosa. Actum Ambianis, feria quinta Penthecostes.

IV.

To John de Porogiis.

Frater [Johannes] permissione divina Cantuariensis archiepiscopus, totius Angliæ primas, dilecto clerico nostro magistro J. de Porogiis salutem, gratiam et benedictionem. Villam et domum Quintiaci, Lugdunensis diœcesis, ad nos nomine Cantuariensis ecclesiæ pleno jure spectantes, tibi sicut benemerito, pro eo videlicet quod in servitio ecclesiæ nostræ prædictæ diligenter ac fideliter diutius et sæpius laborasti, concedimus et donamus cum ipsarum domus et villæ juribus, jurisdictionibus, usagiis, proventibus, fructibus, obventionibus et pertinentiis universis, tenendis et percipiendis a te seu certis nunciis vel procuratoribus tuis sine diminutione aliqua toto tempore vitæ tuæ, sub firma seu annuo censu centum solidorum Viennensium nobis et successoribus seu procuratoribus nostris annis singulis solvendorum, cum onere et pensione quæ proinde debentur et solvi consueverunt in honore beati Thomæ martyris ecclesiæ Lugdunensi. Ita tamen quod in festo beati Johannis Baptistæ, quod erit anno Domini MCC. octogesimo, possessionem per procuratorem seu attornatum nostrum ad hoc specialiter deputatum recipias, cum nos usque ad terminum ipsum, in signum et declarationem dominii ecclesiæ nostræ Cantuariensis, dictas domum et villam cum pertinentiis suis per arbitrium discretorum virorum

1279. 26 May. Grant of the manor of Quincy, for a rent of 100s. R. f. 9 b.

magistri Willelmi de Corner', domini papæ capellani, et domini Radulphi archidiaconi Suburiæ, in ecclesia Norwicensi, tenere debeamus. In quorum testimonium sigillum nostrum præsentibus duximus apponendum. Datum Abbewillæ in Pontino, die Veneris in ebdomada Penthecostes, anno Domini MCCLXX. nono.

V.

To Peter Albi.

1279. 28 May. License to study at Paris for five years in accordance with the will of archbishop Boniface of Savoy. R. f. 9. A. f. 30 b.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio magistro Petro Albi, rectori ecclesiarum de Wrotham et Lymynge, salutem, gratiam et benedictionem. Ut executioni testamenti sanctæ memoriæ Bonifacii prædecessoris nostri commodius vacare possitis, gratiam a domino Roberto prædecessore nostro, de studendo Parisius per quinquennium vobis factam, auctoritate præsentium confirmamus, dum tamen fideliter et evidenter appareat vos totis viribus intendere prædicti negotio testamenti. Proviso etiam quod nihil canonicum commissarum vobis curæ depereat animarum. Tempore autem quinquennii vobis indulti elapso intendimus, si vixerimus, vobis augere gratiam, si interim commissis vobis animabus, ut jus exigit, sitis grati. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Musteroil, die S. Trinitatis, consecrationis nostræ anno primo, anno Domini MCCLXX. nono.

VI.

To Robert Count of Boulogne and Auvergne.

1279. 3 June. Sends a messenger about money left with his steward. R. f. 10.

Nobili et potenti viro domino Roberto, Bononiæ et Alverniæ comiti, Frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis archiepiscopus, salutem et sinceræ dilectionis affectum. Noveritis nos fecisse, constituisse ac ordinasse magistrum Baldeuinum de Whissant, nostrum procuratorem et nuncium specialem, ad audiendum voluntatem et responsionem vestram super pecunia per

nos penes senescallum vestrum de Bononia deposita, faciendam, et super omnibus aliis quæ circa hoc fuerint oportuna. Promittentes nos firmum et gratum habituros quicquid super hiis factum fuerit cum eodem, et rogantes affectius quatenus voluntatem et intentionem vestram eidem loco nostri super hiis integraliter declaretis. In cujus rei testimonium præsentes fecimus sigilli nostri munimine roborari. Datum apud Whissand, iii. non. Junii, consecrationis nostræ anno primo.

VII.

To John de Chishull, Bishop of London.

1279. 4 June. Orders him to summon his fellow bishops and suffragans to meet the archbishop at Reading.[1] R. f. 10. A. f. 30 b

Frater J[ohannes] permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, venerabili in Christo fratri J[ohanni], eadem gratia episcopo Londoniensi, salutem in veræ salutis Auctore. Cupientes et zelo nimio affectantes fratrem et coepiscoporum nostrorum suffraganeorum facies desideratas videre, et eorum personali frui colloquio super quibusdam articulis totius Cantuariensis provinciæ, qui et necessitatem important et celeritatem desiderant, vobis in virtute obedientiæ firmiter injungendo mandamus, quatenus omnes præfatos coepiscopos et suffraganeos nostros citari seu evocari peremptorie faciatis, ut iiii. kal. Augusti proximo venturi apud Reding' se coram nobis personaliter repræsentent, tractaturi[2] nobiscum atque mandatum nostrum super ipsis articulis recepturi. Vos quoque ibi dictis die et loco una cum aliis personaliter accedatis. Et quid super isto mandato nostro feceritis, nobis per vestras patentes literas rescribendo certificare nullatenus omittatis. Datum Dovar', ii. non. Junii, anno Domini MCCLXXIX., et consecrationis nostræ primo.

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 32.

[2] *tractaturi*] tractur. in A.

VIII.

To Pope Nicolas [III.].

1279. 6 June. On his arrival in England, found the prior of Canterbury under sentence of excommunication. R. f. 10. A. f. 122 b.

Sanctissimo patri et domino Nicholao, Dei gratia sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ summo pontifici, suus pauperculus frater Johannes, permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ servus inutilis, totius Angliæ peripsema,[1] devotis præcordiis pedum oscula beatorum. Sanctitatis vestræ, ut puto, meritis, pater reverendissime,[2] per viarum pericula procedens prospere tandem ad finem pertegi expectatum, ubi quasi ab omnibus susceptus sum cum magno desiderio reverenter. Unum tantum obicem repperi, de quo feci secundum vestræ clementiæ mentionem. Statim enim postquam applicueram in Anglia, nunciavit mihi Dublinensis electus, non literis sed sermone, quod prior ecclesiæ nostræ Cantuariensis, et alii majores domus illius, erant excommunicationis sententia innodati. Quo audito ego ad memoriam revocans illa quæ circa hoc in curia existens audieram, vitavi eos etiam cum quadam eorum verecundia ad nutum meum humiliter meam præsentiam declinantes, cum tamen se non fateantur aliqua sententia innodatos. Laborabo igitur apud sanctitatis vestræ nuncios, si forte ad cautelam absolutionem eorum valeam impetrare. Quod si fieri nequeat, statim hoc vestræ excellentiæ intimabo hujus gravaminis remedium implorando. Ad hæc, quia de sanctitate vestra experimentis innumeris absque modicitatis meæ meritis grandem concepi fiduciam, sanctitati vestræ supplico quatenus exhibitori præsentium, fratri Johanni electo nobilis monasterii Sancti Eadmundi, secundum solitam clementiam dignemini condescendere secundum Deum et justitiam gratia speciali, præsertim quia

---

[1] *peripsema*] peripsima, in MS.
[2] *reverendissime*] reverentissime, in MS.

bonum de persona sua audivi testimonium, quamvis non forte sit imbutus magna industria literarum. Custodiat Dominus incolumitatem vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Actum apud Lymming, Cantuariensis diœcesis, viii. id. Junii.

IV.

To the Justices.

In nomine Domini, Amen. Frater [Johannes], etc., justiciariis domini regis, etc. Agitata dudum in curia regia quæstione dotis inter Katerinam de Verdun mulierem de Cantuaria, ex parte una, et Ricardum Cod de Malling' et Cristianam uxorem suam, Willelmum Coterel de Witstaple et Johannam uxorem suam ex altera, mandatum regium . . . officiali curiæ Cantuariensis sede vacante custodi spiritualitatis ejusdem directum, extiterat sub hac forma:—Edwardus Dei gratia rex Angliæ, dominus Hyberniæ et dux Aquitaniæ, custodi spiritualitatis archiepiscopatus Cantuariensis salutem. Sciatis quod cum Katerina, quæ fuit uxor Stephani de Befington, in curia nostra coram justiciariis nostris apud Westm' peteret versus Ricardum Cod de Malling, et Cristianam uxorem suam, medietatem triginta acrarum terræ cum pertinenciis in Befington, et versus Willelmum Coterel de Witstaple, et Johannam uxorem ejus, medietatem unius mesuagii et triginta acrarum terræ cum pertinenciis in eadem villa, ut dotem suam, iidem Ricardus et Cristiana, Willelmus et Johanna, venerunt in eadem curia nostra et dixerunt quod prædicta Katerina non deberet inde dotem habere, eo quod nunquam fuit prædicto Stephano desponsata nec legitimo matrimonio ei copulata. Et quia hujusmodi causæ cognitio ad forum ecclesiasticum spectat, vobis mandamus quod, convocatis coram vobis ad hoc convocandis, rei veritatem super

1279. In answer to a writ of the king, certifies that K. de Verdun was wife of Stephen de Befington. R. f. 94.

hoc diligenter inquiratis. Et quid inquisieritis, scire faciatis justiciariis nostris apud Westm' in octabis Sanctæ Trinitatis per literas vestras patentes. Et habeatis ibidem hoc breve. Teste R. de Seyton, apud Westm', ii. die Junii, anno regni nostri sexto:—Quia igitur in dicto inquisitionis negotio juxta formam mandati regis supradicti, juris ordine per omnia, quatenus ipsius negotii qualitas et natura requirit, servato, per inquisitionem legitime factam dilucide est compertum, matrimonium inter dictos Stephanum et Katerinam legitime fuisse contractum, vobis et ceteris omnibus quibus jus exigit significari tenore præsentium indubitanter facimus manifestum, matrimonium inter præfatam Katerinam et dictum Stephanum dum vixit legitime fuisse contractum, et ipsam Katerinam ipsius Stephani veram et legitimam fuisse uxorem. In cujus rei testimonium, etc.

X.

To John de Reygate and other Justices.

1279. 11 June. Requests them to postpone certain proceedings against the earl of Gloucester till the king's return to England. R. f. 70. A. f. 32 b.

In nomine Domini Amen. iii. id. Junii apud Lymyng' emanavit litera sub hac forma:—Nobilibus viris domino J[ohanni] de Reygate et ceteris justiciariis, etc., frater J[ohannes], etc. Deliberato prudentium virorum consilio, perpendimus evidenter, quod processus per quem proceditis et intenditis procedere contra magnificum virum comitem Gloverniæ, in nostri et ecclesiæ nostræ redundat injuriam et gravamen. Qui etsi nostræ ecclesiæ præjudicialis existat, vobis tamen proculdubio periculosior poterit merito judicari, cum omnes illi qui libertates ecclesiæ Cantuariensis minuere moliuntur, infringere vel turbare, in canonem latæ sententiæ incidant ipso facto, latæ, inquam, per dominum S. venerabilem prædecessorem nostrum memoriæ recolendæ, per successores[1] omnes ejusdem imperpetuum confirmatæ, approbatæ etiam in episcopo-

---

[1] *per successores*], et sunt, in A.

rum consiliis et apostolicæ sedis munimine roboratæ. Quocirca dilectionem vestram, de qua ad plenum confidimus; attente in Domino requirimus et rogamus, quatenus hujusmodi processui supersedere velitis, quousque dominus rex applicuerit in partibus Angliæ et cum eo super ista materia habere colloquium valeamus, cujus voluntatem apertam esse cognovimus, ut nostra jura nostræque ecclesiæ nobis immutilata in suo robore conserventur. Adjiciet nihilominus quædam vobis vivæ vocis oraculo exponendo dilectus nobis in Christo vir venerabilis decanus Londoniensis, cui si placet in exponendis indubitatam velitis fiduciam adhibere. Valete. Datum ut supra.

XI.

To Amaury de Chaunceus, Sheriff of Sussex and Surrey.

1279. 12 June. Demands the delivery of one of his tenants, in the sheriff's custody. R. f. 70. A. f. 33.

Frater [Johannes], etc., nobili viro domino Almaricho de Chaunceus, vicecomiti Sussexiæ et Surriæ, salutem. Cum secundum jura, libertates et consuetudines approbatas nostræ Cantuariensis ecclesiæ, homines seu tenentes ejusdem ecclesiæ ubicumque locorum regni Angliæ capti, incarcerati vel detenti, nostræ debeant custodiæ liberari, nosque libertates hujusmodi in spiritualibus potius quam in temporalibus quantum poterimus illibatas zelantes intime conservare, tum pro nobis quibus ex commisso nobis regimine ad hoc sumus non mediocriter obligati, tum quia omnes qui libertates hujusmodi minuere, infringere seu perturbare moliuntur, in excommunicationis sententiam a multis retro temporibus per venerabiles prædecessores nostros latam, et per sacrosanctam sedem apostolicam confirmatam, incidant ipso facto, dolemus super eo quod vos, sicut dicitur, W. dictum Wyldegos, nostrum et nostræ ecclesiæ tenentem, contra libertates nostras ut

prætulimus in vestro carcere detinetis, quamquam per ballivum nostrum de Malling super ipsius liberatione ut moris est humiliter requisiti. Rogamus igitur vos pro honestate vestra, monemus et exhortamur in Domino, quatenus dictum tenentem nostrum ballivo nostro prædicto visis præsentibus liberetis, in nostra custodia, ut prædictum est, secundum jura Cantuariensis ecclesiæ detinendum: super hoc, quod jam dicitur attemptatum, vestram conscientiam judicantes, sicque vos habentes in præmissis, ne nobis aut ecclesiæ nostræ Cantuariensis generetur præjudicium, nec ad alia cogamur inviti procedere, quod nollemus, præsertim cum non credimus, nec de facili credere possumus, vos ista ex animo irrogasse. Quid autem super hiis duxeritis faciendum, nobis significetis per præsentium portitorem. Valete. Datum apud Lymmynge, ii. id. Junii, consecrationis nostræ anno primo.

XII.

To John de Reygate.

[1279.] 14 June. Requests him not to infringe the liberties of his see, according to which cases in the Lowy of Tunbridge should be tried there. R. f. 70. A. f. 32 b.

Viris venerabilibus dominis J[ohanni] de Reygate etc., Frater Johannes, etc. Super eo quod nostram petitionem vobis nuper factam, sic benevole ad exauditionis gratiam admisistis, vobis intime grates et gratias referimus speciales, parati proinde in hiis quæ Dei sunt vestris assurgere beneplacitis juxta posse. Ceterum dilectionis vestræ sinceritatem, de qua, licet immerito, plenam confidentiam reportamus, affectione qua possumus ampliori humiliter imploramus, quatenus discretionem vestram, quam revera novimus circumspectam, nostrarum non moveat frequentia literarum, cum proculdubio negotia undique quasi emergentia, quæ utinam gravamina dici non debeant, et teneritas conscientiæ quam habemus ad nostras libertates illibatas, quoad possumus, conservandas, nos ad

tot rogamina facienda, non utique absque rubore animi urgeant et compellant invitos. Sane quia, sicut pro certo intelleximus, causæ omnes et placita infra leucatam honoris de Tunebregge accidentia, secundum nostras et ecclesiæ nostræ libertates ac consuetudines approbatas, a longe retroactis temporibus, per venerabiles prædecessores nostros usitatas, ibidem solent et debeant terminare, præmissa ad nostri excusationem ratione prædicta, vestram caritatem preces precibus cumulantes, devote rogamus quatenus cum sine ordine judiciario nec deceat nec justum censeatur, sicut scitis, nos consuetudinibus hujusmodi et juribus spoliari, pro honore vestro, nostri et ecclesiæ nostræ reverentia, a qua vos omnes in fine benedictionem et gratiam expectatis, cujus etiam perturbatores gravem timere poterunt ultionem, jura et libertates prædictas immutilatas, si placet, in suo antiquo statu et robore dimittatis. Præcipue autem petimus ne prius quam cum domino nostro rege super hiis et aliis colloquium habeamus, quicquid novum aut præjudiciale in nostræ gravamen ecclesiæ statuatur. Valete. Datum apud Lymynge, xviii. kal. Julii.

XIII.

To the Prior of Christchurch, Canterbury.

[1279.] 17 June.

Desires him to cease his prosecution of Wm. Franceis, parson of Riseberg, in a secular court. R. f. 156.

Memorandum quod xv. kal. Julii emanavit ista litera domino priori ecclesiæ Christi Cantuariæ:—Frater J[ohannes] permissione, etc. Cum discreti sitis et discretorum utamini vel uti debeatis consilio, non sufficimus admirari, quod vos, qui estis religiosa persona, in actione præcipue personali, clericum nostræ jurisdictioni subjectum, seu quemlibet alium trahere nitimini ad judicium sæculare, sicut evidenter apparere videtur per literam domini regis vestra sollicitudine impetratam nobisque directam, qua cavetur quod nos

magistrum Willelmum Franceis, personam ecclesiæ de Riseberg', coram justiciariis ejusdem domini regis apud Westmonasterium faciamus venire, vobis super quibusdam transgressionibus responsurum, cum tamen parati simus vobis de eodem exhibere justitiæ complementum. Et tam jura civilia quam canonicæ sanctiones et constitutiones prædecessorum nostrorum graves pœnas invehant et infligant, hiis qui ad vetitum convolare nituntur examen. Quocirca dilectionem vestram requirimus et attente rogamus pariter et monemus, ut ab hujusmodi litis prosecutione in foro sæculari contra prædictam personam et quemlibet alium clericum decetero desistatis. Quod si consiliis nostris parere parati fueritis in hac parte, vobis permittimus bona fide quod hujusmodi desistentia modicaque dilatio etiam in isto negotio et nihilominus in aliis agendis vestris vobis cedet ad proficuum et honorem. Valete. Datum apud Lymyng', xv. kal. Jul.

XIV.

To the Dean of Lincoln.

[1279.] 9 July. Empowers him to act on his behalf as to revoking the excommunication of the late sheriff of Lincoln by archbishop Kilwarby. R. f. 10. A. f. 30 b.

Frater J[ohannes], etc., decano Lincolniensi, etc. Johannes de la Wade, quondam vicecomes[1] Lincolniæ in nostra præsentia constitutus, a nobis instanter supplicavit absolvi a sententia excommunicationis majoris, qua per sanctissimum patrem fratrem R[obertum] Dei gratia quondam Cantuariensis ecclesiæ archiepiscopum, prædecessorem nostrum, Portuensem episcopum, et sedis apostolicæ cardinalem, pro eo quod quosdam obedienciarios quos idem pater in visitatione sua metropolitica in abbathia de Bardeneya, Lincolniensis diœcesis, præposuerat, dum vicecomitis officio fungebatur, propria auctoritate amovit, et postea per præfatum patrem sæpissime vocatus parere mandatis ecclesiæ non curavit, sicut asserit, est ligatus. Nos vero facti hujusmodi penitus ignari, et

---

[1] *vicecomes*] vic', in R; vicar', in A.

in incertis viam certam eligere nequeuntes, discretioni vestræ per quam sicut dicitur, processus hujusmodi alias est tractatus, quantum ad nos attinet, committimus vices nostras, quatenus vocatis qui fuerint evocandi in dicto absolutionis negotio et ceteris omnibus quæ requiruntur, in hac parte vice nostra, quatenus nos contingit, quod canonicum fuerit statuatis. Et quid, etc. Datum apud Limming, vii. id. Julii, etc.

XV.

To Pope Nicolas [III.].

1279. 11 July. Asks him to lend him 5,000 marks of the money collected for the crusade, to pay his loan from the merchants of Lucca. R. f. 11. A. f. 31.

Sanctissimo in Christo patri ac domino N[icolao], divina providentia sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ summo pontifici, suus pauperculus frater J[ohannes], Cantuariensis sacerdos, cum omni reverentia prona pedum oscula beatorum. Licet episcopis universis per orbem terrarum longe lateque diffusis, ad sanctam Romanam ecclesiam, utpote ad matrem in suis oppressionibus fuerit concurrendum, ut ipsius ubere nutriantur, et ad præsidentem in ea ut suæ defensionis clipeo contra universa sibi adversantia protegantur, mihi tamen inter ceteros tanto familiarius ad eandem et ad vos, pater sanctissime, qui eidem et universali ecclesiæ sanctæ Dei feliciter præsidetis, in meis oppressionibus censeo recurrendum, quanto creatura a suo naturaliter appetit perfici creatore, et in eo reponit congeriem fiduciæ atque refugii singularis. Confido nempe quod, sicuti deliberato consilio pastorem seu ministrum Cantuariensis ecclesiæ me creastis, ut in illa meo ministerio reformarem, quæ in eadem ecclesiasticam honestatem viliter macularunt, et ut honor personæ meæ accresceret quam speciali affectione censuistis hactenus diligendam, sic et obstacula undecunque parata parati sitis efficaciter amovere, quæ meæ diligentiæ circa præfata adhibitæ seu imposterum adhibendæ impedimenta gravia valeant generare, seu quæ meam personam deturpant aut officium dehonestant. Sane

nuper ad me pervenit executionis cujusdam litera horribilis in aspectu et auditu terribilis, illud finaliter continens in effectu, quod nisi infra mensem a festo Beati Michaelis proximo continue numerandum, mercatoribus Luchanis, cum quibus in curia Romana contraxi, satisfaciam cum effectu de quatuor milibus marcarum sterlingorum, extunc sim excommunicationis sententia innodatus, et in ecclesia mea et aliis majoribus, pulsatis campanis, accensis candelis, excommunicatus denuncier, singulis diebus Dominicis et festivis. Quæ tamen solutio mihi erit impossibilis in adeo brevi tempore facienda, cum fructus anni præteriti per prædecessorem meum, reverendum in Christo patrem dominum Portuensem, domino regi Angliæ venditi fuerint et distracti, et pecunia ante ipsius recessum eidem integraliter numerata; fructus quoque in præsenti solo ipsius ecclesiæ cohærentes in manibus domini regis integre teneantur, necnon et redditus totus de termino proximo Paschali præterito, nec mihi in aliquo restitutus, nec quicquam post adventum meum percepi, excepto modico redditu in festo Beati Johannis. Nec unum granum mihi superest undecunque, unde me aut familiam meam aut equos eorundem usque in finem anni istius et sequentis valeam sustentare. Quæ siquidem executio occasione cujusdam literæ apostolicæ emanavit, quæ tamen de vestra conscientia non creditur emanasse, tum quia ad mei supplicationem et me significante dicitur impetrata. Quorum tamen neutrum continet veritatem, tum quia, cum ex forma contractus damna et interesse solvendo præfatis mercatoribus, quæ ipsos contingeret incursuros occasione retardatæ solutionis suo tempore faciendæ, me et meam ecclesiam liberare sine præfinitione temporis licuisset, per præfatam literam sum arctatus ad solvendum præcise ipsam pecuniam infra mensem post terminum prænotatum, subjecta incontinenti seu fulminata excommunicationis sententia, si non solvam; cum tamen summi pontifices soleant potius faciendarum solutionum hujusmodi terminos ex

gratia protelare, ut et prælatorum et ecclesiarum indemnitati prospiciant, quam cum rigore nimio terminos coarctare, per quod et ecclesias et earundem prælatos offendant, nec soleant ad excommunicationis sententiam adeo repente procedere, cum ipsi suos doceant delegatos in prælatos, cum forte fuerint contumaces, alias pœnas infligere, et a tam diro sententiarum jaculo abstinere, necnon et per suas constitutiones a sententiis interdicti et suspensionis eosdem nonnumquam excipiant propter periculum quod executioni pontificalis officii per hujusmodi sententias proveniret. Placeat igitur, pater sanctissime, vestræ piissimæ sanctitati, manum adjutricem porrigere et hujusmodi cruenta gravamina revocare, per quæ mihi commissum omnino impedietur officium, et mea supra omnes prædecessores meos quantum in hominum potest venire memoriam dehonestetur et vilificetur persona. Quod si vestræ deliberationi complaceat, quod stent in suo robore irrevocata gravamina, mihi pro finali refugio aliud non censeo faciendum nisi quod, derelicto officio mihi commisso, familiaque seu grege disperso, in exilium in terra longinqua secedam, in aliquo monasterio solitarius latitando, anathematisque sententiam humiliter sustinendo, donec particulatim, prout Deus dederit, præfatis mercatoribus de redditibus ecclesiæ, prout percipi poterunt seu levari, fuerit integraliter satisfactum, aut ab illis mutuas pecunias necesse erit recipere, et mutui occasione hujusmodi eisdem blandiri et eosdem in suis conversationibus turpibus sustinere, contra quos de vestro speciali mandato, fuerat acriter procedendum, cum alii hodiernis diebus non inveniantur in Anglia pecunia abundare, nec præ mutatione et decurtatione monetæ, quæ instat, a me inveniri valeat mutuum aliunde. Ad hæc, pater sanctissime, pro certissimo teneatis, quod mercatores præfati, dum cum eisdem super summa pecuniæ memoratæ contractum inirem et ante contractum, vel in ipso contractu vel immediate post contractum, mihi et meis firmiter promiserunt, quod si

ipsam prædictam pecuniam in termino constituto solvere non valerem, etiam usque ad Pascha sequens, vel unum annum integrum sive biennium pro mea voluntate æquanimiter sustinerent, dum tamen medii temporis solverem interesse, prout per testes idoneos poterit comprobari. Quod et ego paratus sum facere, ad arbitrium boni viri, pro eorundem libito voluntatis. Per quod evidenter apparet ipsam literam apostolicam et executionem ipsius literæ per eosdem surreptitie impetratam, et me per eorum astutiam in hac parte callide circumventum. Ad hanc autem perplexitatem facile extricandam, ut et meæ impossibilitati solutionis hujusmodi faciendæ, et mercatorum voluntati per omnia satisfiat, vos soli sufficitis, pater sancte, qui eam per hunc modum poteritis enodare, si vobis placuerit quod v. M[l]. marcarum de pecunia collecta nomine decimæ in partibus Anglicanis mihi usque ad generale passagium mutuentur, vel usque ad terminum alium quem vestra discretio duxerit moderandum, infra quem Cantuariensis ecclesia a tanto æris alieni onere[1] paulisper valeat respirare. Placeat igitur pietati vestræ me miserum sine aliorum dispendio relevare, cui optabilius foret jura naturæ per mortem solvere quam tanto excommunicationis opprobrio et periculo subjacere. Nec unquam consecrationis gratiam suscepissem, si credidissem pro causa tam modica mihi maledictionis tam horrendam maculam irrogandam. Executoris autem impetum advertere poterit vestra clementia, si suum quod mitto inspicere dignabitur instrumentum. Custodiat vos, etc. Actum apud [Su]thm[alling], v. id. Julii.

XVI.

To Latinus, Bishop of Ostia and Velletri.

1279. 12 July. Reverendo in Christo patri ac domino fratri Latino, Dei gratia episcopo Hostiensi et Velletrensi, suus pau-

---

[1] *tanto . . onere*] tanta æris alienatione, in A.

perculus frater J[ohannes], etc. De benevolentia celsitudinis vestræ, quæ mihi in curia et alibi existenti multa immerito contulit beneficia, confisus, audeo vestræ clementiæ supplicare, quatenus magistro Anselmo latori præsentium, quem tanquam procuratorem meum pro quibusdam negotiis urgentibus misi ad curiam, velitis, cum ad excellentiam vestram recurrerit, audire favorabiliter, et propter Deum manum ei porrigere efficaciter adjutricem, et oculum consilii dirigentis. Statum autem modicitatis meæ vobis ex corde obnoxiæ novit ipse paternitati vestræ, si placeat, intimare, et utinam dignus essem vestri vestrorumque statum prosperum intelligere per nuncium venientem.[1] Custodiat Dominus incolumitatem vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Actum apud Suth Malling, iv. id. Julii.

Asks his favour for the bearer his proctor.
R. f. 11 b.
A. f. 122 b.

Domino Jordano Sancti Eustachii diacono cardinali, domino Anchero tituli Sanctæ Praxedis presbytero cardinali, domino Jacobo de Columpna, Sanctæ Mariæ in Via Lata diacono cardinali, domino Gerardo Basilicæ xii. Apostolorum presbytero cardinali, domino Jacobo de Sabellis, Sanctæ Mariæ in Cosmedyn diacono cardinali, domino Godefrido Sancti Georgii ad Velum Aureum diacono cardinali, domino Guill[ermo] tituli S. Marci presbytero cardinali, scribitur in forma prædicta.

XVII.

To the Bishop of Tusculum.

1279.
12 July.
Complains that certain merchants have procured his excommunication if

Reverendo in Christo patri ac domino Ordonio Dei gratia episcopo Tusculano, frater Johannes, etc. Horrebam ad pastoralem sarcinam manum mittere, præsentiens pericula regni et ecclesiæ Anglicanæ, et tamen divinæ innixus gratiæ ducatu vestro, pater clementissime, humeros supposui ad portandum firmiter,

---

[1] *venientem*] vientem, in R.

their loan to him is not repaid at the stipulated time.

R. f. 11 b. A. f. 1 b.

proponens gloriosi martyris Thomæ sequi vestigia, et ad liberationem ecclesiæ vires extendere quantum Dominus ministrabit, quæ hodie vilius dicitur conculcari quam calcata fuerat prædicto martyre patiente, qui et omni die martyrium patitur dum causæ sui martyrii quotidie renovantur. Cogitaveram, inquam, ex adverso ascendere, et ecce, Diabolo procurante, per seductionem quorundam lethaliter sum percussus. Et nisi vos juveritis, omnia quæ facere decreveram sunt confusa, immo propositum vestrum et sollicitudo anxia de providendo Cantuariensi ecclesiæ, nisi Deus per vos apponat remedium, totaliter expirarunt. Mercatores siquidem Lucani, qui mihi libenter accommodaverunt quatuor milia marcarum, in curia impetraverunt literas contra me executorias, adeo duras quod nunquam credo eas a conscientia apostolica emanasse. In quibus exequente fortiter magistro Nicholao de Terracen', domini papæ capellano, et sententiam excommunicationis nimis contemptibiliter et præjudicialiter fulminante, cogor prædictam pecuniam solvere infra mensem post festum Sancti Michaelis, quod imminet in Septembri. Fateor quidem hoc esse tempus statutum in contractu, sed nunquam a dictis mercatoribus mutuum recepissem, nisi mihi spem dedissent de induciis juxta libitum ultra per annum vel biennium prolongandis, ad quarum solutionem impotens sum omnino, quia de bonis archiepiscopalibus adhuc unum denarium non accepi, vivens de mutuo, et per annum sequentem victurus, nec mutuum invenire valeo in Anglia, nisi forte ab illis accipiam quos habeo de mandato apostolico, et ex officii pastoralis debito districtius coercere. Propter enim attonsam monetam Angliæ, et mutationem etiam alterius imminentem, vix pecunia in Anglia invenitur, unde nisi per apostolicam clementiam vel relaxationem duræ sententiæ, vel mutuo pecuniæ de decima Angliæ ad tempus, ut ei supplico, mihi remedium impendatur, cogar certe exire de Anglia, regimen ecclesiæ deserere,

et excommunicationis obprobrium sustinere, cum tamen, Deo teste, optabilius esset mihi mori quam tantæ injuriæ subjacere. Væ enim mihi! qui ante susceptum pontificale officium, vivebam pacifice in gremio ecclesiæ, si modo in episcopali celsitudine sublevatus, lacrimabiliter sic allidar. Crudelitatem autem processus executoris contra meam innocentiam in hac parte, in scriptura prædicti executoris tyrannici cernere poteritis evidenter. Obsecro igitur, pater pie, manum velitis apponere adjutricem, ne in istud inducar opprobrium et gravamen, ne conculcato archiepiscopali gradu, quasi percusso capite oves miserabiliter dispergantur et luporum voracitas saginetur. Obsecro ut sacrosancta Romana ecclesia gladium non ingerat manibus temerariis, cum sacri canones multum deferendum esse censeant gradui pastorali. Pro reverentia enim episcopis exhibenda, scriptum esse recolitis, "qui vos audit, "me audit, et qui vos spernit, me spernit."[1] Ad hæc, pater pie, pro certo noveritis quod si putassem benedictioni apostolicæ, maledictionem tam subitam, tam horribilem subjungendam, omnes qui vivunt hodie me ad suscipiendum onus Cantuariensis ecclesiæ non traxissent. Heu! clamo cum propheta, "Seduxisti me, "Domine, et seductus sum."[2] Annuat ergo paterna clementia precibus desolati. Custodiat Dominus sublimitatem vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Actum apud Suthmalling, iiii. id. Julii.

Sub hac forma scribitur domino Albanensi, domino Matheo, et fratri Jeronimo, cardinalibus, paucis mutatis.

XVIII.

To the Abbot of Bardney.

1279. 19 July.

Frater J[ohannes] permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, reli-

---

[1] Luke x. 16.

[2] Jerem. xx. 7.

Orders him to receive back certain monks sent away by Kilwardby. R. f. 156.

gioso viro domino . . abbati de Bardeneia, salutem, gratiam et benedictionem. Intelleximus quod, cum venerabilis pater dominus R., prædecessor noster immediatus, dum in vestro monasterio visitationis officio fungeretur, fratrem Nicolaum de Hagwinchingham, fratrem Henricum Merle, fratrem Robertum de Waynflete, et fratrem Richardum de Hayntone, commonachos vestros monasterii ejusdem, ad loca alia transferri fecisset biennio et amplius jam elapso, postquam sub obedientia hujusmodi extra suum monasterium sunt morati, non est qui miseris sic afflictis et cum debita humilitate redire cupientibus misereatur, nec compatiatur ejectis. Sunt præterea alii ejusdem monasterii per vos præter pietatis officium et suorum, ut dicitur, exigentiam meritorum diro et nimis diuturno carceri mancipati. Cum igitur visitantis propositum non credamus in hoc resedisse, ut oneratis alienis domibus, in quibus professionem non emiserant, ipsi monachi a suo monasterio per tanta præcipue tempora arceantur, vos monemus et hortamur in Domino, vobisque præcipiendo mandamus, quatenus ad Ipsum, qui potius misericordiam quam severitatem diligit, pastoris oculum erigentes, præfatos monachos, si vel jam tempus indictæ eis absentiæ sit elapsum, vel alias eorum contritio quod deest de tempore supplere possit, ad propria revocetis, et in suorum fratrum collegio absque extorsione pactionis, obligationis vel permissionis aut illiciti juramenti exactione, salva ordinis equanimi et tollerabili disciplina, faciatis in omnibus fraterna caritate tractari. Incarceratos autem in nimis diro vel diuturno, seu ultra quam eorum merita nobis constare poterit promereri, non permittatis intrusos diutius detineri. Alioquin instinctu conscientiæ et zelo misericordiæ compellemur super præmissis inquirere veritatem, et quod justum vel humanum fuerit statuere in eisdem, quamquam molestum et durum reputemus nostri prædecessoris processibus in aliquo contraire.

Quicquid autem in præmissis feceritis, nobis infra quindenam post receptionem præsentium, per latorem earundem, patentibus vestris literis continentibus harum seriem intimetis. Datum apud Suthmallinges, xiiii. kal. Augusti, consecrationis nostræ anno primo.

XIX.

To the Archdeacon of Bedford.

[1279.] 19 July. Orders him to sequestrate the fruits of Wrestlingworth church. R. f. 156.

Frater J[ohannes], etc., archidiacono Bedeford', etc. Exposuit nobis dilectus filius Radulphus rector ecclesiæ de Wrastlingworth', Lincolniensis diœcesis, quod cum ipse ecclesiam suam prædictam Waltero de Baudok', clerico, sine licentia et assensu . . episcopi loci diœcesani, dimisisset ad firmam, idem episcopus hoc comperto vobis dederat in mandatis, ut ipsum Radulphum moneretis et compelleretis, si opus esset, ad residentiam in sua ecclesia faciendam, et præfatum firmarium, ut domos rectoriæ sub pœna excommunicationis eidem rectori restitueret indilate; et quod idem firmarius monitionibus vestris parere contempsit, quamquam idem rector ad monitiones vestras paratus extitit residere, vos de mandato dicti . . episcopi in prædictum Walterum excommunicationis sententiam protulistis, a qua ad tuitionem sedis nostræ Cantuariensis, ut asserit, appellavit. Cum igitur, si consensus episcopi non intervenerit, manifestum sit hujusmodi contractum non valere, et neutrum alteri ex eo tanquam invalido aliquatenus obligari; timeri insuper possit de dilapidatione proventuum autumni præcipue qui jam instat, præsertim cum sæpedictus Walterus nulla vel pauca ut dicitur habere immobilia. Nos hujusmodi periculis, salva partibus juris sui prosecutione libera, præcavere volentes, vobis districte præcipiendo mandamus quatenus, si ita sit, fructus et proventus dictæ ecclesiæ auctoritate nostra sequestrari, colligi, et sub salva

custodia, tali videlicet de qua volueritis respondere, in domibus rectoriæ deponere faciatis, salva congrua portione capellani ministrantis in eadem, a quo etiam cautionem idoneam recipiatis de conservandis domibus et ornamentis et aliis pertinentibus ad ecclesiam, donec de causa inter partes liquide sit discussum in nostra curia antedicta, contradictores et rebelles per censuram ecclesiasticam canonice compescendo. Qualiter autem mandatum nostrum fueritis executi, nobis per literas vestras patentes, harum seriem continentes, cum per dictum Radulphum requisiti fueritis, intimetis. Datum Suthmalling', xiiii. kal. Augusti, etc.

XX.

To Ric. Gravesend, Bishop of Lincoln.

1279. 19 July. Desires him to proceed against persons who have produced forged apostolic letters. R. f. 156 b.

Venerabili in Christo fratri domino R[icardo], Dei gratia Lincolniensi episcopo, frater J[ohannes] permissione divina Cantuariensis archiepiscopus, et totius Angliæ primas, salutem et fraternam in Domino caritatem. Quoniam, sicut ex litera sigillo cujusdam judicis subdelegati signata, ac per dilectos filios Hugonem vicarium de Barkebey et Ricardum vicarium ecclesiæ Sancti Martini, Leycestriæ, nobis præsentata, apparuerit præfatos vicarios coram præfato subdelegato fatigatos minus juste; quod ex ipsarum literarum, ut dicebatur, apostolicarum contentis in literis subdelegati supradicti serie conjici potest manifeste, cum ipsa litera stilum curiæ non sapiat, necnon etiam contra jus commune inhibens, ne ad futuras lites vel contra omnes quorumcunque injuriatores, ac etiam sine temporis præfinitione per surreptionem prima facie liqueat impetratas; vestræ fraternitatis caritatem in Domino exhortamur, quatenus memoratis vicariis, subditis vestris, paterno compatientes affectu, præfatæ surreptionis astutiæ provide occurrentes, cum sitis eorum ordinarius immediatus,

contra ipsorum adversarios, quos credimus literarum apostolicarum abusores, ex officio vestro prudenter procedere non tardetis. Adeoque præfati subditi vestri contra tantam, ut dicitur, insolentiam per vestri adjutorii providentiam sibi gaudeant remedium invenisse. Tenorem autem prædictarum literarum et suorum nomina adversariorum prænominati vicarii vestræ sinceritati plenius reserabunt. Valeat vestra fraternitas per tempore diuturna. Datum apud Suhtmallingg,' xiiii. kal. Augusti, anno Domini MCCLXX. nono, consecrationis nostræ anno primo.

XXI.

To the Archdeacon of Canterbury, etc.

1279. 20 July. Orders them to excommunicate persons who are injuring Christchurch. R. f. 156 b.

Frater J[ohannes], etc., archidiacono Cantuariensi et officiali suo, et universis decanis, rectoribus, presbyteris parochialibus per Cantuariensem diœcesem, etc. Ex parte dilectorum filiorum in Christo religiosorum virorum . . prioris et conventus ecclesiæ nostræ Cantuariensis, nobis est intimatum quod quidam in malitia gloriantes, ad Deum debitam reverentiam non habentes, ausu temerario et mente prophana, libertates ipsorum et jura tam in hominibus quam rebus eorum invadere, violare ac perturbare multipliciter non formidant, in ipsorum præjudicium non modicum et gravamen. Unde cum constet malefactores hujusmodi in latam sententiam Oxoniensis concilii incidisse, ad reprimendam ipsorum maliciam, et ne impunita temeritas aliis præbeat audaciam delinquendi, vobis et cuilibet vestrum tenore præsentium firmiter injungendo mandamus, quatenus ad requisitionem ballivorum seu servientium dicti prioris et conventus, in quorum quiete quiescimus et turbatione turbamur, omnes præsumptores, invasores, violatores ac perturbatores jurium et libertatum ipsorum auctoritate prædicti concilii excommunicatos faciatis

publice et solemniter nunciari, et ab omnibus tanquam excommunicatos arctius evitari, cum de nominibus ipsorum vobis constituerit, donec per satisfactionem condignam meruerint absolutionis beneficium optinere. Datum apud Sumallingg,' xiii. kal Augusti.

XXII.

To Thos. de Ryngemere, Prior of Christchurch.

1279.

Offers him privately absolution for failure in paying the tenth, and dissuades him from applying to Rome.

R. f. 157.

Frater J[ohannes], etc., fratri Thomæ de Ryngemere, priori ecclesiæ Christi Cantuariæ, quicquid decet vel expedit ad salutem. Status vestri perplexitatem sæpius ex intimo cordis revolventes archano, vestræque medullitus compatientes angustiæ, sæpius apud nos cogitavimus et sedulo cogitamus et volumus, quibus remediis status vestri desolationem valeamus imposterum relevare; et inter cetera unum vobis interfuit singulare, quod exquisivimus summo studio nimioque conatu; et tandem invenimus, dum tamen vobis expediens videatur. Cum magistro nempe Ardicione, collega fratris J[ohannis] Dei gratia Dublinensis electi, ad collectam decimæ deputato, habuimus ponderatum colloquium ex condicto super materia prælibata, quem finaliter ad illud induximus præpositis persuasionibus quascunque potuimus, quod si vos quantumcunque occulte, hoc est tantum in fratris J. prædicti et sua et nostra et unius solius clerici nostri præsentia, humiliter requiratis vobis beneficium absolutionis impendi, pro eo quod in aliquibus terminis vel aliquo terminorum defecistis, propter quod timetis excommunicationis sententiam incurrisse, favorabiliter et devote vobis in nostra præsentia absque ulteriori dilatione beneficium memoratæ absolutionis impendere, nobisque ipsam pœnitentiæ vobis injungendæ occasione hujusmodi officium et potestatem committeret. In qua forma duo vobis poteritis accommoda specialiter denotare, scilicet confessionem occultam et pœnitentiam

ad modum mitigatam, ut eam non oporteat vos timere, cum ad manus nostras ipsius injunctio fuerit perventura. Et [h]anc formam ut velitis amplecti, vobis consulimus bona fide et hortamur in Domino ex sincerissimæ studio car[itati]s, utpote qui hanc solam viam vobis utiliorem vel ad minus cedentem in commodum, inter alias omnes conspicimus et pro certo putamus. Si vos autem ab ista via motum sequentes proprii capitis recedentes, viam aliam, de qua nobis per vestras literas facta est mentio, forsitan eligatis, licet vobis in illa et non alia, quæcunque a vobis electa fuerit in futurum, sive scribendo sive interpellando, sive modis aliis quibuscunque, parati sumus assistere, utpote quos cor unum nobiscum et unam animam reputamus; vobis tamen exnunc prædicimus et quantum possumus fideliter præmunimus, quod nec illa nec alia compendiosa vobis erit vel utilis sicut ista. In curia etenim Romana, teste Altissimo, laboravimus super isto articulo, prout nos a vobis fuisse meminimus litteratorie requisitos, quandoque soli, quandoque cum magistroque Benedicto pariter, quandoque etiam Benedictus solus penitus absque nobis, quandoque etiam magister W[illelmus] de la Cornere solus cum magna instantia, nec inter nos omnes vel a quoquam nostrum fuerat obtentum aliquid in hac parte, quod vestro videretur proposito convenire; quanto magis credimus, immo scimus, absentibus tot patronis nil vestræ utilitatis posse in Romana curia impetrari, vel si forsitan aliquid impetrabile confidatur, credite nobis quod tanta erit dilatio, tanta mora, tanta discissio, quod nunquam ex illa parte nisi languor veniet, vel finalis desperatio successura. Quid autem super præmissis vobis placuerit, nobis cum facti continentia rescribatis, ut exinde sciamus qualiter vel ad quid procedere debeamus. Valete.

XXIII.

To the Chancellor and University of Oxford.

1279. 31 July. Protection and confirmation of their privileges.[1]

Frater Johannes miseratione divina Cantuariensis archiepiscopus, totius Angliæ primas, dilectis sibi in Christo cancellario ac universitati magistrorum et scholarium Oxon', Lincolniensis diocesis, salutem, gratiam et benedictionem. Quærentes in agro scholasticæ disciplinæ scientiæ margaritam non immerito, quo possumus, favore prosequimur, eaque libenter eis concedimus, per quæ materia submota gravaminis ipsorum status tranquillitas prosperetur. Hinc est quod vestris devotis precibus inclinati, personas vestras cum omnibus bonis ad vos communiter pertinentibus, quæ in præsentiarum rationabiliter possidetis, aut in futurum justis modis, præstante Domino, poteritis adipisci, sub nostra protectione suscipimus. Specialiter autem libertates et immunitates ab episcopis, regibus, magnatibus, et aliis Christi fidelibus vobis rite concessas, sicut ea omnia juste et rationabiliter obtinetis, vobis et per vos vestris successoribus, de fratrum nostrorum unanimi et expresso consensu, auctoritate præsentium confirmamus, et præsentis scripti patrocinio communimus. Ad hæc quia intelleximus, quod nonnulli propriæ salutis immemores, cum propter delicta in universitate Oxon' perpetrata, suspensionis vel excommunicationis sententiis per cancellarium universitatis ipsius, vel judices inferiores deputatos ab eo, vel per ipsum cancellarium una cum tota universitate, quandoque solorum regentium et non regentium, fuerint innodati, a vobis et a vestra jurisdictione recedunt, claves ecclesiæ temere contemnendo; ut dictæ sententiæ robur obtineant firmitatis, quotiens nos vel fratres nostri super

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 39, from the Register of the bishop of Worcester.

hoc a vobis legitime fuerimus requisiti, quod per nos, vel fratres nostros, vel eorum officiales in nostra provincia executioni demandentur, de expresso et unanimi consensu fratrum nostrorum vobis tenore præsentium indulgemus. Volentes insuper tranquillitati vestræ uberius providere, ut vestra communitas in futurum in statu prospero et tranquillo valeat gubernari, vobis concedimus, et de expresso et unanimi consensu fratrum nostrorum ordinamus et statuimus; ut si qui clerici in nostra provincia beneficiati die aut nocte inventi fuerint in pacis perturbationem arma deferentes, vel tranquillitatem ipsius universitatis per modum alium perturbantes, et super hoc convicti fuerint legitime aut rite, seu per eorum fugam præsumptive confessi, quod eorum beneficia in manibus prælatorum suorum, ad denunciationem cancellarii faciendam ipsis episcopis, sub ipsius universitatis sigillo communi per triennium sequestrentur, et de fructibus beneficiorum hujusmodi percipiendis interim vel perceptis, læsa vel læsis per convictos, vel confessos, aut fugitivos hujusmodi, legitime satisfiat. Quod si beneficium ecclesiasticum non habuerint, per quinquennium ad receptionem beneficiorum ecclesiasticorum inhabiles habeantur, nisi læsis ab eisdem interim satisfecerint competenter, et gratiam universitatis meruerint obtinere; fama eorum nihilominus post satisfactionem[1] integra conservata. In quorum omnium testimonium sigillum nostrum una cum sigillis fratrum nostrorum præsentium huic scripto est appensum. Datum in concilio nostro apud Redyng, 2 kal. Aug., anno gratiæ MCCLXXIX.

---

[1] *satisfactionem*] satisfactionum, W.

XXIV.

To the Bishop elect of Dublin.

[1279. Aug.]

Asks particulars about the date of the excommunication of the bishop of Chichester for not paying the tenth.

R. f. 157.

Venerabili in Christo patri ac domino fratri J[ohanni], Dei gratia electo Dublinensi, frater J[ohannes], etc., salutem. Considerantes sicut nobis alias vestra significavit dilectio, quod ex diutina vacatione beneficiorum vacantium, quorum collatio ad nos est ex eo devoluta, quod venerabilis frater . . episcopus Cicestrensis, pro sua decima non soluta, a tempore in sententiam incidens excommunicationis, una cum quibusdam aliis clericis civitatis et diœcesis Cycestrensis, possit ecclesiæ nostræ Cantuariensi et ipsis etiam beneficiis sic vacantibus præjudicium ac etiam periculum imminere, quia diversa beneficia dicitur contulisse sic ligatus; vestram rogamus dilectionem, quatenus una nobiscum prædicto periculo occurrentes, nobis rescribere velitis per litteras vestras patentes, a quo tempore primo præfatus episcopus ex præmissa causa in sententiam excommunicationis inciderit antedictam, et quæ sunt nomina clericorum beneficiatorum de sua familia, qui in hujusmodi sententiam similiter inciderunt. Valete.

XXV.

[1279.] 4 Aug.

To Cardinal Matthæus Rubeus Ursinus.

On behalf of the convent of Canterbury in their suit concerning jurisdiction during the vacancy of the see.

R. f. 11 b.
A. f. 2.

Reverendissimo patri in Christo ac domino M[atthæo], Sanctæ Mariæ in Porticu diacono cardinali, frater J[ohannes], etc. Quamquam utramque partem litigantium in sacrosancta Romana curia super jurisdictione, archiepiscopali sede vacante, in Cantuariensi diœcese exercenda, æquali statera dilectionis amplectar in visceribus caritatis, quia tamen specialiter agitur de utilitate ecclesiæ, in cujus quiete et pace quiesco, et turbatione nec immerito affligor, vestram sanctam pa-

ternitatem rogo humiliter quantum possum, quatenus ad maturationem debitam dictæ ecclesiæ et expeditionem felicem, manum clementiæ adjutricem et oculum apponere dignemini consilii dirigentis, dilectos mihi priorem et conventum Cantuarienses in hiis quæ sunt veritatis et justitiæ promoventes. Valeat excellentia, etc. Datum ii. non. Augusti.

Sub hac forma scribitur domino Tusculano, domino Jacobo de Sabello, domino Jordano, domino Portuensi, domino Jacobo de Columpna, et fratri Jeronimo, tituli Sanctæ Ruffinæ presbytero cardinali.

XXVI.

Indulgence.

1279. 5 Aug.

Indulgence for those who pray for the soul of Beatrice, daughter of Henry III.

R. f. 107 b. A. f. 20 b.

Universis sanctæ matris ecclesiæ filiis, frater Johannes, etc., salutem illam quam sanguis exhibuit Salvatoris. Verecundæ confessionis veritas, ac contritionis sinceritas lacrimosa tantæ sunt in divino judicio potestatis, ut inferni dirumpant fœdera, prædentur adversarios, cives cœlestes lætificent, Christo capiti socient, et offensam placent Altissimi Domini majestatem. Et idcirco libenter illis damus operam, per quæ homines circa salutaria socordes, in perniciosa proclives, ad prædicta salutis antidota[1] deducuntur. Illam autem duntaxat contritionem credimus esse veram, quæ mala commissa detestando persequitur satisfaciendo pro perpetratis sceleribus indefesse. Sed quia in hujusmodi solutione debiti, pigrescit plurimum humana fragilitas, medelas subterfugiens onerosas, indulgentiarum exhibuit remedium illius pietas, qui, ut sacra aiunt eloquia, thesaurus est hominibus infinitus, ex cujus inexhaustæ bonitatis affluentia, qui piacula nostra in cruce portavit, non-

---

[1] *antidota*] antitoda in MSS.

numquam committatur pœnitentia, et pro piis causis etiam pars aliqua injunctæ pœnitentiæ relaxatur. Nos igitur, attendentes Christianissimæ illustrium ac illustrissimæ Christianarum merita, dominæ scilicet Beatricis filiæ recolendæ memoriæ domini, scilicet, Henrici Dei gratia quondam regis Angliæ, cujus dominæ irreprehensibilis honestas magnam mundi latitudinem decoravit, ut suffragemur illi si forte egeat, ac orantes ad proprium commodum excitemus, universis subditis nostris et aliis, quorum id prælati ratificandum duxerint, contritis veraciter et confessis, qui pro ipsius anima orationem Dominicam cum salutatione gloriosæ Virginis devote dixerint, vel alio modo instanter oraverint, seu in ecclesia Fratrum Minorum London', ubi corpus ipsius est traditum sepulturæ, seu ad crucem Radingiæ quæ pro ejus memoria erecta dinoscitur, de Omnipotentis Dei confisi gratia, et sanctorum suorum meritis innitentes, quadraginta dies de injuncta sibi pœnitentia relaxamus. Ratificantes nihilominus alias indulgentias quæ per suffraganeos nostros seu quoscunque episcopos catholicos, pro eadem causa eisdem locis discretione prævia sunt collatæ, quas indulgentias hiis credimus valituras, qui ex ipsarum occasione, nec sumunt tepide pœnitendi audaciam, nec minus claves ecclesiæ reverentur. In cujus rei testimonium præsentem paginam duximus sigilli nostri munimine roborandam. Datum apud Mortelak', nonis Augusti, anno Domini MCCLXXIX., consecrationis nostræ primo.

1279.
9 Aug.

XXVII.

To Anselm.

The merchants of Lucca continue to persecute him.

R. f. 12 b.
A. f. 123 b.

Magistro Anselmo, salutem. Noveritis quod mercatores Luchani adhuc in sua pertinacia contra me, quantum in verbis apparet, pertinaciter perseverant, quamvis contrarium mihi post recessum vestrum Labre scrip-

serit, cujus benignitatem socii sui in Anglia vilipendunt. Unde pro hujus periculi remedio totis viribus laboretis. Latorem autem præsentium mitto ad curiam cum processu meo habito Radingiæ, quem vobis destino summo pontifici ostendendum, et aliis quibus scribo. Cujus ratificationem expecto, si ei videbitur, correctionem etiam libenter si defecero subiturus; petens insuper dirigi quid facere debeam circa episcopos ægrotantes. De quibus et aliis responsionem domini papæ habere curetis sollicite, remissuri latorem præsentium, mox ut venerit, cum rumoribus quos habere poteris literis præsentatis. Et vos etiam post recessum suum a curia, nolo ultra mensem ibidem notabili temporis spatio remanere. Si enim dominus papa majoribus distractus istis vacare non valet, faciam quod potero ordinaria potestate. Valete. Actum apud Mortelac, in vigilia beati Laurentii.

XXVIII.

To William de Braose, Bishop of Llandaff.

Desires him to excommunicate the false accusers of Walter bishop of Exeter.

R. f. 157 b.
A. f. 141.

Frater J[ohannes] permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis ac totius Angliæ primas, venerabili in Christo fratri domino W[illelmo] Dei gratia Landavensi episcopo, salutem, gratiam et benedictionem. Cum per clamorem validum et famam publicam ad aures nostras pervenerit, non quidem a malivolis et maledictis, sed a providis et discretis, nonnullos clericos et laicos, typo malitiæ non zelo justitiæ, spiritu diabolico stimulatos, læsæ majestatis, rapinæ et homicidii crimina et multa alia gravia et enormia venerabili patri fratri nostro domino Waltero Exoniensi episcopo, apud Bancevaton in Cornubia falso et maliciose publice imposuisse seu imponi procurasse, in ejusdem patris præjudicium et gravamen non modicum, totius cleri et universalis ecclesiæ subversionem et scandalum manifestum, cum concussis columpnis

corruat ædificium, non est dubium ipsos in majoris excommunicationis sententiam in concilio Oxoniensi latam dampnabiliter [incidisse]. Unde cum tantum facinus, quod in prædicti patris persona nequiter commissum, in curæ nobis traditæ auspiciis fama referente comperimus, impunitum relinquere non possimus, quin saltem officii nostri debitum contra præsumptores hujusmodi juxta juris tramites exequamur viriliter ut tenemur, vobis mandamus sub pœna canonica firmiter injungentes, quatenus omnes illos, tam clericos quam laicos, cujuscunque sint officii, dignitatis vel ordinis existant, qui dicto domino episcopo venerabili fratri nostro crimina hujusmodi falso et maliciose imposuerunt seu imponi procurarunt, in dictam excommunicationis sententiam incidisse, et excommunicatos per totas civitatem et diœcesem Exon' et alibi ubi expedire videritis, diebus Dominicis et festivis, candelis accensis, campanis pulsatis, in genere publice nuncietis seu nunciari faciatis, inquirentes nihilominus per vos vel per alium seu alios de nominibus eorundem; et quos in hac parte reos esse inveneritis vel certa ratione suspectos, contra omnes et singulos nominatim juxta personarum demerita nulli parcendo, per censuram ecclesiasticam ratione prævia[1] vice et auctoritate nostra procedere nullatenus omittatis. Datum apud Rading'.

XXIX.

To N[icolas of Ely] Bishop of Winchester.

1279. Requests his presence at the consecration of the

Venerabili in Christo fratri domino N[icolao], Dei gratia Wyntoniensi episcopo, frater J[ohannes] Ejusdem permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem et fraternæ caritatis augmentum. Multum dolemus, teste consci-

[1] A whole line has been omitted here in A.

entia, quando vobis onerosa aliqua nunciare compellimur qui vos cupimus in Domino consolari. Sed in hoc confidimus, quod caritatis stimulis agitati, scitis in hoc legis impletionem consistere, si fraterna onera supportentur. Noveritis igitur, quod die Dominica festo Beati Laurentii proxima præcedente ad vesperas, venit ad nos venerabilis frater, J. Dei gratia electus Dublinensis literam nobis ostendens apostolicam, qua sibi conceditur quod a nobis et a quibuscumque episcopis Catholicis possit recipere munus consecrationis. Quamvis ergo vos nuper venientes Radyngiam fatigaverimus, et insuper vos de honorando festo inthronizationis nostræ præsentia vestra ibidem rogaverimus consensum, ut videbatur vestri gratia curialiter adhibentes, quod et a vobis omnino fieri expectamus. Quia tamen prædictus frater J[ohannes] præsentia[m vestra]m [1] desiderat, qui pro utilitate communi in hiis diu partibus fideliter laboravit, quia etiam nos corpore debiles sumus [magnæ] [1] infirmitatis pericula formidantes; rogamus vos affectu quo possumus ampliori quatenus, si aliquo modo h[one]ste [1] fieri possit, Dominica proxima sequente festum Sancti Bartholomæi, scilicet, vii. kal. Septembris, apud Waltham, juxta London' suæ consecrationis dignemini solemniis interesse. Breve quidem tempus est fatemur plane, sed necessitas inopinata et stimulatio cardinalium cogit dilationem præscindere et temporis spatium breviare. Valete in Christo. Datum. Sub eadem forma aliis.

bishop elect of Dublin.

R. f. 157 b.
A. f. 89 b.

XXX.

To the Bishop of Winchester.

Venerabili in Christo fratri, domino Wyntoniensi, etc., salutem. Quia viii. idus Octobris in ecclesia Christi Cantuariensi intronizationem nobis faciendam sumus favente Altissimo recepturi, vestram caritatem ex

Invites him to his inthronization, and asks him to send

---

[1] Mutilated in R.

venison and game.
R. f. 157 b.
A. f. 26.

corde requirimus et rogamus, quatenus dictam solemnitatem velitis per vestram corporalem præsentiam decorare, ut qui teste conscientia honorem illum inviti suscipimus, per sinceritatis vestræ assistentiam consolemur. Et quia prædicto termino quibusdam quæ venalia non existunt in partibus Angliæ, venationibus scilicet et aucupationibus, specialiter indigemus, super hiis petimus per vestri adjutorium, prout placuerit et facultas affuerit, nostræ indigentiæ subveniri.

Sub eadem forma scribitur domino W. Exoniensi episcopo, et domino G. Wygorniensi, et domino R. Bathoniensi, et domino W. Norwycensi, et domino Thomæ Herefordensi, domino E. Cycestrensi, domino J. Roffensi, domino W. Landavensi, domino abbati Westmonasteriensi, domino abbati de Waltham, domino abbati de Sancto Albano, domino abbati de Burgo S. Petri, domino abbati de Rameseye, domino abbati de Croyland, domino abbati de Thorneya, domino abbati de Glaston', domino abbati de Malmesbyr', domino abbati de Abingdon', domino abbati S. Augustini, domino abbati de Faversham, domino abbati de Rading', domino priori de Norwico, domino priori de Merton', domino priori Eliensi, domino priori Spalding'.

Item, de eadem materia missæ sunt literæ de credencia per J. de Somersete, domino regi, dominæ reginæ uxori, domino comiti Gloverniæ, dominæ comitissæ matri ejus, domino comiti Cornubiæ, domino comiti Warren'; per J. de Wyntershulle, dominæ reginæ matri regis, domino W. de Breouse, domino Reginaldo filio Petri.

XXXI.

To the Earl of Surrey.

Asks him to attend to his tenants'

Nobili viro et amico in Christo carissimo, domino J. Warenn', comiti Surreyæ, frater J., etc., Omnipotentis gratiam et benedictionem. Dilectionem vestram

quantum possumus rogamus et in Domino exhortamur, quatenus clamorem qui contra vos est habitus a subditis vestris super intolerabili excessu ferarum vestrarum seu bestiarum sedare[1] velitis, ad augmentum honoris et famæ vestræ cum eisdem subditis, ad salutem animæ vestræ misericorditer et humiliter componendo, advertentes quod per hujusmodi quasi vobis inutilia non decet vestros subjectos affligere; ad quorum protectionem et regimen tenemini, cum opus fuerit manus extendere ex administratione quam vobis Altissimus duxit temporaliter dum sibi placuerit committendam.

complaint about the excessive quantity of game on his land.

R. f. 157 b.
A. f. 89. b.

XXXII.

To the Bishop of Winchester.

Venerabili fratri, etc., episcopo Wyntoniensi, salutem et fraternæ caritatis in Domino semper augmentum. Intelleximus hiis diebus quod W. de . . .[2] extra Gildeford a latronibus vulneratus, in quo erant signa pœnitentiæ manifesta, cum sacerdotem cui confiteretur, petierit, et sicut potuit in tali articulo, condiderit testamentum. Tandem morte præoccupatus inprovisa in strata publica obtinet sepulturam. Quapropter fraternitatem vestram exhortamur, rogamus, et mandamus quatenus super hoc inquirentes, si per probationem plenam vel semiplenam inveneritis præmissa veritate fulciri, supradictum W. ad ecclesiasticam sepulturam admittere non tardetis.

Concerning the admittance to ecclesiastical sepulture of a man who was killed by robbers and buried in the road.

R. f. 158.
A. f. 26 b.

[1] *sedare*] cedare, *A*.

[2] *Sic* in R.; "B." in A.

XXXIII.

To Hickling Priory.

1279. 9 Aug.

In reference to the complaint of Alex. of Yarmouth, whom they refuse to admit to their house.

R. f. 158.

Frater [Johannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, religiosis viris priori et conventui de Hykelingg', Norwycensis diœcesis, salutem, gratiam et benedictionem. Exposuit nobis Alexander de Gernemuta, clericus, exhibitor præsentium, quod quamquam ipsius obligationem super ingrediendo monasterium vestrum et fraternitatem admiseritis, ipsi postmodum ad studendum et proficiendum in studio semel et iterum triennalem terminum præfigentes, ipsum tamen paratum satisfacere suæ obligationi hactenus admittere indebite recusastis. Quapropter vestram exhortamur in Domino caritatem, ac etiam monemus et mandamus, quatenus aut eundem Alexandrum admittere aut a vestra obligatione dimittere et absolvere sine moræ dispendio studeatis; eidem, si eum absolveritis, si tamen eundem secundum formam suæ obligationis possitis absolvere, vestras patentes literas super absolutione hujusmodi concedentes. Datum apud Mortelake, v. idus Augusti, consecrationis nostræ anno primo.

XXXIV.

To the Abbess of Wherwell.

Desires her to receive an inmate nominated by him as is usual by a new archbishop.

R. f. 158. A. f. 141 b.

Frater J[ohannes] permissione, etc., religiosæ dominæ abbatissæ de Werewelle, salutem, gratiam et benedictionem. Ad auctoritatem Cantuariensis ecclesiæ novimus pertinere, quod quilibet archiepiscopus qui pro tempore fuerit honoris sui titulum mox adeptus, congregationi cuilibet Cantuariensis provinciæ non exemptæ, sanctimonialium seu aliarum mulierum quarumcunque sub religionis habitu Domino servientium, unam

potest honestam personam pro suæ voluntatis arbitrio sociare, quod recipientibus minus esse credimus oneri quam honori, cum pro hujusmodi receptione merito possint et debeant confidere de Cantuariensis ecclesiæ patrocinio speciali. Hinc est quod devotionem vestram attente requirimus et hortamur auctoritate qua fungimur, quatenus ad beneplacitum nostrum vestrum collegium pro viribus inducentes . . bonæ indolis ut credimus juvenculam, vobiscum in religionis proposito et habitu perpetuo moraturam suscipiatis, favorabiliter susceptam tractetis humane, instruentes eam sedule propter Deum in hiis quæ ad sanctæ societatis vestræ pertinent disciplinam. Tantum super hoc facientes ut et obedientiæ meritum et exhibendæ misericordiæ exercitium, vobis gratiam et gloriam augeant et in nobis debeatis merito imposterum speciale refugium in hiis quæ ad nostrum pertinet officium invenire. Quid autem circa hoc facere decreveritis, nobis per latorem præsentium sine dilationis tædio rescribatis.

XXXV.

To certain Monks of Bardney.

1279. 12 Aug. Desires them, having been expelled by Kilwardby, to return to their monastery. R. f. 158.

Frater J[ohannes] permissione, etc., dilectis filiis fratribus Nicholao de Hagwurthingham, Roberto de Waynflete, et Ricardo de Heyntone, monachis de Bardeneya, salutem, gratiam et benedictionem. Scripsimus nuper pro vobis abbati de Bardeneya, quod vos et alios confratres vestros, quos venerabilis pater R. prædecessor noster extra monasterium vestrum ad loca alia transferri fecerat, juxta nostrarum continentiam literarum revocaret ad propria, et fraterna caritate inter confratres vestros tractari faceret juxta tolerabilem et honestam vestri ordinis disciplinam. Ipse autem paratus est, sicut nobis per suas patentes literas rescripsit, mandato nostro cum omni humilitate parere, et vos mansuete et be-

nigne absque cuilibet pactionis, obligationis vel illiciti juramenti extorsione, seu difficultate alia admittere, et facere a confratribus vestris ut decet honorifice pertractari. Vos igitur monemus et hortamur in Domino quatenus præmissis veritate subnixis, cum per abbatem requisiti fueritis, absque morosæ tarditatis dispendio, ad vestrum monasterium redeatis, divinis obsequiis juxta emissam professionem, cum ceteris vestris confratribus, vacaturi, abbati et hiis quæ sunt Dei et justitiæ obedientiam impensuri, taliter vos in caritatis, devotionis et humilitatis operibus habituri, ut præmium vobis ex alto proveniat, vestraque conversatio uberioribus se offerat laudibus attollendam. Datum, etc.,ii. idus Augusti.

XXXVI.

To the Mayor of Sandwich.

[1279. 12 Aug.] Complains of the ill-treatment of clerks. R. f. 158.

Frater J[ohannes], etc., dilectis in Christo filiis majori et communi de Sanwyco, salutem, etc. Suggestum est nobis hiis diebus, quod quidam de communitate vestra, tanquam filii ingrati Domini et Matris suæ ecclesiæ Christi Cantuariæ, ballivis ac servientibus ipsius obedire non tenentur, et sicuti fecerint patres ac prædecessores eorum contumaciter reluctantur, nec etiam verentur, ut asseritur, in personas privilegiatas et caractere et privilegio clericali insignitas, etiam pro minimo, manus mittere temere violentas. Cum igitur vos deceat, sacrosanctam ecclesiam matrem vestram, ad cujus gremium ingredientes in mundum et egredientes confugitis, etiam post mortem sub eadem remedia recepturi, cum omni humilitate revereri pariter et tueri, vestram in Domino dilectionem exhortamur, monemus et rogamus, vobis in virtute Spiritus Sancti firmiter injungentes, quatenus excessus quosdam contra Deum et justitiam, et antiquas ipsius Cantuariensis ecclesiæ

consuetudines, prout nostis, vobiscum et in villa vestra esse non possunt nisi manifesti et notorii, et in balliva eorum et in clerica viliter et atrociter attractatis, sic studeatis corrigere, vel etiam inter partes componere, quod vestram humilitatem ac etiam prudentiam debeamus non immerito commendare, ipsique non cogantur nobis suas querelas amplius iterare. Valete. Datum ut supra.

XXXVII.

To Richard [de Carew] Bishop of St. David's.

Advice about the punishment of W., rector of Penkethlin.

R. f. 158 b.
A. f. 90.

Venerabili in Christo fratri domino R[icardo], Dei gratia Menevensi episcopo, frater Johannes, etc. Fraternitatis vestræ diligentiam circa curam vobis commissam in Domino commendantes, super eo quod Walterum rectorem ecclesiæ de Penkethin, latorem præsentium, propter sui sceleris immanitatem ad nos transmittere voluistis, ac considerantes canonum diversitatem circa hujusmodi criminosos statuentium diversas pœnas, cum a nobis constare non possit de peccantis contritione nec peccati circumstantiis, timet exponere aut forsitan erubescit. Idcirco eundem Walterum vestræ fraternitati duximus remittendum, rogantes et mandantes ut peccatum ac peccati sui circumstantias una cum peccantis contritione propensius ponderantes, circa eum canonum rigorem, pro modo suæ humilitatis et contritionis, sic circa eum statuere studeatis, quod ceteri omnes qui peccati sui scandalo sunt infecti, asperitate injungendæ sibi pœnitentiæ terreantur. Scitis quidem quod hujusmodi flagitiosi Deo et mundo abominabiles sunt, et per canones deponendi, onerandi peregrinationibus, et tandem in monasterio detrudendi, quam pœnam si non patiatur ejus conditio, de alia simili taliter cogitetis, ne facilitas veniæ incentivum tribuat aliis delinquendi. Quod si

ipsum vehementer ac bene contritum videritis, poteritis ejus pœnitentiam, salvo semper scandali remedio, temperare. Scriptum, etc.

XXXVIII.

To Ralph de Fremygham.

1279. 13 Aug. Requests him to send back T. Malepoudre, of the order of S. Thomas of Acon, to the master. R. f. 158 b.

Frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, dilecto filio magistro Radulfo de Fremygham, salutem, gratiam et benedictionem. Cum non deceat aliquorum fratres, conversos aut familiares contra eorundem voluntatem retinere, vestram rogamus dilectionem ac eidem mandamus, quatenus fratrem Robertum dictum Malepoudre, de ordine militiæ S. Thomæ de Acon, magistro ejusdem domus sine moræ dispendio restituere studeatis, cum quo, sicut creditur, magis proficere poterit, quam si vobiscum vel alias contra suorum superiorum licentiam evagetur. Valeatis semper in Christo. Datum apud Mortelak', idus Augusti, consecrationis nostræ anno primo.

XXXIX.

To [Walter Bronescombe,] Bishop of Exeter.

1279. 16 Aug. Asks him to relax the suspension of the abbey founded by the countess of Devon. R. f. 158 b.

Venerabili in Christo fratri, etc., domino episcopo Exoniensi, frater J[ohannes], etc. Compatientes sollicitudini ac pio desiderio nobilis mulieris dominæ A. comitissæ Devon', in eo maxime quod ipsa domum Sancti Benedicti, in qua suæ substantiæ partem maximam in remedium animæ suæ et antecessorum et successorum suorum jam dicitur convertisse, et etiam abbatem et monachos ordinis Cisterciensis ibidem adduxisse, qui in oratorio in illo loco constituto, sub vestra, ut dicitur, conniventia divina aliquamdiu Do-

mino celebrarunt, vestram fraternitatem ex corde requirimus et rogamus, quatenus attendentes pia vota dominæ supradictæ, amore Dei et nostræ intercessionis obtentu, suspensionem quam, ne præfati abbas et monachi ibidem divina celebrarent, protulistis, relaxare velitis, quousque vobis in congregatione proxima London', colloquium habeamus, et etiam cum capitulo vestro deliberaveritis circa principale negotium, videlicet circa admittendos monachos in præfato loco vel non admittendos, sicut nobis Radinggiæ promisistis, nos in dicta congregatione curetis sine ulteriore dilatione reddere certiores. Hujusmodi nostram supplicationem adeo, si placet, favorabiliter prosequentes, ut præmissa nobilis ex nostris precibus consolationem aliquam gaudeat recepisse, ac nos vestræ sinceritati in majori vel simili merito teneamur. Datum apud Mortelak', xvii. kal. Septembris.

XL.

To the Bishop elect of Dublin and M. Ardicio.

Domino electo Dublinensi, et magistro Ardicioni, 1279.
fràter J., etc. Dilationis instrumenti petiti causam me 16 Aug.
ex parte fateor extitisse, pro eo quod quidam adversarius eorum ipsius instrumenti copiam in ipsorum præjudicium adquirere nitebatur, quod ego horrui, existimans bona fide quod ipsius processus non solido nitatur penitus fundamento. Verumtamen quamcito didici a vobis fuisse instrumenti copiam requisitam, dixi Johanni Bonon' ut hoc ipse vestris manibus exhiberet, quod quia distulit, ecce ego mitto eum vestris beneplacitis serviturum, supplicans quantum possum quatenus instrumentum factæ confessionis in eorum præjudicium nulli mortalium publicetur. Scio enim quod si per ipsum aliquid eis sinistrum evenerit, mihi hoc funditus imputabunt, quia ob reverentiam personæ meæ quamvis

Sends the copy of the confession of some monks.

R. f. 159.
A. f. 70 b.

immeritæ ad confessionem illam se, quam non fecissent aliter, inclinarunt. Parcatis autem mihi quia, licet defectus immineant monachorum, monachum tamen ipsum nequeo non amare. Datum ut supra proximo. [Mortlake, 17 kal. Sept. 1279.]

XLI.

To Robert Kilwardby, late Archbishop.

1279. 17 Aug.

Concerning the crimes of a certain bishop.[1]

R. f. 12. A. f. 2.

Reverendo in Christo patri ac domino Roberto, Dei gratia episcopo Portuensi, frater Johannes, etc. Ecclesiarum multiplicationem avidam et effrænem, qualiter Domino juvante de consensu coepiscoporum nostrorum prociderim, ostendit cedula processum continens, signo meo signata, quam lator præsentium vestræ poterit ostendere sanctitati. Processum autem habitum circa notum vobis episcopum vestro secreto significo, ut per vos summo pontifici innotescat, cui super hoc ita expresse non scribo, ne hoc ad oculum deveniat adversantis. Habet enim exploratores suos in curia, et præcipue mercatores Luchanos cum complicibus suis, qui pro dicto episcopo defendendo ac præmuniendo amplius sunt solliciti, quam propriis animabus. Noveritis, igitur, pater carissime, quod Radingiæ, finita congregatione, vocavi ipsum coram episcopo Landavensi, magistro W. de Corner' et magistro R. de Feryng', præcipiens ei in virtute obedientiæ, ut diceret mihi fideliter coram ipsis, si verum esset quod contra ipsum fama publica testabatur, qui omnem carnis commixtionem penitus abnegavit. Sed ante præceptum emissum, dum solus cum solo existens in camera prænominatos testes aliquantulum expectarem, ipse quasi conjectans agenda, stans cum stante dixit mihi quædam turpia, et dictis adjecit se in confessione illa dicere, cum prius nul-

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 40.

lum confessionis signum vel minimum ostendisset. Ipsa autem hebdomada apud Mortelac venit ad me quædam mulier nomine Juliana, mecum, ut dicebat, de factis episcopi locutura, quam cum jurare fecissem super sancta Dei evangelia se nihil mihi falsum vel frivolum relaturam, subjunxit quod quinque filios adhuc superstites dicto peperat pontifici, utique secundum ordinem non Melchisedech sed Aaron talia perpetranti. Fama insuper clamat similia bonarum et gravium personarum. Propono autem eum adhuc aggredi iterato. Sed scio quod conatus meus parum proderit nisi me litera juvet apostolica, vel ut ei indicatur purgatio, vel fiat inquisitio specialis. Aliter enim mox ut eum tetigero, appellationis alis falsidicæ rete meum effugiet, infinitam pecuniam effusurus. Hæc obsecro oculus non videat alienus. Istud vero idem domino Matheo significo, cui si placuerit ad sedationem tanti scandali et extirpationem putredinis communicare poteritis, et velitis efficaciter propter Deum, mihi nihilominus vestrum beneplacitum per latorem præsentium intimantes. Fere oblivioni dederam quod mihi in curia existenti religiosus quidam Anglicus intimavit dictum episcopum homicidii, usurarum, simoniæ ac similium scelerum esse vinculis alligatum. De quibus adhuc nec per famam neque inquisitionem occultam aliquid repperi fidedignum. Custodiat Dominus incolumitatem vestram, etc. Actum apud Mortelac', in octabis S. Laurentii, amaritudinis meæ anno primo.

Consimilis litera directa fuit domino Matheo.

XLII.

To Cardinal Orsini.

Item, domino Matheo :—Reverendo in Christo patri, etc. Scio quod sollicitudine paternitatis vestræ gratuita positus sum in mari procellis circumdatus et inter cautes navigans, inter quos tamen supernæ pietatis radius hac-

1279. 17 Aug. Asks advice about the legality of

acts done by the late archbishop after his translation, and about the appointment of coadjutors to infirm bishops.

R. f. 12.
A. f. 123.

tenus salubriter me deduxit. Et quia ex debito officii et informatione patris sanctissimi summi pontificis ac vestra etiam manum misi ad ardua, proponens illam donec portum attigero minime relaxare. Hoc unico solatio a paternitate vestra imbecillitati meæ supplico subveniri, præcipue quia circa ea sola, quæ ad divinum honorem pertinent et Romanæ ecclesiæ reverentiam, intendo toto meo tempore laborare. Peto igitur pro Christi nomine ut ad consultationes in dubiis interpellatione vestra mihi præbeatur, sine moræ dispendio, ut fieri poterit apostolici oraculi certitudo, præcipue circa duos articulos; utrum, videlicet, quæ sunt acta per dominum Portuensem, postquam notorium fuit in Anglia ipsum a sede Cantuariensi ad Portuensem fuisse translatum, litera tamen apostolica super sua translatione nequaquam recepta, rata debeant judicari; et utrum ad officium meum pertineat episcopis suffraganeis impotentibus, cæcis, paralyticis, de coadjutoribus potestatem quo ad omnia spiritualia et temporalia habituris plenariam providere. Peto etiam ut in hiis quæ, dante Domino, sedi apostolicæ per me nuncio inchoata, seu nunc seu alias in futurum, si corrigenda fuerint, per sedem apostolicam corrigantur. Si fuerint collaudanda, per literam apostolicam collaudentur, per quam mea crescat auctoritas et timor incutiatur rebellibus, meaque jurisdictio excitetur ut constantius nova inchoem, et inchoata fine laudabili et auctoritate majori valeam consummare. Custodiat Dominus, etc. Datum apud Mortelac, in octabis S. Laurentii.

XLIII.

1279.
17 Aug.

Desires the Roman court to lend him

To the Bishop of Tusculum.

Reverendo in Christo patri ac domino Ordonio, Dei gratia episcopo Tusculano, frater J[ohannes], etc. Qualiter cum clero Angliæ, ad obediendum Romanæ ecclesiæ,

Deo agente, processerim, docet quidam rotulus sigillatus, quem lator præsentium vestræ poterit ostendere sanctitati. Qualiter insuper mercatores Luchani, agente familiari vestro tyrannice Nicholao de Terracen' mihi nocuerunt, vobis in parte scripsi alias, et adhuc significo iterato, secreto vestro significans quod, teste Altissimo, quatuor milium marcarum quas a dictis mercatoribus accepi mutuo, unicum denarium in necessitatibus propriis non expendi, sed in honore Romanæ ecclesiæ solius totam et amplius illam pecuniæ quantitatem. Et major est quam Sarascenica crudelitas me excommunicationi exponere, pro eo quod illi sanctæ ecclesiæ libenti animo ministravi, et paratus sum multo amplius, cum vires auxerit Dominus, ministrare. Sed ad præsens, nisi mihi ipsa curia subvenerit sine suo dispendio mutuando de crucis pecunia, ut rogavi, magni opprobrii periculum non evadam. Vale. Actum apud Morthelac, in octabis S. Laurentii.

money collected for the crusade, to pay his debt to the merchants of Lucca. R. f. 12. A. f. 2 b.

XLIV.

To Benedict Gaietani.

1279. 17 Aug. Asks for his advice. R. f. 12 b. A f. 123.

Venerabilis discretionis viro domino Benedicto Gaietani frater J[ohannes], etc. Negotiis ecclesiasticis mihi imparibus deputatus, post Deum altissimum, cui soli licet indigne ac tepide servio in hac parte, ad montes illos suspicio, petens auxilium quos Altissimus in circuitu populi collocavit Christianæ militiæ directores. Quia igitur non sine vestro consilio et assensu præsentibus sum angustiis involutus, rogo et supplico benignitati vestræ, ut in hiis quæ pro sola Dei et ecclesiæ Romanæ reverentia aggredior, velitis mihi secundum Deum assistere, præcipue ut consultationibus dubiorum sine dilationis periculo apostolica dirigar responsali, juver in salubriter inchoatis, si defecero correctionis

lineam libentissime susceptarus. Valeat clementia vestra et in Domino per tempora longissima prosperetur Datum apud Mortelac, in octabis S. Laurentii.

XLV.

To Gentilis.

1279. 17 Aug. Explains his inability to pay the debt for which he is threatened with excommunication. R. f. 12 b. A. f. 2 b.

Venerabili patri, sibique in Christo carissimo fratri Gentili, suus frater J[ohannes], etc. Qualiter Luchani mercatores, mihi quantum in se est, maledictionem miserint apostolicam, scripsi vobis nuper per magistrum Anselmum, quem propter hoc ad Romanam curiam destinavi, stupefactus mirabiliter qualiter a Romana curia processerit mandatum, exequente Nicholao de Terracen', de excommunicando me, si quatuor milia marcarum, quas a Luchanis mercatoribus mutuo accepi, quas etiam et amplius in honore solius Romanæ ecclesiæ expendi, dictis mercatoribus post festum Sancti Michaelis proximum non solverem infra mensem. Promiserant enim mihi delatores illi, Vante, scilicet, et Dine, quod quantas vellem de illo mutuo inducias obtinerem. Promisit etiam mihi simile per literas Labrus societatis illius præcipuus, sed illi qui in Anglia sunt non assentiunt, sed intendunt mihi crudeliter, ut poterunt, per nuncios apostolicos existentes in Anglia adversari, quod tanto poterunt facilius, quia plene sum impotens ad solvendum; teste enim Altissimo, adhuc unum denarium de bonis archiepiscopalibus non recepi. Restituit quidem mihi rex in Penthecoste temporalia Ambianis, sed salvo jure suæ consuetudinis fruges mihi vendidit duobus millibus marcarum certis temporibus solvendarum. Circa etiam Octobris principium habeo intronizationis solemnia celebrare, quæ usque ad duo milia marcarum me debitis obligabunt, et quasi per annum totum oportebit me de mutuo victitare, exceptis paucis quæ visitatio ministrabit. Mitto autem ad curiam latorem præsentium, ut summo pontifici ac ceteris pateat processus

meus cum clericis ad obedientiam Romanæ ecclesiæ reducendis; cujus processum negotii et vos videre poteritis si velitis. Quantum autem facere poteritis, nuncium meum juvare velitis, ut ad summum pontificem literæ meæ perveniant, et responsio circa periculosa negotia sine dilationis dispendio valeat obtineri. Illa autem de quibus ante recessum meum a curia vobis promittendo mentionem feci, secure super me mutuo accipi faciatis, sine dispendio proculdubio persolvenda. Valete. Actum apud Morthelac, in octabis S. Laurentii.

XLVI.

To Kilwardby.

1279. 18 Aug. Asks his favour for the priory of Christchurch, Canterbury, in a suit at Rome, and also for Robert de Cheleseye. R. f. 159.

Reverendo patri domino R[oberto], Dei gratia Portuensi etc., frater J[ohannes], etc. Cum dilecti filii, prior et conventus ecclesiæ Christi Cantuariæ dicantur ad curiam evocati, vestræ ex mei cordis intimis supplico caritati, quatenus ad componendum inter ipsos et eorumdem adversarios velitis interponere partes vestras, quondam eorum pater, filios in præsenti articulo protegendo. Novit enim vestra circumspectio reverenda, qualiter simplicitas monachorum propria disponit negotia, eadem diversis periculis quam plurimis exponendo. Fratrem autem Robertum de Cheleseye, qui tempore ultimæ vacationis officialitatis gessit vices, et de impositis sibi severitatibus se excusat ad vos accedentem, ad vestræ caritatis et gratiæ benevolentiam admittere velitis maxime, si in aliquo offendit, pœnitentem. Si quæ vero vestræ paternitati placuerint, mihi vestro, cui magna ex officio incumbunt, quamquam eadem ut vellemus exequi nequeamus, velitis injungere confidenter dedito vestris per omnia beneplacitis et mandatis. Valete, etc. Datum apud Mortelak, xv. kal. Septembris.

XLVII.

To S. de Penecestre.

1279. 18 Aug. Asks him to hand over the exchange at Canterbury to the keepers, as appointed by the king. R. f. 159.

Domino S. de Penecestr', etc. Cum dominus rex nobis tres cunios nostros Cantuariæ ita libere tenendos concesserit, sicut prædecessores nostri eos habere consueverunt, etiam super hoc domino G[regorio] majori London' et Rolandino de Podio, custodibus cambii, literatorie mandaverit, quatenus dictos cunios nobis pacifice et plene habere permittant, et domos cambii Cantuariæ faciant præparare, verum quia prædicti G[regorius] et R[olandinus] dictas domos ausi non sint ingredi, quia hostia domorum sigillo vestro sint signata, vestram dilectionem, de qua plene confidimus, præsentibus duximus exorandum, quatenus cum celeritate quam poteritis personaliter accedere dignemini apud Cantuariam, et domos cambii cum utensilibus in eisdem existentibus dictis G[regorio] et R[olandino] vel eorum attornatis faciatis liberari. Et siquid sit in eisdem quod speciali indiget custodia, super hoc, si placet, vestra ordinet discretio. Hæc fiducialiter vobis scribimus, scituris quod mora est nobis multum damnosa. Tantum si vestro sederit beneplacito facientes, ut præmissa effectui mancipentur, et quod vobis ex hoc specialiter teneamur regraciari voluntatem vestram, nobis super hiis rescribentes. Valete. Datum xv. kal. Septembris.

XLVIII.

To the Dean and a Canon of Lincoln.

1279. 22 Aug. Empowers them to visit Bardney abbey and report

Frater J[ohannes], etc., discretis viris in Christo sibi dilectis domino O[livero] decano et magistro Antonio de Sauzthorp, canonico Lincolnienṣibus, salutem [1] in Eo qui omnium vera salus. Si magnitudinem et pericula commissæ nobis Deo permittente ecclesiæ,

[1] *salutem*] omitted in R.

imbecillitati virium ac considerationis hebetudini[1] comparemus, impleri in nobis cernimus parabolam pastoris debilis ac sensu egentis, qui commissarum sibi ovium innumeram multitudinem nec circuire sufficit nec a latronum vel luporum irruentibus[2] undique morsibus defensare. Idcirco hoc est solum in hiis angustiis desolationis nostræ refrigerium, ut ubicumque oves nostras credimus indigere, illorum invocemus adjutorium, quos Altissimus virtutum donis et gratiæ ad opitulandum nostræ insufficientiæ redimivit. De quorum numero vos amplius existere arbitramur, quam velimus literis palpatoriis indicare, caritatem vestram per Salvatoris sanguinem adjurantes, cui licet indigni insistimus aspergendo, ut nobis velitis in hiis viriliter assistere, quæ sequens series declarabit, ut laborum nostrorum participes consolationem laborantibus promissam fiducialiter expectetis. Porro satis notorium esse novimus, vicius clamor invaluit et in diversis partibus fama vehementissime pervolavit, præ contentionibus et discordiis, quas sua calliditate in monasterio de Bardeneya seminavit antiquus humani generis inimicus, ad quas, dum oculos mentis sollicitudine paterna erigimus et undique pericula imminere conspicimus graviora, pertimescimus in futurum nisi Dei misericordia correctionis apponat remedium salutare. Dolemus enim pro quiete turbulentiam, pro pace odiosa, pro caritate inimicitias suscitatas. Dolemus pecunias votiva devotione fidelium hospitalitati et eleemosynis deputatas, rixarum fomentis et contentionum executionibus ministratas, et pauperum alimonias in[3] usus superfluos, ne dicamus in malos, nefanda[4] adversitate conversas. Sane licet reverendi patres, primo scilicet dominus Ricardus Lincolniensis, deinde dominus Robertus prædecessor noster, ad eruendum ipsum monasterium a tantis periculis sua adhibuerint opera

upon its condition.
R. f. 21.
A. f. 8 b.

---

[1] *hebetudini*] ebetudini, MS.
[2] *irruentibus*] reruentibus, A.
[3] *in*] et, in R.
[4] *nefanda*] nephande, in R.

diligenter, et multiplici sollicitudine laborarint; quorum labor et meritorius fuerit hiis qui vineam Domini fideli exercitio coluerunt, multis tamen in hoc profane crassantibus laboris hujusmodi profectum invenimus defuisse, dum nunc ejecti monachi per nos petunt restitui, nunc ex parte abbatis petitur ipsos ad redeundum compelli; propter quæ post assumptum officium varias pro utraque parte literas scripsimus, quæ modicum vel nullum effectum sunt hactenus assecutæ, quin potius extincta prorsus caritate, nondum calor antiquæ discordiæ refrigescit, ac præter suspicionem evidentem, quæ merito habetur, de dilapidatione bonorum monasterii, multa post correctionem factam a prædecessore nostro, passa sunt, ut dicitur, recidivum. Volentes igitur circa hunc pestiferum morbum, ne dicamus incurabilem, officii nostri diligentiam adhibere et totum, quanta in nobis est,[1] virtute curare, prædecessoris nostri processibus innitentes, ut quod per ipsum feliciter est inceptum, per nos quasi eandem personam opitulante Domino celeriter terminetur, scientes quod ad ordinariam pertinet potestatem non semel tantum perfunctoriæ correctioni manum adjicere; verum etiam quotiens videbitur a fine usque ad finem fortiter omnia consummare, discretioni vestræ, de qua ad plenum confidimus, districte mandamus, sub pœna canonicæ districtionis firmiter injungentes, quatenus ad præfatum monasterium personaliter accedentes, de statu ipsius tam in temporalibus quam in spiritualibus, revocatis saltem interim monachis absentibus, et incarceratis medio tempore de carcere eductis, diligentius inquiratis, utrum videlicet abbas sit de dilapidatione suspectus, vel alias post proximam visitationem ipse vel alii de ipso collegio passi fuerint recidivum; qualiter in regendo erga suos fratres sua aperiat viscera caritatis; et qualiter iidem fratres sibi obediant et regularem observent in aliis disciplinam; utrum monachi per prædecessorem nostrum amoti, peregerint pœnitentiam,

[1] *est*] omitted in R.

per ipsum eis injunctam; utrum paratus sit eos admittere quomodo, et sub qua forma. Item monachi qui jam redierunt, sub qua forma sunt admissi. Item qui incarcerantur, causam quare, a quo tempore in carcere sunt detenti, et de modo custodiæ eorum; utrum abbas habeat moderatam familiam et honestam; utrum tempore discordiæ vel post quicquam sit alienatum illicito modo de possessionibus domus, aut vasis vel ornamentis divino servitio deputatis; utrum facta sit destructio vel enormis venditio in nemoribus, et a quo tempore; utrum monasterium de novo sit obligatum per abbatem vendendo lanam vel bladum præ manibus, et ad quantum tempus; quanta sit pecunia sic percepta, et in quos usus conversa; utrum abbas requirat consilium a conventu in majoribus negotiis, præcipue in collatione beneficiorum et constructione ædificiorum, quæ construere contra conventus dicitur voluntatem. Et ne inquisitioni hujusmodi faciendæ malitia objectum patrare valeat, prætextu alicujus conspirationis, juramento vel literis firmatæ, de celanda nobis vel vices nostras gerentibus veritate, hujusmodi juramentum sicut illicitum decernimus non valere, et literas ipsas nullius penitus esse momenti, præcipientes sub pœna anathematis qua astringimus contrarium facientes, ne aliquis prælatus vel subditus vobis inquisitam taceat veritatem, sed eam nude et aperte teneantur sub prædicta pœna, si eam effugere voluerint, per obedientiam intimare. Præterea una cum aliis quæ circa statum monasterii vel morum reformationem expedire videritis, inquiratis utrum abbas excommunicaverit fratrem Robertum de Waynflete venientem nuper ad eum cum literis nostris pro restitutione habenda; et utrum sententiam hujusmodi protulerit competenti monitione præmissa; quibus præsentibus, utrum causam excommunicationis expresserit, et quam causam. Et si extra capitulum vel loca intrinseca abbatiæ ipsum excommunicaverit coram sæcularibus in loco publico, tunc

per sæculares super hoc veritas inquiratur. Item utrum abbas post excommunicationem hujusmodi monitione non præmissa latam publice immiscuerit se divinis. Et si inveniatur quod injuste vel alias juris ordine non servato in præfatum monachum excommunicationis sententiam protulerit, injungatis abbati quod eum absolvat vel denunciet non ligatum. Alioquin vos idem circa ipsum exercere sine moræ dispendio studeatis, cujus vobis tenore præsentium concedimus facultatem, ceteris circa ipsam excommunicationem per vos repertis nobis specialiter reservatis. Nos autem vestras in hac parte conscientias onerantes ad inquirendum, ut prædictum est, super præmissis omnibus et ceteris statum et reformationem domus prædictæ qualitercumque contingentibus, vobis cum canonicæ coercionis potestate committimus vices nostras, quatenus nobis infra octavas festi Omnium Sanctorum proxime futuri, per dictum fratrem Robertum vel alium fidelem nuncium literis vestris continentibus harum seriem intimetis fideliter quid feceritis et inveneritis in præmissis ac singulis præmissorum. Nec permittatis abbatem gravare monachos donec per vestram inquisitionem nobis constiterit de præmissis. Quod si quis advocatus vel alius processum vestrum in prædictis malitiose nisus fuerit impedire, ipsum canonica monitione præmissa donec a tali præsumptione destiterit, auctoritate nostra excommunicetis publice et eum faciatis ab omnibus arctius evitari. Datum apud Mortlac, xi. kal. Septembris, anno Domini MCCLXX. nono, consecrationis nostræ primo.

XLIX.

To the Priory of Hedingham Castle.

1279. 27 Aug. Orders them to

Frater J[ohannes], etc., priorissæ et conventui de Hyghtingham Castri, etc. Parcentes ad præsens vestræ simplicitati, super eo quod ad mandatum nostrum

sicut ad ecclesiæ Cantuariensis dignitatem noscitur pertinere, Agnetem filiam Rogeri de Bello Campo, militis, in sororem et commonacham vestram admittere improvide recusastis, vobis mandamus et præcipimus, in virtute sanctæ obedientiæ firmiter injungentes, quatenus præfatam Agnetem sine ulteriori moræ dispendio in sororem et commonacham vestram, ut præmissum est, recipere non tardetis. Alioquin inobedientiam vestram quamquam inviti adeo punire curabimus, quod ceteræ in similibus terrebuntur, et vos nihilominus ad ea, quæ promisimus, compellemus. Advertere enim debuistis quod ad promotionem jam dictæ Agnetis illustris reginæ Angliæ animosa instantia nos induxit, per quam vos ad ea quæ mandabantur, si bene sapuissetis, debuissetis facilius inclinari. Datum vi. kal. Sept. apud Stybeney.

admit Agnes, d. of Sir Roger de Beauchamp, in whom the queen is interested.
R. f. 159 b.

L.

To Roger de Seyton, Canon of Lincoln.

[1279.]
30 Aug.

Nominates J. de Lascy as his coadjutor.
R. f. 159 b.
A. f. 40.

Magistro Rogero de Seyton, canonico Lincolniensi, salutem. Desolatis per infirmitatem aut aliam debilitatem, propriæ defensionis auxilio destitutis, qui suis actibus superesse non possunt, nedum convenit, sed etiam expedit pastorali cura et paterna sollicitudine subveniri, præcipue cum per hujusmodi opem et operam personæ provisio debita impendatur et res ecclesiasticæ ab eorum luxibus conserventur, per quos consuevit ecclesiæ substantia deperire. Ne igitur afflictis addatur afflictio, et, cum sibi non sufficiant circa suorum negotiorum provisiones, diversimode distrahantur, vestræ compatientes invalitudini quamquam ipsam, sicut pro certo opinamur, Omnipotens vobis providerit ad medelam, ac volentes vestræ quieti prospicere pariter et saluti, dilectum nobis in Christo magistrum Johannem de Lascy, vobis coadjutorem duximus de-

putandum, specialitatem ac fiduciam quam in eodem magistro Johanne hactenus habuistis, sicut ex fidedignis concepimus in hoc facto præ ceteris, attendentes; quem licet invitum et cum maximo conatu renitentem, in virtute obedientiæ et sub pœna excommunicationis ad præfatum onus, quod sibi maximum, ut asseruit, videbatur, compulimus admittendum. Rogantes vestram sinceritatem quatenus in hoc negotio tria nobiscum specialiter ponderantes, videlicet vestræ personæ debilitatem, rerum ecclesiasticarum conservationem, necnon et ipsius vobis deputati peculiarem familiaritatem, cujus immensa probitas et profunda discretio per universum regnum Angliæ publicata dinoscitur, admittere curetis, ipsius consiliis et auxiliis adhærentes, et eidem fidem constantissimam adhibentes. Si tamen aliquid in præfato magistro vestræ dilectioni, quod non credimus, displiceret, illud nobis renunciabitis confidenter, ut quandocunque volueritis de vobis alias in nostris literis nominatis ad vestrum beneplacitum in adjutoriis solatium assignemus. Datum apud Croynden, iii. kal. Septembris.

LI.

To the Prior of Canterbury.

[1279.] 30 Aug. Advises him, being in trouble about the collection of the papal tenth. R. f. 160. A. f. 90.

In Christo sibi carissimo fratri Th., priori Cantuariensi, frater J[ohannes] salutem et Christi benedictionem. De machinatione illius hominis, cujus contra vos exardescere maliciam formidatis, non oportet in aliquo trepidare, præsertim quia in omni humilitate fecistis quod religiosum virum decet facere taliter irretitum. Unde ex quo recepistis pœnitentiam et dispensationis ac absolutionis gratiam, nihil est amplius in quo vel vos vel dominum Galfridum præcentorem, et alios similia facturos turbare valeat vel gravare. Unde propter Christi clementiam, supplico ut ceteros fratres

laqueo simili involutos, totis inducatis viribus, ut reconciliationis gratiam cum omni maturitate satagant impetrare. Alioquin confusionem et tædia eis secundum rigorem juris timere poterunt procurari. Advertentes quod dominus papa contra tales, in sententia scilicet pertinaciter remanentes, est mirabiliter rigidus et severus. Et ex alia parte cum jam parata sit via, cum omni facilitate poterunt absolutionis gratiam obtinere, quam rogo non negligant propter Deum, sicut suæ paci cupiunt providere. Alioquin pro certo sciant suos adversarios eorum gravaminibus consolandos. Quod autem vobis persuasum est vos a principio solutionis suo tempore non factæ in excommunicationis sententiam minime incidisse, propter hoc quod inferiores collectores dilationem concedere videbantur, sed extunc cum per majores vobis innotuit ligamentum, pro certo sciatis, quantum ex consilio jurisperitorum ac propria industria possum conjicere,[1] esse frivolum et inane, licet enim hæc vestra deceptio contemptum minuerit et peccatum, excommunicationis tamen vinculum non evasit, pro eo quod sciebatis vel scire tenebamini canonem latæ sententiæ auctoritate consilii omnes involvere non solventes. Et sicut constabat vobis de excommunicationis vinculo, ita constare debebat, illos inferiores collectores auctoritatem habere solutionis inducias concedendi; sicut enim juris ignorantia personas ecclesiasticas non excusat, sic nec facti crassa ignorantia vel neglecta, propter quod instrumentum publicum inde facere tabellio recusavit, asserens se nihil licere scribere quod a confessione vestra facta in judicio discordaret. Literam autem de confessione vestra libentissime exhibeo, paratus vos in omnibus quibus valeo, teste conscientia, consolari. Valete, etc. Datum apud Croynden, die penultima mensis Augusti.

[1] *conjicere*] connicere, MS.

LII.

The Papal Tenth.

1279. 30 Aug.

Testifies as to the conduct of the prior and precentor as to the collectorship.

R. f. 160. A. f. 90 b.

Universis, etc., frater J[ohannes], etc. Tanta est miseria præsentis exilii ut peccatorum laqueis, seu per ignorantiam, seu per viam aliam, filii hominum assidue involvantur. Sed in hoc electi Dei discernuntur a ceteris, quod mox ut lapsum sentiunt, ad pœnitentiæ remedium confugiunt ut salventur. Cadit enim justus septies et resurgit. Hoc autem in dilectis filiis nostris, fratre Th. priore ecclesiæ Christi Cantuariensis, ac fratre Galfrido præcentore ejusdem ecclesiæ nostræ vidimus adimpleri. Cum enim in præsentia nostra a venerabilibus patribus domino J. Dei gratia tunc electo, nunc archiepiscopo Dublinensi, ac magistro Ardicione Mediolanensi primicerio, domini papæ nunciis in Anglia pro decima colligenda, tanquam excommunicati arguerentur pro ipsa decima suis terminis non soluta, confessi sunt se incidisse in sententiam, sed deceptos pariter et ignaros. Cum enim solutionum temporibus ad manum pecuniam non habentes, ipsi ab aliis inferioribus decimæ collectoribus solutionis inducias postulassent, prædicti inferiores collectores eis dilationem ut dicitur concesserunt, et tanquam securi de promissione prædicti prioris et suorum eis patentes literas satisfactionis factæ quasi suo tempore contulerunt. Quamcito autem patuit prædictis priori et præcentori per prædictos patres principales decimæ collectores substitutos sibi collectores non habuisse potestatem inducias concedendi, mox agnoscentes errorem ad sanctæ matris ecclesiæ gremium convolantes, petentesque absolutionis, dispensationis et injunctæ pœnitentiæ gratiam susceperunt, qui per errorem[1] tantum prædictum se confessi sunt in excommunicationis sententiam incidisse. Super hac autem sua confessione et absolutione, quia instrumenta publica

---

[1] *errorem*] rorem, in A.

super hiis edita plene processum non indicant, quod superest præsenti pagina pro deceptæ simplicitatis testimonio censuimus declarandum. In cujus rei testimonium præsentibus literis sigillum nostrum duximus apponendum. Valete. Datum apud Croinden, penultima die mensis Augusti, consecrationis nostræ anno primo.

LIII.

To the Prior and Convent of Christchurch, Canterbury.

[1279.] 30 Aug. Intends to visit the convent. R. f. 160. A. f. 91.

Frater J[ohannes], etc., priori et conventui ecclesiæ Christi Cantuariensis, salutem. Quoniam in crastino Exaltationis Sanctæ Crucis ecclesiam vestram tam in capite quam in membris, cessante impedimento, visitare proponimus, ac mutuæ reformationis solatio perfrui, Domino permittente, vobis mandamus quatenus ad prædictæ visitationis necessaria præparantes, vestros commonachos et confratres universos, ut præfatis loco et termino nobiscum intersint, peremptorie convocare studeatis, si quid in præscripta visitatione ordinatum seu provisum fuerit recepturos. Datum apud Croynden, iii. kal. Septembris.

LIV.

To the Official of the Archdeacon of Canterbury.

1279. 1 Sept. Orders him to excommunicate those who have usurped

Frater J[ohannes], etc., officiali archidiaconi Cantuariensis salutem. Audivimus, mirati sumus, nec immerito commovemur, quod cum ad nos et nostram Cantuariensem ecclesiam de jure et consuetudine antiqua pertineat omnem jurisdictionem seu dominium, quocunque nomine censeatur, in nundinis de Elme-

the jurisdiction of the see at Elstowe fair.
R. f. 70.
A. f. 33.

stode[1] singulis annis plenius exercere, Willelmus de Kyrkeby in ultimis nundinis, die scilicet Beati Jacobi Apostoli proximo præterito, cum suis in hac parte complicibus, ministros nostros ibidem positos ad exercendum jurisdictionem hujusmodi, sicut temporibus prædecessorum nostrorum fieri consueverat, in manu potenti impedivit, et omnem ipsam jurisdictionem, ad nos ut præmittitur pertinentem, ausu temerario usurpavit, emolumentum quod inde provenerat asportando in nostri et ecclesiæ nostræ manifestam injuriam, præjudicium et jacturam, et aliorum perniciosum exemplum. Vos autem,[2] audito hujusmodi facinore, præfatum Willelmum et alios suos complices, de quorum nominibus vobis constabat, coram vobis evocare fecistis, qui venientes de facto coram vobis publice fatebantur. Cum igitur omnes et singuli qui jura et libertates ecclesiæ Cantuariensis infringere, violare seu quocunque modo perturbare nituntur, incidant ipso facto in excommunicationis sententiam in plurimis conciliis prædecessorum nostrorum latam et per sedem apostolicam confirmatam, manifestumque sit et notorium, prædictum locum de Elmestede infra nostrum feodum situm esse, et jura prædicta ad nostram Cantuariensem ecclesiam pertinere, publicumque sit, nec tergiversatione celari poterit, quod præfatus Willelmus nos et nostros in perceptione jurium nostrorum perturbaverit, et quod deterius est ipsa usurpaverit, pro suæ libito voluntatis; vobis mandamus, in virtute obedientiæ firmiter injungentes, quatenus ipsum Willelmum et omnes alios qui sibi in tali præsumptione opem, consilium, favorem vel auxilium præstiterunt, de quorum nominibus per facti evidentiam, vel per confessionem coram vobis emissam, vel alio modo legitimo, constare poterit, in singulis ecclesiis archidiaconatus prædicti singulis diebus Dominicis et festivis, cum solemnitate qua poteritis nominatim et publice denuncietis in excommu-

[1] *Elmestode*] Elstowe, A. | [2] *autem*] autem, autem, in A.

nicationis sententiam incidisse, et faciatis ab omnibus arctius evitari. Alios autem de quorum nominibus nondum constat, excommunicatos in genere nuncietis, inquirentes de eorum nominibus diligenter. Et cum de eis constiterit, ipsos una cum aliis denuncietis excommunicatos nominatim sub forma prædicta, donec ad unitatem ecclesiæ redierint, et absolutionis beneficium a nobis meruerint obtinere. Qualiter autem mandatum nostrum fueritis executi, unacum nominibus dictorum malefactorum, nobis infra octo dies post Exaltationem Sanctæ Crucis literis vestris patentibus continentibus harum seriem intimetis. Datum apud Otteford, kalendis Septembris, consecrationis nostræ anno primo.

Idibus Septembris apud Chertham demandatum fuit . . officiali archidiaconi Cantuariensis quod supersedeat executioni sententiæ contra Willelmum de Kirkeby usque ad diem Lunæ proximum post ordines, et quod extunc eam exequatur in forma sibi demandata, nisi aliud, etc.

LV.

To Kilwardby.

1279. 2 Sept. Gives an account the arrangement he has made with J. de Perogiis about the manor of Quinci in France, and also about the church of Charing. R. f. 160 b.

Reverendo in Christo patri ac domino R. Dei gratia episcopo Portuensi, frater J[ohannes], etc. Novit Ille cui servio in spiritu peccatoris, quod nihil est tam præclarum vel delectabile in hac vita, pro cujus optentu vellem vestram turbare celsitudinem, quantum possem Altissimo inoffenso. Miror autem de sapientia tanti patris, quare scilicet tam anxie rumorem de contractu inito cum Johanne de Perogiis suscepistis, ad quem subeundum per arbitrium discretorum virorum magistri W. de Corner' ac archidiaconi Subiriæ, opitulante etiam archidiacono Exoniensi, duo principaliter me moverunt. Primum quidem, quia ex concessione sanctæ memoriæ domini Bonifacii, ut ejusdem docent literæ, dictus Johannes manerium de Quinci fuerat assecutus, pro bonis scilicet meritis ejus, ut præ-

dicti patris patentes literæ manifestant. Clericis enim benemeritis licet dare mediocria ecclesiæ bona suo perpetuo, ita tamen quod tandem ad ecclesiam revertantur, sicut patet xvi., q. i., c. "Possessiones."[1] Nec licet sequenti episcopo auferre taliter donata, sicut capitulum xvi., q. vi., c. "Illud censuimus."[2] Licet autem dare modica et non magna, sicut patet xii., q. ii., c. "Terrulas."[3]

Hæc allego ut pateat quod contractum feci sacris canonibus adhærendo. Nec est prædictum manerium annexum præbendæ Lugdunensi, sed, sicut a senioribus ipsius ecclesiæ canonicis didici, est nullo medio pertinens ad mensam Cantuariensis archiepiscopi, eidem a quodam[4] Lugdunensi archiepiscopo post mortem Sancti Thomæ martiris erogatum. Si enim esset res præbendæ annexa, canonici Lugdunenses eam suis usibus vendicarent. Secundo, movit me ad idem majus inconveniens devitandum. Paratus est enim dictus Johannes, ut puto, prænominatum manerium restituere ecclesiæ, si dampna quæ sustinuit pro ipsius manerii defensione, ut docere se posse asserit, et expensæ, quibus bona ipsius manerii ampliavit, sibi plenarie refundantur. Ad quod me non sufficere fateor hiis diebus, cum longe ultra mille librarum Viennensium se in hiis doceat expendisse. Possessionem quidem optinui, sed avunculo aut procuratore dicti Johannis mihi ingressum pacificum permittente, quam possessionem si continuare nisus fuissem, doli et spoliationis maculam minime evasissem. Cum pace autem ejus possessionem habeo liberam anno toto. Ipse autem succedet post annum, non ut prius, sed tanquam firmarius centum solidos mihi seu meis successoribus annis singulis redditurus. Possessionem igitur quam habuit

[1] Decretorum, pars. II.,causa xvi., quæstio i. (col. 1171., Ed. 1573).

[2] Ibid., pars II., causa xvi., quæstio vi. (col. 1206, Ed. 1573).

[3] Ibid., causa xii., quæstio ii. (col. 1045, Ed. 1573).

[4] *a quodam*] repeated in R.

vestro tempore dimisit, manerium ipsum sub censu annuo retinendo. Non igitur, pater sancte, salva reverentia debita tanto patri, jus vestrum hoc contractu exclusum est, quin pro vestro tempore agere valeatis. Nec successori meo seu successoribus in aliquo præjudicavi, quia nulli facit injuria qui utitur suo jure. Nec ecclesiæ Cantuariensi perpetuo derogavi, si non impugnavi factum prædecessoris mei, quia ei facere a canone est concessum, non in magnis sed exiguis et minus ecclesiæ utilibus et longe positis, ut docet capitulum allegatum. Quod si omnia ad mensam archiepiscopalem pertinentia in usus extraneos assignata revocare conarer, alios offenderem quam Johannem. Pro certo igitur, pater sancte, noveritis quod memor sum ex animo salubrium exhortationum vestrarum, meorum etiam promissorum, quibus spopondi me vestris vestigiis adhæsurum, obsecrans propter Deum ne sinistra de me faciliter credideritis, qui Domino Jesu Christo utcunque militans circumdor assidue, si minis creditur, vitæ periculis corporalis. Nescio autem cujus ille fuit spiritus qui retulit vobis quod factum ecclesiæ de Cherring' a me alienare callide intendebam, cujus rumoris falsitatem facta cito contraria declarabunt. Via autem agendi contra prædictum Johannem duplex objicitur forsitan si velitis. Primo quidem, quod cum nuper per executores illos pro dicto Johanne cogerer sub pœna excommunicationis ipsum possessioni ecclesiæ de Cherring' restituere, objectum est ex parte adversa quod dictus Johannes fuit per auditores curiæ jam elapso triennio excommunicationis vinculo innodatus, cujus absolutio nondum patet. Secundo, quod facta ei collatio de consensu capituli non processit, quæ utrum vestræ sit providentiæ judicare. Me autem ab agendo retrahunt pœna mille librarum, quibus arbitrium est vallatum, difficultas etiam in curia impetrandi, quia etiam literam super hoc ante recessum meum ore apostolico concessam, usque post principium Augusti non

potui optinere. Literam insuper quam contra comitem Bononiæ mihi concesserat dictus pater, detinet, ut audivi, vice-cancellarius, tanquam juri non consonam impeditam. Custodiat Deus, etc. Datum apud Otteford, secunda die Septembris, angustiarum mearum anno primo.

LVI.

To the Friars in Chapter at Cambridge.

1279. 5 Sept. Asks for their sympathy, and desires them not to absolve pluralists. R. f. 161.

Venerabilibus in Christo patribus ac fratribus in capitulo Cantebrugiæ congregandis, frater J[ohannes], etc., salutem et sinceram in Domino caritatem. Inter angustiarum aculeos ex omni latere constitutus, sub cœlo nescio quo declinem, nisi ad vestra præsidia, qui estis ut puto montes in Jerusalem circuitu constituti. Tria siquidem sunt mihi difficilia, laboris inquietudo, involutio periculorum, ac defectus auxilii in præliis Salvatoris. Ex quibus quartum sequitur ceteris amarius, sollicitudo scilicet urens ecclesiarum illarum, quibus datus sum nescio quo Dei judicio cæcutiens speculator. Despero pæne ac diffiderem penitus de cursus mei certamine consummando, nisi sponderet Dei clementia se agonizantibus pro justitia assistere invocatum. Et quia quasi nubem dedit cordi meo curarum multiplicitas, et quasi contemplationis alas præscidit agendorum continua implicatio, tota mihi sub cœlo spes est vestra devotio, cui juxta regulam totis inhæretis viribus, nihil ei proponentes aliud vel æquantes. Scitis enim nullum sacrificium esse acceptum Altissimo quod ei curiose vel negligenter offertur, eo quod ex factis debetur legibus prætermisso. Ad hoc enim ignitis eloquiis intenditis ut orationum Libanum incendatis. Ad hoc audiendis peccatoribus condescenditis, ut alienis miseriis ad modicum obscuratur pietatis vestræ oculus, quasi collyrio inclarescat. Ad hoc semper in fiala

Jacob ascenditis vel descenditis, ne cum ostii dispendio inermem domum introeat inimicus. Ad hoc etiam otiosa verba totis viribus devitatis, quia, ut Sanctus ait Gregorius, dum Dei famuli a terrenis actibus segregati otiosa[1] loqui nesciunt, et mentem per verba spergere, ab auctore suo merentur præ ceteris exaudiri. Ad hoc insuper omnia corporalia exercitia modica reputatis, et perfectionis tantum materiam et exordium esse sentitis inopiæ uredinem, vigiliarum labores et similia; illam vero esse formam perfectionis præcipuam, quæ ex talibus, quasi per desertum, ascendit superius, sicut fumus ex ara, motibus, ut in mentis elevatione assidua, calcatis ventosis præcipue passionibus, quasi in vestibulo templi gloriæ sanctæ Trinitatis amplexibus invincibiliter hæreatis. Hinc prophanas vocum novitates et damnata studia declinatis. Hinc inflativas scientias fugitis, scientes quod hodie ignis curiosæ ac superbæ pruriginis quibusdam superincidens solem abstulit veritatis, quæ si vobis infectio surreperet, tanto esset utique damnabilior quanto professio vestra, ut puto, de perfectionis apice et cruce Domini rectius gloriatur. Gaudete igitur, carissimi, et consolamini invocatione vestra, quod est sub cœlo præcipuum, tam inferius in actione quam superius in contemplatione, cum præclara eminentia continente, et si garriant æmuli, si detrahant invidi, quantum pro vobis est eorum cæcas insanias contempnatis. Hoc enim sentio, hoc toti mundo profiteor, quod vivere secundum Beati Francisci regulam, ut a Gregorio declaratam et constitutionibus ordinis munitam, non solum omni caret scrupulo, verum etiam est securissimum et sanctissimum et exemplo Salvatoris simillimum, si eo modo militetur quo tria prædicta imperant militare. Memores igitur sitis mei, carissimi, propter Deum, attendentes quod processum officii mei necesse est ad ingentem honorem vestrum, si bene egero, pervenire. Et si secus accideret, quod avertat Altissimus, in enorme dedecus vestræ in-

[1] *otiosa*] osciosa, R.

nocentiæ redundaret. Mihi autem vestro pro vobis ac vestris scribatis vestræ beneplacita voluntatis, fiduciam obtinentes impetrandi omnia quæ non præjudicant æquitati nec minuunt debitam mei officii honestatem. Ab absolvendis autem illis qui plura beneficia sine dispensatione detinent, manus restringatis sollicite donec renunciaverint ac de spoliis læsis ecclesiæ satisfecerint, vel satisfaciendi habeant propositum, cum fortuna pinguior dederit facultatem. Valete, etc. Datum apud Otteford, die Martis proxima ante Nativitatem Beatæ Virginis.

LVII.

To the Abbot of St. Augustine's, Bristol.

1279. 5 Sept. In favour of a poor man who mortgaged land to him. R. f. 161 b.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio . . . domino abbati Sancti Augustini de Bristoll' salutem, gratiam et benedictionem. Exposuit nobis Willelmus Pinel de Homme, Wigorniensis diœcesis, pauper laicus, quod cum vobis quinque acras terræ suæ pro quatuor marcis argenti vobis solvendis in festo Nativitatis Beati Johannis Baptistæ, anno Domini mcclxxiiii. tradidisset in pignus, sub pacto legis commissoriæ, videlicet si prædicto festo præfatam pecuniam non solveret, prædicta terra vobis tanquam vendita remaneret, et eam repetendi jus ulterius non haberet, idem Willelmus citra præfatum festum Sancti Johannis ulteriorem terminum a vobis ut asserit præfatæ solutioni faciendæ.[1] Et licet infra prædictum terminum præfatus Willelmus præmissam pecuniam vobis obtulisset, eandem admittere recusastis, prædictæ legi commissoriæ adhærentes, ac dicentes præfatam terram esse commissam, secundum formam pactionis supradictæ. Cum igitur honestatem vestram non deceat ex hujusmodi illicitis pactionibus lucrum facere, quæ non est dubium utriusque juris sanctionibus obviare, quæque usuras centesimas excedunt ac etiam a jure civili cuilibet interdictæ censentur, vestram

---

[1] Sic in MS.

exhortamur et etiam monemus caritatem, quatenus si præmissa veritate nitantur, sorte vobis debita contenti, fructus jam dictæ terræ computetis in eam, ac deducas expensas factas in arando, colligendo et reponendo, quod residuum fuerit de dictis fructibus eidem refundere studeatis, sicut jura volunt, ac vos turpis quæstus infamiam volueritis evitare. Adeo vos habentes circa præmissa quod ad nos super hujusmodi materia querela non redeat iterata, ac caventes, quod in hujusmodi negotio ad examen veritatis recursum nullatenus habeatis, sicut canonicam circa hoc promulgatam effugere volueritis ultionem. Datum apud Derteford, nonis Septembris, consecrationis nostræ anno primo.

LVIII.

To the Bishop of Hereford.

1279. 20 Sept. Gives him the collation of lapsed benefices. R. f. 21 b. A. f. 146 b.

Venerabili fratri domino Th[omæ], Dei gratia Herfordensi, etc., frater J[ohannes], etc. De vestræ fraternitatis sinceritate specialiter confidentes, ac zelum animarum quem vobis inesse reputamus certissime ponderantes, beneficia vestræ diœcesis, quorum collatio ad nos per lapsum est temporis devoluta, conferendi bonis et idoneis personis quibus nihil canonicum obsistit[1] secundum formam constitutionis bonæ memoriæ Octobonis legationis officio in hoc regno nuper fungentis, liberam vestræ caritati concedimus facultatem. Ita tamen quod propter scandalum evitandum, et ne ceteri a nobis similia postularent, illi quos ad præfata beneficia vel aliquod ipsorum duxeritis eligendos, instituendi ad nos transmittantur, vel aliquis fidedignus pro eisdem vel aliquo eorum, qui nos super statu et conditionibus eorundem valeant reddere certiores. Datum apud Estriam, xii. kal. Octobris.

[1] *bonis . . obsistit*] These words are added in the margin of R. and omitted in A.

LIX.

To the Bishop of Lincoln.

1279. 21 Sept. Desires him to desist from troubling the people of his diocese by sequestrations and extortions.

R. f. 161 b. A. f. 26 b.

Frater J[ohannes], etc., episcopo Lincolniensi, etc. Frequenter ea quæ ad remedium[1] animarum salubriter ordinantur, suadente humani generis inimico, tendunt ad noxam, et per malorum machinationes miserrime pervertuntur. Habet quidem hoc proprium illius antiqui hostis invidia, ut quos improborum actuum perpetratione, Deo sibi resistente, non valent dejicere, opinionem eorum falsa saltem dilaceret simulando. Dolemus igitur et vehementer admiramur, quod cum nos, nuper volente et mandante sanctissimo patre nostro summo pontifice, quondam in congregatione Radingiæ ordinaverimus, quæ annuente Domino respicere credimus salutem animarum, profectum et reformationem cleri et totius ecclesiæ Anglicanæ, vos, sicut ex diversorum querelantium ad nos undique confluentium non semel sed pluries clamore didiscimus, ex hiis quæ ut prædiximus in dicta congregatione ordinata fuerant colorem assumentes, verum, ut asseritur, nos auctorem laudantes, et a nobis mandatum speciale vos habere dicentes, subditis vestris variis et excogitatis modis inferre gravamina inchoastis, vel, quod verius est, vestri hæc nomine vestro præsumpserunt; nunc fructus et proventus beneficiorum suorum in casu a jure non permisso sequestrando; ab aliquibus pecuniam pro relaxatione extorquendo; nunc patronis eorum denunciando, ut infra præfixum a vobis terminum ad ecclesias præsentent,[2] tanquam de jure vacantes; nunc aliquos ante concilium ultimum Lugdunense sua beneficia secundum institutiones canonicas assecutos inquietando; ac alia diversa gravamina quæ subticere honestum credimus, et ex certa scientia prætermittimus ad præsens, vestris subditis inferendo, in omnibus ut prætulimus, nos laudantes auctorem, quæ nunquam de

---

[1] *remedium*] salutem, A. | [2] *præsentent*] præsentant, R.

nostra conscientia processerunt, per quæ etiam quicquid per nos pro reformatione cleri provisum fuerat, jam in vestra diœcese plus quam in residuo nostræ provinciæ, quantum est in aliquibus annullatum est et subversum. Vestræ igitur fraternitati mandamus, sub pœna canonica firmiter injungentes, quatenus a præmissis et consimilibus desistatis, et ceteros vestros subditos et ministros desistere faciatis, contenti solum nos super hiis reddere certiores, de quibus in dicta congregatione vobis sicut ceteris confratribus de mandato apostolico injunximus inquirenda. Advertentes quod nec fructus ecclesiarum vacantium, qui potius ipsarum ecclesiarum esse censeantur, in hoc casu, vos aut subditi vestri, vestros facere cum mora purgari non poteritis ex post facto, nec per novas transmutationes juri Romanæ ecclesiæ aut nostro, quod eidem ecclesiæ ac nobis ex aliorum remissione competit, in aliquo poteritis derogare, et quamvis in hujusmodi laicis tempus currere minime videatur, in clericis tamen patronis pro diversis causis quædam possunt esse instantiæ quæ per Dei gratiam suo tempore poterunt declarari. Caveant autem sibi omnes ne inveniantur nostræ ordinationi contraria facientes, cum in præfata congregatione irritum et inane decretum fuerit, quicquid contra ipsam callido quocunque commento fuerit adinventum, et certa pœna statuta contra hujusmodi præsumptores, quam statuimus favente Domino firmiter observari. Præmissa vero omnia per archidiaconos vestros volumus et mandamus solemniter publicari, et quid feceritis in præmissis, nobis infra mensem a tempore receptionis præsentium literis vestris patentibus harum seriem continentibus intimari.[1] Datum apud Bocton, xi. kal. Octobris.

LX.

THE DEAN OF THE ARCHES.

1279. 23 Sept. Order to deliver to Roger de Rothe-

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio magistro P. nuper decanatus ecclesiæ beatæ Mariæ de Arcubus,

[1] *intimari*] intimare curetis, A.

welle, the new dean, the seal, muniments, etc. R. f. 162. London', custodi, salutem, gratiam et benedictionem. Cum dilectum filium magistrum Rogerum de Rothewelle, clericum nostrum, in ecclesia beatæ Mariæ de Arcubus prædicta præfecerimus in decanum, vobis mandamus quatenus sigillum decanatus nostri prædicti in vestra custodia existens, una cum omnibus instrumentis judicialibus, processibus, rebus se[u mu]nimentis quibuscunque penes vos residentibus, et ad decanatum spectantibus memoratum, visis præsentibus liberatu . . tradi faciatis sine mora eidem, omnia quæ ad ipsum occasione decanatus prædicti spectare dinoscuntur, relinquentes, cum in ceteris negotiis nostris agendis vestro consilio egeamus. Valete. Datum apud Faveresham, ix. kal. Octobris, consecrationis nostræ anno primo.

LXI.

To Edward I.

[1279.] [24] Sept. Asks him to prorogue a letter of summons he has received. R. f. 94.

A tres noble prince e seignur Edward, Deu grace roy de Engleterre, seignur d'Irlande e duc d'Aquitaignie, frere Jan le prestre de Caunterbire, saluz en grant reverence. Sire, sachez ke le Dimenche prechein devant la Seint Michel me vint une lettre a Fauresham de somunse, ki transcrit jo envoy a vostre hautesce enclos en ceste lettres. E per co ke le terme est trop bref, jo pri vostre hautesce ke vous cest ennoy facez respiter, ou ke vous imetez autre conseil pur Dieu e pur loneur de seint iglise. Sire, Dieus vous eit en sa garde. Ceste lettre fu escrite a Fauresham le Dimenche devant la Seint Michel.

LXII.

To the Vicar of Faversham.

1279. 10 Oct. Gives him the custody of the nunnery of Davington.

Frater J[ohannes], etc., vicario de Faversham, etc. Ut meritum tuum pro impendendis obsequiis augmentemus, ac dilectarum nostrarum filiarum provideamus utilitatibus et saluti, tibi custodiam prioratus de Davington, sic duximus committendam, quod in

temporalibus ad prædictum prioratum spectantibus studeas curam sollicitam adhibere, quam pro tempore de tuis manibus requiremus; in spiritualibus autem quæ per prædecessorem nostrum et per nos in visitatione nostra sunt provisa, facias sollicite observari, ut si quam sententiam excommunicationis vel aliam pro hujusmodi neglectis protuleris, eam faciemus adjuvante Domino firmiter observari. Datum apud Chertham, vi. id. Oct.

R. f. 21 b.
A. f. 146 b.

LXIII.

St. Augustine's, Canterbury.

1279. 12 Oct.

Protestation by Peckham that his carrying his cross into St. Austin's abbey, when visiting the king there, is not an assertion of right.

R. f. 162.

Universis, etc., frater J[ohannes], etc. Noveritis quod cum nos, in festo Sanctorum Dionisii et sociorum ejus, anno Domini MCCLXX. nono, abbatiam Sancti Augustini Cantuariæ, causa visitandi Christianissimum regem Angliæ tunc existentem ibidem, cruce prævia intraremus, confitemur et recognoscimus de plano quod per hoc non intendebamus nec volumus abbati et conventui loci ejusdem aliquid præjudicium gravare, nec per hoc etiam eorum privilegiis nunc vel in posterum in aliquo derogare, nec nobis aliquid juris adquirere, quod aliunde nobis aut ecclesiæ nostræ non fuerit adquisitum. In cujus rei testimonium, etc. Datum apud Maydenstan, iiii. idus Octobris, anno Domini supradicto [1279].

LXIV.

To the Abbot of St. Augustine's, Canterbury.

Asserts his jurisdiction over the abbot, for churches appropriated to his monas-

Frater J[ohannes], etc., venerandæ religionis viro domino N. . . ., abbati Sancti Augustini Cantuariæ, salutem, etc. Inter præclara gratiarum munera, quibus personam vestram Pater misericordiarum multipliciter adornavit, hoc non mediocriter approbamus, quod vos studioso zelo jura ecclesiæ vestræ servare

tery, and his right to have the cross borne before him in the monastery.

R. f. 162.
A. f. 40 b.

nitimini illibata, quæ et nos numquam cogitavimus impugnare, nec vestram latet industriam nos non minus defensioni jurium pontificalium juramento prævio obligari. Non igitur vobis aut ecclesiæ vestræ injuriam reputetis, si jus nostrum custodire volumus, ut tenemur. Sane licet in capite, id est, ipso vestro sancto monasterio et quibusdam locis aliis et ecclesiis, a jurisdictione nostra exempti esse credamini, in aliis tamen ecclesiis quæ de novo esse dicuntur vestri monasterii propriis usibus adquisitæ, non credimus vobis aliquod jus speciale competere, quominus jurisdictioni nostræ debeatis cum aliis ecclesiarum rectoribus plenarie subjacere, nec contemptui debetis ascribere, si per decanos locorum, vos non tanquam abbas exemptus sed tanquam rector non exemptæ ecclesiæ ad nostram fueritis præsentiam evocati. Recolatis insuper scriptum esse quoniam illius monachi vita est laudabilis, qui venerationem habet domini sacerdotis. Recogitetis insuper quoniam ex apostolicis fundamentis, ut docet ecclesiastica hierarchia, omnis monachus in quantum monachus hierarchice est inferior quocunque præfecto plebibus sacerdote. Quocirca de consilio discretorum volumus, monemus, pariter et mandamus, quatenus ob Dei et nostri reverentiam ipsorum decanorum citationibus canonice factis, humiliter obedire, et dies in eisdem præfixos seu imposterum præfigendos, diligenter observare curetis. Si tamen pendente die citationis emissæ vel imposterum emittendæ docere potueritis, quod per eosdem decanos citari seu citati parere minime debeatis, parati sumus favorabiliter cognoscere, et cognita secretius approbare, si sufficienter docere valeatis in talibus vos exemptos. Quod si facere non possitis, die vobis præfixa et aliis temporibus præfigenda, jubemus vos coram nobis vel nostris commissariis comparere, vestra circa obtentum beneficiorum talium privilegia ostensuros. Nec miretur vestra discretio si nos, scientes privilegia esse stricti juris, jura communia integra conservare velimus, cum non sine verecundia cogitemus vos aut

vestros privilegia sua ultra fines debitos extendisse. Crucis enim nostræ delationem in ambitu monasterii vestri singulariter et plusquam exempti alii abhorretis, quasi privilegiis vestris contrariam, cum tamen ex compositionibus jam dudum initis inter prædecessores nostros et vestros, quorum habemus exemplaria, pateat, ut nobis postea innotuit, quod nos vestrum non tantum monasterium sed ecclesiam debeamus in quibusdam casibus introire, et vos ad missarum solemnia nos in vestro monasterio celebranda et quædam alia sacra peragenda teneamini invitare, quæ certum est nunquam prædecessores nostros absque crucis deportatione fecisse, nec nos facturos esse, Altissimo concedente, nec sine excommunicationis periculo infringi, violari, aut perturbari posse nostræ ecclesiæ libertatem. Hæc, amice carissime, vobis scribimus, obsecrantes ne gravemini, nec de cetero privilegia vestra ultra fines debitos extendatis, quia hoc sine ira Altissimi non posse fieri demonstratur, quia scriptum est, "Qui vos spernit, " me spernit," [1] ex quo inferius Dyonisius [2] obsequendum esse hierarchitis in hiis quæ agunt hierarchice sicut a Deo motis. Valete in Christo et Virgine gloriosa.

LXV.

To the Dean of Arches.

Frater J[ohannes], etc., dilecto in Christo filio decano ecclesiæ beatæ Mariæ de Arcubus London', salutem in Domino. Cum fama publica referente intellexerimus, ac notorium ut dicitur existat, quod frater Robertus de Couelee, magister domus Sancti Thomæ de Acon' in civitate London', et sui complices ausu sacrilego, Dei timore postposito, ecclesiam Sancti Clementis extra Barram Novi Templi London' ingredientes, fratrem Thomam dictum Carpentarium et fratrem Robertum Maupoudre presbyteros, in prædicta ecclesia divina celebrare paratos, violenter extraxerunt ab eadem; et

[1279.] 19 Oct. Desires him to order the master of St. Thomas of Acon to liberate two priests whom he took by violence from St. Clement Danes. R. f. 162 b.

---

[1] Luke x. 16.

[2] *See* footnote, p. 241.

manu armata, carceralique custodiæ postmodum nequiter et maliciose manciparunt eosdem, et injuriam injuriis accumulantes adhuc sic in carcere ipsos detinere temere non formidant, in ecclesiasticæ libertatis præjudicium, contemptum manifestum et perniciosum exemplum plurimorum, propter quod in sententiam excommunicationis a canone latam incidisse noscuntur; vobis mandamus firmiter injungentes quatenus ad capellam dictæ domus Sancti Thomæ personaliter accedentes, præfatos magistrum et suos complices moneatis et efficaciter inducatis, quod infra biduum a tempore monitionis vestræ sibi factæ, prædictos fratres Thomam et Robertum ad ecclesiam a qua, ut præmittitur, eos violenter extraxerunt, sine ulla personarum læsione restituant et reducant, ipsos ibidem libere dimittentes, quousque aliud de eis duxerimus ordinandum. Alioquin prædictum magistrum et suos complices consilium et auxilium sibi in hac parte præbentes, quos facinoris antedicti manifesti et notorii perpetratione sententia majoris excommunicationis manifestum est esse involutos, publice et solempniter diebus Dominicis et festivis, pulsatis campanis, candelis accensis, excommunicatos nuncietis et denunciari faciatis per totam civitatem London', donec ad sanctæ matris ecclesiæ gremium redeuntes, beneficium absolutionis in forma juris a nobis meruerint obtinere. Citantes nihilominus peremptorie dictos magistrum et suos complices, quod compareant coram nobis vel vices nostras gerentibus ubicunque fuerimus in nostra diœcese vel provincia, proximo die juridico post festum apostolorum Symonis et Judæ, si quid habeant propondituri, quare manus temerarias ad præmissa facinora perpetranda extendere præsumpserunt, et pro commissis pœnam condignam recepturi, et ulterius facturi quod justitia suadebit. Quod super præmissis feceritis, etc., et de nominibus complicium magistri antedicti, nos certificetis. Datum apud Lameh', xiiii. kal. Novembris, anno Domini MCCLXX. (sic.)

LXVI.

To Llewellyn.

[1279.] 20 Oct. Rebukes him for confiscating the goods of intestates, and otherwise infringing the liberties of the church. R. f. 162 b. A. f. 141 b. and f. 87 b.

Magnifico viro et filio in Christo prædilecto, domino L[ewlino] principi Walliæ et domino Snaudon', frater J[ohannes], etc., et post præsentis vitæ curricula ex Dei misericordia, ultra communia humanæ conditionis merita, perfrui sempiternis. Dominicæ dispensationis provisio gradus diversos et ordines constituit esse distinctos, ut reverentiam minores majoribus exhiberent et potentiores minoribus impenderent opera caritatis, veraque concordia fieret ex officiorum et ordinum diversitate contexta. Sicut enim varietas membrorum per diversorum officia distincta et robur corporis servat et fortitudinem cum venustate ministrat; ita diversitas[1] personarum in diversis obsequiis distributa custodit et dirigit universum. Cum igitur literas a vestra serenitate nobis missas benevole admittamus, credimus honori vestro congruere ut nostras monitorias et vestri nominis honoris et salutis conservatorias cum Dei et ecclesiæ reverentia recipere studeatis. Verum cum relatione plurium didicerimus vos in divinam injuriam et læsionem libertates ecclesiasticas violasse, confiscando videlicet bona intestatorum vestrorum et ecclesiæ tenentium et presbyterorum, quorum dispositionem non est dubium ad loci ordinarium secundum canonicas sanctiones pertinere, ac etiam bona ecclesiarum mobilia et immobilia sine causæ cognitione pro libito vestræ voluntatis appropriando, immo verius usurpando, necnon statuta papalia legatorum et aliorum prælatorum contemnendo et deridendo, contra quæ opponitis, et eisdem præfertis, leges Howeli Da, quæ Decalogo dicuntur in diversis articulis obviare. Asseritur etiam quod dum episcopi vestri principatus coram nobis pro regni utilitate evocati sunt, pro communi commodo sic absentes, hominibus tenentibus ecclesiarum suarum et rectoribus ecclesiarum eisdem subditarum collectas imponitis et tributa, quod a Pharaone factum non extitit, qui di-

[1] *diversitas*] diversitas diversitas, in R.

vinæ legis notitiam non habebat; alias nihilominus eosdem prælatos et eorum subditos multipliciter aggravando. Vestram celsitudinem quanta possumus cum affectione deprecamur, eandem in Domino exhortantes, quatenus ad eorum contritum et sinceræ[1] vitæ puritatem redeuntes, ac ponderantes[2] una cum consilio vestro quod laicis disponendi de personis aut rebus ecclesiasticis nulla est attributa potestas, immo omnimoda interdicta[3] facultas, quodque hujusmodi contractantes contra ecclesiæ libertatem sacrilegi ac etiam excommunicati sunt censendi; quæ præmissa sunt una cum similibus studeatis in statum debitum reformare, amodo hujusmodi contra ecclesiasticas libertates præsumentes. Circa quæ non extra recedere a memoria vestra quanta passi fueritis propter hujusmodi attemptata, aut vestrorum forsitan prædecessorum, nec vestram decet magnificentiam christos Domini tangere qui ipsius Christi legatione funguntur, ut vobis veniat interitus sicut Orclebuz[4] qui archam Domini erigere voluit in Huacem[5] ad castrum. Valete. Datum apud Lameh,' xiii. kal. Novembris.

LXVII.

To the Bishop of London.

1279. 6 Nov. Desires him to summon the clergy of his diocese for the purpose of granting an aid to the king.[6] R. f. 165.

Venerabili in Christo fratri, etc., episcopo London', etc., frater J[ohannes], etc. salutem, etc. Quam sit decens quamque expediens, clerum nobis commissum regiis favore et gratia consolari, docet experientia contrarii nuper præteriti in ecclesiarum spoliis et gravaminibus prophanis, quorum recens memoria perseverat. Docet idem evidentia periculi in januis eminentis, si, quod avertat Deus, dissimularet majestas regia quorundam laicorum proterviam in bona ecclesias-

---

[1] *sinceræ*] scincere in MSS.

[2] *ponderantes*] ponderante, in MSS.

[3] *interdicta*] interdicti, in R.

[4] *Orclebuz*] Orclebus, Ortlebue, in A.

[5] *Huacem*] Huacē, R. Huãce, Huacem, in A.

[6] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 37.

tica manum mittere, quorum audaciam illustrissimus Dei gratia rex E[dwardus] clementiæ suæ legibus contra hujusmodi editis refrænavit. Cujus circa nos sollicitudini si ingrati fuerimus, non solum ipsum ad indignationem provocabimus, verum etiam Regem regum pro ingratitudinis vitio offendemus. Sacro etiam testante eloquio majestatem regiam tenentur omnes subditi grata honorificentia prævenire, et illi præcipue qui regali munificentia concessis olim ecclesiæ Christi honoribus confoventur. Cum etiam vilissimi censeantur, qui ceteros honore præcellunt, nisi insuper eosdem transcendant in obsequiis caritatis, ac per nobiles et plebeios regni Angliæ dicto domino regi fuerit nuper in quodam temporalium subsidio ministratum, sub cujus regimine nos omnes vivere oportet et gratia communiri, expedit non solum per orationum suffragia dictum dominum ad protectionis jocundæ beneficia excitare, verum etiam corporalibus impendiis et muneribus ejus sumptus innumeros quantum poterimus relevare. Cujus liberalitatis exemplum archiepiscopos et episcopos Angliæ recolitis ceteris in clero minoribus præstitisse, et certe satis est canonicum ecclesias dotatas patronis indigentibus subvenire. Quapropter vestram imploramus et exhortamur in Domino caritatem, in meritum obedientiæ firmiter injungendo, quatenus convocato quam citius fieri poterit per vos aut vestros clero vestræ diœcesis, eidem studeatis ad Dei honorem et pacem ecclesiæ suadere, ut dicto regi hoc pro gratitudinis indicio postulanti, studeant elapso tempore decimæ sic affluenter pro viribus subvenire, ut ipse de devotione clericali merito gaudeat, et ad ipsos excitetur favorabilius imposterum sublevandos. Caventes insuper ne obsequii exilitas indignationem magis provocet quam excitet clementiæ lenitatem. Hujus autem servitii vel subsidii quantitatem per vos aut procuratores vestros, vel certe per procuratores proprios ad hoc si expedire videritis destinandos, nobis intimare studeant in congregatione nostra London' in octabis Sancti Illarii

imminente. Et quod modus iste in congregatione nostra provisus extitit proxime præterita, de consilio episcoporum ibidem præsentium et procuratorum episcoporum absentium, mandamus vobis quatenus hanc deliberationem paci ecclesiæ, ut præsagimus non fallaciter, pernecessariam, studeatis ceteris coepiscopis nostris cum celeritate debita nunciare. Quid autem super hiis facere decreveritis, et sub qua forma præmissa duxeritis exequenda, nobis cum qua poteritis celeritate per literas vestras patentes harum continentes seriem rescribatis. Valete. Datum apud Mortelake, viii. id. Novembris, consecrationis nostræ anno primo.

LXVIII.

Appointment of a Proctor at Rome.

1279. 15 Nov. Appointment of J. archdeacon of Exeter as proctor at Rome. R. f. 22. A. f. 147.

Universis, etc. Universitati vestræ tenore præsentium innotescat nos magistrum Johannem de Pontisara, archidiaconum Exoniensem, licet absentem, tanquam præsentem, nostrum fecisse procuratorem, negotiorum gestorem et nuncium specialem ad omnia nostra et ecclesiæ nostræ negotia in Romana curia exercenda et promovenda, dantes eidem plenam et liberam potestatem procurandi, exercendi et promovendi negotia nostra prædicta tam in præsentia domini nostri summi pontificis quam alibi, prout requirent negotia et sibi videbitur expedire; impetrandi etiam et contradicendi tam literas simplices quam legendas gratiam seu justitiam continentes, conveniendi in loca et judices appellandi, et appellationes si opus fuerit prosequendi, procuratorem seu procuratores alios substituendi et revocandi, et generaliter omnia alia et singula faciendi quæ in præmissis et præmissorum quolibet de jure vel consuetudine fuerint oportuna. Ratum et gratum, etc.

In cujus rei, etc. Datum apud Stebbenheth', xvii. kal. Decembris, anno Domini, etc., lxx. nono, consecrationis nostræ primo.

LXIX.

To the Bishop of Ely.

Frater J[ohannes] permissione Divina Cantuariensis archiepiscopus, totius Angliæ primas, venerabili in Christo fratri episcopo Elyensi, salutem et sinceræ caritatis in Domino semper augmentum. Pro certo est nobis nunciatum, quod magister Rogerus de Seyton', suæ salutis non immemor, beneficia ecclesiastica curam animarum habentia quæ nuper in provincia nostra Cantuariensi obtinuit, pure et sponte resignavit. Cumque notorium existat, quod provisio beneficiorum hujusmodi, quæ ex præsentatione religiosorum virorum assecutus fuerat, ad dominum papam vel ad nos fuerit canonice devoluta, vobis in virtute obedientiæ districtius inhibemus, ne præsentatos seu præsentandos, præsentatum seu præsentandum, ad beneficia seu beneficium, quæ vel quod dictus magister tenuit in vestra diœcese, per quoscumque quoquo modo admittatis, seu aliquid circa statum dictorum beneficiorum aut beneficii innovari permittatis. Decernentes irritum et inane si secus in præmissis actum fuerit seu etiam attemptatum, donec a nobis super eo aliud receperitis in mandatis. Valete in Domino Jesu et Virgine gloriosa. Datum xvi. kal. Decembris, consecrationis nostræ anno primo.

1279. 16 Nov. Forbids his interference with the benefices resigned by Roger de Seyton. R. f. 22.

LXX.

Injunctions for Barking Nunnery.

1279. 19 Nov. Supplementing those of John bishop of London. R. f. 226. A. f. 184 b.

Frater J[ohannes] permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, dilectis in Christo filiabus . . abbatissæ et conventui de Berkinges, salutem cum gratia et benedictione Domini

Jesu Christi. In castris Domini militantes conversamini, ut credimus, laudabiliter, sicut in visitationis officio gaudemus nos diligenti nuper indagine repperisse. Verumtamen in fragilitatis præsentis multiplicibus periculis virginalis amœnitas re vel fama faciliter læditur, nisi armis disciplinalibus et pudicitiæ argumentis circumdata, perversæ nationi qua concluditur occasiones auferat detrahendi. Quocirca rata habentes quæ pro honestatis vestræ regimine venerabilis in Christo frater dominus J[ohannes] Dei gratia Londoniensis episcopus vobis tradidit inviolabiliter observanda, quædam adjicimus, quæ si servaveritis, ab ipsis servabimini Deo et hominibus commendatæ. In primis igitur ordinamus, ut divinum officium a vobis devote et integre celebretur, sicut laudabilis consuetudo retroactis temporibus facere consuevit, inhibentes ne mutilationem ipsius officii admittatis, quam monachi quidam, utinam non demoniaco spiritu, dicuntur vobis temere suggessisse. Laus enim Altissimi vita est potius angelica quam terrestris. Breviatio igitur laudum insolita videtur supernis civibus adversari. In quibus laudibus celebrandis servetur hora mediæ noctis Deo et angelis gratissima pro officio matutini. Completorium etiam tempestive dicatur quotidie, ut exclusis garrulis orationi paretur opportunitas et quieti. In quibus ac ceteris horis conveniant omnes, quas non impedit infirmitas vel occupatio obedientiæ salutaris. Locus insuper celebrationi missæ gloriosæ Virginis deputatus sic aptetur, ut cœtus monialium ibidem canentium aliquo intersticio ab aliis assistentibus separetur. Festi etiam Innocentum celebritas, quam agi a parvulis non approbamus, sed cum displicentia sustinemus, nullatenus ab eisdem parvulis inchoetur, nec aliqualiter se immisceant, usque post Beati Johannis Evangelistæ vesperas consummatas. Consequenter autem moniales ipsi officio se non subtrahant; sed exclusis a choro tunc temporis omnibus masculis et mulieribus, etiam quæ ad crementi ter-

minum pervenerunt, ipsæ defectus suppleant parvularum, ne, quod nefas est, vertatur in ludibrium laus divina. Sacrum autem eucharistiæ sacramentum recipiant in omnibus festis principalibus ac professionum suarum diebus singulis, nisi ex causa necessaria remanserint, seu de licentia abbatissæ. Et quia intelleximus quod sacerdotes in clericorum notabili comitiva post dictum officium defunctorum ab ecclesia transeunt per claustrum usque in locutorium, ubi resident, epotandis calicibus cum pluribus aliis intendentes; nos istam consuetudinem vel corruptelam potius perpetuo condemnamus, volentes ut in tali casu qui potus recreatione indigent, ipsum ex dispensatione cellerariæ in domo sacerdotis accipiant principalis. Inhibemus etiam sacristæ ne ante festum Purificationis, cum pro ipso festo luminaria necessaria præparentur, aliquos externos invitet ad convivium, sed tantum in luminarium secum officio laborantes, et, quod subtrahit sumptibus superfluis, refundat in candelas sufficienter matutino officio exhibendas; et pro altaris ministerio vinum non præbeat acetosum. Intelleximus insuper sacerdotes prædictos corpus Domini nostri Jesu Christi in suis cubiculis detinere, pro eo quod in repentinis parochianorum infirmitatibus non possent intra clausuram monialium ad ipsum accedere requirendum. Quod quia est irreverentis insaniæ temeritas Regem gloriæ in loco communi et contemptibili collocare, in virtute obedientiæ præcipimus, ut de cetero corpus ipsum divinissimum in loco sacro seu oratorio sacerdotibus semper accessibili cum cautela debita collocetur. Statuimus etiam ut silentium locis et temporibus statutis regulariter observetur. Quoniam ut Sanctus dicit Jacobus, vana est religio quæ linguam ab indebitis non refrænat.[1] Cujus rei gratia ordinamus, ut post solis occasum nulla sæcularis persona, vir seu mulier, nullus

[1] James i. 26.

etiam religiosus, in locutorio veniat vel maneat ad loquendum, nisi forte pro evidenti necessitate, cum tuta comitiva, de licentia abbatissæ. Quo etiam tempore omnes claudantur alii claustri aditus, ut extunc nulli ingressus pateat vel egressus. Et ad hoc solicite explorandum, duæ assignentur securæ et irreprehensibiles moniales, quæ hoc omni die facere per obedientiam teneantur, in suorum remissionem omnium peccatorum. Abbatissa insuper non nisi ex causa necessaria in camera sua circa illud tempus audeat remanere, et hoc perraro faciat pro hospitibus reverendis, vel pro negotiis quæ alio nequeunt tempore expediri. Inde etiam recedere acceleret, junctis sibi semper maturioribus, vel prudentioribus de conventu, quarum etiam consiliis innitatur.[1] Et quotienscunque poterit, maxime diebus solemnibus, comedat in conventum. Et quia prænominatus episcopus inhibuit ne moniales in cameris moram facere, comedere vel bibere, seu dormire præsumant, hoc sub pœna anathematis injungendo, nos statuendo adjicimus, ne aliquis homo sæcularis vel religiosus cameras ipsas introeat, et hoc sub pœna excommunicationis, quam ex nunc ferimus in contrarium facientes, nisi forte, quod absit, tantum esset infirmitorium infirmis aliis oneratum, vel tam miserabilis esset alicujus infirmitas, quod necesse esset eam in aliqua camera collocari. In quo casu confessorem et medicum, patrem etiam vel fratrem dumtaxat ad eam permittimus habere accessum, ita tamen ut omni suspicione exclusa, omnique alio diverticulo denegato, et celeriter redeat sic ingressus. In officiis autem quæ per fœminas fieri nequeunt, operariorum cum eisdem cautelis introitus admittatur. In aliis autem casibus omnibus externæ personæ a claustro et officinis interioribus, quantum districta patitur necessitas, excludantur. Confessiones etiam monialium

---

[1] *innitatur*] imitatur, in MSS.

sanarum in loco publico et omnibus exposito audiantur. Excepto autem confessionis casu pudeat monialem sponsam Christi, angelorum sociam, solitarium colloquium cum quocunque homine admittere, vel etiam prolongare, quin potius nulla pro habendo colloquio cum quocunque externo vocata,[1] sola vocantem adeat, sed adjuncta sibi una saltem socia, quæ de auditis et visis omnibus possit ei testimonium innocentiæ perhibere. Nullus insuper servitor domus pro scandalo amotus vel infamia imperpetuum restituatur officio illi vel alteri in ipso monasterio. Sed et ne hujusmodi septa domus introeant sine nostra aut diœcesani licentia, inhibemus sub pœna excommunicationis, quam in omnes ferimus mali causa contrarium facientes. Et si instigante diabolo contigerit quod aliquis perditionis filius per se vel pronubam interpositam aliquid illicitum cuicunque vestrum suggesserit, mox ipsa hoc per obedientiam detegat abbatissæ, non obstante si circumventa fide præstita vel juramento hoc promiserit se celare. Tales enim obligationes irritas esse decernimus, eo quod fides nullum debet obsequium perfidiæ nec juramentum injuriæ conditoris. Quod in religiosis personis intelligimus præcipue, quæ sine superioris licentia nec Deo vovere possunt, nec multo magis diabolicis se perplexitatibus obligare. In emissionibus autem monialium pro quibuscunque mortalium visitandis, hæc quatuor præcipimus observari. Primo, ut ex sola causa necessaria et inevitabili emittantur, ut est præcipue imminens mors parentum, præter quam causam vix scimus sufficientem aliam cogitare. Secundo, ut ad locum non multum distantem sed propinquum et ab omni suspicione remotum penitus destinentur. Caventes omnino ne cum monachis vel canonicis seu in religiosorum domibus aliis hospitentur, pro eo quod sæcularium malicia famam frequenter talium facilius dehonestat. Tertio, ut nulla exeat nisi cum secura et insuspicabili comitiva tam

---

[1] *vocata*] vocati, A.

monialium quam servorum. Quarto, ut exeuntibus reversionis celeritas præfixo brevi temporis spatio imponatur, et quæ in mora peccasse inventa fuerit, usque ad longa post tempora nullatenus emittatur. Obsecramus autem, filiæ carissimæ, ut memores sitis quod fundamentum est professionis monasticæ abnegatio propriæ voluntatis, et obedientiæ humilitas, quæ est virtutum omnium fundamentum. Econtra veraciter intelleximus quasdam vestrum, utinam non plurimas, esse ad obediendum tardas, nec faciliter admittere occupationes laboriosas, quæ vobis obedientialiter imponuntur. Ad cujus eradicationem[1] periculi, tu abbatissa studeas nostris ac diœcesani tui parere decretis, sicut tibi vis a suis subditis obediri. Inter quas si aliquam reppereris difficiles obedientias respuentem, ei ceteras subtrahas obedientias consolabiles, et exitum a domo præcipue, donec consenserit obedire. Et si quæ tertio inobediens reperta fuerit, id statim episcopo nuncietur. Pax autem Dei quæ exsuperat omnem sensum, sic custodiat corda vestra, ut si quæ socia sociæ dixerit improperium,[2] ad eadem petat humiliter veniam, et si sit notorium, ei pedem in capitulo osculetur. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Has ordinationes nostras quater in anno cum literis episcopi vel die postera recitantes. Datum apud Orsete, xiii. kal Decembris, anno Domini, MCCLXX. nono, consecrationis nostræ primo.

LXXI.

To the Dean of Rochford.

1279. 8 Dec. Desires him to excommunicate N. de Curteney for intruding on the

Frater J[ohannes], etc., decano de Rocheford salutem, gratiam et benedictionem. Cum nos nuper, legitimis monitionibus præmissis, Nicholao de Curteney, qui se ausu temerario cum suis complicibus in domos rectoris ecclesiæ de Hockele, ad eandem ecclesiam per-

[1] *eradicationem*] eradicoem in A. | [2] *improperium*] imperium in MSS.

tinentes, violenter intrusit, quod est publicum et notorium in partibus illis, injunximus per sententiam præcepti quod a dictis domibus recederet[1] cum suis complicibus sine mora, bonaque per ipsos dissipata seu ablata dicto loco seu ipsis domibus ecclesiæ restituerent, necnon Deo et ecclesiæ de hujusmodi commissis satisfacerent competenter, sub pœna majoris excommunicationis, quam in ipsos protulimus si hujusmodi sententiæ nostræ non parerent; licet idem Nicholaus cum prædictis suis complicibus a præfatis domibus jam recesserit, tamen bona supradicta in forma prænotata, prout intelleximus, minime sunt restituta. Quocirca vobis mandamus firmiter injungentes, quatenus, si ita est, dictum Nicholaum cum præfatis suis complicibus universis, pulsatis campanis, candelis accensis, singulis diebus Dominicis et festivis, per totum decanatum vestrum solemniter et publice denuncietis seu denunciari faciatis excommunicatos, quousque ad condignam super præmissis venerint satisfactionem. Qualiter autem præsens mandatum nostrum fueritis executi et deinceps exequemini, nobis per literas vestras patentes harum seriem continentes, una cum nominibus dictorum complicum, necnon eorum ad quos dicta bona vel aliqua pars eorundem dicuntur pervenisse, citra festum Sancti Yllarii constare faciatis. Datum apud Crundon, die Veneris proxima post festum Sancti Nicholai [1279].

property of the rector of Hockley.
R. f. 22 b.
A. f. 147.

LXXII.

To the Prior of Christ Church.

1279.
14 Dec.
Proxy for convocation at which an aid for the king

Priori ecclesiæ Christi Cantuariensis, etc. Cum instet dies beati Thomæ apostoli, ad quem totum clerum civitatis atque diœcesis Cantuariensis pro subsidio domino regi, de bonis ecclesiasticis concedendo, fecimus evocari, et nos præ visitationis officio, quod nobis

---

[1] *recederent*] recedere, MSS.

will be granted.[1] R. f. 22.

ad præsens in London' diœcese consummandum incumbit, præfatæ convocationi interesse personaliter nequeamus; vobis, de quorum experta fidelitate confidimus, quorumque notam industriam commendamus, in præsenti negotio, auctoritate præsentium, committimus vices nostras; rogantes in Domino, quatenus ipsum negotium efficaciter et instanter exequamini, quantum decet, ipsam petitionem, nedum domini regis, sed et nostram, totius cleri mentibus et auribus imprimendo, rationes etiam motivas ad exauditionem petitionis hujusmodi viriliter inducendo, et alia omnia hujusmodi faciendo, quæ expeditioni ipsius negotii videritis expedire. Nos enim ratum et gratum habebimus quicquid vos nostro nomine feceritis in hac parte. In cujus rei testimonium hanc præsentem literam vobis transmittimus, sigilli nostri munimine roboratam. Datum apud Crundon' in parco, xix. cal. Januarii, anno Domini MCCLXXIX., consecrationis nostræ primo.

To the Abbot of St. Augustine's.

Similar proxy. R. f. 22.

Abbati Sancti Augustini Cant., etc. Cum instet dies, etc. (*ut in proxima præcedente usque ibi,* " nequeamus ") ; nosque nobis dilectis in Christo filiis domino T., priori ecclesiæ Christi Cantuariensis et magistro Richardo de Fering,' familiari nostro, vices nostras commisimus in negotio hujusmodi exequendo, prout per literas nostras eis exinde confectas evidenter apparet; quia tamen dilectum in Christo filium illustrem regem Angliæ tangit principaliter negotium memoratum, et idcirco decet et convenit ipsum per honorabiliores, reverendas, et plures personas tractari, personam vestram, quam nos reverendam et venerandam plurimum reputamus, commissariis nostris præfatis tenore præsentium adjungimus in hac parte, ut ipsi una vobiscum et vos una cum eis, prout expedire videritis, in ipso negotio procedatis; nos enim ratum et

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 41.

gratum habebimus, quicquid ipsi vobiscum, seu vos una cum eis nostro nomine faciendum duxeritis in hac parte. Per hanc autem commissionem, si placeat vobis eam recipere, non intendimus in personam vestram jus seu jurisdictionem aliquam vendicare, nec exemptionis vestræ privilegio derogare. In cujus rei testimonium, etc. Datum ut supra in proxima præcedenti.

LXXIII.

To the Prior and Convent of Christ Church.

Frater J[ohannes] dilectis in Christo filiis, fratri Thomæ priori ecclesiæ Christi Cantuariensis, et ejusdem loci conventui, salutem, gratiam et benedictionem. Etsi a vobis sim corpore peregrinus, cordis tamen mei devotio in medio vestrum jugiter commoratur. Nihil enim mihi est optabilius quam audire seu videre potius, vos in Christi et sanctorum suorum excubiis, quorum præclara recipitis stipendia, sinceris conatibus militare. Circa autem regimen religionis vestræ, cum visitationis inter vos functurus essem officio, prudentiæ vestræ dixisse me recolo, quod ante probatam experientiam tractu temporis exercendam, nihil volebam circa statum collegii immutare. Et quia sanctæ memoriæ prædecessoris mei sancitum repperi consilio, monachos non esse maneriorum custodiis distrahendos, tibi, prior, pluries recolo me scripsisse, ut disciplinam illam propter vitanda scandala plerumque per talia exorta, et tranquillitatem cordium religioni debitam obtinendam faceres inviolabiliter observari, sciens non esse monachos sed demoniacos qui optant extra collegii ambitum et claustri custodiam exterius lascivire. Sicut enim piscis sine aqua, sic sine monasterio monachus existere affirmatur. Quapropter vobis mando, in virtute obedientiæ firmiter injungendo, quatenus maneria vestra exemplo mei facientes per sæculares homines custodiri, formam illam circa hoc a prædecessore

[1280.]
[Jan.]
Forbids the appointment of monks as keepers of manors.
R. f. 165 b.
A. f. 91.

meo præfixam et per me postea approbatam, usque ad adventum inviolabiliter observetis. Tibique prior sub pœna anathematis injungo, quatenus usque ad adventum meum nihil circa hoc sustineas immutari. Et si quos ad exercenda[1] talia procaces inveneris, illos teneas rarius evitandos. Et si quos in hiis notabiliter rebelles inveneris imposterum, eorum mihi scribas nomina indilate. Valete.

LXXIV.

To R. Official of Lincoln.

1280. 15 Jan.

Power to hear a cause between Almaric de Montfort and R. de Wynchelse concerning a prebend.

R. f. 22 b. A. f. 147 b.

Frater J[ohannes], etc., dilecto in Christo filio magistro R.,[2] officiali suo Lincolniensi ipsa sede vacante, salutem, etc. Cum olim venerabilis frater noster bonæ memoriæ dominus R[icardus] Lincolniensis episcopus causam quæ[3] vertitur seu verti speratur inter dominum Almaricum de Monteforti ex parte una, et magistrum Robertum de Wynchelse, super præbenda manerii de Leyton super Brouneswold ex altera, discretis viris magistris Rogero de Cava, Antonio de Sauethorp, et Jordano de Lincolnia, canonicis Lincolniensibus, ut dicitur, commisisset, quamque postmodum ad se revocasset, ac ita in suspenso usque ad diem sui obitus tenuisset; nos, ad quem episcopalis jurisdictio ipsa sede vacante pertinet, causam ipsam vobis totaliter præsentium auctoritate committimus, ut assumentes eam in eo statu in quo eam dicti commissarii dimiserunt, diligenter eandem audiatis, et fine debito terminetis, facientes quod decreveritis per censuram ecclesiasticam inviolabiliter observari. Datum apud Haddam Plumbeum, xviii. kal. Februarii, consecrationis nostræ anno primo.

---

[1] *exercenda*] ad extra circa, A.
[2] *R*]. G. in A.
[3] *causam quæ*] causa, in MSS.

LXXV.

To Roger, Bishop of Coventry and Lichfield.

Frater J[ohannes], etc., venerabili in Christo fratri R[ogero], Dei gratia Coventrensi et Lichfeldensi episcopo, salutem et fraternæ caritatis augmentum. Fraternitati vestræ notum facimus per præsentes, quod personam vestram atque ipsas ecclesias vestrarumque civitatum et diœcesis, clerum et populum, favente Domino, intendimus visitare, quod eis curetis patefacere sine mora, ut præmuniti se præparent visitationem nostram secundum sanctiones canonicas admissuri. Denunciari etiam faciatis ecclesias seu portiones ecclesiarum appropriatas habentibus, seu in ecclesiis alienis aut parochiis pensiones vel decimas separatas percipientibus, ac universis rectoribus tenentibus ibi vel alibi plura beneficia curam animarum habentia, quod jus, si quod habent speciale super appropriatione, perceptione et pluralitate hujusmodi, cum per ipsos transitum fecerimus, sub pœna canonica peremptorie nobis ostendant. Proponimus autem Coventrensem vestram ecclesiam die Dominica Quinquagesimæ intrare, et die sequenti visitationem nostram circa personam vestram, quam tunc ibidem adesse volumus, Deo volente, et cessantibus impedimentis legitimis inchoare, extunc ad vestrum capitulum et alia loca vestræ diœcesis prout opportunitas dederit processuri. De die vero receptionis præsentium, et qualiter fueritis executi præmissa, nobis dictis die et loco literis vestris patentibus harum seriem continentibus intimetis. Valete. Datum apud Fulham, vii. kal. Februarii, etc.

1280. 26 Jan. Intimates that he intends to hold a visitation. R. f. 22 b. A. f. 147 b.

LXXVI.

To R. de Dreyton, Treasurer of St. Paul's.

1280. 2 Feb.

Gives him the custody of the seal of John Chishull, bishop of London, who is infirm.

R. f. 23. A. f. 148 b.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio domino Roberto de Dreyton, thesaurario ecclesiæ Sancti P[auli,] London', salutem, gratiam et benedictionem. Cum nuper ex officii nostri debito memoratam ecclesiam Sancti P[auli] visitaremus, ac inter cetera non sine turbatione cordis inveniremus venerabilem in Christo fratrem nostrum dominum J[ohannem], Dei gratia ejusdem ecclesiæ antistitem, nimia corporis valitudine detineri, adeo ut ei postmodum coadjutorem in temporalibus duceremus assignandum. Quia tamen hiis diebus intelleximus ipsius infirmitatem adeo excrevisse, ut quasi sui compos ad pastoralis officii debitum exsolvendum, prout incumbunt ei onera, non existit, custodiam sigilli ipsius episcopi tibi, de cujus experta industria visu et auditu plenam habemus notitiam, duximus commendandam, ita videlicet ut nulla litera super collatione seu institutione præbendarum, ecclesiarum, seu quorumcumque aliorum ecclesiasticorum beneficiorum cum cura vel sine cura in ecclesia seu diœcese London' vacantium, præter consensum [1] et assensum magistri Thomæ decani London' et domini archdiaconi Colecester' consignetur. Datum apud Fulham, iiii. non. Februarii, etc.

LXXVII.

To the Bishop of Ely.

1280. 5 Feb.

Desires him to inquire whether Roger de Seytona has sufficient

Frater J[ohannes], etc., episcopo Eliensi, etc. Licet vobis nuper fecerimus inhiberi, ne quemquam præsentatum ad beneficia ecclesiastica quæ magister Rogerus de Seytona tenuerit in vestra diœcese existentia de patronatu religiosorum, admitteretis omnino sine mandato nostræ conscientiæ speciali, credentes eadem ad collationem nostram et apostolicam pro lapsu temporis

---

[1] *consensum*] conscientiam, A.

pertinere; quia tamen quorundam relatus insinuat prædictum Rogerum pro suis beneficiis dispensatione apostolica sufficienter fuisse munitum, prædictum mandatum nostrum ob reverentiam vestram et animarum excludendum periculum, taliter duximus temperandum; ut videlicet si fideliter inquirentes ipsum inveneritis sufficientem dispensationis gratiam habuisse, ipsa beneficia libere et canonice conferatis. Quod si eadem ad nostram collationem forte devenerint lapsu temporis, de sinceritate vestra plenam reportantes fiduciam, vobis conferendi ea taliter concedimus facultatem, ut videlicet detis ea aliud beneficium non habentibus, vel si habeant renunciantibus, ita ut anathematizata Rading' pluralitas nullatenus convalescat. Non enim possetis sine excommunicationis periculo favere in hujusmodi, quod absit, excommunicato scelere criminosis. Quod si sæpe nominatus Rogerus dispensationis non habuerit munimentum, et per consequens pro omissione sanctæ memoriæ prædecessoris nostri pro lapsu temporis ad collationem pertineant apostolicam, ea interim aliquibus Deum timentibus canonice commendetis, donec super hiis et consimilibus beneplacitum summi pontificis, quem super hujusmodi consulimus, innotescat. In cujus rei testimonium, etc. Datum apud Foleham, non. Februarii.

dispensation to hold certain benefices.

R. f. 23. A. f. 147 b.

LXXVIII.

To the Dean and Chapter of St. Paul's.

Frater J[ohannes], etc., dilectis in Christo filiis magistro Thomæ decano, et capitulo ecclesiæ Sancti Pauli London', salutem, gratiam et benedictionem. Sollicitudinem vestram tenore præsentium excitamus, quatenus correctiones et alia quæ vobis in ecclesia vestra commisimus et injunximus facienda, infra Pascha Resurrectionis Dominicæ proximum, tam prudenter quam fideliter faciatis, ordinantes vicarias vestras in melius, quæ meliori ordinatione indigent, et ubi non sunt vicarii,

1280. 5 Feb.

Desires them to make certain reforms already enjoined by him.

R. f. 23. A. f. 148.

prout convenit, facientes. Alioquin ne mora periculum pariat, officiali nostro dedimus in mandatis quod ea omnia, nisi facta fuerint infra tempus superius nominatum, faciat ut melius crediderit expedire. Datum apud Hese, nonis Februarii, consecrationis nostræ anno primo.

LXXIX.

To the Dean and Treasurer of St. Paul's, and Fulk Lovel, Archdeacon of Colchester.

1280. 6 Feb. Power to act for the bishop, who is infirm. R. f. 23. A. f. 148.

Frater J[ohannes], etc., dilectis in Christo filiis, decano et thesaurario ecclesiæ Sancti Pauli, London', et domino Fulconi Lovel, archidiacono Colecestr', salutem, gratiam et benedictionem. Cum circa ea præcipue nostra versetur intentio, per quæ ecclesiarum indempnitatibus prospicitur, et animarum saluti expedit, non indigne tales ad regimen earum assumere, quos ad hoc dignos circumspecta prudentia, probitas vitæ,[1] literarum scientia, et clara virtutum merita repræsentant. Volentes itaque, prout ex officii nostri debito nos obligari cognoscimus, ecclesiæ Sancti Pauli London' indempnitatibus providere, cujus antistes, prout novimus et veraciter intelleximus, nequit, pro debilitate sui corporis qua laborat, ea quæ sibi incumbunt ex officio pastorali salubriter adimplere; vobis, de quorum fidelitate et experta industria plenam habemus fiduciam, conferendi præbendas ecclesiasticas et alia quæcunque ecclesiastica beneficia, cum cura vel sine cura, quæ ad patronatum seu collationem episcopi Londoniensis pertinent, vacatura imposterum in ecclesia seu diœcese Londoniense, ac instituendi vobis, quibus vices episcopi committimus in hac parte, a quibuscunque patronis ad ecclesiastica beneficia præsentatos, et commendas canonicas in suis casibus concedendi, ac cetera omnia quæ hujusmodi requirunt negotia facienda, ple-

---

[1] *vitæ,*] videlicet, A.

nam auctoritate præsentium tribuimus facultatem, ratum habituri et gratum quicquid vos omnes in hac parte duxerint faciendum. Datum apud Hese, viii id. Februarii, anno, etc.

LXXX.

To the Chancellor of York.

Venerandæ discretionis viro, magistro Th. Cancellario Eboracensi frater J., etc., salutem et sinceram in Domino caritatem. Novit Ille cui nihil est absconditum, quod honorem vestrum et commodum semper dileximus, et personam vestram grato prosequentes affectu, quantum secundum Deum et justitiam fieri potest, volumus consolari, sicut ex evidentia facti, si necessitas ingruerit, poterit experiri. Quod autem dicitis nos fructus ecclesiæ vestræ quondam ad quorundam insinuationem falsidicam sequestrasse, noveritis quod præventi prudentum consilio fructus de Maideneston anni præteriti residuos, fecimus pro subjungendis rationibus sequestrari. Primo quidem, quia jus suum unicuique tribuere intendentes, firmiter intelleximus quod vos domos illius ecclesiæ ruinæ patulæ commendastis, ut defectus evidens manifestat. Secundo, quod ecclesiam ipsam reliquistis ornamentis debitis desolatam. Tertio, quia postquam præcedens sequestrum relaxavimus, terras dimisistis incultas, in pauperum immane dispendium, et rectoris impiam læsionem. Quarto, quia translatus ab ecclesia ad ecclesiam in ipso translationis tempore jus amittit in bonis ecclesiæ derelictæ. Quinto, quia socius noster venerabilis magister W. de Corneria publice asserit sibi ecclesiam ipsam coram testibus omnium exceptione[1] majoribus, fuisse a prædecessore nostro collatam, coram nobis et aliis pluribus maturitate debita protestatus, quod a tempore collationis illius intendit sibi fructus omnes quorumcunque hæserint

1280. 17 Feb. Gives the reasons for sequestrating his benefice. R. f. 166. A. f. 41.

[1] *exceptione*] acceptione, R.

manibus vendicare. Sexto, adjicimus vos omnia, quæ ab illa recepistis ecclesia, contra Deum et justitiam, salva pace vestra, ut a multis orbis majoribus asseritur, suscepisse, pro eo quod bonæ memoriæ prædecessor noster, postquam in præsentia vestra a vinculo quo tenebatur Cantuariensi ecclesiæ fuerat publice absolutus, (et hoc sibi certissime innotuerat quamvis bullam minime recepisset,) ecclesiam illam contulit et alias, salva sua reverentia, contra Deum. Et vehementer timemus ne ex causa consimili archidiaconatus Cantuariensis ejusdem loci archiepiscopo usque ad longa tempora sit amissus. Unde non miretur vestra circumspectio nobis grata si dictos fructus sequestravimus, qui tot innuimur probabilibus rationibus in hac parte. Et si finaliter ad fontale principium velitis recurrere, ecce nos paratos omnibus in justitia respondere, nec credatis nos ipsos fructus pro nostris usibus sequestrasse, qui Deo teste inde recipere nolumus obolatum. Sciatis insuper quod successor vester in prædicta ecclesia a tempore institutionis suæ, nihil de archidiaconatu seu beneficiis quæ tenebat percepit, nec eum sustineremus percipere ullo modo. Unde satis petitioni vestræ annuimus, si vos et successorem vestrum æqua lege volente justitia judicemus. Datum apud Bodeston, xi. kal. Martii, consecrationis primo.

LXXXI.

To the Archdeacon of London.

1280. Appoints him official according to the composition between the dean and chapter and archbishop Boniface. R. f. 23 b.

Frater J[ohannes], etc., dilecto in Christo filio magistro Galfrido de Mortuo Mari, archidiacono Londoniensi, salutem, etc. Cum olim inter bonæ memoriæ dominum Bonefacium Cantuariensem archiepiscopum, prædecessorem nostrum, ex una parte, et decanum et capitulum London' ex altera, super officiali Londoniensi creando per archiepiscopum Cantuariensem, Londoniensi sede vacante, fuisset diutius altercatum, tandem ipsæ partes amfractus litium effugere cupientes, ad quandam

compositionem factam inter eos amicabiliter devenerunt. In qua quidem compositione inter alia continetur, quod decanus et capitulum supradicti duos vel tres de majoribus canonicis, vel de minoribus canonicis, cum uno vel duobus de majoribus, nominabunt infra tres vel quatuor dies cum certum fuerit prædicto capitulo sedem Londoniensem vacare. Quorum nomina cum ea festinatione qua fieri poterit domino archiepiscopo si fuerit in provincia, vel ejus officiali si fuerit extra, destinabunt. De quibus unum eliget, faciet et constituet idem dominus archiepiscopus, vel ejus officialis, ipso archiepiscopo agente extra provinciam, officialem Londoniensem ad exercendam omnimodam et plenariam jurisdictionem episcopalem nomine dicti archiepiscopi toto tempore vacationis in civitate et diœcese Londoniensibus. Cum igitur nuper vacante sede Londoniensi prædicta per mortem bonæ memoriæ domini Johannis Londoniensis episcopi, decanus et capitulum ejusdem ecclesiæ nomen tuum et duorum aliorum canonicorum ipsius ecclesiæ nobis per suas litteras destinassent, ut unum de ipsis tribus faceremus et constitueremus officialem Londoniensem, ut superius est expressum, nos de tuæ probitatis industria confidentes, personam tuam præ ceteris duximus eligendam. Quocirca recepto a te corporali juramento secundum formam compositionis prædictæ, tibi dictum officialitatis officium præsentium auctoritate committimus, ac te præficimus in eodem, ut ipsum officium in civitate et diœcese Londoniensibus tam prudenter quam fideliter debeas exercere, ac nobis vel cui mandabimus, de obventionibus et proventibus ratione jurisdictionis seu officii provenientibus, secundum tenorem compositionis antedictæ, fideliter [respondeas],[1] protestantes quod per concessionem hujus jurisdictionis tibi factam secundum tenorem compositionis ejusdem, quam ex causa de facto toleramus ad præsens, nobis aut successoribus nostris aut ecclesiæ nostræ Cantu-

[1] *respondeas*] omitted in MS.

ariensi, quæ per eandem compositionem enormiter læsa est, non intendimus ullatenus derogare. In cujus rei testimonium. Datum, etc.

LXXXII.

To Adam de Hales, Clerk.

1280. 26 Feb. Creates him official of the diocese of Winchester, vacant by death of bishop Nicolas of Ely, *vice* R. de Feringes. R. f. 23 b. A. f. 148 b.

Frater J[ohannes], etc., dilecto in Christo filio magistro Adæ de Hales, clerico et consocio nostro, salutem, etc. Licet vacante sede nuper Wintoniensi per mortem bonæ memoriæ domini N[icolai] fratris nostri Wintoniensis episcopi, dilectum filium magistrum Ricardum de Feringes, officialem curiæ nostræ Cantuariensis, ad exercendum jurisdictionem episcopalem, ad nos et ecclesiam nostram ipsa sede vacante plenarie pertinentem, in civitate et diœcese Wintoniensibus pro nobis et nomine nostro ad tempus officialem Wintoniensem duximus procreandum. Quia tamen ipsum magistrum Ricardum ad nos revocare volumus, ut tam nobis quam hiis, quæ sibi ex officialitate curiæ Cantuariensis incumbunt, diligenter intendat, tibi, de cujus fide et probitatis industria confidimus ab experto, officialitatis Wintoniensis officium præsentium auctoritate committimus, ac te præficimus in eodem, ut ipsum officium in civitate et diœcese prædictis pro nobis et nomine nostro sic prudenter sicque fideliter debeas exercere, ut et apud Deum et homines exinde merito commenderis, et nobis te reddas more solito graciosum. In cujus rei testimonium, etc. Datum apud Tachesbrok', v. kal. Martii, anno Domini MCCLXX. nono, consecrationis nostræ secundo.

LXXXIII.

To Adam de Hales.

1280. 26 Feb. Instructions.

Frater J[ohannes], etc., dilecto in Christo filio, magistro Adæ de Hales, salutem, etc. Carissime, satis credimus et experti sumus quod nuper in officialitatis

Cantuariensis officio te honeste et laudabiliter habuisti, R. f 166 b.
et quantum scire potuimus, manus tuas ab illicitis re- A. f. 94 b.
traxisti. Verum quia æmulorum detractio non quiescit, qui justorum actibus invident incessanter, nec deest ad nocendum prona detractio impiorum, tuam in Domino dilectionem, de qua confidimus, hiis brevibus verbis duximus exhortandam et salubriter admonendam, quatenus in exercendo officialitatis Wyntoniensis officio sede vacante, ad quod tuæ sollicitudinis curam assumimus, sic te laudabiliter gerere studeas et honeste, quod bona tua opera quæ circa hoc impenderis, Deo et hominibus te merito reddant commendabilem, et detrahentium aspectibus per fidelitatis exercitium graciosus occurras, et sic sopiat iniquitas æmulorum. Volentes omnino et mandantes ut manus tuas ab omnibus extortionibus illicitis excutias, illa tantummodo nostro et ecclesiæ nostræ nomine accepturus, quæ justitia et approbata consuetudo permittet, ita quod ex hiis nullum scandalum seu invidentis susurrium valeat pullulare. Literam autem suasoriam priori et conventui Wyntoniensi per te mittimus, ut talem sibi præficiant in pastorem qui Deo et hominibus laudabilis sit et acceptus, et sub quo valeant vivere consolati. Inhibemus autem districtius ne vice nostra quemquam eis nomines eligendum. Valete. Datum apud Tachesbrok' juxta Warewyc', v. kal. Martii, consecrationis nostræ anno secundo.

LXXXIV.

To the Archdeacon of Oxford.

1280. 28 Feb.

Desires him to repeat his prohibition of hearing

Frater J[ohannes], etc., Nicholao archidiacono Oxoniensi salutem, etc. Cum nuper per Oxoniam transiremus sollicite visitantes, propter plura pericula ex hoc provenientia, quod quidam non missi nec vocati se confessionibus clericorum et aliorum ultro ingerunt

confessions to the Carmelite and Austin friars.
R. f. 166 b.

audiendis, inhibuimus fratribus de Carmelo et Sancti etiam Augustini, ne confessiones quorumcunque audire præsumant, donec nobis auctoritatem ostenderint qua funguntur. Ipsi autem hactenus hoc nolentes facere vel forsitan non valentes, nobis circa hoc minime paruerunt. Unde conjicitur quod aut animas decipiunt aut nostris contempnunt jussionibus obedire, quod religionis omnino est dissonum sanctitati. Quapropter non sine electi confirmati conscientia, quæ cœpimus inflexibiliter complere volentes, mandamus vobis in virtute obedientiæ firmiter injungentes, sicut canonicam ultionem cupitis evitare, quatenus prædictis fratribus utrisque, coram testibus idoneis inhibitionem nostram iterum recitetis, ne videlicet confessiones audire præsumant de cetero quorumcunque religiosorum vel sæcularium utriusque sexus, clericorum etiam vel laicorum, et hoc sub pœna excommunicationis quam in ipsos tulimus, si contrarium præsumpserint attemptare. In quam si prævaricantes inciderint vel incidant in futurum, vos prævaricatores ipsos excommunicatos publice nuncietis. Quid autem super hoc feceritis, quidque inveneritis, nobis quam citius fieri poterit vestris patentibus literis intimetis. Datum apud Tachebrok', iii. kal. Marcii.

LXXXV.

To the Bishop Elect of Lincoln.

1280.
1 March.
Allows him to admit to Barton church, in the patronage of the convent of St. Mary de Prè, late

Frater J[ohannes], etc., venerabili viro domino O[livero], Dei gratia electo Lincolniensi, salutem et sinceram in Domino caritatem. Licet nuper bonæ memoriæ Ricardo Lincolniensi episcopo fecerimus inhiberi, ne ad ecclesias quas tenuit magister Rogerus de Seyton in Lincolniensi diœcese de patronatu religiosorum, quarum collationes ad dominum papam vel ad nos pertinent in præsenti, præsentatos admitteret, volentes tamen quantum ad nos

pertinet de gratia nostra speciali, ratione sexus . . . abbatissæ et conventui beatæ Mariæ de Pratis juxta Norhampton' ad præsens parcere, graciose permittimus, ut salvo jure summi pontificis virum idoneum per ipsas ad ecclesiam de Barthone, quam præfatus magister tenuit, quæ de ipsarum patronatu esse dicitur, tempore debito præsentandum, admittatis ad eam, facturi quod vestro incumbit officio super eo, præfata nostra inhibitione nequaquam obstante. Valete. Datum apud Thachebrok', kal. Martii, consecrationis nostræ secundo.

held by Roger de Seyton.
R. f. 166 b.

LXXXVI.

To the Bishop Elect of Lincoln.

1280. 17 March.

Forbids him to assign to the late prior of Luffield a portion outside the monastery, and desires him to order women not to frequent the cloister.

R. f. 167.

Frater J[ohannes], etc., venerabilis discretionis viro domino O[livero], Dei gratia Lincolniensi electo, salutem et sinceram in Domino caritatem. Nuper vobiscum, ni nos fallat oblivio, tractatum habuimus de facto fratris Willelmi de Esteston', quondam prioris de Luffeld, quem dictante conscientia et meritis suis exigentibus ab officio prioris absolvimus, licet inductum pro sua tegenda turpitudine ad cedendum. Invenimus enim eundem priorem incontinentiæ vitio multipliciter infamatum, ac nimiam familiaritatem cum quibusdam mulieribus a longo tempore contraxisse, et etiam alias disciplinæ regularis observantias nimirum dissolvisse, propter quæ certam portionem extra conventum juxta petitionem suam eidem non duximus assignandam. Intelleximus autem, quod tamen de facili credere non valemus, quod vos eidem Willelmo quondam priori quandam portionem extra suum collegium assignastis, vel in brevi proponitis assignare, cum ex hoc proprie sibi daretur occasio pro sua insolentia ad libitum deducenda. Quapropter dilectionem vestram rogamus pariter et monemus, quatenus, sicut ecclesiæ pacem et honestatem nostram et vestram diligitis, memorato fratri Willelmo nil extra

collegium concedatis, nisi forsan pro deplorandis suis excessibus inter alterius loci monachos ipsum contingat emitti, in quo casu aliquid ei pro discretione vestra signari expedit, ne per eum alienum monasterium indebite oneretur. Audivimus postea prædictum Willelmum et quosdam alios ipsius ecclesiæ monachos, post recessum nostrum contra nostram inhibitionem cum quibusdam mulieribus in claustro et ambitu ipsius monasterii perhendinantibus, etiam die recessus nostri communicasse, bona ipsius ecclesiæ dissipando, nec adhuc eas in nostræ visitationis elusionem cotidie frequentare verentur. Cum itaque in prædicta visitatione nostra inhibuerimus ne permitterentur præfatæ mulieres in claustro perhendinare ulterius, jubentes nihilominus eas cum maturitate debita a septis monasterii penitus elongari, vobis in meritum obedientiæ firmiter injungimus, quatenus moneatis vel moneri faciatis efficaciter mulieres prædictas ut a præfato claustro et septis monasterii totaliter recedant, sub pœna excommunicationis, quam nos volumus proferre in eas et fautores earundem, si monitionibus vestris in hac parte non paruerint, quæ nostris contempserint hactenus obedire, nec credatis aliter vobis contraria suggerenti. Valete. Datum apud Repindon', xvi. kal. Aprilis.

LXXXVII.

To the Abbot of Bardney.

1280. 19 March. Orders him to receive back into the abbey certain monks. R. f. 167 b.

Frater J[ohannes], etc., religioso viro domino abbati de Bardeneye salutem, etc. Memoriter retinemus quod nuper per Willelmum de Barton' clericum, procuratorem vestrum, literas nostras dilectis filiis fratribus N. de Hagurthingham, R. de Waynflet, et R. de Heynton', monachis de Bardeneye, destinavimus per vestrum ministerium ipsis ex parte nostra præsentandas, quæ quidem literæ erant tenoris et continentiæ infrascriptæ:—Frater J[ohannes], etc., dilectis filiis N. de Hagurving-

ham et aliis suprascriptis monachis de Bardeneye, salutem, gratiam et benedictionem[1]. . . Datum apud Mortelak', ii. idus Augusti, consecrationis nostræ anno primo.—Et licet per certificatorias literas vestras per eundem procuratorem nobis missas, affectione multiplici promitteretis vos præfatos monachos in caritatem fraternam admittere, secundum priorum nostrarum sine eo directarum continentiam literarum, ac vos memoratas literas per nos ipsis monachis destinatas[2] a manibus præfati procuratoris recepissetis, eisdem monachis ut præmittitur vestro ministerio præsentandas. Vos tamen in elusionem nostræ jurisdictionis easdem litteras occultantes, ipsas præfatis monachis præsentare hactenus indebite distulistis, cujus occasione sæpedicti monachi in alienis domibus per ipsos nimium oneratis, in quibus professionem non emiserunt, absque culpa, ut prætendunt, obprobria sibi nequiter illata deplorare coguntur. Ne igitur ipsis aut ipsorum alicui per impressionem sic gravatis luctuosæ vitæ per hoc materia præbeatur, neve vagandi occasionem habentes, salutis propriæ detrimentum incurrant, vobis pluries canonice monitis firmiter injungendo mandamus sub pœna majoris excommunicationis, quam in personam vestram proferimus in hiis scriptis, si nostris mandatis parere contempseritis, aut in aliquo in hac parte contraire, quatenus præfatos monachos infra octo dies proximos a die receptionis præsentium computandos ad propria honorifice revocetis, et in suorum fratrum collegio absque extortione pactionis, obligationis vel promissionis aut illiciti juramenti exactione, salva ordinis equanimi et tolerabili disciplina faciatis in omnibus fraterna caritate tractari. Fratrem etiam Ricardum de Askeby incarceratum, ut asseritur, facientes a carcere liberari, nec permittatis ipsum in carcere intrusum occasione visitationis bonæ memoriæ R. prædecessoris nostri ibidem diutius detineri, quo ad

[1] This letter is not printed in full here as it will be found at p. 41.

[2] *destinatas*] destinatis, R.

usque per aliquem fidelem, quem propter hoc ad præfatam abbatiam de Bardeneye, quantum ad nos pertinet, ratione visitationis ejusdem, quam cito commode poterimus, a latere nostro missuri sumus, mandatum nostrum super hoc receperitis speciale. Inhibemus etiam vobis sub pœna excommunicationis superius annota[ta], ne in personas prædictorum monachorum aut eorum confratrum interim aliquam læsionem inferatis occasione præteritæ commotionis seu provocationis inter vos quomodolibet suscitatæ, cum super eo ratione præfatæ visitationis discutere plenius intendamus, nec etiam occasionem provocandi adversus eos interim quæratis studiose, salva tamen pro tempore futuro, in omni caritate, ordinis disciplina. De die vero receptionis præsentium, et quid super præmissis duxeritis faciendum, nobis incontinenti per latorem præsentium literis vestris patentibus harum seriem continentibus intimetis. Datum apud Derleye, xiiii. kal. Aprilis, consecrationis nostræ anno primo.[1]

LXXXVIII.

To the Bishop of Norwich.

1280. 25 March. Requests him to pay a sum of money left with him by Kilwardby, at the approaching parliament at London. R. f. 168 b. A. f. 41 b.

Venerabili in Christo fratri domino W[illelmo], Dei gratia episcopo Norwycensi, frater J., etc., salutem. Literas quas nobis misistis, diligenter inspeximus, super quibus habito tractatu, cum aliquibus absentibus qui hujusmodi negotii plenam obtinent veritatem, vobis in parliamento proximo London' volumus plenarie respondere. Scientes quod quantum secundum Deum et justitiam possumus, Bartholomæum de Ferentino, pro quo scribitis, prosequemur gratia et favore. Rogamus autem fraternitatem vestram, de qua plenam in Domino fiduciam reportamus, quatenus illam pecuniam quam a domino R[oberto] prædecessore nostro, sicut alias vobis fecimus mentionem, habetis in deposito, circiter

[1] Evidently an error for "secundo."

sexcentas marcas, quam ad nos et ecclesiam nostram de jure novistis et novimus pertinere, paratam habetis London' in parliamento proximo, nobis seu nostris sine ulteriore dilatione pro nostris necessitatibus assignandam. Nec vobis ad præsens displiceat quod super hoc scribimus, cum hoc nullatenus faceremus, nisi urgens necessitas, quam vos scire credimus, nos urgeret. Nec oportebit vos de exactione cujuscunque alterius dubitare, cum parati sumus vos in hac parte conservare indemnes. Compatiamini autem nobis, qui ad præsens inter abrupta pittorum et terra sterili vagi sumus, et in optata quiete vestra velitis pro nobis Dominum Deum precari,[1] qui sic dilaceratam bestiis incolumus regionem, ut vix videamus unde ipsius sit sumendum exordium reparandæ. Ad hæc, sicut alias, vobis scripsimus ecclesiam illam vestræ diœcesis quæ quondam erat magistri Rogeri de Setton', ad patronatum pertinens Lewensium monachorum, si ad nos pro lapsu temporis ejus pertineat collatio, conferatis eam auctoritate nostra alicui idoneo defensori; si vero ad papam, commendetis eam alicui prudenti et vigili confidenter. Pro Christo in necessitate nostra prætacta, gaudeamus in vobis fidele adjutorium invenisse, ut et vice versa vestris si eveniant necessitatibus fortior obligatio nos astringat. Valete, in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Asseburn', viii. kal. Aprilis.

LXXXIX.

To the Prior and Convent of Ely.

Venerandæ religionis viris, amicis in Christo carissimis, priori et conventui Elyensi, frater J[ohannes], etc. Cum pro quibusdam nostris et ecclesiæ nostræ negotiis dudum in curia Romana et alibi promovendis, moles immensa pœnalis a nobis debitæ pecuniæ nos deprimat

1280. 31 March. Being pressed by his creditors, asks them to be

---

[1] *Deum precari*] dempcari, R.; deprecari, A.

security for him for 1,000 marks.

R. f. 169.

in præsenti, cujus exactio in brevi instat, ut veremur, a nobis improbe facienda, ac amicos invenerimus qui nos a manibus priorum creditorum, qui sunt nobis multipliciter onerosi, liberare sunt parati, dum tamen collegia vel capitula pro nobis se voluerint obligare; amicitiam vestram ex quadam confidentia caritatis rogandam duximus affectu quo possumus ampliori, quatenus sub literis sigillo capituli vestri roborandis, mille marcarum mutuum a prædictis amicis numerandum nobis facere velitis, usque ad tempus per nos et dictos amicos pro solutione facienda statuendum. Promittimus enim quod vos in omnem eventum super hoc indempnes per omnia conservabimus. Et super hoc instrumenta sigillo nostro roboranda fieri faciemus sub quibuscunque conditionibus aut pœnis ea vobis fieri placuerit aut conscribi. Pro quo parati perpetuo erimus vobis ad gratæ vicissitudinis obsequia respondere. Ad hujusmodi vero negotii promotionem erga vos procurandam, carum clericum nostrum et vestrum magistrum J. de Laci, exhibitorem præsentium, ad vos mittimus, fidem sibi adhibentes in hiis quæ vobis ex parte nostra nunciabit, ac per eundem vestram nobis velitis rescribere voluntatem. Valete. Datum apud Trentham, ii. kal. Aprilis, consecrationis nostræ secundo.

Consimilis litera et sub eadem data emanavit priori et conventui Norwicensi.

Item consimilis litera et sub eadem data emanavit abbati et conventui Ramesey.

XC.

To [Hugh Balsam] Bishop of Ely.

1280. 31 March. To the same effect.

Venerabili in Christo fratri domino H[ugoni] Dei gratia episcopo Elyensi, frater J[ohannes], etc. Inter suffraganeos nostræ Cantuariensis provinciæ de gratuita vestra liberalitate proveniens, suffragium singulare

reperimus, scientes re ipsa personam vestram fuisse nobis præ ceteris suffraganeam efficacem. Assumentes igitur ex hoc audaciam supplicandi, eo libentius vobis preces effundimus, quanto conjicimus, ex collatæ bonitatis consequentia ad consolationis nostræ remedia vos gratiosius esse paratos. Et licet perquam durum videatur statum nostræ detegere paupertatis, personæ tamen vestræ prædilectæ angustias multiplices et anxietates innumeras in casu consimili totiens expertæ, ex speciali confidentia sarcinam æris alieni contracti pariter etiam tantum minus erubescimus intimare, super quibus vester et noster clericus familiaris satis informatus ipsi fraternitati vestræ plenarie nunciabit. Cum itaque dilectos nobis in Christo priorem et conventum vestrum Eliensem pulsemus precibus, ut ad relevationem indigentiæ nostræ sine damno suo erga creditores, quos invenimus paratos ut nos liberent a manibus priorum, qui sunt nobis contra spem multipliciter onerosi, si dictus conventus obligationem pro nobis subire dignetur, amicitiam vestram domestice rogamus toto cordis affectu quantum possumus insistentes, quatenus si dicti prior et conventus alio modo ad gratiam hujusmodi nobis faciendam induci nequeant, erga ipsos pro nobis fidejubere velitis. Promittimus enim quod tam vos quam ipsos in omnem eventum indempnes per omnia conservabimus. Et super hoc tam vobis quam ipsis instrumenta sigillo nostro roboranda fieri faciemus sub quibuscunque conditionibus aut pœnis vobis ac ipsis ea fieri placuerit aut conscribi. Pro quo perpetuo parati erimus vobis et vestris ad gratæ vicissitudinis obsequia respondere. Placeat per præfatum clericum nobis rescribere vestræ beneplacita voluntatis. Datum apud Trentham, ii. kal. Aprilis, consecrationis secundo.

R. f. 169.

XCI.

Bardney Abbey.

1280. 31 March. Appoints J. de Lascy to complete the visitation of the abbey of Bardney begun by Kilwardby, in conjunction with the bishop elect of Lincoln. R. f. 23 b. A. f. 149.

Universis, etc., frater J[ohannes], etc., salutem, gratiam et benedictionem. Cum bonæ memoriæ Robertus Cantuariensis archiepiscopus prædecessor [noster] in monasterio de Bardeneia, Lincolniensis diœcesis, visitationis impendens officium, aliqua tam circa statum tunc abbatis ejusdem monasterii quam personas quorundam monachorum ejusdem suspenderit tunc temporis corrigenda, vel etiam non adimpleverit, ac articuli aliqui eidem visitationi cohæreant in præsenti, quorum superest reformatio consummanda; nos de circumspectionis industria dilecti filii magistri J. de Lascy, juris civilis professoris, clerici nostri, plenam fiduciam obtinentes, ad omnia et singula præmissa in eodem monasterio decidenda, seu etiam terminanda, de consilio venerabilis viri domini O[liveri], Dei gratia Lincolniensis electi, qui etiam ad instantiam nostram pro eisdem antiquis articulis et nihilominus quibusdam novis in ipso monasterio emergentibus, ad ipsum personaliter causa visitationis accedit, eidem clerico nostro, quantum ad nos pertinet ratione visitationis præfati prædecessoris nostri, committimus vices nostras cum coercionis canonicæ potestate; ut concurrente utraque pariter auctoritate, omnia prout juri competit convenientius reformentur, et quæ totiens nostris molestiam intulit auribus, ad nos querela non redeat iterata. Datum apud Trentham, ii. kal. Aprilis, anno Domini MCCLXXX., consecrationis nostræ secundo.

Consimilis litera dirigitur magistro J. de Lascy, ad exequendum præcedens officium, sub data, die, loco et anno supradictis.

XCII.

To Edward I.

[1280.] 1 April. In answer to a letter from the king, asserts his right to visit his chapels. R. f. 70 b.

A trehaut primce et seignur Edward, Deu grace roy de Engleterre, seignur dIrlande e duc de Aquitaigne, frere Johan par la suffraunce Deu erceweske de Cant', primat de tute Engletere, saluz en graunt reverence. Sire, sachet ke le premer jour de Averil jeo recou plusurs de vos lettres, en ky vous me maundastes ne pas sulement ke jeo ne visitasse vos chapeles, mes ke jeo nenpreisse taunt de presumpcyun ke je les visitasse en prejudice de vostre fraunchise. A la queu chose jeo vous respoyn, ke si tut li mundes vousist vos fraunchises blemyer, je les meyntendray, taunt come jo porreye saunz peche mortel. E si nul vous fest autre chose entendre, jeo prie Deu ke il mustre la verite. Ovekes ce, sire, sachez ke le arceveske Bonefaz de seynte remenbraunce visita fraunchement ces chapeles, dunt vos parlez, si cume fiet le eveske de Cestre ke fu ilukes present a la visitaciun, et si cume purporte la lettre de ceo fette, ky transcrit jeo vous envoy de suz nostre seel. E de ceo ey jeo autre munymenz suffisaunz de la curt de Rome. E pur ceo, sire, ke jo cray certeynement ke vous nentendez mie atolyr mey les fraunchises de ma eglise, de qui je su en possessiun, jeo prie vostre autesce ke vous par enticement de genz, ky volent peccher en cuvert saunc estre chastiez, ne deturbez mye mun office, kar jeo ne quer pas or ne argent, me le saluz sulement des almes, si cume sievent tuz ceus par ky passe ceo crey. Ne ne vous depleyse mye sy jeo faz ce ke may apent, kar Deu entrey en garaunt, ke pur rien ke en tere seyt a vous prejudice jeo ne fraye. E pur Deu, syre, purnez garde ke sy ceus qui meynent as chapeles, esteint exempt par vos privilegies, vous ny gaynieriez plus forke vous serryez chargez de lur pechyez. E pur Deu, sire, si jeo ne su pas digne de estre tut

prelat, ne voyllez pas pur ceo trubler le fraunchise de le eglise, kar il despleyreyt a nostre Seynur. Ovekes ce, sire, sachez ke en le capitre de Conventre e de Licch' je ay escuminie trestuz ceus qui en la vesche de Chestre ma visitaciun desturberunt contre dreyt. Dunt cetus ke tieus desturber me purchacent par voster autesce, sunt en peril. E certeyn su ke Dieu en fra venjaunce ou en ce secle ou en lautre. Sire, la benecun Deu seit sur vous e sur tuz ceus ke leaument vous eyment. Ceste lettre fust escrite a Trentham le premer jour de Averyl.

XCIII.

To J. de Lascy.

1280. 2 April. Orders him to execute the will of Wm. bishop of Ely, one of the executors of which is dead. R. f. 24. A. f. 149.

Frater J[ohannes], etc., magistro J. de Lascy. Quoniam executio testamenti bonæ memoriæ Willielmi Elyensis episcopi, per notoriam negligentiam magistri H. de Kylkenny, et Simonis de la More, executorum suorum, ad nostram ordinationem est totaliter devoluta, ac dictus magister H., ad cujus manus non modica dicti episcopi bona pervenerunt, de quibus parum aut nihil secundum ipsius defuncti voluntatem dicitur erogasse, sit rebus humanis exemptus; nos de vestræ circumspectionis industria plenam fiduciam obtinentes, vobis tenore præsentium committimus, ut omnia bona præfati episcopi ac etiam memorati Henrici in diœcesibus Eliensi, Norwycensi, Londoniensi et Lincolniensi, quocumque nomine censeantur, capiatis in manum vestram, ac blada præfati magistri Henrici apud Balsham una cum aliis bonis mobilibus seu se moventibus, per vos aut alios, de quo facto nobis volueritis respondere, vendi, ac pecuniam ex hiis redigendam ad manus nostras venire integre faciatis; ut pecuniam hujusmodi in pias causas, ad quas ipsam memoratus episcopus assignavit, sine ulterioris moræ dispendio faciamus

converti. Et si quos rebelles inveneritis, ipsos auctoritate nostra per omnimodam censuram ecclesiasticam compescatis. Valete. Datum apud Trentham, iiii. non. Aprilis, anno Domini MCCLXXX., consecrationis nostræ secundo.

XCIV.

To Edward I.

[1280.] [7 April.] During his visitation of Lichfield, excused certain clerks in accordance with the king's letters, but summoned others. R. f. 70 b.

A tres noble prince e seignur, Edward, Deu grace roy de Engletere, seignur de Irlande, duc dAquitaigne, frere J. prestre de Cant', saluz en graunt reverence. Sire, quaunt jo visitay a Lich' je receu voz lettres de priere pur mes treschiers amys vos clers, mestre Thomas Bek' e sire Jan de Kyrk', ke je les eusse escusez de ceo ke il ne vindreint pas a la visitaciun; e jo men suffrez mut voluntiers sicume reisun le demaunde. E si de plus me eusse prie, auxsi voluntiers le eusse fet. E pur co ke li autre ni vindrent nene sescuserent, ne vostre seignorie ne les escusa, jo les fiz apeler, ke lauctorite de ma eglise ne veinst en despit par ma negligence. E pus ke i vous pleist ke jo ay escusez a par meymes mes chiers amyz sire Antoyne Bek' e mestre Geffrey de Aspal, endreyt de la soumise fette, vostre pleyser, sire, en seit fet. Oveske co, sire, sachez ke jo celebrez mes ordres le Samedy la voillie du Dimange de la Passiun en la eglise de Freres Menurs de Stafford, e nun pas en la mere eglise, ki est vostre chapele, pur co ke vos chapeles du pays sunt entredites par la eveske, e les clers escuminiez par la auctorite le pape, par mi la buche le prior de Seint Thomas, qui le me dist, e le eveske de Wircestre, e oveskes co de treis autres escumenges, si cume jo vous muterai autre foiz. E si Deu plest, en teu lu ne fray jo pas ordres, e tut saunz co je menfusse bien suffert pur vos prieres, e

pur ceo je me sufferai de demaunder i visitaciun, deske jo eie parle a vostre hautesce. E si me poise il mut, ke vous, qui Deu gard, vos metez a defendre la mucerete de Enfer, Dieus le vous pardoint, e, sire, sauve seit vostre reverence, il ne coveneit pas ke vous eussez maunde ke len gardast vos chapeles avaunt dites contre moy par force, e par genz armeez. Sire, Dieu gard vostre hautesce bien e longement. Ceste lettre fut escrite le Dimange de la Passiun den la priorte Seynt Thomas pres de Stafford.

XCV.

To Antony Bek.

[1280.] 7 April. Explains his citation for absence at the visitation at Lichfield. R. f. 169.

Præcordialissimo sibi in Christo domino Antonio Bek', frater J[ohannes], etc. Rigores quosdam aliquando exerceo, juxta quod imperant regulæ apostolicæ, super animo innocenti, ne auctoritas ecclesiastica veniat in contemptum. Proinde si vos vocari feci pro contumacia excusanda, non miremini, scientes quod bonum vestrum diligo et honorem. Motum autem vocationis vestræ præbuit regia petitio, quam mihi apud Lich' capitulum visitanti scripsit, ut aliorum clericorum suorum nominatorum haberem absentiam excusatam. Quia igitur ibidem nulla pro vobis excusatio intervenit, suspicatus negligentiam volui vos pastorali debito commonere. Et ecce vestræ cognita innocentiæ veritate, vos habeo plenissime excusatos. Valete. Datum apud Sanctum Thomam juxta Stafford, Dominica in Passione.

XCVI.

To the Archbishop of Dublin.

[1280.] 7 April.

Venerabili in Christo patri ac fratri carissimo, domino J., Dei gratia Dublin' archiepiscopo, frater J[ohannes], etc., salutem ac inviolabilem in Domino

caritatem. Discretum virum dominum Willelmum, capellanum vestrum, ex parte clementiæ vestræ nobis vestra beneplacita referentem, diligenter audivimus, parati vobis ex corde in omnibus annuere, quæ facere possumus inoffense, et scimus vos aliud non optare. Propter quod, negotium de Pencriz ad tribunal deductum de Arcubus volumus, ut decano loci mandamus, in statu suo consistere, donec vobiscum tractatum habuerimus super illo. Sed et visitationis inibi faciendæ labores differimus in idipsum, rogantes ex animo quatenus interim videre velitis sollicite, utrum aliquod exemptionis habeatur solidum fundamentum, quia credimus quod ex regiis privilegiis nihil habetis hujusmodi bona fide. Vidimus quidem litteram quandam sigillo sanctæ memoriæ domini Henrici regis, cera viridi signatam, et de privilegio apostolico testimonium perhibentem, de exemptione capellarum suarum in genere, et de Pencriz proprio consilio particulariter inferentem, gravibus subjunctis minis contra prælatos omnes qui in hoc suo sensui non parerent. Quam literam nobis ex parte vestra super hoc attonitis vester commissarius præsentavit, cum non impune Oza archam tangere nec Ozias thura mittere permittantur. Cogitetis igitur interim pater carissime, quod nostris sufficiat, cum Deo dante commeruimus, conscientiis dirigendum invicem. Valete, etc. Datum apud Sanctum Thomam juxta Stafford', vii. id. Aprilis, consecrationis nostræ anno secundo.

Concerning the exemption of the royal chapel of Penkridge.
R. f. 169.

XCVII.

To Fulk Lovel, Archdeacon of Colchester.

Frater J[ohannes], etc., venerandæ discretionis viro, sibique in Christo carissimo, domino Fulconi Lovel, archidiacono Colecestrensi, salutem et sinceram in Domino caritatem. Exhibitis nobis nuper literis vestris de credentia per manus discreti viri domini Stephani

[1280.]
8 April.
Is sorry to hear of his refusal of the bishopric of London.

R. f. 169 b. A. f. 27. de Codenore socii vestri, ipse nobis circa hoc vestrum beneplacitum taliter explicans intimavit, quod vos nostra sollicitudine dirigi petitis, per quam viam possitis honestius a Londoniensis electionis negotio penitus expediri. Nos autem non sine cordis amaritudine, hoc audito, pro eo quod ipsi ecclesiæ per vos divinitus credebamus fuisse prospectum, putantes vos esse habiles ad majora, si aliquid[1] nos latens canonicum non obsistat, delatione prævia taliter duximus respondendum, quod, quia post renunciationem publicam a vobis factam, jus electionis factæ taliter expiravit, ut sine novo consensu capituli nequeat convalescere, vos, si in renunciationis proposito funditus remanetis, sine moræ dispendio convocatis fratribus, aliisque personis solemnibus in capitulo resignationem vestram solemniter iteretis, protestantes eisdem quod propter debilitatem corporis et alia conscientiæ dictamina, non intenditis electioni de vobis factæ aliquatenus inhærere, malentes in statu humili tutius consistere quam in sublimi districtius judicari. Ecce, carissime, in cordis amaritudine, ut præmisimus, vobis ad propositum respondemus, qui speraveramus in vobis columnam nobilem ecclesiæ fideliter repperisse. Quod si odium laboris aut pusillanimitas forsitan vos retrahat a sanctæ vocationis honore, non solum fratri defuncto,[2] cujus renuitis sponsam ducere, derogatis, verum etiam discalceati vobis obprobrium secundum Mosaicæ legis arbitrium timere poteritis imminere. Ecce, carissime, absenti ut possumus respondemus, qui si vestra gauderemus præsentia, possemus forsitan exauditis variis circumstantiis consilium multipliciter variare. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Ecleshal', vi. idus Aprilis.

---

[1] *aliquid*] aliquid aliquid, A. | [2] *defuncto*] defuncti, A.

XCVIII.

To G[eoffrey de Mortemer] Archdeacon of London.

Frater J[ohannes], etc., discreto viro magistro G[alfrido] archidiacono Londoniensi, officiali nostro in civitate et diœcese London', sede vacante, salutem et gratiam Salvatoris. Quia venerabili viro magistro O[livero] Lincolniensi electo, Dominica quarta post instans festum Resurrectionis Dominicæ, videlicet die Sancti Dunstani, consecrationis munus impendere proponimus apud Lamehethe prope Westmonasterium, Domino annuente, in obedientia qua nobis tenemini omnibus et singulis suffraganeis nostris celeriter denunciare curetis, quod consecrationi præfatæ non omittant personaliter interesse. Vos autem die et loco prædictis nobis vestram præsentiam exhibentes, per vestras nichilominus literas patentes harum seriem continentes, certificetis nos de die receptionis præsentium ac executione ipsarum. Valete. Datum apud Ecleshale, vi. id. Aprilis, consecrationis nostræ secundo.

1280. 8 April. Notice of the intended consecration of the bishop of Lincoln. R. f. 169 b. A. f. 142.

XCIX.

To the Prior of Tutbury.

Frater J[ohannes], etc., religiosis viris . . . priori et conventui de Tuttebur', salutem. Licet venerabilis frater noster dominus R[ogerus], Dei gratia Conventrensis et Lichfeldensis episcopus, pia intentione, ut credimus, vos ad obligationem quandam induxerit scriptura et sigilli vestri munimine roboratam, qua coco suo in quadraginta solidis tenemini annuatim, et ipsum vobiscum cum equo et garcione suo cum voluerit moraturum suscipere, et ei in necessariis providere, et maxime cum decesserit prænominatus episcopus, cujus dies ad sui nominis gloriam prolonget Altissimus;

1280. 9 April. Forbids him to pay the pension which the bishop of Cov. and Lich. has obliged him to grant to his cook. R. f. 56 b. A. f. 153 b.

nos tamen, attendentes domum vestram alieno ære existere obligatam, et præterea illicitum esse ac sacrilegum bona quæ accepistis pauperibus eroganda in opificum transferre lasciviam, qui manibus propriis in necessitatibus suis se transigere didicerunt; inhibemus vobis sub pœna excommunicationis ne de cetero prædictam pensionem vel aliquid loco ejus prædicto coco vel alicui vice illius solvere præsumatis, obligationem ipsam tanquam sacrilege editam decernentes irritam et inanem. Propter prædicti tamen fratris nostri reverentiam, qui prædicti servientis sui non voluptati sed egestati necessarie, ut credimus, voluit providere, permittimus ut si idem cocus gratus suo domino perseverans de ipsius beneplacito vel post ipsius decessum ad vos venerit, necessitatibus vestris utilem daturus operam, vos, quatenus eum videritis benemeritum, possitis ei de dicta pensione in toto vel in parte, prout suadebit pietas et exiget ipsius necessitas, misericorditer providere. Inhibemus autem dicto coco sub pœna excommunicationis, quam in ipsum ferimus si contrarium præsumpserit attemptare, ne movendo vobis litem seu aliter quocumque modo alio infestando, per se vel per alium seu alios, quos omnes eadem cathena anathematis alligare intendimus, vos vel vestra pro prædicto contractu illicito non servato audeat molestare. Inhibemus etiam vobis districtius sub pœna prædicta ne de cetero aliqua corrodia concedatis cuiquam vel vendatis, nec aliquem ad perhendinandum in domo vestra cujuscumque precibus admittatis, sine nostra vel diœcesani vestri licentia speciali, nisi forsan ad instantiam domini regis, reginæ, seu patroni vestri, quorum auctoritatem ligari nolumus hoc statuto. Valete. Datum apud Eglishal', v. id. Aprilis, anno Domini MCCLXXX.

C.

To the Prior of the Friars Preachers at Oxford.

Frater J[ohannes], etc., religioso viro priori Fratrum Prædicatorum Oxon', salutem, gratiam et benedictionem. In custodia gregis Dominici pastor inutilis constitutus, imbecillitatem sensus mei et virium, per aliorum Deum timentium diligentiam studeo compensare, Sancto dicente Gregorio, quod pia pastorum mens, quæ sibi non sufficit, ab omnibus vult juvari. Proinde ad fratres vestræ religionis, quam intimo amplector affectu, libenter recurro, ardenter desiderans, ut mecum gregi provideant, et lupos deterreant ab ovili. Licet igitur nominatum illum totiens in mulierum illo nominato collegio, noluerim[1] laborare, ipsum tamen ab aliis laboribus ecclesiæ non exclusi. Ac vehementer admiror quare tantum nitimini in vetitum, quia coram Deo existimo, ipsum inibi turpiter offendisse, pro quo, si sæcularis esset magni prælatus tituli, depositionis portaret merito sententiam, si possent contra ipsum convictionis testimonia[2] inveniri. Quod autem scribitis fratrem Robertum de Cruce rumorem illum tanquam suam delationem revocasse, verum esse mirabor cum id mihi scripserit vel dixerit viva voce. Purgationem fratris offertis a me minime requisitam, qui contra ipsum non ago nec agere intendo, nec peccatum ipsius aliquatenus publicare, sed tantum paterno affectu, teste Altissimo, ad tempus delicti materiam abscindere, quia carbones extincti facilius accenduntur. Nec detractionis ultio animum exagitat contra ipsum. Rogo enim Dominicam Majestatem, ne me tantum permittat vivere quod innocentem prosequar vel veraciter pœnitentem. Sed nec etiam me recolo audivisse, quod ipse statui Fratrum Minorum detraxerit vel personis, quamvis quosdam alios intellexerim pluries in talia

1280. 11 April. Concerning a delinquent friar. R f. 169 b. A. f. 27 b.

---

[1] *noluerim*] nuluerim, R., voluerim, A.

[2] *testimonia*] testimonio, MSS.

incircumcisa labia sua atrociter relaxasse, quorum plurimi, quia per mortem ad divinum judicium transierunt, expedit detractiones eorum cum ipsis pariter sepelire. De litera autem sanctæ memoriæ domini R. prædecessoris mei de qua scribendo mentionem fecistis, frequenter stupui qualiter de tam benigno, tam sapienti pastoris[1] domicilio, potuit tanta crudelitas tantaque inconsideratio provenire. In ipsa enim tota Fratrum Minorum regula indirecte sub consolationis specie enumeratur,[2] paupertas altissima pro loculis dispensative habitis, pedum nuditas pro aptitudine discursus, et similia, quæ pater ille sanctissimus utinam tacuisset. Quod autem frater ille literam ipsam uni sæculari ostendit, puto nutu Altissimi esse factum, et hoc pluribus expedire. Non igitur vobis durum, carissime, videatur si in proposito de prædicto fratre pristino persevero, quia adhuc sine scandalo aliud fieri non valeret. Modico autem decurso temporis spatio, secundum vestrum testimonium et conscientiam intendo vestris annuere precibus, si novum aliquid interim eveniens non obsistat. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Egleshal', iii. id. Aprilis, anno consecrationis nostræ secundo.

CI.

To his Official of Winchester.

[1280.] 13 April. Allows the executors of the late bishop to deal with his goods. R. f. 24. A. f. 149 b.

Frater J[ohannes], dilecto filio officiali nostro Wintoniensi, sede vacante, et aliis ad quorum notitiam præsentes literæ pervenerint, salutem. Noveritis quod nos domino Radulpho de Staunford, capellano, Thomæ de Barham, Hugoni Tripacy, Willelmo de Cumbe et domino Johanni le Botiller, executoribus in testamento bonæ memoriæ quondam Wintoniensis episcopi nominatis, exhibito nobis inventario de bonis

---

[1] *pastoris*] pectoris, A.

[2] *enumeratur*] eiulatur, A.

ipsius episcopi prius confecto, concessimus eisdem, quod armenta, blada, et alia bona ad defunctum spectantia, quæ servando servari non possunt, seu quæ distrahi expedit in præsenti, libere distrahere valeant prout viderint expedire, ita quod in proximo parliamento post Pascha London' ad nos accedant super ulteriori administratione eis concedenda, ac aliis dictum testamentum contingentibus, facturi et recepturi quod justitia suadebit, et quod interim pecuniam inde provenientem salvo reponant, sicut de ea voluerunt respondere. Datum apud Ecleshal', idibus Aprilis.

CII.

To John de Somersete.

[1280.] [14 April.] Is willing for the bearer, a servant of the prince of Wales, to speak with Amauri de Montfort, if not displeasing to the king, nor dangerous. R. f. 71.

Frere Jan, etc., a Jon de Somersete, saluz. Sachez ke le portur de ceste lettre, serjaunt nostre amy le prince de Wales, sicume nus quidums, pria ly roy, sicume il cunte, ke il suffrist ke il peust parler a sire Ammery de Muntford', e le roys sen escusa, sicum il dist, pur co ke il nest pas en sa garde, einz est la nostre. Pur la queu chose le portur de ces lettres nus pria saunz lettre du prince ou de sa femme, ke nus suffrisums ke il parlast a luy. Pur la queu chose nus vus maundums, ke pus ke li roys, par ke vous gardez le chastel, ne ly vout paz ottrier la parole auvant ditte, pernez bien garde si vus par nostre suffraunce le poez fere ou devez, kar kaunt est en nus saunz despleyre au roy e saunz vostre peryl, nus volums bien ke il parle a luy en maneyre seure. De qui ne de cunseyl ne de autre manere mal ne blame naveygne, ne a vus ne a nus, donez vus ent bien garde. Dieu vus garde. Done fust ceste lettre a Eglishal' le jour de Paumes.

CIII.

To Thomas, Prior of Christchurch, Canterbury.

1280. [22 April.] Concerning money matters. Intends to consecrate the bishop of Lincoln at Lambeth. R. f. 170 A. f. 142 b.

Frater J[ohannes], etc., dilectis filiis fratri Thomæ ejusdem ecclesiæ priori et conventui, salutem, gratiam et benedictionem. Prudentiæ vestræ literas recepimus per præsentium portitorem, in quibus continebatur quod dilecti et fideles nostri officialis et senescallus ex parte nostra petiverant, ut concessæ induciæ trecentarum marcarum in proximo solvendarum vestra benevolentia prolongationem acciperent, et trecentæ marcæ aliæ remitterentur, intuitu caritatis. Quam petitionem, quia instabilem quandam proterviam protendere videbatur, non credebatis de nostra conscientia processisse. Et hoc in vobis tanquam laudabile acceptamus, quod de nobis, qui paternitatis ad vos licet indigni nomen gerimus, sentire aliquid indignum faciliter nolebatis, circa quos vobis fatemur quantum recolere possumus integre veritatem, quod prædictis clericis nostris qui nostra importabilia gravamina non ignorant, ut erga vos et quoscunque alios pro alleviatione[1] nostra generalibus verbis injunximus facerent quod valerent. Remissionem igitur trecentarum marcarum magis pro me quam per me fuisse noveritis postulatam, nisi quatenus in verbis generalibus fuit a prædictis forsitan intellecta. Hoc enim pro certo scire vos volumus, quod quamvis diu sub Christo paupere voluntarii mendici fuerimus, hiis tamen temporibus mendicitatis ignominiam subire non proponimus ullo modo. Nec tamen ingrati gratiæ esse proponimus, nec pro denegata gratia indignari. Scribitis, carissimi, præterea, vos mirari pariter et moveri de electo Lincolniensi quod pro consecratione sua nullum facit Cantuariæ apparatum, adjungentes quod, si alibi consecretur, magnum erit discordiæ seminarium et quietis cordium

---

[1] *alleviatione*] alienatione, A.

turbatum. Circa quod vestræ modestiæ intimamus, nos dudum sperasse tres electos, scilicet Lincolniensem, Londoniensem et Wintoniensem, in ecclesia nostra et vestra Cantuariensi consecrasse, et hoc ob amorem vestrum et sanctorum reverentiam solummodo, novit Deus. Sed quia permittente Domino judicio isto concursum patet, ut cernitis, impediri, nimis nobis grave existeret parliamento dimisso pro unico homine Cantuariam festinare, et iterum sine quiete media redire in terminos Walliæ visitandos. Propter quod non credentes nos prædecessoribus nostris in aliquo inferiores existere in hac parte, intendimus dictum electum in capella nostra de Lameheth' dante Domino consecrare ipsius electi beneplacito et assensu. Et sciatis quod si hoc ipsum in vestrum redundare crederemus [1] præjudicium, id nullatenus faceremus. Si quis autem hujusmodi gratia seminaverit discordiam, credimus quod lapis quem projiciet in capitis proprii periculum revolvetur. Ut filii igitur pacis, carissimi, ambulate, et nobis in hiis quæ Dei sunt fiducialiter adhærere, scientes nos minas [2] hominum non timere. Valete. Datum apud Egleshal', die Lunæ Paschæ, consecrationis nostræ secundo.

CIV.

To the Bishop of Exeter.

[1280]. 30 May. Has not revoked but only suspended the excommunication of a bailiff of the king. R. f. 170. A. f. 28.

Frater [Johannes], etc., episcopo Exoniensi, etc. Intelleximus quod quidam vobis retulit, quod nos quandam excommunicationis sententiam auctoritate nostra in quendam domini regis bajulum promulgatam, debuimus revocasse. Volentes igitur vos scire plenius veritatem, dicimus quod quicunque talia vobis retulit, mendacia dixit, nec illud pro aliquo vivente homine fecissemus. Sed quia denunciatus erat excommuni-

[1] *crederemus*] crederetis, A. | [2] *minas*] mina, in A.

catus, et factum pro quo dicebatur in sententiam incidisse, propter omnino contrariam assertionem partium venit in dubium, protestando quod sententia stabilis remaneret si prædictus bajulus in sententiam incidisset, denunciationem factam nullatenus revocavimus, sed suspendimus donec veritas negotii inquisitione claresceret facienda. Cujus rei gratia illum existere innodatum cum suis fautoribus, dante Domino, suo tempore poterit declarari, nec aliud de nobis velitis aliqualiter cogitare. Datum juxta Guldeford', die Ascensionis.

CV.

To his Official of Canterbury.

1280. 4 June. Concerning certain repairs to be done in the church of Bishopsburn, of which Otto Caputh was rector. R. f. 56 b. A. f. 154.

Frater [Johannes], etc., officiali suo Cantuariensi salutem, etc. Meminimus nos nuper fructus ecclesiæ de Bissopesburne pro quibusdam defectibus, tam in domorum ædificiis quam ornamentis ecclesiæ repertis, sequestrari fecisse. Demum autem procurator Ottonis Caputh defuncti, quondam rectoris ejusdem ecclesiæ, coram nobis comparens, ipsum sequestrum tali conditione obtinuit relaxari, ut videlicet prius de reparandis omnibus defectibus tam in ædificiis quam in ornamentis ecclesiæ fidejussorias exponeret cautiones. Super quibus quid hucusque factum extiterit penitus ignoramus. Quocirca discretioni vestræ committimus et mandamus firmiter injungentes, quatenus de præmissis inquirentes diligentius veritatem, si dictas cautiones sufficienter esse præstitas inveneritis, fidejussores ipsos auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam compellatis ad integram reparationem et refectionem omnium defectuum prædictorum. Si vero super hiis nihil inveneritis esse factum, fructus ipsius ecclesiæ et quæcumque alia bona dicti defuncti sequestretis, et sub sequestro faciatis arctius detineri; mandantes districte firmario ecclesiæ memoratæ, et sicut nobis de ipso sequestro respondere

volueritis inhibentes, ne quicquam de bonis ipsius defuncti penes eum residentibus ejus executoribus vel aliis quibuscunque restituat, donec prædicti omnes defectus integre reparentur, et super hoc a nobis aliud receperit in mandatis. Quid autem super hiis inveneritis, nobis quamcitius fieri poterit fideliter intimetis. Denunciantes insuper ipsi firmario quod si ipsa bona a suis manibus permiserit elongari, nos ea de ipso usque ad quadrantem ultimum requiremus. Datum apud Wyttene,[1] ii. non. Junii, consecrationis nostræ anno secundo.

CVI.

To Merton College.

Frater [Johannes], etc., scholaribus de Merton', etc. In remedium studii pereuntis congregationem nostram fecisse, Deo providente, dispositam, et tam temporaliter quam spiritualiter, a viro prudentissimo in disciplina scolastica stabilitam, cujus quidem fundatoris vestri tantam constat fuisse prudentiam, ut ab ipsius ordinationibus, quas mente sollicita pertractavit, communicato etiam multorum sapientum consilio, non sit faciliter recedendum; quinpotius, ut protervus argui poterit et ingratus, quicunque ipsius beneficia gratuita suscipiens et ejus beneplacitis minime adquiescens. Quapropter, carissimi, nos qui ipso volente ratione archiepiscopalis officii collegii vestri gerimus patronatum, vos hortamur in Domino et districte præcipimus sicut nostro vultis præsidio consolari, quatenus vitam vestram, mores et studia prædicti fundatoris vestri sacris dispositionibus in omnibus conformetis, vos de maneriorum bonis non aliter implicantes quam

[1280.] 4 June.

Exhorts them to observe the founder's intentions.

R. f. 170.
A. f. 28 b.

---

[1] *Wyttene*] Hampton in A.

ipse provide ordinavit, pro certo scientes quod si secus egeritis, indignationem Altissimi infallibiliter incursuri, modicitatis nostræ sollicitudinem gravabitis in immensum, qui labores nostros vobis parati sumus impendere, si tantum viventes pacifice et honeste studio ut expedit intendatis, nec a vobis sub cœlo aliud expectamus. Et quia Christo Domino militatis, supplicamus ut in scholasticis aciebus maneatis ordinati invicem, et ad ducem. Invicem quidem ut nulla sit in vobis dissensio partialis, non patriæ sectio, quoniam terrena se esse corda demonstrant quæ terrarum finibus dividuntur, sed omnes in Christo uniti, solam in agendis boni et mali differentiam attendatis. Duci vestro insuper in licitis et honestis omnibus pareatis, ne pro ingratis se sentiens laborare, ad procuranda commoda vestra tristitiæ gravedine retardetur. Quem idcirco supportetis ad modicum, quia fundator vester prudentissimus vos et bona vestra ipsius industriæ commendavit. Tantum igitur circa præmissa faciatis nostris precibus et amore, ne extracto gladio cogamur inobedientiam diris vulneribus flagellare. Valete in Christo et Vir[gine gloriosa. Datum] apud Wyttene, ii. non. Junii.

CVII.

To the Abbot of St. Edmunds.

1280. 22 June. Against Ralph de Anneto, who is injuring Christchurch. R. f. 170 b.

Frater J[ohannes], etc., venerandæ religionis viro abbati Sancti Edmundi, salutem et sinceram in Domino caritatem. Ad vestram cupimus notitiam pervenire, quod gloriosus Christi athleta Sanctus Thomas Cantuariensis archiepiscopus, totius Angliæ primas, apostolicæ sedis legatus, non solum ex Cantuariensis ecclesiæ dignitate, sed etiam missus legatus in Angliam auctoritate sedis apostolicæ speciali, paululum antequam pro ecclesiæ libertatibus patiens triumpharet, excommunicationis innodavit sententia omnes illos qui bona

ecclesiæ Cantuariensis quomodolibet defraudarent, vel jura infringerent, seu quaslibet obtentas canonice libertates, maledictionem suam tandem imprecans omnibus illis qui Cantuarienses monachos præsumerent indebite molestare. Quidam tamen, ut intelleximus, de vestris, utpote Radulfus de Anneto cum complicibus suis, prædictis monachis capituli nostri Cantuariensis, Dei timore postposito, præsumunt in rebus et libertatibus plurimum derogare, quorum gravamina nostra veraciter reputantes, vos rogamus pariter et hortamur quatenus si est ita, prænominatum Radulfum cum complicibus suis et fautoribus a tanto patre sententialiter innodatos, cujus sententiam quantum ad nos pertinet, exequi proponimus, justitia mediante, ut excommunicatos vitare curetis et omnes vestros a consimili discrimine revocare, facientes nihilominus dictæ ecclesiæ cum satisfactione de dampnis illatis restitui jura sua, tantum super hoc facientes ut vigeat in nobis et vobis mutuæ solatium caritatis. Valete. Datum apud Lilleshulle, x. kal. Julii, consecrationis nostræ secundo.

CVIII.

To Llewellyn.

[1280.] 10 July. Is pleased at his composition with the bishop of Bangor. R. f. 170 b A. f. 143.

Magnifico principi ac domino Lewelino, principi Walliæ, frater J[ohannes], etc. Excellentiam vestram, quam pridem sincero affectu cordi nostro astrictam tenuimus, lætanti animo si fuisset possibile vidissemus, cujus effectum desiderii subtraxit nobis præsentium dierum malitia, quia, quicquid pæne facimus, detractione pervertitur æmulorum. Tamen, quantum secundum Deum possumus, honori vestro parati semper erimus obsequium impendere et favorem. De compositione autem inter vos et dominum episcopum Bangorensem amicabiliter deducenda, gaudemus plurimum, Altissimum de-

precantes ut dignetur illi tractatui vestro sui spiritum consilii destinare. Hoc certissime scientes quod, quamvis personæ ecclesiasticæ ut plurimum sint fragiles et infirmæ, multum tamen displicet Altissimo, quando occasione quantumcunque fragilium ministrorum[1] læduntur aut violantur ecclesiasticæ libertates cui læsioni excommunicationis sententia est annexa. Consulimus igitur vobis bona fide, ut quantum justitia requirit ecclesiæ deferatis. Quod faciendo Deum semper vobiscum habebitis, et hoc supposito non oportebit a facie adversarii formidare. Quod si, impediente humani generis inimico, tractatus vester in pace minime concludatur, cum impedimenta nobis significata fuerint, remedium ut poterimus efficax proponimus adhibere, et nos ipsi, si angustia temporis sustinuisset, Assavensem et Bangorensem diœceses nostri laboris ministerio lustrassemus. Petitiones, autem pro duobus clericis vestris, Mad' scilicet filio Magistri et Willelmo filio Danielis, quantum possumus volumus exaudire. Sed licet ad ordines ascendere minime compellantur, currit eis tamen tempus nisi infra annum ascendant ad sacerdotium, et vacant eorum beneficia ipso jure, cujus dispendii[2] vobis tale remedium indulgemus, ut hac vice tantum præsentetis ipsos ad eadem beneficia iterato, et nisi episcopus eos admiserit, nos ob vestram reverentiam admittemus. Miramur autem plurimum de archidiacono Bangorensi, qui se de laico feodo intromittit ad vestrum dominium pertinente. De quo episcopo scribimus ut de talibus se nullatenus intromittat, nisi ad hoc jus habeat quod nescimus. Regratiamur vobis de leporariis[3] nobis missis, quibus frequenter indigemus pro exercenda ecclesiæ nostræ in talibus libertate. Valeat excellentia vestra per tempora longiora. Datum apud Teruen, vi. idus Julii.

---

[1] *ministrorum*] miserorum, A.
[2] *dispendii*] disponendi, A.
[3] *leporariis*] leporarii, R.

CIX.

To the Rectors in exempt Places.

1280. 22 July.

Grants to the rectors in exempt places in his diocese their ancient rights in testamentary and other causes. R. f. 71.

Frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, rectoribus universis per loca exempta, et ad nostram collationem spectantia, per Cantuariensem diœcesem constitutis, salutem, gratiam et benedictionem. Non est tutum modernis infringere quod a sanctis prædecessoribus patribus observatum dicitur et salubriter institutum. Quia igitur, dilecti filii, jam comperimus jurisdictionis exercitium in vestris ecclesiis et parochiis ad vos jure consuetudinario pertinere, ac vos in possessione continua et pacifica jurisdictionis a tempore, cujus non exstat memoria, perstitisse, quod revera non absque causa et utilitate ecclesiarum ipsarum, a tam sanctis patribus prædecessoribus nostris creditur usitatum, quamquam bonæ memoriæ frater R[obertus], prædecessor noster immediatus, ob defectum et negligentiam aliquorum, qui tunc temporis in commissis sibi parochiis residentiam facere contempnentes, per suos mercenarios, de lana potius et de lacte quam de animarum salute curantes, jurisdictionem hujusmodi exercere, seu potius pervertere præsumebant, per aliquod tempus secus præceperit observari. Nos, qui prædecessorum nostrorum inhærere vestigiis, et jura quæ vobis ab antiquo competunt immutilata servare proponimus, advertentes quod jam cessat causa quæ prædecessorem nostrum videbatur movere, quodque vos, qui supra commissum vobis gregem immediata diligentia vigilatis, nos citra varias occupationes distractos multipliciter relevare poteritis, cum grave onus pluribus impositum ab multis facilius quam ab uno debili supportari poterit, et quod ex observatione contraria vacationis tempore et alias forte per alios, qui in vos jurisdictionem non obtinent, multa poterunt in nostri et vestri præjudicium attemptari, exercitium jurisdictionis omnimodæ qua in vestris consuevistis uti parochiis ab antiquo, tam in causis testamentariis et

matrimonialibus, quam aliis quocunque nomine censeantur, libere et integre vobis concedimus, et auctoritate metropolitica, non obstante aliquo facto prius habito, per præsentes literas ex certa conscientia perpetuis temporibus confirmamus. Ita tamen quod hæc nostra concessio et confirmatio ad rectores residentes vel nostris obsequiis vacantes, quos residentes reputamus, et non ad alios se extendat. Inhibemus autem ne quis contra hanc nostram concessionem vel confirmationem quocunque tempore, quacunque arte vel ingenio temere venire, vel ipsam violare sine nostra vel successoris nostri licentia speciali quoquo modo præsumat, sub pœna excommunicationis, quam ex nunc proferimus in scienter contrarium facientes. Volumus etiam et concedimus quod vicarii duntaxat in ecclesiis appropriatis, in quibus non sunt rectores sæculares, in ipsis parochiis hujusmodi jurisdictione, tam in causis testamentariis quam aliis, utantur. Ita tamen quod de causis matrimonialibus nisi tantum usque ad sententiam diffinitivam se nullatenus intromittant. In cujus rei testimonium præsentes literas ad æternam rei memoriam sigilli nostri fecimus impressione muniri. Datum in prioratu S. Thomæ Martiris juxta Stafford', xi. kal. Augusti, anno Domini MCC. octogesimo, consecrationis nostræ secundo.

CX.

To the Dean of Newcastle-under-Lyne.

1280. 22 July. Orders him to excommunicate persons who have de-

Frater [Johannes], etc., decano de Novo[1] Castro super Lunam, salutem, etc. Quia nimis excresceret audacia plurimorum et in aliorum offensas eorum temeritas insaniret, si virga deficeret corrigentis, expedit ut præsidentis providentia castigetur temeraria præsumptio

---

[1] *de Novo*] de Novo de Novo, A.

subditorum. Cum itaque nonnulli parochiani ecclesiæ de Mocleston decimas, mortuaria et cetera jura ecclesiastica debita et consueta ipsi ecclesiæ, ut accepimus, subtrahere conentur, in præjudicium ecclesiasticæ libertatis, discretioni vestræ tenore præsentium committimus et mandamus, quatenus omnes illos qui jura hujusmodi, quæ præfatæ ecclesiæ ex antiqua et approbata consuetudine debentur, maliciose subtrahunt, auctoritate nostra excommunicationis sententia innodetis, et excommunicatos publice nuncietis, quousque condigne satisfecerint de subtractis. In cujus rei testimonium, etc. Datum apud S. Thomam (Stafford), xi. kal. Augusti, consecrationis nostræ secundo.

prived the church of Muckle-stone of tithes, etc. R. f. 170 b. A. f. 28 b.

CXI.

To the Dean of Gartree.

1280. 24 July. Orders him to sequestrate the fruits of Horton church for the repair of the chancel, and to compel the prior of Wolston to contribute. R. f. 57.

Frater J[ohannes], etc., decano de Gertre, Lincolniensis diœcesis, salutem, gratiam et benedictionem. Ex insinuatione multorum de prædicta diœcese ad curiam nostram confluentium nuper audivimus, quod pendente controversia habita, sexdecim annis transactis, super ecclesia de Horthun' in archidiaconatu Leycestr', inter dominum Thomam de Neville, ex parte una, et magistrum Robertum de Picheford, ex altera, cancellum prædictæ ecclesiæ funditus est prostratum, nec est curæ alicui dictorum litigantium illud reficere quoquomodo. Quocirca vobis in virtute obedientiæ firmiter injungendo mandamus, quatenus vice et auctoritate nostra fructus prædictæ ecclesiæ in manu vestra artius sequestrantes, ita quod nullus prædictorum litigantium ad eos manum apponat, duobus vel tribus viris fidedignis de eadem parochia custodiam dictorum fructuum nostro nomine committatis. Ita quod exinde per visum vestrum pecuniam redigent, et ex ea reædificent honorifice cancellum ecclesiæ supradictæ, et vos et ipsi nobis respondeatis de residuo prædictorum fructuum, cum super hoc per nos fueritis requisiti. Datum apud

Bredon', ix. kal. Augusti, consecrationis nostræ anno secundo.

Inhibentes expresse ex parte nostra, sub pœna excommunicationis prædicto domino Thomæ de Neville, ne Galfridum de Weinfeud, capellanum dicti loci, quamdiu prædictæ deservit ecclesiæ, aliqualiter occasione sui servitii inquietare seu molestare præsumat. Datum ut supra. Item, quoniam datum est nobis intelligi quod . . . prior de Wulricheton' percipit in eadem parochia tertiam partem omnium decimarum, tam majorum quam minorum, vobis mandamus quatenus dictum priorem moneatis et efficaciter inducatis ut ad reædificationem cancelli contribuat supradicti. Alioquin ipsum ad hoc faciendum auctoritate nostra et nomine compellatis. Datum ut supra.

CXII.

The Dean and Canons of Wolverhampton.

1280. 27 July. Excommunicates them for resisting his visitation, and cites T. de Camilla, who styles himself dean. R. f. 72 b. A. f. 33 A. b.

In nomine Domini, Amen. Quia nos frater J[ohannes], etc., Conventrensem et Lichfeldensem diœcesem auctoritate metropolitica visitantes, ad ecclesiam præbendalem de Wolverenchampton' causa visitationis inibi exercendæ personaliter accedentes, invenimus . . . decanum et canonicos ejusdem ecclesiæ nostro in hac parte processui resistentes, et nos, ne nostrum exercere valeamus officium, repellentes, quamquam satis nobis constet per certificationem venerabilis fratris nostri[2] domini . . . Conventrensis et Lichfeldensis episcopi, ac aliorum loci ordinariorum, prædictos decanum et canonicos præmunitos esse legitime de adventu nostro in prædictam diœcesem, causa visitandi clerum et populum ejusdem, ac sufficienter esse monitos, ut nos ad visitandum reverenter admittant, juxta canonicas sanctiones, et hoc publicum sit et notorium, per totam diœcesem memoratam; monemus eosdem ex habundanti iterato pro prima, secunda et tertia monitione, cum ulteriori dilationi

---

[1] *Conventrensi*] Coventrensi A. | [2] *nostri*] omitted in R.

locus non pateat, ut ab impedimentis et perturbationibus hujusmodi omnino desistant, et nos ad exequendum circa eos et ecclesiam eorum officii nostri debitum, reverenter admittant. Et quia iidem decanus et canonici adhuc in sua malitia tanquam inobedientiæ filii persistentes, nobis in eorum ecclesiam vetantes ingressum, nos impediunt et repellunt ne possimus officii nostri debitum in præfata ecclesia libere exercere, pronunciamus et declaramus eosdem in excommunicationis sententiam latam in Oxoniensi concilio contra turbatores libertatis ecclesiasticæ incidisse, et etiam in illam sententiam quam nuper in Conventrensi et Lichfeldensi capitulis, in nostræ visitationis initio, tulimus, contra omnes illos qui processum visitationis nostræ in ipsa diœcese aliquatenus impedirent. Statuentes nihilominus et præfigentes eisdem terminum peremptorium, diem Mercurii scilicet in vigilia Beati Petri proximo ventura, ut ipsa die, ubicumque fuerimus in nostra provincia, compareant legitime coram nobis, exemptionis suæ si quod habeant privilegium ostensuri. Et quoniam Tedisius de Camilla, qui se dicit decanum ecclesiæ præfatæ de Wolverenehampton', ad præsens agit, ut dicitur, in partibus transmarinis, citamus eundem peremptorie ut citra Pascha Resurrectionis Dominicæ proxime sequens, coram nobis legitime compareat, ostensurus si quid habeat pro se, quare non debeat a nobis tanquam noster subditus in eadem ecclesia visitari, et hoc sub pœna excommunicationis majoris, quam ex nunc in personam suam proferimus, et quam ipso facto eum incurrere volumus, pro eo quod nos ad visitandum non admittit, si infra dictum tempus idem decanus coram nobis non ostenderit, si quod habet exemptionis privilegium in hac parte. Et ut prædicta omnibus nota fiant, præsentem scripturam sigillo nostro duximus roborandam. Actum in cimiterio prædictæ ecclesiæ, vi. kal. Augusti, anno Domini MCC. octogesimo.

CXIII.

To Edward I.

[1280.] 29 July. Has received his letter, and will defer the execution of the sentence against Osbert of Bedford. R. f. 94. A. f. 68.

Excellentissimo principi ac domino E[dwardo], regi Angliæ, etc., frater J., etc. Regiæ serenitatis literas pro Osberto de Bedeford[1] clerico vestro recepimus affectuose rogantes, ut nos quasdam demandas sibi faciendas respectuaremus amore vestri, quousque super hiis et aliis adinvicem colloquium habuerimus personale. Ad quod dicimus quod, quantum secundum Deum possumus, in omnibus parati sumus obsequi regiæ voluntati. Verum unum vos scire volumus, quod idem Osbertus pro pluralitate beneficiorum quæ tenet vocatus, non extitit, sed pro eo quod in visitatione nostra repertum est ipsum nuper cum quadam vidua contraxisse, et aliis etiam enormibus criminibus dicitur infamari, quæ propter ejus honorem, vobis ad præsens non duximus propalanda. Invenimus præterea per ordinarios loci, quod ipse Osbertus nullum titulum obtinet in ecclesia de Colishul', quam detinet illicite, pro eo quod custodiam quam habuit in ea loci episcopus revocavit, nec de jure patronatus aliquid fuit tactum nec lis mota coram nobis ex suggestione monialium, ut falsum est suggestum sublimitati vestræ, juxta quod quædam literæ nobis auctoritate missæ regia prætendebant. Ipsa autem die qua excellentiæ vestræ recepimus literas rogatorias, ut dicto Osberto deferremus, sicut ceteris clericis vestris, priusquam easdem recepissemus literas, pronunciatum fuit in auditorio nostro a commissariis nostris, nobis, teste Deo, nescientibus, omnia sua beneficia, non solum Coleshul', in quo nullum habet juris titulum vel colorem, vacare de jure. Cujus sententiæ executioni supersedemus, donec vestro fuerimus colloquio consolati. Malentes quod qui in sordibus est sordescat adhuc, quam tranquillitatem animi vestri in aliquo offendamus, cui optamus quantum secundum

[1] In place of this name A. reads W. T.

Deum possumus in omnibus complacere. Custodiat Dominus excellentiam vestram per tempora longiora. Datum Lych', iiii. kal. Augusti.

CXIV.

Wm. de Senkeworth, Canon of Lichfield.

Sentence passed on him for various crimes. R. f. 171. A. f. 41 a.

Universis, etc., frater J., etc. Cum nos nuper in diœcese Coventrensi visitationis fungentes officio, invenissemus per inquisitiones legitimas Willelmum de Senkeworth, tunc canonicum Lichfeldensem et rectorem ecclesiæ de Aston,' ejusdem diœcesis, atque canonicum ecclesiæ de Cnoshale, variis atque gravissimis criminibus notabiliter irretitum, adeo ut singula quasi notoria censerentur, propter quæ si contra eum fuisset de juris rigore processum, nedum depositionis a beneficio, sed etiam degradationis ab ordine sententiam meruisset, notam etiam perpetuæ infamiæ vel ex genere criminum, vel saltem ex sententia pro eisdem, seu super eisdem, condemnatoria incurrisset, ex quo et ad beneficia ecclesiastica suscipienda imposterum, necnon ad suscipiendos ulteriores ordines, nihilominus et ad ministrandum in ordinibus jam susceptis, factus fuisset inhabilis in æternum. Quia tamen idem Willelmus non judicium sed misericordiam a nobis humiliter expetivit, ordinationi nostræ et gratiæ de alto et basso totaliter se submittens, nos eidem non mediocriter parcere cupientes, circa personam ipsius et statum tale curavimus adhibere moderamen. Ecclesia de Aston' supradicta, quam etiam ex alia causa quam propter sua crimina de jure vacantem invenimus, ipsum privavimus, renunciationem quoque canoniæ et præbendæ de Coleuiz quas habebat in ecclesia Lichfeldensi, quasque in manus venerabilis fratris nostri Coventrensis et Lichfeldensis episcopi libere et spontanee resignavit, ratam habuimus et habemus pariter et acceptam, adeo ut nullo unquam tempore ex quocunque

titulo seu jure seu imposterum adquirendo, sive jam quæsito sive ex nova collatione, sive ex nova præsentatione seu permutatione, spes eidem Willelmo valeat aliqua superesse, ad memoratam ecclesiam de Estone seu præbendam præfatam de Colewiz aliquotiens aspirandi seu etiam redeundi. Famæ tamen suæ et opinioni parcimus, eidem quantum in nobis est et juris et facti infamiam ut possumus remittentes, ipsum quoque ad beneficia ecclesiastica recipienda imposterum seu etiam in futurum quantum ad nos attinet habilem dimittimus, si tamen vita laudabilis et honesta conversatio eum de cetero comitentur, et eum super reatu homicidii sibi hactenus impositi a quibusdam conscientia non accuset, quod id ipsum suæ conscientiæ et conscientiæ venerabilis fratris nostri Coventrensis et Lichfeldensis episcopi, si idem frater noster eundem Willelmum aliquo beneficio ecclesiastico in futurum decreverit honorare, duximus relinquendum, sicuti uterque in extremo examine coram Deo voluerit respondere. Sub qua etiam districtione conscientiæ utriusque dispensative permittimus, ut præfatus Willelmus præfatam canoniam et præbendam, quam habuit in ecclesia de Cnoshale, retineat et habeat et gaudeat sicut prius; simili tamen articulo quo supra præfatum Willelmum habilem reputavimus in futurum ad beneficia ecclesiastica obtinenda. Istas conditiones adjicimus, si ea eidem alias canonice offerantur, et si in crimina seu in criminibus, de quibus alias coram nobis fuerat irretitus, passurus non sit de cetero recidivum; quod si eum in crimina sæpedicta vel aliquod eorundem, quod absit, relabi contigerit imprudenter, decernimus exnunc ut ipse relapsus criminis ad beneficium ecclesiasticum obtinendum seu recipiendum ipso facto reddat inhabilem, et perpetua juris infamia efficiat maculatum. Adjicimus insuper quod si aliquo modo per quamcumque curiam ecclesiasticam vel sæcularem ab ordinatione nostra, cui se submisit, publice resilire præsumat, nihil prædictorum sibi volumus suffragari, nobis

addendi et minuendi seu mutandi facultatem in prædictis omnibus reservantes, juxta quod nobis saluti suæ videbitur expedire. Valete, etc. Datum, etc.

CXV.

To Llewellyn, Prince of Wales.

[1280.] 9 Aug.

In reply to a question about the observance of the peace between him and Edward I.

R. f. 94 b. A. f. 136.

Magnifico principi ac domino Lewlino principi Walliæ, domino Snaudon', frater J[ohannes] permissione [divina] Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem, gratiam et benedictionem. Prudentiæ vestræ nuper recepimus literas, sollicite inquirentes formam pacis inter excellentissimum principem dominum regem Angliæ et vos dudum initam, pro eo quod videbatur quadam responsione regia, occasione defensionis inter excellentiam vestram et dominum Griffinum suborta, in claro articulo violata. Scribitur ei in forma pacis sic: "si vero[1] præfatus "princeps jus vendicaverit in aliquibus aliis terris "extra quatuor cantredos,[2] fiet sibi justitia secun-"dum leges in terris illis ubi contentiones oriuntur "usitatas," etc. Econtra rex respondit per organum vocis nostræ, legum nomine vel consuetudinum illas intelligi, secundum quas reges Angliæ pacis tempore partes illas consueverunt regere et discordias terminare. Fatetur quidam quod hanc protulimus sententiam, sed non solam, immo adjecimus quod leges etiam propriæ illarum partium et consuetudines, quæ justæ essent et rationabiles, et juramento coronæ suæ, quo tenetur a regno suo omnes malas leges et consuetudines tollere, minime derogantes, etiam servarentur. Rationes[3] autem quare videbatur prælatis et principibus in concilio regis præsentibus, non esse partium vestrarum legibus totaliter adhærendum, plures

[1] *vero*] non, in A.

[2] *cantredos*] cancredos in A.

[3] *rationes*] ratio, in MSS.

erant. Primo quidem, quia ostensis nobis legibus Horlida, quibus Wallenses uti dicuntur, plura vidimus irrationabilia contineri, quæ etiam a vestratibus condemnantur. Secundo, quia si standum est consuetudini in regimine quorumcunque, magis videtur legem facere consuetudo regia, cujus voluntas legis habet vigorem, quam consuetudo aliqua subditorum. Tertio, quia, ut superius est notatum, jurat rex in coronatione sua omnes malas leges tollere, et consuetudines justitiæ contrarias abrogare, nec potuit aut debuit, aliquo juramento subsequenti derogare priori, quod ad jus regium præ cæteris omnibus dinoscitur pertinere. Omnino autem consuetudines vestræ videntur justitiæ adversari, quum homicidia et alia plura crimina sententialiter non dampnatis, discordias et[iam] litigantium cogendo eos ad pacem ineundam, et non per rationis calculum ut dicitur terminatis. Incendia et alia gravamina sustinens, et multa alia quæ nobis sub sigillo autentico distincte per articulos a vestris partibus sunt transmissa, quæ utriusque Testamenti legibus derogant manifeste. Credentes igitur quod dominus rex intendat pacem prætactam inviolabiliter observare, consulimus et rogamus ut eidem paci vestrum animum coaptetis. Quod si leges aliquas vel consuetudines rationabiles habeatis, quæ sine juris et Dei injuria valeant tolerari, nisi dominus et rex super hiis sollicite requisitus, eas observari jubeat, justam causam vos habituros credimus conquerendi, cum tamen in hoc resederit consilium magnatorum, ut rex suas ibi tantum faciat consuetudines observari, secundum quas antecessores sui reges partes illas pacis tempore judicarunt. Clerus autem prædictum apposuit moderamen, ut scilicet leges illarum partium rationabiles conserventur, et hoc placuit ipsi regi. Ecce igitur, carissime, responsio ad consultationem vestram qualis nobis ad præsens (credimus divinitus) ministratur, paratique sumus in omnibus, in quibus secundum Deum poteri-

mus, excellentiam vestram nostro ministerio consolari. Ad hæc noveritis dominum papam misisse ad nos et suffraganeos nostros solemnem nuncium pro liberatione fratris vestri domini Almarici.[1] Valeat excellentia vestra in Christo et Virgine gloriosa. Datum juxta Coventriam, v. idus Augusti [1280].

CXVI.

To Pope Nicolas III.

1280.

Antony Bek, the king's secretary, has surrendered some of his benefices.

R. f. 13.
A. f. 3.

Sanctissimo patri ac domino N[icolao], Dei gratia sacrosanctæ Romanæ ac universalis ecclesiæ summo pontifici, frater J[ohannes], permissione divina sacerdos ecclesiæ Cantuariensis cum filiali reverentia pedum oscula beatorum. Præclaræ considerationis vestræ, pater sanctissime, oculus non ignorat, qualiter sancta informatione vestra edoctus processerim, ad extirpandam effrænatam quorundam, quin potius multorum, audaciam, spreta apostolica dispensatione occupantium beneficia plurima curam habentia animarum. Quæ pestis eo erat insanabilior quo in multos serpendo processerat, et dum rarus vel nullus hoc malum superior arguebat, rejectis circa hoc statutis concilii Lugdunensis, licitum simpliciter putabatur. Nec erat facile homines generosos affluentes et honoribus assuetos subito ad pauperiem deprimere verecundam. Dum igitur, junctis severitate et clementia deliberarem circa hoc perficere vestræ immo et divinæ beneplacitum voluntatis, consolatus est me plurimum dominus Antonius dictus Bek, fidelissimus regis Angliæ secretarius, qui tertia die mensis Augusti statum suum, quantum ad beneficia curam animarum habentia, meæ sufficienti procuratorio in Cantuariensi

---

[1] Amauri de Montfort, whose sister Eleanor had married Llewelyn. Nicholas III. wrote on his behalf to Edward I., 17 Feb. 1280, (Rym. ii. 144).

provincia subdidit voluntati. Quorum dum numerum inquirerem, intellexi per ejusdem procuratorem ipsum tantum quinque beneficia cum cura in Cantuariensi provincia obtinere. Quorum unum ad patronatum cujusdam prioratus pertinens, illico conferendum decrevi. Tria vero residua patronos laicos habentia, sed et quartum, de quo est contentio inter patronum clericum et laicum, adhuc in ipsius reliqui manibus, donec vestro edocear oraculo quid agendum; quia publice mihi asseritur clementiam vestram disponere, tam ipsi quam ceteris clericis quibusdam regalibus, dispensationis gratiam impertiri. Quocirca vestræ supplico pietati, cujus memoria ærumnam meam pluries consolatur, quatenus circa hoc suspensionem animi mei dignemini sublevare, scientes quod cum modico adjutorio clementiæ vestræ propositum assequar circa talia, favente Domino, quod nullius rigoris conatibus assecutus fuissem, vel assequerer in futuro. Hoc nihilominus dominationi vestræ certa sponsione affirmans, quod nullum sine dispensatione apostolica, plura cum cura animarum beneficia[1] obtinentem, nisi hoc purgato vitio, recepi ad episcopalis honoris gratiam vel recipiam in futuro. Conservet Dominus sanctam sublimitatem vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora, etc.

CXVII.

To the Prior and Convent of Winchester.

1280. 3 Sept. Advice on the election of a bishop. R. f. 171. A. f. 29.

Frater J[ohannes], etc., priori et conventui seu capitulo Wyntoniæ, salutem gratiam et benedictionem. In Christi navicula collisa fluctibus, allisa cautibus, concussa oppressionum turbine laborantes, gravati multipliciter ingemiscimus, et turbati pro eo quod clamoribus nostris denegatur auditus, quasi peccatis nostris exigentibus, juxta comminationem Mosaycam, "cœlum

[1] *beneficia*] babentia, R.

sit desuper æneum,"[1] nobis factum dissimulante ira Altissimi, ac tolerante nostræ infelicitatis temporibus continuis incrementis ecclesiam opprimi et confundi. Periclitantis igitur matris scandala a nostris in tremendo judicio manibus novimus exigenda, et ab illis etiam, qui nobiscum pro sorte sua habent utilitati publicæ providere, nisi totis studuerimus viribus inundantibus periculis obviare. Amore igitur familiari, pondere et officii debito pastoralis, ad vos dirigimus preces nostras, nihil aliud petituri, nisi quod sine divinæ maledictionis fulmine omittere non potestis. Quia igitur solemni ecclesiæ habetis providere, per spiritum consilii de pastore, secundum potestatem olim vobis traditam, propter præsumptionem de conscientiis vestris habitam, et monastica sanctitate, supplicamus per aspersionem divini sanguinis Domini, et effusi pro ecclesia cerebri Sancti Thomæ insuper adjurantes, quatenus Deum habentes præ oculis, de probata meritis et sapientia studeatis providere personam quæ oderit avaritiam, et sic in castitate probata, quæ et in minoribus ecclesiæ officiis, verbo profecerit et exemplo, ut visa sancta æmulatione vestra cogantur obmutescere religionis æmuli detractores. Recolentes ab apostolorum principe scriptum esse, "Quis est qui "vobis noceat, si boni æmulatores fueritis? Sed et "siquid patimini propter justitiam, beati. Timorem "autem ne timueritis, etc."[2] Et quia ad tantum onus vix sufficiens reperitur, illam etiam recolatis apostolicam sanctionem, non carnali affectu sed discreto judicio, debuistis[3] ecclesiasticum officium et beneficium in persona magis idonea dispensare. Quia igitur solum Deo honorem quærimus, et nullum vobis hominem nominamus, nec ex parte nostra volumus nominari, nostris faveatis precibus ut cœlitus destinatis. Recolentes scriptum esse, "Qui vos audit, me audit; qui vos

---

[1] Deuteron. xxviii. 23.

[2] 1 Peter iii. 13.

[3] *debuistis*] debuisti, MSS.

"spernit, me spernit."[1] Quod si ad istas humilitatis nostræ preces aures clauseritis obduratas, rogamus Dominum et sanctos suos, quibus in peccatoris spiritu ministramus, quatenus inter nos et vos librato judicio sic terreat delinquentes, ut ex quorum parte germinet injuria, ultionis severitas patefaciat toti regno; tantum igitur circa præmissa, carissimi, faciatis, ut liberi sitis in tremendo judicio[2] a tot perditione animarum, quot habet Wyntoniensis episcopus gubernare, et imbecillitas nostra per vos invenisse se gaudeat adjutorem. Valete in Christo pro nobis Altissimum deprecantes, quia et nos vestri memoriam gerimus coram Deo. Datum apud Buggeden,' iii. Non Septembris, anno Domini MCCLXXX.

CXVIII.

To Pope Nicolas III.

[1280.] 10 Sept.

Recommends that the money collected for a crusade should be assigned to Edmund earl of Lancaster.

R. f. 13. A. f. 3 b.

Sanctissimo in Christo patri ac domino N., etc., frater J[ohannes], etc. Nisi modicitatem meam suavis clementiæ vestræ in filios familiaris experientia animaret, non auderem[3] sublimitatem vestram cœlestibus deditam, omnium ecclesiarum distractam negotiis, meis importunis scriptitationibus molestare. Scio enim capreas cervosque camporum cœlestium sibi fieri in injuriam reputare, quotiens tranquillitas vestra indebito strepitu disturbatur, sed memor sacræ sollicitationis vestræ qua mihi explorationem injunxistis regalis propositi circa negotium Terræ Sanctæ, expectans lucem, tenebras repperi, et qui ipsum illuc Deo duce profecturum fidedigna asseveratione credideram, ut vobis nunciatum fuit præpropere, jam rumore territus, quare nihil aliud ad præsens vestræ sapientiæ suggerere audeo, nisi me in hac parte secreti sui pro varietate relatuum

---

[1] Luke x. 16.

[2] *judicio*] iudicione, A.

[3] *auderem*] audere in A.

misterium ignorare. Recolit autem vestra sanctitas scriptum esse, "sicut divisiones aquarum, ita cor regis "in manu Domini; quocumque voluerit, inclinabit "illud."[1] Quod si ab illo servitio crucis Dominicæ regem ipsum retraxerit finaliter necessitas aut voluntas, pro relevatione Terræ Sanctæ nulli, ut existimo, bona fide magnati Angliæ poterit ad hoc collecta pecunia laudabilius vel utilius seu consolabilius pro communitate cleri et populi, quam domino Edmundo germano dicti principis, assignari. Ipsum enim exercitium armorum cum liberalitate magnifica fecit militibus carissimum sibi in magna astrictorum multitudine, et amor Christi fervidum in crucis negotia pro viribus assumenda. Hæc vobis, pater sanctissime, indubitanter significo, qui sollicitudini vestræ, si quid aliud a rege nunc agente in remotis, cum approximaverit, invenero, scribere non tardabo. Custodiat Dominus sanctam paternitatem vestram, ecclesiæ suæ bene et prospere, per tempora longiora. Scriptum in episcopatu Lincoln', iiii. id. Septembris.

CXIX.

To the Bishop of Chichester.

1280. Sept. Desires him to restore Julian la P. to the church of Compton. R. f. 165.

Frater J[ohannes], etc., venerabili in Christo fratri . . . episcopo Cicestrensi salutem. Fraternæ paternitatis vestræ zelantes, sicut nostrum honorem amare ferimus, siquando de vobis aut vestris aliquid audimus quod pontificalis celsitudinis condecentiæ refragetur. Intelleximus siquidem dilectum nobis dominum Julianum la P. fuisse ecclesiæ suæ de Cumpton' injuste privatum, et vos eandem alteri contulisse, in quem sine dispensatione apostolica hujusmodi ecclesiastici beneficii jus non cadit. Et quia testimonium habere ab hiis qui foris sunt antistitio[2] est studendum, rogamus fraternitatem vestram quatenus, si est ita, faciatis dicto

---

[1] Proverbs, xxi. 1.

[2] *antistitio*] antistio, MSS.

Juliano integre restitui beneficium cum fructibus interim injuste perceptis, quos non posset ab vexatione extortos bona fide conscientia retinere. Scientes quod multum ex corde vobis scribimus, sperantes preces nostras apud vos minime repellendas, sicut vestras in auditorio nostro scimus favorem et gratiam liberaliter, quantum justitia patitur, obtenturas. Quid autem jam feceritis vel facere decreveritis, nobis per exhibitorem præsentium rescribatis. In quamcunque vero partem negotium terminetur, præcipimus ut magister Robertus de Wisterton,' qui de facto ecclesiæ incumbit possessioni, ad serenandam conscientiam [nostram], nobis infra mensem a data præsentium dispensationem exhibeat circa hujusmodi, si quam habet. Tantum igitur [faci]atis in hac parte, ut vestris beneplacitis in futurum artius allegemur. Datum apud Buggeden' . . id. Septembris, consecrationis nostræ anno secundo.

CXX.

To the Bishop of Coventry and Lichfield.

1280. 17 Sept. Desires him not to interfere with the church of Aldelym which he has commended to A. de Eastry. R. f. 50.

Frater J[ohannes], etc., venerabili in Christo fratri domino . . ejusdem dono gratiæ Coventrensi et Lichfeldensi episcopo, seu archidiacono Cestriæ, dicti episcopi coadjutori, salutem. Quia tempore visitationis nostræ in vestro episcopatu, ecclesiam de Aldelym, vestræ diœcesis, caro commensali nostro magistro Anselmo de Estria, capellano, prout nostro incubuit officio, commendavimus, nullo penitus reclamante, et dictus Anselmus dictæ ecclesiæ de Aldelym possessionem ea occasione pacifice est adeptus, vobis in virtute obedientiæ districte præcipiendo mandamus, quatenus durante nostra commenda, in dicta ecclesia de Aldelym nihil attemptetis in nostri præjudicium seu attemptare præsumatis, sicut pœnam canonicam cupitis evitare. Datum apud Buggeden, xv. kal. Octobris, consecrationis nostræ anno secundo.

CXXI.

To Cardinal Orsini.

1280. 26 Sept.

Explains the false reports about his allowing plurality of benefices.

R. f. 12 b. A. f. 123 b.

Domino Matheo :—Satis mihi tristis rumor insonuit, vestræ fuisse reverentiæ nunciatum, me, qui omnes recipientes plura cum cura beneficia absque dispensatione apostolica in omni solemnitate excommunicatos esse denuncio, hujusmodi beneficia conferre consimilia habentibus ac retinentibus, et eosdem in meis obsequiis commorari, et quod est deterius me hujusmodi ambitione diabolica infectos electos in episcopos confirmare. Circa quæ illam, quam novit Altissimus, vestræ providentiæ significo veritatem, quia totus iste rumor, etiam si per Angliam insonuerit, processit a spiritu falsitatis. Nec enim plus hujusmodi beneficium conferrem habenti aliud cum proposito retinendi, quam mergerem memetipsum, exceptis duobus dumtaxat casibus, cum videlicet litigiosum confero, non auferens primum usque ad pacificam obtentam possessionem secundi; et cum aliquis aliquod mediocre obtinuit beneficium ante Gregorianum concilium commendatum. Nec istud secundum continuare propono, sed adhuc in tot adversariorum insultibus nullum præter divinum habens adjutorium, nequeo simul currus subvertere Pharaonis. Et Deus ipse Moysen legis latorem non simul sed paulatim[1] docuit subvertere adversarias nationes. Quod autem de confirmatione dicitur hujusmodi electorum, sic est falsum ut per inductionem in singulis cito per Dei gratiam vobis ostensurus sim contrariam falsis suggestionibus veritatem, quod sicut non feci nec faciam pro sæculo universo. Obsecro igitur, piissime domine, ne credatis quod velim labores illos meos pœnitentiales pristinos et pauculos perdere pro illa gloriola temporali, quam per vos traditam mihi paratior sum perdere quam tenere. Hæc autem supplico, pater sancte, pro amore Virginis intemeratæ, quæ etiam super yperphaniam porticus et vestibulum templi gloriæ

---

[1] *paulatim*] paulative, MSS.

dignemini sacrosancto patri nostro summo pontifici, si expedire videbitur, intimare, quod ut credo ante revolutam anni periodum sciet sæculi latitudo, nisi Ille qui solus potest manum adjiciat correctricem. Custodiat Dominus, etc. Scriptum apud Sautre, vi. kal. Octobris, anno Domini, etc., octogesimo.

CXXII.

For Antony Bek.

1280. 26 Oct. Denies that he has obtained letters apostolic forbidding his conferring any ecclesiastical honour on Antony Bek. R. f. 182. A. f. 88.

Pro domino Antonio Bek :—Universis Christi fidelibus, etc. Malitia cordium humanorum, quam nec ratio dirigit, nec caritas moderatur, linguas frequenter propellit lubricas in maculas innocentum. Serpitque in multos eloquii virulentia cancerosi, dum corruptæ conscientiæ homines de aliis faciliter propria opprobria suspicantes, incircumcisis proferunt labiis, quod infectis prurigine auribus receperunt. Hinc est quod quidam perditionis filii, ut intelleximus, asserere non verentur nos a sede apostolica literas recepisse, ne dilectum nobis in Christo dominum Antonium Bek', archidiaconum Dunolmensem, nominatum specialiter et notatum, ad aliquem honorem admittamus ecclesiasticum, seu ei aliquid hujusmodi conferamus. Quod quia falsum esse novimus et mendosum, libere protestamur nos nunquam contra ipsius personam aliquid, nominatim vel specialiter, literis aut quibuscunque indiciis, per aliquem mortalium percepisse, quominus possimus ipsum pro multiplici gratiarum munere, quatenus justitia seu jus commune patitur, honorare. Nolentes latere impudentiam detractorum excommunicationis malleo subjacere, omnes illos qui detractorio mendacio præsumunt catholicorum, famam temerarie maculare. In cujus rei testimonium, etc. Datum apud Lameth', vii. kal. Novembris, anno, etc., lxxx.[1]

---

[1] Another hand has added in the margin, "Mirabilis litera, quia do-"minus fatetur se nunquam re-"cepisse literas papales contra is-"tum et vult quod defamare ipsum "desistant."

CXXIII.

To the Bishop of London.

Frater J[ohannes], etc., episcopo Londoniensi. Cum clerus nostræ provinciæ propter hoc coram nobis et coepiscopis nostris Cantuariensis ecclesiæ suffraganeis, variis temporibus specialiter congregatus, concesserit domino regi Angliæ quintamdecimam bonorum suorum secundum taxationem Norwycensem per tres annos solvendam, et per collectores ab episcopis ad hoc specialiter deputandos, in festis Purificationis Beatæ Mariæ Virginis et Nativitatis Beati Johannis Baptistæ ad solutionem hujusmodi terminis constitutis annis singulis colligendam; fraternitati vestræ committimus et mandamus quatenus duos clericos in vestra diœcese collectores ordinetis, qui fideliter eidem superintendant negotio et corporale præstent sacramentum de fideli reddendo vobis ratiocinio de collectis. Incipiet autem primus terminus solutionis memoratæ quintædecimæ in festo Purificationis Beatæ Mariæ[1] Virginis proximo adventuro, et secundus terminus in festo Nativitatis Beati Johannis Baptistæ proximo subsequente, et sic singulis annis usque ad tres annos completos, fiet solutio supradicta. Volumus insuper ut, sicut vobis incumbit, hoc idem ceteris fratribus nostris coepiscopis vestris literis intimetis, ut ipsi similiter in suis diœcesibus pro dicta[2] quintadecima ut præmittitur colligenda fideles statuant collectores. Et quid inde, etc., nobis infra Natale Domini, etc. Datum apud Lamheth', iii. non. Novembris.

1280. 3 Nov. Orders him to appoint collectors of the fifteenth granted by convocation. R. f. 25. A. f. 149 b.

---

[1] *Mariæ*] omitted in R.

[2] *pro dicta*] producta in MSS.

CXXIV.

To Peter, Papal [Vice] Chancellor.

1280. 6 Nov. Asks for directions how to deal with a monk of Pontefract and Montacute, imprisoned in London for forgery. R. f. 25. A. f. 150.

Venerandæ discretionis viro, sibique in Christo carissimo, magistro Petro sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ [vice][1]cancellario, frater J[ohannes] permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem et paratam ejus beneplacitis voluntatem. Noverit prudentiæ vestræ circumspectio quod nuper quendam monachum nigrum, Willelmum nomine, Anglicum natione, qui et dudum in Romana curia existens, de conventu erat Pontisfracti Eboracensis diœcesis, consequenter vero de conventu Montis Acuti, Bathoniensis diœcesis, qui, me legente in curia eadem, falsarius reputatus manus vestras evasisse dicitur fugæ præsidio, illo videlicet tempore, quo pro consimili crimine magistrum Ricardum fecistis in vinculis detineri, in quibus usque hodie perseverat, inventum London' ac mihi per officialem Eliensis episcopi pro falsario præsentatum, feci carceraliter custodiri, faciamque dante Domino, donec per vestram providentiam quid circa ipsum agendum sit mihi per vestras literas innotescat. Elymiacensis vero ordinis esse dicitur, qui nusquam missus, nusquam fixus, girovagantis officio deditus, multa dicitur nepharia perpetrasse. Quid igitur circa ipsum facere debeam, mihi dignemini maturius intimare. Conservet Deus incolumitatem vestram per tempora longiora. Scriptum London' die Sancti Leonardi.

---

[1] A space is left between "ecclesiæ" and "cancellario" in R.

CXXV.

The Royal Chapels.

1280. 11 Nov. Notarial attestation of a sentence of excommunication on those who neglect the previous sentence.[1] R. f. 72. A. f. 33 a.

Publicatio sententiæ contra capellas regias:—In nomine Domini, Amen. Anno a Nativitate Ejusdem MCC. octogesimo, in præsentia mei Johannis notarii et testium subscriptorum, reverendus in Christo pater dominus Johannes, Dei gratia Cantuariensis archiepiscopus, totius Angliæ primas, pro tribunali sedens, legit et publicari fecit quandam sententiam sub hac forma in scriptis:—In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, Amen. Cum nos nuper frater J[ohannes], permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis totius Angliæ primas, visitaturi clerum et populum civitatis et diœcesis Conventrensis et Lichfeldensis, ac primo in ecclesia Conventrensi, deinde in Lichfeldensi, monitione canonica præmissa, omnes officii nostri executionem et ecclesiæ nostræ jurisdictionem, exercitium, [vel] potestatem, per nos vel alios auctoritate nostra agenda, gerenda, vel quoquo modo facienda, quacumque arte, quocumque ingenio, vel alio modo qualicumque impedientes, in scriptis excommunicaverimus sub hac forma:—In nomine Domini, Amen. Quia nos, frater Johannes, permissione Divina Cantuariensis archiepiscopus, totius Angliæ primas, intelligentes ex verisimilibus conjecturis quod quidam iniquitatis filii, suæ salutis immemores, contra libertates nostræ Cantuariensis ecclesiæ veniendo, nostram visitationem seu jurisdictionem metropoliticam impedire, molestare, seu perturbare intendunt, et pro parte malitiose ac temere præsumpserunt, quominus visitationis seu nostræ metropoliticæ jurisdictionis officium exercere possimus secundum canonicas sanctiones; nos volentes malitiis hominum industria quanta possumus obviare, monemus et firmiter injungimus ne quis directe vel indirecte, clam vel palam, per se vel per alium, scienter et

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 47.

studiose officium nostræ visitationis impediat seu perturbet, aut impediri seu perturbari procuret, seu ad ea quæ ad nos ratione visitationis hujusmodi seu nostræ jurisdictionis qualitercunque pertinent, manus, potestatem aut actum quoquomodo extendant; et si quid in hiis forsan in nostri seu ecclesiæ nostræ Cantuariensis præjudicium præsumptum fuerit seu etiam attemptatum, illud expresse revocamus ac omnino carere decernimus robore firmitatis, monentes pro prima, secunda et tertia monitione, cum qualitas negotii dilationem ulteriorem non requirat, ut ab impedimentis, molestationibus, seu perturbationibus hujusmodi omnino desistant, et quod illicite præsumptum est seu attemptatum in hac parte de cetero non defendant. Alioquin ipsos omnes et singulos perturbatores seu defensores hujusmodi, vel qui eis consilium, auxilium vel consensum clam vel palam verbo, opere seu favore, seu quovis alio modo impendunt, vel in præmissis impendent, cujuscunque ordinis conditionis seu dignitatis existant, exceptis dominis rege, regina, [et] eorum liberis, excommunicamus et extunc excommunicatos denunciamus publice in hiis scriptis. Lecta, lata et pronunciata fuit hæc sententia et omnia et singula suprascripta in capitulo Conventrensis ecclesiæ, anno Domini a Nativitate MCCLXXX., indictione viii., die quarta mensis Martii, præsentibus reverendo patre, domino R. Conventrensi et Lichfeldensi episcopo, venerabilibus viris magistris Willelmo de Corneria, domini papæ capellano, Johanne de Lacy, Renerio de Florencia, juris professoribus, et pluribus aliis:—Postmodum vero cum nos, prout ex relatu fidedignorum ac facti experientia percepimus, quod nonnulli iniquitatis filii, suæ salutis immemores, ac in suis maliciis stare ac perseverare gloriantes, nostram sententiam supradictam vilipendere non timebant, et adhuc vilipendunt, nos et nostram visitationem ac ejus effectum, jurisdictionem et officium, contra statuta tam canonica quam legalia, in nostri et ecclesiæ nostræ Cantuariensis præjudicium non modi-

cum et gravamen, pertinaciter perturbantes ac multipliciter impedientes, nos et nostros contra bonum obedientiæ contemnentes, quorum quidam in sui erroris defensionem et nostri officii elusionem, a nobis et nostra jurisdictione se exemptos esse contendunt; et licet in eos ob eorum inobedientiam, contemptum pariter et obstinationem, animadvertere de jure possemus, prout patet cuilibet jura rectius intuenti, volentes tamen misericorditer procedere in hac parte, eisdem diversos terminos ad ostendendum siquid juris specialis seu communis haberent, quod eis sufficere deberet in hac parte, pluries duximus assignandos, ipsi vero in sua pertinacia persistentes, et nos contra justitiam contemnentes, nihil juri communi aut speciali seu rationi consentaneum in præmissis hactenus nobis ostendere curaverunt. Nos vero tantam inobedientiam, insolentiam[1] et contemptum, sub dissimulatione impunitas dimittere non valentes, sive in ecclesia de Pencriz sive quacunque alia libertati Cantuariensis ecclesiæ abusu simili derogante, omnes hujusmodi malefactores seu nostri et ecclesiæ nostræ Cantuariensis jurisdictionis contra justitiam perturbatores, in præfatam incidisse excommunicationis sententiam declaramus, ac ipsos propter nova sua delicta et injuriosas præsumptiones continuatas monemus una monitione pro prima secunda [et] tertia monitione præmissa, ut a præmissis omnibus penitus desistant, ac nos et nostros ad nostri officii executionem de cetero admittant, diœcesano obediant, nullam jurisdictionem sibi injuste absque papali, archiepiscopali, et episcopali auctoritate usurpent. Alioquin omnes et singulos hujusmodi contrarium facere præsumentes in hiis scriptis excommunicamus, et nostram sententiam supradictam, ut præmittitur, alias latam innovantes, eosdem in eandem nostram sententiam incidisse, excommunicatos esse publice nunciamus; inhi-

---

[1] *insolentiam*] sollenciam, MSS.

bentes eos tanquam excommunicatos ab omnibus catholicis evitari, donec demissa falsa exemptione et mentitæ jurisdictionis abusu, vel simpliciter ad obedientialem ecclesiæ redeant unitatem, vel doceant se verum hactenus exemptionis ac exercendæ jurisdictionis privilegium habuisse. Lecta et lata fuit hæc sententia in capitulo monasterii de Waledene, Londoniensis diœcesis, die undecima mensis Novembris, anno prædicto, indictione octava, præsentibus magistris Alano de Frestone, archidiacono Nortfolchiæ, Reynerio de Florencia, canonico Lichfeldensi, Anselmo de Estria, Johanne de Bekingeham, Johanne de Exon', Willelmo de Holaym, notario publico, et aliis testibus ad hoc specialiter convocatis.

CXXVI.

To the Bishop of Ely.

1280. 17 Nov. The prior of Ely has urged the infringement of Peckham's prohibition of the use of the mutilated office proposed by the Benedictine chapter at Abingdon. R. f. 50.

Frater J[ohannes] etc., venerabili fratri domino H[ugoni], Dei gratia Eliensi episcopo, salutem et sinceram in Domino caritatem. Licet dudum in congregationibus nostris London', de consensu omnium episcoporum ibidem præsentium et procuratorum absentium ordinatum fuerit, ut singuli episcopi in suis diœcesibus officium per præsidentes capituli ordinis Sancti Benedicti Abyndoniæ detruncatum integre resumi faciant, prout a sanctis patribus fuerat institutum, nosque auctoritate ordinationis hujusmodi in visitationibus nostris per omnia loca religiosorum ordinis prædicti, mutilationem officii per dictos præsidentes factam dampnaverimus, et antiquum officium ordinis statuerimus decantari, necnon ipsos religiosos a contributione pro scolis habendis per eosdem præsidentes imposita duxerimus absolvendos, omnes sententias in contrarium latas decernentes irritas, nisi aliud pro se habeant quam sciamus; . . prior tamen Eliensis in contemptum

auctoritatis nostræ et ordinationis prædictæ, per quædam loca religiosorum quæ visitavimus, post nos per se vel per alium circuiens, ordinationem nostram et præceptum circa resumptionem dicti officii auctoritate dictorum præsidentium totaliter revocavit, asserens temerarie religiosos ipsos nobis in hiis quæ ad eorum spectant generale capitulum non teneri. Cum itaque memoratos præsidentes nihil in præjudicium ordinariæ jurisdictionis certum sit statuere non valere, ac per detruncationem dicti officii cultus divinus videatur minui, quem volumus nostris temporibus èxaltari; fraternitatem vestram monemus et hortamur in Domino quatenus memoratum officium per omnes domos dicti ordinis in vestra diœcese existentes faciatis integre sine aliqua diminutione resumi. Injungentes vice et auctoritate nostra dicto . . . priori sub pœna animadversionis districtæ, ut in locis omnibus et singulis, quibus nostras sententias seu ordinationes ipse vel suus monachus asseruit non tenere, per se vel suum monachum ipsum officium publicet resumendum, et quod in elusionem nostræ jurisdictionis temerarie præsumpsit, caute studeat revocare. Quod si quoscumque abbates vel priores dicti ordinis præfatæ ordinationis super officio resumendo contemptores inveneritis, extunc ipsi ac majores domorum hujusmodi excommunicationis sententiam incurrant, quam in ipsos, si inobedientes fuerint, proferimus in hiis scriptis. Et tamdiu monasteria eorum interdicto subjaceant, donec ad unitatem redeuntes ecclesiæ per nos meruerint sibi gratiam absolutionis impendi. Quid autem feceritis vel facere decreveritis in præmissis, citra festum Nativitatis Domini proximo sequentis per vestras patentes literas harum continentes seriem, nobis fideliter intimetis. Valete. Datum apud Wymundeham, xv. kal. Decembris, anno Domini MCC. octogesimo, consecrationis nostræ secundo.

CXXVII.

To the Dean of Norwich and others.

1280. 25 Nov. Against persons who detain the rents of the nunnery of Carhowe. R. f. 25.

Frater J[ohannes] permissione divina, etc., dilectis in Christo filiis de Norwico, de Fleg, de Brok', de Humilierd', de Redenhale Hengham, de Carnewic, de Fyngham, de Lenha, de Becham, de Tefford, de Bresle et de Luttinglond' decanis, vel eorum vices gerentibus, salutem, gratiam et benedictionem. Querelam dilectarum in Christo filiarum . . priorissæ et conventus de Carhowe recepimus, continentem quod nonnulli iniquitatis filii, suæ salutis immemores, redditus annuos ad ecclesiam suam spectantes occultant et detinent, ac eosdem terminis debitis et consuetis ad solvendum præfatis monialibus, cum ab earum nunciis super hoc requiruntur, recusant solvere minus juste, contra libertates eisdem circa hoc concessas temere venire non verentes, in non modicum ipsarum monialium præjudicium et grave jacturam. Quocirca vobis et singulis vestrum in virtute obedientiæ et sub pœna canonica firmiter injungendo mandamus, quatenus dictorum reddituum occultatores et detentores moneatis et efficaciter inducatis ut ipsos redditus, statutis terminis, præfatis monialibus vel earum nunciis persolvant integraliter ut tenentur, et de subtractis satisfaciant competenter. Alioquin ipsos canonica monitione præmissa in singulis ecclesiis vestrorum decanatuum, diebus Dominicis et festivis, pulsatis campanis, candelis extinctis, in genere publice et sollempniter excommunicetis seu excommunicari faciatis; inquirentes diligenter de eorum nominibus, et quos in hac parte culpabiles inveneritis, ipsos servato juris ordine nominatim[1] excommunicetis seu excommunicari faciatis, tam diu præmissa exequentes donec prædicti detentores ad condignam satisfactionem pervenerint in præmissis, et absolutionis gratiam meruerint obtinere Valete. Da-

[1] *nominatim*] nominatis, MS.

tum apud Thorp juxta Norwicum, vii. kal. Decembris, anno Domini MCC. octogesimo, consecrationis nostræ secundo.

CXXVIII.

To Edward I.

A tres noble seygnur Edward, Deu grace rey de Engletere, seygnur de Irlaunde, duc de Aquitaygne, frere Johan le prestre de Caunterbire saluz en grant reverence. Sire, sachez ke par la priere le esveske de Norwiz, jeo otriay a Johan de Ausone, persone de Wimbeldon, ke il pust demurrer a Parys al escole treis auns estudiant en divinite, e ke il tant dementers apreist del Engleis pur enseygner sun poeple en lu e en tens. E il, si cumme mau reconisant grace ke jeo li ay fete, ne me fine de angoyser par diverse prieres, ke ieo li enloyngne sun terme, plus ceo crei pur mettre sa ferme a poynt, ke pur amur de la divinite. E se il ne esteit pur lamur de vostre reverence, vreiement jeo li retrerreie kant ke jeo ly ay otrie, mes nepurkant pur ceo ke vos prieres ne seient voides, quant jeo saverai comment il avera despendu les treis auns, jeo frai de greignur respit la volente Deu e la vostre, se il seit issi covenable as almes ke il ad en garde. E, sire, pur Deu mercy ne vous mellez de gens que ben de seinte iglise turnent en marchandise. Sire, Deus gard vostre seygnurie e quant ke vous amez. Ceste lettre fu escrite a Gymmynham, le jour Seynte Lucie.

[1280.] 13 Dec.

Will grant John de Ausone longer license to study at Paris, when he knows how he has spent his time there.

R. f. 94 b.

CXXIX.

To Edward I.

Excellentissimo principi domino E[dwardo], Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ et duci Aquitaniæ, frater J[ohannes], etc., salutem cum reve-

Litera captionis (*i.e.*, invocation of

the secular arm against Thos. de Aldelyme and others, excommunicated. R. f. 94 b.

rentia et honore. Excellentiæ vestræ tenore præsentium innotescat, quod Thomas de Aldelyme, laicus, et magister Ricardus de Peulisden et Ricardus Povere, clerici, ob eorum manifestas et multiplicatas contumacias pariter et offensas, majoris excommunicationis sententia auctoritate nostra meruerunt exigente justitia innodari. Qui in eadem sententia per xl. dies et amplius perseveraverint et adhuc persistunt, animo indurato, in animarum suarum periculum et aliorum perniciosum exemplum. Quocirca celsitudini regiæ supplicamus ut, cum sancta mater ecclesia non habeat quid ultra faciat in hac parte, jubeat super hoc secundum regni consuetudinem, justitiæ fieri complementum, ut quos timor Dei a malo non revocat, sæcularis saltem cohercio cohibeat a peccato. Valeat et vigeat excellentia vestra in Christo semper et Virgine gloriosa. Datum, etc.

CXXX.

To [Roger de Longespee], Bishop of Coventry and Lichfield.

1280. 13 Dec. Has authorised Ph. of Cornwall to complete the visitation of his diocese. R. f. 25 b. A. f. 150.

Episcopo Coventrensi et coadjutori suo, contra capellas regias, de commissione facta magistro Philippo:—Frater J[ohannes] etc. venerabili fratri episcopo Coventrensi et Lichfeldensi, et magistro Jordano coadjutori ejusdem, salutem, etc. Quia quocumque potestas nostra protenditur, ibidem adesse non possumus præsentia corporali, ideo quæ nobis[1] incumbunt, per tales interdum exequimur, de quorum probata industria fidem gerimus pleniorem. Hinc est quod dilectum clericum nostrum magistrum Philippum de Cornubia, exhibitorem præsentium, transmittimus ad supplendum pro nobis inchoatæ per nos visitationis nostræ officium

---

[1] *nobis*] nobis nobis in A.

in vestræ diœcese, contra illos qui contra nostram et vestram auctoritatem exemptionis privilegium usurpare contendunt. Vobis etiam et cuilibet vestrum tenore præsentium committimus et mandamus, quatenus omnes illos qui sine archiepiscopali vel episcopali auctoritate in vestra diœcese injuste sibi jurisdictionem vendicant, per excommunicationis et interdicti sententias ab exercitio jurisdictionis hujusmodi desistere compellatis. Quod si ipsos, spretis vestris monitionibus et mandatis, inveneritis imposterum jurisdictionem aliquam sine speciali privilegio aliquatenus usurpare, vel sententias excommunicationis in aliquos non obedientes eisdem proferre, vos extunc ipsos, in quos sententias hujusmodi protulerint, per vos et per alios in locis ubi expedire videritis, denuncietis publice et solemniter non ligatos, sed et sententiarum hujusmodi illicitos prolatores per usurpationem et violationem nostrorum ac vestrorum jurium in excommunicationis sententiam incidisse. In cujus rei testimonium præsentibus sigillum nostrum est appensum. Datum apud Gymingham, id. Decembris, anno Domini MCC. octogesimo, consecrationis nostræ secundo.

CXXXI.

To Philip de St. Augustino.

1280. 13 Dec. Commission to complete a process begun in the visitation of the diocese of Coventry and Lichfield. R. f. 25 b. A. f. 150 b.

Commissio facta magistro Philippo super facto capellarum:—Frater J[ohannes] etc. dilecto filio magistro Philippo de Sancto Augustino, clerico nostro, salutem, gratiam et benedictionem. Ad exequendum et supplendum fideliter pro nobis et nomine nostro processum nostrum inchoatum nuper in visitatione nostra in Conventrensi et Lichfeldensi diœcese, contra decanos, canonicos, ministros, seu vicarios capellarum de Dereby, de Salopia, de Pencriz, de Bruges, de Stafford, de Wolverenehampton et de Tetenhale, qui contra auctoritatem archiepiscopa-

lem [et] episcopalem se exemptos esse contendunt, jurisdictiones per se multiplices exercendo, secundum formam cujusdam nostræ sententiæ per nos latæ, cujus transcriptum tibi sub sigillo nostro transmittimus, vel aliam quam melius videris expedire, tibi tenore præsentium vices nostras committimus cum coercionis canonicæ potestate. Mandamus insuper ut eos quos in hac parte rebelles et in sua malitia indurato animo pertinaciter perseverare inveneris, ne ex iniquitate sua gloriari debeant, aut ecclesiastica pereat disciplina, si per te ad unitatem ecclesiæ reduci non poterunt, cites peremptorie ut infra certum diem a te statuendum coram nobis ubicumque fuerimus in nostra provincia compareant, recepturi super hoc quod justitia suadebit. In cujus rei testimonium sigillum nostrum præsentibus est appensum. Valete. Datum apud Gymmyngham, idus Decembris, anno Domini MCCLXXX., consecrationis nostræ anno secundo.

CXXXII.

To the Bishop of Chichester.

1280. 13 Dec. Desires him to pay 20*l.* to the merchants of Lucca as his share of money lent for the affairs of the bishops and clergy of the province in the time of Kilwardby.

Frater J[ohannes] etc., venerabili fratri episcopo Cicestrensi, salutem et sinceram in Domino caritatem. Cum mercatores Lucani pro negotiis communitatis coepiscoporum et fratrum nostrorum ac cleri nostræ Cantuariensis provinciæ in curia Romana promovendis, tempore bonæ memoriæ domini Roberti Cantuariensis archiepiscopi, prædecessoris nostri, eisdem prædecessori et coepiscopis certam pecuniæ summam ad ipsorum preces et instantiam mutuassent; ad cujus solutionem certis loco et terminis eis faciendam, facta prius divisione pro rata, quam quilibet episcopus tam pro se quam clero suæ dioecesis ex consensu cujuslibet ipsorum erat fideliter agniturus, iidem episcopi se firmiter obligarunt: ac vos, pro residuo portionis vos et clerum

vestræ diœcesis contingente, in viginti libris adhuc sitis R. f. 25 b.
astricti mercatoribus antedictis, ad cujus residui solu- A. f. 150 b.
tionem ipsis mercatoribus faciendam in singulis nostris congregationibus oraculo vivæ vocis vos monuimus diligenter, nec vos hactenus eisdem mercatoribus satisfacere curaveritis, nostras monitiones in hac parte voluntarie contempnendo. Vos ex abundanti monemus iterato et in virtute obedientiæ firmiter injungimus, quatenus præfatis mercatoribus vel ipsorum certo nuntio præfatas viginti libras infra quindenam a tempore receptionis præsentium integre persolvatis. Alioquin, licet inviti et dolentes, coacti tamen ex continuata dictorum mercatorum instantia, vestra hoc exigente mora, negligentia seu defectu, capellam vestram extunc in hiis scriptis ecclesiastico supponimus interdicto. Ita quod nec per vos nec per alium, durante hujusmodi interdicto, inibi liceat[1] divina officia celebrari, ulterius etiam contra vos processuri si ad nos querela perveniat iterata. De damnis etiam, expensis et interesse quæ præfati mercatores prætextu prædictæ pecuniæ suis terminis non solutæ se asserunt incurrisse, infra prædictum tempus cum eis taliter componere studeatis, ne iidem mercatores de vobis apud nos querimoniam occasione prædicta deponere compellantur. Nihilominus ad memoriam reducentes in ultima nostra congregatione nuper London' habita de communi consilio et assensu fratrum nostrorum prædictorum præsentium et procuratorum episcoporum absentium fuisse decretum, ne quis eorundem fratrum præsentium, seu procuratorum episcoporum absentium, a civitate London' recederet, donec ipsis mercatoribus pro rata portionis quemlibet episcopum ut præmittitur contingente, esset plenarie satisfactum. De die vero receptionis præsentium, et quicquid inde feceritis, nobis infra octo dies præfatam quindenam immediate sequentes, per literas

[1] *liceat*] licea, in A.

vestras patentes harum seriem continentes, in virtute obedientiæ qua nobis estis astricti significare curetis. Valete. Datum apud Gymmyngham, idus Decembris, consecrationis nostræ anno secundo.

Ista forma scribitur omnibus episcopis subscriptis.

Archiepiscopus Cantuariensis debet	xx. libras.
Episcopus Wigorniensis	viii. *l.* vi. *s.* iiii. *d.*
Episcopus Oxoniensis	lviii. marcas.
Episcopus Conventrensis	l. marcas.
Episcopus Sancti David	xix. *l.* xiii. *s.* iiii. *d.*
Episcopus Norwicensis	lvii. *l.* vii. *s.* iiii. *d.*
Episcopus Heliensis	iii. *l.* iiii. *s.*
Episcopus Landavensis	x. marcas.
Summa :—ccvii. *l.* iiii. *s.* viii. *d.*	

CXXXIII.

To [G. Giffard] Bishop of Worcester.

[1281.] 4 Jan. Explains his proceedings about the church of Chipping Norton. R. f. 50 b. A. f. 94 b.

Episcopo Wygorniensi, frater J[ohannes], etc., salutem, etc. Pro certo vos scire volumus quod ea non intendimus facere quæ vestræ caritati debeant displicere, et hoc non solum ex amore fraternalis affectionis, qua tenemur vos sicut fratrem carissimum in Domino consolari, sed etiam ex amore sincerissimo quo vos habemus præ ceteris nobis copulatum. Dudum declaratione nostra facta Radyngiæ de fratrum nostrorum consensu, quod omnes institutiones personarum factæ per locorum ordinarios in ecclesiis, quarum collatio ad summum pontificem vel ad nos per lapsum temporis erant canonice devolutæ, essent irritæ et inanes, ac nos ecclesiam de Chepyngnorton', spectantem ad collationem nostram ex causa prædicta, dilecto filio R. de Gloucestre, clerico nostro, contulissemus intuitu caritatis; magister W. de Chiryngton', clericus vester, coram nobis comparens, literas institutionis de se factæ in dicta ecclesia per venerabilem fratrem nostrum Lyncolniensem epi-

scopum exhibuit, asserens nos ad collationem prædictam indebite processisse, pro jure suo prætendens quod dominus Nicholaus de Wodeford', qui nuper dictam ecclesiam detinebat, fuit in eadem secundum formam Lugdunensis concilii canonice institutus. Ad quod probandum sumptum quoddam habitum ut dicebat de matricula bonæ memoriæ Ricardi Lincolniensis episcopi, sub sigillo venerabilis fratris nostri nunc O. ejusdem loci episcopi, coram nobis judicialiter offerebat. Verum cum constaret nobis ex descriptione generali quam idem Lincolniensis episcopus virtute decreti nostri facti Radingiæ nobis fecerat, prædictum Nicholaum ipsam ecclesiam nomine custodiæ tantummodo tenuisse, quam quidem descriptionem sequentes, eandem ecclesiam contulimus, prout ad nos spectabat, nostro clerico memorato, plenam fidem præfato sumpto memoratæ descriptioni dilucide repugnanti, non duximus adhibendam. Cumque præfato magistro W. hoc specialiter petenti terminum dedissemus ad probandum veritatem eorum quæ tenor dicti sumpti plenius continebat, idem magister deliberatione habita, de probatione hujusmodi omnino desperans, omne jus quod sibi ratione institutionis de se factæ in dicta ecclesia competiit vel competere poterit quoquomodo, commodo etiam possessionis quam de facto in dicta ecclesia nactus fuerat occasione præfatæ institutionis, quam professus est per scripturam publicam contra præfatum decretum nostrum, in nostri juris injuriam, illicite attemptatam, pure, sponte, absolute in manus nostras ac simpliciter resignavit. Quocirca fraternitati vestræ, quam omni reverentia prosequi volumus et amore, non displiceat quod est factum. Quoniam enim promotionem dicti clerici vestri vos affectare cognoscimus, nos contemplatione vestri sibi gratiam quam alias facere concepimus, cum opportunitas aderit, faciemus. Datum apud Cokesford', ii. non. Januarii, etc.

CXXXIV.

To the Prior of Christchurch.

[1281.] 5 Jan. Hopes to spend Easter with him, as the king is not going to France next summer, especially if there is peace or truce between the kings of France and Spain. R. f. 26. A. f. 128 b.

Frater [Johannes] etc., fratri Thomæ priori Christi Cantuariensis et ejusdem loci capitulo,[1] salutem, gratiam et benedictionem. Quamvis a caritate vestra dudum fuerimus invitati, ut ad vos videndos et consolandos[2] dirigeremus celerius gressus nostros, necessitate tamen multiplici in aliud perurgente, nondum valuimus mutuum circa hoc complacitum adimplere. Intendimus autem, si jubeat Altissimus impedimenta cessare, vobiscum celebrare Pascha proximum, pro eo quod dominus rex non intendit æstate sequenti transfretare, præsertim si pax vel treuga inter reges Franciæ et Hispaniæ sit firmata. Obsecramus igitur per Christi misericordiam, ut sic invenire possimus vos sobrie, juste ac pie Domino famulantes, ut honorem ecclesiæ præ ceteris in Anglia sublimatæ consonis moribus exaltetis, ut sicut videlicet cathedræ magisterio vos Dominus præ ceteris sublimavit, sic conversatio præstantior honoret cathedram, ne de macula pestilentiæ arguatur. Et tu, frater Thomas, prior ecclesiæ Salvatoris, quem idcirco absolvi ad tempus a vinculis temerarii juramenti, ut per te refloreat quod marcuerat et fœtebat, sic argue et obsecra in omni patientia et doctrina ut non debeamus tibi cum venerimus errata omnia imputare. In correctionibus igitur viriliter te habeas et prudenter, agens omnia de illorum consilio seniorum quos nulla macula criminis noveris infamatos.[3] Et si in officiis quispiam constitutus,[4] quorum provisio nostræ ordinationi reservata dinoscitur, aliquem vel aliquos inveneris contumaces adversarios honestatis quod non credimus, quamvis hujusmodi sint auribus nostris multipliciter instillata, volumus et man-

---

[1] *capitulo*] capitulum, A.
[2] *consolandos*] consolendos in A.
[3] *infamatos*] inflammatos in A.
[4] *constitutus*] constitus in A.

damus ut nisi tertio moniti in capitulo ab insolentia resipuerint, licentiam habeas non absolvendi, sed interim eos ab officio suspendendi, donec humilitati didicerunt in sanctorum medio et sanctissima congregatione dignis Deo excubiis famulari. Quia igitur, carissimi, solam in vobis Dei quærimus gloriam, et vos toti mundo honorabiles exhibere, obsecramus multis angustiis circumsepti, quatenus in hoc solummodo nos dignemini consolari, scientes quod nullo modo possetis majus nobis gaudium procurare. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Crek', nonis Januarii.

CXXXV.

To the Bailiff of South Malling.

1281. 8 Jan. Forbids his molesting poachers at Ringmer, if they are doing the penance enjoined. R. f. 71.

Frater [Johannes], etc., ballivo suo de Suthmalling', salutem, gratiam et benedictionem. Si Symon Le Bunde et Galfridus le Chaunterell', qui parcum nostrum de Ryngmere intrarunt et quandam feram ibidem ceperunt, pœnitentiam quam eisdem injunximus per dilectum filium . . decanum de Suthmallyng' nostris literis exequendam peregerint vel sint in faciendo eandem, vobis mandamus quatenus eosdem decetero ea occasione nullatenus molestetis, vel faciatis aliqualiter molestari. Valete. Datum apud Suthmere, vi. id. Januarii, consecrationis nostræ anno secundo.

CXXXVI.

Visitation.

1281. 10 Jan. Sentence of excommunication against those who

In nomine Domini, Amen. Licet jam pridem lata sit excommunicationis sententia in omnes illos qui libertates ecclesiasticas violant seu perturbant, nos tamen frater [Johannes], etc., qui speciali zelo ducimur, ut tenemur, ad Cantuariensem ecclesiam, cui auctore Al-

impede his visitation.
R. f. 26.
A. f. 129.

tissimo præsidemus, in omnes illos qui visitationem nostram præsentem seu jurisdictionem Cantuariensis ecclesiæ in visitatione præsenti impediunt indebite vel perturbant, vel jura nobis seu eidem ecclesiæ Cantuariensi debita de consuetudine vel de jure subtrahere moliuntur, aut in damnum vel jacturam nostram seu ecclesiæ nostræ Cantuariensis aliqua machinantur, excommunicationis sententiam proferimus in hiis scriptis. Lata et lecta est hæc sententia in ecclesia parochiali de Wocking', die iiii. idus Januarii, anno a Nativitate Domini millesimo cc. octogesimo, indictione ix. Præsentibus magistro W. de Corneria, domini papæ capellano, Johanne de Lacy, Nicholao de Knouvile, Anselmo de Estria, Johanne de Bekingeham, Adam de Rouseby, Johanne de Exonia, Ricardo de Glovernia, clericis, et aliis quampluribus vocatis specialiter et rogatis.

CXXXVII.

Injunctions for the Prior of Cokesford.

1281.
10 Jan.
Appointing persons to assist him, and restricting hunting and chess playing.
R. f. 223 b.
A. f. 169 b.

Frater [Johannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, dilectis filiis priori et conventui de Cokesford, ordinis S. Augustini, salutem, gratiam et benedictionem. Ex officii nostri debito nuper vestrum collegium visitantes, quædam ibi invenimus remedio indigentia festinato. In primis siquidem, te . . . priorem audivimus de negligentia multiplici inculpari, tum in spiritualibus, et circa te ipsum, quod sacras vigilias non frequentas, divinique cultus prout teneris sinceritatem minime æmularis, et circa alios, dum non sine grandi pernicie negligis delinquentes corripere, sedare scandala, et ad gyrovagationem pronos in claustri distringere disciplina. Propter quod de subditis tuis scandala et ridicula per patriam oriuntur, dum te negligente cursitantes cum canibus, convivia frequentantes, colloquen-

tes mulierculis, religionem suam faciunt subsannari, ut pro ipsis dicatur illud propheticum, "Viderunt eam "hostes et deriderunt sabbata ejus."[1] Tum in temporalibus non satis sollicite redditus domesticos colligendo, nec conventus tui consilio communicans in agendis, nec[2] reddens de expensis tuis vel sumptibus rationem, et, quod in tuo est senio verecundum, canes sequi diceris plusquam libros. Quocirca tuam segniciem volentes aliena industria excitari, adjungimus tibi discretos viros fratrem Johannem quondam . . . officialem domini . . . episcopi Northwycensis et fratrem . . . subcelerarium, ut sine ipsorum consilio nihil agas notabile, et ipsi tibi consulant bona fide; vocantes alios nihilominus cum oportet et eis videbitur, ad consilium in majoribus negotiis dirigendis. Quod tam tibi quam ipsis in virtute obedientiæ præcipimus, adeo ut si contrarium scienter præsumpseris attemptare, ab officio sis suspensus donec per loci diœcesanum fueris restitutus. Fratrem etiam Johannem prænominatum, tuum esse volumus interpretem in hiis quæ sunt majoris ponderis in capitulo proponenda. Licet autem libertatem venationum vestrarum velimus vos integram custodire, nolumus tamen ut vos aut vestrum aliquis canes sequamini peditantes, sed in equis tantum, ne dissolutionis vel suspecti diverticuli occasio præbeatur; nec alicui canonico huic exercitio permittimus indulgere, nisi quando priorem associat præsentialiter talibus indulgentem. Et quicunque contrarium præsumpserit facere, ipsum ab ingressu ecclesiæ suspendimus donec in pane et aqua jejunaverit die una. Et si secundo insolentiam consimilem præsumpserit iterare, duobus diebus in pane et aqua jejunet, priusquam divinis officiis se audeat immiscere, et sic gradatim, crescente hujusmodi insolentiæ numero, pœnam jejunii consimiliter præcipimus augeri, suspensionis vinculo innodantes omnes illos qui scienter post hujusmodi cul-

[1] Lamentationes, I. 7. | [2] *nec*] ne in R.

pam hujusmodi ordinationis nostræ contempserint disciplinam. Illos insuper qui de mulierum infami consortio sunt notati, domi præcipimus retineri, excepto casu necessitatis publicæ; quo incidente, eis socios adjungi præcipimus de simili crimine non notatos, qui et per obedientiam teneantur cum redierint priori excessus eorum, si quos viderint, fideliter intimare, ut ab ipso taliter compescantur, quod nullum valeat ex hoc scandalum suscitari. Si qui vero cum mulieribus, de quibus notati fuerint suspectum, habuerint colloquium, vel accessum in earum domibus, vel etiam alienis publice vel private, nisi possint certis indiciis vel testimoniis suam innocentiam declarare, pro convictis habiti puniantur, sicut alii pro lapsu carnis consueverunt juxta morem ordinis castigari. Præcipimus insuper infirmos melius quam hactenus procurari; fractores silentii notabiles, panis et aquæ jejunio castigari. Minutos tantummodo ibi bibere ubi mane et vespere cibum sumunt, quod etiam facere non liceat nisi in refectorio vel infirmitorio, vel in prioris camera præsentis seu absentis de ejus licentia speciali. Arceantur autem sæculares, ut quanto minus fieri poterit in refectorio cibum sumant. Mulieres etiam claustrum et interiores officinas ingredi minime permittantur, præter magnas dominas et nobiles magna circumdatas comitiva, quæ repelli sine scandalo non valerent. Et quicumque aliam vel alias introduxerit in contemptum hujus ordinationis nostræ, ipsum ab omni communitate fratrum suspendimus, donec in pane et aqua jejunaverit die una. Nullus etiam frater sine licentia claustrum exeat, et præcipue nulli liceat prioratus exire januam sine licentia præsidentis, et societate sibi idonea assignata. Et quicunque huic ultimo contrarium facere præsumpserit, per quindecim dies a communitate fratrum irrefragabiliter separetur, recepturus diebus singulis disciplinam, et in terra sedens nihilominus comesturus. Et quia ad hoc deputati estis, qui misericordiam Dei in nocturno et diurno officio pro

populo et vestris benefactoribus imploretis, præcipimus ut ad officium totum studeatis cum omni diligentia convenire. Et tu, prior, nisi circa hoc negligentes studeas cum severitate debita castigare, scias tibi iram Altissimi imminere. Cujus rei gratia facias officium omnes repetere et reddere juxta consuetudinem ordinis nescientes. Scaccorum autem ludum et consimilia scurrilia solatia vobis omnibus, occasione Roberti de Hunstaneston', perpetue inhibemus, quod si ipse vel vestrum aliquis contrarium præsumpserit attemptare, ipsum ad ingressu ecclesiæ et omni actu legitimo suspendimus, donec tribus diebus in pane et aqua jejunaverit, omni dispensatione circa hoc cuilibet subdito nostro penitus interdicta. Hæc pauca pro multis vobis scribimus, ceteris nihilominus quæ specialibus personis in capitulo injunximus in suo robore duraturis. Hanc autem nostræ ordinationis paginam præcipimus scribi in martilogio, et coram vobis in vigilia cujuslibet festi duplicis in capitulo post lectum martilogium recitari, et singulis visitationibus ostendi visitantibus, ut videatur qualiter observentur. Quod si aliquis sponte, scienter et maliciose surrepserit, ipso facto sit excommunicationis vinculo innodatus. Reservamus nobis nihilominus potestatem addendi prædictis, minuendi pariter et mutandi, transferendi etiam personas incorrigibiles ad loca alia, in quibus secundum suorum exigentiam meritorum regulari subjici valeant disciplinæ. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Suthmere, iiii. id. Januarii, consecrationis nostræ anno secundo.

CXXXVIII.

To [R. de Gravesend] Bishop of London.

Frater J[ohannes] permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ, etc., venerabili in Christo fratri domino . ., Dei gratia Londoniensi episcopo, salutem et fraternæ [1280–1.] Concerning the hanging of

a clerk by Sir Hamo de Hauteyn, and Peckham's refusal to confirm the election of the bishop of Winchester.

R. 26 b.
A. f. 129 b.

caritatis in Domino continuum incrementum. Fraternitati vestræ significamus nos dominum Hamonem de Hauteyn[1] militem, redarguisse super eo, quod quendam clericum, ut scitis, tradidit suspendio, contra ecclesiasticas libertates. Qui nobis constanter asseruit quod dictum suspensum penitus ignoravit usque ex post facto privilegio clericali gaudere. Unde se penitus gratiæ nostræ supposuit et ecclesiasticæ disciplinæ, et quia in hujusmodi negotio quendam civem Londoniensem habuit collegam, ut asserit, cujus nomen penitus ignoramus; vos attentius exhortamur in Domino quatenus, nomen prædicti collegæ et facti veritatem plenius inquirentes, ipsum secundum Deum et justitiam taliter puniatis, pensantes diligenter circumstantiam scientiæ et ignorantiæ, quod tanti scandali immanitas extinguatur. Ad hæc quoniam nuper examinavimus negotium Wintoniensis electi, cujus electionem timemus adhuc de jure debere pati repulsam, quidam ejus advocati vobis noti nobis, ut audivimus, comminantur, quod si ipsius electionem non duximus confirmandam, ea quæ circa personam ceterorum coepiscoporum nostrorum per nos hactenus confirmatorum,[2] in quibus factis facies hominum per Dei gratiam non timemus, sedi apostolicæ intimabunt. Licet itaque in vestræ examinatione electionis satis rigide, sicut et in ceteris nos habuerimus, tamen aliqua sunt nobis postmodum intimata, quod tempore vestræ[3] electionis aliqua vel aliquid diviseratis vel etiam tenebatis, quæ nobis in examine non dixistis. Verum licet hiis fidem non adhibeamus, credentes potius ea ex malitia quam ex caritate dicta fuisse, quia tamen malevolorum susurriis et falsiloquiis est veritatis indiciis obviandum, caritatem vestram in Domino exoramus ut nobis super hoc veritatem plenius rescribatis, nihilominus procuratores vestros in Romana curia existentes de facti hu-

---

[1] Hamonem B. in A.
[2] Sic in MS.
[3] *vestræ*] vestræ vestræ, R.

jusmodi veritatem instruentes, ut si contingat de hiis in Romana curia susurrium suscitari, veritatis assertione reprimant obloquentes.

CXXXIX.

To the Bishop of Coventry and Lichfield.

Frater J[ohannes], etc. venerabili fratri domino Conventrensi et Lychfeldensi episcopo, salutem etc. Sollicitudinis nostræ studium circa diversa diffunditur,[1] et inter cetera ad statum vestrum oculos mentis erigimus, quem cupimus in Domino prosperari. Ad ea autem citius nos convertimus, per quæ magis honori vestro prospicitur et facilius extingui poterit scandalum in futuro. Nostis igitur quod dum apud vos visitationis officio fungeremur, ad aures nostras de officialibus et ministris vestris aliis varia pervenerunt, quæ fama volitante, licet forte [præter] conscientiam vestram, ut credi poterit, fuerant divulgata, propter quod sine læsione conscientiæ et gravi nostro ac vestro periculo pertransire non possumus quin remedium aliquod præparamus. Unde in primis vobis et officialibus ac ministris vestris quibuscunque, simpliciter interdicimus quascunque extortiones, exactiones et receptiones pecuniarias nisi in casu et forma quibus permittunt canonicæ sanctiones. Pro insinuationibus vero testamentorum nihil omnino petatur, ultra quam jura permittunt. Bona etiam decedentium ab intestato, solutis primo expensis funerariis et ære alieno, propinquis defuncti et aliis pauperibus pro anima ipsius fideliter erogentur, ita quod in nullos privatos usus aliquatenus convertantur. Consuetudines siquidem pravas, seu potius corruptelas, et contrarium seu diversum modum decimandi quantum vobis Deus dederit extirpetis; ita quod per totam diœcesem unanimis modus, si fieri poterit, observetur, ut subditi vestri in tran-

[1280–1.] Forbids him and his officials exacting more than legal dues, and desires him to take a suffragan. R. f. 26 b. A. f. 151.

---

[1] *diffunditur*] diffunduntur, R.

quillitate et quiete pacis famulentur Auctori. Ceterum quia manifesta corporis debilitas, quod dolemus, ad exequendum aliqua quæ pastoris incumbunt officio, vos reddit impotentes, mandamus quatenus de suffraganeo episcopo sciente et valente, sine morosæ tarditatis dispendio, vobis providere curetis, qui diœcesem vestram omni anno quoadusque in regimine illius ecclesiæ persistere vos contingat, ubi et quando opus fuerit circumeat prædicando, ecclesias dedicando, virgines consecrando, ordines celebrando, parvulos confirmando, et alia exequendo quæ ad episcopale officium requiruntur. Præsertim cum ipsa diœcesis, ut per experientiam novimus, præ ceteris indigeat diligenti et frequenti præsentia pastorali. Ad hæc vobis districte prohibemus ne beneficium aliquod cum cura vel sine cura absque coadjutoris vestri consilio pariter et consensu expresso cuiquam conferatis; qui, inquam, coadjutor vester potestatem non habeat in quem consentiendi cui aliquid obviet teste conscientia de canonicis institutis. Et si quid vel per vos vel per coadjutorem vestrum in collatione beneficiorum secus fuerit attemptatum, exnunc decrevimus irritum et inane. Ad hæc, si recolitis, magistrum J., archidiaconum Cestriæ, vobis coadjutorem dedimus ad vestri requisitionem et solatium de gratia speciali, quem quia non debet propriis stipendiis laborare, satis moderatam pro labore suo ad sui sustentationem portionem assignamus annuatim et præsenti pagina confirmamus, scilicet c. marcas, quas sibi ad duos anni terminos, scilicet ad festum Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ et ad festum Nativitatis Domini, absque omni dilationis vel turbationis tædio, sub pœna dupli, pro æqualibus portionibus solvi præcipimus et assignari. Datum, etc.

CXL.

To the Chancellor of the University of Oxford.

Frater J[ohannes], etc. discreto viro cancellario universitatis Oxoniæ salutem et sinceram in Domino caritatem. Quia Michaelem de Norhampton, executorem testamenti inclytæ recordationis Ricardi illustris regis Allymanniæ, propter multiplicatam contumaciam justitia exigente excommunicamus; vobis mandamus firmiter injungentes quatenus eundem Michaelem per omnes ecclesias et scholas universitatis supradictæ diebus Dominicis festivis et aliis, vice et auctoritate nostra, excommunicatum denuncietis seu faciatis denunciari, et ab omnibus arctius evitari, donec a nobis aliud receperitis in mandatis. Valete.

1281. 15 Jan. Orders him to declare Michael de Norhampton, executor of Richard king of Almain, excommunicated. R. f. 26 b. A. f. 151 b.

Datum apud Castelacre, xviii. kal. Februarii, consecrationis nostræ anno secundo.

CXLI.

To Thomas de Weyland, Justice.

A sun cher ami sire Thomas Weyland, justise le rey, frere Jan, prestre de Caunterbyr', saluz e bon amur. Sire, se il vus sovient, jo vus premis ke pur nul sequestre jeo ne lerreie ke jeo ne feise a Robert de Lyttlebyr', nostre clerc, rendre les bens de se eglise de Cornwaill'; ne ceste volente jeo ne chaungey unkes, dunt jeo me pleyn de ly de ceo ke il fist les gens atacher devant le viscunte, ke avoyent les bles achates. De autre part jo ay entendu ke il nad geres ke il ne receut une eglise en prejudice de mey, pur quey il est cheit en escumenge, se ceo est veirs. Pur quei, se ceo est veirs, jeo vus maund cumme a amy, ke vus facet ces choses amender, issi ke il ne coveyngne pas ke jeo y mette la meyn. Oveskes ceo, sire, vus mey man-

1281. 20 Jan. Complains of the conduct of Robert de Lyttlebyr, his clerk. R. f. 26 b.

dastes ke jeo feise venir devant vus un clerk qui nad nul benefice en ma evesche, ne en ma jurisdiccion ke jo sache, sicum jeo vus mand au dos de la lettre. Saluz, a Deu vus comande. Datum xiii. kal. Februarii apud Geywode.

CXLII.

To the Official of the Bishop of Exeter.

1281. 20 Jan. For the surrender of Culmstock church by Robt. Everard, who has married. R. f. 49 b.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio . . officiali domini Exoniensis episcopi, salutem, gratiam et benedictionem. Nuper magistrum R[obertum] Everard', quondam canonicum ecclesiæ Exoniensis, peremptorie citari fecimus, ut certa die coram nobis legitime compareret, nobis super quibusdam ex officii nostri debito sibi objiciendis responsurus, qui per Thomam de Honespill', procuratorem suum cum sufficienti mandato, comparuit coram dilectis filiis magistris Alano de Freston', archidiacono Nortfolch', Johanne de Lacy, legum professore, ac canonico Lyncolniensi, Reynerio de Florentia, canonico Lichfeldensi, et Anselmo de Estria, clericis et consociis nostris, vice nostra fungentibus in hac parte. Et cum magistro Roberto prædicto in persona procuratoris sui prædicti per dictos commissarios nostros vice seu nomine nostro fuisset objectum, quod idem magister Robertus, quondam ecclesiam de Colmstok' cum villa ejusdem sibi annexa et pertinentiis utriusque, a capitulo Exoniensi ut concanonicus et confrater tunc ejusdem ecclesiæ, secundum consuetudinem prædictæ ecclesiæ ad firmam suscepit, et quod postea dimisso clero quandam mulierem duxit in uxorem, cum qua stat matrimonialiter copulatus, ecclesiam antedictam cum omnibus juribus et pertinentiis suis, in prædicti capituli præjudicium non modicum et suæ animæ periculum et scandalum plurimorum, prædicto conjugio non obstante, nihilominus detinendo; super quibus per procuratorem prædictum litis contestatione legitime facta,

et recepto ab eodem corporali juramento de calumpnia seu de veritate dicenda, et super præmissis juris ordine in omnibus observato, præfati commissarii nostri auditis quibusdam confessionibus dicti procuratoris ad interrogationes eorundem factis, et plenius intellectis meritis omnibus negotii memorati, magistrum Robertum prædictum ad restitutionem præfatæ ecclesiæ cum omnibus pertinentiis suis plene et absolute capitulo Exoniensi faciendam cum satisfactione subtractorum per sententiam præcepti condemnarunt. Nos autem volentes dictam sententiam sicut justam et canonicam executioni debitæ demandari, discretioni vestræ committimus et mandamus sub pœna majoris excommunicationis, quam in hiis scriptis in personam vestram proferimus si in nostro præsenti mandato fideliter exequendo negligens fueritis vel remissus, quatenus magistrum Robertum prædictum moneatis ac efficaciter inducatis ut ecclesiam de Colmstok' prædictam, cum omnibus pertinentiis suis, infra tres dies post monitionem vestram sibi faciendam plene et absolute restituat, et quod de omnibus subtractis indebite prædicto capitulo infra primam Dominicam Quadragesimæ proximo futuræ satisficiat competenter. Alioquin ipsum, quem extunc ut nunc in hiis scriptis excommunicamus, in locis omnibus ubi videritis expedire, pulsatis campanis, candelis accensis, excommunicatum publice et sollempniter denuncietis et denunciari faciatis, quousque a nobis beneficium absolutionis meruerit obtinere ac dicto capitulo super præmissis omnibus ut præmittitur satisfecerit competenter. Et quid inde feceritis nobis per vestras patentes literas harum seriem continentes, citra mediam Quadragesimam proximo venturam fideliter intimetis. Datum apud Geywode, xiii. kalend. Februarii, anno Domini MCC. octogesimo, consecrationis nostræ secundo.

CXLIII.

To P. his Official.

[1280–1.] 26 Jan. Will search the archives about wardships when at Canterbury. Will hold an ordination at Sudbury in the first week in Lent. Asks him to ascertain whether the merchants of Sens will lend money. R. f. 26. A. f. 129 b.

Frater J[ohannes], etc. dilecto filio magistro P., officiali nostro Cantuariensi, salutem, gratiam et benedictionem. Literarum vestrarum inspecto tenore cum diligentia et plenius intellecto, vestram gratam et ferventem sollicitudinem circa negotia nostra et conservationem jurium ecclesiæ nostræ adhibitam, sicut ex processibus vestris, quos ipsarum literarum series declarat, oculata fide perpendimus, merito duximus commendandam. Verum privilegia aliqua penes nos ad præsens non habemus quæ de tuitionibus faciant mentionem, sed in brevi Domino opitulante erimus Cantuariæ, ubi privilegia nobis et ecclesiæ nostræ indulta in æde sacra sunt deposita, et tunc in archivis nostris rimari faciemus, si forte, ut bene credimus, aliqua inveniantur quæ vel nos satis munire vel juvare debeant in hoc facto. Videtur autem nobis et consilio nostro quod interim procedere debeatis sicut satis caute et laudabiliter inchoastis. Proviso super omnibus quod status ecclesiæ nostræ et modus hactenus obtentus, consideratione tamen habita ne nimis rigide procedatur, inviolabiliter observetur. Nec vos, ut videtur nobis et nostris, multum movere debent illæ literæ apostolicæ tacita veritate et falsa suggestione impetratæ, quibus planum est, etiam si alias non essemus muniti, jus nostrum consuetudinarium prævalere. Ceterum noveritis quod prima septimana Quadragesimæ proponimus volente Domino apud Subir' ordines celebrare, unde clericos nostræ diœcesis ordinandos præmunire poteritis, ut tunc veniant recepturi ordines si sibi viderint expedire. Porro recolimus quod alias nobis sermonem fecistis de mercatoribus Senonensibus, de quibus spem concepistis quod nobis pecuniam mutuarent, propter quod ex corde vos rogamus quatenus habeatis colloquium cum eis si velint nobis de pecunia subvenire

de quanta summa et ad quod tempus. Credimus enim quod in quindena Paschæ indigebimus mille librarum. Unde quid super hoc feceritis nobis quam cito poteritis rescribatis. Valete. Datum vii. kal. Februarii apud Derham.

CXLIV.

To [Richard de Gravesend,] Bishop of London.

Frater J[ohannes] permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, venerabili fratri domino R[icardo] Dei gratia Londoniensi episcopo, salutem et sinceram in Domino caritatem. Regratiamur[1] vobis de scripta mihi super subdecanatus Lincolniensis statu certius veritate, cui dolens adhæreo, novit Deus. Quamvis tamen sincerissime diligam magistrum Ricardum gerentem nomen electi Wintoniensis, magis tamen diligo veritatem, nec est aliquis in Anglia constitutus quem in casu suo positum confirmarem. Testimonium autem vestrum, quod experientia non patitur vacillare, rogo et in virtute obedientiæ injungo, ut mihi vestris patentibus literis rescribatis. Sicut et fecit dominus Lincolniensis quamvis invitus et dolens, sed præponens familiari affectui veritatem. Credo enim quod tandem nisi mihi parueritis, oportebit vos certificare summum pontificem super ipso. Præterea, carissime domine, noveritis quod nec vobis nec alteri habeo propositum derogandi, ut in facto de Waleden' aliquod vobis me credo præjudicium irrogasse, quamvis advocati operarii subdoli, ut loquar pro pluribus, vobis aliud suggerunt imprudenter, nec ut vos scribitis, in commissione facta magistro Johanni de Lacy correctionis auctoritas ex visitationis pendens residuo expiravit. Hæc enim arctatio restringit utique judices delegatos, ut functi[2] officio non redeant in id ipsum. Ordinariis autem competit nihil reputare factum quam-

[1281.] 30 Jan.

Cannot confirm Richard elect of Winchester. Has not acted to his prejudice about Walden nor Bardney.

R. f. 173. A. f. 70 b.

---

[1] *Regratiamur*] regratior. A. | [2] *functi*] finito, A.

diu aliquid superest faciendum. Et quia prædicta commissio correctionis factæ evacuavit effectum, nulli feci præjudicium, si visus sum, quod cœperam, consummare, præsertim de prudentum virorum mihi assistentium consilio, qui celebrioris sunt tituli, quam illi vestri ut existimo advocati. Consimili etiam jure complevi in ecclesia de Bardeneye quod meus inchoaverat prædecessor, et hoc a Cantuariensibus archiepiscopis fieri consuevit, quorum libertatem scriptam nolitis obsecro meis temporibus oppugnare. Quod si fieret, excitaretis plurimos in cachinnum. Melius est igitur, ut subditos studeatis corrigere delinquentes, quam contra libertates Cantuariensis ecclesiæ caput erigere cursus vestri, quas servare tenemini professionis proprio juramento. Et si quis vobis circa hæc remaneat scrupulus, melius ut collatione nostra mutua deleatur, quam deducatur in tumultum episcopalis collegii, pro quo in enervationem juris mei nullatenus consentirem. Valeat vestra fraternitas in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Tyfford, feria quinta ante Purificationem Beatæ Virginis, consecrationis nostræ anno secundo.

CXLV.

To the Prior and Convent of Christchurch, Canterbury.

1281. Has heard scandalous reports about the monastery. R. f. 27. A. f. 10.

Frater J[ohannes] etc., dilectis in Christo filiis fratribus priori et capitulo ecclesiæ nostræ Cantuariensis, salutem, gratiam et benedictionem. Si recolit vestra prudentia, promiseramus de certo stabili, ad vos juxta mutuum desiderium, expleto Conventrensis visitationis officio, accessisse, nullis in contrarium precibus inclinati, donec vestro præcurrente assensu coacti sumus ad partes alias, non sine multiplici gravamine, declinare, et nunc parliamento expleto, ratione multiplici ad vos direxissemus habenas, nisi quia post Natale sequens transfretaturo principi, ut decernit, necesse habebimus,

volente Domino, ei usque ad erecta carbasa impendere comitivam, et tunc poterimus Paracliti adjutorio pacis vos vinculo, si corda habueritis carnea, non lapidea, consolari. Rumor tamen lugubris per sæculares personas varias nostris insonuit auribus ac testimonia fidedigna, quod quidam vestrum sanctum Christi infamant collegium et suscitant scandala detestanda, de incontinentiæ vitio plurimorum. Cui relatui, quamvis fidem minime duxerimus adhibere, scimus tamen non sine mala specie ac suspectis consortiis et colloquiis hujusmodi infamiam diabolum suscitasse, quod non sine tua, fili prior, credimus negligentia provenisse. Causaris forsitan te ligatum tuo temerario juramento, quo te patrem tuis quos habes regere filiis subjecisti, aliis econtra asserentibus te ipsorum consiliis juxta juramenti debitum non parere, ex quibus periculum tibi impingitur perjurii, et dissolvi dicitur vinculum monasticæ disciplinæ. Quibus periculis interim obviantes, a prædicto juramento non te simpliciter absolvimus, sed donec ad nostram ecclesiam veniamus pro erratis, prout dabit Altissimus, reformandis, ad ipsum te volumus non teneri, ut libere sedes scandala, disponas negotia, etc.

CXLVI.

To the Bishop of Coventry and Lichfield.

1281. 11 Feb.

Desires him to reunite the church of Ottokeshale which he has unlawfully divided.

R. f. 27 b. A. f. 152.

Frater J[ohannes], etc. venerabili fratri domino R[ogero] Conventrensi et Lichfeldensi episcopo, salutem et sinceram in Domino caritatem. Dum nuper in vestra diœcese visitationis fungeremur officio, nobis perlatum extitit fidedigno relatu, quod vos in ecclesia de Ottokeshale[1] quandam sectionem fecistis pro tempore vestro, post factam inhibitionem sectionum hujusmodi a legato, cujus[2] rei causa tunc providissemus de ipsa

[1] *Ottokeshale*] H. in A. | [2] *cujus*] cui, MSS.

ecclesia, nisi quia domino Eadmundo patrono ejusdem deferre voluimus in hac parte. Unde eidem ibidem diximus ut ad ipsam ecclesiam tanquam de jure vacantem personam idoneam præsentaret. Cum autem dicta sectio, si est ita, nullo modo permitti possit aut debeat sustineri, tanquam communi juri contraria, fraternitatem vestram requirimus et exhortamur in Domino, vobis nihilominus in virtute obedientiæ firmiter injungendo mandantes, quatenus præfatam ecclesiam reintegrare et ad statum pristinum reducere studeatis. Quod etsi auctoritate nostra facere possemus in pœnam defectus vestri, si est ut dicitur, vobis tamen ad præsens duximus committendum, vocatis illis etiam qui dictam ecclesiam detinent, et amotis, nisi aliquo privilegio sint muniti, personam quam patronus ejusdem præsentandam duxerit ad eandem, si ei nihil de canonicis institutis obviet, admittatis. Quid autem super hiis inveneritis et duxeritis faciendum nobis per latorem præsentium fideliter rescribatis. Valete. Datum apud Hemenhale, iii. idus Februarii, anno Domini MCC. octogesimo, consecrationis nostræ secundo.

CXLVII.

To the Prior of Yarmouth.

1281. 17 Feb. Asks for evidence about extortion practised by his (the archbishop's) clerks. R. f. 28. A. f. 152 b.

Frater J[ohannes], etc. priori de Gernemuta salutem, etc. Licet in nostræ visitationis processibus quantum nobis a Deo permissum est, caveamus, et solicite meditationis studio satagamus, ut non nostra sed quæ Dei sunt quæramus, tantummodo aut per nos aut nostros nostri subditi non graventur. Intelleximus tamen, de quo plurimum admiramur, quod quidam clerici nostri ab aliquibus villæ de Gernemuta, contra voluntatem nostram et inhibitionem quam ubique facimus, quasdam pecunias sive munera receperunt. Quocirca vobis in virtute obedientiæ et sub pœna animadversionis dis-

trictæ firmiter injungendo mandamus, quatenus publice et solempniter in ecclesia vestra moneatis omnes illos parochianos vestros in villa de Gernemuta, sub pœna excommunicationis, quam eos incurrere volumus si tacuerint veritatem, ut si aliquis eorum quicquam nostris clericis, qui ibi nostro nomine visitarunt, vel alicui nomine eorum dederit vel promiserit, hoc infra decem dies a monitione vestra vobis aut nobis revelare ac dicere non omittant. Ac quid et quantum fuerit quod dederint, promittimus enim fideliter ipsos circa hoc servare indempnes, et sibi restitutionem facere de solutis. Quid autem super hiis inveneritis, et qualiter mandatum nostrum in hac parte fueritis executi, nobis infra xv. dies post receptionem præsentium fideliter rescribatis, cum nominibus tam solventium quam etiam receptorum. Idem intelligimus ut, si aliquis qui non sit de familia nostra ibidem jurisdictionem aliquam exercuerit nomine nostro, hoc nobis etiam rescribere non tardetis. Hoc autem de die in diem ita efficaciter exequamini, ut toti populo innotescat et nos valeatis super hiis reddere certiores. Valete. Datum apud Toftes, xiii. kal. Martii, consecrationis nostræ anno secundo.

CXLVIII.

To the Bishop of Norwich.

1281. 19 Feb.

Desires him to stop the extortions practised by his officers.

R. f. 173. A. f. 143 b.

Frater J[ohannes], etc., venerabili fratri domino W[illelmo], Dei gratia Norwicensi[1] episcopo, salutem, et sinceram in Domino caritatem. Intimatum est nobis ex relatu valentium personarum Donewicensis municipii quod quidam officiarii vestri, præcipue H. Hemelyn[2] et interdum magister J. de Fereby, burgenses ipsius loci gra-

---

[1] *Norwicensi*] Nowic', in A.

[2] *Hemelyn*] Hamelyn in A.

vant frequenter plurimum inhumane. Cum enim plerumque quidam eorum de criminibus ecclesiasticis accusantur, prænominati clerici vestri multipliciter eos vexant. Primo quidem in dicendo eis purgationem onerosam nimis, et in locis remotis ad viginti vel triginta miliaria eam fieri demandantes, quod ad hoc videtur tendere per effectum, ut vexationem suam ac testium suorum pecuniæ redimant non modica quantitate. Præterea si inter compurgatores aliquis appareat pauper habitu, quasi suspectus repellitur, quasi purgationi sit vestis necessaria nuptialis. Quocirca fraternitatem vestram rogamus et hortamur in Domino, quatenus si est ita, prædictas extorsiones perpetuo extinguatis, et vestros ad hoc studeatis clericos informare, ut populo pro quo in tremendo judicio respondere habeatis, ad ædificationem placere nitantur, et ea quæ Jesu Christi sunt quærere, non quæ sua, tantum super hoc facientes ne nos, qui ad præsens honori vestro in hac parte deferimus, manus cogamur apponere punientes clericorum immoderantiam prædictorum. Valeat fraternitas vestra in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Blyburg', xi. kal. Martii, consecrationis nostræ anno tertio.

CXLIX.

To Edward I.

[1281.] 22 Feb. Explains the excommunication of the clerks of the king's chapels. R. f. 95.

A treshaut prince e seignur, Edward, Deu grace roy de Engletere, seygnur de Irlaunde, duc de Aquitaygne, frere Jan par la suffrance Deu prestre de Caunterbyre, saluz en graunt reverence. Sire, jeo pri Dieu ke il pardoynt a tous ceus ke vus esmovent cuntre mey a tort, e en dreyt de vos chapeles de la evesche de Coventre. Sachet, sire, ke ceo est la verite, ke jo vos maund, ke quant jeo entray a Coventre e a Lychefeld as chapistres de ambedeus les lius, jo escuminiez trestuz ceus ke le proces de ma visi-

tatiun desturbireient a tort, e antendaye a passer vos chapeles par manaces, tant ke il me firent despit e apelerent encuntre mey, issi ke jo, pur ceo ke ne fusse tenuz lasches e fous, pur ceo ke il ne me mustrerent nul garant de ceo ke il me rebuterent, jo fis denuncier tous ceus iloekes e aylliurs qui a tort me desturberent estre chait en la sentence general. E sachez, sire, ke nul ne est lie par ma autorite forke ky desturbe mun dreit a sun tort, e si la memoyre ne me faut, ceste forme de sentence dis jeo owan al eveske de Ba e a sire Antoygne Bek', e a mestre Gillame de Lue, se il lur sovient, pur ceo ke il nus en avisassement si len en feyst devant nos paroles. E se plus en ad fet mun procureur, sachez, sire, ke jeo lamenderay mult volentiers, e sache tut le munde ke nul ni est escuminiez par moy se il a sun tort ne est çuntreire a la dreyture de ma eglise. E tutes autres sentences, se nule ya, jeo les reapel e defaz a tous jurs, nun pas soulement deske au parlement mes a tous jurs mes. E si crei jo ke il usent juridiciun sanz auctorite par vostre poer e multeplient aseez des peches morteus, ne pas sanz peril de vostre hautesce, ky Deu gard. Ceste lestre fu escrite la veille de Quinquagesime a Fremyngham.

CL.

To the Archbishop of Dublin.

Frater J[ohannes] permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ humilis, totius Angliæ primas, venerabili in Christo fratri domino J[ohanni] Dei gratia Dublinensi archiepiscopo, salutem et fraternæ dilectionis in Domino continuum incrementum. Carissime domine, dum nuper in Conventrensi et Lychfeldensi diœcese visitationis exerceremus officium, in primo adventu nostro ad utrumque capitulum excommunicationis sententiam in

1281. 23 Feb

The excommunication of the canons of Penkridge, etc., only affects those who resist his

jurisdiction. R. f. 27 b. forma protulimus contra omnes illos qui processum visitationis nostræ contra justitiam aliquatenus impedirent. Cumque postmodum, in processu nostræ visitationis, canonici de Pencriz ac aliarum capellarum nobis obsisterent, et jurisdictioni nostræ contradicerent, nihil pro sui exemptione nisi frivolum ostendentes, quamquam ad hoc variis temporibus haberent inducias competentes; nos omnes nobis injuste contrarios in hac parte pronunciavimus in prædictæ excommunicationis perlatam sententiam incidisse, quam sententiam mandavimus per magistrum Philippum de Cornubia, clericum nostrum, coram judicio publicari, nec credimus aliquem hujusmodi ligari sententia, nisi qui cum sua injuria nititur nostræ justitiæ derogare. Quod si dictam sententiam dictus clericus noster promulgaverit, eam decernimus viribus omnino carere quousque super hoc vobis colloquium habuerimus, quod erit volente Domino in proximo parliamento. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Framyngeham, vii. kal. Martii, consecrationis nostræ anno tertio.

CLI.

To Edward I.

[1281.] [25 Feb.] Concerning the excommunication of the king's clerks. Complains that he has deprived him of his right without judgment. R. f. 95.

A treshaut prince e seyngnur Edward, Deu grace roy de Engletere, etc., frere Jan, etc., Sire, sache vostre hautesce ke quant jeo entrey en chapistre de Coventru e de Lychefeud, apres jo solun la manere de nos predecessurs escuminiay trestous ceus ky les pruces de ma visitaciun desturbireient a tort, e avey en purpos a passer vos chapeles par prieres e par manaces, pur la reverence de vus, tant ke il me firent despit par apeaus e par autre choses: pur la queu chose jo par forme de dreit denunciay ke il estoient cheit en sentence pur le despit, sanz blesmir de riens vostre fraunchise, si come jo crei, e jo le vus musterai, se

Deu plest, kant jeo serey present a vostre seygnurie. E ceste sentence jeo mandey a mun clerk ke il denunciast en la evesche de Cestre, par tut la ou mester serroit, ne autre escumenge il ne fist, ne jo de vos chapeles, unkes nul ne escuminiay mes ke un sul par condicion, e ceo mettrei jeo ben aveir se Deu plest. E sachet, sire, ke jo me plein de vus avous meymes ke vus mavet par force deseisy sanz jugement de ceo dunt mun seygnur Boneface esteit en possessiun, qui visita iloekes franchement, si come jo entendi en pais certeinement, e escuminia ceus ke al eveske ne obeirent. E ne pur kant jo ni ay escuminie for ke ceus ki sunt cuntreires a dreit de ma eglise e a tort. E, trescher sire, se ne defendez pas vos filles que meinent vie abominable, et par vus sunt defendues enhardement, de peccher sans vostre entente cuntre nostre mere eglise, en ki merites vostre seygnurie serra, se Deu plest, en tut tens honureie. Oveske ceo, sire, sachet ke comment ke il seit del exempciun ke il chalengent, il ne unt nule juridicciun mes ke pur prise de novel, ne nul garant il nen pount mustrer, e kant il le musterunt jeo le suffrai humblement, nun pas avant ke beau me seit, mes pur la reverence de vostre mandement jo ai mande ke len ne face mes la denunciaciun de la sentence general avant dite deske au parlement, e oveske ceo, sire, pernet garde ke denunciaciun ne escumenie nul se il nest escuminie de dreit. Sire, Deu gard vostre seignurie, vostre prestre suy e seray a tous jurs.

Cestre lettre fu escrite la veille de Cendres.

CLII.

To Edward I.

A tresnoble prince e trescher seyngnur Edward, Deu grace rey de Engletere, seygnur dIrlande, duc de Aquitaygne, frere Jan la suffrance Deu prestre de

Defends the excommunication of

the clerks of his chapels, who refused to prove their exemption from his visitation. They have no jurisdiction over the people.

R. f. 95.

Caunterbir', primat de tut Engletere, saluz en grant reverence. Sire, sachet ke jeo crey mult as vos lettres e de aset plus a vos paroles, ke jo ay ores de vostre buche, ke vus volet tute dreiture e nul tort. E si jo unkes fis contre vos franchises a escient, murir puse jo demayn. E si jo fesaie riens en despit de vostre hautesce, jo sereie li plus desnatureus deu munde, kar vus mavet fet honeur par vostre grace plus ke jo ne purreie deservir. E, sire, sachet ke jo nul de vos chapeles nescuminiay, unkes mes denunciay ke il esteient chet en sentence, ceus soulement ke a lur tort sunt cuntreire a dreit de ma eglise. E coment ke vos chapeles seient priveleges, il firent de vostre dreit lur tort, kant il ne me deygnerent nul dreit mustrer, pur quey il ne me receurent, sicum lur predecessurs receurent mun predecessur sire Boniface de bone memoire. E la denunciaciun de la sentence jeo manday ke len ne face plus, e se il i ad nul ke escuminie se sente, jeo su prest de asoudre le en forme de dreit sanz blesmir de riens les franchises de vos chapeles, des queus verreiement il funt entendre a vostre hautesce autre chose ke voyrs, mes juridicciun il nunt nule sur le poeple, ne ne pount asoudre ne lier les parochiens sans autorite le esveske, eyns traysent les almes de ceus qui a eus se cunfessent, jo le vus di, sire, verrayement, e ceo ne pus jo soffrir, ke jo suy tenu a murir pur eus si il est mester. En la fin de la lettre vus mandez, sire, ke pur le honur de vostre corune jo sui prest a mettre mey meymes, e kant ke jo pus reindre, e pur Deus, sire, ne me mettet plus sus enemiste, kar se mey eid Deus, jo nen ay cupes nen averay ja. E pur la reverence de vus se il iad nul ou nus ke lie sey sentent, jo sui prest a asoudre les, sicum jo ai dit par procurur, sauve vos dreis en totes choses. E autre chose jo ne purreie fere sans fere cuntre mun serrement e sans estre tenu fous e muables. E si autre chose vus plest, mandet

le mey, sire, se vous plest, par le portur de ces lettres, e sachet ke vus ne mey manderet ja chose ke jo ne face, si jo le pus fere sans pecche. E pleise vus, sire, croire al portur de ces lettres, de ceo ke il vus dirra en dreit de mes enemys.

CLIII.

To the Official of the Bishop of Coventry and Lichfield.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio magistro Jordano officiali domini Conventrensis et Lichfeldensis episcopi, salutem, gratiam et benedictionem. In diœcese cujus officialitatem geris, dudum visitationis officium exercentes, quosdam ibidem invenimus divini timoris immemores, ac ordinariis suis debitam reverentiam minime exhibentes, qui nulla auctoritate subnixi, metropoliticæ ac diœcesanæ jurisdictionis pariter contemptores, cultum sibi videntur schismaticum confinxisse, sicut olim vitulos Samariæ quidam sibi ex adverso Jerosolimæ erexerunt, cum Dathan et Abiron, ut credimus, puniendi. Et quamvis tolerabilius eis esset mola depressos asinaria solos demergi in damnationis barathrum, quam cum multiplicatis damnari scandalis pusillorum, ipsi tamen, auctore diabolo, cæci ac duces cæcorum seducunt parvulos, et absolutionis gratiam se impendere mentiuntur, hiis quos nequeunt solvere vel ligare. Quocirca a luporum morsibus gregem Domini curantes eruere, pro quo tenemur occumbere si oportet, tibi in virtute obedientiæ mandando præcipimus, sicut canonicam desideras effugere ultionem, quatenus in locis omnibus in quibus falsa prætenditur exemptio et jurisdictio temerarie usurpatur, quod de illis dicimus qui nec auctoritatem apostolicam ostendunt, nec metropoliticæ aut diœcesanæ subjici dignantur, inhibeas, quamcitius poteris, populis universis, ne confiteantur talibus, nec

1281. 25 Feb.

He is to forbid the people confessing to or receiving the sacrament from unauthorized persons.

R. f. 27 b. A. f. 10 b.

ab eis recipiant sacramenta, præsertim cum hujusmodi sacramentorum profanatores, sicut te ignorare non credimus, multiplici sint excommunicationis sententia innodati, nec liceat quibuscunque aliis confiteri quam illis quos venerabilis frater noster loci diœcesanus adhuc duxerit assignandos. Et si quos inveneris huic mandato nostro, immo divino, certa juxta institutionem hierarchiæ ecclesiasticæ refragari, tam ipsos quam fautores eorum in forma juris mucrone anathematis ferias, ut spiritus salvi fiant. Quid autem circa hoc feceris, nobis infra Dominicam in Ramis Palmarum scribere minime pigriteris. In cujus rei testimonium sigillum nostrum præsentibus est appensum.

Datum apud Buttele, v. kal. Martii, A.D. MCCLXXX., consecrationis nostræ tertio.

CLIV.

To Edward I.

[1281.] 24 March. Has ordered the sentences against his clerks to be deferred till parliament, except those of Penkridge. R. f. 95 b.

A treshaut prince e seygnur Edward Deu grace, etc., frere Jan, etc., saluz, etc. Sire, sachet vreyement ke si cumme vus me priastes,[1] e si cumme jeo vus signifiei, totes les autres sentences ke furent denuncies en la vesche de Cestre, as clers de vos chapeles, jeo ay mande ke eles seient enterlescees deske au parlement, e ke nul nen seit lies ke a pees se voille acceder solum dreit e solum vostre pleisir. Forspris soulement ceus de la chapele de Pencriz, que ne se tenent pas a vostre furme, eins ont apele contre moy, e me beent a traveiler par lettres de Rome. E ceo fiet Deus ke ceo peise moy, e vous pri, sire, ke il ne vus despleise mie, si jo me defend en deus maneres cuntre ceus ke en deus maneres masaillent. Oveske ceo sire, sachet ke pus ke io parlay a vus, jeo ne getai

---

[1] *si . . . priastes*] these words are repeated in R.

sentence de escumenge ni de enterdit sus Seint Martin le Graunt de Lundres, ne sus nul de ses menbres, mes graunt despit fust fet pus a mey e a tote seinte eglise par le Den de Seynt Martin ou par askuns pur favur de luy, kar povere gens de Neuport ke viendrent a mey a Waleden pur le salu de lur almes, il les pristrent e les encharretrent e les reintrent, e les firent jurer ke il ne recurreint mes a mey, cuntre Deu e cuntre ma franchise, pur quey il sunt escuminies ne ne poent estre asous fors que en forme de dreit, ne pur kant pur la reverence de vus jo mand al eveske de Lundres ke il face cesser la denunciacion de la sentence deske au parlement. E pri Deu ke face venjaunce de ceus ke par malice dient a vostre hautesce de mey fause noveles, si verreiement, cum jo pens de tut mun quer, coment jo puse vostre seyngnurie honurer e eshaucer. E sachet ke ceo nest pas la veye de crestre honeur par meyntenir gens en hardement de fere despit a seinteglise. Sire, Deu gard vostre seyngnurie e quant ke leaument vus eiment. Ceste lettre fu escrit a Pulham la veylle de la Annunciacion.

CLV.

[Martin IV. to Peckham.]

Is qui æterna potentia summa regens etiam extrema non deserit, sed cum sit Illi cura de omnibus cœlum terramque gubernans, subter omnes cœlos considerat, et omnes terræ terminos lumine suæ claritatis illustrat suam sponsam sanctam, videlicet ecclesiam militantem, quæ non saxorum molibus sed ut civitas ædificatur muris, virtutibus singulariter et mirabiliter, nec minus misericorditer de suo respicit habitaculo præparato, hanc enim petram Christus Dei Filius admirabili et ineffabili dispositione stabiliens et super seipsum ædificans, Se unum constituit angularis lapidem fundamenti,

[1281.] 25 March

On the death of Nicholas III.

A. f. 53.

et ad evidentioris roboris firmitatem in sanctis patribus catholicæ doctrinæ virtutibus alia eidem fundamenta substituens, ut in montibus fundata sanctissimis, et si experiretur interdum concussionum impetus, nullius tamen vereretur ruinæ dispendium, sed nec adversus eam portæ inferi prævalerent, quin immo virtutum elevata culminibus nequaquam lateret sub modio, sed illorum clara evidentia cunctis pateat in exemplum. Ipse namque Dei Filius eidem ecclesiæ in apostolorum principe, cui cujusque successoribus commisit ipsius Christi vicariatum, eundem vicariatum sic esse voluit vicissitudinariæ successionis continuatione perpetuum, ut quamquam ipsius vicarii ex humanæ fragilitatis conditione legi mortis addicti præsentis vitæ occasum incurrerent, hujusmodi tamen vicariatus officium immortale perpetuo remaneret. Proinde prædicta mater ecclesia utili desponsata pontifici, nuptialibus ornata monilibus, sub sponsi sui ducatu læta deducitur, et interdum pastoris subtracti carentia, viduitatis amictu circumdata, oculis resolutis in lacrimas ejus sibi queritur adempta solatia, de illius subtractione lamenta multiplicat et anxia pro substitutione alterius elaborat. Nuper siquidem felicis recordationis N. prædecessore nostro in Urbe tunc cum sua curia residebat, sicut Domino placuit, etc.

CLVI.

To the Bishop of Norwich.

1281. 25 March. Asks for a repayment of money which the

Norwicensi episcopo, salutem. Vere, carissime domine, animo innocenti et corde pacifico, sicut per Dei gratiam finaliter apparebit, liberalitatem vestram non admisimus per archidiaconum Subbir'[1] postulantem, ut Paschatis sequentis solemnia vestris sumptibus

[1] *Subbir'*] Sudbur', in A.

ageremus. Memoriter siquidem tenemus nos jam a vobis sumptuosos recepisse honores, et erubescens tanta recipere, quamvis vitam inopem non sine tædio transigamus. Placet autem nobis ut cum vestris cum maturitate debita conferatis, de hiis quæ dicuntur per eos indebite exacta, ita tamen quod nulla interim concussio feriat accusantes. De die autem mutui super hiis habendi colloquii, vos adhuc certificare non possumus, nisi quod nobis dicitur, id citra diem Paschæ fieri non posse, innumerabilium negotiorum obsistente,[1] quorum quamcitius propinquare cernemus, vobis intimabimus ut in libertate spiritus agendorum, pariter, si velit Dominus, completorium cum gaudio concinamus. In calce tamen literæ adjicimus cum rubore nos mirari plurimum qualiter nobis sollicitantibus, vos multiplicatis vicibus de sexcentis marcis quas de bonis Cantuariensis ecclesiæ recepistis, quas et nobis deberi minime dubitatis, nec satisfacitis, nec nobis aliquid juri vel amicitiæ consonum respondetis, licet enim dicta pecunia domini papæ dicatur inserta matriculæ. Nos tamen parati sumus vobis in hac parte de indemnitate cavere. Nec est verisimile patrem justitiæ velle nos hiis quæ jure debentur ecclesiæ nostræ contra justitiam spoliare. In hoc igitur videmini nos gravare, quod nos vobis teste conscientia nullatenus faceremus. Rogamus igitur ut vos nobis in hac parte facere velitis, quod vobis fieri in casu consimili optaretis, recogitantes, si placet, quod nihil vobis accrescet, si nobis vexatione injusta gravatis, ac quasi contra justitiam spoliatis, alienum conemini augere thesaurum nostræ dispendio paupertatis. Quid igitur super hiis velitis facere vel nolitis, suspensionis ulterioris semoto tædio, nobis significare velitis fraternæ literis caritatis. Valete. Datum apud Pulham, viii. kal. Aprilis, consecrationis nostræ anno tertio.

bishop has received from the property of Canterbury cathedral.

R. f. 174. A. f. 41 A. b.

[1] Sic in MSS.

CLVII.

To the Prior and Chapter of Canterbury.

1281. 31 March. Is obliged to put off his visit to them. Will accompany the king to the continent. R. f. 28 b. A. f. 11.

Frater [Johannes], etc., dilectis filiis, fratribus Thomæ priori et capitulo ecclesiæ nostræ Cantuariensis, salutem, gratiam et benedictionem. Scripturi vobis, verbum præmittimus apostoli pæne in casu consimili sic dicentis.: "Volumus venire ad vos, ego quidam "Paulus, et semel et iterum, sed impedivit nos Satha-"nas."[1] Illo enim teste Spiritu qui per apostolum est locutus, desiderio grandi proposueramus et promiseramus, impedimento cessante canonico, nos in hoc instanti Paschate vos visuros, et ecce non sine grandi amaritudine cogimur mutare propositum, ad hoc nulla humana suggestione sed necessitate multiplici perurgente. Credebamus enim dominum regem nostrum omnino esse hac æstate maria transiturum, et ecce certa asseveratione tenemus venerabilium fratrum et coepiscoporum nostrorum Bathoniensis et Norwicensis, quod ipse intendit post parliamentum procul dubio transfretare, cui non possemus honeste nostram subtrahere comitivam. Præterea speraveramus ante Ramos Palmarum visitationis nostræ officium consummare, cum graviorum negotiorum expeditionem oporteat nos ultra Paschalia solemnia prorogare, et interim quasi continue vacare correctionibus faciendis. Et licet hæc impedimenta cessarent, tertium suo pondere nimis gravat, quod videlicet de multis marcarum millibus hiis solemniis responsuri spe fraudatos nos esse plangimus remedii, quod expectabamus promissione Senensium mercatorum, cujus rei gratia solicitudine tanta distrahimur quod non possumus de aliis magis acceptis mente libera cogitare. Sunt et alia arduissima negotia attemptata, spectantia ad nostræ antiquam ecclesiæ libertatem, de quibus vobis referet dilectus filius frater Robertus de Celezeye, quem ad vos redire volentem ob hoc retinuimus usque modo, quod si a casu aliquo evenerit dominum regem mutare propositum, pro certissimo

---

[1] 1 Thessalonians, ii. 18.

teneatis, quod ad vos veniemus quamcitius poterimus, nec prius corde pacem habebimus, donec hoc fuerit propositum consummatum. Interim autem pro Christi gloria doceatis vos esse meritis sanctorum filios, et loca sancta vestris moribus honorate. Quid enim prodest auctoritate caput fieri, et moribus perditis pedibus conculcari? Pater autem misericordiarum, in quo unitas commendatur, ac unigenitus unicus Mediator Spiritusque Sanctus Patris et Filii, amor unus, unitatem illam vestris infundat visceribus, quam dari oravit Christus Dominus prædestinatis suis ab apostolis[1] recessurus. Valete, etc. Datum apud Frekenham, ii. kal. Aprilis, consecrationis nostræ anno tertio.

CLVIII.

To the Nuns of Burnham.

[1281.] 31 March.

Will pursue his right to nominate a nun, in spite of their refusal, and the alleged prohibition of the earl of Cornwall.

R. f. 174 b.

Frater [Johannes], etc., abbatissæ et monialibus de Burnham, spiritum consilii sanioris. Norunt omnes religiosæ per Cantuariensem provinciam constitutæ, quod nullas paupertate oppressas hactenus scienter gravavimus, quin potius parati extitimus eisdem pro viribus subvenire. Verum etiam vobis nuper scribebamus, sicut et ceteris monialibus nostræ provinciæ, juxta libertatem et consuetudinem nostræ Cantuariensis ecclesiæ, ut unam mulierem reciperetis in commonacham et sororem, certam personam Matildem scilicet de Weston,' mulierem honestam, ut credimus, nominantes; et vos nullam pauperiem prætendentes, sed elationem potius nobis frontose fudistis, jus nostrum quantum in vobis fuit impedire molientes, propter quod necesse habuimus manus nostras contra vos per viam aliam aggravare. Tenore præsentium vobis innotescimus quod processum nostrum contra vos habitum durante vestra contumacia non intendimus nisi in forma a jure tradita revocare; præsertim cum paupertatis allegatio

[1] *apostolis*] epl̄is, MSS.

quam nunc facitis ex post facto, penitus sit suspecta. Quod si per adversarios vestros, ut innuitis, possessiones vestras in curia regis evinci contigerit, non solum dicta muliere sed aliis vos exonerare curabimus, prout expedire viderimus, et vestram indigentiam quantum in nobis fuerit relevare. Quod autem prætenditis inhibitionem vobis fuisse factam per nobilem virum dominum comitem Cornubiæ, ne aliquam mulierem irrequisito consensu suo admittatis, noveritis nos huic excusationi fidem nullatenus adhibere, præcipue cum idem comes devotus sit, et hactenus extiterit nostræ Cantuariensi ecclesiæ prælibatæ. Et si forte ob aliquam causam facta fuerit vobis hujusmodi inhibitio generalis, certi sumus quod per hoc non intendit dominus comes juri nostro in aliquo derogare. Verumtamen si idem comes ostenderit coram nobis legitime quod ipse aliquo jure speciali, quod sufficere debeat, exemptus fuerit in hac parte, seu contra personam dictæ mulieris rationabile proponere voluerit, quare inter vos admitti non debeat; et ipsum et vos libenter audiemus, et parati erimus processus nostros prout justum fuerit temperare. Datum apud Frekenham, ii. kal. Aprilis, anno supradicto [1281.]

CLIX.

To Pope Martin [IV.].

1281. 2 April.

As the king cannot take part in the expected crusade, advises that the money collected should be assigned to

Sanctissimo patri ac domino Martino, Dei gratia sacrosanctæ Romanæ et universalis ecclesiæ summo pontifici, suus humilis frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ servus inutilis, cum reverentia filiali pedum oscula beatorum. Crux vivifica vivere se declarat[1]; lignum vitæ vitalia germina creditur veraciter producturum, dum vos, pater sanctissime, jam pridem Christo Domino anxiis laboribus cruci confixum in ipsius Crucifixi collocavit solio singulari. Certe con-

[1] *declarat*] de declarat, R.

fidunt considerosæ animæ, quod nisi peccata obsistant fictæ fidei multitudinis in devotæ sanctitatis vestræ meritis, crux illa quam superhumeralis loco dudum vestris portastis humeris rationalis prudentiæ alligatam, per vos in Dei gloriam ac Christianitatis honorem radians prædabitur filios Orientis. Ad cujus negotii celsitudinem conatus vestros, pater sanctissime, desiderant cives cœlici, ut æstimo, promovere. Advenient procul dubio vestris exordiis cum hasta Domini fulgurante. Præteritorum enim supra spem hominum, per vos exhibitio fortunata est, ni fallar, conjecturale præsagium probabile futurorum. Noverit igitur vestræ dominatio sanctitatis multos esse in Anglia nobiles et illustres qui proponunt pro crucis negotio transfretare. Quod non solum de illis intelligo qui jam sunt evidenter crucis signaculo insigniti, verum etiam de nonnullis grandibus qui ad hoc firmum gerunt propositum mancipandum effectum, si ipsum viderint negotium viriliter ac salubriter inchoari. Et quia in proximo passagio non creditur dominus rex Angliæ variis obsistentibus necessitatibus pro crucis obsequiis maria transiturus, quicquid eveniat in futuro, pro illius Terræ Sanctæ subsidio nulli poterit, ut credo firmiter, collecta in Anglia pecunia utilius ac consolabilius pro communitate cleri et populi Anglicani, quam domino Edmundo germano dicti principis, assignari. Ipsum enim exercitium armorum cum liberalitate magnifica fecit militibus carissimum sibi in magna astrictis multitudine, et amor Christi fervidum in ipsius crucis negotia assumenda fideliter ac viriliter prosequenda. Cui et habilitatem ad hoc præcipuam ipsius terræ experimentalis cognitio præparavit. Ista igitur, pater sanctissime, vestræ clementiæ non suggererem, nisi ea et veritate niti crederem et ecclesiæ expedire. Custodiat Dominus incolumitatem vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Scriptum iv. non. Aprilis, anno Domini MCCLXXXI.

his brother Edmund.

R. f. 175. A. f. 143.

CLX.

To Peter, Papal Vicechancellor.

1281. 4 April. Asks for instructions about a criminous monk. Complains of privileges in England supported by forgery. R. f. 13. A. f. 124.

Venerandæ discretionis viro magistro P[etro], sanctæ Romanæ ecclesiæ vicecancellario, frater J[ohannes], etc., salutem et sinceram in Domino caritatem. Recolit vestra prudentia, ut credimus, de quodam monacho, qui tempore illo quo fecistis magistrum Ricardum Anglicum pro simili crimine detineri in Romana curia, extitit super eodem scelere infamatus. De quo, nisi fallat nos memoria, cum vobiscum zelo Dei ducti colloquium haberemus, dixistis nobis quod abbati suo super ejus detentione juxta merita scripseratis. Hunc monachum nobis London' ut suspicione multiplici reum in talibus et aliis enormibus retinuimus præsentatum nobis, et juxta quod fieri solet in commodato nobis carcere regio eum facimus custodiri, expensas ei tolerabili sufficientia ministrantes. Quia igitur prædictus monachus propter quædam girovagationis intervalla, quibus in quibusdam prioratibus Cluniacensibus nunc in aquilonari Angliæ plaga, nunc in meridiana, nunc in media fuisse dicitur commoratus, Cluniacensis monachus esse dicitur. Supplicamus vobis ut significetis nobis quid de ipso facere debeamus, utrum prædictis Cluniacensibus eum debeamus restituere requisitus, an aliter et qualiter procedere circa ipsum, et hoc nobis significare dignemini per magistrum Philippum procuratorem nostrum præsentium portitorem. Ad hæc dominationi vestræ scribimus, suspirantes quod innumera sunt in Anglia privilegia per falsarios fabricata, per quæ læsus est supra modum status ecclesiæ Anglicanæ. De quibus nisi fiat inquisitio specialis per homines qui per aurum et argentum corrumpi nesciunt, finaliter per hujusmodi [1] subversio Angliæ intolerabilis orietur. Negotia autem ecclesiæ nostræ obsecramus commendata habere dignemini, quatenus

[1] Sic in MS.

Altissimo sint accepta. Valeat clementia vestra in Christo et Virgine gloriosa. Scriptum ii. non. Aprilis, anno Domini MCC. octogesimo primo.

CLXI.

To the Bishop of Norwich.

1281. 24 April. Orders him to sequester the profits of deaneries of which the deans are not resident. R. f. 175.

Frater J[ohannes], etc., domino W[illelmo], Dei gratia episcopo Norwicensi, salutem et sinceram in Domino caritatem. Licet circa statum decanorum vestræ diœcesis varia invenimus corrigenda, quæ non poterimus sine gravi conscientiæ læsione et scandalo dimittere incorrecta, super quibus, annuente Domino, sine morosæ tarditatis dispendio proponimus salutare remedium providere, quia tamen aliqua intelleximus quæ adeo manifestum errorem inducant, quod nulla tergiversatione poterunt diutius tolerari; volentes hiis in quibus majus imminet periculum et plebis oppressio citius obviare, fraternitati vestræ committimus et mandamus, in virtute obedientiæ firmiter injungentes, quatenus proventus omnium decanatuum, in quibus decani et in sacerdotio constituti non faciunt residentiam personalem, auctoritate nostra sequestretis, et sub arcto sequestro custodiri faciatis, ita quod de ipsis proventibus respondere possitis cum fueritis requisiti. Inhibentes sub pœna excommunicationis, quam in contrarium facientes proferimus in hiis scriptis, ne quis decanus decanatus hujusmodi laico vel aliter uxorato sub quocunque colore ad firmam dimittat. Contractus autem super firmis hujusmodi prius initos exnunc revocamus et decernimus penitus non teneri,[1] præcipientes sub eadem pœna ne aliquis vel de novo

---

[1] *teneri*] tenere, MSS.

contrahendo seu priori contractui inhærendo secus attemptare præsumat. Inter clericos siquidem contractus firmarum hujusmodi decanatuum sub pœna canonica fieri prohibemus, et prius initos decernimus irritos et inanes, et neutrum contrahentium ex hujusmodi contractu tanquam invalido alteri obligari. Ista vero circa statum decanatuum ad præsens observari volumus, donec super hiis per nos finaliter ordinetur, et præsentem literam in proximis vestris synodis præcipimus sollempniter publicari. Qualiter autem hoc mandatum nostrum fueritis executi, nobis infra mensem a tempore receptionis præsentium per vestras patentes literas harum seriem continentes fideliter rescribatis. Datum apud Bourewell', viii. kal. Maii, anno Domini MCC. octogesimo primo, consecrationis nostræ tertio.

CLXII.

To the Chancellor of Oxford.

1281. 6 May. Directs part of the farm of the church of Newnton to be given to the poor, and the remainder paid to the merchants of Lucca. R. f. 171 b.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio magistro Henrico de Santon', cancellario de Oxonia, firmario ecclesiæ de Newenton', salutem, etc. Mandamus vobis quatenus erogatis c. solidos pauperibus parochianis ecclesiæ de Newenton' in vestibus, calceamentis, pecunia, blado et consimilibus per visum Novelli latoris præsentium, provisoque quod rectoriæ ejusdem ecclesiæ in statu et custodia decenti existant, residuum pecuniæ, in qua rectori præfatæ ecclesiæ pro firma ejusdem tenemini, non obstante sequestro nostro, dilectis nostris mercatoribus Lucanis London' commorantibus, nomine dicti rectoris sine difficultate aliqua persolvatis. Datum apud Lamheth', ii. non. Maii, anno Domini MCC. octogesimo primo, consecrationis nostræ tertio.

CLXIII.

To the Convent of Christ Church, Canterbury.

Frater J[ohannes], etc., dilectis in Christo filiis conventui ejusdem ecclesiæ Christi, salutem gratiam et benedictionem. Sicut vobis vice alia meminimus nos scripsisse, usque ad mare volente Domino regem nostrum transiturum in Gallias deducturi, ad vos per Christi gratiam veniemus, nec omnino possemus infra tam modici temporis spatium, nec occupationes aliæ necessario incumbentes, nos pluries venire Cantuariam paterentur. Et licet adhuc transitus sit dubius dicti principis, tamen transitus sui propositum, cum stabilitum fuerit, vobis ut ab eo audivimus, intimabit. Interim igitur necessitate cogente declinabimus Bathoniam infra mensem vel circiter, dante Domino, ibidem visitationis officium completuri. Et si contingat dominum regem minime transfretare, pro certissimo teneatis quod ad vos irrefragabili cessante necessitate cum quanta celeritate[1] poterimus, veniemus. Dei autem omnipotentis oculos contestamur, quod hujusmodi dilationis nostræ causam nullius præstitit mortalis hominis suggestio, sed sola invincibilis necessitas, quam ad præsens aliter non possumus superare. Obsecramus autem per misericordiam Jesu Christi, ut interim tranquillitati cordium detis operam, et caritatem invicem quæ est perfectionis vinculum conservetis, mundi contagia ac mundani consortii pericula fugientes. Scimus enim certissime quod religionis habitum frustra gerit quicunque sæcularibus exercitiis vel implicationibus se ministret. Sola igitur obedientiæ necessitas de claustri umbraculo vos educat Salvatoris sententiam attendentes, qua suos in mundo pressuram, in Se autem asserit requiem habituros. Statum autem incommoditatis vestræ hunc esse noveritis, quod propter effusionem sanguinis Sancti

1281. 19 May. Postponed his visit to them on account of the king's intended voyage to France, and is now going to Bath.

R. f. 175 b. A. f. 42.

[1] *celeritate*] sceleritate, in A.

N 2

Thomæ, quæ in causa sua quotidie innovatur, tædet nos vivere, novit Deus. Rogetis igitur Altissimum ut ecclesiæ suæ alleviet gravamina, et nos dirigat ad honorem sui nominis in hac parte. Valete, in Christo et Virgine Gloriosa. Datum apud Mortlake, xiiii. kal. Junii, consecrationis nostræ anno iii.

CLXIV.

To Edward I.

1281. 21 May. Appoints the archdeacon of Canterbury and the dean of Arches his proctors concerning the royal chapels. R. f. 95 b.

Excellentissimo principi ac domino Edwardo, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ et duci Aquitaniæ, frater J[ohannes], permissione divina sacerdos Cantuariensis, salutem ac pronam ejus beneplacitis voluntatem cum reverentia in omnibus et honore. Quia præsentiam nostram non possumus ad præsens vestris tribunalibus exhibere, noveritis nos, tenore præsentium, constituere procuratores nostros seu attornatos dilectos nobis in Christo . . archidiaconum Cantuariensem et . . decanum de Arcubus ad tractandum de facto capellarum regiarum in diœcesibus Conventrensi et Lichfeldensi ac Londoniensi, et ad sciendum super hiis beneplacitum regiæ majestatis, cui parati sumus quantum secundum Deum possumus assentire, præhabito tamen consilio episcoporum et capitulorum, quos et quæ hæc negotia contingere dinoscuntur. In cujus rei testimonium sigillum nostrum præsentibus duximus apponendum. Valeat majestas regia in Christo semper et Virgine gloriosa. Datum apud Novum Locum, xii. kal. Junii, anno Domini MCCLXXXI.

CLXV.

To Roger, Bishop of Coventry and Lichfield.

1281. 21 May. Desires him to send a

Frater J[ohannes] permissione, etc., venerabili fratri domino Rogero, eadem permissione Conventrensi et Lichfeldensi episcopo, salutem et sinceræ caritatis in Domino semper augmentum. Vestræ fraternitati præ-

sentium tenore significamus nos nostri cancellarii præsentia hac instanti die Ascensionis Domini seu diebus sequentibus carere non posse. Quare vobis mandamus, cum jure civili caveatur nihil videri actum dum aliquid remanet ad agendum, ad rem inter nos feliciter inchoatam canonice consummandam,[1] procuratorem ad nos transmittatis instructum, plenam habentem potestatem in animam vestram jurandi quodlibet genus sacramenti a jure permissi, si oporteat, ac promittendi in verbo sacerdotis cum cautione, de rato et de judicato solvendo ordinationem et decretum nostrum per omnia attendere et observare, et omnia alia faciendi quæ vosmet faceretis si præsentes essetis, ut sic ea quæ inter nos sunt inchoata ad nostrum et vestrum honorem et animæ salutem valeant consummari, prout inter ipsum vestrum cancellarium et vestrum nuncium convenit expresse. Alioquin præmissa in judicialem refricationem et exitum tristiorem poterunt revocari. Scientes pro certo quod ea quæ præmissa sunt nulla negligentia dimittemus indiffinita. Datum in prioratu Novi Operis, xii. kal. Junii, anno consecrationis nostræ tertio.

proctor to complete the matter between them.
R. f. 27.
A. f. 152.

CLXVI.

To Edward I.

1281.
27 May.
Will make a compromise with the dean of Lichfield, whose benefice of Northflete he has given to another.
R. f. 95 b.
A. f. 18.

Excellentissimo principi ac domino, E[dwardo] Dei gratia regi Angliæ, etc., frater J[ohannes], etc., cum totius hominis salute et quicquid potest obsequii et honoris. Excellentiæ regiæ multiplici debito alligati, dudum pro ipsius honore pariter et amore hoc decretum cordi nostro præfiximus, nos numquam aliquid vestris velle negare beneplacitis, quod possumus concedere Altissimo inoffenso, et quamvis quicquid possumus sit modicum et exile, tamen amplius facere quam

[1] *consummandam*] consumendam, MSS.

quod Deo inoffenso possumus, non valemus. Proinde, serenissime domine, circa factum decani Lichfeldensis, ecclesiam de Nortflete, non solum ad præsens pro electione sua in decanum, sed pridem per adeptionem ecclesiæ de Merston', quod inficiari non potest, et plurium aliarum, ut dicitur, de jure vacantem, taliter noveritis fuisse processum. Rogavit enim nos primitus episcopus Norwycensis, rogavit et postea ipse decanus, ut prænominatam ecclesiam sibi dimitteremus suis desideriis servituram, cujus preces ut evangelio contrarias, quod mandat dimitti superflua, et meritis suis impares, cum non posset in tanta distantia duobus beneficiis sufficienti ministerio providere, juri etiam canonico adversas, quod nos servaturos juravimus, tanquam carnales et simoniacas non duximus admittendas. Hoc enim noverit prudentia regalis, preces cujuslibet pro se quærentis superflua, ac volentis bona pauperum in pompæ suæ convertere obsequium infectas esse per munus a lingua vicio simoniæ. Rogavit nos tandem super eodem duabus vicibus prona ad misericordiam carissima regia celsitudo. In prima autem petitione vestra, additamentum junxistis salubre, si posset scilicet fieri justitia inoffensa; secunda autem vice vobis respondimus, si vestra recolit dominatio, quod ipsum beneficium non intendebamus sibi dimittere, sed per viam aliquam gratiam exhibere. Veniente autem ad nos prædicto decano, quandam sibi expressimus gratiam mediocrem, quam tamen intendebamus ob vestri reverentiam ampliare. Ipse autem irreligiose[1] gratiam respuens, dixit se sine vestro consilio oblatis minime assensurum, ut majestatis vestræ pondere nos premeret, et quod gratis conferri debet, violentis precibus extorqueret. Nos autem ejus ignitam cupidinem attendentes, quam prius auditam nunc fide didicimus oculata, beneficium illud contulimus sicut vacans, die transla-

---

[1] *irreligiose*] irregiose, MSS.

tionis Sancti Dominici Confessoris. Verumtamen ne preces regiæ sentiant se repulsas, conabimur ei gratiam ampliare, remittendo sibi quantum in nobis est omnes fructus quos recepit de prænominata ecclesia de Nortflete a tempore illo quo ecclesia de Merston' dinoscitur recepisse. Dissimulabimus etiam interim quantum poterimus de aliis beneficiis quæ tenet aut tenuit, quorum nullum de rigore juris poterit retinere, ut parati sumus docere si oporteat, et coram papa. Et quia fructus decanatus Lichfeldensis hoc anno non dicitur recepturus, magistrum Ricardum de Nedham, cui tanquam benemerito ecclesiam de Nortflete contulimus, cetera cum cura beneficia pro hoc unico obtento pacifice relicturo, ad hoc inclinare conabimur, ut ipsum in bona portione respiciat de fructibus hujus anni. Sequestrum insuper relaxabimus, si contentus fuerit supradictis. Obsecramus igitur ne contra nos indignetur regia majestas, si noluimus cultum Dei minuere, et animas perditioni exponere, et bona pauperum convertere in obsequium Babilonis; nec decet regiam majestatem sacrilegiis abusibus patrocinium impertiri. Recolatis insuper quod pro dissimulatione quam facimus clericis vestris in damnabili multitudine beneficiorum quam obtinent contra Deum, per totam quasi ecclesiam subsannamur. Valeat regia celsitudo per tempora longiora. Datum apud Wynton', vi. kal. Junii, anno Domini MCCLXXXI.

CLXVII.

To Edward I.

Excellentissimo principi ac domino Edwardo Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ et duci Aquitaniæ, frater J[ohannes] Cantuariensis sacerdos, totius Angliæ primas, salutem et paratam regiæ majestatis beneplacitis voluntatem. Noverit excellentia vestra quod nos, memores

[1281.] [29 May.] The case between J. de Berewik and N. de Audeby,

concerning Droxford, must go on. R. f. 96.

beneplaciti vestri, cum essemus Wyntoniæ, convocatis coram nobis . . decano de Drokenesford cum rectoribus et vicariis decanatus ejusdem, et quibusdam aliis fidedignis, invenimus inquisitione sollicita tam J. de Berewik' quam magistrum N. de Audeby in dicta ecclesia de Drokenesford jus habere, quamvis unus jure gaudeat potiori, quod licet nostræ constet conscientiæ, non tamen possumus hoc inoffensa justitia præpropere revelare, quod habemus judiciali indagine per sententiam diffinire. In ecclesiasticis enim judiciis, oportet conscientiam subjicere allegatis, nec prædicta inquisitio quasi extraordinarie facta processui judiciali partium præjudicat, quia facta fuit utraque parte publice reclamante, nec se velle ei jus suum subjicere protestante, nec decet regiam majestatem jus in hac parte lædere ecclesiæ libertatis, cum de jure patronatus hic nulla mentio habeatur. Procedat igitur petitor contra possessorem canonice coram nobis, et fiet justitia in brevi nulla obnoxia calumpniæ rationabili, Domino concedente. Custodiat Dominus sublimitatem regiam Imperator summus bene et prospere per tempora longiora. Datum apud Motesfont, in octabis Ascensionis.

CLXVIII.

Archiepiscopal Visitation.

1281. 10 June. Excommunication of persons who intend to interfere with his visitation or jurisdiction. R. f. 71 b. A. f. 33 b.

Die Martis proxima post festum Sanctæ Trinitatis, anno gratiæ MCC. octogesimo primo, et consecrationis domini Johannis Cantuariensis archiepiscopi tertio, lata fuit sententia in capitulo Bathoniensi, in præsentia venerabilis patris domini Roberti, Bathoniensis et Wellensis episcopi, sub hac forma :—

In nomine Domini Amen. Quia nos frater J[ohannes], etc., intelligentes ex verisimilibus conjecturis, quod quidam iniquitatis filii suæ salutis immemores, contra libertates nostræ Cantuariensis ecclesiæ veniendo, nostram visitationem seu jurisdictionem metropoliticam

impedire, molestare seu perturbare intendunt, quominus visitationis seu nostræ metropoliticæ jurisdictionis officium exercere possimus, secundum canonicas sanctiones, et consuetudinem ecclesiæ nostræ approbatam hactenus et obtentam. Nos volentes malitiis hominum industria quanta possumus obviare, monemus et firmiter injungimus, ne quis directe vel indirecte, clam vel palam, per se vel per alium, scienter et studiose officium nostræ visitationis impediat, seu perturbet, aut impediri seu perturbari procuret, seu ad ea quæ ad nos ratione visitationis hujusmodi seu nostræ jurisdictionis qualitercunque pertinent, manus, potestatem aut actum quoquomodo extendant. Et si quid in hiis forsan in nostri seu ecclesiæ nostræ Cantuariensis præjudicium præsumptum fuerit, seu etiam attemptatum, illud expresse revocamus, ac omnino carere decernimus robore firmitatis. Monentes pro prima secunda et tertia monitione, cum qualitas negotii ulteriorem dilationem non requirat, ut ab impedimentis, molestationibus seu perturbationibus hujusmodi omnino desistant. Alioquin ipsos omnes et singulos perturbatores seu defensores hujusmodi, vel qui eis consilium, auxilium vel consensum, clam vel palam, verbo, opere, vel favore, seu quovis alio modo impendunt, vel in præmissis impendent, cujuscunque ordinis seu dignitatis existant, excommunicamus et ex nunc excommunicatos denunciamus publice in hiis scriptis.

Eadem sententia lata fuit in capitulo Wellensi, die Sabbati proximo sequenti, in præsentia prædicti domini Roberti Bathoniensis et Wellensis episcopi.

CLXIX.

The Abbot of Gloucester to Peckham.

Reverendo in Christo patri domino Johanni, Dei gratia Cantuariensi archiepiscopo, totius Angliæ primati, devoti filii Reginaldus abbas Sancti Petri Glouc' et ejusdem loci conventus, salutem, obedientiam, reve-

1281. 9 July. Assents to the collation of

LIBRARY

Ric. of Gloucester to the church of Chipping Norton.
R. f. 49.

rentiam et honorem. Vestræ sanctitati tenore præsentium intimamus, quod nos collationi vestræ de ecclesia de Cheping Norton', Lincolniensis diœcesis, quæ est de patronatu nostro, dilecto clerico vestro et nostro Ricardo de Glouc' capellano factæ, ex nostra unanimi voluntate assensum præbemus hac vice, pariter et consensum, salva pensione nostra sexaginta solidorum nobis suis terminis facienda. Et hoc universis præsentes literas inspecturis vel audituris significamus per præsentes. In cujus rei testimonium præsenti scripto sigillum ecclesiæ nostræ apposuimus. Datum vii. idus Julii, anno Domini MCC. octogesimo primo.

CLXX.

To Peter Albi *alias* Blanci.

[1281.]
11 July.
Disapproves of suggestions made by him as to carrying out the will of Boniface of Savoy.
R. f. 172.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio magistro Petro Albi [1] salutem, gratiam et benedictionem. Regratiamur vobis plurimum de sollicitudine vestra, quam impenditis circa honorem nostrum et ecclesiæ nostræ profectum. Verumtamen via qua considerastis votis nostris, ut scribitis, satisfacere, nobis aut consilio nostro satis sufficiens non videtur. Cum enim dicatis vos loco vestri nos executioni testamenti bonæ memoriæ domini B[onifacii] prædecessoris nostri velle præponere per vestras literas, propter hoc quod debeamus vobis nos literis obligare, quod ea, quæ de bonis executionis dicti testamenti receperimus, secundum dicti prædecessoris nostri ultimam voluntatem per manus elemosinarii nostri, una cum attornato fratris Pontii Sablere socii vestri fideliter faciemus expendi, quodque, quia debita nostra, sicut velletis, recuperare non potestis, pro executione hujusmodi singulis annis usque ad quinquennium de vestris redditibus per procuratorem vestrum nobis c. marcas assignare velitis, ita quod

---

[1] In a marginal note he is called "Petrus Blanci."

residuum cedit ad sustentationem vestram in scolis. Hoc nobis satis videtur extraneum, tum quia ultima voluntas dicti defuncti talis forsan non extitit sicut debuit, eo quod ædificia archiepiscopatus diruta dimisit penitus et dejecta, quæ non possent duobus marcarum millibus reparari, ad quorum reparationem de jure tenebatur, tum quia in assignatione dictarum quingentarum marcarum recipiendarum ut præmittitur, nos oneraretis et obligaretis ad hospitalitatem, et curam ac cetera onera quæ ecclesiis vestris incumbunt, tum etiam quia pecuniam ipsam modicam reputamus, cum adhuc in v. millibus marcarum et amplius teneamini, deductis hiis in quibus vobis domina regina Franciæ obligatur. Rogamus igitur ut circa præmissa animæ dicti defuncti ac honori vestro et saluti melius prospiciatis, et consulere studeatis salubrius, ut ex hoc a Deo possitis condignæ retributionis præmium expectare, dictique defuncti voluntas tam in hiis quæ debuit, quam quæ præcepit, debitum consequatur effectum, et super hoc voluntatem vestram nobis quamcitius fieri poterit rescribatis. De aliis autem quingentis marcis libenter executionem, si placuerit, faciemus secundum ultimam voluntatem defuncti quam debuit habuisse. Sed consideratis oneribus quæ ecclesiis vestris incumbunt, tam circa ornamenta quam hospitalitatem et pauperes earundem, modicum aut nihil penitus remanebit de ipsis quingentis marcis maneriorum pauperibus erogandum. Valete. Datum apud Slyndon', v. id. Julii.

CLXXI.

To the Archdeacon of Derby.

Frater J[ohannes] permissione divina, etc., dilecto filio magistro E[liæ] archidiacono Derb', salutem, gratiam et benedictionem. Cum circa ea præcipue nostra versetur intentio, per quæ ecclesiarum indempnitatibus

1281. Appoints him coadjutor of the bishop

of Coventry and Lichfield. R. f. 96. prospicitur et animarum saluti, expedit non indigne tales ad regimen eorum assumere, quos ad hoc dignos probata virtutum merita repræsentant. Sane dudum in Conventrensi et Lichfeldensi diœcese auctoritate metropolitica visitationis officium exercentes, invenimus venerabilem fratrem nostrum dominum Rogerum Dei gratia Coventrensis et Lichfeldensis episcopum adeo corporis valitudine detineri, et quorundam sensuum suorum ministerio destitutum, quod ea quæ sibi incumbunt ex officio pastorali nequit per omnia salubriter adimplere; nos autem ipsius compatientes defectibus, ac volentes paci suæ et quieti quantum secundum Deum possumus providere, et dictarum ecclesiarum indempnitatibus et animarum saluti prospicere in hac parte, te, de cujus fidelitate et experta industria confidimus, ipsius domini episcopi coadjutorem usque ad annum facimus et constituimus per præsentes; ut eidem honeste fideliter et consolabiliter tam in spiritualibus quam in temporalibus assistas, prout ad coadjutoris officium dinoscitur pertinere. Non tamen ut post completum annum te credas ab hujusmodi officio absolutum, sed ut interim tuam experiamur fidelitatem et constantiam circa nostri et tui honoris procurandum incrementum. Nec tibi plenum probationis annum concedimus quin, sicut te habere vidimus in hac parte, cum nobis placuerit et expedire viderimus, prout per tuæ honestatis et fidelitatis exercitium instructi fuerimus, aliter ordinemus. Volumus itaque et præsentium auctoritate statuimus ut præfatus dominus . . . episcopus nihil sive in spiritualibus sive in temporalibus præter tuam conscientiam vel consilium faciat, ordinet vel disponat. Et si contingat, quod non credimus, dictum episcopum, te irrequisito, quicquam notabile vel spiritualiter vel temporaliter facere, aut aliquatenus exercere contra canonicas sanctiones, illud non tenere decernimus, nec ullius penitus esse momenti, ac te volumus propter hoc ad nos indilate recurrere, ut circa

id remedium apponamus quod secundum Deum viderimus opportunum. Ad quod etiam te astringimus in virtute præfati sacramenti. Et quia nemo tenetur propriis stipendiis militare, tibi de bonis episcopatus prædicti pro expensis centum marcas annuas solvendas pro rato temporis, in quo in prædicto steteris officio, assignamus, salva nobis potestate et jurisdictione plenaria in præmissis addendi, mutandi, corrigendi et etiam detrahendi. Tuam igitur dilectionem monemus in Domino et hortamur, quatenus circa commissum tibi officium ita te laudabiliter habeas et honeste, ut a Deo condignæ retributionis præmium expectare valeas, et in te diligentiæ tuæ testimonio electionis nostræ judicium commendetur.

CLXXII.

To the Bishop of Coventry and Lichfield.

1281. 14 July. Appoints the archdeacon of Derby as his coadjutor, according to his wish. R. f. 96.

Frater J[ohannes], etc., domino R[ogero] episcopo Conventrensi, etc. Volentes quantum secundum Deum possumus, paci vestræ et consolationi vestræ prospicere, magistrum Jurdanum, quem nuper vobis coadjutorem dedimus, ab hujusmodi coadjutoriæ officio absolvimus, et juxta votum vestrum, magistrum E[liam] archidiaconum Derb', de cujus fidelitate et industria plenam in Domino fiduciam reportamus, eidem duximus subrogandum. Quocirca fraternitatem vestràm monemus, et in Domino hortamur, vobis nihilominus in virtute obedientiæ et sacramenti per procuratorem vestrum in animam vestram super hoc præstiti firmiter injungendo mandantes, quatenus eidem magistro Heliæ, tanquam coadjutori vestro, tam in spiritualibus quam in temporalibus adhæreatis, in omnibus secundum formam literæ nostræ quam eidem circa hoc duximus concedendam. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Keynesham, ii. idus Julii, consecrationis tertio.

CLXXIII.

To Cardinal Orsini.

1281. 15 July. Complains of the delay in the case of the bishop elect of Winchester.[1] R. f. 13 b. A. f. 124.

Anno eodem [1281] apud Slyndone emanavit litera sub hac forma idibus Julii:—Reverendo in Christo patri ac domino Matthæo, Dei gratia Sanctæ Mariæ in Porticu diacono cardinali, suus devotus frater J[ohannes], sacerdos Cantuariensis, subjectionis debitum cum omni reverentia et honore. In causis Domini Jesu Christi contra laicorum et clericorum proterviam die noctuque pariter decertantes, nullum certaminis nostri effectum utilem poterimus reportare, nisi sancta Romana ecclesia, pro cujus viribus sub torculari premimur angustiæ, velit nobis manum porrigere misericorditer adjutricem. Cujus benevolentia et gratia sublimati sic allidimur, sic gravamur miseriæ nostræ meritis ut vita nostra morti continue sit similis, novit Deus. Sane de facto electi Wintoniensis suspiramus attoniti, quod tantæ ecclesiæ desolatio et tam evidentis justitiæ decisio, tanti tractu temporis suspenduntur. Et quia multi filii Belial, contemptores canonum, usurpatores sacrilegi beneficiorum, quæ usque ad adventum nostrum in Anglia libere occupabant, cum ingenti desiderio præstolantur confirmationem dictæ electionis, ut sic ipsi in suis sacrilegiis consolentur, sperantes se per viam consimilem ad episcopale solium ascensuros, et a vita latronum ad apostolorum repente fastigium sublimandos. Supplicamus pro gratia Jesu Christi quatenus, non tam pro nobis quam pro necessitate universalis ecclesiæ Anglicanæ, velitis procuratoribus nostris in curia in hoc præcipue negotio consilium et auxilium impendere, justitia mediante, pro certissimo scientes quod invenietis nos vestræ reverentiæ non ingratos. Custodiat Dominus sublimitatem vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Scriptum idibus Julii.

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 62.

Sub eadem forma scribitur domino Benedicto S. Nicholai in carcere Tulliano diacono cardinali, et domino Jacobo S. Mariæ in Cosmedyn [1] diacono cardinali.

CLXXIV.

To the Abbot of Ghent.

Anno eodem [1281, consecrationis iii.] apud Nywetymbr', xv. kal. Augusti, emanavit litera sub hac forma:—Frater J[ohannes], etc., religioso viro domino . . . abbati Gandavensi, salutem et sinceræ dilectionis affectum. Intelleximus quod bonæ memoriæ dominus R[obertus] prædecessor noster postmodum episcopus Portuensis, vobiscum quendam tractatum inierat de emendo locum vestrum de Leuesham cum pertinentiis, quem fructuosum et congruum plurimum ecclesiæ Cantuariensi conspexit, et hoc, si durasset, perduxisset forsitan ad effectum. Cum igitur præfatus locus vester de Leuesham nobis et ecclesiæ nostræ placabilis valde et gratus existat, in eademque stemus voluntate, qua dictus prædecessor noster extitit in hac parte, vestram dilectionem ex animo deprecamur quatenus, si idem propositum teneatis adhuc, quod prædecessoris nostri tempore habuistis, circa venditionem seu dimissionem loci prædicti, velitis nobis vestris literis intimare plane et lucide per præsentium portitorem. In hoc enim poteritis nobis et ecclesiæ nostræ valere plurimum, et vestrum etiam commodum operari, quoniam vos aut ecclesiam vestram in hoc facto sustinere nolumus læsionem. Sed indempnitati vestræ prospicere cupimus et quieti. Melius est autem et honestius quod idem locus nostræ approprietur ecclesiæ quam ad manus perveniat laicales. Nam quod semel Deo dedicatum est in alios usus converti non debet. Obsecramus igitur ne laicis

1281. 18 July. Asks whether he will sell or let Lewisham to him. R. f. 172.

---

[1] *Cosmedyn*] Porticu, in R.

concedatur. Tantum autem facere velitis in præmissis, ut quod laudabiliter inceptum est, valeat optimo fine concludi, nosque ex hoc simus vestris beneplacitis proniores. Valete, etc.

CLXXV.

To the Bishop of Rochester.

1281. 19 July. Orders him to place the churches belonging to Bayham abbey under an interdict. R. f. 57 b.

Xiiii. kal. Augusti emanavit litera infrascripta contra . . abbatem de Begeham et alios de domo in hac forma:— Frater J[ohannes], etc., venerabili fratri domino . . Dei gratia Roffensi episcopo salutem. Quoniam . . abbas, . . prior, . . subprior, . . sacrista, . . cellerarius et . . præcentor monasterii de Begeham, tam nostra quam etiam venerabilis fratris nostri domini Cicestrensis episcopi auctoritate, propter ipsorum . . abbatis et conventus immania varia et abhominabilia delicta, ob certas et legitimas causas majoris excommunicationis sententia innodati, clavibus ecclesiæ contemptis et totaliter vilipensis, in eadem sententia tamdiu perseveraverint, et adhuc dampnabiliter perseverant, contemptum contemptui et offensam offensæ adeo cumulantes, et in profundum malorum continue descendentes, quod manifestum sit et notorium, ipsos mandata ecclesiæ totaliter contempsisse, in perniciosissimum exemplum aliorum et subversionem quantum in eis est ecclesiasticæ disciplinæ, propter quod fructus ecclesiastici ab eisdem tanquam excommunicatis sunt merito subtrahendi, et tota immunitas ecclesiæ ac fidelium communio deneganda: fraternitati vestræ in virtute obedientiæ firmiter præcipiendo mandamus, quatenus omnes ecclesias dictis . . abbati et conventui in vestra diœcese appropriatas supponatis ecclesiastico interdicto, fructus et proventus earundem sequestrantes et sub arto sequestro custodiri facientes,

tali scilicet de quo respondere volueritis, donec a nobis aliud receperitis in mandatis. Citantes eosdem nihilominus peremptorie quod compareant coram nobis, ubicumque fuerimus in nostra provincia, proximo die juridico post festum Sancti Edwardi regis et confessoris, ostensuri et propositari, si quid habeant rationabile, quare dicta beneficia pronunciare seu declarare non debeamus esse vacantia, et eisdem de personis idoneis providere, ac ulterius facturi et recepturi pro demeritis quod est justum. Qualiter autem mandatum nostrum fueritis executi, nobis infra mensem a tempore receptionis præsentium distincte et aperte rescribatis per literas vestras patentes harum seriem continentes. Datum apud Neutimbr', Cicestrensis diœcesis, xiiii. kal. Augusti, anno Domini MCC. octogesimo primo, consecrationis nostræ tertio.

CLXXVI.

To the Bishop of Bath.

1281. 22 July. Asks his help against the abbot of Cumbermere, who has sued the prior of Ware in the king's court.

R. f. 96 b. A. f. 136 b.

Anno eodem [1281] apud Slyndon, xi. kal. Augusti, emanavit litera sub hac forma:—Suo Bathoniensi, salutem, et sinceram in Domino caritatem. Libertates ecclesiasticas hiis conculcari temporibus supra modum plangimus et dolemus, præsertim eo quod hoc nostræ pusillanimitati ascribitur, qui nos murum non exponimus pro ecclesia ut tenemur; et vobis etiam a quo ab æmulis tales dicuntur procedere Dei injuriæ, ut auctore, et hoc in tot Angliæ lateribus et tam publicatis maliciis, ut ignoremus quid primitus referamus, nisi de abbate de Cumbermere, qui totus Diabolo traditus cum complicibus et fautoribus suis quantum mucro anathematis se extendit; quia quadam ecclesia in curia nostra sententialiter est privatus de nova disseisina, super rebus ejusdem priorem de Ware per breve regium coram justiciariis regiis trahere nititur impie, ad examen vetitum convolando. Et quia

de bonis ecclesiæ quæ in decimis consistunt, non audet movere quæstionem, quod tamen faceret ut totus sacrilegus et plenus Diabolo si auderet, de terris ipsius ecclesiæ et redditibus, scilicet Dreytoneshales, ei litem suscitat, supprimens juris ecclesiastici veritatem, et confundens quantum in ipso est ecclesiasticam libertatem. Quocirca fraternitatem vestram rogamus quantum possumus ut, sicut vultis amicus ecclesiæ reputari, maledictionis suæ effugere participium et adquirere gratiam Redemptoris, velitis huic enormitati remedium apponere, ne tanta subversio prosperetur. Scientes quia quod in hoc negotio videbimus fieri, non tacebimus, nobis esse factum quicquid in hac parte feceritis reputantes. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum ut supra.

Anno, die et loco eisdem, emanavit litera ejusdem tenoris domino Johannis de Kyrkeby.

CLXXVII.

To the Archdeacon of Lewes.

1281. 24 July. Sequestration of the profits of Bayham abbey. R. f. 57 b.

Frater J[ohannes], permissione divina, etc., dilecto filio . . . archidiacono Lewensi, vel ejus officiali, salutem, gratiam et benedictionem. Cum iniquum sit et omni pietati contrarium, illos de bonis ecclesiæ confovere, qui tanquam sacrilegi ecclesiæ sunt rebelles et ipsius judicia non verentur, vobis et alteri vestrum in virtute obedientiæ, et sub pœna animadversionis districte firmiter præcipiendo mandamus, quatenus omnes fructus et proventus ecclesiasticos abbatis et conventus de Begeham, quos obtinent in diœcese Cycestrensi, sive in pensionibus sive in decimis, sive etiam in portionibus, quas percipiunt in parochiis alienis, sequestretis, et sub arto sequestro custodiri faciatis, tali scilicet de quo respondere volueritis, donec aliud a nobis receperitis in mandatis. Citantes eosdem nihilominus peremptorie, quod compareant co-

ram nobis ubicumque fuerimus in nostra provincia, secundo die juridico post festum Sancti Michaelis proximo venturum, ostensuri et propositari, si quid habeant rationabile quare ecclesias eis appropriatas in Cycestrensi diœcese, quas ecclesiastico mandavimus interdicto supponi, pronunciare seu declarare non debeamus esse vacantes, et eisdem de personis ydoneis providere; ostensuri etiam jus speciale, si quod habent, in perceptionibus hujusmodi pensionum et decimarum seu portionum infra parochias alienas. Denuncietis etiam rectoribus et vicariis, de quorum ecclesiis pensiones et infra quorum parochias decimas seu portiones hujusmodi contra jus commune percipiunt, ut prædicto die coram nobis compareant, si sibi expedire viderint, pro se et ecclesiis suis propositari et recepturi quod justum fuerit, et ordo dictaverit rationis. Qualiter autem mandatum nostrum fueritis executi, nobis infra mensem a tempore receptionis præsentium distincte et aperte in omnibus rescribatis per vestras patentes literas harum seriem continentes. Datum apud Slyndon', ix. kal. Augusti, consecrationis nostræ anno tertio.

CLXXVIII.

To the Bishop of London.

Frater [Johannes], etc., episcopo Londoniensi, salutem et fraternæ caritatis continuum incrementum. Quia pro necessitate ecclesiæ manifesta intendimus, Dei ope et gratia, secundum[2] sacrorum canonum sanctiones, instanti mense Octobris apud Lamheth' concilium celebrare, fraternitati vestræ committimus, et in virtute obedientiæ firmiter injungendo mandamus, quatenus venerabiles fratres coepiscopos et suffraganeos nostros universos, nec non abbates, priores electivos, exemptos

1281. 30 July. Orders him to cite the clergy to meet at Lambeth on October 7.[1] R. f. 175.

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 50. | [2] *secundum*] omitted in R.

et non exemptos, decanos cathedralium et collegiatarum ecclesiarum, archidiaconos et capitulorum procuratores, citetis peremptorie per vos et per alios, quod septima die dicti mensis coram nobis apud Lamheth personaliter sint præsentes, concilium ibidem secundum sacros canones celebraturi, nobiscum facturi et recepturi quod ipsum sacrum concilium duxerit ordinandum; denunciantes eisdem, quod contra absentes in forma canonica procedemus. Nec debilitatis excusationem sufficere reputamus illorum, qui per maneria sua juxta diœceses suas et extra, et ad alia loca per Cantuariensem provinciam se faciunt pro familiaribus negotiis in quibuscunque vehiculis deportari; mandantes insuper singulis episcopis, quod secum deferant in scriptis nomina omnium in forma prædicta de suis diœcesibus ad concilium vocatorum. Denuncietis etiam ceteris omnibus, qui sentiunt se gravatos, quod in casibus illis, quorum correctio ad concilium noscitur pertinere, audientia per Dei gratiam eis in forma prædicta concedetur. Vos autem prædictis die et loco in forma prædicta comparituri, comite sanitate, certificetis nos per patentes vestras literas, quid feceritis de præmissis. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Slyndon', iii. kal. Augusti, anno consecrationis nostræ tertio.

CLXXIX.

To the Bishop of London.

1281. 30 July. Complains of his having disregarded his ordinances for Walden abbey. The building of a new syna-

Anno, loco et die eisdem [Slyndone, iii. kal. Augusti, anno consecrationis nostræ tertio] emanavit litera sub hac forma:—Frater J[ohannes], etc., venerabili fratri episcopo London', salutem, etc. Intelleximus non sine admiratione vehementi, quod vos in crastino translationis Sancti Thomæ per officialem vestrum monasterium de Waleden' visitantes, quasdam novas ordinationes ibidem fecistis, quicquid per nos factum fuerat ever-

tentes, deprimendo illos videlicet quos tanquam meliores, prout a majore parte capituli accepimus, præfeceramus domui et disciplinæ regendæ, exaltandoque illos quos suis exigentibus meritis præcepimus arctius custodiri, in nostræ auctoritatis elusionem et subversionem ecclesiasticæ disciplinæ. Et quia de ordinationibus ipsis nolumus incertæ relationis rumoribus judicare, et firmiter credimus monachum illum ut inimicum religionis per nos artatum, ut merito suspectum, quem abbas ex vestra occasione ausum sumens in contemptum nostri præfecit in collegii priorem, propter quod in excommunicationis sententiam a nobis latam incidit, subversurum esse totius collegii disciplinam; fraternitati vestræ in virtute obedientiæ et sub pœna canonicæ districtionis firmiter injungendo mandamus, quatenus copiam dictarum ordinationum vestrarum nobis per præsentium latorem integre transmittatis, significantes nobis nihilominus vestris literis causas quare officialis vester præsumpsit facta nostra tam irreverenter et temere immutare. Nec excidit a memoria nostra in quid consensimus, cum de hoc vobiscum secretius colloquium haberemus. Ad hoc intelleximus quod Judæi London' ad confusionem Christianæ religionis novam erigunt synagogam, quam faciunt scolarum nomine appellari. Quocirca fraternitati vestræ mandamus sub debito præstiti juramenti quatenus hujus rei veritatem celeriter inquirentes, si est ita, ne tanta subversio prosperetur, faciatis per excommunicationis et interdicti sententias structuram prædictæ synagogæ districtius inhiberi, in quo parati sumus vobis assistere totis viribus si oportet, nec cedatis minis ut vester in hoc cessisse dicitur officialis. Valete, etc.

gogue in London must be stopped.

R. f. 176.

CLXXX.

To Pope Martin IV.

Sanctissimo patri ac domino Martino, Dei gratia sacrosanctæ Romanæ et universalis ecclesiæ summo

1281. 3 Aug.

Reminds him of the troubles of his province. R. f. 13 b. A. f. 4.

pontifici, frater J[ohannes], permissione divina, etc., sacerdos humilis, cum filiali reverentia pedum oscula beatorum. Sanctitatis vestræ susceptam epistolam legi reverenter pariter et lætanter, supplicans Altissimo flexis genibus cordis mei, ut ad relevationem nutantis in partibus suis plurimis ecclesiæ, et tentorii sui funiculos dilatandos, æternitas illa, a qua fluunt æva et tempora, multiplicet vobis annos. Ego enim, qui quotidie[1] conspicio effundi sanguinem Sancti Thomæ, vel effusum potius conculcari, in cœlum amare suspiciens, superni respectus clementiam in clerum et populum Anglicanum nondum, ut desidero[2], merui experiri, sacrificioque clibani et sartaginis intentus continue offerendo. Reputabo me felicem existere, si mei infelicissimi sacerdotum, semel dignemini habere memoriam coram Deo, donec tandem vacet vobis dextram apponere ferientibus filiis alienis, qui usque in præsens non cessant prænominati sancti cum incrementis quotidianæ malitiæ cerebrum terebrare. Custodiat Dominus incolumitatem vestram, pater sanctissime, ecclesiæ suæ per tempora longiora. Scriptum iij. non. Aug.

CLXXXI.

To the Abbot of St. Alban's.

1281. 11 Aug.

Desires him to revoke a sentence in a cause between the Cistercians and Minors at Scarborough, to the pre-

Anno eodem [1281] apud Suthmalling', iii. idus Augusti, emanavit litera sub hac forma:— Frater J[ohannes], etc., venerandæ religionis patri . . abbati Sancti Albani, salutem et sinceram in Domino caritatem. Exemptionum audacias, privilegiorum excessus, et conservationum abusus, assidue experimur, et speramus quod Ille qui ecclesiam suam suo sanguine noscitur redemisse, remedium sufficiens diu non subtrahet in futurum. De vobis autem mirari nos pro certo noveritis, qui credebamus vobiscum fuisse familiari-

---

[1] *quotidie*] contidie, A. | [2] *desidero*] desiderio, R.

tatis nexibus copulati, adeo ut nobis et nostris favorem studeretis impendere, non gravamen. Nostros autem dicimus pauperes Minores, a quibus recepimus id quod sumus. Pro certo vos volentes tenere quod quicquid eis commodi vel incommodi irrogatur, plus quam nobis pro tanto factum esse sentimus, quanto et ipsi magis indigent adjutoriis et minus contra incommoda quærunt aut sufficiunt se tueri. Sane intelleximus quod vos, conservator Cysterciensis generalis, pendente deliberatione venerabilis fratris coepiscopi nostri Wygorniensis, qui in negotio Cysterciensium de Scardeburgh deputatus conservator esse dinoscitur specialis, præpropere improbo, ut credimus, decepti consilio, messem alienam metere festinantes, in Fratres Minores apud Scardeburgh' divina et apostolica auctoritate pro salute fidelium hospitatos, severam ut dicitur tulistis sententiam, ut ab ipso loco infra brevis temporis spacium penitus se elongent. In quo et juri communi fecistis injuriam et Fratrum ipsorum privilegiis plurimum derogastis. Circa quæ volumus vestram prudentiam non latere, quod nos sumus auctoritate apostolica Fratrum Minorum in Anglia specialiter et personaliter conservator, et quamvis possemus factum vestrum verecundia superducere, quia non ipsum a vobis processisse credimus, aliena malitia subreptitie suggerente, vos rogamus et hortamur ad præsens, quantum possumus ut amici, quatenus sententiam prædictam vel revocetis omnino, vel ejus suspendatis effectum donec ille cujus magis interest, prædictus frater noster, saniori consilio fecerit circa hoc, quod sibi secundum æquitatis tramitem esse videbitur faciendum. Quod si forsitan vobis aut consilio vestro faciendum minime videatur, docebit evidentia veritatis cujus, aut nostra aut vestra, sit potior auctoritas conservatrix. Et esset, si ita fieret, verecunda contentio, nec posset faciliter terminari. Tantum igitur super hiis facere studeatis, ne qua radix amaritudinis sursum germinans inter nos habitam impediat carita-

judice of the latter

R. f. 176

tem. Quid autem super hiis facere decreveritis nobis per latorem præsentium rescribatis. Datum, etc.

CLXXXII.

To the Bishop of Worcester.

1281. 11 Aug. On behalf of the Friars Minors at Scarborough, who are threatened with an adverse sentence by the abbot of St. Albans.

R. f. 176 b. A. f. 42 b.

Anno gratiæ MCCLXXX. primo, et consecrationis domini tertio, iii. id. Augusti, apud Suthmalling, emanavit litera sub hac forma:—Frater Johannes, etc. venerabili fratri episcopo Wigorniensi, salutem et fraternæ caritatis continuum incrementum. Fraternitati vestræ recolimus nos [1] humiliter supplicasse pro Fratribus Minoribus apud Scardburgh' pro procuranda salute fidelium hospitatis, ut eos contra adversarios pingui [2] cervice armatos, velletis concessa vobis auctoritate inoffensa justitia misericorditer defensare. Et ecce, prævenisse dicitur in maledictionibus amaritudinis deliberationis nostræ sententiam, cui illud negotium est specialiter deputatum, Abbas Sancti Albani, conservator privilegiorum Cisterciensium generalis, diræ sententiæ temerario fulmine Fratres ipsos de loco prædicto irretractabiliter cupiens profligare. Sic sibi assistit mutuo conatus hujusmodi exemptorum, ad christos Domini deprimendos, sic clamant pilosi alter ad alterum in ædibus Babilonis. Quocirca fraternitatem vestram quantum possumus ex affectu cordis intimo deprecamur, quatenus manum propitiam, ut fecistis hactenus, extendentes, prædictæ temeritatis impetum juxta quod jura permittunt, dignemini in melius reformare. Tantum super hoc facientes ut divinitus augmentum gratiæ et in meritis pauperum possitis justa suffragia in vita et morte perpetuo vendicare, nosque vestris ex hoc beneplacitis astringamur, qui omnem gratiam Fratribus ipsis exhibitam, quam omni latere multiplicatis quotidie nobis factam proculdubio reputamus. Valete.

---

[1] *nos*] vos, R. | [2] *pingui*] pigui in A.

CLXXXIII.

To the Dean of Winchester.

Anno et loco eisdem [MCCLXXXI. apud Suthmalling'] idibus Augusti emanavit litera sequestrationis sub hac forma:—Frater J[ohannes] permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, dilecto filio decano Wyntoniensi, salutem, gratiam et benedictionem. Ex relatione fidedignorum nuper intelleximus quod cum nuper magister Alanus de Frestone archidiaconus Norf', et S. de Bekingham, commissarii nostri, contra Willelmum vicarium de Twyford, tanquam sacrilegum et irregularem merito procedentes, ipsum propter hoc ab eadem vicaria per sententiam amovissent diffinitivam: idem tamen Willelmus eidem sententiæ non parendo, sed in errore pristino obstinata cervice perseverando, adhuc in eadem ecclesia tanquam vicarius celebrare, immo potius prophanare, ac etiam fructus et proventus dictæ vicariæ, quos alias certis ex causis sequestravimus et sub arto sequestro per te custodiri demandavimus, propriis usibus applicare non formidat, in suæ salutis dispendium, nostræ jurisdictionis elusionem et scandalum plurimorum. Quocirca discretioni tuæ committimus, et districte præcipiendo mandamus, quatenus ipsum sic amotum sententialiter in eadem ecclesia publice et sollempniter denuncies vel facias denunciari, non permittens de cetero eum tanquam vicarium in eadem ecclesia ministrare. Ad hæc tibi præcipimus, et firmiter injungendo mandamus, quatenus omnes obventiones dictæ vicariæ a prima sequestratione per te collectas,[1] fideliter distrahi facias, et de pretio earundem citra octavas sancti Bartholomæi nobis ad plenum respondere; provenientes nihilominus obventiones de eadem vicaria in futurum sequestrando et sub arcto custodiendo sequestro, sicut de eodem nobis volueris respondere. Proviso tamen quod interim aliquis capellanus idoneus eidem vicariæ deserviat, et de eis proventibus

1281. 13 Aug. Sequestration of Twyford church for the vicar's contumacy. R. f. 58.

[1] *collectas*] collectos, R.

stipendia necessaria recepturus. Quid autem in præmissis duxeris faciendum, nobis citra dictum diem constare facias, per tuas patentes literas, harum seriem continentes.

CLXXXIV.

To the Bishop of Salisbury.

1281. 16 Aug. Complaining of his neglect to institute to the church of Inkpen on the presentation of the prior of Dudley. R. f. 58 b.

Anno eodem [consecrationis tertio] apud Suthmalling,[1] in crastino Assumptionis beatæ Virginis, emanavit litera sub hac forma :—Frater J[ohannes], etc., episcopo Sarr' salutem. Conquerente nobis religioso viro priore de Duderle, recepimus quod cum ipse vobis loci diœcesano Johannem clericum suum ad ecclesiam de Ingepenne vacantem ex gratia nostra præsentasset, cujus ecclesiæ collatio ad nos hac vice existit devoluta, vos ipsius præsentati admissionem in ipsius præjudicium, ut asseritur, et nostræ gratiæ contemptum, plus debito prorogatis, ad instantiam Johannis Russel, qui se dicto præsentato maliciose opponit, cum nihil juris præter occupationem sacrilegam habeat in eadem, quæ omnia et singula vestram prudentiam credimus non latere. Quare vos monemus et rogamus et hortamur in Domino, nihilominus in virtute obedientiæ mandantes, quatenus dictum præsentatum indilate expediatis. Alioquin cum res ipsa nos contingat, ne jus nostrum negligere videamur, qui alios in sua justitia confovere tenemur, dictum negotium secundum juris exigentiam expediemus. Et ne pro fructibus partes per arma et rixas procedant, ipsos colligi faciatis, et collectos sub arto sequestro vestro periculo teneatis, per nos ei ad quem spectare dinoscuntur restituendos. Quid autem super hiis duxeritis faciendum, nobis citra festum sancti Michaelis per vestras literas patentes harum seriem continentes significetis. Datum, etc.

CLXXXV.

To the Official of Winchester.

Anno eodem [1281] apud Otteford, ix. kal. Septembris, emanavit litera sub hac forma:—Frater J[ohannes], permissione divina, etc., dilecto filio . . officiali suo Wyntoniensi, vel ejus vices gerenti, salutem, gratiam et benedictionem. Intelleximus quod fratres de Monte Carmeli et nonnulli alii religiosi in diœcese Wyntoniensi publice populo prædicant cum non habeant auctoritatem vel gratiam prædicandi. Quocirca discretioni tuæ committimus et in virtute obedientiæ firmiter injungendo mandamus, quatenus prædictos fratres aut ceteros quoscunque religiosos, de quorum privilegiis et auctoritate non constat, non permittas de cetero prædicare in Wyntoniensi diœcese sine nostra licentia speciali, contradictores et rebelles per censuram ecclesiasticam compescendo. Valete. Datum, etc.

1281. 24 Aug. Orders him to forbid Carmelite friars and others preaching without license. R. f. 176 b.

CLXXXVI.

To Cardinal Hugh Atratus.

Reverendo in Christo patri ac domino Hugoni, Dei gratia tituli Sancti Laurentii in Lucina presbytero cardinali, frater J[ohannes], etc., salutem et reverentiam cum desiderio obsequendi. Quantum vos vel in curia vel in scholis vidimus socialiter plurimum conversantem, semper, nisi fallamur, experti sumus vos amare justitiam, et modicitatem nostram sine meritis familiariter honorare, et adhuc speramus vestram nobis gratiam minime defuturam, cum nec eam intendamus ingratitudine repellere, nec memores simus nos iram vestram hactenus meruisse. Intelleximus tamen rumoribus ad quosdam de majoribus Angliæ destinatis, quod vos causam electi Wyntoniensis, a nobis exigente justitia reprobatam, nitimini promovere, quod nobis tam absurdum existit, ut hoc de sanctitate vestra non valeamus aliquatenus opinari. Quod si ipsum electum diligitis, vobis, teste

1281. 25 Aug. Disbelieves the report that he favours the cause of the bishop elect of Winchester. R. f. 13 b. A. f. 4.

Altissimo, concordamus, sed secundum illam sapientis regulam dicentis, "Quia amicus Socrates, justitia vero "magis." Quia igitur infirma regni Angliæ et ecclesiæ non vos latent, obsecramus pro misericordia Salvatoris ut sollicite ponderantes, quod ventis utrobique contrariis navigamus, velitis in prætacto negotio nostram juvare penuriam, prout secundum Deum noveritis expedire. Pro certo scientes quod conaminis nostri exitus in hac parte, vobis nomen tribuet perpetuum, et fiduciam prosperandi in optatis[1] civibus a dextris vel sinistris promiscue civitatis. Quod, quia ex familiari fiducia scribimus, adjicimus, obsecrantes ut solemnitati invitationis nostræ, quam vidimus, vestis appareat nuptialis, et cum honore transitorio amorem Christi perpetuum profecisse in vobis gaudeat mundus noster. Supplicamus autem ne præsumptio nostra vobis displiceat, quin etiam commensalem vestrum, ut dicitur, magistrum Ricardum de la More per vos præsumimus salutare. Custodiat Dominus excellentiam vestram. Datum apud Otteford, in crastino Beati Bartholomæi.

CLXXXVII.

To the Dean of Pevensey.

1281. 25 Aug. Has absolved the abbot, &c., of Bayham. R. f. 58 b.

Anno eodem [MCCLXXXI.], apud Otteford', viii. kal. Septembris, emanavit litera sub hac forma:—Frater J[ohannes], etc., dilecto filio decano de Pevenes' salutem, etc. Dudum religiosos viros, abbatem, priorem, suppriorem, præcentorem, celerarium nominatim, et alios quosdam canonicos de Begeham, ordinis Premostratensis, Cycestrensis diœcesis, propter eorum contumacias pariter et offensas manifestas, ac nonnullos alios in scelere[2] contumaces cum eisdem majoris excommunicationis sententia innodavimus, justitia exigente. Comparentibus autem coram nobis præfatis abbate, suppriore, et Roberto de Careville, canonicis monasterii supradicti, in manerio nostro de Otteford', die Lunæ

---

[1] *optatis*] obtatiis, R. obtactis, A. | [2] *scelere*] celere, MS.

viii. kal. Septembris, anno Domini MCC. octogesimo primo, et nostræ ordinationi ac gratiæ se totaliter submittentes, absolutionis beneficium petiverunt sibi a nobis impendi humiliter et devote; præstito quidem ab ipsis religiosis ad sacrosancta corporali juramento de parendo juri et stando mandatis ecclesiæ, et de adimplendo pœnam et pœnitentiam quam eisdem infligemus pro hiis quibus erant excommunicationis vinculo sic astricti, ipsos absolvimus in forma supradicta; interdictum etiam in ecclesiis et capellis, necnon et sequestrum auctoritate nostra ea occasione factum in bonis eorundem religiosorum, relaxantes. Quocirca discretioni tuæ committimus, et districte præcipiendo mandamus, quatenus eosdem religiosos pro sic absolutis, interdictum etiam et sequestrum hujusmodi pro sic relaxatis habens, penes te ipsos omnes et singulos sic absolutos esse publice et sollempniter per te vel per alium denuncies vel facias denunciari, in locis quibus videris expedire, nullam eis de cetero molestiam ea de causa inferri permittentes, nisi aliud super hiis a nobis receperis in mandatis. Datum, etc.

Consimilis litera emanavit pro eisdem religiosis, episcopis Cycestrensi et Roffensi et officiali archidiaconi Londoniensis.

CLXXXVIII.

To the Dean and Chapter of Rouen.

1281. 3 Sept. Answers their complaint about the sequestration of the church of Ottery. R. f. 176 b.

Venerandæ discretionis viris, . . decano et capitulo Rothomagensibus, frater J[ohannes], permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, etc., salutem et sinceram in Domino caritatem. Dudum didicimus, quod omni tempore retinemus, quam ingratitudinis vitium horrenda existit macula, præcipue in facie pontificis, cui ne quicquam faciat verecundum, porare in fronte laminam auream Mosaycis mysteriis imperatur. Proinde, carissimi, si nos vobis præsumeremus in aliquo derogare, quibus sumus ratione multiplici

obligati, non laminam portaremus auream in sede verecundiæ, sed ignominiam potius et pudorem. Sane scripsistis nobis, ad vos fuisse perlatum nos bona vestra ecclesiæ de Otery, anni MCC. lxxix. et lxxx., pro nostræ voluntatis arbitrio distraxisse. Sed et fructus ejusdem ecclesiæ anni lxxx. primi, nostris, quod absit, usibus occupasse. Cujus rei veritatem quam novimus, vobis tenore præsentium intimamus. Vacante siquidem sede Exoniensi per mortem bonæ memoriæ domini Walteri ejusdem loci episcopi, officialem illuc misimus, juxta quod ad nos pertinere dinoscitur, ut jura vacantis ecclesiæ custodiret, qui in eodem episcopatu, ea quæ ad nos pertinere noscuntur, collegit, ut credimus, sine præjudicio alieno. Verumtamen, quia idem officialis ad præsens est in curia Romana pro ecclesiæ nostræ negotiis, non possumus vobis ad præsens ad plenum certitudinaliter respondere. Hoc dumtaxat excepto, quod siquid est de vestro per ipsum vel aliquem alium de nostris contra justitiam occupatum, illud faciemus vobis ad plenum restitui, Domino concedente, et inquiri interim faciemus hujusmodi negotii juxta quod poterimus veritatem, et juxta quod dictabit justitia exequemur. Credimus autem quod, sicut vultis, vobis vestra restitui, sic et affectatis nos nobis debitis minime spoliari. Quod idcirco diximus, quum in multis Angliæ partibus consuetudo hujusmodi perseverat, ut ea quæ sequestrata sunt, justitia exigente, vel in episcoporum vel archidiaconorum commoda convertantur. Inquisituri igitur bona fide, ut diximus, veritatem, faciemus quod æquitas imperabit, optantes teste conscientia plus in hac parte nostris quam vestris juribus derogari, et eorum quæ inveniemus dominum Radulfum Donion, canonicum vestrum, ad vos referendarium faciemus. Si quod autem sequestrum in bonis ibidem vestris auctoritate nostra pro anno lxxxi., ut dicitis, positum fuerit, quod propter loci distantiam penitus ignoramus, id per nostras patentes literas ob reverentiam precum

vestrarum fuisse noveritis revocatum. De hiis autem et aliis nobis voluntatem vestram cum omni fiducia intimetis, qui parati sumus in omnibus quantum secundum Deum possumus vestris beneplacitis semper annuere, bona fide. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum iii. non. Septembris apud Otteford.

CLXXXIX.

Reading Abbey.

1281. 13 Sept. Injunctions supplementing previous ones of Kilwardby. R. f. 225. A. f. 167 b.

Frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis archiepiscopus, totius Angliæ primas, dilectis filiis abbati et conventui Radingg', salutem, gratiam et benedictionem. Sanctæ memoriæ prædecessor noster dominus R[obertus], vestrum visitans collegium, quædam inibi monita salubria reliquit in scriptis, quæ nos rata habentes, præcipimus ea inviolabiliter observari, et præcipue ut bona domus per manum camerarii et subcamerarii prudenter recepta fideliter expendantur, et ab ipsis abbas recipiat omnia quæ expendit, sive in necessitatibus propriis, sive in gerendis communitatis negotiis, sive in magnatibus et amicis collegii donis vel exenniis, juxta quod requirunt domus necessitas vel utilitas, honorandis. Et ut omnia in lucem veniant et nulla sit imposterum contra abbatem occasio murmurandi, volumus ut capellanus abbatis, qui ejus agit expensas, receptorum residua prædictis duobus monachis restituat, et de expensis reddat eisdem saltem summarie rationem. Verumtamen quia aures nostras gravis querela percussit de intolerabili onere debitorum, quæ non solum pro adversitate eventuum, verum etiam ex defectu regiminis provenisse videntur, nos vobis ex animo condolentes, ut prædecessoris nostri pium compleamus propositum, adiciendo prædictis taliter ordinamus. Ut, videlicet, infra octabas Nativitatis Virginis gloriosæ proximo futuræ, per abbatem et conventum duo monachi prædicti vel alii industrii eligantur, quibus tertius capellanus abbatis,

ad quem principaliter pertinet dispensatio, adjungatur; quem etiam capellanum idem abbas in testimonium innocentiæ suæ juxta sanctorum patrum instituta mutari debeat omni anno. Qui tres omnes recipiant redditus et proventus ipsius monasterii, quibuscunque sint usibus assignati, sive ad mensam abbatis sive ad mensam conventus sive ad obedientiarios, sive ad quoscunque usus alios pertineant, tam de terris ac tenementis quam ecclesiis appropriatis seu quibuscunque emolumentis; quæ sic recepta sub tribus clavibus deponantur a tribus prædictis monachis custoditis. Qui et singulos habeant rotulos de receptis omnibus et expensis, sine quorum trium præsentia nihil pecuniæ prædictæ recipi debeat vel expendi. Et si contingat aliquem ipsorum infirmitate vel aliter impediri, ne huic negotio valeat interesse, alius per abbatem et conventum statuatur interim loco ejus, qui illum, cujus gerit vicem, de factis per eum instruat sub testimonio aliorum. De communi igitur bursa recipiant omnes sibi necessaria; abbas in forma prædicta secundum condecenciam status sui, et obedientiarii secundum providentiam abbatis, de consilio discretorum necessaria pro suis obedientiis affluenter. Residua vero omnia ad solutionem transeant debitorum, nec de hac ordinatione nostra audeant obedientiarii murmurare. Grandis enim est superbiæ in subdito nolle suo capiti conformari, nec ad eandem reduci artationis regulam, ad quam abbas humiliter se inclinat. Hac enim ordinatione nostra donatorum obviari non intendimus voluntati, si forte maneria seu ecclesias, aut quoscunque redditus vel proventus assignaverunt infirmariæ vel cellarii seu cujuscunque obedientiæ necessitatibus procurandis, cum in hoc ipsorum donatorum concordemus integre proposito dum, exclusa fraude et superfluitatis abusu, volumus ipsis obedientiariis in omnibus necessitatibus provideri ex elemosinis defunctorum, et residuum communibus necessitatibus assignari. Nec credendum est donatores de bonis

suis aliud fieri voluisse, cum hic modus et eorum saluti sit magis idoneus procurandæ et devotioni totius collegii in ipsorum suffragia animos excitandi. Quod si processu temporis solutis debitis rigorem istum oporteat temperare, parati erimus, Domino concedente, mitigare sententiam juxta exigentiam honestatis. Prædicti autem tres depositarii bis vel ter in anno, secundum quod per abbatem et conventum fuerit ordinatum, reddant de receptis et expensis fideliter rationem, et hoc in præsentia ipsius abbatis, nisi forte ad hoc alium decreverit statuere loco sui, et aliorum seniorum et discretorum de conventu, qui ad hoc per abbatem et conventum fuerint idonei reputati. Auctoritati autem abbatis non intendimus in aliquo alio derogare. Præcipimus insuper ut officium vestrum integre resumatis, juxta modum illum per omnia quo celebrabatur, priusquam esset per præsidentes generalis capituli breviatum. Ad quod officium cum reverentia debita celebrandum, quos manifesta necessitas non excusat, teneantur, nec necessitatem dicimus si pro recreatione extra refectorium comedant aliqui præter infirmos tantummodo et minutos, qui per biduum tantum ab officio causa minutionis maneant absoluti. Post completorium autem universi soli orationi vacent, et quieti corporis, exclusa potatione omni et garrula, præter illos qui de mandato superioris sunt associandis hospitibus assignati. Et si quis contra fecerit, ipsum suspendimus a divinis, donec in pane et aqua jejunaverit die una. Inhibemus insuper monachis vestri collegii universis, ne venationibus intendentes canes vel aves ducere præsumant vagantes per patriam; hoc solo casu excepto, si aliquis ad hoc per abbatem et conventum certo studio deputetur pro libertate ecclesiæ vestræ, si quæ sit hujusmodi, conservanda. Et quicunque contrarium facere præsumpserit, nisi desistat omnino tertio monitus, absolutus ab omni officio ordinis usque ad condignam pœnam carceri mancipetur. Siquid autem in

hac ordinatione nostra durum forte vel importabile majori aut saniori [parti] capituli videatur, temperamentum libenter curabimus impendere, quatenus nobis de prudentum virorum consilio secundum Deum videbitur expedire. Hanc autem ordinationem nostram scriptam in martilogio jubemus in kalendis singulorum mensium in capitulo vestro coram omnibus recitari. Valete, etc. Datum apud Aldingtun', idus Septembris, anno, etc. lxxxi.

CXC.

To the Prior of Christchurch.

1281. 15 Sept. Asks him to take depositions of the monks in writing, to save time at the visitation. R. f. 177 b.

Frater J[ohannes], permissione Divina, etc., dilectis filiis priori et capitulo ecclesiæ Christi Cantuariæ, salutem, gratiam et benedictionem. Cum in brevi accessuri sumus ad vos volente Domino visitandos, et valde morosum nobis esset et grave singulorum vota et depositiones, prout moris est, per nos solum audire, et ea facere conscribi; vos rogamus quatenus singuli vestrum vota sua scribant, et cum ad vos venerimus, nobis in visitatione nostra singulas cedulas porrigant legendas in capitulo coram nobis, ut sic nostris parcatur laboribus, et vestris circa reformationem domus desideriis sine moræ tædio satisfiat. Pro certissimo tenentes quod cedulas ipsas adeo secrete tenebimus, sicut vota vestra scripta coram nobis in cedula teneremus. Nolumus autem quod per præscripta nostro privilegio generetur præjudicium ullatenus in futurum, a quo recedere non intendimus neque volumus per præsentes. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Aldington', xvii. kal. Octobris, consecrationis nostræ anno tertio.

CXCI.

To Cardinal Matthew Orsini.

Reverendo in Christo patri et domino M[atthæo], Dei gratia Sanctæ Mariæ in Porticu diacono cardinali, frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, in omnibus devotam ac debitam reverentiam ét honorem. Reverendæ paternitati vestræ regratiamur plurimum quod nos dignati estis vestris literis status nostri continentiam exprimentibus consolari, quas utinam suscipere frequentius mereremur, qui a vestris beneplacitis, nullis fortuitis casibus, nulla locorum distantia nec tractu temporis poterimus aliquando separari. Et quia statum modicitatis nostræ similiter ad vestram notitiam perduci cupitis, reverentiæ vestræ significamus quod die ac nocte circa reformationem ecclesiæ Anglicanæ, quæ tot habet hiis temporibus oppressores, ut rarus sit qui eam consoletur ex omnibus caris ejus, laboramus ut possumus ad hoc habentes paucissimos adjutores. Et expectamus hac æstate proxima responsionem regis finalem circa hujusmodi consummanda. Quod autem de bonis, quæ bonæ memoriæ dominus R[obertus] prædecessor noster tempore mortis suæ tenebat, expositis ad vendendum aliqua comparastis, gratum gerimus et acceptum; vestræ benevolentiæ, quantum ad nos pertinet, ea penitus concedentes, et utinam inde plura vestris manibus teneretis. Et quidem miramur valde quod camerarius sanctæ memoriæ domini N[icolai] papæ bona ipsa diversorum generum, quæ ultra summam quinque milium marcarum dictus prædecessor noster de bonis Cantuariensis ecclesiæ secum tulit in suis vel mercatorum manibus, quæ nobis et ecclesiæ forsitan restituisset aliquo tempore si vixisset, taliter sequestravit, ut sic a manibus nostris crudeliter elongentur. Circa quæ repetenda cum opportunitas aspiraverit, procuratores nostros dignemini efficaciter adjuvare,

[1281.] 18 Sept. Asks aid in recovering property of the see lately in Kilwardby's possession. The bishop elect of Winchester was refused on account of plurality.[1]

R. f. 65. A. f. 132.

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 89.

qui forsitan jam petivissent ea nobis qui in ecclesiæ juribus succedimus assignari, nisi præsentium temporum importunitas dilationem circa hujusmodi suasisset. Et circa hoc non quærimus pecuniam sed justitiam, quamquam ecclesia nostra sit onerosis debitis propter adversitates fortuitas multipliciter anxiata, a quibus donec fuerimus liberati, non poterimus fronte libera nos murum opponere contra ecclesiæ oppressores. Circa statum autem Wintoniensis electi advertere dignetur vestra prudentia, quod iste est primus suffraganeorum Cantuariensis provinciæ qui pro pluralitate beneficiorum illicita fuit ab episcopali honore repulsus. Custodiat Dominus, etc. Datum apud Suthmalling', xiiii. kal. Octobris, anno prædicto.

CXCII.

To Cardinal Hugo Atratus.

[1281.] 19 Sept. Is dissatisfied with his advice to desist from opposing the confirmation of the bishop of Winchester now that he has appealed to the pope.[1] R. f. 13 b. A. f. 124 b.

Reverendo in Christo patri ac domino Hugoni, etc., frater J[ohannes], etc., cum omni reverentia paratam ejus beneplacitis voluntatem. Veræ caritatis incendio constat igniri lampadas, quarum flammas ventus majestatis arduæ non extinguit. Proinde, reverendissime[2] domine, ut de dilectionis vestræ perseverantibus indiciis eo vehementius exultamus, quo Christi gratiam rarissimam in munimentum nostri et ecclesiæ nostræ a pectore vestro cernimus radiare, qui intendimus currui nostro fragili voluntatis vestræ beneplacitum semper præficere, quantum secundum Deum possumus, ut aurigam. Ceterum mandati vestri inspectio per latorem præsentium amicabiliter destinati, simplicitati nostræ stuporis cujusdam præstitit incentivum, in quo familiariter hortamini ut postquam electionis Wintoniensis negotium est per appellationem ad sedem apostolicam

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 62.

[2] *reverendissime*] reverentissime, MSS.

devolutum, ab impedimento confirmationis ejusdem, utpote nostro functi officio de cetero[1] desistamus, si tamen deliberationi nostræ[2] videbitur expedire. O clementissime domine, quid impedimenti ei præstitimus in hac parte, nisi quod electione cassata, utpote contraria sanctæ Romanæ ecclesiæ juribus, summo pontifici ac vobis ceterisque dominis cardinalibus scripsimus veritatem negotii quam sentimus, et periculum quod imminere credimus, si tanta juris injuria prosperetur? Quare non possumus veritatem quam novimus sola promovere petitione justitiæ a sancta Romana ecclesia, quæ in jure non errat, cum pars adversa juris injuriam non cesset factis et verbis circuitu incessabili præjudicialiter commendare? Quid mali facimus si ministerium nostrum honorificare nitimur, quod non cessant adversarii in Romana curia falso ut credimus per omnia depravare? Vere, sincerissime domine, personam electi semper intime dileximus, et omni tempore diligeinus, cujus electionem confirmare non potuimus nisi totum clerum Angliæ infirmando,[3] quem quantum inficiat beneficiorum dampnabilis usurpatio, vos non latet. Sed scimus dextrum eruendum esse oculum ne scandalum oriatur, nec audemus verum bonum rei publicæ extinguere pro bono unius hominis apparente. Fatemur, quod scripsimus, quia conscientiam nostram expedivimus. Deo negotium committimus, cujus causam agere nos putamus. Scimus sedem apostolicam dominari juribus, et posse omnia quæ ædificant populum Christianum. Cui sedi non minori affectu quam quivis Christianus a pueritia fideliter adhæsimus, et intendimus omni tempore adhærere. Advertat insuper vestra reverentia non esse ipsum negotium in curia per appellationis meritum, ut vobis suggeritur, cum nulla pars illam appellationem interposuerit nisi fundatam in veritatis injuria aut aquilonis vacuo fundamento. Sed per statutum sanctæ memoriæ domini

---

[1] *de cetero*], omitted in A.
[2] *nostræ*], vestræ, A.
[3] *infirmando*] confirmando, A.

Alexandri papæ, qui posse cassare electiones hujusmodi concessit archiepiscopis, ne nil agerent, sibi tamen provisione talium reservata. A cujus tempore nullus electus Cantuariensis provinciæ repulsam sustinuit nisi iste. Contra quem nihil unquam ex odio fecimus novit Deus. Non intendimus igitur sanctam Romanam curiam pro hoc negotio amplius literis molestare, nisi novæ causæ cogat occasio, nec intendebamus priusquam istam vestrarum recepissemus gratiam literarum, in eodem permanentes proposito, qui si totum quod in hac parte fecimus, facere haberemus, nihil minus quam fecimus faceremus, etiam si sciremus nos facto negotio morituros. Obsecramus insuper, domine præcarissime, ut si mala vestris auribus de nostris persona vel processibus instillentur, dignemini nobis ea specialiter scribere, ut possimus nos apud vestram reverentiam excusare; scientes quod non est intentionis nostræ animæ nostræ periculis jam senescentibus artubus indulgere. Scimus Flemingum contra nos publica in curia scandala seminare. Scimus Yvonem et quosdam alios nobis occultis susurriis derogare. Parcat eis Altissimus, quia non credebamus talia meruisse, nec eorum rictus in aliquo formidamus. Conservet Dominus sublimitatem vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Scriptum apud Burne juxta Cantuariam, xiii. kal. Octobris.

CXCIII.

1281. 20 Sept. Desire them to assist Reymund Angerii, sent to the king to procure the liberation of Amauri de Montfort.[1]

Martin IV. to Peckham and his Suffragans.

Martinus episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiscopo Cantuariensi et ejus suffraganeis, salutem et apostolicam benedictionem. Olim cum ad[2] felicis recordationis Nicholai papæ prædecessoris

---

[1] Printed by Wilkins, Concilia, ii. 69. The pope's instructions to Reymund Angerii are printed in Rymer's Fœdera, II. 178.

[2] *ad*] a, in R.

nostri audientiam pervenisset, quod dilectus filius R. f. 64. Almaricus de Monte Forti, capellanus noster, dum A. f. 154 b. dilectam in Christo filiam, nobilem mulierem A[lianoram] sororem suam, uxorem dilecti filii nobilis viri principis Walliæ, per partes maritimas regno Angliæ vicinas ad eundem principem conducebat, laqueum captionis incurrerat, et quod carissimus in Christo filius noster rex Angliæ illustris eventum hujusmodi non absque affectu compassionis intelligens, de conservando sororis prædictæ pudore, sibi solicitudinis studium vigilantis indiderat, procurando benignius ut nobilis eadem traduceretur ad virum; quodque præfatus capellanus ex ordinatione felicis recordationis Johannis papæ prædecessoris sui, sub quorundam prælatorum dicti regni custodia permanebat, dictus Nicholaus prædecessor circa liberationem ipsius capellani, quantum secundum Deum et absque turbatione status pacifici dicti regni poterat, solerter intendens, ne diutius præfatus capellanus detentionis hujusmodi tædio gravaretur; attente quoque considerans quod et pietatis affectio circa prædictam sicut præmittitur servata sororem, ac memoria sanguinis quo eidem capellano rex ipse connectitur, regalem animum ad eum verisimiliter inclinare debebant, sibique fontem aperire dulcedinis cordis sui, dilectum filium magistrum Reymundum Angerii,[1] decanum Anniciensis ecclesiæ, capellanum nostrum, pro liberatione Almarici prædicti ad eundem regem specialiter destinavit, serenitatem regiam per suas literas rogans attentius ut pro sua et apostolicæ sedis reverentia circa liberationem Almarici jam dicti sic opem et operam efficaces impenderet; eumque faceret, postquam existeret liberatus, extra regnum prædictum sub favore regio usque ad loca sibi tuta conduci, quod exinde ipsius regis nominis gloria susciperet incrementum; et ne prætextu captionis seu detentionis hujus-

[1] *Angerii*] Wilkins prints this name "De Nogeriis."

modi simultatem aliquam suscitandi aliqua occasio præberetur, et eidem regno ejusque incolis alicujus timendæ turbationis materia immineret, ab eodem magistro Reymundo per alias suas literas nonnulla exequenda, et a prædicto Almarico facienda, providit, per quæ hujusmodi posse obviari periculis ab aliquibus credebatur. Videlicet, quod si præfatus Almaricus certæ formæ in prædictis ad eundem regem directis insertæ literis simpliciter, absolute ac libere consentiret; de quo quidem consensu libero voluit memoratus Nicholaus prædecessor ut magister ipse cognosceret, et diligenter adhiberet industriam et cautelam, ne forte imposterum a calumniosis consensus hujusmodi diceretur extortus ab eodem Almarico, obligationem reciperet corporali præstito juramento, quod memoratum regnum absque apostolicæ sedis expressa licentia nullo unquam tempore reintraret; quodque præfatus Almaricus regnum ipsum aliasque terras præfato regi subjectas per se vel per alios hostiliter nequaquam invaderet; nec etiam occuparet nec invadi vel occupari ab alio procuraret; et si secus forte præsumeret, excommunicationis sententia, quam per eundum magistrum Reymundum ferri voluit in eundem, ligatus existeret, et omnibus ecclesiasticis beneficiis ac privilegio clericali privatus, et per eundem magistrum Reymundum ad illa redderetur inhabilis vel alia obtinenda. Et quod postquam idem Almaricus ad loca tuta regni Franciæ perveniret, obligationem similem renovaret, eam sub juramento et pœnis similibus sibi per eundem magistrum Reymundum imponendis vel etiam infligendis perpetuo servaturus. Quod si postquam ad loca tuta dictum Almaricum pervenire contingeret, ipse obligationem non renovaret eandem, aut contra præmissa vel aliquod præmissorum veniret, extunc eisdem excommunicationis, privationis et inhabilitatis pœnis dictum Almaricum prælibatus Nicolaus prædecessor voluit subjacere, prout hæc in prædictis ad sæpefatum regem directis literis plenius continentur. Sed eo-

dem Nicolao prædecessore morte prævento, hujusmodi negotium non potuit expediri. Porro literas regias, quas pridem vacante tunc apostolica sede per eundem magistrum Reymundum venerabilibus fratribus nostris Romanæ ecclesiæ cardinalibus, de quorum tunc temporis eramus numero, rex ipse direxit, intelleximus diligenter, dilatæ liberationis Almarici prædicti causam plenius advertentes. Et quia tam ex ipsarum literarum tenore quam ex præfati magistri relatione collegimus, quod idem rex ad ejusdem sedis in hoc beneplacita exequenda promptum se exhibet et paratum, sibi uberum dona rependimus gratiarum, ipsum per nostras literas rogantes attentius et hortantes, ut Æterni Regis intuitu, per quem idem rex regnat et regitur, ac pro apostolicæ sedis et nostra reverentia regiæque dignitatis honore, hujusmodi gratæ nobis regiæ promptitudinis studium prosequens, circa liberationem Almarici jam dicti opportunum et efficax studium de benignitate regia largiatur, faciens eundem Almaricum postquam liberatus extiterit extra regnum suum sub favore regio, usque ad loca sibi tuta conduci, ut dictus rex illum sibi proinde retributorem constituat, qui de suæ munificentia largitatis pro minimis grandia recompensat, et sedis apostolicæ gratia, quam libenter devotis filiis explicamus, circa personam suam nocivum suscipiat incrementum. Et quoniam sedes ipsa, ex quodam piæ compassionis affectu, quo ascriptos militiæ ordinis clericalis prosequitur, negotium hujusmodi cordi gerit, memoratum magistrum Reymundum, de cujus experta probitate confidimus, ad præfatum regem propter hoc duximus remittendum, ut ab eodem Almarico diligenter ut expedit obligationem recipiat supradictam, in qua per eundem Almaricum adici volumus ad ipsius regis suique regni cautelam, quod dictus Almaricus eidem regi vel regno suo aut ipsius regni personis adversari volentibus favorem vel consensum aliquem non præsta-

bit, prout dictus rex per easdem literas regias postulavit. Rogamus etiam regem ipsum ut in hac parte beneplacitis apostolicis conformans devotius, desideria cordis sui efficaciter exequi studeat, quod ab eo petitur confidenter, ut ex hoc regiæ devotionis sinceritas clarius elucescat, et Romana ecclesia mater sua, quæ ipsum gerit infra caritatis viscera prædilectum, laborum tædia occasione hujusmodi non cogatur ulterius experiri. Cum itaque hujusmodi negotium sedes apostolica non immerito cordi gerat, ac ipsum absque præjudicio ecclesiasticæ libertatis nequaquam deserere valeat imperfectum, nos diligentiæ vestræ studium, quod circa promotionem ipsius negotii præstitistis, dignis in Domino laudibus commendantes, fraternitatem vestram rogamus et hortamur attente, per apostolica nihilominus vobis scripta districte præcipiendo, mandantes quatenus vota vestra beneplacitis apostolicis conformantes, ac hujusmodi studium prosequentes, opem operamque sollicitam prout utilius expedire videritis impendatis, ut festiva prout optatur[1] proveniat ejusdem liberatio Almarici; sic efficaciter vos in hac parte gerentes ut devotionis vestræ promptæ sinceritas condignis laudibus attollatur, ac sedis apostolicæ gratia erga vos digne suscipiat incrementum, nec oporteat propter hoc sedem ipsam ulterius laborare. Datum apud Urbem Veterem, xii. kal. Octobris, pontificatus nostri anno primo.

Præsentata fuit hæc litera domino per dictum decanum apud Lameth' in festo Beati Johannis Evangelistæ. Et in crastino emanavit litera ad convocandum suffraganeos universos ad tertium diem post Purificationem Beatæ Virginis sub hac forma.[2]

---

[1] *optatur*] obtatur, in MSS.

[2] This letter will be found under the date 28 Dec. 1281 (p. 256).

CXCIV.

To the Barons and Bailiffs of Rye.

Frater J[ohannes], etc., baronibus et ballivis de Portu de la Rye, salutem, gratiam et benedictionem. Quia intelleximus quod vos homines seu tenentes cari militis nostri domini Ricardi le Waleys, de manerio suo de Newenden', quod de nobis tenet in capite, propter telonia ac exactiones diversas injustas per averia sua distrinxistis, ac districtiones suas contra nostras et ecclesiæ nostræ libertates tenere, ut asseritur, minime formidastis, universitatem vestram rogamus et exhortamur in Domino, quatenus districtiones ipsas, si ita est, liberetis seu liberari faciatis. Tantum in hac parte facientes ne nos contra vos manus nostras tanquam contra libertatum ecclesiæ nostræ violatores extendere cogamur inviti. Valete. Datum apud Chertham, ix. kal. Octobris, anno Domini MCC. octogesimo primo.

1281. 23 Sept. Orders them to remove the distraint on tenants of Ric. le Waleys at Newenden. R. f. 71 b.

CXCV.

Edward I. to Peckham and the Bishops.

Edwardus Dei gratia rex Angliæ, dominus Hyberniæ et dux Aquitaniæ, venerabilibus in Christo patribus J. Dei gratia Cantuariensi archiepiscopo, totius Angliæ primati, et omnibus episcopis et aliis prælatis in instanti consilio apud Lameth' celebrando conventuris, salutem. Mandamus vobis quod, sicut baronias vestras quas de nobis tenetis diligitis, nullo modo concilium de aliquibus quæ ad coronam nostram pertinent, vel quæ

1281. 28 Sept. Forbids their discussing matters pertaining to his crown at the council at Lambeth.[1] R. f. 101 b.

[1] Pat. 9 Edw. I., m. 5. Printed in Wilkins' Concilia, ii. 50, and Rymer (Record Ed.), I. 598.

personam nostram vel statum nostrum vel statum concilii nostri contingunt, tenere, seu aliquid contra coronam et dignitatem nostram in eodem statuere præsumatis. Sciturí pro certo quod si feceritis, nos ad baronias vestras graviter capiemus. Teste me ipso apud Lindhurst, xxviii. die Septembris, anno regni nostri nono.

CXCVI.

Edward I. to Peckham and the Bishops.

1281. 28 Sept. To the same effect as the preceding letter.[1] R. f. 101 b.

Edwardus Dei gratia rex Angliæ, dominus Hyberniæ et dux Aquitaniæ, venerabilibus in Christo patribus J. eadem gratia Cantuariensi archiepiscopo, totius Angliæ primati, et omnibus episcopis et aliis prælatis in instanti concilio apud Lameth' celebrando conventuris, salutem. Vinculo juramenti nobis estis ut nostis astricti, quo nobis in omnibus ad coronam et regiam dignitatem nostram spectantibus, omnem quam poteritis fidelitatem observare debetis. Quapropter vobis mandamus, in fide et fidelitate quibus nobis tenemini firmiter injungentes, quod tam ad conservationem quam ad defensionem jurium nostrorum et regni nostri omnem quam poteritis diligentiam adhibere curetis. Et vobis omnibus et singulis sub vinculo juramenti memorati, et sub pœna amissionis temporalium quæ de nobis tenetis, firmiter inhibemus ne in præjudicium nostri vel ejusdem regni in dicto concilio contra nos vel jura nostra, quibus prædecessores nostri reges Angliæ et nos ex antiqua et approbata consuetudine usi sumus, procurare vel attemptare aliqualiter præsumatis, vel etiam aliquid[2] hujusmodi procurare seu attemptare aliqualiter præsumatis, vel etiam alicui hujusmodi procurare, attemptare seu statuere volenti, assensum præbeatis.

---

[1] Pat. 9 Edw. I., m. 5. Printed in Wilkins' Concilia, ii. 50, and Rymer (Record Ed.) I. 598.

[2] *aliquid*] alicui, MS.

Sed taliter vos habeatis in hac parte quod vos debeamus potius specialiter commendare, quam de contrariis, quod absit, increpare. Teste me ipso apud Lindhurst, xxviii. die Septembris, anno regni nostri nono.

CXCVII.

To the Bishop of London.

1281. 19 Oct. Orders him to sequestrate churches in his diocese belonging to exempt monasteries which have refused to attend his provincial council.[1] R. f. 59. A. f. 12 b.

Frater [Johannes], etc., episcopo Londoniensi, salutem, etc. Celebraturi nuper ut scitis apud Lamehe[2] provinciale consilium cum coepiscoporum nostrorum venerando collegio, universos nostræ provinciæ prælatos inferiores, quos consiliorum tractatibus interesse jubent sacri canones, vocandos decrevimus, ac inter ceteros religiosæ sanctimoniæ personas præcipuas, abbates scilicet ac priores, non solum episcopali gradui subjectos juxta ordinem ecclesiastiæ hierarchiæ, verum etiam alios ab episcopali obedientia exemptos, ratione saltem ecclesiarum non exemptarum quas in proprios usus, permittente Domino, detinent occupatas; sperantes nos solius Dei honori ac communi ecclesiæ Anglicanæ commodis servientes, eorum juvandos potentia, dirigendos consiliis, et sanctitatis suæ meritis promovendos. Exempti vero tanquam pullos onagri liberos se putantes, minime vel modice condolentes suæ sanctæ matris angustiis, cujus viscera multi ex eis plus onerant quam honorant, quasi per effectum vel defectum verius de se dictum illud Johannis propheticum allegarent: "Atrium "quod foris est templum ejice foras, et ne metias illud;"[3] nec parturientium cervarum audire rugitus, nec ad ipsum consilium in anxiatæ matris auxilium, consilium et solatium venire dignati sunt, utpote filii alieni a semitis claudicantes, quin potius ne in aliquo detumes-

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 63.

[2] *Lamehe*] Lambehith, in A.

[3] Apocalypsis, xi. 2, but not correctly quoted from the Vulgate.

ceret distenta eorum nimis elatio, nec procuratores ad suæ excusationem absentiæ mittere curaverunt, tam reverendum collegium contemnentes, Agar ex parte similes, quæ illustrem despexit dominam, videns seditionis filium concepisse. Sic agonizante olim Dei militia, et se laudabiliter periculis exponente, divisi a præliantibus Rubenitæ intra terminos proprios quieverunt gregum sibilis[1] delectati. Nos autem tam ingratæ præsumptionis audaciam, sacri secundum juris regulas corrigere cupientes, scientesque juxta Salvatoris sententiam contra nos esse qui nobiscum esse despiciunt, severitati tamen plurimum detrahentes quam possemus in contemptores hujusmodi, si vellemus, canonice exercere, vobis in virtute obedientiæ qua sedi Cantuariensi tenemini firmiter injungendo mandamus, quatenus omnes ecclesias non exemptas in Londoniensi diocese, quorum nomina sub sigillo nostro præsentibus sunt appensa, exemptis monasteriis appropriatas, cujuscunque ordinis existant, auctoritate nostra sine moræ dispendio sequestrantes, eas faciatis sub arcto sequestro nihilominus custodiri, donec super hoc aliud receperitis in mandatis; non exemptos quidem, quorum nomina in schedula annexa præsentibus continentur, quos nos propter eorum contumaciam ab ingressu ecclesiæ suspendimus justitia exigente, sic suspensos faciatis publice nunciari. Nomina vero ecclesiarum ipsarum quarum fructus taliter sequestratis, et qualiter hoc mandatum nostrum fueritis executi, nobis proximo die juridico post festum Sancti Thomæ Apostoli significare curetis per vestras literas patentes harum seriem continentes. Datum apud Mortelak', xiiii. kal. Novembris, anno consecrationis nostræ tertio.

Consimilis litera ceteris episcopis emanavit.

---

[1] *sibilis*] sibulis, A.

CXCVIII.

To Edward I.

Excellentissimo principi, etc., frater J[ohannes], etc. Non sine dolore cordis et angustia est nostris auribus inculcatum, quod nonnulli sexus utriusque, tam in civitate London' quam alibi, qui a Judaica perfidia ad Christianam religionem conversi fuerant, ad vomitum redierunt, superstitionem Judaicam, ut primitus non sine contemptu fidei Christianæ nequiter mutantes. Quocirca celsitudini vestræ humiliter supplicamus, quatenus præcipere dignemini dilecto filio . . archidiacono Roffensi, qui ad hoc dicitur deputari, ut vos super hujusmodi apostatis certificet, et circa illos si placet jubeatis exerceri quod decet regiam majestatem. Licet enim Judæi ad professionem Christianæ fidei compelli nequeant, postquam, tamen, ad ipsam fidem sunt conversi, et sacramentum baptismatis meruerunt, ipsam tenere, servare et secundum eam perpetuo vivere sunt modis omnibus compellendi. Custodiat Dominus, etc. Datum apud Merton, iiii. non. Novembris, etc.

1281. 2 Nov. Asks him to order the dean of Rochester to proceed against converted Jews who have apostatised. R. f. 96 b.

CXCIX.

To Edward I.

Excellentissimo principi ac domino E[dwardo], Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hyberniæ et duci Aquitaniæ, ac ejus consiliariis literatis, frater J[ohannes] etc., cum omni reverentia et honore orationes anxii peccatoris. Auctore Deo præcipimur majestatem regiam honorare, et ad idem beneficiis innumeris obligamur. Quia tamen oportet Deo magis quam hominibus obedire, ad prævaricationem legum illarum quæ divina auctoritate absque omni dubio subsistunt, nulla possumus humana constitutione ligari, nec etiam juramento. Quo-

1281. 2 Nov. Defends the liberties of the church, referring both to the Bible and to the history of England.[1] R. f. 97. A. f. 19.

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 64.

niam quicquid divinis beneplacitis adversatur, est illicitum et damnatum, dicente Domino per prophetam, " Væ qui condunt leges iniquas."[1] Quia igitur ab antiquo tempore inter reges et magnates Angliæ ex parte una, et archiepiscopos et episcopos ac clerum ejusdem regni ex altera, duravit amara dissensio pro oppressione ecclesiæ contra decreta summorum pontificum, contra statuta conciliorum, contra sanctiones orthodoxorum patrum, in quibus tribus summa auctoritas, summa veritas, summaque sanctitas consistunt, supplicamus regiæ majestati quatenus pro honore Dei, ac animæ suæ suorumque salute, ac prosperitate stabili successionis suæ, ab Imperatore omnium obtinenda, in Cujus redundat injuriam ecclesiæ contra prædicta conculcatio, huic periculosæ regno et perniciosæ clero discordiæ dignetur finem imponere salutarem. Cui finis aliter imponi non potest, nisi vos sublimitatem vestram prædictis tribus, scilicet decretis pontificum, statutis conciliorum et sanctionibus orthodoxorum patrum, juxta Dei beneplacitum cum catholicis imperatoribus dignemini inclinare. Ex hiis enim tribus sunt canones aggregati, et jura coronæ vestræ Christi coronæ suppositæ, cujus sunt diadema ac sponsæ suæ monilia, universæ ecclesiasticæ libertates, ipso per prophetam dicente: " Quasi sponsum decoratum corona, " et tanquam sponsam ornatam monilibus suis."[2] Decretis autem summorum pontificum auctoritatem dedit omnium Imperator, dicens Petro in evangelio Matthæi: " Quicquid ligaveris super terram erit ligatum " et in cœlis."[3] Ligat siquidem summus pontifex non vinculis corporalibus sed spiritualibus, sacris scilicet legibus, quibus tenentur universi homines obedire, dicente eodem Domino per Moysen in Deuteronomio: " Qui superbierit nolens obedire sacerdotis imperio, qui " eo tempore ministrat Domino Deo tuo, ex decreto " judicis, morietur homo ille."[4] Ab hac autem obe-

---

[1] Isaiah, x. 1.
[2] Isaiah, lxi. 10.
[3] Matthew, xvi. 19.
[4] Deuteron., xvii. 12.

dientia non est altitudo regia absoluta, sed plusquam ceteri laici ea inferiores eidem obnoxia. Unde subjungitur consequenter, "Postquam sederit rex in " solio regni sui, describet Deuteronomium sibi legis " hujus in volumine, accipiens exemplar a sacerdotibus " Leviticæ tribus, legetque illud omnibus diebus vitæ " suæ, ut discat timere Dominum Deum suum et custodire verba et cærimonias Ejus, quæ in lege præ-" cepta sunt, ut longo tempore regnet ipse et filius " ejus."[1] Tenetur igitur rex ipse ex præcepto legis expresso summo pontifici obedire, quod si non fecerit, timere potest ex legis insinuatione ne regni sui prolongatio minuatur. Item Salvator ipse dixit Lucæ evangelio discipulis congregatis, "Qui vos audit, me audit; " et qui vos spernit, me spernit."[2] Quod exponens dicit beatus Dionisius: "hierarchis in hiis quæ agunt hier-" archice obediendum est sicut a Deo motis."[3] Ergo nulla obstante consuetudine obediendum est canonibus hierarchice impositis, hoc est sacris arbitriis prælatorum. Sed dicet forsitan ecclesiæ inimicus quod non pertinet ad summum pontificem juga hujusmodi legum vel canonum imponere principi sæculari, cujus nos cum universali ecclesia et omnibus mundi sanctis ac sapientibus ex adverso contrarium affirmamus. Huic autem discidio si quæratur qualiter debeat pacis remedium adhiberi, docet Dominus in Deuteronomio ubi supra, dicens: "Si difficile et ambi-" guum apud te judicium esse perspexeris, et judi-" cum intra portas tuas videris verba variari, surge " et ascende ad locum quem elegerit Dominus Deus " tuus, veniesque ad sacerdotes Levitici generis, et ad " judicem qui fuerit illo tempore, quæresque ab eis, " qui judicabunt tibi judicii veritatem; et facies " quodcumque dixerint qui præsunt loco quem ele-" gerit Dominus, et docuerit te juxta legem ejus."[4]

[1] Deut. xvii. 18.

[2] Luke x. 16.

[3] The substance of this passage, but not the exact words, is to be found in Dionysius the Carthusian's commentary on Luke. Art. xxvi.

[4] Deut. xvii. 8.

Ergo ad summum pontificem pertinet omnis controversiæ determinatio, quæ non potest per inferiores quoscumque judices terminari. Item, quantæ auctoritatis sit ecclesia in concilio Christi nomine congregata patet ex evangelio Matthæi dicente Domino, "Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, "ibi ego sum in medio eorum."[1] Et ibidem: "Si "ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus et "publicanus."[2] Qui igitur ecclesiæ non obediunt in concilio præcipue congregatæ, hæretici sunt censendi. Item, quantæ auctoritatis sit sanctorum patrum sincerissima doctrina, patet testimonio Salvatoris dicentis in evangelio Matthæi, "Non vos estis qui "loquimini, sed spiritus Patris vestri qui loquitur in "vobis."[3] Idem est ergo sanctorum patrum diffinitionibus resistere quod Spiritus Sancti oraculis adversari. Hæc attendentes, imperatores catholici leges suas omnes sacris canonibus subdiderunt, ne schismatici vel hæretici putarentur. Cum igitur ad vos, excellentissime domine rex, pertineat pax inclyta imperii, et vos etiam tenemini leges vestras canonibus subjicere, et contrarias abolere, turpis est pars quæ suo non convenit universo. Constantinus insuper rex Angliæ, et orbis nihilominus imperator, universa concessit quæ petimus, et specialiter personas clericorum a solis prælatis ecclesiæ judicandas esse decrevit. Hoc idem Wyghredus rex Canciæ canones affirmans esse servandos fieri concessit, ut patet ex concilio a Brighewaldo archiepiscopo celebrato anno Domini septingesimo nonagesimo quarto. Hoc et rex Knutus de personis ecclesiasticis in suis scriptis legibus diffinivit. Sanctus etiam Edwardus in regnum Angliæ sublimandus, prius juravit se leges Cnuti regis inviolabiliter servaturum. Willelmus etiam rex, cui sanctus Edwardus regnum contulit, leges ipsius sancti servandas esse concessit. Qui sanctus inter cetera diffinivit ut

---

[1] Matth. xvii. 20.
[2] Matth. xviii. 17.
[3] Matth. x. 20. A. reads "Pa"tris mei."

si quis pacem ecclesiæ infregerit, ab episcopis sit justitia exercenda, et non a regis justiciariis, nisi propter episcopi impotentiam vel neglectum, et plura alia sanctissima sancivit, quæ[1] servata honori divino proficerent et regis merito coram Deo. Ecclesiam etiam hujus insulæ credimus fuisse in possessione libertatum quas petimus tribus temporibus regum diversarum linguarum insulæ supradictæ, tempore scilicet regum Britannorum, sicut patet de parte illius ecclesiæ quæ hactenus mansit in partibus Walliæ, quæ contra libertates hujusmodi non didicit conculcari. Item tempore regum Anglorum, utpote regum Cnuti et Ardecnuti, et præcipue ac indubitanter tempore sancti Edwardi. Item tempore regis primi Normanni triumphatoris inclyti domini Willelmi primi. Et oppressiones quas plangimus, credimus sumpsisse exordium tempore regis Henrici primi et præcipue regis Henrici patris Henrici junioris, quando noluit articulos gravaminum per consensum sancti Thomæ archiepiscopi et ceterorum pontificum Angliæ confirmari, quibus quia noluit consentire, sustinuit exilium, et hujusmodi occasione postea passionem. Si igitur martyrem non facit pœna sed causa, illiciti et damnabiles sunt articuli quibus quia assentire noluit sustinuit agoniam. Cujus injuriæ totiens repetuntur, quotiens clerus vel ecclesia contra canones illos opprimitur quos voluit observari. Quia igitur, excellentissime domine, ista vobis metu conscientiæ cogimur scribere sicut volumus in tremendo judicio respondere, supplicamus humiliter quatenus istis nostris exhortationibus aurem dignemini inclinare, qui et juramento vestro tenemini a regno vestro malas consuetudines extirpare, nec juramento aliquo potestis ad ea quæ repugnant libertati ecclesiasticæ obligari. Et ex abundanti ab omni vos juramento absolvimus, quod potest conscientiam vestram contra ecclesiam aliqualiter excitare. Et firmiter opinamur

[1] *quæ*] queque, A.

quod vos nec animæ vestræ potestis salubriter prospicere, nec stabilitati regni vestri in posterum providere, nisi exhortationem nostram dignemini exaudire, pro qua tot sancti patres et penultimo sanctæ memoriæ dominus Bonefacius, illustris genetricis vestræ avunculus, tam anxie laborarunt, ad quod bonitatem cordis vestri credimus esse proclivem nisi vos decipiant impii suggestores. Quod si fecerint, Altissimo supplicamus ut eos sic temporaliter feriat ut ipsorum animæ salvæ fiant. Datum apud Lameth,[1] iiii. non. Novembris, anno Domini MCCLXXXI., consecrationis nostræ anno tertio.

CC.

To Antony Bek.

[1281.] 7 Nov. Cautions him against felling timber on his benefices or holding more than one without dispensation. R. f. 172.

Frater J[ohannes], etc., domino Antonio Bek', salutem, gratiam et benedictionem. Honorem et exaltationem personæ vestræ desideramus ex animo semper in Domino prosperari, quem imminere credimus si nostris adhæreatis consiliis, sicut pariter ultimo tractabamus. Quocirca dilectionem vestram, quam amplectimur caritate, salubris exhortationis dulcedine prævenimus attentius exorantes, quatenus circa beneficia ecclesiastica quæ tenetis, sic velitis animæ vestræ saluti et status vestri fundamento prospicere, vel super silva resecando, vel a sede apostolica dispensationis in pluralitate gratiam impetrando, ut si Deus ad altioris dignitatis apicem, quod intime affectamus, dignetur sua gratia vos vocare, nulla in vobis inveniatur macula quæ posset hujusmodi gratia indignum efficere, vel quoquomodo repellere ab eadem. Nec autem vobis, novit Deus, minime scriberemus, nisi quod de vobis occasione pluralitatis hujusmodi, ut scitis, specialiter conscientiam oneratam habemus, et honoris vestri desideramus speci-

---

[1] *Lameth*] Lambehith in A.

aliter incrementum. Advertatis autem quod non refert utrum in una provincia vel diversis plura beneficia teneatis, quum provinciarum diversitas pluralitatem hujusmodi detentam illicite non excusat. Tantum igitur hujus exhortationis gratia circa præmissa facere studeatis, ut non solum vobis ipsis adquiratis meritum, verum etiam proficiatis aliis per exemplum, et in amorem honestatis vestræ totum provocetis sæculum, quod sic procul dubio facietis. Valete. Datum apud Mortelak', vii. id. Novembris.

CCI.

To the Prior and Chapter of Christchurch.

[1281.] 9 Nov. Orders about the almoner, etc., until his approaching visit. R. f. 177 b.

Frater J[ohannes], etc., dilectis filiis fratri Thomæ priori et capitulo suo Cantuariæ, salutem, etc. Ad literas vestras nobis exhibitas de credencia per dilectos filios fratres Henricum et W. taliter respondemus. Primo, quod privilegiis vestris et libertatibus non intendimus ullo tempore derogare, sed eas tueri contra omnes homines quantum possumus, jure nostri officii inoffenso. Quod igitur eleemosynarium nuper literatorie absolvimus, hoc idcirco nos fecisse noveritis, quia credebamus, errore facti decepti, ipsius institutionem et destitutionem ad nos sine medio pertinere. Et quamvis jure communi in defectum prioris propter diuturnam ipsius eleemosynarii impotentiam manifestam, ad nos, ut quibusdam noscitur, fuerit ipsius absolutio devoluta, nolumus tamen ad præsens, salvo in omnibus jure nostro et vestro, ut prior ipsum quietis gratia, et ut liberius vacet pœnitentiarii officio, absolvat ab eleemosyna, quasi per vos nihil fuisset circa hoc attemptatum. Ea vero quæ circa dilectos in Christo fratres J. de Schameleford, et N. de Cauntebrug' ordinata sunt, si vestris derogant privilegiis, nolumus subsistere firmitate. Quod si vestris privilegiis, ut

credimus, non repugnant, paci vestræ et honori credimus expedire, ut quæ ordinata sunt maneant inconcussa. Ad hæc ex habundanti tibi, prior, in virtute obedientiæ præcipimus sub pœna suspensionis ab administratione, sicut tibi in capitulo vestro nuper injunximus, quatenus juxta ordinationem nostram sex fratrum consilio adhæreas in omnibus ad directionem tui pertinentibus, quantum ad regimen temporalium, ad hoc per collegium electorum. Quod si in adventu nostro, quem ad vos credimus post paucas ebdomadas imminere, vobis . . priori et capitulo aliqua via utilior pro utilitate communi concorditer videatur, parati sumus ei quantum secundum Deum possumus assentire, qui in istis solum Dei honorem quærimus et vestrum commodum et solamen. Valete, etc. Datum apud Certeseye, v. idus Novembris.

CCII.

To the Deans of Pickering and Ryedale and the Vicar of Scarborough.

1281. 13 Nov. Desires them to deny the validity of the sentence of the abbot of St. Alban's against the friars of Scarborough.

Frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis archiepiscopus, totius Angliæ primas, conservator privilegiorum Fratrum Minorum in Anglia a sede apostolica deputatus, discretis viris decanis de Bikerynge et de Ridale, ac vicario de Scardeburg', salutem illam quæ exsuperat omnem sensum. Amarus nimis rumor nostris insonuisset auribus super oppressione innocentium ab adversariis Jesu Christi, nisi omnia in bonum cooperari sciremus electis et impiis ruinam celerem imminere. Audivimus siquidem abbatem Sancti
R. f. 178 b. Albani, perfidiori ductum consilio vel seductum verius, quam tantæ simplicitatis machinari sciret homuncio crudelis, interminationis fulmine omni contrario rationi, Fratres Minores apud Scardeburg' pro divini honoris obsequiis hospitatos, non auctoritate clavium sed clave

sævientis furia percussisse, excommunicando de facto, cum de jure nequeat, omnes in ipso Fratrum oratorio contra inhibitionis suæ turbinem celebrantes, omnes etiam illos qui ad locum ipsum divina audiendi vel sacrorum recipiendi gratia contra inhibitionem suam sacrilegam accedere non omittent. Quæ sententia sic Domino adversatur et favet diabolo, ut si quis ad impugnandum verbum divinum vel sacramentorum injuriam ad locum ipsum Fratrum appropinquare præsumeret, in nullo hac furiaca sententia nullatenus læderetur. Quia igitur fratres ipsos scimus esse ecclesiæ Romanæ immediate subjectos, et loca etiam eorundem, literæque sibi ex indultis sedis apostolicæ in locis omnibus, quibus sibi viderint expedire, oratoria sibi construere, privilegiis seu indulgentiis quibuscunque personis a sede apostolica concessis non obstantibus, vobis mandamus in virtute obedientiæ qua sedi apostolicæ tenemini obedire, quatenus sententias latas a prædicto abbate seu quibuscunque proterviæ suæ complicibus, sicut a non suis judicibus, latas, in prædictorum fratrum præjudicium seu beneficiorum suorum, vel ad locum Fratrum pro animæ suæ commodo accedentium, denuncietis peremptorie non tenere. Et quia impetuosus furor prædictorum Dei inimicorum ulterioris deliberationis excludit remedium, vosque prima, secunda et tertia monitione unico indicto peremptorie monemus, vobis nihilominus præcipientes sub pœna excommunicationis, quam in vos ferimus in hiis scriptis si in executione præsentis mandati negligentes fueritis vel remissi, quatenus sententias prædicti abbatis publice denuncietis et solempniter esse nullas, nec aliquid mandatum prædicti abbatis circa præmissa, in prædictorum fratrum injuriam, exequi præsumatis, præsertim cum abbas, si contrarium facere præsumpserit, a nobis sit excommunicationis sententia innodatus. Quid autem super hoc feceritis, nobis sub pœna prædicta, citra festum beatæ Luciæ Virginis proxime sequens,

per vestras patentes literas harum seriem continentes, fideliter intimetis. Datum apud Seleburne, id. Novembris, anno Domini MCCLXXXI., consecrationis nostræ tertio.

CCIII.

To the Mayor and Burgesses of Scarborough.

1281. 14 Nov. The conservators of the Cistercian monks have no jurisdiction over the Friars Minors. R. f. 179. A. f. 43 b.

Frater J[ohannes], etc., conservator privilegiorum ordinis Fratrum Minorum in Anglia, a sede apostolica deputatus, 'discretis viris majori ac communitati burgensium de Scardeburg', salutem, etc. Olim, tuba apostolica præclamante, didicimus omnes qui pie volunt vivere in Christo Jesu persecutionis angustias perpessuros. Non igitur mirari debet vestra prudentia, si Fratrum Minorum pura simplicitas, quos in amplexu caritatis ob amorem Domini nostri Jesu Christi longo tempore vestris eleemosynis confovistis, procurante diabolo, contra justitiam opprimitur et vexatur. Cujus rei gratia vestræ caritati tenore præsentium intimamus conservatores Cysterciensium monachorum in loca Fratrum Minorum seu personas eorum penitus nihil posse, cum tam loca Fratrum quam personæ eorundem absque ullo medio subjici dinoscantur sedis apostolicæ sanctitati. Cujus affirmationis nostræ parati sumus omni homini oculatam fidem facere requirenti, nec credatis nos aliquid velle vobis, quin potius universitati hominum, literis astruere patentibus, quod non possumus coram universali ecclesia defensare. Sententias igitur per abbatem Sancti Albani vel quoscunque suos complices latas de facto in locum Fratrum seu personas eorum, vel quoslibet ad locum ipsum devotionis gratia declinantes, tanquam a non suo judice latas, noveritis non tenere. Quamquam si nulla fratribus ipsis suffra-

garetur exemptio, sic aliis privilegiis sunt muniti, ut nec auctoritatem nec austeritatem prædicti abbatis seu complicium suorum aliquod præjudicium posse in hoc casu ipsis Fratribus irrogare, aliqualiter arbitremur. Fratres enim ipsi nulli fecerunt injuriam suo jure in illius loci acceptione, utentes quibus a sede apostolica est indultum, ut ecclesias vel oratoria, in locis omnibus in quibus sibi viderint expedire, construere valeant, privilegiis seu indulgentiis quibuscunque personis a sede apostolica concessis non obstantibus ullo modo. In quorum testimonium præsentibus sigillum nostrum duximus apponendum. Valete. Datum apud Dereford, xviii. kal. Decembris, anno Domini MCCLXXXI.

CCIV.

To Edward I.

1281. 24 Nov.

On behalf of the bishop of St. Asaph, whose privileges are disregarded by the king's justices.

R. f. 97 b. A. f. 131.

Excellentissimo principi, domino E[dwardo], etc., frater J[ohannes], etc. Frater noster dominus A[nianus], episcopus Assavensis, ad nos accedens cum cordis angustia, tribulationis suæ seriem suspiriose nobis vocis oraculo indicavit, quod justiciarii excellentiæ vestræ contra libertates et liberas consuetudines, a tempore quo primo fides crevit in insula Britannica, libere, pacifice et sine interruptione obtentas, ac per vos post accepta regni gubernacula sibi suisque successoribus specialiter confirmatas, ipsum episcopum coram eis respondere invitum compellere nitebantur. Cumque de libertate hujusmodi confisus, ut decuit, forum ipsum declinasset, ubi non potuit causam suæ ecclesiæ in judicio deducere, nisi propriæ salutis subiret interitum, et reatum perjurii scienter incurreret, quem pro tuitione et observatione juris ecclesiæ, ad quam assumitur, corporale obligat juramentum; præfati nihilominus justiciarii libertatum hujusmodi non ignari, ut creditur, ipsum episcopum immunitatem tempore congruo allegantem reputantes

penitus indefensum, contra ipsum tanquam contumacem secundum modum regni Angliæ procedere comminantur. Quia igitur de clementia vestra firmiter speramus reportare justitiam, quam[1] solius justitiæ zelus exagitat, et quæ injuriam detestatur, serenitatis vestræ clementiam humili precum instantia deprecamur, quatenus super hiis dignetur vestræ benignitatis sublimitas congruum remedium providere. Advertere dignantes quod quidam justiciarii nec anathematis lati ultionem poterunt evadere, qui particulares ecclesias more insolito suis juribus spoliare contendunt, quam, ut novit vestra dominatio, omnes incurrunt libertatum universalis Anglicanæ ecclesiæ turbatores. Tantum, piissime domine, facientes ob Dei reverentiam in præmissis, ut ecclesiæ tranquillitas vestris temporibus augeatur, et populus illius provinciæ sub vestræ dominationis imperio se gaudeat feliciter respirare. Valeat vestra excellentia diu in Domino Jesu Christo. Datum apud Sanctum Dionisium, viii. kal. Decembris, anno Domini MCCLXXXI., consecrationis nostræ anno tertio.

CCV.

To Roger Mortimer.

[1281.] 24 Nov. Asks him to dissuade his daughter from proceeding against the bishop of St. Asaph in the king's court.[2] R. f. 178.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio nobili viro domino Rogero de Mortuomari, salutem, gratiam et benedictionem. Non sine dolore cordis accepimus quod vestro interveniente patrocinio et consensu, dilecta filia nobilis mulier domina Isabella filia vestra venerabili fratri nostro domino A[niano], Dei gratia episcopo Assavensi, super jure patronatus movet in curia regia quæstionem, quod inauditum est ex quo fides Christiana in Walliæ partibus inolevit. Quamvis igitur honorem vestrum intime diligamus et amicitiam, de qua speramus

---

[1] *quam*] quem, R.

[2] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 90.

adhuc in Domino plurimum gratulari, dissimulare tamen non possumus, quin cum necessitas ingruerit, nos pro conservandis ecclesiæ nostræ libertatibus murum et pugilem opponamus. Hinc est quod, cum vexatio dicti fratris et coepiscopi nostri illicita, in Dei injuriam et libertatis ecclesiasticæ turbationem manifeste redundet, dilectionem vestram, quam semper in Domino volumus prosperari, rogamus affectione qua possumus ampliori, pariter et monemus, cum sine prævaricatione juramenti nostri aliter facere nequeamus, quatenus a vexatione dicti fratris nostri faciatis desisti, inducentes filiam vestram ut alia via canonica, secundum quod in Walliæ partibus est hactenus usitatum, jus suum adquirat. Scientes pro certo quod si in subversionem libertatis ecclesiasticæ, dictam causam in curia regia ulterius prosequatur, incidet in excommunicationis sententiam latam in libertatis ecclesiasticæ turbatores. Nec poterimus dictum fratrem nostrum in sua justitia relinquere desolatum. Valete. Datum apud Sanctum Dyonisium, viii. kal. Decembris.

CCVI.

To Isabella de Mortimer.

[1281.] 24 Nov. Requests her to desist from a suit against the bishop of St. Asaph.[1] R. f. 178. A. f. 42 b.

Frater J[ohannes], etc., dilectæ in Christo filiæ ac nobili dominæ Isabellæ de Mortuomari, salutem, gratiam et benedictionem. Cupientes honorem vestrum semper in Domino prosperari, et ad ea præcipue actus nostros et voluntatem extendi, quæ solius Dei honorem respiciunt, et animæ vestræ salutem, non sine vehementi admiratione et dolore cordis intelleximus, quod vos venerabilem fratrem nostrum dominum A[nianum], episcopum Assavensem, trahitis coram justiciariis domini regis in causam super jure patronatus, quod de Wallia inauditum est ab exordio nascentis ibidem fidei Christianæ. Ex cujus

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 90.

causæ prosecutione timemus valde ne in excommunicationis sententiam latam in turbatores ecclesiasticæ libertatis incidere possitis, si ista improbitas perseveret de quo plurimum doleremus. Quocirca dilectionem vestram rogamus affectu quo possumus ampliori, monemus etiam sub debito quo tenemur libertates ecclesiasticas defensare, quatenus providentes vobis de sanioris et melioris viæ progressu, a dicti fratris et coepiscopi nostri vexatione penitus desistatis, et justitiam vestram secundum consuetudinem Walliæ, hactenus obtentam, pacifice ab ecclesiis partium earundem licite adquiratis. Scientes quod quia processum vestrum in hac parte manifeste videmus ecclesiasticis libertatibus repugnare, sana conscientia dissimulare non possumus quin pro ecclesia juvemus fratrem nostrum episcopum Assavensem. Tantum igitur exhortationis nostræ gratia circa præmissa facere studeatis, ut per aliam viam quam incepistis jus vestrum 'quod vos habere dicitis, quod mere ad cognitionem ecclesiæ pertinet, evincatis, et nos etiam contra vos, quod nollemus, in hac causa procedere minime compellamur. Valete, etc. Datum apud Sanctum Dyonisium, viii. kal. Decembris.

CCVII.

Edward I. to Peckham.

1281. 1 Dec. Forbids his proceeding against Henry de Bray, his clerk, for non-residence. R. f. 101 b.

Edwardus Dei gratia rex Angliæ, dominus Hiberniæ et dux Aquitaniæ, venerabili in Christo patri, J[ohanni], eadem gratia Cantuariensi archiepiscopo, totius Angliæ primati, salutem. Cum clerici nostri ad ordines suscipiendos vel ad faciendum in suis beneficiis residentiam personalem, dum nostris immorantur obsequiis, compelli aut alias super eisdem molestari vel inquietari non debeant; nos, qui et progenitores nostri hujusmodi libertate seu privilegio pro clericis nostris a tempore, quo non extat memoria, semper

hactenus usi fuerimus, quod nec ipsi clericis nostri vel progenitorum nostrorum prædictorum aliquibus retroactis temporibus super hujusmodi compelli, vel alias super beneficiis suis molestari vel inquietari consueverunt; paternitatem vestram requirimus et rogamus ne dilectum clericum nostrum magistrum Henricum de Bray, personam ecclesiæ Sancti Waynardi Landavensis diœcesis, qui per præceptum nostrum nostris jugiter intendit, dum eisdem obsequiis immoratur, super hujusmodi compellatis, aut alias super beneficiis suis inquietetis seu molestetis; et sequestrum si quod in fructibus aut bonis beneficiorum suorum hujusmodi occasione fieri feceritis, sine dilatione relaxari faciatis. Teste me ipso apud Westmonasterium, primo die Decembris, anno regni nostri decimo.

CCVIII.

To the Bishop of Salisbury.

[1281.] 3 Dec. Desires him to name a coadjutor, being old and blind. R. f. 178 b. A. f. 43.

Saresburiensi episcopo salutem. Fama celebri et facti evidentia per Angliam innotescit, quod, Illo ordinante qui novit virtutem in infirmitate perficere, senectus vestra venerabilis fatiscens viribus, luminum orbata solatio, quibus mediis pastor pecorum suorum vultus habet potissime cognoscere, non sufficit labores episcopalis oneris exercere. Propter quod, ut a clamore populi didiscimus et relatu multiplici fidedigno, tam in dextro quam sinistro latere, spiritualium scilicet et temporalium, jactura multiplex vestræ augent reatum impotentiæ omni die. Unde vos nuper monuimus ministerio vivæ vocis, ut peteretis gratiam cessionis, cum auctoritas damnabiliter teneatur, quæ sibi necessario incumbentia ministeria non prævalet exercere, nec excusatur pastoris inconsideratio, si ob ejus defectum sibi non incognitum lupus devoret gregem suum. Vos autem deliberato nobis consilio respon-

distis quod vobis aliter videbatur, de quo habent consiliarii vestri in tremendo judicio reddere rationem. In quo parum vobis proderunt palpantium quæ sua sunt quærentium argumenta. Quia igitur nostro incumbit officio vestris tam notoriis defectibus, quos plangimur teste conscientia, remedium apponere, ut valemus, fraternitatem vestram hortamur in Domino, vobis nihilominus in virtute obedientiæ districte præcipiendo mandantes, quatenus duos vel tres viros idoneos, in spiritualibus et temporalibus providos et honestos, de gremio ecclesiæ vestræ, de quorum consortio et assistentia possitis merito confidere et amplius consolari, nobis citra Nativitatem Domini nominetis, et nos unum illorum, de quo possumus coram Altissimo tutius respondere, vobis coadjutorem intendimus assignare, ex forma mandati sollicite ponderantes quod senectutem vestram consolari intendimus, non gravare, quantum cum salute animæ nostræ et vestræ id possumus facere coram Deo. Nec obstare nostro valet in hac parte proposito habitus circa hoc cum sanctæ memoriæ prædecessore nostro tractatus. Quoniam impediente translatione sua, sicut referente magistro H. de Brandestone didicimus, nihil per dictum prædecessorem nostrum circa hoc factum extitit consummatum. Præsentem etiam coadjutorem vos habere volumus, non absentem, nec aliquem vobis aut vos alicui hujusmodi intendimus alligare perpetuo, sed temporaliter prout utilitati ecclesiæ et personæ vestræ solatio videbitur expedire. Et licet officium nostrum tam in vos quam in subditos vestros possemus aliter exercere, ex speciali tamen gratia vobis ad præsens deferimus quousque nobis aliud videatur. Quid autem super hoc facere decreveritis, nobis rescribatis per præsentium portitorem. Valete. Datum apud Brommor', iii. non. Decembris.

CCIX.

To his Official.

Frater J[ohannes], etc., officiali nostro Cantuariensi, vel ejus commissario, salutem, gratiam et benedictionem. Licet nuper mandaverimus per vos omnes ecclesias exemptorum nostræ diœcesis, quæ in propriis usibus tenentur, pro eo quod vocati ad nostrum contempserint venire consilium, sequestrari, quia tamen audivimus nos ex quadam speciali compositione inter quondam prædecessorem nostrum et abbatem ac venerabile collegium Sancti Augustini Cantuariæ, non debere in eos talia exercere; vobis mandamus firmiter injungentes quatenus omnia sequestra, quæ in dictorum abbatis et conventus ecclesiis, quas tenent, hujusmodi occasione fecistis, auctoritate præsentium relaxetis, donec de præfatæ compositionis juribus et eorum in hac parte privilegiis plenius constet, et per nos discussum fuerit, quibus non intendimus aliquatenus derogare. Unde negotium istud ad præsens dimitti volumus in suspenso. Valete. Datum apud Ichull, xviii. kal. Januarii, consecrationis tertio.

1281. 15 Dec. Releases the sequestration of the fruits of St. Augustine's abbey for non-attendance at a council, on account of a composition with a previous archbishop. R. f. 59.

CCX.

To the Official of Winchester.

Frater J[ohannes], etc., officiali Wyntoniensi sede vacante, salutem, gratiam et benedictionem. Nuper Wyntoniensem diœcesem jure diœcesani visitantes, prout vestra novit discretio, pro certo didicimus quod bonæ memoriæ dominus Nicholaus, Wyntoniensis episcopus, apud Suthampton' declinans, conspexit ecclesiam quam Fratres Minores inibi commorantes fabricare conceperant, ab eis necessariis expensis deficientibus non posse consummari, cum sint pauperes sine possessionibus et redditibus Christo pauperi servientes. Advertit etiam ecclesiam ipsam domum fieri publicam in qua Deum timentes peccatorum veniam debeant postulare.

[1281.] [Dec.] Citation of the executors of the late bishop for the performance of his promise to the friars Minors at Southampton. R. f. 142.

Propter quod idem episcopus opus sancto proposito inchoatum ad finem perducere cupiens designatum, promisit ex certa conscientia coram multis se dictum opus sumptibus suis perfecturum, cui petenti locus sub certa mensura ad hoc fuerat destinatus. Sed quod promisit morte præventus nullatenus adimplevit. Nos autem, prout ex officii nostri debito tenemur, piam voluntatem ipsius episcopi nuper defuncti cupientes efficaciter expediri, vobis mandamus firmiter injungentes, quatenus Radulfum rectorem ecclesiæ . . ., executorem testamenti dicti episcopi, et suos coexecutores citetis peremptorie, vel per vos vel per alium, quod compareant coram nobis iiii° die juridico post festum Sanctæ Luciæ virginis, ubicunque fuerimus in nostra provincia, super præmissis facturi et recepturi quod postulaverit ordo juris. Et quid super hiis feceritis nobis dictis die et loco per literas vestras patentes harum seriem continentes fideliter intimetis. Datum apud Christi ecclesiam, etc.

CCXI.

To the Bishop of London.

[1281.] 28 Dec. Summons the bishops to meet at the Temple in accordance with the pope's letter about the liberation of A. de Montfort. R. f. 64 b. f. 142.

Frater J[ohannes], etc., episcopo London., salutem, etc. Noveritis nos mandatum sanctissimi patris domini Martini papæ iiii., cujus tenorem de verbo ad verbum nobis sub sigillo nostro transmittimus, recepisse. Et quoniam in eodem mandato nostræ sollicitudinis studium circa liberationem domini Almarici de Monteforti multipliciter excitatur, paternitati vestræ tenore præsentium committimus, et firmiter injungendo mandamus, quatenus idem mandatum venerabilibus fratribus et coepiscopis nostris per vestras literas notificetis cum celeritate qua decet. Citantes eosdem nihilominus peremptorie quod die tertia post instans festum Purificationis Beatæ Virginis apud Novum Templum

London' conveniant una nobiscum, juxta formam in prædicto mandato contentam, in jam tacto negotio processuri. Vos etiam die prædicta ibidem una cum aliis intersitis. Quid autem circa hoc feceritis, nobis dictis die et loco per vestras patentes literas fideliter nuncietis. Datum apud Lameth', v. kal. Januarii.

CCXII.

To Edward I.

[1281.] Dec.

Justifies the deprivation of H. de Bray of the church of St. Weonard.

R. f. 97 b.

Excellentissimo principi ac domino E[dwardo], Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ et duci Aquitaniæ, frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem cum omni reverentia et honore. Die Sabbati in vigilia Sancti Thomæ apostoli cum apud Kyngestun' celebrassemus ordines, venit ad nos quidam qui sine visibili caractere clericatus se clericum asserebat, magister Henricus de Bray, in excellentiæ vestræ literis nominatus, nimirum in omni officii genere magistri nomen vendicat sibi locum, asserens fructus suos in ecclesia Sancti Waynardi Landavensis diœcesis auctoritate nostra sub sequestro teneri, nullam mentionem faciens de processu habito coram commissariis nostris inter ipsum et quendam alium ad ipsam ecclesiam præsentatum. Veritatem autem hujus negotii hanc vestra noverit esse serenitas, quod cum prædicta ecclesia de jure, auctoritate Lugdunensis concilii, vacaret, pro eo quod præfatus H., qui eam post dictum concilium fuerat assecutus, se non fecit infra annum ad sacerdotium promoveri, patroni ejusdem ecclesiæ, videntes sibi imminere periculum, quendam clericum ad eandem tanquam canonice vacantem loci episcopo præsentarunt. Cumque postmodum, per negligentiam ipsius episcopi, fuisset hoc negotium ad nostram audientiam legitime

devolutum, idem magister Henricus ad ipsius prosecutionem negotii procuratorem per se legitimum destinavit, qui coram nostris commissariis in judicio constitutus, confessus fuit et recognovit nomine domini sui in præsentia partis adversæ; quod dictus dominus suus ipsam ecclesiam post concilium adeptus fuerat alibi beneficiatus, nec infra annum se procuravit ad sacerdotium promoveri, nec adhuc, prout etiam idem H. coram nobis personaliter recognovit, in ordinibus sacris existit. Unde præfati nostri commissarii ipsius procuratoris confessionem secuti, alium ad eandem ecclesiam per veros patronos præsentatum mediante justitia admiserunt; mandantes eum in ejusdem ecclesiæ sic vacantis corporalem possessionem induci. Cum igitur hoc factum sit judicialiter inter partes, illud non possumus sine juris offensa aliquatenus revocare, nec post factum nostrum est prænominato clerico vestro in aliquo derogatum, quia et jus ecclesiasticum et regni consuetudinem secutos nos esse credimus in hac parte. Quod autem asserit dominatio vestra a tempore progenitorum vestrorum, quorum misereatur Altissimus, clericos regios liberos extitisse ne super beneficiis suis inquietarentur seu molestarentur in aliquo; rectitudinem regiæ voluntatis de injustis inquietationibus seu molestiis intelligere ac desiderare, non solum laicorum sed etiam clericorum insolentiam, quantum ad dominationem vestram pertinet, in melius commutari. Dicit enim rex Salomon quod "voluntas regum labia justa,"[1] et multa novit populus Anglicanus retroactis nondum fuisse usitata temporibus quæ, certi sumus, nolle sinceritatis vestræ studium revocare. Vestræ itaque excellentiæ supplicamus ut facti veritatem advertentes non offendamus si justitia fecimus, in qua nos omnibus querelantibus esse cognoscimus debitores.

---

[1] Proverbs xvi. 13.

CCXIII.

Injunctions to Glastonbury Abbey.

Frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis archiepiscopus totius Angliæ primas, religiosis viris . . abbati et conventui Glaston', salutem, gratiam et benedictionem. Visitationis officium nuper in vestro monasterio auctoritate metropolitica exercentes, quædam ibi invenimus quæ correctionis lima celeri necesse habemus juris exigentia, juxta religionis condecentiam in melius reformare. In primis siquidem ordinamus, ut officium per præsidentes capituli generalis decurtatum, secundum patrum vestrorum retroactis temporibus observantiam approbatam integre resumatis, ad memoriam revocantes quod idcirco regula Beati Benedicti brevioris officii onus imponit, quia labori voluit[1] esse spatium corporali, ut sic Mariæ vacaretur dulcedini quod Marthæ necessaria occupatio minime fraudaretur. Verum fragilitatis humanæ pondere deprimente, agente inimico humani generis,[2] dum labor exercitii corporalis præstitit materiam evagandi, et inmixti gentibus monachi quidam fragiles eorum opera didicerunt, succrescentibusque scandalis placuit sanctis patribus laborem hunc, teste apostolo, ad modicum comparative utilem, non obstante studio, cum tamen studiosissimi essent homines, multiplicatis laudibus compensare. Tanto igitur nunc debet officium vestrum officium a regula taxatum temporis spatio excedere, quantum occupabat temporis imposita olim a regula exercitatio corporalis. Immo tanto amplius quanto modo exclusa omni inopia temporali affluentia gaudetis, ut nullus sit inter vos egens, sed et superflua vestra multos alios locupletent. Ut grati igitur gratias uberiores agite nec cessate. Sunt tamen nonnulli in accidiæ amplexibus nutriti, qui decurtari

1281. Injunctions to Glastonbury abbey at a visitation, including rules for the monks and directions about the debt of the convent.

R. f. 224. A. f. 166.

---

[1] *voluit*] noluit, A.

[2] *generis*] generał, A.

laudes expostulant, ut ipsum tractius et devotius valeant, sicut ficticie asserunt, decantare. Sic certe angelum lucis mentitur angelus Sathanæ, et sub devotionis nomine se palliat torporis ignavi solatium, cum econtra, sancti patres, scientes quod devotio est fervor bonæ voluntatis, arbitrarentur se multiplicatione cantus psalmidici nutrire fervorem, torporem excutere, et hoc esse igni altaris ligna subicere continue nutriendo. Missarum autem solemnia assidue celebretis, præmissa confessione debita et præparatione conscientiæ exquisita, nec quisquam a dicenda missa se subtrahat sine causa rationabili et approbata ab aliquo instituto ordinario confessore. Cujus rei gratia sex esse decernimus confessores, abbatem, scilicet, priorem et suppriorem, et tertium priorem, et duos alios maturos monachos in claustri remanentes excubiis, deputatos per abbatem de consilio discretorum. Possit autem quilibet istorum absolvere pœnitentes a quolibet peccato mortali et veniali, exceptis hiis quæ sacri canones reservant majoribus, exceptis etiam quinque quæ maculant nonnullos de religionis frustra nomine gloriantes. Quæ sunt lapsus carnis secundum omnes species suas, in quibus intelligi volumus sollicitationem ad peccandum et tactus etiam impudicos, furtum, proprietas, conspiratio contra prælatum, et machinatio contra fratrem. Quorum quinque absolutionem abbati et priori tantummodo reservamus. In istorum vero absentia possint alii taliter peccantes interim absolvere pro confessionibus assignati; ita tamen quod obtenta prioris vel abbatis præsentia hujusmodi crimina confiteantur uni eorum; alioquin absolutionem prius factam decernimus nil valere. Qui autem per plures dies simul a celebratione abstinent, abbati teneantur dicere causam suam. Ordinamus insuper ut claustri aditus a sæcularium frequentia ex omni latere præserventur. Infirmariæ etiam introitus cum omni diligentia per ostium et clausuras debitas præcipimus custodiri, ita

quod nullus forensis[1] illuc ingredi permittatur, nisi pro causa necessaria ab eo cujus interest introductus. Eleemosynam insuper cum omni diligentia servari jubemus, nec alicui monacho liceat sibi residuum in cibo vel potu alicui mittere vel donare, sine licentia speciali abbatis aut prioris aut eleemosynarii principalis. Post prandium insuper illorum qui in secunda mensa comedunt, claudatur ostium refectorii, et ab illa hora privatæ potationes usque ad communem cœnam vel collationem omnium excludantur. Inter tamen prandium et cœnam hora competenti fiat signum a priore vel alio honestatem ordinis gubernante, et tunc omnes vadant potum sumere qui sibi crediderint expedire. Idem dicimus inter cœnam et completorium, ita quod alio tempore nulli sano liceat bibere, nisi de superioris licentia speciali. Et quicunque contra unum istorum fecerit, vel fraudando eleemosynam, vel potum extraordinarie sumendo, in proximo prandio solam aquam bibere teneatur. Quia insuper constat vos supra modum ære deprimi alieno, ad exonerationem vestram hoc fieri præcipimus indilate. Primo, ut non dentur pensiones aut corredia, nec vendantur absque nostra vel diœcesani licentia speciali, donec sitis a debitis notabilibus expediti. Illa autem debita primitus persolvantur, quæ per sigillum conventus vos detinent obligatos, nisi cogat aliud necessitas manifesta. Abbas autem familiam suam minuat, quantum potest, et scutiferos suos ac clericos minores semel tantum in anno induere sit contentus, et in camera sua ultra numerum ferculorum conventus plusquam unum adicere non præsumat, nisi sit propter hospites merito honorandos. Nulla etiam fiat alienatio seu distractio bonorum ecclesiæ mobilium aut immobilium, absque discretiorum ac maturiorum de conventu consilio et assensu, in quo dispensative supra regulam pro vitando[2] scandalo pu-

[1] *forensis*] forinsis, A. | [2] *vitando*] vitallo, A.

sillorum, abbatis interim ad hoc arctare intendimus potestatem, ut scilicet isti discreti per abbatis et conventus commune consilium assignentur; quicquid aliter præsumptum fuerit irritum decernentes. Ordinamus insuper ut unus fiat celerarius forensis de abbatis et conventus concordi consilio, providus et fidelis, qui una cum senescallo domus et custodibus maneriorum omnes redditus, exitus et proventus, tam baroniæ quam terrarum et reddituum qui singulis obedientiariis deputantur, quam etiam ecclesiarum appropriatarum, quibuscunque sint usibus assignatæ, ita tamen quod ipsæ ecclesiæ de abbatis non exeant potestate, colligi faciat sub ipsorum testimonio diligenter, atque per manus eorundem ad scaccarium deportari. Et idem fieri volumus de accidentalibus proventibus, utpote releviis, eschaetis, gardis seu quomodolibet perquisitis. Isti autem majori celerario alter fidelis et industrius adjungatur, qui subcelerarius appelletur, qui præsit scaccario in recipienda abbatiæ prædictæ pecunia universa. Sed quia melius est esse duos simul, quam unum, ut a prædicto subcelerario omnis suspicio excludatur, alium sibi adjungi præcipimus; sine cujus conscientia nihil recipiat vel liberet cuicunque. Quod si ipse necessitate aut infirmitate impediatur, ne prædictæ receptioni vel liberationi valeat interesse, interim prior aut supprior suppleat vicem ejus, donec ejus impedimentum cesset, vel in prædicta forma de alio sit provisum. Et quia abbati bonorum monasterii cura incumbit præcipua, volumus ut ex parte abbatis aliquis frater tertius, communitatis amator, una cum clerico scaccarii intersit omnibus receptionibus et liberationibus supradictis. Et si aliquem istorum trium fratrum necesse contigerit impediri, ne hiis valeat interesse, ejus absentia in forma prætacta per alium suppleatur, ut sine istorum trium fratrum vel eorum vices gerentium præsentia, in talibus nihil fiat. Ab istis autem depositariis omnes suas recipiant expensas, abbas scilicet, prout

personæ suæ requirunt necessitas et honestas, et hoc per manum capellani sui, quem omni anno juxta sanctorum patrum instituta mutare per obedientiam teneatur, ut sic multiplicentur innocentiæ suæ testes. Qui etiam capellanus post reversionem abbatis superflua restituat, et reddat dictis depositariis de expensis saltem summarie rationem, ut sic omnia per lucis filios in lucem veniant, et cesset occasio murmurandi. Obedientiarii etiam recipiant pro suis officiis necessaria affluenter a depositariis supradictis. Omnia vero residua de conscientia abbatis et trium prædictorum in solutionem transeat debitorum. Si quis vero obedientiarius huic ordinationi pertinaciter contradicere præsumpserit, ab omni obedientia honorabili ut suspectus merito per triennium sit suspensus. Intolerabilis enim superbiæ est subditus, qui vult abbatem restringere, et ipse consimiliter non arctari. Nec hac ordinatione nostra donatorum obviare intendimus voluntati, si forte maneria seu ecclesias aut quoscunque redditus vel proventus assignaverunt infirmariæ, vel celarii seu cujuscunque obedientiæ necessitatibus procurandis, cum hoc ipsorum donatorum concordemus integre proposito, dum exclusa fraude et superfluitatis abusu, volumus ipsis obedientiariis in omnibus necessitatibus provideri ex eleemosynis defunctorum, et residuum communibus necessitatibus assignari. Nec credendum est donatores de bonis suis aliud fieri voluisse, cum hic modus et eorum saluti sit magis idoneus procurandæ, et devotioni totius collegii in ipsorum suffragia animos excitandi. Quod si processu temporis solutis debitis rigorem istum oporteat temperare, parati erimus, Domino concedente, mitigare sententiam juxta exigentiam honestatis. Prædictus autem subcelerarius omnibus superintendat, quæ ad celarium pertinere noscuntur, secundum monasterii consuetudinem approbatam. Frater autem adjunctus ipsi

subcelerario ad regimen scaccarii sit etiam granetarius, totius bladi ad monasterium missi, seu pro pane seu pro servisia seu pro equorum pabulo dispensator, superintendens tam braciatoribus quam pistoribus, quam liberatoribus avenæ pro equis, panem et servisiam faciens subcelerario liberari. Cui etiam celerarius major necessaria pro coquina faciat liberari. Et si quid grani sit granetario residuum distractum, ad scaccarium deportetur, et ibidem tam subcelerarius quam granetarius reddant per quindenas singulas rationem. Major autem celerarius in præsentia abbatis ter in anno, scilicet, circa festum Sancti Michaelis, circa Purificationem et circa festum Nativitatis Sancti Johannis, præsentibus tribus depositariis prædictis et aliis sex vel septem maturioribus de conventu, teneatur fidelem de omnibus reddere rationem. De aliis autem quæ circa prædicta officia duxeritis ordinanda, specialius per vos ipsos prout videritis expedire ratum habemus, dum tamen nihil ordinetis contrarium supradictis. Credimus insuper expedire ut camerarius fratrem habeat subcamerarium, et eleemosynarius subeleemosynarium, quod vestræ industriæ relinquimus ordinandum. Hoc autem volumus ab abbate et subditis suis inviolabiter observari, ut videlicet dispensatio bonorum ecclesiæ in lucem veniat, et fiat sub testimonio fidedigno, salva in omnibus aliis auctoritate abbatis, quam habet ex regula ad ædificationem et non ad destructionem, de quo conscientiam ipsius ante tribunal æterni Judicis oneramus. In virtute autem Spiritus Sancti et sub pœna excommunicationis, quam ferimus in scienter contrarium facientes, districtius prohibemus ne occasione dictorum nobis in visitatione publice vel private alicui molestia directe vel indirecte, clam vel palam, verbo, favore aut opere inferatur, cujus sententiæ absolutionem nobis, tantummodo excepto mortis articulo, reservamus. Hanc autem ordinationem

nostram in capitulo legi præcipimus ter in anno, semel in ebdomada Sancti Michaelis festum proximum præcedente, secundo in ebdomada ante Purificationem Virginis gloriosæ, tertio in ebdomada ante Nativitatem Sancti Johannis Baptistæ; cujus lecturæ sollicitudinem priori ac suppriori imponimus, ipsos si præfixis temporibus hanc ordinationem nostram neglexerint adimplere, suspendentes ab ingressu ecclesiæ donec eam legi fecerint coram omnibus solemniter et distincte. Per eosdem insuper præcipimus provideri ut in visitatione qualibet hæc nostra ordinatio in capitulo recitetur, ut sciatur qualiter observetur. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum anno Domini MCC. octogesimo primo.

CCXIV.

NUNNERIES.

[1281.] Ordinance against nuns leaving their convents, and against plurality of benefices.[1]

Licet tam venerandæ leges Romanæ instinctu Sancti Spiritus per ora principum promulgatæ, quam summorum decreta pontificum, et canones sacrorum conciliorum, necnon et auctoritas sacrorum patrum, nedum sanctimonialium et sacrarum virginum corruptores, sed etiam eos qui pudicitiam earundem ausi fuerint conatu nefario attemptare, multipliciter prosequuntur, utpote cum in tanto facinore una cum adulterio concurrat pariter sacrilegium et incestus; quidam tamen perditionis filii, suæ salutis immemores, pœnas legum et canonum non verentes, tanto et tam horrendo se immisceri flagitio nullatenus expavescunt. Ne igitur tanti criminis labe polluti, impuniti manus nostras effugiant, licet pœnas alias forsitan evitare conentur, aut casualiter easdem evadant; omnes illos, scilicet, tam

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 61, from the register of the bishop of Worcester.

clericos quam laicos, qui in nostra provincia in futurum se tanti enormitati sceleris immiscebunt, seu in tam immane peccati præcipitium immergent, majoris excommunicationis sententia innodamus; nec ab aliquo seu per aliquem valeant ipsi, vel eorum aliquis, ab hujusmodi sententia excommunicationis absolvi, nisi a personis episcoporum solummodo, seu per summum pontificem, cujus auctoritas in omnibus inferiorum constitutionibus est excepta. Excepto etiam mortis articulo, in quo ne finaliter pereant, valeant, si rite pœniteant, per quemlibet sacerdotem absolvi. Ad hoc ne effrænis vagandi licentia opportunitate ab eisdem capta, et potius eis præbita studiose, præfatis sacris virginibus seu sanctimonialibus Deo dicatis materiam seu potius incentivum tribuat delinquendi, totaliter inhibemus ne qua illarum etiam cum socia, nedum sola, etiam apud parentes, agnatos, seu cognatos, vel affines quantumcunque proxima consanguinitatis vel affinitatis linea contingant easdem; nedum apud extraneos quantumcunque famæ, eminentiæ, vel religionis existant, etiam causa recreationis perendinare, vel ultra biduum ex quacunque necessitate vel occasione commorari præsumant. Quæ autem illarum post publicationem hujusmodi edicti absque superioris licentia præfatis modis inventæ fuerint evagari, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, similem ipso facto sententiam incursuris abbatissis, seu aliis earundem prælatis, quæ eisdem circa hoc licentiam hujusmodi tribuerint indiscretam. Adhuc fratres et coepiscopos nostros hortamur et monemus in Domino, ne in casu damnato pluralitate beneficiorum cum cura contra constitutionem concilii Lugdunensis cujuscunque ambitioni faveant, aliquem ad pluralitatem hujusmodi in posterum admittendo, credentes in sententiam excommunicationis incidere omnes illos, qui in hujusmodi sceleribus consensum præbuerunt criminosis.

CCXVI.

To Gregory de Rokeslee.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio Gregorio de Rokesle, civi Londoniensi, salutem, gratiam et benedictionem. Quia triginta tres libras et xviii. solidos de bonis magistri Roberti de Gernemuta, qui se gessit aliquo tempore pro archidiacono Cantuariensi, penes vos remanentes, et in manus vestras nuper per nos sequestratas, dilecto filio magistro Ricardo de Feryng', archidiacono nostro Cantuariensi, pro defectibus domorum ad eundem archidiaconatum pertinentium reparandis, et decima tempore ejusdem magistri Roberti non soluta, quam dictus magister Ricardus de suo jam solvit, assignavimus; vobis mandamus quatenus dictas xxxiii. libras et xviii. solidos præfato archidiacono, non obstante prædicto sequestro, integraliter liberetis secure. Valete. Datum apud Otteford', kal. Januarii, anno Domini MCC. octogesimo primo, consecrationis nostræ tertio.

1282. 1 Jan. Orders him to pay money of the late archdeacon of Canterbury to the present archdeacon. R. f. 59 b.

CCXV.

To the Official of the Archdeacon of Sudbury.

Frater J[ohannes], etc., officiali archidiaconi Suthber', salutem, etc. Visitantes nuper auctoritate metropolitica diœcesem Norwicensem, religiosos viros abbatem et conventum Sancti Edmundi, ecclesias de Mildenhale, de Bertun', de Pageham, de Brek', necnon et alias in præfata diœcese curam habentes animarum annexas, occupantes, post alios nostros processus legitimos fecimus ad certos locum et diem jam transactum coram nobis ad judicium evocari, si quid haberent pro se canonicum, quare ipsa beneficia esse vacantia de jure

[1282] [Jan.] Citation of the abbot and convent of St. Edmund's concerning their tenure of certain churches. R. f. 59 b.

declarare, et de eisdem secundum Deum disponere non deberemus, præcise ostensuri, facturi et recepturi quod dictaret ordo juris. Comparente vero in curia nostra coram commissariis nostris, Willelmo dicto le Graunt, eorundem religiosorum ut asseruit procuratore, frivolis utente et nihil in hac parte pro eisdem religiosis canonicum proponente, nos ad eorundem maliciam convincendam, usque in diem Lunæ proximum post festum Sancti Hillarii duximus expectandum, ipsos religiosos in personam ipsius procuratoris et eidem procuratori nomine procuratorio dominorum suorum diem Lunæ supradictum præfigentes, ad comparendum, faciendum et recipiendum in dicto negotio quod justitia suaderet. Verum quia dicto die adveniente præfati religiosi contumaciter se absentantes, nec per se nec per aliquem responsalem aliquatenus comparere, seu quicquam pro se ostendere in hac parte curaverunt, magistri Robertus de Lacy et Anselmus de Estria, commissarii nostri, contra eosdem religiosos procedentes, viam ad ulterius quicquam pro se exhibendum in hac parte, eis per interlocutoriam vice et auctoritate nostra præcludebant, justitia exigente. Nos autem quid per eosdem commissarios actum est, ratum habentes pariter et acceptum, ac volentes officii nostri debitum contra eosdem ulterius exequi debito cum effectu, discretioni tuæ committimus, et districte præcipiendo mandamus, quatenus eosdem abbatem et conventum cites vel citari facias per te vel per alium peremptorie, ut die Lunæ in prima septimana Quadragesimæ instantis, ubicunque fuerimus in civitate, diœcese vel provincia Cantuariensi, per procuratorem idoneum compareant coram nobis, jus super præmissis audituri, facturi et recepturi quod dictaret ordo juris. Diem vero, etc.

CCXVII.

To the Bishop of Exeter.

Frater J[ohannes], etc., episcopo Exoniensi, etc. Fraternitati vestræ notum facimus per præsentes, quod personam vestram atque ipsam ecclesiam vestrarumque civitatis et diœcesis clerum et populum, favente Domino, intendimus visitare. Quod eis curetis patefacere sine mora, ut præmuniti se præparent visitationem nostram secundum sanctiones canonicas admissuri. Denunciari etiam faciatis ecclesias seu portiones ecclesiarum appropriatas habentibus, seu in ecclesiis alienis aut parochiis pensiones vel decimas separatas percipientibus, ac universis rectoribus tenentibus ibi vel alibi plura beneficia curam animarum habentia, quod jus si quid habent speciale super appropriatione, perceptione et pluralitate hujusmodi, cum per ipsos transitum fecerimus, sub pœna canonica peremptorie nobis ostendant. Proponimus autem Exoniæ vestram ecclesiam secunda die Dominica Quadragesimæ intrare, et die sequenti visitationem nostram circa personam vestram, quam tunc ibidem adesse volumus, Deo volente et cessantibus impedimentis legitimis inchoare, extunc ad vestrum capitulum et alia loca vestræ diœcesis prout opportunitas dederit processuri. De die vero receptionis præsentium, et qualiter fueritis executi, præmissa nobis dictis die et loco literis vestris patentibus harum seriem continentibus intimetis. Valete. Datum apud Suth Malling', vii. idus Januarii, anno Domini MCC. octogesimo primo, consecrationis nostræ tertio.

1282. 7 Jan. Intends to visit his diocese. R. f. 179 b.

CCXVIII.

To the Bishop of Hereford.

Frater J[ohannes], permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, venerabili fratri domino . . . Herefordensi episcopo,

[1282.] [Jan.] Warns him to

desist from attempting to prejudice the rights of the church of Canterbury.
179 b.
A. f. 56.

salutem et fraternæ caritatis semper augmentum. Amarior illa esse dinoscitur tribulatio quæ inde surgit, unde familiaris et intima consolatio sperabatur. In cujus detestationem Job lamentans loquitur dicens quia "ad dexteram orientis calamitates meæ illico sur-"rexerunt."[1] Cujus in vobis nequitiæ experti vulnera, plus vestrum dedecus lamentamur, quam adversum aliquod quod vestris valeat nobis conatibus evenire. Sane cum nuper vobiscum innocentissime de hiis quæ nos tangebant, communiter coram viris prudentibus tractaremus, vos sub columbina specie, manu vestra excogitatam malitiam deferentes, quod negare aliquatenus non potestis, exhibuistis nobis literas quorundam judicum quos Cantuariensis ecclesiæ inimicos constat esse notorios, honori nostro quantum in vobis erat et iniquitatis vestræ vasis præjudiciales plurimum, ex surreptione ducentes originem, et literis apostolicis tam suppressione veri quam suggestione falsi subdole impetratis, nobisque nec nomine partis nec nomine judicis porrectas a vobis, sed ut soli justitiæ daretis obicem, et loco lucis spergeretis tenebras, quod non decet Domini sacerdotem. O carissime domine, advertite si ingressui vestro hæc vestis congruit nuptialis, quæ magis adulterinam plantationem redolet quam sponsi ecclesiastici caritatem. Nos igitur attendentes vos, ut videtur, non satis juramento præstito adhærere, quo tenemini Cantuariensi ecclesiæ juribus subjacere, malitiæque illi obviare studentes, quam magis credimus ex alieno quam ex vestro fonte procedere, vos ac vestros istius nequitiæ studiis mancipatos, pro trina monitione quia scandali imminentis necessitas ulteriores excludit inducias, non sine cordis amaritudine monemus ut a turbatione jurium ecclesiæ nostræ de cetero penitus desistatis. Præcipientes vobis et vestris sub pœna excommunicationis majoris, quam licet inviti in personam vestram et in illos ferimus in hiis scriptis, si clam vel

---

[1] Job xxx. 12.

palam, per vos vel per alios, quacumque arte vel ingenio libertatem ecclesiæ nostræ seu jura quæcumque lædere præsumatis, aut lædere volentibus præstare consilium, auxilium vel favorem. Præterea sub eadem districtione præcipimus, ut sicut eandem pœnam vitare cupitis, si aliquid in nostræ præjudicium libertatis hactenus attemptastis, illud infra quindecim dies a receptione præsentium penitus revocetis. Quid autem circa præmissa facere decreveritis, nobis citra octabas Sancti Hillarii per vestras literas absque sophisticationis nubilo significare curetis. Valete in Christo et Virgine gloriosa.

CCXIX.

[Cantilupe] Bishop of Hereford to Peckham.

1282. 7 Jan.

Declines to excommunicate Robert Lowys of Gloucester, his official, as Peckham has ordered.

R. f. 76. A. f. 15.

Venerabili in Christo patri domino, J[ohanni] Dei gratia Cantuariensi archiepiscopo, totius Angliæ primati, Thomas Ejusdem permissione ecclesiæ Herefordensis minister humilis, salutem et obedientiæ debitum cum omni reverentia pariter et honore. Paternitatis vestræ literas die Martis proxima ante festum Natalis Domini proximo præteriti cum debita veneratione suscepimus sub hac forma:—Frater J[ohannes], etc., venerabili fratri domino T[homæ], etc., Herefordensi episcopo, salutem, etc., Nuper nostri commissarii contra magistrum Robertum dictum Lewyse de Gloucestria, qui se gerit pro officiali Herefordensi, procedentes, ipsum majoris excommunicationis sententia propter ejus contemptum pariter et offensam manifestam innodarunt, justitia exigente. Nos vero quod ab eisdem commissariis factum est in hac parte ratum habentes, et effectum debitum sortiri volentes, ut tenemur, fraternitati vestræ committimus, et in virtute sanctæ obedientiæ, quam sedi Cantuariensi tenemini, firmiter injungendo mandamus, quatenus eundem magistrum Robertum sic excommunicatum esse in majore

ecclesia Hereford', ac in omnibus et singulis ecclesiis civitatis et diœcesis Herefordensium, coram clero et populo, intra missarum solemnia singulis diebus Dominicis et festivis, publice et solemniter denuncietis et denunciari faciatis, donec absolutionis beneficium a nobis meruerit obtinere. Citantes eundem magistrum Robertum vel citari facientes nihilominus peremptorie, quod proximo die juridico post festum Sancti Illarii, ubicumque in nostra diœcese vel provincia Cantuariensi fuerimus, compareat coram nobis super contemptu et inobedientia hujusmodi ac aliis ex officio nostro sibi objiciendis responsurus, et pœnam pro meritis recepturus. Adhuc citetis vel citari faciatis Nicholaum vicarium de Ros, executorem testamenti magistri Henrici de Hauekle quondam familiaris nostri defuncti, peremptorie quod eisdem die et loco compareat coram nobis, Johanni vicario de Wrecham juxta tenorem mandati eidem officiali vestro alias directi responsurus, facturus et recepturus quod justitia suadebit. Diem vero receptionis præsentium citationis et formam, et quid super præmissis duxeritis faciendum, nobis ad dictum diem fideliter intimare curetis per literas vestras patentes, harum seriem continentes. Hoc autem mandatum nostrum sic curetis exequi cum effectu sicut volueritis pœnam canonicam evitare. Datum apud Magnam Devere, iiii. idus Decembris, Anno Domini MCCLXXXI, consecrationis nostræ tertio:—Bonum siquidem obedientiæ tanquam filius ejusdem totis viribus amplectentes, vobis in omnibus quæ sine gravi conscientiæ offensa et absque ecclesiæ Herefordensis injuria manifesta fieri possunt, cupimus obedire. Sed si ab executione mandatorum ecclesiæ ac jurisdictioni nostræ præjudicialium, vel potius ut videtur eam omnino absorbentium, nos humiliter excusemus, hoc debetis æquanimiter tolerare. Cum igitur officialis noster, antequam per vos vel vestros commissarios contra ipsum esset sententia aliqua ut dicitur promulgata, sedem apos-

tolicam legitime appellasset, quod notorium existit, nec hoc credimus vos latere[1]; nobis prima facie non videtur talem sententiam post legitimam appellationem latam, quæ ipso jure invalida reputatur, per nos fore aliquatenus exequendam. Item, metropolitanus in officialem vel subditos suffraganeorum suorum jurisdictionem in certis casibus habet a sacris canonibus limitatam nullo itaque eorumdem nobis in vestro citatorio patefacto, perpendere non valemus, qualiter mandatum vestrum sine juris injuria exequi teneamur. Subditi enim nostri, nobis inconsultis, non consentientibus vel invitis, vobis non ex delegatione cognoscentibus, minime debent etiam de consensu eorundem vestræ jurisdictioni secundum constitutiones legitimas subjacere. Unde cum conveniendi omnibus in præsentia nostra de se conquerentibus respondere, juxta juris exigentiam sint parati, et nos partibus, prout convenit, velimus ope divina justitiam exhibere, cum ea qua decet reverentia vobis devotissime supplicamus, quatenus affectione paterna ab hujusmodi executionis onere nos, si placet, totaliter absolvatis; maxime cum secundum canonicas sanctiones in officialem et subditos nostros, etiam ad vestram audientiam evocatos, non possetis censuram ecclesiasticam exercere, si in vestra præsentia taliter evocati, querelantibus noluerint respondere, sed potius in hac parte redderetur omnino judicium retro nullum. Conservet vos Altissimus ecclesiæ suæ regimini temporibus diuturnis. Datum apud Bosebury, in crastino Epiphaniæ, anno Ejusdem MCCLXXXI.

CCXX.

To the Bishop of Salisbury.

1282. 13 Jan.

Orders him and his chapter to send to him the

Frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, vene-

[1] *latere*] et quod vos credimus non latere, A.

names of certain persons fit to be his coadjutor.
R. f. 76.
A. f. 57 b.

rabili in Christo fratri domino R., Dei gratia Sarisburiensi episcopo, salutem et sinceram in Domino caritatem. Cum nos tam conscientia ducti quam superiorum auctoritate, ac incumbente nobis officio moniti, erga vos vivæ vocis oraculo, et quandoque literarum ministerio, laboraverimus de consulendo vestræ necessitati via qua potuimus saniore. Ac licet circa hoc nostræ sollicitudinis studium immiscuerimus diligenter, nullum tamen fructum ex nostris diligentiis aut studiis adhuc comperimus fuisse secutum, dum vos ad unam viam tenditis, sicut ex insinuatione vestra didicimus, nosque aliam novimus longe meliorem, ut credimus; per quam, teste conscientia, non aliud intendimus quam ut saluti animarum consulamus, et prospiciamus famæ nostræ, ac cetera quæ nostro incumbunt officio, etiam ad vestrum solatium quantum possumus irreprehensibiliter exequamur. Fraternitati vestræ præsentium tenore firmiter injungendo et districte præcipiendo mandamus, quatenus citra proximum diem Lunæ instantis Quadragesimæ, quem diem vobis pro termino peremptorio assignamus, tres vel duos viros idoneos, in temporalibus et spiritualibus circumspectos, per vos et capitulum vestrum interim de nostra gratia eligendos, nobis nominare curetis, ut eorum aliquem, prout expedire viderimus et nostrum requirit officium, coadjutorem vobis in partem sollicitudinis assignemus. Alioquin gratiam quam vobis facimus de eligendo et nominando nobis personas hujusmodi extunc revocamus expresse, processum in hoc facto ulterius, juxta nostri debitum officii, prout suaserit ordo juris facturi.[1] Diem vero receptionis præsentium, et quid feceritis in præmissis, nobis citra dictum diem per literas vestras patentes, harum seriem continentes, distincte et fideliter intimare curetis. Datum apud Suthmalling', idibus[2] Januarii.

---

[1] *facturi*] omitted in R. | [2] *idibus*] idus, R.

CCXXI.

To the Dean and Chapter of Salisbury.

Frater, J. etc., dilectis filiis decano et capitulo Sarisburiensis ecclesiæ, salutem, etc. Licet diu laboraverimus ut consuleremus necessitati venerabilis fratris nostri episcopi vestri, nullum tamen laboris effectum sumus hactenus consecuti. Cum igitur ulterius dissimulandum non fuerit, ubi tam evidens periculum quotidie dinoscitur imminere, vobis districte præcipiendo mandamus quatenus, etc., *de verbo ad verbum ut supra in proxima litera excepta mutatione personarum.*

1282. Jan. To the same effect as the preceding. A. f. 15. R. f. 76.

CCXXII.

To Pope [Martin IV.].

Sanctissimo in Christo patri ac domino . . Dei gratia sacrosanctæ Romanæ ac universalis ecclesiæ summo pontifici, frater Johannes, permissione Ejusdem Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, cum filiali reverentia pedum oscula beatorum. Licet ex intima cordis affectione, quam merito erga sacrosanctam Romanam ecclesiam tanquam matrem omnium et magistram habeo, prout me teneri cognosco, desiderem beatorum Apostolorum Petri et Pauli limina personaliter visitare; quia tamen circa ecclesiæ meæ prædictæ statum et negotia ad præsens multipliciter occupatus existens, hoc meum desiderium per me ipsum nequeo adimplere, ad pedes sanctitatis vestræ dilectos mihi in Christo magistros Johannem de Pontisara, archidiaconum Exoniensem, capellanum vestrum, Renerium de Florencia, canonicum Lichefeld', et Philippum de Sancto Augustino, canonicum ecclesiæ Sanctæ Ceddæ, Salopiæ, procuratores meos et nuncios speciales transmitto, ad prædictum beatorum Apostolorum limina meo nomine visitandum, statumque meum et ecclesiæ meæ vestræ paternitati

1282. 19 Jan. Credence for J. de Pontisara, R. de Florentia, and P. de S. Augustino. R. f. 142 b.

piissime exponendum, et apud vestram clementiam pro me et ecclesia mea prædicta specialem gratiam impetrandum, omniaque alia et singula faciendum, quæ ego facerem circa præmissa, vel facere possem, si personaliter præsens essem; ratum et gratum habiturus quicquid dicti procuratores et nuncii mei, aut duo eorum, in præmissis duxerint faciendum. Supplico itaque, sancte pater, ut per dictorum procuratorum et nunciorum meorum aut duorum ipsorum præsentiam habere dignemini meam absentiam excusatam; mihi vestro per eosdem, si placet, sanctitatis vestræ beneplacita demandantes. Custodiat Dominus incolumitatem vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempore longiora. Scriptum apud Suthmalling', xiiii. kal. Febr. anno gratiæ MCCLXXX. primo, consecrationis Domini tertio.[1]

CCXXIII.

To R. de Florentia and P. de S. Augustino, his Proctors at Rome.[2]

1282. Sends money and instructions about the bishops of Winchester and Hereford, &c. R. f. 142 b.

Frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, dilectis sibi in Christo magistris Renerio et Philippo, salutem, gratiam et benedictionem. Sollicitudinem vestram circa negotia nostra in curia coram Deo et hominibus laudabilem quantum possumus commendamus, rogantes attentius quatenus ab inceptorum prosecutione minime tepescatis. Pro serviendo curiæ, duos cursores ad vos mittimus cum literis mercatorum Lucanorum, a quibus mutuo accipimus totam pecuniam quam ad præsens ad curiam destinamus pro servitio faciendo. Mittimus autem ccc. marcas pro communi

---

[1] A letter to the cardinals to the same effect, and of the same date, is on ff. 143 and 143 b.

[2] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 78.

servitio domini papæ et cardinalium. Mittimus etiam cc. marcas, communicato consilio fratris Mathei et magistri Johannis de Pontisara, per vos taliter dividendos, ut videlicet assignentur domino Benedicto xxx. marcas, dominis Matheo Albanensi, J. de Sabello, Jordano, cardinalibus, cuilibet xx. marcas sub palefridi nomine vel jocalium, excusantes nos de modico, quia propter onus debitorum non possumus caput erigere contra ecclesiæ oppressores. De residuo autem habeat frater Matheus pro suis necessitatibus ad minus c. solidos sterlingorum. Et vos, magister Reneri, pro expensis annuis xxx. marcas. Vos autem, magister Philippe, habeatis xx. marcas. Nec potestis nobis imputare quod citius vobis pecuniam non misimus, eo quod sæpius vobis scripsimus ut sciremus necessitates vestras, quas nobis intimare citius non curastis. De residuo autem prædictæ pecuniæ satisfiat procuratoribus et advocatis, et nunciis reversuris. Et si necessaria est defalcatio, vel si non sufficiat pecunia ista pro prætactis necessitatibus expensarum, vel si oporteat facere exennia, cum omni celeritate significetur nobis per cursores nostros, et nos per Dei gratiam curabimus indefectibiliter providere, qui tamen adhuc sumus in v. millibus marcarum et amplius obligati. Nec excidat a memoria vestra vel linguis, cum expedit, quod præsens electus Wyntoniensis primus est qui pro pluralitate beneficiorum extitit in Anglia ab episcopali repulsus honore, quem si per gratiam vel quoquo modo confirmari contingat, confusum reputamus totius Angliæ cleri statum, nec nobis extunc fore honestum in Anglia remanere. Insurgent enim filii Diaboli detentores beneficiorum sacrilegi, contra nos uno impetu, qui nunc sunt de honoribus desperati. Præterea cum nihil sit turpius quam inde nasci injurias, unde jura ducunt originem, miramur valde quomodo bona ecclesiæ nostræ tam diu detinentur in nostri præjudicium sequestrata, et præsertim de M. et centum marcis quæ

extractæ dicuntur fuisse de manibus Lucanorum mercatorum, a quibus nisi aliud nobis detur remedium, eas repetere intendimus cum effectu. Versutiam autem Herefordensis episcopi miramur plurimum, quem credebamus amicum fidelissimum invenisse, quem qualem inveniamus cito forte Romanæ ecclesiæ palatia personabunt. Asserit enim ipse episcopus nos nullam in suos subditos exercere posse jurisdictionem, nec se aut suos ministros, nisi in sui defectum, ad nostra mandata teneri. Unde pro contemptu multiplici et contumacia ipsius . . officialem excommunicavimus, et excommunicatum fecimus publice nunciari. Credimus insuper expedire ut Johannes de Bononia nobis procurator in causis una cum Matheo Theatino, vel sine ipso, imposterum alligetur. Unde conveniatis cum eo super certo, et nobis sine moræ dispendio rescribatis. De monacho autem Cluniacensi quæ pro crimine falsi fecimus detineri, non oportet vos ulterius cogitare, quoniam ipsum priori suo de Monte Acuto sub bona obligatione liberavimus, salvo sub vinculis detinendum, quousque per Romanam curiam quid de eo fieri debeat ordinetur. De Bartholomeo vero de Ferentino talia sunt nostris auribus instillata, quod non possumus ad præsens sana conscientia sibi beneficium ecclesiasticum assignare, nec nobis hucusque tanta copia beneficiorum accidit, ut possumus nostris familiaribus et domesticis providere. Petitiones autem vobis tradidimus apostolicæ clementiæ proponendas, et quia labor vester in hac parte fuit inutilis, non oportet petitiones alias innovare, nisi tamen exaudiamur. Quantum ad aliquas quas vobis mittimus, nihil aliud nobis restat nisi organa nostra suspendere et a terra fugere donec Deus aliud provideat de excelsis. Præterea noveritis quod quintadecima die mensis Januarii dictus episcopus Herefordensis misit ad nos cum literis suis quendam suum clericum, qui coram commissariis nostris a nobis nomine ipsius episcopi et etiam officialis sui appellavit,

et quasdam appellationes etiam innovavit, et quod scimus ipsum velle contra nos in curia impetrare. Mittimus vobis in quadam cedula præsentibus interclusa nomina locorum et judicum in quæ debeatis, et non alia, convenire, et quantumcumque poteritis, in odium partis adversæ impetrationem ipsam impediatis, et per oppositiones et suspiciones contrarias differatis, ad hoc procuratores nostros omnimode informantes. Cum autem literæ fuerint impetratæ, cum omni celeritate, nulli parcentes pecuniæ, nobis eas per cursorem velocissimum transmittatis, ne per ipsos adversarios præveniamur in commissionibus faciendis, qui modis omnibus quibus possunt in subversionem ecclesiæ nostræ jurium machinantur. Adhuc cum magister A. de Philebi dicatur contra nos pro capellis regiis ad quosdam judices impetrasse, miramur valde quod ipsas literas nobis hactenus non misistis, nec quicquam inde certum per vestras literas intimastis. Vigiletis itaque et armate vos contra astutias inimici, quoniam adversarii ecclesiæ nostræ non dormiunt, ut justitiam opprimant et confundant. Diu protraximus factum ecclesiæ Sarisburiensis de coadjutore episcopo assignando. Tandem autem post multas vias hanc elegimus, quod episcopus ipse duas vel tres personas de suo capitulo nominabit, et cum per capitulum approbatæ fuerint, nobis præsentabit easdem, et nos illum quem ad hoc necessarium et utilem esse videbimus, eidem episcopo dabimus adjutorem. Magister vero Henricus de Brandestun', qui supra episcopatum Sarisburiensem curam habet, vellet omni modo ut unus tantum eligeretur a capitulo assignandus per nos episcopo coadjutor, et pro hac parte stat capitulum Saresburiense. Unde si propter hoc contigerit appellari, vigilanter vos pro ecclesiæ nostræ juribus habeatis. Præterea concilio nostro interesse non dignabantur exempti, nec etiam suam absentiam excusare, quamquam per locorum episcopos inter alios vocati fuissent, qui etiam interfuerunt communi-

ter concilio domini Bonifacii de Lameth', protestantes de exemptione sua, propter quod ecclesias eorum non exemptas quas habent appropriatas mandavimus per nostram provinciam sequestrari. Quidam autem ex eis postmodum se nostræ gratiæ supposuerunt, et quidam veniam petierunt. Quatuor vero ex eis, videlicet abbates Sancti Edmundi, Sancti Albani, Westmonasteriensis et de Wautham, conflati, adinvicem appellarunt, et nescimus adhuc si alii appellabunt. Abbas etiam Sancti Edmundi ob aliam causam appellavit a nobis quia videlicet, quo jure quasdam ecclesias quas tenet appropriatas haberet, scire volebamus, et super hoc sua munimenta videre.

Judices in quos est conveniendum et loca.

R. f. 142 b. *Boni.*—Prior Roffensis, ordinis Sancti Benedicti; abbas de Bello, ordinis Sancti Benedicti, Cycestrensis diœcesis; decanus Wellensis; precentor Exoniensis; cancellarius Saresbiriensis.

Meliores.—Abbas Sancti Augustini civitatis Cantuariæ; prior ejusdem loci, ordinis Sancti Benedicti; abbas de Bello Loco, Cysterciensis ordinis; abbas de Tychefeud, Præmonstratensis ordinis (Wynton' diœcesis); abbas Sanctæ Radegundis, Præmonstratensis ordinis (*exempti*); archidiaconus Colecestre in ecclesia London'; cancellarius ecclesiæ S. Pauli London'; archidiaconus Huntingdun', in ecclesia Lyncolniensi; prior Elyensis, ordinis Sancti Benedicti; archidiaconus Elyensis; decanus Saresbiriensis.

Optimi.—Decanus ecclesiæ Cycestrensis; decanus Exoniensis; abbas de Hida, Wynton' civitatis, ordinis Sancti Benedicti; prior de Merton', ordinis Sancti Augustini, Wynton' diœcesis; prior de Priterwelle, ordinis Cluniacensis, London' diœcesis.

Loca.—London', Wynton', Rading'.

CCXXIV.

To Cardinal Hugo Atratus.

1282. 19 Jan. Defends his proceedings against the bishop elect of Winchester.

R. f. 65. A. f. 13.

Reverendo in Christo patri ac domino Hugoni, Dei gratia tituli Sancti Laurentii in Lucina presbytero cardinali, frater J[ohannes], etc., cum omni reverentia paratam ejus beneplacitis voluntatem. Paternitatis vestræ dudum recepimus epistolam datam sexto die Octobris, modicitatis nostræ non mediocriter concussivam, ob hoc præcipue quia ex ipsius tenore perpendimus, nos reverentiam vestram, præter intentionem nostram novit Altissimus, occasione cujusdam literæ quam vobis misimus de Wyntoniensi negotio graviter offendisse, qui vobiscum consueveramus cum essemus inferioris gradus, decenti honore, pæne plusquam cum aliquo mortalium per vices obtentis concursibus socialiter consolari. Ex correptione autem vestra, paternæ clementiæ respersa dulcedine, de qua vobis regratiamur quantum possumus, scientes meliora esse vulnera diligentis quam inimici oscula fraudulenta, perpendimus quæ vobis extiterit turbationis occasio, proponentes a consimilibus perpetuo abstinere. Et licet seriatim verbis singulis literarum dominationis vestræ ac modicitatis nostræ invicem comparatis, possemus ex familiaritate pristina ac zelo paterni honoris et intentionis nostræ innocentia apologetice respondere, maluimus tamen culpam nostram agnoscere, et eam vestræ subjicere disciplinæ, uno excepto, cui totis viribus reclamantes reverentiæ vestræ conquerimur, de quodam nobis imposito, quod nec noster cogitatus peperit nec calamus ipse verborum superficiei vel profundo aliqualiter commendavit. Licet enim in vobis modulo nostro commendaverimus justitiæ sinceritatem, quam vos asseruimus hactenus tenuisse, non tamen dicere præsumpsimus, quod utique nephas esset, vos ab amore justitiæ jam adversos, quod nullus posset scribere vel dicere nisi demens. Obsecramus igitur, domine reve-

rende, ne nos a caritatis vestræ visceroso complexu velitis excludere, qui intendimus vestris beneplacitis adhærere. Factum autem Wyntoniensis ecclesiæ nobis est cordi, intime scientibus ipsum vel in maximam ædificationem [1] vel in maximum scandalum cleri Angliæ terminandum, præsertim cum præsens electus primus sit, ut credimus, qui ab episcopali honore pro pluralitate beneficiorum illicita in Cantuariensi provincia est repulsus. Cujus tamen honorem in aliis, quantum secundum Deum possumus, affectamus. Custodiat Dominus incolumitatem vestram ecclesiæ suæ sanctæ per diuturna tempora, domine reverende. Datum apud Suthmalling', xiiii. kal. Februarii, anno gratiæ MCCLXXXI.

CCXXV.

To Cardinal John Chioletti.

1282. 19 Jan. Commends to him the affairs of his church. R. f. 64 b. A. f. 131 b.

Reverendo in Christo patri ac domino Johanni, Dei gratia tituli Sanctæ Cæciliæ presbytero cardinali, J[ohannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, cum debita et devota in omnibus reverentia, salutem et paratam ejus beneplacitis voluntatem. Omnipotenti Deo gratias referimus, qui vos dignatus est in sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ vertice collocare, ad honorem et commodum universalis ecclesiæ promovendum, et nostrum, ut speramus et credimus, speciale. De quo eo vehementius exultamus,[2] quo dudum eramus speciali familiaritate et dilectione sincera invicem copulati. Paternitatem igitur vestram et dominabilem amicitiam, quam omni tempore intendimus revereri, omni affectione qua possumus exoramus, quatenus modicitatem nostram solitæ benevolentiæ vestræ et amicitiæ clipeo munientes, ecclesiæ nostræ negotia dignemini habere specialiter commendata,

---

[1] *ædificationem*] ædificiōm, MSS. | [2] *exultamus*] exaltamus in A.

ea si placet opportuni favoris et gratiæ promptitudine prosequentes. Et si insufficientiam nostram sciveritis vel audieritis in aliquo deviare, nos velitis vestræ circumspectionis consilio et auxilio dirigere, cui volumus omni tempore adhærere. Si autem in partibus nostris per nos aliquid velit vestra dominatio expediri, cum fiducia nobis scribat, ut sic cognoscat filius patris apud eum affectionem et antiquæ familiaritatis memoriam minime defuisse. Parati enim sumus in omnibus vestris obtemperare mandatis.

Datum apud Suthmalling', xiiii. kal. Februarii, anno gratiæ MCC. octogesimo primo.

Procuratoria missa ad curiam sub data ejusdem diei domino papæ et cardinalibus, scribuntur in alio quaterno inter "Procuratoria et commissiones," similiter et nomina judicum et locorum, similiter et literæ nunciorum conductivæ. (See pp. 275–280.)

CCXXVI.

To the Dean of Arches.

1282. 22 Jan. Desires him to inquire concerning molestation of his tenants at Lambeth by order of the abbot of Westminster. R. f. 71 b.

Frater J[ohannes], etc., decano de Arcubus London', salutem, etc. Intelleximus quod quidam trans flumen Tamisiæ ex parte Westmonasterii, de voluntate et mandato abbatis, ut dicitur, homines et tenentes nostros de Lameheth' super passagio injuriose et modo insolito gravant multipliciter et molestant, in nostri ac ecclesiæ nostræ præjudicium non modicum et gravamen. Quocirca vobis mandamus quatenus super præmissis cum omni diligentia et celeritate qua poteritis, salvo officio nostro, inquiratis plenius veritatem. Et quos culpabiles inveneritis per omnimodam censuram ecclesiasticam, secundum libertates ecclesiæ nostræ inoffensa justitia, viriliter et intrepide compescatis. Quid autem inveneritis et quid feceritis in hac parte, ac qualiter mandatum nostrum fueritis executi, nobis quam cito commode poteritis rescribatis per vestras

patentes literas harum seriem continentes. Valete. Datum apud Suthmalling', xi. kal. Februarii, anno Domini MCC. octogesimo primo.

CCXXVII.

To William Norman.

[1282.]
[22 Jan.]
Desires him to consult with certain persons concerning the complaints of the people of Lambeth about the abbot of Westminster.
R. f. 71 b.

Frater J[ohannes], etc., Willelmo Norman salutem. Intelleximus quod homines abbatis Westmonasteriensis præjudicant nobis et pauperibus tenentibus nostris de Lameth' circa passagium, ac ipsos tenentes nostros contra justitiam impediunt multis modis. Quocirca, habito tractatu cum dominis R. de Northwod', R. de Sandwyco, ac Philippo de Wyleby, et aliis, provideas cautiori et saniori modo quo poteris de aliquo in hac parte remedio apponendo. Informans nihilominus caute et diligenter ballivum nostrum de Lameth' qualiter se habere debeat, ut obviet malitiis aliorum. Inquiras etiam solicite de veritate et circumstantiis hujus facti, et quid inveneris nobis significes indilate. Valete. Datum ut supra [xi. kal. Feb., 1281].

CCXXVIII.

To the Proctor of the Friars Minors at Rome.

1282.
29 Jan.
Desires him to resist the oppression of the friars at Scarborough by the Cistercians.
R. f. 65 b.
A. f. 132.

In Christo sibi carissimo fratri, procuratori ordinis Fratrum Minorum in curia Romana, frater J[ohannes], permissione divina sacerdos Cantuariensis, salutem et sinceram in Domino caritatem. Credimus ad vos venisse rumorem de oppressione fratrum nostrorum impia et crudeli, apud Scardeburg', Eboracensis diœcesis, per monachos albos qui ecclesiam ipsius burgi appropriatam sibi occupant, Domino permittente. Privilegiorum autem ipsorum monachorum conservator est quidam abbas niger exemptus monasterii quod

dicitur Sancti Albani, qui ad instantiam monachorum prædictorum Fratrum locum interdixit, et ipsos Fratres excommunicavit, et omnes ad locum ipsum Fratrum pro suæ salutis remedio venientes. Nos autem, qui privilegiorum Fratrum hactenus extitimus conservator, ipsorum sententias decrevimus esse nullas, auctoritate privilegii exemptionis ipsorum Fratrum, quod credimus in hac parte sufficere, quamvis Fratres quantum in se est hujusmodi privilegio non utantur. Rogamus igitur vos affectu quo possumus ampliori, quatenus prædictis monachis tam albis quam nigris in hac parte vigilem resistentiam fieri procuretis. Scientes quod magnum erit ordini dedecus ac vituperium et vobis confusio faciei, si Fratres per prædictos monachos demoniacos taliter opprimantur. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Suthmalling', iiii. kal. Februarii, anno Domini MCC. LXXXI.

CCXXIX.

To the Sheriff of Warwickshire.

1282. 1 Feb. Desires him to set free Robert de Ablyntone, rector of Halford, in prison at Warwick. R. f. 98. A. f. 137.

Frater J[ohannes], etc., dilecto in Christo filio vicecomiti Warwyk', salutem, gratiam et benedictionem. Cum a Roberto de Ablyntone, rectore ecclesiæ de Haleford', Vygorniensis diœcesis, qui ad nostram denunciationem tanquam excommunicatus et claves contemnens ecclesiæ, ex mandato domini regis juxta consuetudinem Angliæ Warewyk' sub carcerali custodia detinetur, de parendo mandatis ecclesiæ in forma juris idoneam recepimus cautionem; vobis mandamus quatenus eundem a dicto carcere liberetis, et liberum dimittatis. Datum apud Otteford', kalendis Februarii, anno Domini MCCLXXXI., ēt anno tertio nostri pontificatus.

CCXXX.

To Edward I.

1281-2. 6 Feb. Will relax the sentence against Adam de Fileby, archdeacon of Shropshire, who is opposing the archbishop at Rome, if he acts as he professes at the king's command. R. f. 98. A. f. 68 b

Excellentissimo principi domino Edwardo Dei gratia Regi Angliæ illustri, domino Hyberniæ et duci Aquitaniæ, frater [Johannes] ejusdem permissione Cantuariensis ecclesiæ sacerdos humilis, salutem in Eo per quem regnant principes et reguntur. Vestræ serenitatis literas nuper recepimus, per quas relaxationem sententiæ latæ in magistrum Adam de Fileby, archidiaconum Salop', pro eo quod in consilio de Lameth' non comparuit, postulastis; quæ, inquam, sententia usque ad hæc tempora procul dubio nos latuerat, licet contra eum in forma juris processum fuerit, sicut contra ceteros contumaces. Noverit igitur vestra clementia, quod idem magister Adam, sicut ex certa et fideli relatione didicimus, in curia Romana nobis et nostris in quantum potest, non tantum occulte sed publice, etiam præ ceteris mortalibus adversatur, ac directe et indirecte per omnem viam singulari persecutione singulariter nos persequitur, in tantum quidem quod, ubi per se noceri non poterit, alios nobis contrariantes fovet pro viribus, et ad nocendum fraudulenta machinatione inducit, asserens et jactans se a dominatione vestra super hiis speciale mandatum, quod nullo modo credere possumus, habuisse, et hæc de vestra facere voluntate. Verumtamen si a vestra conscientia, quod a nobis credi non poterit, ut jam diximus, processerit hæc crudelitas, peccato nostro forsitan exigente, nihilominus ob vestri reverentiam, si placet, dictam sententiam volumus relaxare. Si autem motu proprio præfatus magister tantam nobis injuste adversitatem fecerit, non displiceat regiæ majestati si ipsum sic nobis contrariantem, et alias multipliciter rebellantem, secundum juris ordinem castigemus, super quibus nobis vestra beneplacita rescribere dignemini per præsentium portitorem. Valeat excellentia vestra

in Christo Jesu per tempora longiora. Datum apud Lameth', viii. id. Februarii, anno Domini MCCLXXXI.

CCXXXI.

To Edward I.

1282. 7 Feb. Refers to the papal letters on behalf of Amauri de Montfort, and asks the king to consent to his liberation.[1] R. f. 98 b.

Excellentissimo principi, etc., frater J[ohannes], etc. Nec nova nec miranda regiæ scribimus majestati. Illa tamen scribimus ad quæ scribenda hinc obedientiæ sedis apostolicæ nos compellit necessitas, hinc ad regalem magnificentiam sincera devotio nos impellit. Sane meminimus, et a vestra credimus memoria nullatenus excidisse, quod cum olim dilectus nobis in Christo Almaricus de Monte Forti, sedis Apostolicæ capellanus, captionis laqueum incurrisset, idemque sic captus, tentus sub custodia laicorum contra prærogativam ordinis clericalis et in præjudicium libertatis ecclesiasticæ extitisset, dominus Johannes felicis memoriæ, qui tunc temporis Romanæ sedis pontificio fuerat insignitus, discrete providit provideque mandavit, ut capellanus præfatus de laicorum manibus liberatus, sub prælatorum Cantuariensis ecclesiæ fida custodia servaretur, donec de ipsius Almarici statu, pace etiam et tranquillitate regis et regni Angliæ, per sedem apostolicam potuisset plenius provideri. Et licet Almaricus præfatus, illius mandati prætextu translatus de manibus laicorum et nostræ fuisset custodiæ mancipatus, ipso tamen domino Nicholao[2] recordationis inclitæ, qui eidem domino Johanni in summi pontificatus honore successit, prædecessoris sui vestigiis inhærendo, formam quandam literis suis inditam, quas per dilectum capellanum suum, magistrum Reymundum Aggerii, decanum Anniciensem, tam regiæ celsitudini quam nobis in commune transmisit, quam arbitratus est ipsi negotio ex omni parte sufficere, adinvenit, mederi credens omni periculo juratoriæ remedio cautionis,

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 71.

[2] *Nicolao*] Johanne in MSS.

quam præfati Almarici humeris imposuit subeundam, pœnis super adjectis quibusdam, quas incurreret ipse idem Almaricus, contra juramentum veniens ipso facto, excommunicationis videlicet in personam, privationis etiam beneficiorum, quæ pridem obtinuit, et inhabilitatis ad quæque beneficia ecclesiastica imposterum obtinenda. Forma quoque illa tam vobis, rex inclite, quam consilio vestro et nobis videbatur sufficiens, si de incolarum regni Angliæ, magnatum et principum securitate fuisset memorata cautione prospectum. Hoc solo annexo quod opinione quorundam morte mandatoris temporaliter videbatur negotium interruptum, prout vestræ literæ sedis Romanæ cardinalibus sede vacante tunc temporis destinatæ apertius attestantur. De quorum cardinalium numero tunc fuerat dominus Martinus, qui in præsentiarum præsidet sedis Romanæ fastigio præsignitus, prout ipse idem apostolicus in suis literis, quas nobis per præfatum decanum Anniciensem super liberatione præfati Almarici, nunc recenter et iterato transmittit, testimonium perhibet evidenter. Et hoc idem in literis ejusdem summi pontificis, quæ nunc etiam regiæ celsitudini transmittuntur, non ambigimus contineri. In quibus siquidem utriusque literis apostolicis, tam videlicet vestris quam nostris, satis exprimuntur quæ et qualis circa istud negotium vestræ dudum fuerit intentio voluntatis; juxta cujus intentionis vestræ seriem incolarum regni Angliæ magnatum et principum tranquillitati prospicitur cautione juratoria in futurum, sicuti consimilis cautionis remedio tranquillitati regni Angliæ per literam domini Nicholai bonæ memoriæ hactenus videbatur fuisse prospectum; nobis quoque præcipitur, ut cum forma ista et vobis et sedi apostolicæ visa fuerit sufficiens et completa, nos ad ipsius præfati Almarici liberationem, opem et operam plenissimam de cetero impendamus, ne de negligentia videantur posse redargui, et ut nostra diligentia Deo et hominibus et sedi Apostolicæ appareat operosa. Et licet officium hujusmodi quoad liberationem præfatam ex necessitate

mandati apostolici nobis directi fideliter nec minus efficaciter exequi teneamur; illud tamen cum pace vestra atque reverentia super omnia fieri cupientes, vestram clementiam devotis et piis precibus prævenimus, obsecrantes humiliter et fideliter consulentes, ut præfati Almarici, super quem credimus vestræ[1] pietatis viscera verisimiliter commoveri, liberationi ex injuncto nobis officio faciendæ consensum benivolum adhibere dignemini, nec ulteriora permittatis obstacula in præsenti negotio suscitari, ut Deo placida, apostolicæ sedi grata, et nobis vestris favorabilis inveniatur regiæ majestatis clementia in hac parte, et undique per hunc modum proveniat[2] tranquillitas exoptata. Et quia non nunquam absentium desideria potius vivæ vocis exprimuntur oraculo quam scribentis valeant calamo denotari, idcirco dilectum fratrem dominum J.[3] Dei gratia Londoniensem episcopum, et discretum virum magistrum Ricardum archidiaconum Cantuariensem, celsitudini regiæ destinamus, quorum dictis apud magnificentiam vestram supplebitur, quicquid seu in narratione seu deprecatione in præsenti epistola fuerit defectivum; quos, si placet, et cum honore suscipere dignetur regia celsitudo, et favorabiliter cum mansuetudine respondere. Et licet causæ plurimæ quæ ex literarum apostolicarum serie colliguntur, naturaliter nec minus rationabiliter vos inducant et inducere debeant ad consensum hujusmodi absque difficultate de cetero adhibendum, quasdam tamen causas venerabili fratri nostro prædicto ac præfato archidiacono commisimus regali magnificentiæ secretius exponendas. Hæc autem sub sigillo nostro vestræ reverentiæ scribimus pro nobis et coepiscopis ac procuratoribus omnium absentium qui tractatui nostro London' affuerunt. Datum apud Mortelak', vii. idus Februarii, anno Domini MCCLXXX. primo, consecrationis nostræ anno tertio.

---

[1] *vestræ*] repeated in MS.

[2] *proveniat*] pro proveniat in MS.

[3] J. in MS., but John Chishul died on Feb. 8, 1280, and Richard de Gravesend was his successor.

CCXXXII.

To the Bishop of Hereford.

1282. 7 Feb. Warns him to execute his orders referred to in a previous letter. (See p. 271.) R. f. 77 b. A. f. 16.

Frater Johannes, etc., venerabili in Christo fratri domino Thomæ, Dei gratia Herefordensi episcopo, spiritum meliorem et vitæ felicioris affectum.[1] Meminimus nos vobis nuper, tanquam devoto ut credidimus suffraganeo nostro, literis nostris specialiter dedisse in mandatis ut magistrum Robertum dictum Lewyse de Glocestria, officialem vestrum, excommunicatum per nostros commissarios solemniter ob suam manifestam contumaciam pariter et offensam, denunciaretis, seu faceretis per totam vestram diœcesem nunciari; quod vos, spreto bono obedientiæ, et contempto juramento vestræ consecrationis tempore præstito, expressa contradictione contra justitiam facere recusastis, non recolentes, immo, quod verius est, affectata ignorantia oblivioni simulatæ committentes regem Saul imperium propter inobedientiæ vitium juxta Dei judicium perdidisse. Licet igitur mandata, quæ super præmissis vobis alias direximus, vice canonicæ monitionis, vos ad obediendum nobis et ecclesiæ nostræ Cantuariensi deberent sufficienter excitasse, quæ in nullo, vestra rebellione refragante non sine vestri damnatione, quod dolenter referimus, hactenus profecerunt. Nos tamen, cum secundum civiles sanctiones pro homine qui perire festinat, humanitatis ratione etiam invito teneamur laborare, adhuc ex abundanti ad vestram inobedientiam expurgandam, vos monemus in hiis scriptis quod mandata nostra vobis super præmissis directa exequamini, secundum eorum seriem cum effectu, ne nos oporteat, licet invitos, labem tantæ inobedientiæ severitate canonica expiare. Datum apud Lameth', vii. id. Februarii, anno Domini MCCLXXXI., consecrationis nostræ tertio.

Et quia idem episcopus obedire contempsit, processum fuit contra ipsum, ut sequitur, septimo die.

---

[1] In place of this mode of greeting A. reads "salutem, &c."

CCXXXIII.

To Edward I.

1282. 9 Feb. Begs him to stay proceedings against a rector in the diocese of Norwich, whose case is before the archbishop's court.

R. f. 98 b. A. f. 68 b.

Excellentissimo principi ac domino E[dwardo], Dei gratia, etc., frater J[ohannes], permissione divina, etc., cum totius hominis salute, paratam regiis beneplacitis voluntatem. Intelleximus fidedigni viri officialis nostri literis et relatu, quod licet Willelmus dictus Byl, rector ecclesiæ de Phileby Norwycensis diœcesis, ab excommunicationis sententia, quam nuper in eundem rectorem venerabilis frater noster episcopus Norwycensis promulgasse dicitur, contra statuta generalis concilii, sit in curia Cantuariensi in forma juxta consuetudinem ipsius curiæ absolutus ad cautelam; dictus tamen venerabilis frater, de quo miramur plurimum et dolemus, tacito de prædicta absolutione et quod in curia nostra prædicta causa pendeat indecisa super præmissa injusta excommunicationis sententia inter ipsos, contra prædictum rectorem prædictæ excommunicationis frivolæ prætextu captionem regiam impetravit, in non modicum præjudicium ecclesiæ cujus juravit jura servare, et contemptum nostri, immo, quod est amplius, sanctorum Cantuariensis ecclesiæ patronorum. Quocirca excellentiæ vestræ humiliter supplicamus, quatenus sanctæ severitatis vestræ dignemini brachium retrahere a prædicti clerici captione, quamdiu pendet causa prædicta in nostra curia indecisa, mandantes vicecomiti Norfolciæ quatenus ab hujusmodi supersedeat captione, donec aliud ab excellentia vestra receperit in mandatis. Tantum inde facientes ut interim possimus, sub umbra protectionis vestræ, ea quæ pacis sunt inter partes studiose tractare, vel discordiam ipsam juris tramite diffinire. Custodiat Dominus per tempora longiora piissimi et carissimi principis majestatem. Datum apud Mortelak', v. idus Februarii, anno Domini [M]CCLXXX primo, consecrationis nostræ anno tertio.

CCXXXIV.

To the Prior and Convent of Southwick.

1282. 12 Feb. Regulations for the diet, &c., of Andrew, late prior. R. f. 172 b.

Frater J[ohannes], etc., dilectis filiis . . . priori et conventui de Suwyk', Wyntoniensis diœcesis, salutem, gratiam et benedictionem. Ordinationem per vos factam de statu fratris Andreæ, qui nuper nobis apud vos visitationis officium exercentibus, prioris cedens officio, circa domus vestræ negotia fideliter laboravit, pleno vidimus intellectu. Cujus forma ex parte secuti de præfato Andrea taliter ordinamus:—Quod videlicet idem Andreas pro persona sua quolibet die percipiat duos panes qui vocantur *miches*, unum *chopyn* et duas lagenas cervisiæ conventualis, et de coquina ac pro vestura sua in omnibus sicut percipit subprior domus vestræ. Garcionem etiam unum habeat, qui liberationem suam recipiat sicut communes infirmariæ servientes. Camera similiter sibi assignetur honesta pro se et socio, uno canonico sibi per prioris industriam adjungendo, qui omnes necessitates suas recipiat sicut unus canonicus de conventu. Volumus insuper et ordinamus ut idem frater Andreas pro electuariis et aliis humanis solatiis, omni anno de bonis communibus percipiat marcam unam sibi in festis Nativitatis Dominicæ et Pentecostes pro æqualibus portionibus persolvendam. Volumus quoque et mandamus ut dictus frater Andreas, quantum commode poterit et sua possibilitas permiserit, sequatur communitatem in choro et capitulo, et diebus sollempnibus comedat in conventu. Quibus diebus, cum ipsum comedere in refectorio contigerit, si sanus fuerit, nihil recipiet de liberatione sua prædicta. Reliquias autem mensæ suæ colligat omni die communis eleemosynarius et ponat cum alia eleemosyna pauperibus eroganda. Siquid autem huic ordinationi nostræ addere oportuerit vel detrahere, hoc faciemus cum nobis causa hujusmodi per vos fuerit intimata. In cujus rei testimonium sigillum

nostrum præsentibus est appensum. Valete. Datum Wyntoniæ, ii. id. Februarii, anno Domini MCC. octogesimo primo, consecrationis nostræ tertio.

CCXXXV.

To Martin IV.

1282. 14 Feb. An account of forged papal letters authorizing the payment of the collectors of the tenth in aid of the Holy Land.[1] R. f. 14.

Literæ directæ domino papæ pro literis suspectis exhibitis apud Novum Templum:—Sanctissimo in Christo patri ac domino reverendo Martino, Dei gratia sacrosanctæ Romanæ ac universalis ecclesiæ summo pontifici, frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, cum filiali reverentia pedum oscula beatorum. Sanctitati vestræ tenore præsentium innotescat, quod cum ego ac venerabiles fratres et coepiscopi mei, . . Londoniensis scilicet et Roffensis, cum procuratoribus aliorum episcoporum absentium, ad complendum piæ paternitatis vestræ mandata, circa liberationem domini Almarici de Monteforti, capellani vestri, nuper apud Novum Templum Londoniarum, die Jovis, videlicet quinta mensis Februarii, essemus personaliter congregati, quasdam literas a venerabili patre . . archiepiscopo Dublinensi, et discreto viro magistro Ardicione primicerii Mediolanensis, capellano vestro, collectoribus decimæ in regno Angliæ a sede apostolica deputatis, recepimus sub hac forma:—Martinus episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Johanni archiepiscopo Dublinensi, ac dilecto filio magistro Ardicioni, sedis apostolicæ capellano, collectoribus decimæ in subsidium Terræ Sanctæ provisæ in Anglia, salutem et apostolicam benedictionem. Conquesti sunt nobis magister Symon de Micham, cancellarius Sarisburiensis, ac Robertus perpetuus vicarius de Sturminuster, Saresburi-

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 67.

ensis diœcesis, quod cum felicis recordationis Gregorius papa prædecessor noster, in generali concilio Lugdunensi, decimam omnium proventuum ecclesiasticorum Terræ Sanctæ subsidio, vos fratrem Johannem de Derlingtun', archiepiscopum Dublinensem, et quemdam magistrum Reymundum de Nogeriis, capellanum apostolicæ sedis, in regno Angliæ collectores decimæ hujusmodi primo anno, per ipsius prædecessoris sub certa forma literas deputatos, volens etiam ut singulæ personæ tunc deputandæ ad colligendum hujusmodi decimas, de pecunia ex ipsa decima tunc colligenda, singulis diebus quibus circa præmissa vacarent, tres solidos esterlingorum singuli reciperent pro expensis. Demum, cumque idem prædecessor bonæ memoriæ Gerardum, Verdunensem episcopum tunc electum, ad partes regni Angliæ pro negotio ipsius decimæ specialiter destinavit, eligendi aliquas personas idoneas et ipsas mutandi, et in earum locum subrogandi quotiens expedire videret, concessit plenariam potestatem; idem Gerardus . . cancellarium et . . vicarium præfatos ad colligendum prædictam decimam usque ad quinquennium extunc immediate sequens, in Saresburiensi civitate ac diœcese, ut asserunt, deputavit. Sicque idem . cancellarius et . . vicarius præfati per hujusmodi quinquennium ad colligendum decimam ipsam continue, non absque fatigatione gravi, laborantes, decimam prædictam per eos collectam ad mandatum nostrum, ut asserunt, integre et sine diminutione aliqua persolverunt. Sed vos de dictis tribus solidis, quos et singuli eorum pro suis expensis, quibus propter hoc interim subierunt, deberent recepisse juxta hujusmodi beneplacitum dicti prædecessoris nostri, . . cancellario ac . . vicario præfatis, de decima ipsa satisfacere indebite contradicitis. Quocirca vobis per apostolica scripta mandamus quatenus . . cancellario et . . vicario præfatis, quibus ex nostra speciali gratia concessimus prædictas expensas per prædecessorem nostrum concessas, utrique eorum integre et sine diminutione

aliqua restituatis, alioquin vos ad id exequendum per dilectos filios archidiaconum Cantuariensem et Dublinensem, quibus super hiis nostris literis damus in mandatis, compelli sicut expedit faciemus. Datum apud Urbem Veterem, kal. Novembris, pontificatus nostri anno primo.'

Quas literas dictus cancellarius Saresbiriensis, coram nobis ibidem personaliter constitutus, asseruit se porrexisse dictis archiepiscopo et . . capellano, sub protestatione quod nolebat eis uti nisi essent legitimæ et veraces. Dum autem ipsæ literæ in nostra præsentia legerentur, filum quod adhærebat eisdem, separatum fuit a bulla; et dixit tunc publice cancellarius memoratus quod ipsis literis extunc renunciavit, et eis uti noluit ullo modo, quodque Ricardus de Burtun' easdem literas sibi tradiderat tanquam veraciter impetratas. Qui Ricardus statim præsens existens interrogatus super hoc respondit, quod Robertus vicarius ecclesiæ de Sturministre, Saresburiensis diœcesis, dominus suus, in præscriptis literis nominatus, in Romana curia eas sibi tradiderat, et quod ante quindecim dies tradiderat easdem de mandato domini sui prædicti . . cancellario memorato. Ad hoc idem Ricardus nobis quasdam alias literas obtulit in tenore subscripto:—Martinus episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Cantuariensi et Dulvinensi . . archidiaconis, salutem et apostolicam benedictionem. Conquesti sunt nobis magister Symon de Micham, cancellarius Saresburiensis, et Robertus perpetuus vicarius de Sturmenistre, Saresburiensis diœcesis, quod cum felicis recordationis Gregorius papa, prædecessor noster, in generali concilio Lugdunensi decimam omnium proventuum ecclesiasticorum Terræ Sanctæ subsidio, venerabilem fratrem nostrum fratrem Johannem de Derlingtun', nunc Dublinensem archiepiscopum, et quendam magistrum Reymundum de Nogeriis, sedis apostolicæ capellanum, in regno Angliæ collectores decimæ hujusmodi primo anno per

ipsius prædecessoris sub certa forma literas deputatos, volentes etiam ut personæ tunc deputandæ ad colligendum hujusmodi decimam, de pecunia ex ipsa decima tunc colligenda, singulis diebus quibus circa præmissa vacarent, singuli tres solidos esterlingorum reciperent pro expensis. Demum, cumque secundo anno idem prædecessor bonæ memoriæ dominum Gerardum, Verdunensem episcopum tunc electum, ad partes regni Angliæ pro negotio ipsius decimæ specialiter destinavit, eligendi aliquas personas idoneas et ipsas mutandi, et in earum locum alias subrogandi quotiens expedire videret, concessit plenarie potestatem. Ac idem Gerardus . . cancellarium et . . vicarium præfatos usque ad quinquennium immediate sequens extunc, in Saresburiensi civitate ac diœcese, ut asserunt, deputavit. Sicque idem . . cancellarius et . . vicarius post hujusmodi quinquennium ad colligendum decimam ipsam continue laborantes, decimam ipsam, cum per venerabilem fratrem nostrum fratrem Johannem de Derlingtun, archiepiscopum Dublinensem, et magistrum Ardicionem, sedis apostolicæ capellanum, principales collectores decimæ prælibatæ, fuissent requisiti, integre et sine diminutione aliqua persolverunt. Sed dicti frater Johannes de Derlingtun, et magister Ardicio . . cancellario et . . vicario antedictis, de expensis quas propter hoc interim subierunt, juxta hujusmodi beneplacitum dicti prædecessoris nostri, de decima ipsa indebite, ut asserunt, satisfacere contradicunt. Quocirca vobis per apostolica scripta mandamus quatenus præfatos fratrem Johannem de Derlingtun' et magistrum Ardicionem moneatis, quod de dictis expensis . . cancellario . . et vicario præfatis, quibus ex nostra gratia speciali concessimus, et super hoc eisdem nostris literis dedimus in mandatis, sine diminutione aliqua satisfaciant competenter. Alioquin eosdem usque ad satisfactionem condignam per omnem censuram ecclesiasticam auctoritate apostolica

compellatis. Datum apud Urbem Veterem, non. Novembris, pontificatus nostri anno primo.—Quæ cum publice lectæ fuissent, interrogavi dictos archiepiscopum et magistrum Ardicionem utrum præscriptas literas ambas veras esse crederent, sive falsas, et dictus archiepiscopus ipsas esse suspectas, capellanus vero eas falsissimas existere testabantur, instanter petentes ut in dicto negotio tam arduo facerem quod esset per me legitime faciendum. Unde dictum Ricardum tanquam suspectum feci detineri custodiæ dicti . . Londoniensis episcopi, in cujus eramus diœcese, commendatum, præscriptas literas, quas etiam sanctitati vestræ sub sigillo meo transmitto, tanquam suspectissimas retinendo, quousque super hoc vestræ recipiam beneplacita sanctitatis. Insuper cum a prædicto Ricardo quærerem utrum aliquas alias literas apostolicas secum a curia deportasset, idem sic interrogatus respondit quod portavit secum a curia usque ad duodecim paria literarum . . Herefordensi episcopo tunc præsenti directarum, quas asseruit se cuidam civi London' commisisse eidem episcopo liberandas, qui tamen episcopus statim negavit se aliquas ab eo literas accepisse. Quid autem super præmissis fuerit faciendum, me dignetur sanctitatis vestræ clementia plenius informare. Custodiat Dominus, etc. Scriptum xvi. kal. Martii, anno a Nativitate Domini MCCLXXXII.[1]

CCXXXVI.

The Bishop of London to Peckham.

Reverendo in Christo patri domino J[ohanni], Dei gratia Cantuariensi archiepiscopo, totius Angliæ primati, R[icardus] miseratione divina Londoniensis ec- 1282. 14 Feb. Reports a conversation with

---

[1] *Sic* in MS., but probably the name of the month is wrongly copied, and should perhaps be Maii, as the letter must be in 128½, not 128⅔. The next letter is dated "ix. kal. Maii, A.D. MCCLXXXII."

the king about the liberation of A. de Montfort.[1]
R. f. 78 b.

clesiæ minister, salutem in vero salutari cum obedientia et reverentia quam debita tam devota. Hac die Veneris, post diem Cinerum, existente domino rege apud Bebyry, nos cum domino archidiacono Cantuariensi negotium domini Almarici de Monte Forti exposuimus eidem, prout nobis fuerat injunctum, litteras vestras et transcriptum literæ papalis sibi porrigendo. Et tandem habita deliberatione cum consilio suo de præmissis, ad id quod continebatur in transcripto memorato, videlicet, quod dictus dominus rex per ordinationem sanctæ memoriæ Johannis papæ postremi, dictum Almaricum vobis et provinciæ vestræ suffraganeis liberavit, respondit hoc omnino negando, asserens se ad vestri et dictorum episcoporum supplicationem et instantiam tantummodo præfatam liberationem annuisse, pro cujus custodia donec de statu ipsius aliud fuerit finaliter ordinatum, tam baroniam vestram quam baronias ceterorum episcoporum sibi reputat specialiter obligatas. Sane ad petitionem in litera vestra contenta, nobis sic respondit, quod cum dictum Almaricum de consilio baronum suorum vobis et coepiscopis vestris liberasset, nec expediret nec deceret quod ipsis inconsultis eum a custodia qua tenetur aliqualiter removeret, cum ex hoc se contemptos crederent, idque nihilominus in populo scandalum generaret, ac præfatus Almaricus de London' adeo non distet, quin tempore parliamenti proximi, ubi cum regni magnatibus de negotio supradicto cum effectu tractare proponit, infra quatuor vel quinque dies ibidem valeat agitari. Quod autem negotium supradictum ad optatum deducatur effectum, firmam spem fiduciamque concepimus, tam ex benigno præfati regis responso, quam ex eo quod articulos in litera domini papæ contentos satis videtur, quantum ad se pertinet, approbare. Bene

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 70, and Rymer's Fœdera, ii. 188.

semper valeat vestra paternitas reverenda. Datum apud Peyreford, die Sancti Valentini martiris, anno Domini MCC. octogesimo primo.

CCXXXVII.

To the Bishop of London.

Frater J[ohannes], etc., episcopo Londoniensi salutem. Secundum piam considerationem piæ matris ecclesiæ statutum est, ut per sententiam excommunicationis majoris contumaciæ vitium in subditis reprimatur, et virtus justitiæ, quæ secundum civiles sanctiones omnium virtutum est perfectissima, quam secundum canonica statuta, summum bonum est in hac vita colere cum effectu, contra perire festinantes humanius foveatur, dum excommunicati suis demeritis exigentibus a communibus actibus excludantur. Sane episcopus Herefordensis, nimis irrationabiliter commotus, collectis malitiæ suæ sequacibus et iniquitatis complicibus, spreto bono obedientiæ et contempto juramento in cornu altaris beati Thomæ suæ consecrationis tempore præstito, non sine reatu perjurii, quod dolentes referimus, mandata nostra irreverenter contemnit, jurisdictionem, honorem, possessionem nostræ Cantuariensis ecclesiæ, ac jura quæ suo juramento et voto professionis tueri defendere et fovere est astrictus, contemptibiliter impugnat et perturbat. Et quia non semel sed sæpius canonice monitus a præmissis injuriis et præsumptionibus nefariis desistere non curavit, suis demeritis exigentibus sententiam excommunicationis majoris meruit innodari. Et quia parum prodesset vel nihil contra malitiæ deditos sententiam proferre, nisi executioni debitæ legaliter mandaretur, mandamus firmiter injungentes, quatenus eundem episcopum Herfordensem in ecclesia vestra cathedrali, necnon in singulis ecclesiis vestræ ditioni subjectis, singulis diebus dominicis et festivis,

1282. 17 Feb.
Orders him to excommunicate the bishop of Hereford.
R. f. 77 b. A. f. 57.

intra missarum solemnia publice et sollemniter denuncietis, seu denunciari faciatis esse excommunicatum, donec rubore suffusus, ad bonum obedientiæ, humilitatis gratiam ac reconciliationis affectum reversus, humiliter a nobis absolutionis gratiam meruit obtinere, et hoc vobis per nostras patentes literas innotescat. Quid autem super præmissis feceritis, nobis citra festum Penthecostes fideliter intimare curetis per vestras patentes literas harum seriem continentes. Datum Sarisburiæ, xiii. kal. Martii, anno Domini MCCLXXXI., consecrationis nostræ tertio.

Consimilis litera emanavit suffraganeis provinciæ Cantuariensis.

Septimo die mensis Februarii apud Lameth' in camera archiepiscopi lecta fuit ista cedula per magistrum R. de Lacy ex speciali mandato ipsius archiepiscopi, præsente eodem episcopo Herfordensi. Testibus, domino Thoma priore ecclesiæ Christi Cantuariæ, fratre Roberto de Seleseye, monacho ejusdem loci, magistro Ardicione electo Mutinensi, magistro Willelmo de Corneria, domini papæ capellano, magistro Petro de Sancto Mario, officiali Cantuariensi, Gilberto de Sancto Leofardo, thesaurario Cicestrensi, Ricardo de Ferringes, archidiacono Cantuariensi, Salvagio de Florentia, capellano reverendi domini Matthæi S. Mariæ in Porticu diaconi cardinalis.

Anno a Nativitate M., etc. lxxxii., indictione x., eodem die inmediate ibidem dictus magister R. ex speciali injunctione dicti domini archiepiscopi, præsentibus testibus supradictis, excommunicationis sententiam tulit in scriptis in personam domini Thomæ Herfordensis episcopi præsentis et audientis, propter suam inobedientiam et contumaciam sub hac forma: "Quod si monitis "nostris non parueritis, exnunc vos in hiis scriptis ex-"communicamus." Testibus archidiacono Cantuariensi, officiali Cantuariensi, magistro A. de Estria, rectore de Maydenestane.

CCXXXVIII.

To the Bishop of Salisbury.

Frater J[ohannes], etc., episcopo Sarisburiensi, salutem. Nuper ad ecclesiam vestram Sarisburiensem declinantes, de statu vestro relevando tractavimus, et juxta quod impositi nobis sollicitudo regiminis cor nostrum instanti pulsat aculeo, vobis et ecclesiæ vestræ prædictæ curavimus prospicere, ne qua ipsius utilitas pro nostro vel vestro defectu depereat, cum sit notorium, quod dolentes referimus, vos ita senectute gravatum, et sensu ad executionem officii vestri necessario privatum, ut oporteat vobis de adjutorio provideri, ne languente pastore grex vobis commissus insidiatorum laniandus dentibus exponatur. Idcirco ad vestri solatium, ecclesiæ vestræ remedium, civitatis et diœcesis subsidium et munimen, vestri procuratoris ad hoc specialiter destinati[1] et capituli vestri communicatis consiliis, magistrum Henricum de Brandeston', archidiaconum Dorshet', in ecclesia vestra virum providum et honestum, coadjutorem ex decreto, tam in temporalibus quam in spiritualibus, quæ per ipsum poterunt expediri, legaliter vobis assignamus, præcipientes ut sine ejus consilio et assensu in temporalibus et spiritualibus ecclesiæ vestræ Sarisburiensis nihil de cetero faciatis, seu fieri permittatis, potestate ipsum amovendi nobis secundum formam inter nos et capitulum vestrum initam reservata.[2] Hoc adjecto ut dignitates et præbendas seu alia beneficia ecclesiæ Sarisburiensis per ipsius coadjutoris consilium viris providis dumtaxat et honestis conferatis, qui[3] Sarisburiensem ecclesiam possint et velint sanctitatis exemplis, consiliis et auxiliis decorare. Valete. Datum apud Braneston', xii kal. Martii, anno Domini MCCLXXXI., consecrationis nostræ iii.

1282. 18 Feb.
Nominates H. de Brandeston, archdeacon of Dorset, his coadjutor.
R. f. 77.
A. f. 57 b.

---

[1] *destinati*] destituti, A.
[2] *reservata*] potestatem reservantes, A.
[3] *qui*] que, R.

CCXXXIX.

The Bishop and Chapter of Salisbury.

1282. 18 Feb. Composition concerning the appointment of a coadjutor to the bishop. R. f. 77. A. f. 58.

Universis, etc., frater J[ohannes], etc. In ædificio ecclesiæ Anglicanæ, permittente omnium artifice sapientia, gerentes licet immeriti et indigni officium architecti juxta gratiam cœlitus nobis datam, sollicite circumspicimus, ut valemus, ne in tam reverendæ fabricæ structura, ruinæ locus pateat, ne divulsa contignatio pereat, et præcipue ne quævis occasio columnas illas concutiat quæ nobiscum habent tanti tecti pondera supportare. Hujus igitur officii debito, conscientiæ nostræ oculum stimulante et excitante clamore celebri, qui ex facti evidentia duxit originem, ad partes venerabilis Sarisburiensis ecclesiæ nostræ suffraganeæ accedentes, invenimus, ut prævolans fama docuerat, honorabilem virum dominum Robertum fratrem nostrum, Dei gratia ipsius ecclesiæ episcopum, emeritæ militiæ decursis laboribus, debilitate corporis et senectutis incommodis prægravatum, visus etiam corporei solatio destitutum, cujus ministerio habet pastor ecclesiæ vultus suorum pecorum præcipue experiri. Et quia coadjutoris ei remedium esse necessarium vidimus evidenter, interpositis tractatibus variis, tandem cum prædicto episcopo et ejusdem loci capitulo, reali compositione convenimus in hac forma, videlicet, quod inpræsentiarum, et futuris temporibus quotiens aliquem Sarisburiensem episcopum decidere contigerit in languorem seu debilitatem quamcunque, pro qua secundum canonicas sanctiones ei dari debeat coadjutor, episcopus ipse, si mentis compos extiterit habens animi judicium, concurrente consensu capituli; et si forsitan episcopus animi judicio privatus fuerit, decanus si superstes fuerit ac præsens in Cantuariensi provincia et capitulum prædicti; alioquin capitulum ipsum per se eliget [2]

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 66.

[2] *eliget*] eligent, R.

duos vel tres de gremio ipsius ecclesiæ viros honestos, in spiritualibus et temporalibus circumspectos, quos ad hoc reputaverint idoneos, de quo eorum conscientias oneramus, sicut volunt coram Christi facie in tremendo judicio respondere, et sic electos nominabunt nobis et successoribus nostris pro tempore sede plena, et eadem vacante, religiosis viris priori qui pro tempore fuerit, et capitulo ecclesiæ Christi Cantuariensis, vel soli capitulo si vacet etiam prioratus, et nos et successores nostri sede plena, et dicti prior et capitulum sede vacante, unum de taliter nominatis de quo secundum Deum magis viderimus expedire, sine difficultate qualibet coadjutorem dabimus episcopo taliter ægrotanti, vel debilitati hujusmodi subjacenti. Et hic coadjutor habeat potestatem in administratione spiritualium et temporalium quam ei concedunt canonicæ sanctiones. Ante cujus executionem officii præstet corporale quicunque fuerit juramentum coram nobis aut successoribus nostris, seu priore et capitulo sede vacante, de coadjutoris officio fideliter exercendo. Et quandocumque continget episcopum animi carere judicio vel mentis alienationi continue subjacere, non intendimus præsenti ordinatione nostra capituli jura lædere aliqualiter in hiis quæ spectant ad beneficia conferenda. Præterea, si contingat processu temporis coadjutorem hujusmodi cedere vel decedere, vel in administrationis officio taliter se habere quod de jure sit merito amovendus, vel alias[1] impediri ne possit hujusmodi sufficienter vacare officio, ipso amoto sine moræ periculo, alii sub eadem forma per ipsum capitulum eligantur, et nobis ac successoribus vel priori aut capitulo Cantuariensi sede vacante illico nominentur, ut unus ex ipsis in præscripta forma detur absque omni dilationis tædio coadjutor. Si vero episcopus languens aut debilis cum suo capitulo in casu hujusmodi, vel capitulum ipsum

---

[1] *alias*] alis in A.

solum in casu quo ad ipsum hujusmodi pertinet electio, postquam de infirmitate vel debilitate tali pontificis constiterit, utpote cum sit notorium aut legitime declaratum, per duos menses in electione hujusmodi facienda et præsentanda extiterint negligentes, extunc licebit nobis et successoribus nostris archiepiscopis, sede plena, vel priori et capitulo prædictis vacante sede Cantuariense, coadjutorem aliquem idoneum de gremio Sarisburiensis ecclesiæ auctoritate nostra seu ecclesiæ nostræ dare, prout ipsius episcopi necessitati et ecclesiæ suæ utilitati viderimus expedire. Et ut coadjutor ad sui executionem officii devotius accendatur, ordinamus ut ei de bonis episcopalibus per nos et successores nostros, seu priorem et capitulum Cantuariense, de consilio Sarisburiensis capituli, stipendium rationabile assignetur. In cujus rei testimonium sigillum nostrum præsentibus duximus apponendum. Datum apud Braneston', xii. kal. Martii, anno Domini MCCLXXXI., consecrationis nostræ iii.

CCXL.

To Peter Bishop of Exeter.

1282. 20 Feb. Postponing his visitation. R. f. 78. A. f. 133.

Frater J[ohannes], etc., venerabili in Christo fratri P[etro], Dei gratia Exoniensi episcopo, salutem et sinceram in Domino caritatem. Quoniam, ut credebamus, hac instanti die Dominica secunda Quadragesimæ civitatem vestram Exon' intrare non possumus, aeris intemperie et viarum inexperta difficultate multipliciter impediti, fraternitatem vestram in Domino exoramus quatenus nos in hac parte excusatos habentes, die Lunæ proxima sequenti adventum nostrum expectare velitis, quando per Dei gratiam civitatem vestram intrare proponimus pro nostræ visitationis officio exequendo, et etiam velitis decano et capitulo

ad excusationem nostram hoc impedimentum canonicum intimare. Valete in Christo et Virgine gloriosa.

Datum apud Newenham, x. kal. Martii consecrationis nostræ anno quarto.

CCXLI.

To the Dean of Exeter.

Decano Exoniæ salutem. Ut decedentium ultimæ voluntates, juxta testantium dispositiones et arbitria ad effectum congruum valeant cum celeritate debita perduci, eo animosius et vigilantius debemus insistere, quo periculosius differri seu negligi dinoscuntur, et anima, dum purgatorii pœnis affligitur, ardentiori desiderio quam excogitari poterit remedium de bonis testatoris in pios usus erogandos expectat. Creditorum sane tepiditas seu desidia non nunquam excogitata malitia in tarde petendo, quæ sibi a defunctis deberi existimant, executoribus testamentorum timorem frequentius incutit, cujus prætextu plus debito differunt testantium exequi voluntates, vel saltem propter futuras querelas, quibus de facto saltem gravari et fatigari verentur, de bonis testantium, quæ celeriter in pios usus ut præmittitur erogari deberent, magnam sibi retinent quantitatem. Volentes igitur ut nobis incumbit remedium super hoc adhibere, vobis mandamus quatenus per tres dies solemnes proximos quibus fieri poterit post receptionem præsentium, in majore ecclesia Exoniæ et in omnibus aliis locis dictæ diœcesis quibus bonæ memoriæ Walterus nuper Exoniensis episcopus sua domicilia habuit, necnon ubi alias expedire videritis, publice et solemniter denuncietis et denunciari faciatis, quod omnes illi qui dictum episcopum sibi fuisse crediderint obligatum, compareant coram nobis vel commissariis nostris ubicumque fuerimus in nostra provincia citra festum Sancti Marci Evangelistæ proximo sequens, suas que-

1282. 23 Feb. Desires him to summon the creditors of the late bishop of Exeter to prove their claims. R. f. 181. A. f. 44.

relas seu petitiones in scriptis præcise et peremptorie proposituri, et quatenus jus exigit probaturi, si sibi viderint expedire; ultra quem terminum nisi de ipsorum legitimo impedimento constiterit, nullatenus audiantur, quod in ipsa publicatione denunciari volumus et mandamus; inhibentes tamen seu inhiberi facientes publice in eadem sub pœna excommunicationis majoris, ne quis falsas petitiones seu querelas faciant seu procurent, sed eas duntaxat quas veras et justas esse crediderint, et de quibus bonas et legitimas probationes æstimant se habere. De die vero receptionis præsentium, et quid inde feceritis, nos seu commissarios nostros cum ex parte dictorum executorum congrue fueritis requisiti, per literas vestras patentes harum seriem continentes distincte et aperte certificetis. Datum Exoniæ, vii. kal. Marcii, anno consecrationis nostræ quarto.

CCXLII.

To his Proctors at Rome.

1282. 25 Feb. An account of transactions in England.[1] R. f. 144.

Suis in Christo carissimis magistris Renerio et Philippo salutem, etc. Processus nostros frequenter vobis scribimus, ut si contingat eos ad Romanam curiam devolvi, seriem et veritatem eorum, quæ apud nos gesta sunt, minime ignoretis, et sic facti cognita veritate, quid deceat quidque pro nobis expediat plenius cognoscatis. Cum itaque nuper fuissent ad nostrum consilium evocati universi abbates et priores electivi, exempti et non exempti, Cantuariensis provinciæ, exempti ipsi venire ad concilium vel procuratores seu saltem excusatores pro se mittere contempserunt, cum tamen iidem in concilio de Lameth' dudum a domino Bonifacio bonæ memoriæ prædecessore nostro celebrato, præsentes personaliter extitissent.

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 80.

Nos autem contemptum hujusmodi impunitum pertransire nolentes, ecclesias eorundum exemptorum, quas tenent in usus proprios non exemptas, quarum occasione eos ad concilium citari fecimus, per singulas diœceses nostræ provinciæ, per singulos episcopos mandavimus sequestrari, et sub arcto sequestro teneri, donec se ostenderent in hac parte exemptos in capite et in membris. Postmodum autem accesserunt ad nos procuratores . . abbatum Sancti Edmundi, Sancti Albani, de Westmonasterio, et de Waltham, allegantes se a jurisdictione nostra in omnibus exemptos et soli summo pontifici esse subjectos. Unde a dictis sequestrationibus auctoritate nostra factis continuo appellarunt. Nos vero protestabamur publice quod si in aliquo eos gravavimus, parati fuimus ipsa gravamina revocare, si de eis constaret et ipsa possent probare. Et quia asserebant se habere specialia privilegia in hac parte, nos eis certum terminum assignavimus, infra quem vel in quo nobis suæ exemptionis privilegia exhiberent, et nos eos gravasse docerent. Ipsi autem suis provocationibus et appellationibus innitentes, contumaciter recesserunt. Dictus etiam abbas Sancti Edmundi prius a nobis ob aliam causam appellaverat; pro eo videlicet quod munimenta sua videre voluimus super ecclesiis suis appropriatis in Norwycense diœcese visitantes. Demum etiam . . abbates de Evesham et de Malmesbur' a nobis pro prædictis sequestrationibus per procuratores suos similiter appellarunt, et Cystercienses ut dicitur fecerunt similiter in communi. De ceteris autem exemptis quidam a nobis meruerunt veniam, et quidam se super hiis nostris beneplacitis submiserunt. Præterea, dum nuper nos et coepiscopi nostri essemus ad complendum mandatum apostolicum circa liberationem domini Almarici de Monteforti apud Novum Templum London' congregati, . . archiepiscopus Dublinensis et magister Ardicio, primicerius Mediolanensis, collectores decimæ in regno Angliæ

1282. constituti, nobis quasdam literas apostolicas tradiderunt, quas dixerunt se a magistro Symone de Micham, cancellario Sarisburiensis ecclesiæ, recepisse. Dum autem ipsæ literæ coram nobis publice legerentur, filum unius literæ, quia duo paria fuerunt, separatum fuit a bulla, ita quod bulla ipsa in terram cecidit, et etiam ambæ literæ in scriptura, stilo et congruitate ac prosecutione sermonis suspectissimæ apparebant, et propter hoc ab ipsis . . archiepiscopo et magistro Ardicione fuerunt falsissimæ judicatæ. Interrogavimus itaque dictum cancellarium Sarisburiensem ibidem præsentem, a quo ipsas litteras habuisset, qui respondit quod a quodam Ricardo de Burtun', qui eas sibi portavit de Curia, et quod easdem dictis . . archiepiscopo et magistro sub tali protestatione tradiderat, quod si veræ non essent, eis uti nullatenus intendebat, et extunc renunciavit eisdem. Qui Ricardus statim coram nobis positus et super hiis interrogatus, dixit quod Robertus perpetuus vicarius de Sturministr', Sarisburiensis diœcesis, dominus suus, qui stare dicitur in Curia cum electo Wyntoniensi, eas sibi tradidit in Romana curia prædicto cancellario liberandas. Interrogatus etiam si alias quascunque literas secum a curia portasset, respondit quod præter illas portaverat secum usque ad xii. paria literarum pro episcopo Herefordensi, quas dixit se cuidam burgensi London' tradidisse, eidem episcopo assignandas. Qui tamen episcopus præsens negavit se aliquas ab eo literas accepisse. Prædictas autem literas falsas nobis exhibitas sub sigillo nostro mittimus summo pontifici, et eidem scribimus hunc processum prætactum, Ricardum per . . London' episcopum, in cujus diocese tunc eramus, ut falsarium detinendo, donec a domino papa aliud habuerimus in mandatis. Circa hoc autem quod dictus Herefordensis episcopus prætactas literas dicitur recepisse, et præfatum vicarium qui literas impetravit sollicite vigiletis. Adhoc dudum Robertus Le Wyse de Glocestr', officialis dicti Here-

fordensis episcopi, propter suam contumaciam pariter 1282.
et offensam a nostris commissariis excommunicationis sententia exigente justitia extitit innodatus, et cum ipsius sententiæ dicto episcopo demandaretur executio, idem episcopus se nobis per suas literas excusavit; quod quia constitit ei dictum officialem suum ad Romanam curiam a dicta sententia appellasse, mandatum nostrum circa hoc exequi non valebat, ne quid in sui præjudicium aut officialium suorum attemptaremus per suum procuratorem ut dicitur provocando, et prius etiam nobis plurimum infestus et inobediens extiterat, multa quæ contra professionem suam faciebant, et jura nostræ lædunt ecclesiæ committendo, constanter asserens nos eo omisso nullam posse jurisdictionem in suos subditos exercere. Unde ipsum episcopum monuimus sæpe et sæpius ac moneri fecimus diligenter, ut ab inquietatione nostrorum et ecclesiæ nostræ jurium desisteret, et nobis tanquam devotus suffraganeus obediret. Tandem apud Lameth' sub spe pacis inter nos reformandæ invicem congregati, exposita querela sua et nostris in hac parte juribus allegatis, eum monuimus ore proprio ut nobis tantummodo id faceret, quod ipse idem et alii prædecessores sui nobis et prædecessoribus nostris fecerunt hucusque. Qui semper elationis spiritu inflammatus, in contumacia sua perstitit inobediens et rebellis. Unde ipsum iterato in scriptis monuimus, ut ad bonum obedientiæ se converteret, et mandata nostra circa dictum . . . officialem suum efficaciter adimpleret. Cumque idem episcopus monitionibus nostris nullatenus adquiesceret, sed magis ad defensiones et appellationes frivolas se pararet, nos volentes ejus maliciis occurrere, ipsum monitione præmissa in scriptis excommunicari fecimus per magistrum R. de Lacy, cui ad hoc coram testibus commisimus specialiter vices nostras. Qui tunc post latam in eum sententiam per suum procuratorem appellavit in scriptis, et nos etiam ipsum procuratorem excom-

1282. municavimus et mandavimus excommunicatum publice nunciari. Sententiam etiam contra episcopum per singulos episcopos executioni debitæ fecimus demandari. Scripsimus domino regi qualiter Adam de Phileby nobis in curia adversatur, qui scribit ei, sicut ex transcripto literæ, quod misit nobis dominus Antonius Bek', videre potestis, quod nobis non detrahat, de principali petitione nostra nullam faciens penitus mentionem, et rogavit nihilominus ut sequestrum auctoritate nostra factum in bonis archidiaconatus sui relaxaremus, quod fieri in favorem regium demandamus. Unde quid rex sentiat et proponat, videre poteritis, et caveatis similiter si literam regis, quam vobis cum ejus transcripto mittimus, ipsi Adæ expedit liberare. Per ecclesiam Sarisburiensem transeuntes, convenimus in certa forma de coadjutore dando episcopo imperpetuum in forma pacifica et honesta. Post Pascha proximum habebimus finale responsum a domino rege et magnatibus suis de articulis diu tractatis pertinentibus ad ecclesiasticam libertatem, et quia nihil prosperum expectamus, nec dissimulare ulterius valemus absque dampnabili periculo animæ nostræ, nec procedere valemus sine adjutorio, consilio et patrocinio sanctæ Romanæ ecclesiæ, rogamus ut ista præponatis amicis nostris et dominis in secreto, et confidenter domino Matheo, ut ipse nobis in hac parte dignetur consilii sui gratiam impendere propter Deum. Alioquin ad Curiam personaliter veniemus ut æterna incendia devitemus. Hæc autem omnia magistro J. de Pontisara communicare potestis. De processu visitationis nostræ apud Exoniam vobis referre poterit lator præsentium oraculo vivæ vocis. Valete. Datum apud Exoniam, v. kal. Martii, consecrationis nostræ anno quarto.

CCXLIII.

To the Bishop of Exeter.

Venerabili in Christo fratri domino P[etro] Dei gratia episcopo Exoniensi, frater J[ohannes] permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem et sinceram in Domino caritatem. Ad audientiam nostram clamosa insinuatione pervenit, quod vos seu . . officialis vester dilectum filium Philippum archidiaconum Barnastopol', quem ad curiam Romanam, pro ecclesiæ nostræ negotiis transmisimus, multipliciter molestatis. Quocirca fraternitatem vestram in Domino requirimus et hortamur quatenus ab ejus gravaminibus desistentes, permittatis eundem beneficii sui et jurium suorum libera atque pacifica possessione gaudere, ne clamor ad nos perveniat iteratus. Valete. Datum apud Chuddelegh', iii. kal. Martii, consecrationis nostræ anno quarto.

1282. 27 Feb. Desires him not to molest the archdeacon of Barnstaple, whom he has sent to Rome.[1] R. f. 78.

CCXLIV.

To Adam de Hales, Official of Winchester.

Frater J[ohannes] permissione Divina, etc., dilecto filio magistro Adæ de Hale, officiali nostro Wyntoniensi sede vacante, salutem, gratiam et benedictionem. Horrendum facinus et execrabile piaculum nostris nuper auribus innotuit, quod quidam iniquitatis filii, propriæ salutis immemores, hominem quendam, qui pro immunitate habenda ad ecclesiam parochialem de Werplindun', Wyntoniensis diœcesis, confugerat, ab eadem ecclesia cum violentia extraxerunt, et extractum, Dei timore postposito, ultimô supplicio condemnarunt, in Dei ac universalis ecclesiæ contemptum, libertatumque suarum læsionem manifestam et scandalum

1282. 2 March. Orders him to excommunicate those who put to death a man who took sanctuary in Warblington church. R. f. 180 b.

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 67.

plurimorum. Cum igitur nulli dubium sit omnes hujusmodi sacrilegos Sathanæ satellites, ipso facto excommunicationis sententiam incurrisse, miramur non modicum quod per vos vel alios loci ordinarios contra ipsos tanquam Dei et ecclesiæ inimicos in nullo hactenus, ut dicitur, est processum. Cujus rei gratia ipsi miseri in sua malitia damnabiliter perseverant, ac aliis exemplum perniciosum relinquitur perpetrandi alias consimilia vel majora. Quocirca vobis firmiter præcipiendo mandamus, quatenus omnes et singulos malefactores hujusmodi cum eorum fautoribus et auctoribus in ecclesia prædicta de Werplindon', ac aliis ecclesiis et locis ipsius diœcesis quæ facti scandalum perturbavit, singulis diebus Dominicis et festivis, inter missarum solemnia, expressa causa populo in vulgari, excommunicatos in genere denuncietis et faciatis publice nunciari. Inquirentes nihilominus de eorum nominibus et totius facti circumstantiis diligenter, et quos reos inveneritis, extunc nominatim excommunicatos cum solemnitate debita denunciare curetis. Citantes peremptorie tam ipsos quam . . officialem et . . decanum loci qui dissimulando tantum facinus incorrectum verisimiliter dici poterunt negligentes, ac . . rectorem, . . vicarium seu capellanum dictæ ecclesiæ, qui scelus hujusmodi denunciare hactenus omiserunt, quod compareant coram nobis ubicumque in provincia nostra fuerimus, die quarto juridico post Dominicam qua cantatur "Quasi modo geniti," super præmissis audituri, facturi et recepturi secundum eorum demerita quod postulaverit ordo juris. Nomina autem eorum quos per inquisitionem reos inveneritis, ac totius facti seriem nobis distincte et aperte, una cum nominibus . . officialis . . decani . . rectoris et vicarii prædictorum, ad dictos diem et locum rescribatis per vestras patentes literas harum seriem continentes. Datum apud Totton', vi. non. Martii, anno Domini MCCLXXX. primo, consecrationis nostræ quarto.

CCXLV.

To Antony Bek.

Frater J[ohannes], etc., carissimo domino Antonio Bek', salutem, gratiam et benedictionem. Satis nostis, ut credimus, et scire debetis, quod diu est, et adhuc in eodem manemus proposito, ut vestris semper beneplacitis in omnibus favorabiliter annuamus, quibus secundum Deum inoffensa justitia possimus animum nostrum aliquatenus inclinare. Rogastis nos quidem ut sequestrum factum auctoritate nostra in fructibus ecclesiæ de Ringwod' penitus relaxaremus, et concederemus ministris vestris plenam et liberam administrationem fructuum eorundem. Ad quod dilectionem vestram, quam specialiter recommendatam habemus in visceribus caritatis, pro certo volumus retinere, quod cum nuper Wyntoniensem diœcesem visitantes per ipsam ecclesiam transitum faceremus, invenimus quod Fulco de Lauduno dicitur rector esse ejusdem. Qui tamen ab aliquibus sine dubio dicitur naturæ debitum exsolvisse, ab aliis vero adhuc esse superstes, de quibus nondum nobis plena certitudo innotuit. Propter quod et alia quam plura, quæ sub dissimulatione pertransiri nequeunt, fructus prædictos fecimus sequestrari justicia exigente, donec de morte vel vita prædicti rectoris, et ad quem fructus ipsi de jure pertinere debeant, plenius cognoscatur. Unde non miremini si ad præsens non facimus quod petitis, quoniam aliud inoffensa justitia non valemus, præsertim cum eadem ecclesia post congregationem nostram Radingiæ vacare dicatur, et alias sequestrum nostrum ibidem violatum fuerit, de quo nobis adhuc in nullo est penitus satisfactum, publicusque sit usurarius, ut accepimus, ille qui fructus distrahit sub Waltero de Cancia, vendendo carius pro solutionum induciis indulgendis. Nec credimus quod vos ullo modo velletis fructus ipsos contra justitiam occupare. Parati autem sumus cum nobis de prædictis

1282. 8 March. Cannot release the sequestration of Ringwood church. R. f. 180 b.

dubiis certum constiterit, et quis sit verus rector ecclesiæ memoratæ, sequestrum ipsum libentissime in forma canonica relaxare. Et hoc poteritis quando placuerit experiri. Rogamus autem quatenus, sicut honorem nostrum et vestrum diligitis, in aliquo contractu illicito vel inhibito mercimonio, nolitis sive Waltero de Cancia sive cuicunque alii in hac parte præbere consilium, auxilium vel favorem. Valete. Datum apud Tavistok', Dominica media Quadragesimæ.

CCXLVI.

To the Bishop of Worcester.

1282. 13 March. Has ordered the dean of Arches to stay proceedings about Campden church till parliament. R. f. 78.

Frater J[ohannes], etc., venerabili in Christo fratri domino G[odefrido], Dei gratia Wigorniensi episcopo, salutem, etc. Ab injustis molestationibus, et hiis quæ honori vestro præjudicare poterunt, proni sumus et hactenus fuimus abstinere, et per consequens ministeriales nostros a consimilibus volumus cohibere. Fatemur siquidem quod ecclesiam de Caumpedene, quatenus juxta relationem vestram, cui satis fidem adhibuimus, ad nostrum fuerat arbitrium devoluta, vestræ dispositioni reliquimus, cui vos de persona idonea et nobis accepta secundum Deum, quantum scire possumus, providistis. Sed quia interdum causa quantumcunque justa intercidit, si fuerit indefensa, aliud sentire non possumus, quicquid vobis relatum fuerit, quoniam deficiente prosecutione seu defensione debita, et non jure, circa negotium ipsum in curia de Arcubus fuerit vacillatum. Nolentes tamen vestræ fraternitatis amicitiæ minimum offendiculum ut diximus præparare, ecce scribimus decano nostro de Arcubus ut executioni mandati sui supersedeat usque ad proximum parliamentum juxta tenorem præsentibus interclusum. Ad hoc autem quod subjungitis . . officialem nostrum quosdam subditos vestros coram eo vocasse in causis

quæ ad eum per appellationem seu alium modum legitimum non fuerant devolutæ; hoc utique, si ita sit, de nostra conscientia non processit. Sed quia ad nos et officiales nostros causarum cognitio in provincia Cantuariensi tam per appellationem quam querelas et alias vias spectare dinoscitur de jure ac consuetudine Cantuariensis ecclesiæ, quod sæculum non ignorat, nec vos ipsi, ut credimus, revocatis in dubium, quos ad observationem jurium hujusmodi astringit præstitum juramentum. Si officialis noster ultra id, quoad nos in casibus hujusmodi pertinet, contra vos vel vestros aliquid attemptaverit, pro constantissimo teneatis quod paratissimi erimus illud quam cito innotuerit cum omni mansuetudine et promptitudine revocare. Valete. Datum apud Hertelaunde, iii. id. Martii, anno consecrationis nostræ quarto.

CCXLVII.

To the Bishop of London.

1282. 15 March.

Repeats his order to him to excommunicate the bishop of Hereford.

R. f. 78. A. f. 57.

Episcopo Londoniensi, frater J[ohannes], etc., salutem. Si caritati vestræ existat amarum, Herefordensem episcopum meritis suis exigentibus excommunicatum denunciare per vestram diœcesem, non miramur, immo acceptamus plurimum, quod fraterna vobis gravamina sunt horrori, quia Ipso teste qui cordium est inspector, nos numquam in Anglia aliquid magis involuntarie fecimus, nisi fallat nos memoria, quam hoc ipsum; quia prædictum episcopum sic intra viscera cordis nostri recollegeramus a magno tempore in brachiis caritatis, utpote scholarem nostrum Parisius et benefactorem præcipuum, quod in ipso plusquam in alio pæne noster animus quiescebat, donec omni alio spreto remedio, in nos vibrato impietatis suæ gladio, quem tergiversatione longa celaverat, necesse habuimus in causa pro qua mori parati sumus, contumaciam ejus mucrone ferire anathematis multorum et magnorum

consilio sapientum. Licet igitur pietas cordis vestri hunc calicem abhorreat, quia tamen vos esse constat Cantuariensis ecclesiæ dextrum brachium et oculum a capite principalem, fraternitatem vestram per reverentiam quam sanctæ matri ecclesiæ servare jurastis, auctoritate qua fungimur adjuramus, quatenus post diem Paschæ proximum imminentem faciatis excommunicationis suæ publicari sententiam, sicut vobis extitit alias demandatum. Et miramur valde qualiter hoc tanto tempore facere distulistis, scientes scriptum esse quod error cui non resistitur approbatur, et in hoc casu obedientiam subterfugere est ad hariolandi[1] speciem declinare, nec caret favoris macula manifesta qui quantum ad se pertinet, tanto facinori desinit obviare. Credimus insuper quod si vos in statu modicitatis nostræ Dei providentia collocasset, nihil minus nobis sed forsan amplius fecissetis, sicut mutua collatio cum invicem venerimus luce clarius declarabit. Valete, etc. Datum apud Hertelande, Exoniensis diœcesis, idibus Martii, consecrationis nostræ anno quarto.

CCXLVIII.

To the Bishop of Coventry.

1282. 25 March. Gives his reasons for deferring the revocation of a cause in the Arches court, at the bishop's request. R. f. 78 b. A. f. 35.

Episcopo Coventrensi, salutem. Literas vestras recepimus supplicatorias ut causam quam vobis movet procurator magistri Jordani, archidiaconi Cestr', in curia nostra de Arcubus, London', ad nostrum revocaremus examen, ne dividatur causæ continentia, cum super eodem negotio coram nobis, sicut dicitis, causa adhuc pendeat indecisa. Verum quia, ut intelleximus, oportet nos in brevi per literam apostolicam, quæ dicitur post iter arreptum, quam dictus archidiaconus ad nos impetravit, et quæ jam est in Anglia,

[1] *hariolandi*] arriolandi in MSS.

inter vos et ipsum auctoritate delegata cognoscere, nec est idem negotium, ut didicimus, quod inter vos coram nobis et in curia nostra de Arcubus agitatur vosque vel procuratores vestros in instanti congregatione fratrum, London', post Pascha non dubitamus volente Domino habere præsentes; fraternitatem vestram rogamus, quatenus cum in mora tam modici temporis magnum damnum aut periculum non versetur, non sit vobis durum quoad petitionem quam facitis, patienter interim expectare, extunc vobiscum seu cum procuratoribus vestris habito tractatu, parati erimus in hoc casu pro vobis facere quicquid poterimus justitia inoffensa. Valete. Datum apud Clyst, viii. kal. Aprilis.

CCXLIX.

To the Prior of Christchurch, Canterbury,

1282. 26 March. Asks him to send for oil and chrism, which he will consecrate on Maundy Thursday. R. f. 47

Frater Johannes permissione divina Cantuariensis archiepiscopus, totius Angliæ primas, religiosis viris filiis nostris in Christo carissimis domino . . priori et capitulo ecclesiæ nostræ cathedralis Cantuariensis salutem, gratiam et benedictionem. Ex tenore præsentium vobis innotescimus, quod hac instante die Jovis in Cœna Domini, in ecclesia parochiali de Maidestan', prout ex debito pastoralis officii astringimur, oleum conficere et cetera quæ ad sollempnitatem officii ejusdem diei pertinent, peragere intendimus, Deo dante. Propter quod volumus et mandamus quatenus per aliquem per vos deputandum mittatis ibidem pro oleo[1] et crisma tam pro ecclesia nostra prædicta quam pro ceteris ecclesiis nostræ diœcesis quærendo ac etiam reportando. Datum, etc.

[1] *oleo*] olo, MS.

CCL.

To his Proctors at Rome.

1282. 31 March. An account of the process between himself and the bishop of Hereford.[1] R. f. 144 b.

Frater J[ohannes], etc., procuratoribus suis in curia Romana, salutem, gratiam et benedictionem. Ex inopinato nuper supervenit nobis quædam tempestas de episcopo Herefordensi, quem credebamus veraciter inter omnes suffraganeos nostros obedientiorem et specialiorem, tanquam illum quem recommendatum habebamus præ ceteris invenisse, donec insinuante nobis magistro J. de Pontissara, archidiacono Exoniensi, cognovimus eum in transmarinis partibus latitantem, per procuratores suos in Curia contra nos literas apostolicas super quibusdam indebitis exactionibus et aliis injuriis impetrare, quod postea patuit in effectu. Sed tamen conatus suos circa hoc cito Deus evertit. Cum itaque Robertus de Gloucestr' dictus le Wyse, officialis ejusdem episcopi, propter suam inobedientiam contractam multotiens, contemptum pariter et offensam, tam per officialem nostrum Cantuariensem, quam per nos et auditores nostros fuisset excommunicationis sententia innodatus, nullo juris ordine prætermisso, postquam ipse episcopus de ultramarinis partibus redierat in Angliam, ubi ad nos accedens juxta Cantuariam, indeque sub ovino vellere porrigens osculum, se ita nobis confœderavit et devota, ut nobis videbatur, promptitudine alligavit, ita quod de ipso confidebamus in omnibus tanquam devotissimo et constantissimo fratre nostro. Ad hoc dicto officiali suo in sua contumacia et inobedientia persistente, eidem tam per officialem nostrum quam per nos demandata fuit executio sententiæ memoratæ; et etiam quod sicut venerabilis frater noster nihilominus adimpleret, quod officialis suus neglexerat et contempsit. Ipse vero, a quo sperabamus consolationem intimam reportasse, abjecto bono obedientiæ

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 81.

quam ecclesiæ nostræ et nobis per sacramentum suum professus est, rescripsit quod ipsam sententiam tanquam invalidam, seu mandatum nostrum contra officialem suum, seu quoscunque subditos suos exequi minime tenebatur, pro eo quod constitit ei, ut dixit, ipsum officialem ad Romanam curiam appellasse, asserens etiam nos nullam posse jurisdictionem nisi per appellationem tantum in suos subditos exercere; plures alias astutias et tergiversationes literis suis inserens, per quas se in hac parte a nostra obedientia excusabat, mandata nostra exequi expressa contradictione recusans. Quo intellecto, dolentes de dampnatione sua, et volentes eum salubribus exhortationibus ad obedientiæ bonum reducere, scripsimus eidem sæpe et sæpius ut mandata nostra prædicta exequeretur fideliter cum effectu, ne nos oporteret, licet invitos, labem tantæ inobedientiæ severitate canonica expiare: tandem convenientibus nobis adinvicem apud Lameth', et amicabiliter ex parte nostra tractantibus, petivimus ab eodem viva voce ut hoc nobis faceret, quod ipse et prædecessores sui Herefordenses episcopi nobis et prædecessoribus nostris hucusque fecerunt, et dimisso inobedientiæ vitio, rediret ad fraternam caritatem et obedientiam, quam promisit. Demum cum nihil monitiones nostræ et amicabiles inductiones proficerent, sed magis sub columbina specie ad astutias suas et excogitatas malitias contra nos idem episcopus se armaret, iterato eum personaliter præsentem in scriptis sollempniter fecimus ad obedientiam commoneri. Et quia adhuc in sua rebellione et malitia pertinaciter et contemptibiliter persistebat, ipsum excommunicationis sententia, exigente justitia, in scriptis fecimus innodari, qui statim ad Romanam curiam appellavit. Postmodum vero ipsam sententiam per episcopos et suffraganeos nostros per nostram provinciam contra eum mandavimus publicari. Nunc autem causas frivolas confingens sed etiam blasphemias et mendacia suis appellationi-

bus immiscens, in omni astutia et falsitate progrediens facit appellationes ipsas in locis publicis et sollempnioribus Angliæ, ad nostri infamiam et jurium ecclesiæ nostræ subversionem, non sine reatu perjurii publicari. Et hanc noveritis esse processus contra episcopum habiti plenam per omnia veritatem. Dicitur autem quod idem episcopus jam iter versus Romanam curiam arripuit, quod tamen non credimus, quia incertum est. Cum si ita sit, non publice transfretaverit, sed occulte, et dum in uno loco inveniri creditur, jam ad alia loca latenter declinans, sub vulpina pellicie se abscondit. Si autem eum ab Curiam venire contigerit, vel impetrationes fieri in præmissis, caveatis omnino ne aliquæ literæ generales audientiam sub quacumque forma transeant sine contradictione, nec literæ speciales sine convenientia judicum et locorum. Et circa hoc vigiles sitis et solliciti, quum adversarius noster prædictus astutus est, in omni gradiens falsitate. Datum apud Clyst episcopi Exon', ii. kal. Aprilis, consecrationis nostræ anno quarto.

CCLI.

To the Official of the Court of Canterbury.

[1282] [April.] Concerning a false appeal of Robert de Wichio, whom he orders to be excommunicated. R. f. 181. A. f. 44 b.

Frater J. etc. magistro P. officiali suo Cantuariensi salutem, gratiam et benedictionem. De solicitudine vestra et diligentia circa honorem nostrum vobis regratiamur plurimum, præcipue de illo libello famoso quem Robertus de Wichio, sacrilegus et excommunicatus, in nostri infamiam sub colore falsæ appellationis et fictæ prætendit. Quare discretioni vestræ, de qua plenam in Domino fiduciam reportamus, quandam formam contra ipsum Robertum motu vestro, sub illo tenore vel meliore, prout vobis videbitur exequendam, in præsentibus mittimus interclusam, ut in solemnibus locis et per personas quascunque, sicut magis honori nostro expedire videritis, publicetur; canonem de

forma fidelitatis recensentes, qui dicit "non sufficit ab-" stinere a malo nisi quis domino suo faciat bonum " aut consilium impendere, nisi auxilium simul im-" pendat."[1] Præterea illum maledictum sacrilegum Robertum dictum le Wyse de Gloucestria, quondam officialem Herefordensem, per Londonienses, Roffenses et Cantuarienses, civitates et diœceses, singulis diebus Dominicis et festivis faciatis solemniter excommunicari et excommunicatum denunciari, donec adinvicem aliud duxerimus ordinandum. Datum apud Clyst, etc.

CCLII.

Excommunication of Robert de Wychio.

Salutem in salutis Auctore. Secundum legitimas sanctiones, cum appellatur, si judici a quo quis appellat, injuriam seu convicia inserit libello appellatorio, infamia notatur non immerito sic appellans, et prout rescripserunt divi fratres pœna gravi hujusmodi est plectendus. Sacræ etiam constitutiones eum, qui apud bonos et graves diffamat mendaciter innocentem, sententia excommunicationis esse diffiniunt innodatum, et arctius ab omnibus evitandum, donec super hoc læso satisfecerit competenter. Robertus tamen de Wychio, clericus, hujusmodi jurium non ignarus, dominum nostrum J[ohannem] Dei gratia Cantuariensem archiepiscopum, falso et maliciose apud bonos et graves, apud quos extitit hactenus famæ laudabilis et boni odoris, super diversis criminibus, defectibus et injuriis diffamare præsumit. Utpote nec Deum timens nec tanti honoris gradum debita reverentia prosequendo, ad malitiam suam nihilominus palliandam fictam appellationem . . episcopi Herefordensis nomine proponendo, cum non sit verisimile tam nefariis ausibus dictum episcopum indulgere in ipsius domini nostri et omnium sibi obsequentium ac adhærentium contemptum, immane

[1282.] [April.] Excommunication of Robert de Wychio. R. f. 181. A. f. 44 b.

[1] Decreti, pars ii., causa xxii., quæst. v., c. xviii., "Quæ in fidelitate sunt observanda." The quotation is not verbally correct.

præjudicium et gravamen. Propter quæ manifestum est dictum Robertum non solum in prædictæ excommunicationis sententiam incidisse, verum etiam ut ecclesiæ inimicum esse juxta evangelicam sententiam publicanis et ethnicis comparandum. Et quia, canone testante, sicut caro morbo emortua, si abscissa[1] non fuerit, salutem carnis reliquæ putredinis suæ contagione corrumpit, sic necesse erit Robertum prædictum, si in sua permittatur vesania prosperari, tam mendosi pernicie scandali multos inficere suæ perditionis exemplo, et ad inobedientiam ac damnationis æternæ pericula attrahere. Nos huic canceroso contagio cupientes utriusque juris, prout tenemur, salubri medicamine obviare, vobis mandamus omnibus et singulis, in virtute obedientiæ et sicut favoris notam damnabilem vitare cupitis, quatenus dictum Robertum cum suis complicibus et fautoribus in hac parte, in singulis ecclesiis vestrorum decanatuum singulis diebus Dominicis et festivis publice et solemniter denuncietis excommunicationis sententia innodatos, ac arctius ab omnibus evitandos, donec præmissa satisfactione debita meruerint reconciliationis gratiam, et a nobis aliud super hoc receperitis in mandatis. Insuper in eisdem locis et temporibus cum solemnitate debita proponatis, ne quis a prædicto Roberto libellum famosum sub appellationis specie contra dictum dominum nostrum vel a quocunque alio recipiat, prout civiliter est statutum. Et si quis erroris surreptione deceptus, hujusmodi libellum receperit, ipsum indilate destruat nulli alii propalatum. Alioquin præter favoris noxii laqueum, quem incurret, pœnas graves secundum utriusque juris regulas poterit non immerito formidare. Quid autem super præmissis feceritis, nobis citra festum Ascensionis per vestras patentes literas rescribatis.

Ista fuit interclusa in proxima litera supra.

---

[1] *abscissa*] abcisa, R.

CCLIII.

To Edward I.

Excellentissimo principi, etc., frater J[ohannes], etc., cum totius hominis salute, reverentiam in omnibus et honorem. Causam suborti periculi in partibus Walliæ nostram non minus quam vestræ excellentiæ reputantes, scribimus in forma nobis dominationis vestræ literis insinuata et rigidius nostræ provinciæ episcopis universis, parati in hoc negotio et similibus opem omnem et operam impendere, quam vires nostræ quæcunque coram Deo et hominibus sufficiunt exhibere. Et quamvis ea quæ communitati proficiunt, per Londoniensem episcopum nostris soleant coepiscopis demandari, qui episcoporum decanus esse dinoscitur; nos tamen majoris celeritatis processum esse in hac parte necessarium æstimantes, majestati vestræ potius decrevimus ad præsens literas hujusmodi destinare, per imperii vestri nuncios episcopis assignandas, quos jam a suis sedibus credimus recessisse juxta præfixionem quam eis fecimus, ut nobis occurrant London' trium ebdomadarum post Pascha periodo revoluta, quam vagis nunciis eosdem requirere; præsertim quia indubitanter credimus ipsos ex jussu vestro mandatis nostris expeditius parituros. Valeat igitur et vigeat dominatio vestra, pro qua summo Imperatori Domino die noctuque assistimus, Ei preces licet fragiles et indignas, nec dignas memoria, tamen quas possumus in peccatoris spiritu offerentes. Datum apud Clyst juxta Exon', Kalendis Aprilis.

[1282.] 1 April. Writes as desired, to the bishops, concerning the new disturbances in Wales.[1] R. f. 99. A. f. 137.

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 50.

CCLIV.

To the Bishops of his Province.

1282. 1 April. Orders them to excommunicate the Welsh who are disturbing the peace.[1] R. f. 78 b.

Frater J[ohannes], etc., domino R[icardo], Dei gratia Londoniensi episcopo, salutem et sinceram in Domino caritatem. Cum constet omnes pacis domini regis et regni temerarios turbatores incidere in sententiam excommunicationis latæ in Oxoniensi concilio ipso facto, et nobis etiam fidelibus relatibus innotescat quosdam propriæ salutis immemores Walenses, et alios eorum complices et fautores, turbationem quandam gravem, deprædationes, homicidia, incendia et alia quamplurima enormia, quæ nos ex vicinitate loci latere non possunt, contra pacem dicti domini regis de novo nequiter perpetrasse, ac de die in diem in nequiora grassari. Nos non solum reverentiæ regiæ sed et totius rei publicæ tranquillitati et commodis ac divino honori quantum in nobis est providere præcipue intendentes, mandamus vobis in virtute obedientiæ qua sanctæ Cantuariensi ecclesiæ dinoscitis vos astrictos, quatenus per omnia loca jurisdictioni vestræ subjecta, infra diœcesis vestræ limites et extra, omnes hujusmodi pacis regiæ turbatores et eis quacumque conspiratione, favore, consilio vel auxilio, clam vel palam quomodolibet adhærentes, omnibus diebus Dominicis ac festivis denuncietis et denunciari faciatis publice ac solempniter, pulsatis campanis et extinctis candelis, in excommunicationis prædictæ sententiam incidisse. Monentes insuper canonice vestros cujuscunque sint eminentiæ subditos universos, ne prætextu cujuscunque obligationis, juramenti seu fidei præstitæ corporalis, vel quovis alio modo, quæ omnia in præjudicium prædictæ justitiæ decernimus non tenere, prædictæ quocumque modo adhæreant aut faveant factioni, sub pœna

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 82.

prædicta, in quam decernimus eos incidere, si contrarium qualitercunque præsumpserint attemptare. Qualiter autem præsens mandatum nostrum fueritis executi, in proxima congregatione fratrum London' secundum præfixionem ultimo factam apud Vetus Templum, nos certificare curetis. Datum apud Clyst, Exon. dioc., kal. Aprilis, anno Domini MCC. octogesimo secundo, consecrationis nostræ quarto.

Sub forma consimili scriptum fuit cuilibet episcopo provinciæ Cantuariensis, de verbo ad verbum, præterquam Hereford', ubi scriptum fuit decano ejusdem loci.

CCLV.

Bishop of Bath to Peckham.

Sancto patri in Christo et domino reverendo domino J[ohanni], Dei gratia Cantuariensi archiepiscopo, totius Angliæ primati, R[obertus] ejusdem permissione Bathoniensis et Wellensis ecclesiarum minister, salutem cum omni reverentia, obedientia et honore. Tractavimus cum domino nostro rege, si sibi placeret quod dominum Almaricum de Monteforti in vestro commeatu London' duceretis. Qui nobis respondit hoc sibi nullatenus displicere, unde absque ipsius offensa poteritis vobiscum adducere ipsum illuc. Dominus vos conservet. Datum apud Peulesholte, iiii. non. Aprilis.

[1282.] 2 April. The king allows Peckham to take Montfort to London.[1] R. f. 79.

CCLVI.

Peckham and his Suffragans to Pope Martin [IV.]

Sanctissimo in Christo patri ac domino domino Martino divina providentia etc., sui humiles et devoti frater Johannes, permissione divina etc., et ejusdem ecclesiæ suffraganei universi, cum filiali reverentia pedum oscula beatorum. Eminentia vestræ sedis, pater sanctissime,

1282. 23 April. Informs him of the liberation of Amauri

---

[1] Rymer I. 603 (Record edition).

de Montfort.[1] R. f. 15. A. f. 5.

quæ omni potentatui totius ecclesiæ dominatur, et præ cunctis principatibus et sedibus universis coruscare cernitur, sapientiæ radiis præcellentis, per venerabilem virum magistrum Reymundum Angerii, decanum Anniciensem, capellanum vestrum, super liberatione venerabilis viri domini Almarici de Monte Forti, vestri similiter capellani, sua nobis nuper mandata provida deliberatione transmisit, quæ prout decuit reverenter et devote suscepimus, et ad eadem exequenda opem et operam, quam debuimus, quamque potuimus, exhibuimus efficacem. Nempe cum periculo, quod ex ipsius capellani liberatione circa turbationem regni Angliæ poterat formidari, per formam ipsius mandati prospectum utique videretur juratoriæ remedio cautionis, quam subire debebat Almaricus prædictus, pœnis nihilominus quibusdam adjectis, quas idem incurreret contra proprium juramentum veniens ipso facto; et demum in litera apostolica memorata provide suppletum fuisset, quod in quadam alia litera præcedenti quæ videlicet a domino Nicholao piæ recordationis, prædecessore vestro, super eadem emanavit materia, fuerat defectivum; videlicet, de præfati serie juramenti, non tantum ad actum et consensum, verum etiam favorem noxium extendenda, nobisque ex ipsius magistri Reymundi decani Anniciensis prædicti fida relatione, nihilominus etiam aliunde constaret, quod antedictus dominus Almaricus memoratam obligationem sibi impositam sponte suscipere, et quantum in se fuerat pollicitationem hujusmodi extitit adimplere paratus. Nos cum pace domini regis juxta mentem ipsius literæ vestræ in ipso negotio procedere satagentes, ipsum requisivimus, supplicantes eidem ut pro apostolicæ sedis reverentia nostrarumque multiplicata precum instantia, liberationi plenariæ sæpedicti domini Almarici regium absque ulterioris moræ dispendio dignaretur decetero adhibere consensum, præ-

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 72, and Rymer I. 605.

cipue cum suæ turbationis et regni, quæ ex hoc poterat provenire periculo, fuisset plenarie satisfactum. Et licet evocatis plerisque principibus atque magnatibus regni sui, eorum assensibus super ista materia requisitis, nonnullorum vota et consilia obstitissent; ipse tamen rex mansuetus et Deo devotus, proprii pectoris sinceritate et ad ecclesiam Romanam pia devotione promotus, liberaliter a nobis exhortata concessit. Quod in eo tanto laudabilius æstimamus, tantoque celsiori laudis præconio ducimus attollendum, quanto ex turbatione seu rebellione Wallensium recenter in regno Angliæ suscitata, magis excitativa detentionis quam suæ liberationis a carcere procedere viderentur judicia, et verisimiliora, opinione vulgari, prodirent in medium argumenta. Propter quæ nos eidem affluentium rependentes vicissitudinem gratiarum, ipsum dominum Almaricum de carceris custodia educentes usque civitatem Londoniarum salvo deduci fecimus et conduci, ipsumque in multorum fidedignorum præsentia ad hoc specialiter vocatorum, liberatum pronunciavimus, et a carcere penitus et plenarie absolutum; ipsumque sæpefato magistro Reymundo liberum omnino fecimus assignari, et per eundem magistrum, ipsum dominum Almaricum sub securo conductu regio ad loca tuta regni Franciæ conducendum, sanctitati vestræ cum gaudio transmittimus liberatum. Fulgeat in ecclesia Dei, pater sanctissime, vestræ sanctitatis auctoritas per tempora longiora. Actum London', ix. cal. Maii,[1] A.D. MCCLXXXII.

---

[1] *Maii*] Wilkins' prints "Martii."

CCLVII.

Peckham and his Suffragans.

Articuli episcoporum contra dominum.

1282. Complaints of the exercise of the archiepiscopal jurisdiction, and of the proceedings in his court. R. f. 102.

I. Inprimis, dictus dominus archiepiscopus, cum diœcesem alicujus sui suffraganei visitat, ipse instituit et destituit prælatos ipsius diœcesis, et causas singulas ipsius diœcesis audit, et correctiones actualiter facit ultra quam jus in visitatione metropolitica permittit, videlicet in non notoriis et occultis.

II. Item, causas de facto inchoatas in ipsa visitatione, et correctiones non completas, trahit secum ubicumque fuerit in provincia; unde subditi suffraganeorum gravantur, et eorum jurisdictio debilitatur.

III. Item, in diœcesibus visitatis, postquam idem archiepiscopus fines diœcesium exiverit, mittit aliquos clericos de latere suo ad exercendum ea quæ ad officium suffraganei loci illius de jure pertinent in casu a jure permisso.

IV. Item, in diœcesibus aliquibus non visitatis per ipsum, quidam se gerunt pro officialibus dicti domini archiepiscopi, seu commissariis generalibus ejusdem, qui officiales foranei dici poterunt, contra formam et prohibitionem concilii Lugdunensis, super quibus petunt sibi remedium adhiberi.

V. Item, petunt ut nullus suffraganeorum subditus per curiam Cantuariensem citari mandetur, nisi in citatorio hujusmodi causa legitima inseratur; quare sine juris offensa, et suffraganeorum præjudicio, sic possit et debeat evocari; nec tamen committatur per curiam Cantuariensem, quæ sit contra subditum suffra-

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 75.

ganei Cantuariensis, nisi causâ hujusmodi ad ipsam curiam pertineat. 1282.

VI. Item, quod citationes et aliæ injunctiones per curiam Cantuariensem non præcipiantur, neque injungantur subditis suffraganeorum, nisi in causis ipsos suffraganeos vel eorum officiales tangentibus.

VII. Item, quod per ipsam curiam non rescribatur ad simplices querelas subditorum dictorum suffraganeorum, nec rescribatur ad directas appellationes interpositas a subditis suffraganeorum, ipsis suffraganeis mediis prætermissis.

VIII. Item, quod per ipsam curiam non rescribatur in tuitoriis appellationibus, ubi ad eandem curiam directe potest appellari, ut videlicet, a suffraganeis, et eorum officialibus; cum ex hoc multum derogetur episcopis, et maximum immineat et frequenter accidat periculum animarum. Ubi forsan ad correctionem excessuum proceditur contra frivole appellantes, vel ad amonitionem a beneficiis ecclesiasticis curam animarum habentibus, quæ illicite occupant, in quibus animas damnabiliter decipiunt; cum per summariam probationem, in qua non licet contra testes excipere, vel factum episcopi justificare, vel sui officialis, tuentur in suo maleficio vel peccato delinquentes; vel episcopus seu ejus vicesgerens necesse habet in curia Cantuariensi in principali procedere, et sic suam jurisdictionem per frivolam appellationem de facili amittit; et ante aggressum principalem negotii, processus suffraganei seu sententia rite prolata revocantur per curiam Cantuariensem; et negotium principale, quod celeritatem desiderat, per plures annos multotiens protelatur, et delinquens per id tempus in sua malitia confovetur. In appellatione vero directa, si secundum juris exigentiam procederetur, posset episcopus factum suum legitime justificare, et ad ipsum remitteretur appellans debite corrigendus.

1282. IX. Item, si præmissa petitio non possit exaudiri, petunt ut concedatis saltem eis, ut in tuitionibus suum factum possint incontinenti justificare, ut sic denegetur tuitio frivole appellanti.

X. Item, petunt ut sequestra per episcopos rite facta, si de eisdem ad curiam Cantuariensem appellari contingat, vel in ea querelam deponi per articulum ante omnia, ut est consuetum de novo facere, nullatenus relaxentur, sed expectetur, quousque episcopi factum suum justificent, in forma juris.

XI. Item, cum a sententia excommunicationis suffraganei per querelam aditur curia Cantuariensis vel per appellationem, et ipsa sententia per articulum ante omnia relaxetur, vel ad cautelam absolvitur ab ea, quando aliqua frivola provocatio proponitur præcessisse; petunt ut publicatio ipsius revocationis non exeat curia Cantuariensi, antequam docuerit appellans de sua legitima provocatione, vel episcopum injuste eum ligasse, quia si deficiat retrudetur, quod erit ridiculum.

XII. Item, ubi in correctionibus episcoporum, vel declarationibus ecclesiarum vacantium, seu privationibus beneficiorum, querela curiæ Cantuariensi deponitur vel forsan ad eam appellatur; non per dilationum ambages, sed de die in diem, sicut negotii qualitas exigit, procedatur.

XIII. Item, ubi appellatur a processibus episcoporum, quos faciunt ex officio contra fornicarios notorios vel manifestos, et in hoc curia Cantuariensi per appellationem vel querelam adiri contingat, et suffraganei justificationem sui processus proponant, et deinde appellans seu conquerens, cum jurisdictionem suffraganeorum jam habeat ligatam per inhibitionem curiæ prædictæ, suam querelam vel appellationem non prosequitur; petunt ne sua appellatio vel querela vinculum maneat iniquitatis per curiam Cantuariensem

eundem facilius dimitti seu remitti, quam fiunt dimissiones seu remissiones in aliis causis, quæ pecuniariæ sunt seu alias civiles. 1282.

XIV. Item, cum appellantibus ab episcopis tuitione concessa, et gravaminibus, quæ appellans sibi post appellationem suam per episcopos, prout moris est, revocatis;[1] petunt quod publicatio et executio revocationis hujusmodi non ipsis episcopis, sed aliis personis demandetur, ne episcopus suum proprium factum, quod bona conscientia, et juste forsan fecerit, contra conscientiam et in sui vituperium denunciet revocatum.

XV. Item, si appelletur eo quod episcopus locum incertum, videlicet ubicunque fuerit in sua diœcese, terminum præfigit, vel sic subditos suos ad judicium evocat, cum sibi jure ordinario liceat, et hactenus observatum existit; petunt quod ad appellationem hujusmodi nullatenus rescribatur, nec rescribendo inter alia gravamina reputetur vel inseratur.

XVI. Item, quod inhibitum est advocatis curiæ Cantuariensis quod non defendant jurisdictionem episcoporum suffraganeorum, licet domini eorum existant et justam habeant defensionis causam.

XVII. Item, petunt quod personæ episcoporum non trahantur ad locum incertum, videlicet, ubicunque dominus archiepiscopus vel ejus officialis fuerit in provincia Cantuariensi; cum ex his multa proveniunt pericula eisdem.

XVIII. Item, cum beneficiorum declaratur vacatio per dominum archiepiscopum, ipsa beneficia, quantumcunque vacaverint, patronorum, episcoporum, vel capitulorum suorum negligentia non probata, per dominum archiepiscopum conferuntur; per quod jus enormiter læditur prædictorum, et cura de facto committitur ei, qui jus ex hujusmodi collatione non habet, et sic animas sibi ipso periclitari contingit.

---

[1] Sic in MS.

1282. XIX. Item, gravantur episcopi et sui subditi, in eo quod ad mandatum curiæ Cantuariensis suis sumptibus propriis necesse habent partes citare, et certificatoria mittere, alioquin sola literæ traditione probata contemptores curiæ reputantur, et sic puniantur injuste super quo petunt remedium adhiberi.

XX. Item, si episcoporum negligentia in exhibenda justitia suggeratur; petunt, ut ante causarum hujusmodi principalium cognitionem, ipsa negligentia legitime declaretur.

XXI. Item, cum metropolitanus in provinciali duntaxat concilio, juxta formam sibi a jure traditam, constitutiones edere valeat; petunt ne aliqualiter secus fiat.

Responsiones domini ad articulos.

Peckham's reply to the preceding. R. f. 102 b.

I. Ad primum articulum episcoporum respondet, quod hoc potest juste facere duplici auctoritate connexa munitus; et roboratur consuetudine diutius observata.

II. Ad secundum articulum respondet quod, cum non solum sit metropolitanus in diœcese visitata, sed etiam in aliis diœcesibus suæ provinciæ, causas inchoatas in una diœcese juris suffultus auctoritate poterit terminare in alia; et hoc etiam habet de consuetudine diutius observata.

III. Ad tertium articulum respondet, quod non credit quod talia faciat, nisi quatenus sibi permittit jus, et consuetudo curiæ Cantuariensis suffragatur.

IV. Ad quartum articulum respondet, quod officiales foraneos non fecit, nec unquam talia fecit, nisi quatenus de juris consuetudine sibi est concessum.

V. Ad quintum articulum respondet, quod non est de juris necessitate, quod libellus ponatur in citatorio,

aut causa agendi; sed est cautela juris pro actore, ut reo dilatio, et ulterior deliberatio denegetur. 1282.

VI. Ad sextum articulum respondet, quod omnis fere causa, quæ agitur coram domino archiepiscopo, sive per querelam, sive per appellationem ad eum devolvatur, tangit episcopos vel officiales suos per obliquum, vel directe; præterea et hoc habet de consuetudine.

VII. Ad septimum articulum respondet, quod hoc potest facere duplici auctoritate suffultus; et etiam hoc habet de consuetudine, et a jure.

VIII. Ad octavum articulum respondet, quod peccant petentes in sedem apostolicam, qui nolunt quod appellantes tueantur, cum opprimant juste appellantes, nec deferent appellationibus ad sedem apostolicam interjectis. Præterea, si hoc archiepiscopus non faceret, offendet summum pontificem, cujus vices gerit in hac parte in provincia Cantuariensi, et potestatem sibi datam negligeret, cum hoc sibi liceat tam de jure quam de consuetudine diutius approbata.

IX. Ad nonum articulum respondet, quod passim hoc et distincte hoc non denegatur episcopis, imo conceditur eis proponere factum contrarium, vel mere exclusorium.

X. Ad decimum articulum respondet, quod simpliciter per articulum non relaxantur sequestra, nisi quoad viatica et expensas usque in finem causæ.

XI. Ad undecimum articulum respondet, quod contra statuta domini Ottoboni, et contra formam juris est ista petitio.

XII. Ad duodecimum articulum respondet quod, prout possibile est, habito respectu ad multitudinem causarum, quæ in curia Cantuariensi ventilantur, celeriter proceditur, prout est possibile audienti.

XIII. Ad tertium decimum articulum respondet quod remittitur, ubi, et quando de jure est remittendus.

XIV. Ad quartum decimum articulum respondet quod non est honesta petitio, nec consona juri, et in præcedenti petierunt contrarium.

XV. Ad quintum decimum articulum respondet, quod sibi sunt contrarii, cum inferius petant ab archiepiscopo contrarium sibi concedi.

XVI. Ad sextum decimum articulum respondet, quod non prohibetur eis hoc expresse, sed præcipitur eis, quod sacramentum in curia Cantuariensi præstent.

XVII. Ad septimum decimum articulum respondet, quod superius contrarium petierunt, et ideo tanquam contrarii sibi ipsis in petitione sua non sunt exaudiendi.

XVIII. Ad octavum decimum articulum respondet, quod facti ejus et solum papam in hoc, si delinqueret, quod non est verum, haberet ultorem, et nec eis facit injuriam in hoc casu.

XIX. Ad nonum decimum articulum respondet, quod de hujusmodi sumptibus non debet multum conqueri, cum propter talia beneficia ecclesiastica sunt eis deputata.

XX. Ad vigesimum articulum respondet, quod non rescribitur, nisi legitima causa suggeratur, cujus probatio recipitur in eventu.

XXI. Ad ultimum articulum respondet, quod non intendit facere constitutiones contra juris formam.

CCLVIII.

Ordinances for the Archbishop's Official.

1282. 25 April. Ordinances for his official, concerning appeals, &c., in consequence of the complaints of

Universis præsentem paginam inspecturis, frater J[ohannes], permissione divina, etc. Cum nuper clamosa plurimorum insinuatio nobis verisimiliter retulisset, suffraganeis nostris ac subditis eorum, quædam nostris temporibus præter conscientiam nostram, tam per auditores curiæ nostræ, quam per . . officialem nostrum Cantuariensem, necnon et decanum de Arcubus London', dicti officialis commissarium, fuisse illata gravamina, quæ prædecessorum nostrorum temporibus non fuerunt,

quorum tenemur et volumus vestigiis inhærere; nos et nova resecare volentes, et vetera, quantum secundum Deum possumus, temperare, pro pace venerabilium fratrum coepiscoporum nostrorum, eorundemque subditorum quiete, quos cupimus intimis præcordiis consolari, mandavimus discretis viris, venerabili fratri domino W[illelmo] Norwycensi episcopo, magistris R. archidiacono Cantuariensi, G. de S. Leofardo, thesaurario Cycestr', A. de Hales, R. de Brandon, canonico London', in consuetudinibus et juribus Cantuariensis ecclesiæ longi temporis experientia eruditis, ut ipsi de prædictis diligenter inquirerent, et nos circa ipsa fideliter informarent. Quorum concilio, aliorumque prudentum indagine præmuniti, volumus et decrevimus dicta gravamina in certis articulis rescindere, et ordinationem nostram ad perpetuam memoriam commendare.

the bishops.[1]
R. f. 145 b.

Inprimis igitur, volumus et ordinamus, quod officialis noster Cantuariensis ad querelas subditorum fratrum et suffraganeorum nostrorum de cetero non rescribat, præterquam in casibus specialibus, videlicet in casu negligentiæ, et in audiendis ratiociniis ab executoribus decedentium in provincia Cantuariensi habentium redditus, maneria, possessiones, et bona in diversis diœcesibus nostræ provinciæ memoratæ; nec non et in aliis casibus, qui tam de jure quam de consuetudine, nostris et prædecessorum nostrorum temporibus, eidem sunt permissi pariter et concessi; et si de facto in aliis rescripserit, et de hoc coram ipso excipiatur, hujusmodi exceptio sine difficultate qualibet admittatur.

Volumus insuper et ordinamus, quod idem officialis ad appellationes a subditis fratrum et suffraganeorum nostrorum directe ad curiam Cantuariensem, omisso medio, interpositas, de cetero non rescribat. Et si de facto rescripserit, ac de hoc coram ipso aut suo quovis commissario excipiatur, cum de hujusmodi exceptione, et ipsius effectu, competenter constiterit, de

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 77.

1282. eadem appellationis causa ulterius se nullatenus intromittant; hoc etiam temperamentum in favorem fratrum et coepiscoporum nostrorum, ac cleri et populi provinciæ Cantuariensis quietem, præmissis annectentes, quod ad querelas subditorum fratrum nostrorum prædictorum, sine conscientia nostra specialiter et expressa, et absque causa rationabili nomine nostro de cetero nullatenus rescribatur. Nos vero hoc jure nostro sic moderate absque cujuslibet præjudicio uti intendimus, ut in nullo a prædecessorum nostrorum vestigiis discrepemus.

Sane, si contingat aliquem fratrum nostrorum fructus ecclesiæ clerici subditi sui ex causa canonica vel consueta sequestrare, et post hujusmodi sequestrum ea occasione ad sedem apostolicam et nostram curiam pro tuitione ab eodem fratre ex parte hujusmodi clerici appelletur, quanquam in curia nostra pro eodem in tuitorio negotio pronuncietur, hujusmodi sequestrum tanquam eandem appellationem præcedens, hujusmodi tuitionis obtentu finaliter nullatenus volumus relaxari. Ceterum si contingat alicui in curia nostra litiganti, per nostrum officialem, aut commissarios nostros vel suos absolutionis ad cautelam beneficium impertiri, si absolutionis hujusmodi publicatio petatur ab eodem, cum publicatio conformis esse debeat absolutioni, ne per simplicem absolutionis publicationem se gerat pro simpliciter absoluto, et ab aliis absolutus finaliter reputetur; volumus et ordinamus, quod[1] in literis super hujusmodi absolutionis publicatione in posterum obtinendis, verba illa "ad cautelam" expressius inserantur. Si autem necesse fuerit aliqua prædictis adjicere vel detrahere, vel ipsorum aliqua declarare, parati sumus in prima congregatione fratrum eis in his, et in aliis condescendere, quantum possumus, salva nostræ ecclesiæ libertate. Per hanc autem ordinationem nostram non intendimus successoribus nostris, seu ecclesiæ nostræ in aliquo derogare. In cujus rei testimonium, sigillum nostrum præsentibus duximus ap-

[1] *quod*] quod quod in MS.

ponendum. Valete. Datum apud Mortelak', vii. kal. Maii, anno Domini MCC. octogesimo secundo, consecrationis nostræ quarto.

CCLIX.

The Official of the Archbishop's Court.

[1282.] [April.] Decision of Peckham's commissioners about the complaints concerning his official.[1]

Articuli super quibus, ad mandatum domini archiepiscopi de consensu suffraganeorum suorum, domini episcopus Norwycensis, archidiaconus Cantuariensis et magistri Adam de Hales, Reginaldus de Brandon', et G. de Sancto Leofardo contra nuper innovata tam in curia domini archiepiscopi quam apud Arcus London' congrua adhiberi remedia decreverunt.

I. Articulus. — Licet officialis curiæ Cantuariensis R. f. 46 b. modernis temporibus ad querelas subditorum suffraganeorum Cantuariensis ecclesiæ, appellatione minime interposita, frequentius rescripserit, quam officiales prædecessorum dicti patris in ecclesia Cantuariensi suis temporibus præsidentium rescribere consueverunt; eo quod constat antiquorum officialium aliquos raro, aliquos nullo tempore, ad hujusmodi querelas rescripsisse; decreverunt quod de cetero ad querelas hujusmodi nullatenus rescribatur. Et si per occupationem vel importunitatem impetrantium contingat casualiter sic rescribi, decreverunt jus revocandi domum reo per rescriptum hujusmodi convento opem exceptionis canonicæ superesse, si reus voluerit uti ea. Si tamen perplexitas casualiter inciderit in diœcesibus suffraganeorum præmissorum, quod causa emergens non poterit per unicum episcopum seu officialem suum commode experiri; ut quia testator aliquis moritur, habens bona patrimonialia seu ecclesiastica in variis diœcesibus; decreverunt quod officialis curiæ Cantuariensis rescribere potest, et debet necessario in hoc casu, sive velit ex officio suo exequi, quod incumbit, sive agatur jure actionis; ne

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 78.

plures episcopi seu officiales eorum de bonis testatoris hujusmodi in suis diœcesibus particulatim consistentibus separatim cognoscentes, contingat contrarias proferre sententias, et unum exequi, quod alter decrevit nullatenus exequendum.

II. Articulus.—Licet dominus Cantuariensis jure legationis valeat, ut videtur, omissis appellationibus quibuscunque, rescribere ad querelas præmissorum; potestas tamen sic rescribendi ad querelas ad officialem curiæ Cantuariensis non extenditur, eo quod extraordinaria jurisdictio legationis non includitur in jurisdictione ordinaria officialitatis, etiamsi dominus Cantuariensis in creando sibi officialem hoc fieri vellet. Ex hoc enim sequeretur absurdum, quod legatus in causis et negotiis, ac si sua potestas foret ordinaria, officialis ministerio posset uti. Propter quod decreverunt ad querelas hujusmodi non fore rescribendum per officiales curiæ Cantuariensis jure legationis suprascriptæ; si tamen dominus archiepiscopus tanquam legatus rescribere voluerit, poterit utique, ut videtur, ex causa rationabili specialiter perurgente; per hoc non intendens juri suffraganeorum suorum et ecclesiarum earundem præjudicium aliquatenus generare.

III. Articulus.—Decreverunt etiam quod officialis curiæ Cantuariensis non rescribat ad appellationes interpositas a subditis suffraganeorum Cantuariensis ecclesiæ, omissis ordinariis mediis, ad sedem Cantuariensem supradictam; eo quod fieri non debet secundum jura, nec fieri antiquitus consuevit.

IV. Articulus.—Decreverunt etiam quod si appellari contingat ab aliquo suffraganeo domini archiepiscopi Cantuariensis seu officiali suffraganei directe ad sedem apostolicam, et pro tuitione ad sedem Cantuariensem, pro eo quod idem suffraganeus, vel ejus officialis, fructus seu alios proventus appellantis, in casu a jure non permisso dicitur sequestrasse: officialis curiæ Cantuariensis, seu ejus commissarius generalis, vel specialis, factum sequestrum, ob quod principaliter

est appellatum, in negotio tuitorio non relaxet; sed reservetur ejusdem sequestri confirmatio vel relaxatio in eventum causæ directæ appellationis, quæ est ad sedem apostolicam interjecta, ut per judicem a sede apostolica delegatum, quid super facto sequestro fieri debeat, finaliter decernatur.

V. Articulus.—Decreverunt etiam quod quotiens causa injustæ excommunicationis ad sedem Cantuariensem legitime est devoluta, et ipse qui se injuste excommunicatum conqueritur, absolvitur ad cautelam; officialis curiæ Cantuariensis seu commissarius ipsius generalis vel specialis nullatenus demandet in partibus absoluti, si sit ad cautelam absolutio hujusmodi publicanda.[1] Vel si gratia publicationis sententiæ talis instanter et improbe postuletur, aut si ob favorem seu petentis personæ reverentiam casualiter a judice concedatur, nullatenus tamen demandetur per curiam Cantuariensem quod est absolutus, nisi cum adjectione "ad "cautelam," ne adjectionis hujusmodi prætermissa ob communionem indiscretam pariet periculum animarum.

CCLX.

Peckham to Christchurch, Canterbury.

1282. 26 April.

Is grieved at their dissensions and complaints of the prior. Intends to visit them shortly.

R. f. 226. A. f. 164.

Frater J[ohannes] permissione divina, etc., carissimis in Christo filiis fratri Thomæ priori et capitulo ejusdem ecclesiæ, salutem, gratiam et benedictionem. Amara nimis extitit nobis vestræ turbationis occasio, quæ tanto atrocius cor nostrum vulnerat et affligit, quanto solicitius circa stabiliendam pacem inter vos laboraverimus et interposuerimus partem nostram, et jam conspicimus labores nostros perditos et impensam operam, invidente pacis inimico, minime profuisse. Et certe credebamus vos in tranquillitate vera dimisisse, fermento vetere expiato, et nos in unitatis vestræ

[1] *si . . . . publicanda*] sit ad cautelam absolutionem hujusmodi publicandam, R.

pace conquiescere, quem jam per vestræ dissensionis scandala, quæ totam provinciam concutiunt, antiquos circa vos compellitis iterare labores. Ad vos itaque in brevi proponimus accedere, quam citius imminentia negotia tolerabunt. Caveant autem accusatores seu denunciatores prioris ne, cum ipsum accusaverint seu denunciaverint, ipsimet efficiantur reprobi et inveniantur similis excessus vel deterioris nota respergi. Turpe est enim accusanti propria delatione dampnari. Rogamus autem, monemus pariter et hortamur vos fratres de capitulo universos, ut interim vos erga priorem vestrum reverenter et humiliter tanquam devoti filii habeatis, prout ex virtute obedientiæ cognoscimus vos astrictos, pacem habentes cum eo et ipse vobiscum, ut cum ad vos venerimus, quod erit quam citius poterimus, Domino concedente, de vestræ devotionis et humilitatis promptitudine gaudeamus, vobiscum in pacis plenitudine invicem exultantes, et sic illos bonæ opinionis et famæ reformetis exemplo, quos vestra improbitas et immoderata dissensio continue scandalizat. Inhibemus insuper vobis omnibus et singulis sub pœna excommunicationis ne ad aliquam dissensionem vel insolentiam manum extendere præsumatis, vel aliquam suscitare qualitercunque collusionem, discidium, seu quamlibet delaturam, per quæ possit nostrum et vestrum collegium, quod exemplum et informatio omnibus aliis esse debet, aliquatenus conturbari, vel prioris persona contra justitiam maculari, præsertim per illos, contra quos infamia exterius laborare dinoscitur, quos et religionis exilitas, ac privatæ æmulationis stimulus creditur excitare, qui etiam religionis modicæ ostendunt exterius argumenta. Scituri pro certo, quod sicut nos prioris defensionibus frivolis, si quas protulerit, favere minime intendimus, sic nec pro suspectis testimoniis ac prurientibus desideriis lascivorum aliquem proponimus condempnare. Valete in Christo semper et Virgine gloriosa. Datum apud Mortelak', vi. kal. Maii, consecrationis nostræ anno quarto.

CCLXI.

Christchurch, Canterbury.

Prima ordinatio domini in capitulo suo Cantuariæ priori et ipsi capitulo directa:—In remedium dilapidationis et oppressionis æris alieni ordinamus ad tempus, ut omnia bona exteriora et interiora, tam reddituum quam obventionum quarumcunque, tam pertinentia ad communitatem, quam certis olim officiis assignata, seu quorumcunque fratrum industria perquisita, veniant ad thesaurum; et per manus thesaurariorum recipiant tam prior quam omnes obedientiarii sibi necessaria pro expensis exterioribus et interioribus, sive in cibis sive in vestibus, sive in donis sive exenniis quibuscunque; et quicumque contrarium facere præsumpserit clam vel palam, per se vel per alium, quocunque ingenio vel cautela, ipso facto ab administrationis officio sit suspensus. Ab ista tantum generalitate in favorem pauperum solum excipimus eleemosynarium, cujus industriæ sibi bona relinquimus assignata. In spiritualibus etiam, utpote correctione delinquentium, libertatem quam concedit regula prioris industriæ reservamus. Item, ordinamus quod sex seniores probatæ industriæ, qui nullo crimine recenter interius vel exterius sunt notati, per totum capitulum eligantur sine omni affectu odii vel amoris privati, quod eis districte præcipimus sub pœna excommunicationis, quam exnunc ferimus in contrarium facientes, quorum consilio prior in agendis omnibus innitatur. Et licet regula ei concedat, audito seniorum consilio id eligere quod sibi videtur salubrius; nos tamen pro pristino murmure excludendo, ad tempus præcipimus eidem sub pœna superius lata ut ipsorum consilio et non sensui proprio innitatur. Et si quod aliud attemptaverit, ipsum decernimus esse irritum et inane. Et si aliquando priori appareat[1] non esse expediens consilium prædictorum, de communi

Ordinances by Peckham for Christchurch Canterbury.

R. f. 227.
A. f. 162.

---

[1] *appareat*] non appareat, R.

LIBRARY

1282. tam prioris, quam ipsorum consiliariorum prædictorum, numerus duplicetur[1] vel amplius augeatur, et majoris partis sententia inviolabiliter observetur. Quod si et ipsa erronea priori forsitan videatur, ipsius capituli arbitrium requiratur. Quibus omnibus et singulis sub interminatione lati anathematis præcipimus, ut cessante omni affectu odii vel privati amoris, fideliter consulant priori pro utilitate communi, sicut teste conscientia consulerent, si essent crastino morituri. Quod si prædictorum sex consiliariorum aliquis procaciter et irreverenter adversus priorem se erexerit, nisi monitus se emendaverit, amoveatur a consilio, et alius in forma prædicta per capitulum subrogetur. Sine istorum autem sex consilio nulla fiat alienatio, nulla jocalium obligatio vel alia impignoratio, nullum monacho committatur aut auferatur officium, nullum contrahatur mutuum, nullus in communitatis obsequium seu quorumcunque bonorum ecclesiæ custodiam admittatur. Per ipsos etiam omnes suspecti vel inutiles ab obsequiis interioribus et exterioribus excludantur. Ad hæc autem efficacius exequenda, duos præcipimus monachos industrios et honestos assignari, qui pluries de consilio prioris et sex prædictorum circueant maneria, corrigentes fideliter corrigenda,[2] in dubiis semper ad prædictum consilium recurrentes. Præterea tam prior quam ceteri exeuntes, expensas recipiant de thesauro, et nihil capiant in maneriis nisi emptum. Post redditum autem prior per capellanum suum rationem reddere bona fide de expensis saltem summarie teneatur, et ceteri per se ipsos. Præterea, quia absurdum est plurimum ut qui reliquerunt propria, aliena contractent, prohibemus ne aliquis monachorum res vel pecuniam in sua custodia recipiat alienas absque consilio et conscientia prædictorum, et qui hactenus receperunt, infra mensem a data præsentium eas a suis elongent mani-

[1] *duplicetur*] dublicetur, R. | [2] *corrigenda*] corrigendo, R.

bus sine fraude, nisi prædicto consilio aliud videatur: et quicumque seu in recipiendo seu retinendo contrarium fecerint, tanquam proprietarii puniantur. Firmas illas maneriorum quæ monachis committi solebant, donec plenius deliberaverimus, penitus prohibemus; tum quia hujusmodi firmæ genus negotiationis videntur prætendere, qua non decet personam monasticam implicari; tum quia ex hujusmodi firmis multa scandala exorta sunt; tum quia proprietatis dampnatæ multis occasio extiterunt,[1] et ideo expedit in claustro monachos remanere, quantum patitur necessitas, saltem donec scandalorum fumus fœtidus patriam obnubilans sit honestioribus judiciis exsufflatus. 1282.

Canum autem et avium omnibus interdicimus vanitatem, absque prioris conscientia speciali, quando ad usum libertatis ecclesiæ talia requiruntur, et tunc fiant per servientes sæculares, et per personas nullatenus monachorum, quia nec monachum reputamus, qui ad hujusmodi spectaculum inclinat oculum, immo demoniacum certe, qui claustri subterfugit angustias pro cernenda hujusmodi vanitate. Principes enim sunt gentium qui dominantur terræ et bestiis, et in avibus cœli ludunt, postea ad inferos descendentes. Spiritualium detrimentum lamentamur plurimum, et excidere in vobis divini officii honestatem, pro quo vobis præcipue exercendo ingentia et opulenta prædia a devotis principibus sunt collata, quibus fraudem facitis et injuste vobis usurpatis in usum bona ecclesiæ, quotiens ab ipsorum sacro proposito discordatis. Tibi igitur, prior, per obedientiam præcipimus, juxta quod habes in tremendo judicio reddere rationem, quatenus tanquam aquila pullos excitans ad volandum, super ipsos totis viribus volitando, sis ad omnia primus aspera, utpote vigilias[2] chori refectorii jejunium, in orando prolixior, in disciplina maturior, in abstinentia rigidior,

---

[1] Sic in MSS.

[2] *vigilias*] vigiliis, MSS.

in verbis cautior, et tardior ad ea omnia quæ videntur carnis delicias redolere, in recipiendis esculentis et poculentis a cellario prædecessorum tuorum penitus inhærens vestigiis, et quibuscunque servientibus vestiendis, recreationis gratia rarissime exiens, et cum exieris tibi sine omni personarum acceptione illos associans quos hujusmodi solatiis noveris indigere. Indigentiam dicimus non tantum corporalem, verum spiritualem amplius, illorum quorum fragilitas tibi amplius dinoscitur indevota, ut sic tuam innocentiam contemplantes, in personæ tuæ reverentiam hujus meritis inclinentur, cujus pietatis exemplum in sanctissimæ recordationis domino Anselmo prædecessore nostro novimus præcessisse. Si quis autem fratrum a matutinis vel missa seu horis canonicis se propria temeritate subtraxerit, ei omnem pitanciam subtrahi præcipimus ipsa die. Si secundo simile fecerit, sibi tam pitancia quam vinum et cervisia subtrahantur. Tertio vero, panis et aquæ jejunio flagelletur. Nec aliquis junior ponatur in officio cujuscunque administrationis donec suum reddiderit servicium competenter, nec prius ad recreationes extrinsecas ducatur nisi pro necessitate corporis manifesta. Et si quis junior ad seniores fuerit irreverens vel missarum obsequia indevotus, tamdiu a promotione qualibet officiorum et ordinum repellatur, donec veræ humilitatis exhibeat argumenta. Ad sedanda[1] autem scandala incontinentiæ suscitata, ordinamus ne quis monachus ad monasterium Sancti Sepulcri, Sancti Laurentii, seu ad Hospitale Sancti Jacobi, vel quæcunque alia loca mulierum, seu ubi mulierum expectetur occursus, præsumat accedere sine prioris vel subprioris, si prior domi non fuerit, licentia speciali, et hoc pro necessitate tam evidenti quæ per alium vel loco alio expediri non valeat quoquo modo. Et si quis aliter ad prædicta loca vel

---

[1] *sedanda*] cedanda, in A.

similia præsumpserit accedere, vel aliter prior aut supprior dare licentiam accedendi, eo ipso ab ingressu ecclesiæ sit suspensus, donec tribus diebus jejunio panis et aquæ fuerit maceratus, et nihilominus, qui sic iverit, a claustro per annum integrum egredi non sinatur. Cum monialibus insuper intra sæpta monasterii nullus habeat colloquium, nisi in locutorio publico, vel in aula ubi omnium hominum libere est accessus, et hoc brevissimum, et solitarium nullo modo, adeo ut semper a colloquiis solitariis cum quibuscunque mulieribus caveatur. Sciant etiam universi, quod omnes monialium corruptores sententiam excommunicationis innodavimus, et mandavimus sententiam publicari. Præterea si quis, instigante humani generis inimico, ecclesiam humano semine polluerit in aliqua sui parte, eo ipso sit excommunicationis ligatus vinculo, a qua per nos tantum absolutionis gratiam valeat obtinere. Ordinavimus insuper ut a criminibus incontinentiæ, secundum omnes suas species, furti et proprietatis, sed et mendaciis detractionis contra fratrem, et conspirationis contra prælatum, soli valeant absolvere prior et supprior, nisi forsan in mortis articulo, in quo possunt alii confessores hujusmodi gratiam absolutionis impertiri. Incontinentiæ vero nomine intelligimus sollicitationem ad peccandum et tactus impudicos, nec oscula clandestina a specie impudicitiæ credimus aliena. Ad hoc, si quis contra regulam carnes comederit, utpote sine obedientia aut necessitate corporis manifesta, ipsum secundum canonem illum, "Carnem cuiquam monacho,"[1] decernimus puniendum.

[1] "Carnem cuiquam monacho "nec sumendi, nec gustandi est "concessa licentia, non quod crea- "turam Dei judicemus indignam, "sed quod carnis abstinentia uti- "lis et apta monachis æstimetur, "servato tamen moderamine pie- "tatis erga ægrotos." Decreti pars III. De consecr. Dist. v. c. 32.

CCLXII.

Christchurch, Canterbury.

Injunctions by Peckham at his visitation of Christchurch, Canterbury.

R. f. 225 b.
A. f. 163.

Frater Johannes, etc., dilectis filiis fratri Thomæ priori ecclesiæ Christi Cantuariæ, et ejusdem ecclesiæ capitulo sanctissimo, salutem, gratiam et benedictionem. Fragilitatis humanæ conditio non solum corpora sed et spiritus humanos revolvit assidue in diversa. Ex quo contingit multiplicari delicta, et non solum impios sed et justos cadere, non solum semel sed et septies omni die. Hoc tamen distinguit reprobos ab electis, quam reprobi impietatis suæ pondere semper in deterius prolabuntur, electis vero lapsus ipse occasionaliter in bonum proficit, dum pro surreptionis macula expianda, humili se subjiciunt disciplinæ, sensus proprii pertinacia abdicata. Sane inter vos, filii carissimi, cum fuisset dudum suborta radix quædam amaritudinis, vos arborem malam per vias varias radicitus evellere laborastis. Primo quidem providentes ut prior ipse duodecim fratrum ad hoc electorum consiliis inhæreret, in omnibus ipsius monasterii gerendis negotiis, ad quod prior ipse se proprio obligasse dicitur juramento. Quam ordinationem vel conventionem seu quocumque alio nomine censeatur, nos ibidem visitationis exercentes officium, invenientes esse non minus perniciosam quam periculosam monasticæ disciplinæ, revocavimus et decrevimus penitus non tenendam. Verumtamen, quia clamores ibi quosdam dilapidationis et incuriæ circa temporalium præcipue regimen, contra priorem ipsum invenimus suscitatos,[1] ac te priorem petere instanter accusatorum tuorum tibi nomina revelari, ac protestantem te posse eosdem repellere ut suspectos, illos saltem quorum conatus ad tui subversionem status tendere videbantur; nos dissensionis hujusmodi volentes perniciem amputare, te priorem ac fratres singulos capituli hortabamur ut ordinationi nostræ vos subjiceretis humiliter, alterca-

[1] *suscitatos*], suscitatum, MSS.

tionibus hujusmodi penitus abdicatis, quod et fecistis corde tractabili et animo reverenti. Cujus rei gratia, tibi priori districte dedimus in mandatis ad tempus tamen, ut ex ipsa ordinationis nostræ pagina circa hoc editæ manifeste apparet, quatenus sex fratrum per conventum nominatorum consilio in temporalium regimine penitus adhæreres, adjectis quibusdam conditionibus aliis quæ quibusdam difficiles videbantur. Tandem vero liquide perpendentes nec sic esse dispendio discordiæ satisfactum, prædictam formam, quæ prioris libertatem arctabat, in ipsius regulæ tramitem duximus commutandam, ut tu, videlicet prior, circa dispensationem et regimen temporalium et spiritualium regulæ adhæreas stabili firmitate, et omnia majora negotia tractes in communi, et minora coram senioribus prudentibus et expertis, nullo per malitiam excluso, quos regula sub indifferentia ad hoc præcipit evocare; et sine omnium sic vocatorum consilio aut majoris vel sanioris partis, nihil facias. Quod tibi sub pœna inobedientiæ præcipimus per præsentes. Quod autem dicit regula,[1] ut audito consilio capituli eligat abbas quod sibi melius videbitur expedire, non existimes sic debere intelligi, quod liceat tibi consiliis fratrum præponere tuæ libitum voluntatis, sed quia inter diversa et adversa consilia id teneris eligere, quod communi utilitati magis expedit secundum regulam et canonicas sanctiones. Nec enim licet prælatis ecclesiæ in sui executione officii proprio inniti sensui sed canonicis institutis. Cetera vero quæ inter vos ordinavimus in remedium insolentiæ et discursus ac consumptionis bonorum, volumus saltem, donec ad vos venerimus, in suo robore permanere. Inhibentes etiam ne de cetero inter vos pars aliqua nominetur, sed omnes sitis cor unum et anima una, sicut monachi nomen sonat, et ne quis audeat inter priorem et capitulum seu fratres quoscumque maliciose discordiam seminare. Hiis autem exhortationibus nostris pœnas parum

1282.

[1] Regula S. Benedicti, cap. III.

applicare curavimus, quia filios gratiæ et amoris vos esse credimus, non timoris. Et insuper multos vidimus per sæcula pœnarum jugum præsumptione dirumpere, et inobedientiam suam, quod a vobis absit, reservare æternis suppliciis puniendam. Hiis igitur, carissimi, exhortationibus nostris sic dignemini corda supponere, ut ad vos rejecta asperitatis virga venire possimus in spiritu mansuetudinis et solatii mutuæ caritatis. Valete.

CCLXIII.

To Edward I.

1282. 28 April. Asks him to set free Richard de Braunford and his son, now in prison. R. f. 99. A. f. 137

Excellentissimo principi domino E[dwardo], Dei gratia etc., frater J[ohannes], etc., salutem in Eo per quem reges regnant et principes dominantur. Cum nos Ricardum de Braunford seniorem et Ricardum filium ejus, Herefordensis diœcesis, a sententia excommunicationis, cujus occasione sunt carceri mancipati, in forma ecclesiæ absolverimus, vestræ majestati supplicamus humiliter et devote, quatenus eosdem R. et R. pro absolutis habentes, velitis a carcerali custodia liberare. Conservet Dominus excellentiam vestram per tempora longiora. Datum apud Mortelak', iiii. kal. Maii, anno Domini MCCLXXXII., consecrationis nostræ quarto.

CCLXIV.

1282. 30 April. Advice concerning a friar who is said to have contracted matrimony. R. f. 182 b.

To the Official of the Archdeacon of Chester.

Frater J[ohannes], permissione divina, etc., dilecto filio officiali archidiaconi Cestr', salutem, gratiam et benedictionem. Literas vestras nobis transmissas diligenter inspeximus, et diligentiam vestram et laborem magnis præconiis commendamus, eo quod quantum secundum Deum facere potuistis, detulistis ordinis

honestati, quod et adhuc petimus ut semper hoc specialiter faciatis. Et videtur nobis secundum quod testes videntur deponere, quod dictus Hugo nullatenus cogendus est ad dictam mulierem de qua agitur per ecclesiasticam censuram redire, cum testes non deponant de carnali copula dictum contractum matrimonium subsecuta. Et si fama super hoc aliquo modo laborat, cum sola fama nullatenus probationem inducat, sibi purgatio indicatur extra judicium, ne videatur fieri præjudicium mulieri negotium prosequenti. Et si legitime purgaverit, ipsum ab impetitione dictæ mulieris penitus absolvatis, mulieri super hoc perpetuum silentium imponentes. Si vero de carnali copula non possit taliter se purgare, est restituendus procul dubio mulieri, et hoc caute, ut religionis scandalum quantum fieri poterit evitetur. Et hoc dicimus secundum forum ecclesiæ militantis. In foro autem conscientiæ, una cum gardiano Cestr', prædicto Hugoni, si cognovit prædictam mulierem, suadeatis etiam si probari non possit, quod redeat ad ipsam, habiturus eam de cetero pro uxore; sciturus quod aliter frustra ferret religionis habitum contra evangelicas sanctiones, quibus cavetur ut quos Deus conjunxit, homo non audeat separare. Ponamus insuper quod mulieri sub specie contractus intenderit illudere, et absque consensu in matrimonium suam in ea explere corporis voluptatem. Credimus tamen quod tutius faciet ad mulierem redeundo, quam fraudavit marito, quam in religionis habitu remanendo, quoniam non dimittitur peccatum nisi restituatur ablatum. Ad quod eum ligat fides præstita corporalis, si, ut dictum est, carnalis copula sit secuta. Hoc autem dicimus, nisi forte mulier induci valeat ut ipsa velit in religionis habitu Domino perpetuo deservire. Literas etiam vestras cum libello vobis remittimus præsentibus interclusas. Valete. Datum apud Mortelak', pridie kal. Maii, consecrationis nostræ anno quarto.

CCLXV.

To Edward I.

1282. 1 May. Asks him to order the arrest of David de Shevenok. R. f. 99.

Excellentissimo principi, etc., salutem in Eo per quem reges regnant et principes dominantur. Excellentiæ vestræ notum facimus per præsentes, quod David de Shevenok', clericus, Roffensis diœcesis, majoris excommunicationis sententia auctoritate nostra innodatus, per quadraginta dies et amplius animo indurato perseveravit in eadem, et adhuc perseverare non formidat, claves ecclesiæ contemnendo, in non modicum animæ suæ periculum, et aliorum perniciosum exemplum. Quocirca excellentiæ vestræ humiliter supplicamus quatenus, cum sancta Dei mater ecclesia non habeat ultra quid faciat, ad captionem ejusdem majori et vicecomitibus London' et domino Stephano de Penecestr' juxta regni vestri consuetudinem rescribere velitis, ut quem Dei timor a malo non revocat, ecclesiastica saltem coerceat disciplina. Conservet Deus excellentiam vestram per tempora longiora. Datum apud Mortelak', kal. Maii, anno Domini MCC. octogesimo secundo, consecrationis nostræ iiii.

CCLXVI.

To Cardinal [Gaetano].

[1282.] 1 May. Has not given a benefice to B. de Ferentino, as he cannot speak either English, or Latin. R. f. 65 b. A. f. 13 b.

Reverendo in Christo patri Benedicto, Dei gratia Sancti Nicholai in Carcere Tulliano diacono cardinali, frater J[ohannes] etc., cum omni honore et reverentia paratam ejus beneplacitis voluntatem. Si recolitis, reverende domine, cum a curia recessuri sanctæ memoriæ domino Nicholao, summo pontifici, proponeremus petitiones nostras, hanc ceteris adjungentes, ut cum sola haberemus beneficia presbyteralia, de disponendis diaconalibus et subdiaconalibus, gratiam nobis faceret; ipse dilationis responso præstito, de hac nobis gratia spem dedit, pro-

cessu temporis exhibenda. Quod si factum fuisset, possemus amicos nostros facilius et liberius honorare. Nunc autem exceptis quatuor præbendis, quia sola beneficia quibus cura animarum est annexa, in nostræ habemus ecclesiæ potestate, cogimur divini auctoritate imperii et sacris canonum institutis, tales in curis hujusmodi collocare, qui sciant, velint et valeant regimini intendere animarum, et id ipsum nos facere circumspecte cogunt æmulorum oculi, quibus ut signum sumus expositi ad sagittam, qui etiam libenter ea quæ innocenter facimus, coram Deo depravant nequiter et invertunt. Proinde, domine carissime, magistro Bartholomæo de Ferentino nondum providimus in beneficio, quoniam, ut nobis dicitur, non solum linguæ Anglicanæ inscius est, verum etiam satis literaliter loqui nescit. Intelleximus insuper quod ipse penes reverentiam vestram et alios amicos nostros in curia conatus est contra Deum et veritatis testimonia lædere famam nostram. Propter hoc et quædam alia majoris ponderis quam sunt ista, ei distulimus hactenus providere. Quia revera adhuc sine gravi scandalo hoc facere non possemus. Præterea tam raro occurrit nobis opportunitas beneficia hujusmodi conferendi, quod illis qui nostris et ecclesiæ nostræ insistunt negotiis, obsequiis non sufficimus providere. Igitur, reverendissime domine, super omissis nostram habere dignemini innocentiam excusatam, qui parati sumus, teste conscientia, vestris plus parere beneplacitis quam vos nobis aliquid imperare. A vobis enim suscepimus innumera solatia et honores. Et circa præmissa nobis consilii vestri velitis insinuare solatium, cui toto corde cupimus inhærere. Custodiat Dominus excellentiam vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Datum kal. Maii.

CCLXVII.

To the Bishop of London.

1282. 2 May. Domino London' et per ipsum ceteris suffraganeis contra Wallenses.

Desires him to excommunicate the Welsh rebels and their adherents.[1] R. f. 79. A. f. 35.

Frater J[ohannes] etc. venerabili fratri domino R. Dei gratia episcopo London', salutem et fraternæ caritatis continuum incrementum. Cum nuper nostris insonuisset auribus inconsideratum populum Walensium, Dei timore postposito, in sacro tempore Dominicæ Passionis a pace et subjectione illustrissimi principis ac domini Eadwardi, Dei gratia regis Angliæ, rebellione temeraria recessisse, mandamus vobis ac ceteris coepiscopis nostris ut omnes hujusmodi tranquillitatis regni et ecclesiæ turbatores denunciaretis et denunciari faceretis, in sententiam excommunicationis latæ in Oxoniensi concilio incidisse; monentes insuper universos curæ vestræ commissos, cujuscunque existant eminentiæ, ne prætextu cujuscunque obligationis, juramenti seu fidei præstitæ corporalis, seu conspirationis quacumque astutia fœdante, illi aut simili factioni præstent auxilium, consilium vel favorem, sub pœna prædicta, in quam si monitioni canonicæ non paruerint, incident ipso facto. Verumtamen fidedigno relatu intelligentes mandatum nostrum non fuisse hactenus cum debita diligentia publicatum, ac Walenses ipsos in sua temeritate persistere, quorumdam aliorum, ut creditur, occultis favoribus animatos, vobis mandando præcipimus iterato, ac per vos nostræ provinciæ suffraganeis universis, quatenus prædictos malefactores per omnia loca jurisdictioni vestræ subjecta infra diœcesis vestræ limites et extra, et omnes hujusmodi pacis regiæ turbatores, et eis quacunque conspiratione, favore, consilio vel auxilio clam vel palam quomodolibet adhærentes, omnibus diebus Dominicis ac festivis denuncietis et denunciari faciatis publice ac solemniter, pulsatis campanis et extinctis candelis, in excommunicationis prædictæ sententiam incidisse.

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 82.

Qualiter autem hoc nostrum mandatum fueritis executi, nobis constare faciatis infra festum Sanctæ Trinitatis per literas vestras patentes, harum seriem continentes. Datum apud Mortelak', vi. non. Maii, anno Domini MCCLXXXII, consecrationis nostræ iv.

CCLXVIII.

To Edward I.

1282. 10 May.

Asks him to order the arrest of Sir Thos. de Leukenore.

R. f. 99 b.

Excellentissimo principi domino Edwardo, Dei gratia etc., frater J[ohannes] permissione divina etc., salutem in Eo per quem reges regnant et principes dominantur. Excellentiæ vestræ notum facimus per præsentes, quod dominus Thomas de Leukenore, miles, ad instantiam decani et capituli S. Pauli London', majoris excommunicationis sententia auctoritate ordinaria, exigente justitia, innodatus, in eadem sententia per xl. dies et amplius jam stetit, et adhuc perseverat animo indurato, claves ecclesiæ dampnabiliter contemnendo, in animæ suæ periculum, dictorum decani et capituli præjudicium, et aliorum perniciosum exemplum. Cum igitur ecclesia Dei ultra quid faciat non habeat in hac parte, vestram regiam majestatem duximus deprecandam, quatenus ad ipsius malitiam convincendam, quod vestrum est in hac parte juxta regni vestri consuetudinem exercere velitis, per invocationem brachii sæcularis, ut quos timor Dei a malo non revocat, sæcularis saltem severitas cohibeat a peccato. Conservet, etc. Datum apud Mortelak', vi. id. Maii, anno Domini MCC. octogesimo secundo.

CCLXIX.

To the Prior of St. John's.

1282. 10 May.
Complains of his exercising rights in the manor of Halewe to which he is not entitled.
R. f. 3 b.

In Christo sibi carissimo fratri Willelmo de Henle, priori Hospitalis Jerosolymitani in Anglia, frater J[ohannes] permissione Divina, etc., salutem et sinceram in Domino caritatem. Cum maneria de Erde et Halewe, de nobis teneantur in capite per feoda militaria, et catalla fugitivorum et dampnatorum, visum franchi plegii et emenda assisæ panis et cervisiæ fractæ, et omnia alia jura regalia prædecessores nostri archiepiscopi Cantuarienses habuerint et exercuerint per ballivos suos in maneriis eisdem plene et libere sine aliqua contradictione, donec per fratres vestros et custodes manerii vestri de Sucton ipsa regalia in nostrum et ecclesiæ nostræ præjudicium non modicum et gravamen tempore vacationis et guerræ occupata essent et maliciose subtracta de tenentibus de Halewe, nosque adhuc eadem regalia et libertates habeamus et exerceamus plene in manerio de Erde, quod caput est de Halewe, cujus tertiam partem habeas in feodum, et duas partes ad terminum certum qui jam quasi præteriit, sicut pro certo a viris intelleximus fidedignis; dilectionem vestram, de qua plene confidimus, et quam nobis injuriari velle non credimus ullo modo, amicabiliter exoramus, quatenus dicta regalia et jura nostra per vestros occupata et subtracta, ut præmittitur, quæ eodem jure nobis debentur in membro sicut ea in capite obtinemus, nobis velitis restituere et ab hujusmodi subtractionibus illicitis amodo desistere propter Deum, ut libertatibus et juribus nostris in prædictis maneriis sine impedimento vestro aut vestrorum uti libere valeamus. Caventes ne cum injuria nostra lædatis in aliquo nostræ ecclesiæ libertates, sicut et vestras in nullo lædere intendimus aut turbare, ne inter nos et vos aliqua possit dissensionis materia

suboriri. Quid autem super hiis facere decreveritis, nobis si placet absque morosa tarditate aperte et fideliter rescribatis. Datum apud Mortelak', vi. id. Maii, anno Domini MCC. octogesimo secundo, consecrationis nostræ quarto.

CCLXX.

To [Godfrey Giffard], Bishop of Worcester.

Wygorniensi episcopo. Fraternitatis vestræ literas recepimus plurimum continentes præjudicii sub verborum specie mansueta. Scribitis enim quod nos priorem et conventum Lanthoniæ ad suggestionem cujusdam presbyteri, ad nostram fecimus præsentiam evocari, cum causa illa ad nos per appellationem vel alium modum legitimum non fuerit devoluta, adjicientes quod causa ipsa coram vobis pendeat indecisa, quod procul dubio illis latuit, ut credimus, qui auctoritate nostra ad querelam presbyteri rescripserunt. Adjungitis etiam nos in quadam cedula vobis missa non revocationem gravaminum sed aggravationem potius destinasse. Ex quo verbo satis perpendimus qualiter juratam Cantuariensis ecclesiæ juribus obedientiam intenditis observare. Scribitis etiam, quasi nos concutere cupientes, vos sapientes consuluisse Romanæ Curiæ, super juribus vestræ ecclesiæ per nuncium specialem. Nos autem Christi Domini auxilium invocantes, ac confidentes in meritis sanctorum Cantuariensis ecclesiæ patronorum, speramus conatus vestros contra nostræ prædictæ ecclesiæ libertates non sine animæ vestræ periculo fore in nihilum redigendos, quos credimus Illum qui in cœlis habitat subsannare. De vocatione autem prædicti prioris facta ante ultimam congregationem nostram dissimulavimus ad præsens pro pace aliorum fratrum nostrorum, quos nolumus offendere, nec factam eis gratiam revocare. Volentes vos scire

1282. 11 May. Asserts his right to hear the appeal in the case of Lanthony priory. R. f. 79. A. f. 67 b.

quod circa subditos vestros eo utemur jure ecclesiæ nostræ libentius, quo vos cernimus contra ipsam caput ex parte erigere, reverentia vestra salva. Valete, etc. Datum apud Mortelak', v. id. Maii, anno consecrationis nostræ quarto.

CCLXXI.

To the Prioress of Stratford.

1282. 11 May. Cannot accept her excuses for not receiving Isabella Bret. R. f. 183.

Frater J[ohannes], etc., dilectæ in Christo filiæ . . priorissæ de Stratford, salutem, gratiam et benedictionem. Jam pluries tibi scripsimus juxta ecclesiæ nostræ auctoritatem, ut Isabellam filiam Roberti Bret, civis London', bonæ indolis juvenculam, reciperes in tui monasterii monialem, et ipsam sic receptam, regularibus faceres instrui disciplinis. Quod spretis mandatis et monitionibus nostris hucusque facere noluisti, frivolas excusationes prætendens, quare non potes ut asseris nostris in hac parte beneplacitis assentire; videlicet quod dicta Isabella defectum patitur in ætate, cum propter minoritatem hujusmodi habilior sit et capacior ad discendum et recipiendum ea quæ tui ordinis respiciunt disciplinam. Allegas etiam quod monasterium tuum monialibus et sororibus atque debitis plurimum oneratur, cum prædictæ puellæ in tuum collegium admissio magis honoris tibi daret quam oneris, per hoc quod exinde tibi multiplicares amicos et benefactores præcipuos, possesque in tuis negotiis confidere de nostro patrocinio speciali. Certe non videmus quod excusationes tuæ in hac parte sint legitimæ vel etiam admittendæ, quas omnino frivolas reputamus. Quocirca tertio te monemus et in Domino exhortamur, tibi nihilominus in virtute obedientiæ et sub pœna excommunicationis, quam exnunc in te, si nostris mandatis non parueritis, ferimus in hiis scriptis, firmiter injungendo mandantes quatenus collegium

tuum ad nostra inducens beneplacita, quod hucusque temere distulisti, effectu celeri studeas adimplere, non credens quod tu sola sis ab hiis exempta, quæ ceteræ fecerunt et faciunt nostræ provinciæ moniales. Quid autem super hiis facere decreveris, nobis fideliter rescribas per præsentium portitorem. Datum apud Mortelak', v. id. Maii, consecrationis nostræ anno quarto.

CCLXXII.

To B[ernard de Languisello] Bishop of Porto.

1282. 12 May. Asks him to look after the interests of the see of Canterbury. R. f. 15. A. f. 5 b.

Reverendo in Christo patri ac domino B. Dei gratia episcopo Portuensi, frater J[ohannes], etc., cum omni reverentia et honore, paratum ejus beneplacitis famulatum. Illud gratuitum præ ceteris ac divinius beneficium esse dinoscitur quod nec prævenitur meritis, nec familiaritatis attractu, nec saltem præparatione notitiæ corporalis. Proinde, reverendissime domine, benevolentiæ vestræ ad quantas possumus gratiarum assurgimus actiones, pro eo quod, sicut scribente nobis devoto nostro magistro J[ohanne] de Pontissara archidiacono Exoniensi, modicitatem nostram, intuitu Altissimi, geritis commendatam, compatientes illis in quas incidimus calamitatibus, ab Jerusalem in qua diu tranquille viximus in Jericho descendentes. In procuratione igitur ecclesiasticorum negotiorum, quasi cæcus in specula constituti, supplicamus benevolentiæ vestræ, quæ ad nos et similes miseros solo caritatis pondere inclinatur, quatenus ecclesiæ nostræ negotia, quatenus Altissimo sunt accepta, amplecti dignemini in visceribus gratiæ specialis, et nobis in omnibus quæ vestræ reverentiæ sunt accepta, sicut devoto filio imperare, qui etsi faciei vestræ non meruimus notionem, ex regulis tamen æternis suavissimi odoris vestri rumoribus excitatis, magnam sanctitatis vestræ concepimus imaginem,

quam nulla vobis poterit intercapedo corporis vel temporis abolere. Custodiat Dominus incolumitatem vestram ecclesiæ suæ per tempora longiora. Scriptum iiii. id. Maii, A.D. MCCLXXXII.

CCLXXIII.

To Cardinal Glusiano de Casate.

1282. 12 May. Asks for his favour in matters concerning his see. Complains of detraction. R. f. 15 b. A. f. 125 b.

Reverendo in Christo patri ac domino Comiti Dei gratia tituli Sanctorum Petri et Marcellini presbytero cardinali, frater J[ohannes], etc., cum reverentia et honore paratam ejus beneplacitis voluntatem. Non imprudenter gratia expectatur juxta Evangelicas sanctiones a fonte illo a quo gratia noscitur derivata. Sic enim consuevit pietas Salvatoris subsequentem gratiam gratum utique facientem minoris gratiæ beneficio prævenire. Quia igitur paternitatem vestram absque palpationis oleo magnæ participationis divinæ bonitatis ex certis indiciis, quæ vidimus et audivimus, credimus esse participem, experti gratuitæ societatis vestræ cum essemus in Romana curia laborantes, securi ad vos recurrimus, gratiam pro gratia secundum evangelica oracula fiducialiter præstolantes, rogantesque humiliter quatenus ecclesiæ nostræ negotia habere dignemini gratiose intuitu Altissimi commendata. Non obstante cujusdam Mediolanensis malitia, qui nobis ex radice carnis et sanguinis quantum potuit verbis detractoriis tam in Anglia quam in Curia nisus est patulis rictibus derogare. Modicitati autem nostræ imperare dignemini si quæ sint quæ per nostrum ministerium valeant expediri. Custodiat Dominus sanctitatem vestram ecclesiæ suæ per tempora longiora. Scriptum iiii. idus Maii, anno Domini MCCLXXXII.

CCLXXIV.

To the Bishop of Chichester.

Frater J[ohannes], etc., venerabili in Christo fratri domino S[tephano], Dei gratia Cycestrensi episcopo, salutem et sinceram in Domino caritatem. Licet collatio ecclesiæ de Bygeneure, propter negligentiam prioris et conventus Lewensis, patronorum ejusdem, quos nec facti nec juris ignorantia potuit excusare, sit ad nos hac vice canonice devoluta, volentes tamen ad preces dominæ reginæ, Willelmo de Chyltham, exhibitori præsentium, gratiam facere specialem, fraternitati vestræ committimus et mandamus, quatenus non obstante jure nostro in hac parte, cui ad præsens cedimus, eundem Willelmum ad præsentationem dictorum patronorum caritatis intuitu admittatis ad ecclesiam prædictam, si aliud canonicum non obsistat. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Horslegh, iii. idus Maii, anno Domini MCCLXXXII., consecrationis nostræ iiii.

1282. 13 May. Desires him to admit W. de Chyltham to Bignor church at the queen's request. R. f. 79 b

---

CCLXXV.

To the Collectors of the Subsidy.

Frater J[ohannes], etc., universis collectoribus quintædecimæ domino regi concessæ per Cantuariensem diœcesem et alia loca nostræ jurisdictioni subjecta constitutis, salutem, gratiam et benedictionem. Mandamus vobis quatenus mandatum domini regis super assignatione et liberatione quintædecimæ prædictæ vobis directum curetis in omnibus adimplere. Caventes sollicite ut collecta pecunia per visum et testimonium atque consilium dilecti filii Johannis de Berewyk', clerici domini regis, et nuncii ad hoc missi, sub debita securitate, ita quod imposterum nobis aut vobis periculum imminere non possit, Lucanis mercatoribus

1282. 19 May. Orders them to send the money to the merchants of Lucca at London. R. f. 99 b

liberetur. Quod si dominus rex vobis super hoc non rescripserit, quod non credimus, noveritis nos suas literas recepisse ut de consilio dicti clerici sui, cui super hoc credi vult, collecta pecunia quintædecimæ usque London' deportetur, et ibidem per visum et testimonium ejusdem clerici præfatis mercatoribus liberetur. Quid autem super hoc feceritis, nobis rescribatis per præsentium portitorem. Valete. Datum apud Slindon', xiiii. kal. Junii, anno Domini MCCLXXXII., consecrationis nostræ quarto.

CCLXXVI.

To his Treasurer.

1282. 19 May. Orders him to provide an escort for the money, if the sheriff of Kent desire it. R. f. 99 b.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio Th. thesaurario suo Cantuariensi salutem, gratiam et benedictionem. Mandamus vobis quatenus, si necesse fuerit conductui vicecomitis Canciæ ad deferendum collectam quintamdecimam usque London' de nostro conductu providere, talibus de nostris fidelibus, de quibus plene possimus confidere, conductum hujusmodi nostro nomine committatis; ut nobis circa hoc non possit periculum aliquod imminere. Quod si dixerit J[ohannes] de Berewyk et vicecomes non oportere conductum nostrum addere, nolumus propter hoc ex parte nostra aliquis fatigari. Quid autem super hoc feceritis, nobis rescribatis per præsentium portitorem. Valete. Datum ut supra in proxima litera.

CCLXXVII.

To the Bishop of Chichester.

1282. 20 May. Requests him to compel the rector of

Frater J[ohannes], etc., venerabili fratri domino . ., Dei gratia Cycestrensi episcopo, salutem et fraternæ caritatis in Domino continuum incrementum. Conquerentibus nobis domino Henrico de Chikehulle, milite,

ac aliis parochianis capellæ de Belesham nuper recepimus, quod cancellus dictæ capellæ ruinosus est, ac etiam male coopertus,[1] quem rector ejusdem reparare pluries monitus et requisitus hactenus, ut asseritur, non curavit, licet fructus et obventiones omnes ad dictam capellam spectantes percipiat, et de eisdem disponat pro suæ libito voluntatis. Quocirca fraternitati vestræ mandamus quatenus, si est ita, rectorem dictæ capellæ moneatis et efficaciter inducatis, ut dictum cancellum infra certum terminum a vobis sibi assignandum decenter reparet et emendet, alioquin ipsum ad hoc, si necesse fuerit, per censuram ecclesiasticam compellatis. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Slyndon', xiii. kal., Jun., anno Domini MCC. octogesimo secundo, consecrationis nostræ quarto.

Bilsham chapel to repair the chancel. R. f. 79 b.

CCLXXVIII.

To Edward I.

[1282.] 22 May. Intercession for Amauri de Montfort.[2] R. f. 99 b.

A treshaut prince e seynur, Edward Deu grace rey de Engletere, seynur de Irlaunde, e duc de Aquitaigne, frere Johan par la suffraunce Deu erceveke de Cant', primat de tut Engletere, saluz en graunt reverence. Sire, sachez ke nule gemme ne resplent taunt cler en dyademe cume pite e misericorde en quer de prince la ou reysun sa accorde. E pur ce, sire, nus requeruns vostre seynurie, si cum nus feymes de buche en vostre chasteau de Devises, ke vus la bunte ke vus avez fete pur loneur de Deu e de seynt eglyse, a sire Amorri vostre cusin, vuyllez acumplir par le receure pleynement en vostre grace. E ce sire requeruns nus pur ce ke nus quiduns ke mut de prudes hummes en priserunt myauz e amerunt vostre hautesce. E pur ce ke nus

---

[1] *coopertus*] choopertus, MSS. | [2] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 72

avuns entendu par les paroles al avaunt dit Aumorri ke il ne vint pas ove sa soreur pur demurer en Gales ne pur blemir vostre honeur en nule maniere. E pur ce ke tut deist il anguoissuses paroles en la prisun cuntre nus e plusurs autres, nus navuns pas entendu par ceus ke le garderent ke il unkes deist sibin nun en dreyt de vostre seynurye. E pur ce ke nus creuns en bone foy taunt cumme nus povuns ses paroles entendre, ke il vus beye a porter honeur sulum sum poer; sire, pur Dieu de ceste humilite ke nus avuns meynte foyz en vous truvee, vus priuns ke il pusse sentir ke nos preyeres ly eyent valu, kar nus quiduns en bone foy, ke si il beyet a mal, il ne travaylleret pas taunt pur aver vostre grace come il fet. E se il aveneyt ke il feust desnatureus ver vostre bunte, nus james pur li ne nus entremettruns plus. Ovekes co, sire, pur acumplir la bosoigne de sa deliverance, nus enveames sire Jan le portur de cetes lettres, ke nus enveuns a vous pur dire vous la cumplissement de la bosoigne, qui Deu merci est bin e bel achevee, e du serement fet nus vus enveyums les lettres. Sire, Deu gard vous e vos amis e abesse le boban de vos enemis par sa grace e par sun poer.

Ceste lettre fu escrite a Slyndone, la Surveylle de la Trinite.

CCLXXIX.

To Adam de Hales, his Official at Winchester.

1282. 23 May. Appoints R. de Lacy to succeed him, but desires him to attend to the collection

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio magistro Adæ de Hales, officiali suo Wyntoniensi sede vacante, salutem, gratiam et benedictionem. Licet officium tibi commissum, quantum scire possumus, laudabiliter et honeste hucusque fueris executus, quia tamen præsentia tua multipliciter indigemus, quam nobis magis credimus profuturam, te a prædicto officialitatis onere per præ-

sentes absolvimus, mandantes ut visis literis ad nos cum pannis et libris omni excusatione cessante venire non tardes. Providimus enim de uno officiali in dicta Wyntoniensi diœcese, per quem volumus præsentis vacationis tempore officialitatis officium exerceri. Hanc autem revocationem pro honore tuo ex causa speciali et necessaria facimus, sicut tibi cum ad nos veneris viva voce curabimus intimare. Volumus tamen ut adhuc circa negotium quintædecimæ domino regi concessæ, donec saltem de præterito tempore pecunia colligatur, intendas, de nullo alio quod ad officialitatem Wyntoniensem pertineat de cetero intromittens. Et si aliqua sint prædictum negotium quintædecimæ tangentia quæ tractum temporis requirant, ea magistro Roberto de Lacy, quem tibi in officialitatis officio subrogamus, cui etiam tradere non differas sigillum officii ejusdem, committas, eum circa illa taliter instruendo ne ex hoc possis argui in futurum. Valete. Datum apud Slyndon', x. kal. Junii, consecrationis nostræ anno quarto.

of the subsidy.
R. f. 146 b.

CCLXXX.

To the Bishop of Llandaff.

1282. 28 May. Confirms his process about the admission of Robt. de Hamme to Cayrewent church.
R. f. 79 b.

Frater J[ohannes], etc. venerabili in Christo fratri domino . . Dei gratia episcopo Landavensi, salutem et sinceram in Domino caritatem. Quoniam processum vestrum circa admissionem dilecti filii Roberti de Hamme, ad ecclesiam de Keyrewent, vestræ diœcesis, et amotionem Willelmi de Sancto Andrea ab eadem, exigente justitia duximus confirmandum, fraternitati vestræ, de qua plenam in Domino reportamus fiduciam, committimus et mandamus quatenus juxta processum vestrum habitum in hac parte officium vestrum libere et viriliter exequamini, non obstante aliqua inhibitione . . officialis nostri Cantuariensis circa hoc, si quam vobis fieri contigerit, quod ne faciat ei specialiter inhibemus,

decernentes irritum et inane siquid contra hoc præsumpserit attemptare. Datum apud Slyndon', v. kal. Junii, anno Domini MCCLXXXII. consecrationis nostræ quarto.

CCLXXXI.

To the Bishop of Exeter.

1292. 28 May. Commission to inquire about the conduct of the archdeacon of Cornwall and the vacancy of Egloshayle church.[1] R. f. 147.

Frater J[ohannes], etc., Exoniensi episcopo, salutem et sinceram in Domino caritatem. Tanto diligentius ex injuncto nobis officio ad corrigendos subditorum excessus tenemur assurgere, quanto damnabilius est eorum offensas deferre incorrectas, contra quos si de notoriis excessibus taceatur. Nobis siquidem Exoniensem diœcesem nuper visitantibus, de archidiacono Cornubiæ super variis excessibus ad aures nostras frequens clamor pervenit. Et quamquam super eisdem quæ contra eum notoria invenimus, ei concesserimus auditores; ipse tamen in propriæ salutis dispendium præfatos excessus confingens non notorios, religionem eorundem, sicut ex plurium accepimus insinuationibus, purgationem sibi judici circumveniendo, nequiter procuravit, cum culpa delinquentis notorie quantumque sub confictæ purgationis umbraculo, sententiam justi examinis effugere non debeat, quia tanto graviora sunt peccata, quanto eis supervenit justitia simulata. Quocirca fraternitati vestræ, de qua plenam in Domino fiduciam reportamus, vices nostras committimus in hac parte, ut super articulis in nostra visitatione traditis, quos vobis sub sigillo nostro transmittimus, et præcipue super vacatione ecclesiæ de Eglosheyl, et ejusdem collationis devolutione per lapsum temporis ad superiorem, secundum Lateranensis concilii statutum, meram veritatem inquiratis, et sine dissimulationis

---

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 83.

scrupulo, si in excessibus hujusmodi eundem inveneritis culpabilem, prout honestati congruit episcopali, deliberatione provida procedatis; eidem pro demeritis pœnam canonicam infligentes; præsertim ut ecclesiis et personis in forma canonica satisfaciat spoliatis. De ecclesia autem prædicta de Eglosheyl, si eam de jure vacare cognoveritis, non obstante si ad nos per lapsum temporis sit ejus collatio devoluta, provideatis, sicut vobis aliis literis nostris demandamus. Ad quod vobis, quantum in nobis est, tenore præsentium plenam facultatem committimus, cum coercionis canonicæ potestate. Valete in Christo semper et Virgine gloriosa. (Interlineantur "notorie" et "in forma canonica," ante consignationem.) Datum apud Slyndon', v. kal. Junii, anno Domini MCCLXXXII., consecrationis nostræ quarto.

CCLXXXII.

To the Dean of Arches.

1282. 28 May.

Orders him to compel the Austin friars to return the deed of feoffment of certain land granted to them which they cannot hold.

R. f. 184 b.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio . . . decano de Arcubus, London', salutem. Cum dominus Henricus de Chikehull', miles, quandam aream in civitate Cycestr' priori et fratribus Sancti Augustini London' dudum conditionaliter concessisse, scilicet si iidem fratres eandem aream ad usus suos possent licite retinere, postmodumque inventum fuerit per facti evidentiam, quod dicti fratres ipsam aream non poterant jure refragante possidere, pro eo quod a loco Fratrum Minorum civitatis ejusdem contra eorum privilegia eis ab apostolica sede indulta per centum quinquaginta cannas non distabat, cujus occasione iidem fratres Sancti Augustini prædictam aream militi restituerunt antedicto, cartas tamen feoffamenti sine causa rationabili, ut dicitur, penes se retinentes, prout alias ex ipsius militis suggestione recepimus. Super quo præfatus miles volens sibi præcaveri in futurum, nobis

humiliter supplicavit, ut sibi super hiis salubre remedium adhibere curaremus. Quocirca discretioni vestræ committimus et mandamus, quatenus prædictos fratres moneatis et efficaciter inducatis, ut infra quindecim dies post monitionem vestram sibi factam, quam eis fieri volumus visis præsentibus indilate, cartas ipsas prædicto militi restituere non postponant. Alioquin ipsos ad hoc per quamcunque censuram ecclesiasticam vice et auctoritate nostra compellatis. Quid autem in præmissis facere decreveritis, nobis citra festum Sancti Johannis Baptistæ per literas vestras patentes harum seriem continentes, constare faciatis. Valete. Datum apud Slyndon', v. kal. Junii, anno Domini MCC. octogesimo secundo, consecrationis nostræ quarto.

CCLXXXIII.

To the Bishop of London.

1282. 2 June. Defers attending to certain complaints of the nuns of Stratford until he comes to London. R. f. 79 b.

Frater J[ohannes], etc., venerabili fratri domino . ., Dei gratia Londoniensi episcopo, salutem, etc. Literas vestras recepimus pro priorissa et conventu de Strafford[1] rogantes obnixe, ut super quodam gravamine per nos eis, ut dicitur, imminente sententiam temperemus, propter onus importabile et ipsius monasterii pauperiem ac deformitatem personæ quam eis præsentavimus admittendam. Circa quod vos scire volumus quod adhuc vivente bonæ memoriæ prædecessore vestro eis mandavimus eandem personam recipere, et credebamus usque post biennium ab illo tempore revolutum, quod ipsæ nostris in hoc beneplacitis paruissent, et tamen absque suo onere per provisionem parentum dictæ puellulæ, præsertim quia nusquam usque in præsens alicui monasterio alleganti inopiam absque mendacio extitimus onerosi. Quod autem de[2] deformitate personæ allegant,

---

[1] In the marginal note the name is spelt "Stratford."

[2] *de*] omitted in MS.

credimus magis nostro proposito expedire, ut enim, non solum illæ de Strafford de quibus tot scandala præcesserunt, sed et omnes aliæ quæ sic improbæ humanis colloquiis et consortiis se exponunt, essent vel saltem apparerent tanta deformitate notabiles, ut nullum pellicerent ad reatum. Intelleximus insuper quod major pars conventus libenter receptioni puellæ præberet assensum, nisi obstaret in malitia priorissæ: verum tamen ne videamur repellere preces vestras, negotium totum ponimus in suspenso, donec London' veniamus, provisuri qualiter hoc nostrum propositum valeat absque earum notabili gravamine expediri. Valete, etc. Datum apud Slyndon', secundo die Junii, consecrationis nostræ anno quarto.

CCLXXXIV.

To the Bishop of St. Asaph.

1282. 6 June.

Hears that his cathedral was accidentally burnt during the war. Cannot proceed in the case as the bishop wishes. Will send to the king about it.

R. f. 79 b. A. f. 133. f. 59.

Frater J[ohannes] permissione divina, etc., venerabili fratri domino A[niano], Dei gratia episcopo Assavensi, salutem et sinceram in Domino caritatem. Facti ignorantia fallit peritissimos, et incautæ præsumptionis est temeritas in factis dare consilium, quorum aggravantes et alleviantes circumstantiæ ignorantur. Proinde, frater ac pater carissime, quamvis de combustione sanctæ vestræ cathedralis ecclesiæ satis constet, de modo tamen combustionis ad nos transgressionis qualitas non pervenit, quibusdam astruentibus quod justo prælio secundum modum præcipue præliandi in partibus Walliæ, civitas vestra, utpote effugium et subterfugium hostium publicorum, qui castra domini regis invaserant, homicidia, spolia, incendia quanta poterant adjungendo, extitit concremata, et præter intentionem illorum hostes publicos reprimere intendentium,[1] secundum modum in patria consuetum, ignis inhæsit ecclesiæ cum dispendio subsecuto. Quod est procul dubio lamentandum et dedecus ecclesiæ

---

[1] *intendentium*] incendentium in R.

universæ. Hanc autem narrationis seriem videtur probabiliter confirmare, quod nobis scripsistis de illis sanctis Fratribus Prædicatoribus qui coram illis incendiariis, ipsius incendii non ignari, divina postea celebrarunt, quod nulla ratione fecissent, ut credimus, nisi scivissent ipsos incendiarios in tanto, licet non in toto, per istam viam vel aliam excusatos. Quod si aliqui filii diaboli ex intentione ipsam ecclesiam incenderunt, vos habita hujusmodi diligenti indagine secundum modum canonicum et formam a patribus traditam, scitis qualiter habetis procedere et malefactores hujusmodi castigare, nec ad hoc in aliquo nostra auctoritate vel consilio indigetis, nec nos possemus in hac parte via ordinaria procedere nisi per vos certificati primitus, qui tamen petitis ut progrediamur in negotio, quasi nihil per vos nobis fuerit instillatum, quod salva reverentia vestra nec facere possumus nec debemus. Plangitis autem laudabiliter tam nepharia tempore vestri regiminis accidisse, sic et nos facimus ex cordis intimo, novit Deus. Sed vobis eo incumbit major plangendi ratio, quo populum vestrum simplicem ac sine consilio in tantis periculis reliquistis, quod forsitan non licere epistola Augustini ad Oloratum[1] videtur efficaciter suadere. Intendimus autem, recepto nuncio quem nuper ad dominum regem destinavimus, ei super hoc facto iterato specialem nuncium destinare, supplicaturi ei cum omni qua poterimus instantia non tacendo Norwicense negotium, ut ipse remedium festinatum dignetur apponere, juxta quod congruit regiæ majestati, sed si concurrat censura ecclesiastica contra suos, si tamen sui fuerint qui maleficium perpetrarunt, cum supplicatione quam ei facimus, turbabitur forsitan minus annuens postulatis. Quod si preces nostras repulerit, quod eum non credimus esse facturum, vel ipsum factum rejecerit, ut ad se impertinens, extunc

[1] Sic in MS. for "Honoratum." The epistle referred to is No. ccxxviii. Honoratus had consulted Augustine as to whether bishops and clerks ought to leave their cures when the country was in danger of invasion.

indubitanter vestrum erit contra malefactores illos quod erit canonicum exercere, et nobis culpam non scribere sine pœna, qui vobis juxta quod nostro incumbit officio intendimus assistere viriliter Domino concedente. Hæc est ergo summa nostri consilii; et si aliud nobis aut nostro consilio occurreret, parati essemus vos aliter consolari. In calce subjungimus ut ad memoriam reducatis qualiter se habuerit circa Norwicense incendium tunc temporis monachus ille qui pontificali officio bonæ memoriæ fungebatur. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Slindone, viii. id. Junii.

CCLXXXV.

To Girardus Blancus, Bishop of Sabinum.

[1282.] 8 June. Will confer a benefice on Simon de Cruce. R. f. 15 b. A. f. 125 b.

Reverendo in Christo patri ac domino Girardo, Dei gratia episcopo Sabinensi, frater J[ohannes], etc., cum filiali reverentia et affectu paratam ejus beneplacitis voluntatem. Non posset temporis diuturnitas vel intervallum spatii localis a nostra delere memoria, quam pio, quam prædulci nos foveritis solatio, etiam ante assumptionem vestram ad cardinalatus honorem, cum essemus in Curia laborantes. Sed et postea recolimus, quam factis, quam fiducialibus sponsionibus modicitatem nostram fueritis consolati, adeo ut verba vestra tanquam clavi simplicitatis nostræ pectori sint impressa, sed pondere caritatis. Proinde, reverendissime[1] domine, etsi cessaret titulus majestatis vestræ, quam tenentur omnes Catholici revereri, quem etiam Deus conservet ad sui nominis gloriam et honorem, nos tamen essemus parati, novit Altissimus, vestris beneplacitis famulari, et idcirco clericum vestrum Simonem de Cruce, bonæ indolis juvenem, ut videtur, recollegimus in gratiam, intendentes ei ob vestri reverentiam in

---

[1] *reverendissime*] reverentissime in MSS.

competenti beneficio providere; volentes ut nostro periculo ordinetur et proficiat in aliquo ampliori lumine literarum, qui adhuc non transcendit puerilia rudimenta. Hanc autem, reverendissime domine, noveritis esse inopiam Cantuariensis ecclesiæ, quod quasi nullum habet beneficium præbendale, quatuor duntaxat exceptis, quæ sunt mediocriter ponderanda. Beneficia autem cum cura vacant rarissime. Speramus tamen quod viam nobis aperiet saltem in aliquo mediocri, ut auctis meritis et lumine literarum, gratia suscipiat incrementum. Custodiat Dominus reverentiam vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Datum apud Slyndone, vi. id. Junii.

CCLXXXVI.

To Richard de Ware Abbot of Westminster.

1282. 8 June. Desires him to prevent B. de Clare from sueing the prior of Merton in the Exchequer. R. f. 185.

Frater J[ohannes] permissione divina, etc., venerandæ religionis patri carissimo, domino R[icardo] Dei gratia abbati Westm', salutem et sinceram in Domino caritatem. Illo agente qui tempestatum molestiis sereniores auras solet subjungere, ad vos intendimus recurrere ut amicum, nec ad aliud possemus cor nostrum cogere, novit Deus. Et magnam contra vos querelam nos habere credimus, solo nostro invicem dyalogo terminandam. Sed hoc hactenus ut præterita sint sopita. Ad hæc noveritis nos intellexisse nuperrime dominum B.[1] de Clara, suæ salutis immemorem,[2] dilectissimum nobis in Christo priorem de Merthon' trahere ad examen vetitum coram vobis et ceteris baronibus de Schaccario in casu per Spiritum Sanctum in canonibus condemnato. Quocirca vestram rogamus ex cordis intimo caritatem, quatenus ipsum ac satel-

---

[1] R. in MS. | [2] *immemorem*] immemore, R.

lites suos, juxta quod vestræ congruit honestati, a temeritate hujusmodi repellatis, non solum quia in hoc suarum imminet periculum animarum, verum etiam quia hujus occasione forsitan per insidiosos inimicos quorum aliquos habetis in Romana curia, posset contra personæ vestræ reverentiam oriri exceptio vel calumpnia, quod nollemus. Valete in Christo et Virgine gloriosa, nobis beneplacita vestra cum securitate omnimoda imperantes. Datum apud Slindon', vi. idus Junii, consecrationis nostræ anno quarto.

CCLXXXVII.

To Bogo de Clare.

[1282.] [8 June.] Complains of his speaking against him, of his neglecting his benefices, and of his suing the prior of Merton. R. f. 185.

Frater J[ohannes], etc., nobili viro domino Bogoni de Clare, multis ecclesiasticis titulis utinam tam re quam nomine insigni, sanioris consilii spiritum in agendis. Inter illos præclari regni Angliæ clericos illustres, quos vitæ munditia, literarum lumen, et ecclesiasticus honor extollunt, vobis credimus competere principatum, si gratia vobis data uti meditemini cum effectu, quod nos teste conscientia optamus affectu intenso, pro eo præcipue quod nobilissimus germanus vester comes Gloverniæ nobis est amicissimus sui gratia, et Cantuariensis ecclesiæ refugium speciale. Verumtamen, quod cum dolore referimus, pro zelo quem ad vestram gerimus personam, multiplici fidedigna asseveratione percepimus, linguam vestram in nostram frequenter laxastis injuriam, verbi vestri advocantes adjutorem quendam sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalem, de quo scimus nos posse confidere sicut patre, cui forsan scripsissemus audita nisi nos amor honoris vestri a talibus retraxisset. Hæc autem modice ponderantes, plangimus amarius quod nos per quasdam vestras seu verius vestro nomine possessas transitum facientes ecclesias, invenimus vos ibi relatu plurium

minime suspectorum rectoris in eis ut plurimum non fungi officio sed raptoris; quia bona pauperum metentes carnalia, nulla eis vel modica suffragia ministratis. Tandem ad memoriam reducere vos rogamus ea quæ vobis diximus coram Ada de Fyleby, nostræ et Christi ecclesiæ, ut dicitur, inimico, quem una cum persona vestra nominatim per judices delegatos ab olim in quadam litera apostolica, quam habemus, vidimus excommunicationis sententia, quod pro nobis amarissime plangimus, innodatum. Postremo nostris accedit angustiis, quod vos frequenter, ut per multos didicimus, per satellites vestros ad examen vetitum trahitis clericos et personas ecclesiasticas referendas, qui coram suis ordinariis parere promptissime sunt parati; et novissime religiosum virum priorem piissimi collegii de Mertone, quem et quod præclarus comes germanus vester amplectitur in visceribus caritatis. Quocirca vestram hortamur prudentiam, quatenus omnia prædicta studeatis celeriter in melius reformare. Alioquin præter indignationem Dei et pœnas canonicas, quas si ita est effugere non valetis, exceptiones vobis oberunt gravissimæ, quod nollemus teste beatissima Trinitate. Et hæc omnia vobis dixissemus oraculo vivæ vocis nisi nostram fugissetis aut sprevissetis præsentiam, occasione facti Lyncolniensis, in quo, ut credimus, quidam falsidicus clericus vester contra nos mendaciter informavit. Dirigat vos Dominus in ea quæ sunt honori suo consona et vestræ saluti proficua pro suæ beneplacito pietatis.

CCLXXXVIII.

To the Prior of Christchurch, Canterbury.

1282. 15 June. In favour of Robt. Poucyn, who is

Thomæ Priori ecclesiæ Christi Cantuariæ, salutem. Non est sponsa sed adultera quæ sponsum a suis secretis existimat alienum. Cum igitur, licet immeriti et indigni, præfatæ ecclesiæ nostræ et vestræ sponsi nomine

censeamur, non admirari non possumus, quod quidam ejus filii degeneres, utique et adulterini, temeraria præsumptione prædicant, dilectum filium Robertum Poucyn in excommunicationis incidisse sententiam, pro eo quod nobis quædam secreta capituli revelavit, cum utique si aliqua in ipso capitulo corrigenda nobis, cui erratorum reformatio incumbit, exposuit, hoc fecit zelo justitiæ et correctionis gratia, quam libenter subterfugiunt hujusmodi detractores. Tunc enim devotum filium fides recte sollicitat, cum quod in fratris sui notari culpam audierit, patri detegit, non occultat, quia gravius cujuspiam crescit infamia, cum effusa de se aliorum obloquia illi, qui excessus habet corrigere, subticentur. Non ergo secreta capituli revelavit, si ea dixit quæ erant et sunt per patriæ latitudinem divulgata. Unde ipsum a sibi sic maliciose[1] impositis omnino reddimus innocentem. Quocirca discretioni vestræ committimus et firmiter injungendo mandamus, quatenus moneatis efficaciter omnes hujusmodi præsumptores, et sub pœna canonica inhibeatis eisdem, ne de cetero quicquam in fratris sui innocentiam audeant attemptare. Sed ab hujusmodi detractionibus et mendaciis abstineant penitus et desistant, sub eadem pœna quam eos incurrere volumus si tertio moniti[2] contrarium facere quacunque temeritate præsumant. Valete. Datum apud Slindon', xvii. kal. Julii, anno Domini MCCLXXXII., consecrationis nostræ quarto.

accused of having divulged the secrets of the chapter to the archbishop.
R. f. 185 b.
A. f. 45.

CCLXXXIX.

To William de Montfort.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio magistro Willelmo de Montefortī, præcentori Hereford', salutem, gratiam et benedictionem. Contra Christi ecclesiam, cui

1282.
24 June.
Orders him to procure

---

[1] *maliciose*] maliciose impose, A. | [2] *moniti*] monita, MSS.

the liberation of R. de Braunford and his son. R. f. 186.

indigni et immeriti ministramus, non sine periculo et ipsius injuria decertatur, quam tot et tantorum sanctorum constat esse munitam præsidio patronorum. Quod tamen quidam in reprobum dati sensum, minime attendentes, ipsius jura lædere et quantum in ipsis est auctore diabolo infringere non verentur, cum tamen eo ipso pro turbatione ecclesiasticæ libertatis in sententiam a jure latam incidant, homine subticente. Sane nuper non sine dolore cordis intelleximus, quod dilecti in Christo Ricardus de Braunford et filius ejus, cum fuissent dudum per Hereford' curiam excommunicationis sententia contra Deum et justitiam innodati, et juris ordine observato per Cantuariensem curiam absoluti, Herefordensis episcopus, suæ salutis immemor ac temerator proprii juramenti, fecit eos in prædictæ Cantuariensis ecclesiæ præjudicium per literas captionis carceri mancipari, et adhuc per suos satellites ac suæ perditionis complices facit in carcere detineri. Et cum nuper scripserimus curiæ regiæ pro obtinenda dictorum patris et filii liberatione et ad hoc litera regiæ clementiæ emanasset, ipsorum tamen liberatio per Robertum le Wyse, sacrilegum et excommunicatum, qui sub umbra vicariæ nostræ sub officialitatis titulo militat diabolo, et quosdam alios, extitit impedita. Nos igitur ob amorem quem ad personam vestram dudum gessimus non immerito, ac quantum in nobis est gerere intendimus in futurum, rogamus vos pariter et hortamur quatenus ob reverentiam Dei ac Cantuariensis ecclesiæ velitis ad liberationem eorundem instare sollicite cum effectu. Scientes quod nisi feceritis non credimus vos, quod nollemus teste Altissimo, excommunicationis vinculum evadere, quo innodatos esse constat prædicti sceleris patratores. Quid autem super hoc facere decreveritis, nobis per latorem præsentium rescribatis. Quia pro certo istud[1] negotium prosequi intendimus, ut poterimus Domino concedente, et speramus quod nulla refragante malitia supplebunt sanctorum merita, si quo

[1] *istud*] istut, R.

minus possimus quod intendimus consummare. Valete. Datum apud Slindon', viii. kal. Julii, anno Domini MCC. octogesimo secundo, consecrationis nostræ quarto.

CCXC.

To Edward I.

1282. 25 June. Request him to order Reginald le Arceveke to be reinstated in Poundstock church. R. f. 100.

Excellentissimo principi domino E[dwardo], Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ et duci Aquitaniæ, frater J[ohannes], etc., salutem et pacem per quam reges regnant et principes dominantur. Nuper Exoniensem diœcesem visitantes, invenimus dilectum filium Reginaldum dictum le Arcevek' ecclesia sua de Pundestok' spoliatum per Willelmum dictum Bloyhou,[1] qui se intruserat in eandem, unde cum spoliatus sit per restitutionis beneficium succurrendum, ad præfatam ecclesiam personaliter accessimus, et dictum Reginaldum in corporalem possessionem ejusdem reduximus justitia exigente, inhibentes sub pœna excommunicationis, quam extunc in omnes protulimus qui possessionem ipsius Reginaldi aliquatenus impedirent injuste, vel quicunque prædicto Willelmo consensum præberent, consilium aut favorem, quominus præfatus Reginaldus gaudere posset possessione pacifica ecclesiæ suæ memoratæ. Verum pro certo postmodum intelleximus quod Willelmus supradictus et quidam alii iniquitatis filii, suæ salutis immemores, ipso facto in excommunicationis sententiam incidendo, in præfatam ecclesiam se iterato temere intrudentes, ipsam, vi armata et more hostili, præfato Reginaldo ab eadem violenter ejecto, per non modicum tempus detinuerunt et adhuc detinent occupatam, in nostræ jurisdictionis et ecclesiasticæ disciplinæ contemptum, animarum suarum periculum, et aliorum perniciosum exemplum. Quocirca majestati regiæ supplicamus humiliter et devote, quatenus potestatem laicalem hujusmodi secun-

---

[1] A *litera captionis* was issued against him on the same day as this letter.

dum regni Angliæ consuetudinem, ab ecclesia antedicta præcipiat amoveri, et memoratum Reginaldum in ejusdem possessionem pacificam reduci, ac ipsum reinductum protegi et defendi, ut quod minus valet cohercio sanctæ matris ecclesiæ in hac parte, per sæcularis saltem brachii potentiam debito effectui mancipetur. Valeat vestra reverenda regia majestas semper in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Terringes, vii. kal. Julii, anno Domini MCCLXXXII., consecrationis nostræ quarto.

CCXCI.

To Cardinal Savelli.

1282. 1 July. Thanks him for assisting his proctor at Rome. R. f. 15 b. A f. 5 b.

Reverendo in Christo patri ac domino Jacobo, Dei gratia Sanctæ Mariæ in Cosmedyn diacono cardinali, frater J[ohannes], etc., cum filiali reverentia paratam in omnibus ejus beneplacitis voluntatem. A serenitatis vestræ, sancte pater, plena facie gratiarum ad nos rediens magister Philippus, qui noster fuit in Curia procurator, quasi divinæ claritatis solatio humilitatis nostræ tristitiam illustravit, referens nobis quam familiariter, quam favorabiliter, quamque efficaciter dominationem vestram invenerit paratam ad omnia quæ nostra necessitas exigebat, quod rei eventus indicat manifeste. De quo gratias referimus omnium Largitori, qui sanctam benevolentiam vestram ad nostræ supplementum inopiæ tam misericorditer inclinavit, vobisque, pater reverendissime, grates referimus quantas possumus, profitentes nos reverentiæ vestræ beneplacitis, multiplicatis vinculis esse perpetuo obligatos flagrantique a vere[1] desiderio vobis gratis obsequiis perpetuo famulari. Custodiat Dominus excellentiam vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Datum apud Suthmallyng', kal. Julii, A.D. MCCLXXXII. consecrationis nostræ IV.

[1] Sic.

CCXCII.

To Jerome of Ascoli Bishop of Palestrina.

1282. 1 July. Defends his conduct in the case of the bishop elect of Winchester.[1] R. f. 16.

Reverendo in Christo patri ac domino Jeronimo, Dei gratia episcopo Penestrino, frater J[ohannes], etc., cum filiali reverentia paratam in omnibus ejus beneplacitis voluntatem. De sanctæ paternitatis vestræ benevolentia dudum experimento fiduciam concepimus, quam licet immeriti speramus firmam in sanctitatis vestræ pectore remanere, nec plus in hac vita esse credimus veræ aut valentis amicitiæ, nisi quam producit sanctæ soliditas caritatis, quam nobis dudum inter multos meliores filios liberaliter ostendistis. Proinde, pater amantissime, ac pro misso nobis vestrarum literarum solatio, in quibus ad piam cautelam simplicitatis nostræ animum excitastis, scribentes nobis quod in rigore excessimus contra Wyntoniensem electum, post appellationem ad cassationem negotii procedendo, quia causæ in appellatione positæ non erant frivolæ, licet falsæ, vobis regraciamur ex intimo cordis nostri, significantes nihilominus vestræ clementiæ quod, secundum juris peritos in præclaro et electo numero, quorum consilio processimus in Wyntoniensis negotio, causæ appellationum evidenter falsæ, quas nulla potest tergiversatio in dubium revócare, inter causas frivolas computantur. Nihil enim est magis frivolum quam candorem niveum oculis conspicuum denegare. Quia igitur appellationis causæ in illo negotio objectæ omnes vel erant frivolæ vel evidenter obnoxiæ falsitati, nostris videbatur consiliariis Gregoriani statuti[2] vim quam verba potius ponderantibus, non fuisse pro doloso appellationis subterfugio desistendum. Præsertim quia vidimus partem illam tam immensæ oblatione pecuniæ, quam in aliis plurimis fraudibus adhærere, et vere, pater sanctissime, si pro objectis in appellationibus manifeste falsis debe-

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 88.

[2] "Propter appellationem frivolam in electionibus episcoporum vel majorum, non debet "negotium deduci ad sedem apos"tolicam." De App. Greg. in Novel. c. i. lib. vi.

ant dimitti negotia, dissolvetur plurimum nervus ecclesiasticæ disciplinæ. Ex talibus enim accidit pluries appellari a pastore, et impetrari a sede apostolica ad illum qui magis prædicto pastori dinoscitur indevotus, et sic frequentissime lupus pastoris facta judicat et retractat. Hanc, reverende pater, magnam esse credimus plagam universalis ecclesiæ ac refugium omnium impiorum, qui in talibus apostolica solicitudine abutuntur. Verumtamen, pater piissime, in nostris futuris processibus vestram proponimus retinere memoriter disciplinam. Hoc fideliter profitentes quod, qui appellationibus legitimis ad sedem apostolicam interpositis non deferunt, non debent inter Catholicos, sed inter ethnicos et publicanos potius computari. Appellationum autem frequentiam esse apostolico moderamine temperandam docent non solum legum imperialium sanctiones, verum etiam evangelicum videtur innuere oraculum, prius dicens, "Quodcunque ligaveris," singulariter, subjungens postea toti collegio generaliter, "Quæcum-" que alligaveritis, super terram," etc. Petrus insuper confirmando fratres suos generale suscepit imperium, qui frequenter per appellatoria certamina infirmantur. Sanctas vidimus Gregorii epistolas decretales, in quibus quantum meminimus de appellatoriis negotiis in suis tamen casibus omni Catholico pernecessariis, pauca in registri sui serie credimus contineri. Custodiat Dominus sanctitatem vestram ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Datum apud Suthmalling, kal. Julii, anno Domini MCCLXXXII., consecrationis nostræ quarto.[1]

CCXCIII.

To the Bishop of Exeter.

1282. 2 July. Orders him to

Frater J[ohannes], etc., venerabili fratri domino P[etro], Dei gratia Exoniensi episcopo, salutem, et fra-

---

[1] In A. f. 6 is a similar letter to J., bishop of Porto.

ternæ caritatis continuum incrementum. Nobis nuper in diœcese vestra visitationis officium exercentibus, clerici ac commissarii nostri decimam stagnarii et mercedum operarum ejusdem locorum rectoribus debere persolvi, sententialiter decreverunt. In quo non constat nobis aliquatenus errasse. Verum quia res ipsa nova est, ut asseritur, in cujus constitutione magna maturitas et evidens utilitas requiruntur, vobis mandamus quatenus executioni hujusmodi sententiæ vel decreti supersederi faciatis, donec plenius cum quibusdam, quos negotium tangit, ac vobiscum etiam super hoc deliberaverimus, et hoc a nobis receperitis in mandatis. Et si qui occasione detentionis seu contradictionis decimæ prædictæ sententia aliqua fuerint innodati, interim absolvantur, dum tamen jurent fideliter stare mandatis ecclesiæ, quando nostra et vestra deliberatio fuerit consummata. Eis tamen qui in pacifica præstatione hujusmodi decimæ hactenus extiterunt, non intendimus per præsens mandatum aliquatenus derogare. Datum apud Suthmalling', vi. non Julii, anno consecrationis nostræ quarto.

stay action upon the decree of his commissaries concerning tithes of tin.
R. f. 80.

Is[tud] tamen non emanavit.

CCXCIV.

To Edmund Earl of Cornwall.

1282. 4 July.

Frater J[ohannes] etc. magnifico viro et illustri domino Eadmundo, comiti Cornubiæ, salutem et sinceræ[1] dilectionis affectum. De vobis communiter prædicatur, et hoc credimus esse verum, quod ea quæ honorem Dei et ecclesiæ respiciunt et animarum salutem, tanquam fervidus amator justitiæ sustinetis, et sicut zelatis omne bonum, sic verisimiliter opinamur quod nolitis malis in suis peccatis favorem impendere vel consensum. Proinde nobilitati vestræ præsentibus innotescat quod, dum nuper in Exoniensi diœcese visitationis officio funge-

Is compelled to punish his steward, Wm. de Moneketun.
R. f. 186 b.
A. f. 45 b.

---

[1] *sinceræ*] scincere, A.

remur, Willelmum de Moneketun', senescallum vestrum Cornubiæ, super diversis et enormibus criminibus multipliciter invenimus infamatum, qui licet super hoc coram nobis et commissariis nostris in forma canonica conventus fuerit, sub umbra tamen excusationis vestræ subterfugiendo hucusque virgam debitæ correctionis evasit. Cum autem propter scandala exorta de præfato Willelmo in populo, sine offensa Dei et periculo animæ nostræ, dissimulare correctionem ipsius ulterius nequeamus, ne ejus impunitas aliis incentivum tribuat delinquendi, vos rogamus quatenus non miremini neque pro malo habeatis si contra eum, ipsius exigente contumacia, in hiis quæ contra eum ex fama publica visitando invenimus, juxta sanctiones canonicas procedamus. De facto decimationis stagnariæ vobis Gallice respondimus per alias nostras literas speciales. Valete. Datum apud Suthmalling, iv. non. Julii, consecrationis nostræ anno quarto.

CCXCV.

To the Bishop of Lincoln.

1282. 7 July. Asks him to allow the prior of Lewes to farm the church of Melton. R. f. 80.

Venerabili in Christo fratri domino O[livero], Dei gratia Lyncolniensi episcopo, frater J[ohannes], permissione Divina, etc., salutem et sinceram in Domino caritatem. Veniens ad nos dilectus noster in Christo dominus Johannes prior Lewensis, ostendit nobis quasdam necessitates domus suæ et gravamina, propter quæ oportet eum, ut dicit, quædam beneficia sua ecclesiastica ad firmam dimittere temporalem. Quocirca fraternitatem vestram quanta possumus affectione rogamus, quatenus dicto priori nostrarum precum instantia favorabiliter annuere velitis, ut ecclesiam suam de Melton', vestræ diœcesis, alicui honestæ personæ ecclesiasticæ Deum timenti dare possit ad firmam usque ad spatium quinquenniale. Nos enim, quantum in nobis est, hoc ei duximus concedendum, salvis conditionibus in Oxoniensi concilio, et etiam concilio nostro

de Lameth' statutis circa firmas hujusmodi concedendas, quibus non intendimus derogare. Valete. Datum apud Suthmalling', non. Julii, consecrationis nostræ anno quarto.

CCXCVI.

To the Bishop of Norwich.

1282. 14 July. The sequestration of Redgrave and Risby must be committed to the archdeacon of Sudbury. R. f. 80.

Frater J[ohannes], etc., venerabili fratri domino W[illelmo], Dei gratia Norwycensi episcopo, salutem et sinceram in Domino caritatem. Ea quæ honorem nostrum et commodum respiciunt, parati sumus facere et promovere quantum de jure possumus, novit Deus. Verum quia vos estis quasi adversarius Eadmundi de Ho, rectoris ecclesiarum de Redgrave et de Ryseby, expedit ut sequestrum factum auctoritate nostra in fructibus earundem, quod salvis expensis necessariis Eadmundo prædicto, lite pendente, præter nostram conscientiam a quoquam nolumus relaxari, . . archidiacono Subiriæ pro tollenda suspicione qualibet committatur, donec super hoc tractaverimus plenius cum magistro G., officiali nostro, et quid ulterius faciendum fuerit instruamur. Protestamur autem de jure nostro in fructibus sequestratis, qui, ut quidam asserunt, nobis debentur, de quibus inter nos et vos per Dei gratiam faciliter componetur. Valete in Christo, Spiritu, et Virgine gloriosa. Datum apud Cherring', ii. id Julii consecrationis nostræ anno quarto.

CCXCVII.

To his Proctor at Rome.

1282. 23 July. Concerning an appeal of the bishop of Hereford against Peckham's sentence of excommunication.[1] R. f. 148. A. f. 39.

Magistro Renerio de Florentia, clerico et procuratori suo in curia Romana, salutem. Ne a memoria vestra facta nostra quæ habetis in curia promovere, recedant, ea sæpius vestris auribus inculcamus. Summa autem negotii Herefordensis hæc est. Cum ecclesia nostra Cantuariensis in possessione sit et fuerit a tempore quo non extat memoria, cognoscendi passim et indifferenter de causis illis testamentorum quorum testatores beneficia sua vel alia bona quæcumque in diversis diœcesibus habuerunt, et vocandi vel citandi executores testamentorum hujusmodi ad compotum persolvendum, hocque sit per universos nostros suffraganeos approbatum, nos hujusmodi jure nostro et possessione uti volentes, mandavimus dudum . . . officialem Herefordensis episcopi, ut quosdam executores testamenti bonæ memoriæ magistri H. de Havecle, qui in Herefordensi diœcese manebant, citaret peremptorie ad compotum administrationis suæ de bonis testamenti prædicti coram nobis reddendum, et nos de citatione facta redderet certiores. Et quia ipse officialis hoc facere contempsit, tandem propter hoc et alios plures contemptus, quos fecit tam nobis quam etiam . . . officiali nostro Cantuariensi, in forma canonica tam per nos quam per officialem nostrum prædictum excommunicationis sententia justitia exigente meruerit innodari. Et cum mandaremus episcopo Herefordensi ut sententiam ipsam contra officialem suum exequeretur, idem episcopus satis ostendens officialis sui inobedientiam et contemptum hujusmodi nobis factum de suæ maliciæ pharetra processisse,[2] ipsam sententiam exequi contumaciter recusavit, prætendens dictum officialem suum

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 83, but the date is omitted, being in the margin of R.

[2] *processisse*], procecisse, R.

ab ipsa sententia appellasse, asserens etiam et affirmans nos non posse in subditos suos, ipso omisso, jurisdictionem aliquam exercere, nec de causis subditorum suorum ullo modo cognoscere per querelam. Nos autem volentes dictum episcopum amicabiliter ad bonum obedientiæ reducere et observantiam proprii juramenti, monuimus eundem sæpe et sæpius literis et nunciis ut ab errore hujusmodi desisteret, et mandatis nostris, ut astrictus erat juramento proprio, obediret. Tandem ipso adhuc in sua pertinacia indurato animo persistente, convenimus simul apud Lameth', si posset inter nos concordia reformari. Ubi diversis juribus, consuetudinibus et rationibus efficacibus pro parte nostra allegatis, inter alia pacis et caritatis signa obtulimus eidem, ut si placeret sibi hoc idem nobis facere, quod ipse et prædecessores sui fecerunt prædecessoribus nostris, nec aliud petebamus, nos hanc consuetudinem et alia jura ecclesiæ nostræ adeo moderaremur circa eum, quod se gravatum in nullo sentiret. Et quia hoc facere recusavit, et iteratis vicibus monitus canonice adhuc inobediens perduravit, magister R. de Lacy in eum tanquam contumacem et inobedientem auctoritate nostra in scriptis excommunicationis sententiam promulgavit, qui statim hoc facto ad Romanam curiam appellavit. Dicit autem se appellasse antea, quod nos latet. Nec credimus quod dominus papa velit causam istam in curia in nostri injuriam retinere, sicut nec fecit causam Dunolmensis episcopi, quem metropolitanus suus excommunicationis sententia similiter innodavit. Mittemus ad vos in brevi aliquem loco nostri in curia moraturum, et tunc ad nos cum gaudio et sanitate redibitis, Domino concedente. Datum apud Wyngeham, x. kal. Augusti, anno consecrationis nostræ quarto.

CCXCVIII.

To his Proctor at Rome.

An account of the process against Camilla.[1]
R. f. 148.

Frater J[ohannes], permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, dilecto filio magistro Renerio de Florentia, clerico et procuratori suo in curia Romana, salutem, gratiam et benedictionem. Ut vobis processus noster contra Tedysium de Camilla innotescat, si contingat eum ad curiam devolvi, vel super eo in curia impetrari, hanc in summa esse noveritis veritatem. Scitis quod visitaturi dudum auctoritate metropolitica Conventrensem et Lichefeldensem diœcesem, scripsimus episcopo loci ejusdem, ut adventum nostrum causa visitationis in clero et populo suæ diœcesis exercendæ per totam suam diœcesem publicaret, et præmuniret diligenter per se et per alios tam majores quam minores ecclesias, capitula etiam et collegia sæcularium clericorum et aliorum quorumcunque, ut pararent se nostram visitationem in forma canonica suscipere, cum per eos transitum faceremus. Venientes itaque die statuta primo ad ecclesiam cathedralem Conventrensem et postea ad Lichfeld' pro nostræ visitationis officio inchoando, admissi fuerimus reverenter per episcopum et per capitula ecclesiarum earundem, ubi idem episcopus juxta mandatum nostrum per suas patentes literas nos certificavit, quod ipsum mandatum nostrum fideliter per omnia fuerat executus. Timentes autem ex verisimilibus conjecturis quod quidam malivoli se paraverant ut nostræ visitationis processum et officium impedirent, canonica monitione præmissa, juxta negotii qualitatem quandam generalem sententiam, sicut scitis, in dictis capitulis in scriptis protulimus contra omnes illos qui processum nostræ visitationis clam vel palam, per se vel per alios, ullatenus impedirent. Deinde in

[1] Printed in Wilkins' Concilia, ii. 85.

progressu visitationis nostræ per diœcesem accessimus ad ecclesiam de Wolverenehampton', quæ vere est de patronatu ecclesiæ nostræ Cantuariensis, quamquam sit per potentiam regiam occupata, ut ibi visitationis exerceremus officium ut decebat. Et quales idem sustinuerimus injurias et repulsas bene scitis, quum non solum procurator . . . decani et canonici ecclesiæ nostro processui restiterunt, verum etiam clausis ostiis ecclesiæ non permiserunt nos habere ingressum. Propter quod eosdem in excommunicationis sententiam in Oxoniensi concilio latam contra turbatores ecclesiasticæ libertatis, et sententiam etiam nostram quam in prædictis capitulis Conventrensi et Lichfeldensi, ut præmittitur, tulimus, publice declaravimus incidisse. Et quia nos ad visitationem admittere canonice moniti noluerunt, citavimus canonicos ecclesiæ ejusdem peremptorie, quod certa die coram nobis legitime comparerent, exemptionis suæ si quod haberent privilegium ostensuri. Quia vera Tedisius de Camilla, ipsius ecclesiæ decanus, in transmarinis partibus tunc agebat, præfiximus eidem terminum longiorem, citando eundem in prædicta ecclesia peremptorie, quod infra Pascha Resurrectionis Dominicæ tunc proximo sequens, coram nobis legitime compareret, ostensurus privilegium, si quod haberet, quare non debuit a nobis in ipsa ecclesia tanquam noster subditus visitari, et facturus ulterius quod ordo requireret rationis, et hoc sub pœna excommunicationis, quam ex tunc, pro eo quod nos ad visitandum non admisit et nostram visitationem temere impedivit, in personam suam tulimus, et quam ipsum extunc incurrere voluimus, nisi infra dictum tempus sibi præfixum a nostra jurisdictione, ut præmittitur, legitime ostenderet se exemptum. Demum cum infra dictum terminum Paschæ coram nobis per se vel per alium nullo modo compareret pro causa prædicta, vel alio quocunque modo exemptum se doceret, ipso facto excommunicationis sententiam in-

currendo, lapso eodem termino, ipso etiam . . decano, si venire vellet vel mittere diutius expectato, ne tanta inobedientia et contemptus sub impunitate transirent, et aliis præstarent audaciam similia perpetrandi, dictam sententiam nostram in locis diversis publicari fecimus, et eundem Tedysium tam in ecclesia de Terringes quam alibi publice denunciavimus eadem sententia involutum. Postmodum vero, cum per annum et amplius idem Tedysius indurato animo in ipsa excommunicationis sententia perstitisset, claves ecclesiæ dampnabiliter contempnendo, advertentes quod animarum cura sub ejus regimine deperibat, et volentes pro ipsius salute et reformatione ex officio nostro procedere contra eum, fecimus eundem citari canonice ut certis loco et termino coram nobis aut commissariis nostris legitime compareret, super prædicta excommunicationis sententia in qua tamdiu steterit, et aliis sibi objiciendis ex nostro officio responsurus, facturus, et recepturus quod justitia suaderet. Die igitur adveniente, comparuit procurator dicti Thedisii coram magistro Adam de Hales nostro commissario in hac parte. Dato autem articulo ex officio nostro procuratori prædicto, et die habito ad respondendum, comparuit ipsa die et exhibuit quasdam rationes et exceptiones in scriptis contra sententiam nostram et processum prædictum. Super quibus altercato diutius per plures dies et ipsis tandem cassatis tanquam frivolis et invalidis, data fuit dies ad sententiandum præcise. Qua die adveniente, cum nihil a parte dicti Thedisii proponeretur, quod deberet sententiam retardare, commissarius noster, videlicet dominus Humbertus de Yenna, præcentor Aquæ Bellæ, T[hedisium] ecclesiis de Wengeham et de Terringes sententialiter juris ordine observato privavit. Hæc est summa processus habiti contra Thedisium memoratum. Causa autem quare contra eum sic processimus hæc est. Primo, quia privilegium suum, quod dicit se habere, falsa suggestione extitit

impetratum. Secundo, quia abusus est eodem. Tertio, quia curam animarum in ecclesiis suis neglexit omnino, nec spiritualiter nec temporaliter reficiens animas sibi commissas, sed potius bona pauperum in suis lasciviis et fœditatibus consumens. Quarto, quia vitio simoniæ respersus ipsam ecclesiam de Wengeham cum capellis suis vendidisse voluit cuidam magno et potenti viro pro quadam terra valente singulis annis quater viginti marcas. Et hoc est certum, quia ille magnus homo voluit nos mediatorem suum facere in hoc pacto, et de hoc nos interpellavit sollicite et rogavit. Et certe nescimus qua possemus conscientia tali curam animarum dimittere, in quo tot defectus et crimina, plura etiam quam nos sciamus exprimere, dominantur. Ad hæc, licet fuisset cum dicto Thedisio per prædictum privilegium dispensatum ne compelleretur ad residentiam faciendam in ecclesiis de Wengeham et de Terring', Cantuariensis diœcesis, cum dicta ecclesia de Terring' sit in diœcese Cycestrense, per quod manifestatur negligentia dicti Thedisii, qui per septem annos vel amplius ecclesias ipsas tenuit et nescit in quibus diœcesibus collocentur, cum dicatur in privilegio "Ecclesia de Terring', Cantuariensis diœcesis," et est diœcesis Cycestrensis; non tamen ad hoc extendit se privilegium quin debeat in decanatu suo de Wolveronehamptone personaliter residere prout cura requirit.

CCXCIX.

To the Bishop of Rochester.

Roffensi episcopo, frater J[ohannes], etc., salutem. Accedens ad nos dilecta filia Alicia, uxor Hamonis Crevequer,[1] vestræ diœcesis, nobis lacrimabiliter est conquesta, quod prædictus Hamo maritus suus ipsam male pertractans alimenta et debitum conjugale sibi

1282. 23 July. Desires him to attend to the petition of a

[1] *dilecta . . . Crevequer*] talis mulier uxor talis, A.

woman against her husband for illtreatment and adultery.' R. f. 80 b. A. f. 59 b.

subtrahit tanquam incorrigibilis, cum Juliana uxore Elyæ de Prato in Frendesbyre, dictæ diœcesis, per non modicos annos adulterium committendo, in ecclesiæ scandalum et aliorum perniciosum exemplum. Et quamquam eadem Alicia mulier vos loci ordinarium quantociens, ut asserit, adiverit, petens a vobis præmissa corrigi et super hiis per vos salubre remedium adhiberi, vos tamen sub quadam conniventia, ut dicitur, hactenus transeuntes, correctionem inde facere minime curavistis, quod pastoralem non decuit sollicitudinem. Et licet ad nos in vestri defectum sit ad præsens devoluta jurisdictio in hac parte, volentes tamen vobis ex benignitate quantum possumus deferre, fraternitati vestræ mandamus quatenus talem adhibere curetis in præmissis correctionis curam debitam et festinam, ne nos circumstrepente querela manus oporteat apponere correctrices. Datum apud Wyngeham, x. kal. Augusti, anno Domini MCCLXXXII., consecrationis nostræ quarto.

CCC.

To Edward I.

24 July. Is at Canterbury in consequence of a dispute between the prior and convent of Christchurch. R. f. 100.

Domino Regi:—Saluz. Sire, sachez ke nus sumes a Canterbire pur une graunt noyse e contec perillius meu entre le priur de Caunterbire e une bone partie de moynes de une part, a la gereynure partye dautre part, dunt bin avez oy, apeyser. E plus desirrums estre plus pres de vous, si nus quidissuns ke nostre presence vous peust valer et liu tenir, e la ou nus sumes, prium pur vus e pur les voz en nostre poure maniere jur e nuit de vaunt Deu, cum nus sumes tenuz, ne de autre espeye nus ne savums ferir, ne ne soleyent nos predecessurs prestre de Canterbire. E pur ce ke tendrement desirrums estre acertez de vostre estat, qui Dieu gard, vous enveyums nostre seneschal portur

de ces lettres, par qui si vos plest nus voyllez de vostre estat acerter, e vostre volente maunder, laquele nus sumes aparaillez dacumplir a tut nostre poer, e voillez se il vous plest creire ce ke il vous dirra par nus. Sire, Dieus gard vostre seynurie e vous doint prosperite bone e profitable a vous e a vostre reaute.

Ceste lettre fu escrite a Caunterbire la vaille de la Seint Jake.

CCCI.

To R[obert Burnell] Bishop of Bath.

1282. 24 July. Has not succeeded in settling the dispute at Canterbury. Will assist the king in Welsh affairs. R. f. 80 b. A. f. 59 b.

Venerabili in Christo fratri sibique in Christo carissimo domino, R. Dei gratia Bathoniensi et Wellensi episcopo, frater J[ohannes], permissione divina, etc., salutem et sinceram in Domino caritatem. Sumus Cantuariæ circa pacem inter priorem cum parte sua et majorem partem conventus pro viribus laborantes, et partim per nos, partim per tres tractatores, magistrum G. de Sancto Leoffardo officialem nostrum, archidiaconum Cantuariensem et archidiaconum Surr', conantes eorum animos emollire, parum profecimus, usque modo, et si forte pacem invenerimus, Domino concedente, vix credimus pacem ipsam quantum pacem Walliæ permansuram, nisi Deus aliquid supra nostram æstimationem mirabiliter operetur. Præterea, quia nobis dicitur quod secundum morem prædecessorum nostrorum expeditioni regiæ in spiritualibus tantum tenemur obsequiis famulari, rogamus vestram in Domino caritatem quatenus pro nobis juxta quod oportet velitis esse solliciti in hac parte, fidem indubitatam adhibentes quibusdam aliis quæ vobis dominus Nicholaus, lator præsentium, vivæ vocis ministerio intimabit. Ad hæc ad memoriam velitis revocare, si placet, quod vobis diximus quam parati sumus ad insinuationem vestram juxta gratiam nobis datam, ob honorem domini regis et salutem illius stul-

tissimi populi Wallensium pro pace publica laboribus,[1] expensis et periculis nos exponere, quod vobis scribimus sicut volumus in tremendo judicio respondere. Valete. Datum Cantuariæ, ix. kal. Augusti, consecrationis nostræ anno quarto.

CCCII.

To Cosa, a Florentine Merchant.

1282. [28 July.] The dean and chapter of Lichfield and Rener of Florence have agreed about the prebend of Harborne. R. f. 186 b.

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio Cose, civi et mercatori Florentiæ, procuratori magistri Renerii de Florentia, canonici Lich', salutem, gratiam et benedictionem. Tractavimus cum capitulo Lich', de facto præbendæ de Horeburne, quam sibi vendicat magister Renerius, et pro qua dictum capitulum ad Romanam curiam appellavit, et in certam formam convenimus, quam nunciavimus domino nostro prædicto. Et quod constat nobis quod ipsam formam acceptat et vult quod nos finem huic negotio apponamus, volumus et mandamus quatenus dictum capitulum super possessione dictæ ecclesiæ de Horeburne aut fructibus ejusdem minime molestetis, dum tamen prius habeatis literam capituli sigillo communi signatam de xxxv. marcis sterlingorum singulis annis dicto magistro Renerio vel ejus procuratori certis terminis pro prædictæ ecclesiæ fructibus persolvendis. Datum apud Wyngeham, anno Domini MCC. octogesimo secundo, consecrationis nostræ quarto.

CCCIII.

To his Official.

1282. 28 July. Inhabitants of his diocese are

Frater J[ohannes], etc., dilecto filio . . officiali suo Cantuariensi, salutem, gratiam et benedictionem. Nolentes subditos nostros deterioris esse conditionis quam alios, nuper inhibuimus et adhuc inhibemus specialiter,

[1] *laboribus*] raboribus, R.

ne aliquis dictorum subditorum nostrorum ultra fines Cantuariensis diœcesis ad suggestionem cujuscunque extra causam appellationis aliqualiter evocetur, et si quæ citationes contra eos emissæ fuerint, volumus ipsos remitti ad nostrum commissarium Cantuariensem absque mora. Hæc autem ordinatio ab illo demoniaco monacho Pontiniacensi originem sumpsit, qui in nostros subditos grassatur, et ad ipsorum enervationem insurgere nititur quantum potest. Valete. Datum apud Wyngeham, v. kal. Augusti, anno consecrationis nostræ quarto.

not to be cited beyond it.

R. f. 187.

CCCIV.

To the Dean of Malling and others.

1282. 29 July.

Desires them to call upon rectors and vicars to pay the arrears of the fifteenth.

R. f. 187.

Frater J[ohannes], etc., dilectis in Christo filiis de Malling', de Schorham, de Croynden', de Arcubus London', de Riseberg', et de Bocking', decanis, salutem, gratiam et benedictionem. Cum termini solutionis quintædecimæ domino nostro regi Angliæ illustri a clero nostræ diœcesis liberaliter concessæ, jam diu est, sint transacti, ac nos per eundem dominum regem super prædicta quintadecima levanda pluries fuerimus excitati, invenimusque per officialem nostrum et commissarium Cantuariensem, rectores et vicarios vestrorum decanatuum prædictam quintamdecimam, quosdam in totum, quosdam in parte, minime persolvisse; nolentes, sicut nec deceret, quod idem dominus rex contra subditos nostros ad prædictam quintamdecimam levandam brachium suum extendat sæculare, vobis in virtute sanctæ obedientiæ firmiter injungendo mandamus, quatenus omnes et singulos rectores et vicarios vestrorum decanatuum, vice et auctoritate nostra, moneatis et efficaciter inducatis, ut de arreragiis quintæ-

---

[1] A letter to the same effect was also addressed to all the deans in the archdeaconry of Canterbury.]

decimæ supradictæ in octabis Assumptionis Beatæ Virginis sine ulteriori dilatione, in ecclesia Christi Cantuariæ, commissario nostro ejusdem satisfaciant competenter, sub pœna excommunicationis majoris, quam exnunc in personas non solventium termino suprascripto proferimus in hiis scriptis. Denunciantes insuper eisdem omnibus et singulis, quod contra eosdem acrius procedemus, si hoc meruerit protervitas eorundem. Quid autem super [præmissis] feceritis, prædicto commissario nostro, dictis die et loco, per literas vestras patentes harum seriem continentes, reddatis certiores. Valete. Datum apud Wyngeham, iiii. kal. Augusti, anno Domini MCCLXXX. secundo, consecrationis nostræ quarto.

CCCV.

To William de Newerk, Archdeacon of Huntingdon.

1282. 29 July. Asks him to send some one to treat of a dispute connected with the province of York. R. f. 187.

Frater J[ohannes], etc., dilecto sibi in Christo magistro Willelmo de Neuwerk, archidiacono Huntyndon', salutem, gratiam et benedictionem. Noveritis nos de illo negotio de quo nobiscum apud Suthmalling' colloquium habuistis, tractasse cum capitulo nostro, cujus hæc est responsio omnium viva voce; quod placet eis ut tractetur de pace, salvo tamen jure ecclesiæ memoratæ. Habita insuper collatione cum nostro consilio adunato, hoc invenimus, quod omnes de pace tractare consulunt efficaciter, sed [1] hoc asserunt, quod non decet nos formam aliquam offerre parti adversæ, a qua procedere creditur injuria, sed formæ rationabili, si quam illa obtulerit, quantum secundum Deum possumus animum inclinare. Quod et nos cordi habemus et desiderio, novit Deus. Et si quid offeratur, quod non nimis nostræ deroget libertati, libenter in illo pro bono pacis quantum ad nos spectat, parati sumus nos supponere summi pontificis voluntati. Ad præsens autem

---

[1] *sed*] se in MS.

inopinato pressi gravamine, non possumus personaliter ad fines Eboracensis provinciæ propinquare. Sed expedire credimus, quod si res habetur cordi, mittatur aliquis ad nos tractator industrius in forma certa vel formis, et inveniet nos pronos multum ad pacis ineunda consilia, qui omni die concutimur novarum turbine pressurarum. Valete in Christo, nobis per latorem præsentium circa præmissa beneplacitum nunciantes. Datum apud Wyngeham, iiii. kal. Augusti, anno consecrationis nostræ quarto.

APPENDICES.

APPENDIX I.

I.

To Thos. Bek and J. de Kirkeby.

Viris venerabilibus in Christo sibi dilectis magistro Thomæ Bek, ac domino J. de Kirkeby, illustris regis Angliæ clericis, frater J[ohannes] permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem, pacem et gloriam, cum dilectione sincera. Post recessum vestrum intelleximus quod ille qui præest cambio Cantuariæ, mandato sibi per vos nuper directo parere non curat, quia clausæ sibi fuerant literæ destinatæ. Rogamus igitur vos, quatenus literas ejusdem tenoris, cujus erant priores clausæ, nobis velitis mittere patentes per præsentium portitorem, cum de jure nostro cunere non oporteat, sicut fama publice clamat in auribus singulorum; et super hoc nihilominus ad cautelam per venerabilem virum magistrum Willelmum de Corneria, domini papæ capellanum, clericum nostrum et socium postea inquiri fecimus veritatem. Valete semper in Christo. Datum xvi. kal. Julii, apud Lymynges.

[1279.] 16 June. Asks for letters patent to the master of the Exchange at Canterbury, as he will not obey the previous letters close. Royal Letters, 1676. R.O.

Add.—Magistro Thomæ Bek et domino Johanni de Kirkeby. Dd.

II.

To Edward I.

Excellentissimo principi domino E[dwardo] Dei gratia regi Angliæ illustri, domino Hiberniæ, duci Aquitaniæ, frater J[ohannes] ejusdem permissione Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem in Eo qui dat salutem regibus, cum omni reverentia et honore. Concessit nobis jampridem majestas regia, si recolitis, ut cambium et cuneum Cantuariæ juxta consuetudinem Cantuariensis ecclesiæ habere libere valeamus. Verum quia voluntas vestra aliis non innotescit,

1279. 3 Aug. Requests him to issue letters of *innotescimus* in performance of his grant of

the exchange and mint at Canterbury to the archbishop. Royal Letter, 1196. R.O. propter quod excercitium dictorum cambii et cunei impeditur, rogamus quatenus litteras regias super hoc nobis concedere dignetur vestra clementia, quas videritis opportunas. Circa istam materiam latori præsentium fidem si placet adhibentes, qui vestram excellentiam poterit circa hæc plenius informare. Valeat excellentia vestra in Christo per tempora diuturna. Datum apud Certeseyam, iii. non. Augusti, consecrationis nostræ anno primo.

Add.—Domino E. Dei gratia regi Angliæ illustri. *Endd.*—Pro cambio.

III.

To Edward I.

1280. 1 April. Royal Letter, 1198. R. This letter is already printed as No. XCII. The following are the principal different readings, but in addition to these variations, there are frequent differences in spelling:—

R.	Royal Letter.
l. 8, nenpreisse	nenpreisse mie.
l. 22, les fraunchises	la fraunchise.
l. 27, par ky passe	par ki jo passe.
l. 28, may	moi.
l. 34, su	sui.
— tut	teu.
p. 110, l. 6, cetus ke	ceus qui.
l. 9, sur	sus.

Add.—A nostre seignur le roy.

IV.

To Edward I.

1280. 17 May. Has confirmed the election of Richard de Graveshende as bishop of London. Excellentissimo principi et domino Edwardo Dei gratia regi Angliæ illustri, domino Hyberniæ, et duci Aquitaniæ, frater J[ohannes] Ejusdem permissione Cantuariensis [ecclesiæ] minister humilis, totius Angliæ primas, salutem cum omni reverentia et honore. Noverit excellentia vestra quod nos examinata [prius] electione nuper celebrata in ecclesia London' de discreto viro magistro Ricardo de Graveshende, ejusdem ecclesiæ canonico, in [e]piscopum London' electo celebrata,[1] eam

[1] Sic.

auctoritate metropolitica, sicut ad nos pertinet, canonice duximus confirmandam. Quod majestati regiæ tenore præsentium significamus, ut quod vestrum est in hac parte ulterius exequi, si placet, dignemini cum gratia et favore. Datum London' apud Vetus Templum, xvi. kal. Junii, anno Domini MCCLXXX., consecrationis nostræ secundo.

Royal Letter, 1209. R.O.

V.

To Edward I.

[1280.] 5 July. Thanks for food and wine sent to Wales. Complains that the canons of Penkridge have caused parishioners of Lichfield to be arrested. Royal Letters, 1829. R.O.

A treshaut prince e seignur Edward, Deu grace roy de Engleterre, seygnur dIrlande, duc dAquitaignie, frere Jan le prestre de Caunterbire, saluz en graunt reverence. Sire, jo merci mut a vostre hautesce des curtaisies ke vostre bunte mad feites sovent, e especiaument de graunt plente de viaundes, et de vyns ke vous me comaundastes envoier en vostre terre sauvage de Gales, Deu le vous mire. Oveskes co, sire, sachez ke vos chanoinies de Pencriz ove lur deen unt fet graunt despit a vostre eglise de Caunterbire cuntre la tuiciun qui est la greiniur fraunchise ke la eglise de Caunterbire eit. E unt fet prendre par lettre de capciun aucune genz qui sunt parossiens de la eglise de Lichefeud, la queu chose jo ne puis suffrir, ke tut mun poeir ne noist a hunte. De la queu chose jo pri ke il vous pleise a creire sire Antoigne, vostre clerc, nostre ami, e ke il vous pleise delivrer ceus qui sunt emprisunez a tort e cuntre la eglise de Rome et le iglise de Cauntterbire. E ne vous esmerveilliez pas si jo en face mun dever sauve vostre dreit a vos chapeles en tutes choses. Sire, Dieus vous gard e quaunt ke vous amez. Ceste lettre fu escrite a Sallo pres de Rible, en la voille de uttaves Seint Pierre e Seint Pou.

Endd.—A nostre seignur le roy. Dd.

VI.

To Edward I.

1280. 19 July. Asks for restitution of the tem-

Excellentissimo principi ac domino E[dwardo] Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ et duci Aquitanniæ, frater J[ohannes] permissione divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem et prosperos

poralities for Walter de Chepmannesford, newly elected prior of New Place or Aldebury, near Guildford.

Royal Letters, 1257. R.O.

ad vota successus. Nuper transeuntibus nobis per Wyntoniensem diœcesem, et juxta officii nostri debitum in ecclesia conventuali Sanctæ Mariæ et Sancti Thomæ Martiris de Novoloco, ejusdem diœcesis, visitationis officium exercentibus, prioris ejusdem loci ex certis causis admisimus cessionem, injungentes conventui ut petita, sicut moris est, et optenta a vobis licentia eligendi, priorem sibi eligerent et pastorem; cujus etiam electionem cum facta foret officiali nostro in dicta diœcese, sede vacante, auctoritate nostra commisimus confirmandam. Cumque postmodum per ipsum conventum de fratre Waltero de Chepmannesforde, canonico ejusdem loci, facta electio, tanquam canonice celebrata per dictum officialem nostrum confirmata fuerit, vestræ celsitudini supplicamus quatenus eidem fratri Waltero tanquam priori de Novo Loco temporalitatem præfatæ ecclesiæ velitis concedere, secundum quod decet regiam majestatem. Valeat et vigeat excellentia vestra per tempora longiora. Datum apud Sanctum Thomam juxta Stafford', xiiii. kal. Augusti, anno Domini MCC. octogesimo, consecrationis nostræ secundo.

VII.

To Edward I.

1280. 6 Aug. Asks for restitution of temporalities to Henry de Hameledon, newly elected prior of St. Denis, Southampton.

Royal Letters, 1242. R.O.

Excellentissimo principi ac domino E[dwardo] Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hyberniæ et duci Aquitanniæ, frater J[ohannes] Ejusdem permissione Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem et prosperos ad vota successus. Cum officialis noster Wyntoniensis ipsa sede vacante præsentatam sibi electionem factam de fratre Henrico de Hameledon', canonico Sancti Dyonisii juxta Suthampton, in ejusdem loci priorem, auctoritate nostra canonice duxerit confirmandam, nos ipsam confirmationem ratam habentes per præsentes literas, celsitudini regiæ humiliter supplicamus ut quod vestrum est in hac parte ulterius exequentes, prædicto fratri Henrico tanquam priori Sancti Dyonisi prædicti administrationem temporalium dictæ domus concedere dignemini et velitis. Valeat excellentia vestra semper in Christo et Virgine gloriosa. Datum Lichefeld', viii. id. Augusti, anno Domini M.CC. octogesimo.

VIII.

To the Prior and Convent of Canterbury.[1]

[1280.] [Sept.]

Asks them to assent to the consecration of the bishop of St. David's at Lincoln at the king's wish.

Royal MS. 10 B. ix. f. 60 b. B.M.

Frater J[ohannes], permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, dilectis filiis capitulo ejusdem ecclesiæ, salutem, gratiam et benedictionem. Nescimus, carissimi, quo Dei judicio omnis nobis humana consolatio dinoscatur, et per consequens nihil restat aliud nisi ut amaritudine continua involvamur. Ecce enim, carissimi, speraremus,[2] Deo teste, transeuntes per decanatus et loca vestra quæ nondum visitavimus in episcopatibus Wynton', Cicestriæ et Roffensi, tandem vobiscum respirare paululum, ordines nihilominus celebrando, et Menevensem electum inibi consecrando. Et ecce ex inopinato supervenerunt volentes preces regiæ, propositum nostrum et solatium plurimum immutantes. Rogante, scilicet, regia majestate, ut in præsentia sua celebritati intersimus translationis Sancti H[ugonis] in ecclesia Lincolniensi et eadem die munus consecrationis impendamus electo nobis carissimo Menevensi, quod quam sit nobis amarum novit Altissimus consolatorum, pro eo quod augentur hinc nobis pericula temporalia et spiritualia, pariter et labores, et remanent suspensi tractatus illi, quos vobiscum proposueramus habuisse plurimum studiose. Intelleximus insuper quod dominus rex, nobis penitus ignorantibus, vos rogavit literatorie ut assensum benivolum consecrationi prædictæ impendere curaretis, et vos ut fideles ecclesiæ filii id facere nolebatis, nisi nostris precibus excitati. Quocirca ob offensa vestra quos habemus consolari abstinere curantes, rogamus caritatem vestram, quatenus attendentes quanti fuerint ponderis preces regiæ, quam fructuosi favoris, quam periculosa indignatio, consecrationi prædictæ, prædictis loco et tempore velitis favorabiliter consentire, quod et facimus non sine magna amaritudine cordis nostri, nisi quantum nos regium beneplacitum consolatur, cui credimus honorem et obsequia esse, quantum fieri potest, post Dei re-

[1] This is preceded by a letter from Edward I. to the prior and convent of Canterbury, asking them to signify to the archbishop their consent to his consecrating the bishop elect of St. David's at Lincoln on Sunday in the octave of Michaelmas. Dated "Apud Novum Locum in S., iiii. "die Augusti anno regni &c." After it is the heading "Litera archiepi-"scopi directa R. episcopo Lincol-"niensi pro consecratione episcopi "Menevensis," but the body of the letter is wanting.

[2] *speraremus*] sperneremus, MS.

verentiam et obsequia impendenda. Protestamur autem per istas nostras literas sigilli nostri munimine roboratas, quod per præsens factum nostrum assensu vestro munitum, nullum volumus privilegiis vestris imposterum præjudicium generari. Quid autem in hoc facere decreveritis per latorem præsentium citissime rescribatis. Valete in Christo et Virgine gloriosa. Datum etc.

IX.

To Edward I.

1280. 10 Oct. Has confirmed the election of Peter of Exeter (Quivil) as bishop of Exeter. Royal Letter, 1203. R.O.

Excellentissimo principi ac domino E[dwardo] Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, et duci Aquitanniæ, frater J[ohannes] permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem et prosperos in Domino successus ad vota. Excellentiæ regiæ tenore præsentium innotescat, quod electionem factam nuper in ecclesia Exoniæ de venerabili et provido viro magistro Petro de Exonia in ejusdem loci episcopum et pastorem, quam invenimus rite et canonice celebratam, auctoritate metropolitica confirmavimus, et eidem electo administrationem spiritualium commisimus in diœcese memorata. Unde celsitudini regiæ supplicamus quatenus, quod in hac parte vestrum est ulterius exequentes, pie velitis agere cum eodem. Valeat et vigeat excellentia vestra semper in Christo et Virgine gloriosa. Actum apud Biham, vi. Id. Octobris, anno Domini M.CC. octogesimo.

X.

To Edward I.

1281. 18 Jan. Has accepted the resignation of Godfrey, abbot of Creyk, on account of his age.

Excellentissimo principi ac domino, E[dwardo] Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hyberniæ, et duci Aquitanniæ, frater J[ohannes] permissione Di[vina] Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem cum reverentia debita et honore.

Noverit excellentia regia quod visitantes nuper in abbatia Beatæ Mariæ in Pratis de Creik', cessionem fratris Godefridi tunc ejusdem loci abbatis, qui confractus senio, quassatus laboribus, insufficientem amodo se fatebatur in officio, ad ipsius

magnam instantiam admisimus, et ipsum ab officio duximus absolvendum. Placeat vobis igitur cum collegio monasterii supradicti ulterius cum misericordia agere quod incumbit. Valeat excellentia regia semper in Christo et Virgine gloriosa. Datum apud Geywod', xv. kal. Februarii, anno Domini M.CC. octogesimo.

Royal Letter, 1238. R.O.

XI.

To Edward I.

1281. 26 Jan.

Asks him to remove Thomas de Aldelyme from the church of Aldelyme, which he has commended to Anselm of Eastry.

Royal Letters, 1823. R.O.

Excellentissimo principi ac domino, E[dwardo] Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hyberniæ, et duci Aquitanniæ, frater J[ohannes] ejusdem permissione Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem et quicquid potest obsequii et honoris. Cum dudum in Conventr' et Lich' diœcese visitationis officium exercentes, ecclesiam de Aldelyme ejusdem diœcesis, tanquam ad nos et ecclesiam nostram canonice pertinentem, dilecto filio magistro Anselmo de Estria capellano commendavissemus, mandantes eundem in ejusdem ecclesiæ corporalem possessionem induci, Thomas de Aldelyme juri nostro et ecclesiæ nostræ in hac parte se opponens, ipsam ecclesiam vi et armis detinuit et defendit ne ipse magister possessionem acciperet, et adhuc in suæ salutis dispendium eandem ecclesiam contra nostrum processum manu tenet armata, per quod certum est ipsum Thomam in excommunicationis incidisse sententiam, tanquam turbatorem ecclesiasticæ libertatis. Quocirca celsitudinem vestram humiliter exoramus quatenus dictam laicalem potentiam jubere dignemini ab ipsa ecclesia penitus amoveri, saltem quousque coram vobis disrationetur ad quem eadem ecclesia de jure debeat pertinere. Valeat excellentia regia per tempora diuturna. Datum apud Methewolde, vii. kal. Februarii, anno Domini M.CC. octogesimo.

XII.

To Edward I.

1281. 28 March.

Desires him to put

Excellentissimo principi ac domino Edwardo Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, et duci Aquitaniæ, frater Johannes permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ

Reyner de Florence in possession of the churches of Harborne and Edgebaston. Royal Letters, 1946. R.O.

minister humilis, totius Angliæ primas, salutem cum reverentia et honore. Cum ecclesias de Horeburne et Egebast[on] . . . . ibus et pertinentiis suis ad præbendam, quam nuper dilecto nobis in Christo filio magistro Reynerio de Florencia, clerico nostro, tanquam [ad nostram c]ollationem canonice devolutam contulimus, spectare debere de jure sit per nos sententialiter declaratum, ac eundem ma[gistrum Reyneri]um [in] corporalem possessionem fore mittendum, eædemque ecclesiæ vi et armis detineantur, ita quod dictus magister Reyneriu[s] . . . . per se vel suum procuratorem nequeat adipisci, excellentiæ regiæ humiliter supplicamus quatenus laicalem potestatem seu p . . . . ecclesiis si placet faciatis penitus amoveri, ut ecclesiasticæ jurisdictionis executio per laicorum violentiam seu potentiam indebite n . . . . . t, s[ed] dictus magister Reynerius in possessionem induci valeat, et pacifica possessione gaudere. Decet enim vos ad hoc mand . . . . ecclesiasticæ disciplinæ subterfugium aliis in casu consimili audaciam præbeat delinquendi. Valeat excellencia vestra per tempora diuturna. Datum apud Lupham, v. kalend. Aprilis, anno Domini millesimo CC. octogesimo primo.

XIII.

To Edward I.

1281. 10 Sept. Requests the release of Alfred de Blakedisc, absolved from excommunication. Royal Letter, 1197. R.O.

Excellentissimo principi domino E[dwardo] Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hybernyæ et duci Aquitanniæ, frater J[ohannes] permissione Divina Cantuariensis ecclesiæ minister humilis, totius Angliæ primas, salutem cum omni reverentia et honore. Vestræ celsitudini significamus quod Alfredus de Blakedisc in Clyve, super eo pro quo fuerat excommunicationis vinculo innodatus, et propter hoc etiam tanquam clavium ecclesiæ contemptor de vestro præcepto juxta regni vestri consuetudinem captus et in carcere detentus, Deo et ecclesiæ satisfaciens absolvi meruit in forma juris, regiæ majestati supplicamus, quatenus circa ejusdem captivi liberationem quod vestrum est præcipere dignemini de solita vestra benignitate. Conservet vos Altissimus ecclesiæ et populo suo per tempora longiora. Datum apud Cherringe, quarto idus Septembris, anno Domini MCCLXXX. primo.

XIV.

To Edward I.

This is printed from the Register as No. CCLXXVIII. The following are the principal variations:— 1282. 22 May. Royal Letter, 1698. R.O.

	R.	Royal Letter.
l. 7,	sa accorde	sacorde.
l. 14,	myauz	mieuz.
362, l. 6,	ceus ke	ceus qui.
	sibin	se bien.

XV.

To Edward I.

[1282.] 31 July. Begs him to take into his favour the bishop of Winchester. Royal Letter, 1214. R.O.

A sun treschier seignur Edward par la grace Deu rey de Engleterre, seignur dIrlaunde, duc dAquitaigne, frere Jan par la suffraunce Deu prestre de Caunterbire, primat de tute Engleterre, saluz en graunt reverence. Sire, nus vous requerum pur Dieu et pur sa duce Mere ke vous voilliez requillir en grace e en amur nostre chier ami le eveske de Wyncestre, quī a nostre escient est prudumme, sages e leaus, e ad bone volente de servir a vous come a chier seignur, e de ço sumes nus certeyns. E sachez, sire, ke nus vous empriums pur co ke nus quidums ke co seyt vostre honeur, e prium nostre Seignur Jesu Crist ke il vous doint fere de co e tutes autres choses, co ke plus li plest. Sire, Dieus vous eit en sa garde. Ceste lettre fu escrite a Wengeham, la voillie Seint Pierre en Gule Aust.

Add. A nostre seignur le roy. Dd.

APPENDIX II.

Translation of Letters in French.

LXI.

To Edward I.

[1279.]
[24] Sept. To the very noble prince and lord Edward by the grace of God king of England, lord of Ireland and duke of Aquitaine, friar John the priest of Canterbury, greeting in great reverence. Sir, know that on the Sunday next before Michaelmas, a letter of summons came to me at Faversham, of which I send a copy to your highness enclosed in these letters. And because the term is too short, I pray your highness to cause this annoyance to be respited, or that you will take some other counsel in the matter, for God's sake and for the honour of Holy Church. Sir, God have you in his keeping. This letter was written at Faversham, the Sunday before Michaelmas.

XCII.

To Edward I.

[1280.]
1 April. To the very high prince and lord, Edward by the grace of God king of England, lord of Ireland and duke of Aquitaine, friar John by the permission of God archbishop of Canterbury, primate of all England, greeting in great reverence. Sir, know that on the first day of April I received several of your letters, in which you commanded me, not only not to visit your chapels, but that I should not have so much presumption as to visit them in prejudice of your liberty. To which I reply that if all the world would impair your liberties, I would maintain them, as much as I could without mortal sin. And if any one gives you to understand otherwise, I pray God that He will show the truth. Besides this, Sir, know that arch-

bishop Boniface, of holy memory, visited freely these chapels of which you speak, as also did the bishop of Chester, who was there present at the visitation, as also the letter made thereupon purports, of which I send you a copy under our seal. And of this I have other sufficient muniments of the Court of Rome. And because, Sir, I believe assuredly that you do not intend to take from me the liberties of my church, of which I am in possession, I pray your highness that you will not interfere with my office by the enticement of persons who wish to sin under shelter without being punished, for I seek neither gold nor silver, but only the salvation of souls, as all those know by whom I pass, as I think. Let it not displease you if I do what belongs to me, for God is my warrant, that for nothing that is on earth, would I act to your prejudice. And for God's sake, Sire, take heed that if those who hold the chapels, were exempt by your privileges, you would gain nothing except that you would be charged with their sins. And for God's sake, Sire, if I am not worthy of being wholly a prelate, do not for this trouble the liberty of the church, for it would displease our Lord. Besides this, Sire, know that in the chapter of Coventry and Lichfield, I have excommunicated all those who disturb my visitation wrongfully in the bishopric of Chester. Of which all those who endeavour to disturb me by means of your highness, are in peril. And I am certain that God will take vengeance for it, either in this world or the next. Sire, the blessing of God be on you and on all those who loyally love you. This letter was written at Trentham, the first day of April.

XCIV.

To Edward I.

To the very noble prince and lord, Edward, by the grace of God, king of England, lord of Ireland, duke of Aquitaine, friar John, priest of Canterbury, greeting in great reverence. Sire, when I held my visitation at Lichfield, I received your letter of prayer by my very dear friends your clerks, Master Thomas Bek and Sir John de Kyrkby, that I should hold them excused, for not coming to my visitation; and I allowed this very willingly, as reason demands. And if you had asked me more, I would have done it as willingly. And because the others [1280.] [7 April.]

neither came nor excused themselves, nor did your lordship excuse them, I caused them to be summoned, that the authority of my church might not come into contempt by my negligence. And since it pleases you that I similarly hold excused my dear friends Sir Antony Bek and Master Geoffrey de Aspal, by reason of the submission made, your pleasure, Sir, shall be done therein. Besides this, Sir, know that I celebrated my orders on Saturday the eve of Passion Sunday in the church of the Friars Minors of Stafford, and not in the mother church, which is your chapel, because your chapels in that country are placed under an interdict by the bishop, and the clerks excommunicated by the authority of the Pope, by the mouth of the prior of St. Thomas, who told me of it, and the bishop of Worcester, and besides this, by three other excommunications, as I will show you another time. And if it pleases God, in such a place I will not confer orders, and even without this I would have endured much for your prayers, and therefore I will defer demanding visitation there, until I have spoken to your highness. And it troubles me much, that you, whom God keep, set yourself to defend the iniquity[1] of hell, God pardon you, and, Sir, saving your reverence, it was not fitting that you should have ordered your foresaid chapels to be kept against me by force and by armed men. Sir, God keep your highness well and long. This letter was written on Passion Sunday in the priory of St. Thomas near Stafford.

CII.

To John de Somersete.

[1280.] [14 Apr.] Friar John, etc., to John de Somersete, greeting. Know that the bearer of this letter, the servant of our friend the prince of Wales, as we think, begged the king, as he relates, to suffer him to speak with Sir Amauri de Montfort, and the king excused himself, as he says, because he is not in his keeping, but in ours. Wherefore the bearer of

---

[1] No such French word as "mu-"cerete" is to be found in Roquefort or Littrè. It has been suggested that it may perhaps be a form of "musardie."

these letters begged us, without a letter from the prince or his wife, that we should suffer him to speak to him. Wherefore we order you, that since the king, for whom you keep the castle, will not grant him the aforesaid word, you shall take good heed whether you can or ought to do it by our permission, for as far as is in us, without displeasure to the king or peril to you, we are willing that he should speak with him after a safe manner. Take great care that no harm nor blame may accrue to you or to us from this, neither by counsel nor in any other manner. God keep you. This letter was given at Eccleshale, on Palm Sunday.

APP. I.—V.

To Edward I.

[1280.] 5 July. Royal Letter, 1829. R.O.

To the very high prince and lord Edward, by the grace of God king of England, lord of Ireland, duke of Aquitaine, friar John, the priest of Canterbury, greeting in great reverence. Sir, I thank your highness much for the courtesies that your goodness has often done to me, and especially for the great plenty of meat and wine which you have ordered to be sent to me into your wild country of Wales. God requite you for it. Besides this, know, Sir, that your canons of Penkridge with their dean have done great despite to your church of Canterbury, against the tuition, which is the greatest franchise which the church of Canterbury has. And they have caused to be arrested by letter of caption certain persons who are parishioners of the church of Lichfield, which thing I cannot suffer, that all my power may not be brought to shame. Of which thing, I pray you to give credence to Sir Antony your clerk, our friend, and that it may please you to liberate those who are wrongfully imprisoned, in opposition to the church of Rome and the church of Canterbury. And do not marvel if I do my duty therein, saving your right to your chapels in all things. Sir, God keep you and all that you love. This letter was written at Sallo near Rible, on the eve of the octaves of SS. Peter and Paul.

CXXVIII.

To Edward I.

[1280.] [13 Dec.] To the very noble lord Edward, by the grace of God king of England, lord of Ireland, duke of Aquitaine, friar John, the priest of Canterbury, greeting in great reverence. Sir, know that according to the prayer of the bishop of Norwich, I granted to John de Ausone, parson of Wimbledon, leave to reside at the university of Paris for three years studying divinity, and that he should meanwhile learn English so as to teach his people in the proper place and time. And he, as if acknowledging ill the favour I have done him, does not cease to trouble me with many prayers to prolong his term, more, I believe, to settle his farm, than for love of divinity. And if it were not for love of your reverence, truly I would withdraw from him all that I have granted him, but notwithstanding, that your prayers may not be void, when I know how he has spent the three years, I will give him longer respite by the will of God and yours, if he may thus be profitable to the souls he has in charge. And, Sir, for God's mercy, do not have to do with people who turn the goods of Holy Church into merchandise. Sir, God keep your lordship, and all that you love. This letter was written at Gimingham, on St. Lucy's day.

CXLI.

To Thomas de Weylande, Justice.

1281. 20 Jan. To his dear friend Sir Thomas Weyland, justice of the king, friar John, priest of Canterbury, greeting, and good love. Sir, if you remember, I promised that for no sequestration I would omit to cause the goods of his church of Cornwall to be restored to Robert de Lyttlebyr, your clerk, nor have I ever changed this intention. Wherefore I complain of him for causing those who bought the corn, to be attached before the sheriff. From another source I have heard that it is not long since he received a church to my prejudice, for which he has incurred excommunication, if it be true.

Wherefore, if it be true, I order you, as a friend, to have these things amended, so that it may not be necessary for me

to put my hand thereto. Besides, Sir, you ordered me to cause to appear before you a clerk who has no benefice in my bishopric, nor in my jurisdiction as far as I know, as I inform you on the back of the letter. Greeting. I commend you to God. Given 20 Jan., at Gaywood.

CXLIX.

To Edward I.

To the very high prince and lord Edward, by the grace of God, king of England, lord of Ireland, duke of Aquitaine, friar John, by the permission of God, priest of Canterbury, greeting in great reverence. Sir, I pray God to pardon all those who wrongfully move you against me, respecting your chapels of the bishopric of Coventry. Know, Sir, that this is the truth that I tell you, that when I entered Coventry and Lichfield, in the chapters of both places, I excommunicated all those who wrongfully disturbed the process of my visitation, and I intended to pass over your chapels, by threats, until they used me despitefully and appealed against me. So that, in order not to be held a coward and a fool, because they showed me no warrant for what they refused me, I caused to be denounced all those, there and elsewhere, who wrongfully disturbed me, as having incurred the general sentence. And know, Sir, that no one is bound by my authority except he who disturbs my right wrongfully, and unless my memory fails me, I told this form of sentence this year to the bishop of Bath and to Sir Anthony Bek, and to Master William de Lue, if they remember, that they might advise us thereon if anything was said about it before us. And if my proctor has done more, know, Sir, that I will very willingly amend it, and let all the world know that no one is excommunicated by me unless he is in the wrong, or is opposing the rights of my church. And all other sentences, if any there be, I revoke and annul them for ever, not only until parliament, but for ever. And I believe that they use jurisdiction without authority by your power, and increase mortal sins enough, not without peril to your highness, whom God keep. This letter was written the eve of Quinquagesima at Framlingham.

[1281.]
22 Feb.

CLI.

To Edward I.

[1281.] [25 Feb.] To the very high prince and lord Edward, by the grace of God king of England, etc., Friar John, etc. Sir, let your highness know that when I entered the chapter of Coventry and Lichfield, I afterwards excommunicated, after the manner of our predecessors, all those who wrongfully disturbed the process of my visitation, and purposed to have passed over your chapels, by prayers and menaces, out of reverence to you, until they did despite to me by appeals and other things. For which thing, I denounced by form of law that they had incurred the sentence for contempt, without impairing in any way your franchise, as I believe, and I will show you, if it please God, when I am with your lordship. And this sentence I ordered my clerk to denounce in the bishopric of Chester, wherever it was necessary, and he made no other excommunication, nor did I ever excommunicate any one of your chapels, except one single person, by condition, and this I will show well to be the truth, if it please God. And, know, Sir, that I complain of you to yourself that you have deprived me by force without judgment of what my lord Boniface was in possession of, who visited there freely, as I heard for certain in the country, and excommunicated those who did not obey the bishop. And notwithstanding I have excommunicated no one except those who oppose the rights of my church and are in the wrong. And, very dear Sir, if you do not forbid your women who lead an abominable life, and they are strictly forbidden by you to sin without your intention against holy church, for which merit your lordship will be honoured for all time, if it please God. Besides this, Sir, know that however it may be about the exemption which they claim, they have no jurisdiction, except by recent usurpation. And they can show no warrant, and when they show it, I will allow it humbly, not before it is right for me; but for respect to your command, I have ordered the denunciation of the foresaid general sentence not to be made until parliament; and besides, Sir, take notice that denunciation does not excommunicate any one unless he is rightfully excommunicated. Sir, God keep your lordship, I am your priest and will be always. This letter was written the eve of Ash Wednesday.

CLII.

To Edward I.

To the very noble prince and very dear lord Edward, by the grace of God king of England, lord of Ireland, duke of Aquitaine, friar John by the permission of God priest of Canterbury, primate of all England, greeting in great reverence. Sir, know that I believe much in your letters and more in your words, which I have now from your mouth, that you wish all that is right and nothing wrong. And if I ever did anything knowingly against your franchise, may I die to-morrow. And if I have done anything in contempt of your highness, I should be the most unnatural person in the world, for you have done me by your favour more honour than I could deserve. And, sir, know that I never excommunicated any person of your chapels, but denounced that they had incurred the sentence, those only who wrongfully opposed the rights of my church. And as your chapels are privileged, they made their wrong of your right, when they deigned to show me no right for refusing to receive me, as their predecessors received my predecessor lord Boniface of good memory. And I have ordered that the denunciation of the sentence should not be further made, and if there is any who feels himself excommunicated, I am ready to absolve him by form of law, without impairing in any wise the franchises of your chapels, of which truly they give your highness to understand otherwise than the truth, but they have no jurisdiction over the people, nor can they absolve nor bind the parishioners without the authority of the bishop, but they betray the souls of those who confess to them, I tell you truly, sir, and this I cannot suffer, that I am ready to die for them if necessary. At the end of your letter you order me, sir, that for the honour of your crown I should be ready to submit myself and all that I can give, and for God's sake, sir, do not hold me any more in enmity, for so God help me, I am not in fault, and never shall be. And for reverence of you, if there is or are any who feel themselves bound, I am ready to absolve them, as I have said by my proctor, saving your right in everything. And more I cannot do without acting contrary to my oath, and without being held foolish and changeable. And if any thing else pleases you, command me, sir, if you please, by the bearer of these letters; and know that you will never

command me any thing that I will not do, if I can do it without sin. And may it please you, sir, to give credence to the bearer of these letters in what he will say to you concerning my enemies.

CLIV.

To Edward I.

[1281.] To the very high prince and lord, Edward by the grace of
24 March. God, etc., friar John, etc., greeting, etc. Sir, know truly, that as you desired me and as I signified to you, I have ordered that all the other sentences that were denounced in the bishopric of Chester on the clerks of your chapels should be suspended until parliament, and that none should be bound by them, who wishes to come to peace, according to right and according to your pleasure; except only those of the chapel of Penkridge, who do not hold to your form, but have appealed against me, and intend to trouble me by letters from Rome. And God caused this to trouble me, and I pray you, sir, not to be displeased if I defend myself in two ways against those who attack me in two ways. Besides this, sir, know that since I spoke with you, I have not placed a sentence of excommunication or interdict on St. Martin le Grand in London, nor on any of its members, but great despite was since done to me and to the whole of Holy Church, by the dean of St. Martin, or by some in his favour, for he took poor persons of Newport who came to me at Walden for the health of their souls, and imprisoned and arraigned (?) them, and made them swear that they would never come again to me, against God and against my franchise, for which they are excommunicated and cannot be absolved except in form of law, nevertheless, from respect to you, I have ordered the bishop of London to cause the denunciation of the sentence to be stopped till parliament. And I pray God that he will take vengeance on those who maliciously tell your highness false news of me, as truly as I think with all my heart how I can honour and exalt your lordship. And know that this is not the way to increase honour, to stubbornly maintain persons in doing despite to Holy Church. Sir, God keep your lordship and all who loyally love you. This letter was written at Pulham, the eve of the Annunciation.

CCLXXVIII.

To Edward I.

To the very high prince and lord, Edward by the grace of God king of England, lord of Ireland, and duke of Aquitaine, friar John by the permission of God archbishop of Canterbury, primate of all England, greeting in great reverence. Sir, know that no gem shines so clear in a diadem as pity and mercy in the heart of a prince where reason allows it. And therefore, Sir, we request your lordship, as we did by mouth in your castle of Devizes, that you would complete the kindness that you have done for the honour of God and of holy church, to Sir Amauri your cousin, by receiving him fully into your grace. And this, Sir, we request because we think that many good men will take it well and will love your highness. And because we have heard by the words of the foresaid Amauri, that he did not come with his sister to stay in Wales, nor to impair your honour in any manner. And although he used grievous words in prison against us and many others, we have not heard from his keepers that he ever used any against your lordship, and therefore we believe in good faith, as far as we could hear his words, that he intends to do you honour according to his power. Sir, for God's sake, with that humility which we have often found in you, we pray you that he may know that our prayers have availed him, for we think in good faith, that if he intends evil, he would not labour so much to have your favour as he has done. And if it happen that he is unnatural towards your goodness, we will never more intermeddle on his behalf. Besides this, Sire, to accomplish the work of his deliverance, we sent Sir John the bearer of these letters, which we send to you to tell you of the accomplishment of the affair, which, thanks to God, is well and fairly performed, and we send you the letters of the oath taken by him. Sir, God keep you and your friends, and lower the pride of your enemies by his grace and by his power. This letter was written at Slindon, the day before Trinity eve.

[1282.] 22 May.

CCC.

To Edward I.

[1282.] To my lord the king, greeting. Sir, know that we are
24 July. at Canterbury to appease a great trouble and dangerous dispute arisen between the prior of Canterbury and a great number of the monks on one part, and the greater number on the other part, of which you have surely heard. And we would more desire to be nearer you, if we thought that our presence would avail you and stand you in stead; and there where we are we pray for you and for yours in our poor way, day and night before God, as we are bound to do, and with no other sword do we know how to strike, nor were our predecessors, priests of Canterbury, wont to do so. And because we tenderly desire to be informed of your state, which God keep, we send you our steward, the bearer of these letters, by whom, if it please you, you may inform us of your estate, and send us your will, which we are ready to accomplish with all our power, and, if it please you, deign to believe what he will say to you on our behalf. Sir, God keep your lordship, and give you prosperity, good and profitable to you and to your kingdom. This letter was written at Canterbury, the eve of St. James.

APP. I.—XV.

To Edward I.

[1282.] To his very dear lord Edward, by the grace of God king
31 July. of England, lord of Ireland, duke of Aquitaine, friar John
Royal Letter, 1214. R.O. by the permission of God, priest of Canterbury, primate of all England, greeting in great reverence. Sir, we request you, for the sake of God and of his sweet Mother, that you will receive into favour and love our dear friend the bishop of Winchester, who to our knowledge is a good man, wise and loyal, and has good will to serve you as his dear lord, and of this we are certain. And know, Sir, that we beg this of you because we think that this will be for your honour, and we pray our Lord Jesus Christ that he will give you to do in this and all other things, what most pleases him. Sir, God have you in his keeping. This letter was written at Wingham, the eve of St. Peter, in the Gules of August.

CATALOGUE

OF

RECORD PUBLICATIONS

ON SALE

BY

Messrs. Longmans & Co., and Messrs. Trübner & Co., London ;
Messrs. James Parker & Co., Oxford and London ;
Messrs. Macmillan & Co., Cambridge and London
Messrs. A. & C. Black, and Messrs. Douglas and Foulis, Edinburgh ;
and Messrs. A. Thom & Co., Dublin.

CONTENTS.

	Page
Calendars of State Papers, &c.	3
Chronicles and Memorials of Great Britain and Ireland during the Middle Ages	9
Publications of the Record Commissioners, &c.	26
Works Published in Photozincography	29
Scotch Record Publications	31
Irish Record Publications	32

ENGLAND.

CALENDARS OF STATE PAPERS, &c.

[IMPERIAL 8vo., cloth. *Price* 15*s.* each Volume or Part.

As far back as the year 1800, a Committee of the House of Commons recommended that Indexes and Calendars should be made to the Public Records, and thirty-six years afterwards another Committee of the House of Commons reiterated that recommendation in more forcible words; but it was not until the incorporation of the State Paper Office with the Public Record Office that the Master of the Rolls found himself in a position to take the necessary steps for carrying out the wishes of the House of Commons.

On 7 December 1855, he stated to the Lords of the Treasury that although "the Records, State Papers, and Documents in his charge constitute the "most complete and perfect series of their kind in the civilized world," and although "they are of the greatest value in a historical, and constitutional "point of view, yet they are comparatively useless to the public, from the "want of proper Calendars and Indexes."

Acting upon the recommendations of the Committees of the House of Commons above referred to, he suggested to the Lords of the Treasury that to effect the object he had in view it would be necessary for him to employ a few Persons fully qualified to perform the work which he contemplated.

Their Lordships assented to the necessity of having Calendars prepared and printed, and empowered the Master of the Rolls to take such steps as might be necessary for this purpose.

The following Works have been already published under the direction to the Master of the Rolls:—

CALENDARIUM GENEALOGICUM; for the Reigns of Henry III. and Edward I. *Edited by* CHARLES ROBERTS, Esq., Secretary of the Public Record Office. 2 Vols. 1865.

This is a work of great value for elucidating the early history of our nobility and landed gentry.

CALENDAR OF STATE PAPERS, DOMESTIC SERIES, OF THE REIGNS OF EDWARD VI., MARY, ELIZABETH, and JAMES I., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* ROBERT LEMON, Esq., F.S.A., (Vols. I. and II.), and MARY ANNE EVERETT GREEN, (Vols. III.–XII.). 1856–1872.

Vol. I.—1547–1580.
Vol. II.—1581–1590.
Vol. III.—1591–1594.
Vol. IV.—1595–1597.
Vol. V.—1598–1601,
Vol. VI.—1601–1603, with Addenda, 1547–1565.
Vol. VII.—Addenda, 1566–1579.
Vol. VIII.—1603–1610.
Vol. IX.—1611–1618.
Vol. X.—1619–1623.
Vol. XI.—1623–1625, with Addenda, 1603–1625.
Vol. XII.—Addenda, 1580–1625.

These Calendars render accessible to investigation a large and important mass of historical materials. The Northern Rebellion of 1566–67; the plots of the Catholic fugitives in the Low Countries; the numerous designs against Queen Elizabeth and in favour of a Catholic succession; the Gunpowder-plot; the

rise and fall of Somerset; the Overbury murder; the disgrace of Sir Edward Coke; the rise of the Duke of Buckingham, &c. Numerous other subjects are illustrated by these Papers, few of which have been previously known.

CALENDAR OF STATE PAPERS, DOMESTIC SERIES, OF THE REIGN OF CHARLES I., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* JOHN BRUCE, Esq., F.S.A., (Vols. I.–XII.); *by* JOHN BRUCE, Esq., F.S.A., and WILLIAM DOUGLAS HAMILTON, Esq., F.S.A., (Vol. XIII.); and *by* WILLIAM DOUGLAS HAMILTON, Esq., F.S.A., (Vols. XIV.–XVI.) 1858–1882.

Vol. I.—1625–1626.
Vol. II.—1627–1628.
Vol. III.—1628–1629.
Vol. IV.—1629–1631.
Vol. V.—1631–1633.
Vol. VI.—1633–1634.
Vol. VII.—1634–1635.
Vol. VIII.—1635.
Vol. IX.—1635–1636.
Vol. X.—1636–1637.
Vol. XI.—1637.
Vol. XII.—1637–1638.
Vol. XIII.—1638–1639.
Vol. XIV.—1639.
Vol. XV.—1639–1640.
Vol. XVI.—1640.
Vol. XVII.—1640–1641.

This Calendar presents notices of a large number of original documents of great value to all inquirers relative to the history of the period to which it refers. Many of them have been hitherto unknown.

CALENDAR OF STATE PAPERS, DOMESTIC SERIES, DURING THE COMMONWEALTH, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* MARY ANNE EVERETT GREEN. 1875–1881.

Vol. I.—1649–1650.
Vol. II.—1650.
Vol. III.—1651.
Vol. IV.—1651–1652.
Vol. V.—1652–1653.
Vol. VI.—1653–1654.
Vol. VII.—1654.
Vol. VIII.—1655.

This Calendar is in continuation of those during the reigns from Edward VI. to Charles I., and contains a mass of new information.

CALENDAR OF STATE PAPERS, DOMESTIC SERIES, OF THE REIGN OF CHARLES II., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* MARY ANNE EVERETT GREEN. 1860–1866.

Vol. I.—1660–1661.
Vol. II.—1661–1662.
Vol. III.—1663–1664.
Vol. IV.—1664–1665.
Vol. V.—1665–1666.
Vol. VI.—1666–1667.
Vol. VII.—1667.

Seven volumes of this Calendar, between 1660 and 1667, have been published.

CALENDAR OF HOME OFFICE PAPERS OF THE REIGN OF GEORGE III., preserved in Her Majesty's Public Record Office. Vols. I. and II. *Edited by* JOSEPH REDINGTON, Esq., 1878–1879. Vol. III. *Edited by* RICHARD ARTHUR ROBERTS, Esq., Barrister-at-Law. 1881.

Vol. I.—1760 (25 Oct.)–1765.
Vol. II.—1766–1769.
Vol. III.—1770–1772.

These are the first three volumes of the modern series of Domestic Papers, commencing with the accession of George III.

CALENDAR OF STATE PAPERS relating to SCOTLAND, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* MARKHAM JOHN THORPE, Esq., of St. Edmund Hall, Oxford. 1858.

Vol. I., the Scottish Series, of the Reigns of Henry VIII., Edward VI., Mary, and Elizabeth, 1509–1589.

Vol. II., the Scottish Series, of the Reign of Elizabeth, 1589–1603; an Appendix to the Scottish Series, 1543–1592; and the State Papers relating to Mary Queen of Scots during her Detention in England, 1568–1587.

These volumes relate to Scotland, between 1509 and 1603. In the second volume are Papers relating to Mary Queen of Scots.

CALENDAR OF DOCUMENTS relating to IRELAND, preserved in Her Majesty's Public Record Office, London. *Edited by* HENRY SAVAGE SWEETMAN, Esq., B.A., Trinity College, Dublin, Barrister-at-Law (Ireland). 1875–1881.

Vol. I.—1171–1251.	Vol. III.—1285–1292.
Vol. II.—1252–1284.	Vol. IV.—1293–1301.

These volumes contain a Calendar of documents relating to Ireland, in the Public Record Office, London; to be continued to the end of the reign of Henry VII.

CALENDAR OF STATE PAPERS relating to IRELAND, OF THE REIGNS OF HENRY VIII., EDWARD VI., MARY, AND ELIZABETH, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* HANS CLAUDE HAMILTON, Esq., F.S.A. 1860–1877.

Vol. I.—1509–1573.	Vol. III.—1586–1588.
Vol. II.—1574–1585.	

The above have been published under the editorship of Mr. H. C. Hamilton.

CALENDAR OF STATE PAPERS relating to IRELAND, OF THE REIGN OF JAMES I., preserved in Her Majesty's Public Record Office, and elsewhere. *Edited by* the Rev. C. W. RUSSELL, D.D., and JOHN P. PRENDERGAST, Esq., Barrister-at-Law. 1872–1880.

Vol. I.—1603–1606.	Vol. IV.—1611–1614.
Vol. II.—1606–1608.	Vol. V.—1615–1625.
Vol. III.—1608–1610.	

This series is in continuation of the Irish State Papers commencing with the reign of Henry VIII.; but, for the reign of James I., the Papers are not confined to those in the Public Record Office, London.

CALENDAR OF STATE PAPERS, COLONIAL SERIES, preserved in Her Majesty's Public Record Office, and elsewhere. *Edited by* W. NOEL SAINSBURY, Esq. 1860–1880.

Vol. I.—America and West Indies, 1574–1660.
Vol. II.—East Indies, China, and Japan, 1513–1616.
Vol. III.—East Indies, China, and Japan, 1617–1621.
Vol. IV.—East Indies, China, and Japan, 1622–1624.
Vol. V.—America and West Indies, 1661–1668.

These volumes include an analysis of early Colonial Papers in the Public Record Office, the India Office, and the British Museum.

CALENDAR OF LETTERS AND PAPERS, FOREIGN AND DOMESTIC, OF THE REIGN OF HENRY VIII., preserved in Her Majesty's Public Record Office, the British Museum, &c. *Edited by* J. S. BREWER, M.A., Professor of English Literature, King's College, London, (Vols. I.–IV.); and *by* JAMES GAIRDNER, Esq., (Vol. V.) 1862–1882.

Vol. I.—1509–1514.	Vol. IV., Part 1.—1524–1526.
Vol. II. (in Two Parts)—1515–1518.	Vol. IV., Part 2.—1526–1528.
Vol. III. (in Two Parts)—1519–1523.	Vol. IV., Part 3.—1529–1530.
Vol. IV.—Introduction.	Vol. V.—1531–1532.
	Vol. VI.—1533.

These volumes contain summaries of all State Papers and Correspondence relating to the reign of Henry VIII., in the Public Record Office, of those formerly in the State Paper Office, in the British Museum, the Libraries of Oxford and Cambridge, and other Public Libraries; and of all letters that have appeared in print in the works of Burnet, Strype, and others. Whatever authentic original material exists in England relative to the religious, political, parliamentary, or social history of the country during the reign of Henry VIII., whether despatches of ambassadors, or proceedings of the army, navy, treasury, or ordnance, or records of Parliament, appointments of officers, grants from the Crown, &c., will be found calendared in these volumes.

Calendar of State Papers, Foreign Series, of the Reign of Edward VI., preserved in Her Majesty's Public Record Office. 1547–1553. *Edited by* W. B. Turnbull, Esq., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law, &c. 1861.

Calendar of State Papers, Foreign Series, of the Reign of Mary, preserved in Her Majesty's Public Record Office. 1553–1558. *Edited by* W. B. Turnbull, Esq., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law, &c. 1861.

The two preceding volumes exhibit the negotiations of the English ambassadors with the courts of the Emperor Charles V. of Germany, of Henry II. of France, and of Philip II. of Spain. The affairs of several of the minor continental states also find various incidental illustrations of much interest. The Papers descriptive of the circumstances which attended the loss of Calais merit a special notice; while the progress of the wars in the north of France, into which England was dragged by her union with Spain, is narrated at some length. These volumes treat only of the relations of England with foreign powers.

Calendar of State Papers, Foreign Series, of the Reign of Elizabeth, preserved in Her Majesty's Public Record Office, &c. *Edited by* the Rev. Joseph Stevenson, M.A., of University College, Durham, (Vols. I.–VII.), and Allan James Crosby, Esq., M.A., Barrister-at-Law, (Vols. VIII.–XI.) 1863–1880.

Vol. I.—1558–1559.
Vol. II.—1559–1560.
Vol. III.—1560–1561.
Vol. IV.—1561–1562.
Vol. V.—1562.
Vol. VI.—1563.
Vol. VII.—1564–1565.
Vol. VIII.—1566–1568.
Vol. IX.—1569–1571.
Vol. X.—1572–1574.
Vol. XI.—1575–1577.

These volumes contain a Calendar of the Foreign Correspondence during the early portion of the reign of Queen Elizabeth. They illustrate not only the external but also the domestic affairs of Foreign Countries during that period.

Calendar of Treasury Papers, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* Joseph Redington, Esq. 1868–1879.

Vol. I.—1557–1696.
Vol. II.—1697–1702.
Vol. III.—1702–1707.
Vol. IV.—1708–1714.

The above Papers connected with the affairs of the Treasury comprise petitions, reports, and other documents relating to services rendered to the State, grants of money and pensions, appointments to offices, remissions of fines and duties, &c. They illustrate civil and military events, finance, the administration in Ireland and the Colonies, &c., and afford information nowhere else recorded.

Calendar of the Carew Papers, preserved in the Lambeth Library. *Edited by* J. S. Brewer, M.A., Professor of English Literature, King's College, London; and William Bullen, Esq. 1867–1873.

Vol. I.—1515–1574.
Vol. II.—1575–1588.
Vol. III.—1589–1600.
Vol. IV.—1601–1603.
Vol. V.—Book of Howth; Miscellaneous.
Vol. VI.—1603–1624.

The Carew Papers relating to Ireland, deposited in the Lambeth Library, are unique, and of great importance. The Calendar cannot fail to be welcome to all students of Irish history.

Calendar of Letters, Despatches, and State Papers, relating to the Negotiations between England and Spain, preserved in the Archives at Simancas, and elsewhere. *Edited by* G. A. Bergenroth. 1862–1868.

Vol. I.—Hen. VII.—1485–1509.
Vol. II.—Hen. VIII.—1509–1525.
Supplement to Vol. I. and Vol. II.

Mr. Bergenroth was engaged in compiling a Calendar of the Papers relating to England preserved in the archives of Simancas in Spain, and the corresponding portion removed from Simancas to Paris. Mr. Bergenroth also visited Madrid, and examined the Papers there, bearing on the reign of Henry VIII. The first volume contains the Spanish Papers of the reign of Henry VII.; the second volume, those of the first portion of the reign of Henry VIII. The Supplement contains new information relating to the private life of Queen Katharine of England; and to the projected marriage of Henry VII. with Queen Juana, widow of King Philip of Castile, and mother of the Emperor Charles V.

Calendar of Letters, Despatches, and State Papers, relating to the Negotiations between England and Spain, preserved in the Archives at Simancas, and elsewhere. *Edited by* Don Pascual de Gayangos. 1873–1879.

Vol. III., Part 1.—Hen. VIII.—1525–1526.
Vol. III., Part 2.—Hen. VIII.—1527–1529.
Vol. IV., Part 1.—Hen. VIII.—1529–1530.

Upon the death of Mr. Bergenroth, Don Pascual de Gayangos was appointed to continue the Calendar of the Spanish State Papers. He has pursued a similar plan to that of his predecessor, but has been able to add much valuable matter from Brussels and Vienna, with which Mr. Bergenroth was unacquainted.

Calendar of State Papers and Manuscripts, relating to English Affairs, preserved in the Archives of Venice, &c. *Edited by* Rawdon Brown, Esq. 1864–1881.

Vol. I.—1202–1509.
Vol. II.—1509–1519.
Vol. III.—1520–1526.
Vol. IV.—1527–1533.
Vol. V.—1534–1554.
Vol. VI., Part I.—1555–1556.
Vol. VI., Part II.—1556–1557.

Mr. Rawdon Brown's researches have brought to light a number of valuable documents relating to various periods of English history; his contributions to historical literature are of the most interesting and important character.

Syllabus, in English, of Rymer's Fœdera. *By* Sir Thomas Duffus Hardy, D.C.L., Deputy Keeper of the Public Records. Vol. I.—Will. I.–Edw. III.; 1066–1377. Vol. II.—Ric. II.–Chas. II.; 1377–1654. 1869–1873.

The "Fœdera," or "Rymer's Fœdera," is a collection of miscellaneous documents illustrative of the History of Great Britain and Ireland, from the Norman Conquest to the reign of Charles II. Several editions of the "Fœdera" have been published, and the present Syllabus was undertaken to make the contents of this great National Work more generally known.

Report of the Deputy Keeper of the Public Records and the Rev. J. S. Brewer to the Master of the Rolls, upon the Carte and Carew Papers in the Bodleian and Lambeth Libraries. 1864. *Price 2s. 6d.*

Report of the Deputy Keeper of the Public Records to the Master of the Rolls, upon the Documents in the Archives and Public Libraries of Venice. 1866. *Price 2s. 6d.*

In the Press.

Syllabus, in English, of Rymer's Fœdera. *By* Sir Thomas Duffus Hardy, D.C.L., Deputy Keeper of the Public Records. Vol. III.—Appendix and Index.

Calendar of Letters, Despatches, and State Papers, relating to the Negotiations between England and Spain, preserved in the Archives at Simancas, and elsewhere. *Edited by* Don Pascual de Gayangos. Vol. IV., Part 2.—Hen. VIII.

Calendar of State Papers relating to Ireland, of the Reign of Elizabeth, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* Hans Claude Hamilton, Esq., F.S.A. Vol. IV.—1588–1590.

Calendar of Letters and Papers, Foreign and Domestic, of the Reign of Henry VIII., preserved in Her Majesty's Public Record Office, the British Museum, &c. *Edited by* James Gairdner, Esq. Vol. VII. —1534, &c.

Calendar of State Papers, Domestic Series, during the Commonwealth, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* Mary Anne Everett Green. Vol. IX.—1656.

Calendar of State Papers and Manuscripts, relating to English Affairs, preserved in the Archives of Venice, &c. *Edited by* Rawdon Brown, Esq. Vol. VI., Part III.—1557–1558.

Calendar of Treasury Papers, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* Joseph Redington, Esq. Vol. V.—1714–1719.

In Progress.

Calendar of State Papers, Colonial Series, preserved in Her Majesty's Public Record Office, and elsewhere. *Edited by* W. Noel Sainsbury, Esq. Vol. VI.—East Indies, 1625, &c. Vol. VII.—America and West Indies, 1669, &c.

Calendar of Home Office Papers of the Reign of George III., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* Richard Arthur Roberts, Esq., Barrister-at-Law. Vol. IV.—1773, &c.

Calendar of State Papers, Foreign Series, of the reign of Elizabeth, preserved in Her Majesty's Public Record Office. Vol. XII.—1577.

Calendar of Documents relating to Ireland, preserved in Her Majesty's Public Record Office, London. *Edited by* Henry Savage Sweetman, Esq., B.A., Trinity College, Dublin, Barrister-at-Law (Ireland). Vol. V. —1302, &c.

Calendar of State Papers, Domestic Series, of the Reign of Charles I., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* William Douglas Hamilton, Esq., F.S.A. Vol. XVIII.—1641–1644.

THE CHRONICLES AND MEMORIALS OF GREAT BRITAIN AND IRELAND DURING THE MIDDLE AGES.

[ROYAL 8vo. half-bound. *Price* 10*s.* each Volume or Part.]

On 25 July 1822, the House of Commons presented an address to the Crown, stating that the editions of the works of our ancient historians were inconvenient and defective; that many of their writings still remained in manuscript, and, in some cases, in a single copy only. They added, "that an "uniform and convenient edition of the whole, published under His Majesty's "royal sanction, would be an undertaking honourable to His Majesty's reign, "and conducive to the advancement of historical and constitutional know-"ledge; that the House therefore humbly besought His Majesty, that He "would be graciously pleased to give such directions as His Majesty, in His "wisdom, might think fit, for the publication of a complete edition of the "ancient historians of this realm, and assured His Majesty that whatever "expense might be necessary for this purpose would be made good."

The Master of the Rolls, being very desirous that effect should be given to the resolution of the House of Commons, submitted to Her Majesty's Treasury in 1857 a plan for the publication of the ancient chronicles and memorials of the United Kingdom, and it was adopted accordingly. In selecting these works, it was considered right, in the first instance, to give preference to those of which the manuscripts were unique, or the materials of which would help to fill up blanks in English history for which no satisfactory and authentic information hitherto existed in any accessible form. One great object the Master of the Rolls had in view was to form a *corpus historicum* within reasonable limits, and which should be as complete as possible. In a subject of so vast a range, it was important that the historical student should be able to select such volumes as conformed with his own peculiar tastes and studies, and not be put to the expense of purchasing the whole collection; an inconvenience inseparable from any other plan than that which has been in this instance adopted.

Of the Chronicles and Memorials, the following volumes have been published. They embrace the period from the earliest time of British history down to the end of the reign of Henry VII.

1. THE CHRONICLE OF ENGLAND, by JOHN CAPGRAVE. *Edited by* the Rev. F. C. HINGESTON, M.A., of Exeter College, Oxford. 1858.

   Capgrave was prior of Lynn, in Norfolk, and provincial of the order of the Friars Hermits of England shortly before the year 1464. His Chronicle extends from the creation of the world to the year 1417. As a record of the language spoken in Norfolk (being written in English), it is of considerable value.

2. CHRONICON MONASTERII DE ABINGDON. Vols. I. and II. *Edited by* the Rev. JOSEPH STEVENSON, M.A., of University College, Durham, and Vicar of Leighton Buzzard. 1858.

   This Chronicle traces the history of the great Benedictine monastery of Abingdon in Berkshire, from its foundation by King Ina of Wessex, to the reign of Richard I., shortly after which period the present narrative was drawn up by an inmate of the establishment. The author had access to the title-deeds of the house; and incorporates into his history various charters of the Saxon kings, of great importance as illustrating not only the history of the locality but that of the kingdom. The work is printed for the first time.

3. Lives of Edward the Confessor. I.—La Estoire de Seint Aedward le Rei. II.—Vita Beati Edvardi Regis et Confessoris. III.—Vita Æduuardi Regis qui apud Westmonasterium requiescit. *Edited by* Henry Richards Luard, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, Cambridge. 1858.

The first is a poem in Norman French, containing 4,686 lines, addressed to Alianor, Queen of Henry III., probably written in 1245, on the restoration of the church of Westminster. Nothing is known of the author. The second is an anonymous poem, containing 536 lines, written between 1440 and 1450, by command of Henry VI., to whom it is dedicated. It does not throw any new light on the reign of Edward the Confessor, but is valuable as a specimen of the Latin poetry of the time. The third, also by an anonymous author, was apparently written for Queen Edith, between 1066 and 1074, during the pressure of the suffering brought on the Saxons by the Norman conquest. It notices many facts not found in other writers, and some which differ considerably from the usual accounts.

Monumenta Franciscana. Vol. I.—Thomas de Eccleston de Adventu Fratrum Minorum in Angliam. Adæ de Marisco Epistolæ. Registrum Fratrum Minorum Londoniæ. *Edited by* J. S. Brewer, M.A., Professor of English Literature, King's College, London. Vol. II.—De Adventu Minorum; re-edited, with additions. Chronicle of the Grey Friars. The ancient English version of the Rule of St. Francis. Abbreviatio Statutorum, 1451, &c. *Edited by* Richard Howlett, Esq., of the Middle Temple, Barrister-at-Law. 1858, 1882.

The first volume contains original materials for the history of the settlement of the order of Saint Francis in England, the letters of Adam de Marisco, and other papers connected with the foundation and diffusion of this great body. It was the aim of the editor to collect whatever historical information could be found in this country, towards illustrating a period of the national history for which only scanty materials exist. None of these have been before printed. The second volume contains materials found, since the first volume was printed, among the MSS. of Sir Charles Isham, and in various libraries.

5. Fasciculi Zizaniorum Magistri Johannis Wyclif cum Tritico. Ascribed to Thomas Netter, of Walden, Provincial of the Carmelite Order in England, and Confessor to King Henry the Fifth. *Edited by* the Rev. W. W. Shirley, M.A., Tutor and late Fellow of Wadham College, Oxford. 1858.

This work derives its principal value from being the only contemporaneous account of the rise of the Lollards. When written the disputes of the schoolmen had been extended to the field of theology, and they appear both in the writings of Wycliff and in those of his adversaries. Wycliff's little bundles of tares are not less metaphysical than theological, and the conflict between Nominalists and Realists rages side by side with the conflict between the different interpreters of Scripture. The work gives a good idea of the controversies at the end of the 14th and the beginning of the 15th centuries.

6. The Buik of the Croniclis of Scotland; or, A Metrical Version of the History of Hector Boece; by William Stewart. Vols. I., II., and III. *Edited by* W. B. Turnbull, Esq., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law. 1858.

This is a metrical translation of a Latin Prose Chronicle, and was written in the first half of the 16th century. The narrative begins with the earliest legends, and ends with the death of James I. of Scotland, and the "evil ending of the traitors that slew him." Strict accuracy of statement is not to be looked for in such a work as this; but the stories of the colonization of Spain, Ireland, and Scotland are interesting if not true; and the chronicle is valuable as a reflection of the manners, sentiments, and character of the age in which it was composed. The peculiarities of the Scottish dialect are well illustrated in this metrical version, and the student of language will find ample materials for comparison with the English dialects of the same period, and with modern lowland Scotch.

7. Johannis Capgrave Liber de Illustribus Henricis. *Edited by* the Rev. F. C. Hingeston, M.A., of Exeter College, Oxford. 1858.

This work is dedicated to Henry VI. of England, who appears to have been, in the author's estimation, the greatest of all the Henries. It is divided into three parts, each having a separate dedication. The first part relates only to the history of the Empire, from the election of Henry I., the Fowler, to the end of the reign of the Emperor Henry VI. The second part is devoted to English history, from the accession of Henry I. in 1100, to 1446, which was the twenty-fourth year of the reign of Henry VI. The third part contains the lives of illustrious men who have borne the name of Henry in various parts of the world. Capgrave was born in 1393, in the reign of Richard II., and lived during the Wars of the Roses, for which period his work is of some value.

8. Historia Monasterii S. Augustini Cantuariensis, by Thomas of Elmham, formerly Monk and Treasurer of that Foundation. *Edited by* Charles Hardwick, M.A., Fellow of St. Catharine's Hall, and Christian Advocate in the University of Cambridge. 1858.

This history extends from the arrival of St. Augustine in Kent until 1191. Prefixed is a chronology as far as 1418, which shows in outline what was to have been the character of the work when completed. The only copy known is in the possession of Trinity Hall, Cambridge. The author was connected with Norfolk, and most probably with Elmham, whence he derived his name.

9. Eulogium (Historiarum sive Temporis): Chronicon ab Orbe condito usque ad Annum Domini 1366; a Monacho quodam Malmesbiriensi exaratum. Vols. I., II., and III. *Edited by* F. S. Haydon, Esq., B.A. 1858–1863.

This is a Latin Chronicle extending from the Creation to the latter part of the reign of Edward III., and written by a monk of the Abbey of Malmesbury, in Wiltshire, about the year 1367. A continuation, carrying the history of England down to the year 1413, was added in the former half of the fifteenth century by an author whose name is not known. The original Chronicle is divided into five books, and contains a history of the world generally, but more especially of England to the year 1366. The continuation extends the history down to the coronation of Henry V. The Eulogium itself is chiefly valuable as containing a history, by a contemporary, of the period between 1356 and 1366. The notices of events appear to have been written very soon after their occurrence. Among other interesting matter, the Chronicle contains a diary of the Poitiers campaign, evidently furnished by some person who accompanied the army of the Black Prince. The continuation of the Chronicle is also the work of a contemporary, and gives a very interesting account of the reigns of Richard II. and Henry IV. It is believed to be the earliest authority for the statement that the latter monarch died in the Jerusalem Chamber at Westminster.

10. Memorials of Henry the Seventh: Bernardi Andreæ Tholosatis Vita Regis Henrici Septimi; necnon alia quædam ad eundem Regem spectantia. *Edited by* James Gairdner, Esq. 1858.

The contents of this volume are—(1) a life of Henry VII., by his poet laureate and historiographer, Bernard André, of Toulouse, with some compositions in verse, of which he is supposed to have been the author; (2) the journals of Roger Machado during certain embassies on which he was sent by Henry VII. to Spain and Brittany, the first of which had reference to the marriage of the King's son, Arthur, with Catharine of Arragon; (3) two curious reports by envoys sent to Spain in the year 1505 touching the succession to the Crown of Castile, and a project of marriage between Henry VII. and the Queen of Naples; and (4) an account of Philip of Castile's reception in England in 1506. Other documents of interest in connexion with the period are given in an appendix.

11. Memorials of Henry the Fifth. I.—Vita Henrici Quinti, Roberto Redmanno auctore. II.—Versus Rhythmici in laudem Regis Henrici Quinti. III.—Elmhami Liber Metricus de Henrico V. *Edited by* Charles A. Cole, Esq. 1858.

This volume contains three treatises which more or less illustrate the history of the reign of Henry V., viz.: A Life by Robert Redman; a Metrical Chronicle by Thomas Elmham, prior of Lenton, a contemporary author; Versus Rhythmici, written apparently by a monk of Westminster Abbey, who was also a contemporary of Henry V. These works are printed for the first time.

12. MUNIMENTA GILDHALLÆ LONDONIENSIS; Liber Albus, Liber Custumarum, et Liber Horn, in archivis Gildhallæ asservati. Vol. I., Liber Albus. Vol. II. (in Two Parts), Liber Custumarum. Vol. III. Translation of the Anglo-Norman Passages in Liber Albus, Glossaries, Appendices, and Index. *Edited by* HENRY THOMAS RILEY, Esq., M.A., Barrister-at-Law. 1859–1862.

The manuscript of the *Liber Albus*, compiled by John Carpenter, Common Clerk of the City of London in the year 1419, a large folio volume, is preserved in the Record Room of the City of London. It gives an account of the laws, regulations, and institutions of that City in the twelfth, thirteenth, fourteenth, and early part of the fifteenth centuries.

The *Liber Custumarum* was compiled probably by various hands in the early part of the fourteenth century during the reign of Edward II. The manuscript, a folio volume, is also preserved in the Record Room of the City of London, though some portion in its original state, borrowed from the City in the reign of Queen Elizabeth and never returned, forms part of the Cottonian MS. Claudius D. II. in the British Museum. It also gives an account of the laws, regulations, and institutions of the City of London in the twelfth, thirteenth, and early part of the fourteenth centuries.

13. CHRONICA JOHANNIS DE OXENEDES. *Edited by* Sir HENRY ELLIS, K.H. 1859.

Although this Chronicle tells of the arrival of Hengist and Horsa in England in the year 449, yet it substantially begins with the reign of King Alfred, and comes down to the year 1292, where it ends abruptly. The history is particularly valuable for notices of events in the eastern portions of the kingdom, which are not to be elsewhere obtained, and some curious facts are mentioned relative to the floods in that part of England, which are confirmed in the Friesland Chronicle of Anthony Heinrich, pastor of the Island of Mohr.

14. A COLLECTION OF POLITICAL POEMS AND SONGS RELATING TO ENGLISH HISTORY, FROM THE ACCESSION OF EDWARD III. TO THE REIGN OF HENRY VIII. Vols. I. and II. *Edited by* THOMAS WRIGHT, Esq., M.A. 1859–1861.

These Poems are perhaps the most interesting of all the historical writings of the period, though they cannot be relied on for accuracy of statement. They are various in character; some are upon religious subjects, some may be called satires, and some give no more than a court scandal; but as a whole they present a very fair picture of society, and of the relations of the different classes to one another. The period comprised is in itself interesting, and brings us, through the decline of the feudal system, to the beginning of our modern history. The songs in old English are of considerable value to the philologist.

15. The "OPUS TERTIUM," "OPUS MINUS," &c., of ROGER BACON. *Edited by* J. S. BREWER, M.A., Professor of English Literature, King's College, London. 1859.

This is the celebrated treatise—never before printed—so frequently referred to by the great philosopher in his works. It contains the fullest details we possess of the life and labours of Roger Bacon: also a fragment by the same author, supposed to be unique, the "*Compendium Studii Theologiæ.*"

16. BARTHOLOMÆI DE COTTON, MONACHI NORWICENSIS, HISTORIA ANGLICANA; 449–1298: necnon ejusdem Liber de Archiepiscopis et Episcopis Angliæ. *Edited by* HENRY RICHARDS LUARD, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, Cambridge. 1859.

The author, a monk of Norwich, has here given us a Chronicle of England from the arrival of the Saxons in 449 to the year 1298, in or about which year it appears that he died. The latter portion of this history (the whole of the reign of Edward I. more especially) is of great value, as the writer was contemporary with the events which he records. An Appendix contains several illustrative documents connected with the previous narrative.

17. BRUT Y TYWYSOGION; or, The Chronicle of the Princes of Wales. *Edited by* the Rev. JOHN WILLIAMS AB ITHEL, M.A. 1860.

This work, also known as "The Chronicle of the Princes of Wales," has been attributed to Caradoc of Llancarvan, who flourished about the middle of the twelfth century. It is written in the ancient Welsh language, begins with

the abdication and death of Caedwala at Rome, in the year 681, and continues the history down to the subjugation of Wales by Edward I., about the year 1282.

18. A Collection of Royal and Historical Letters during the Reign of Henry IV. 1399–1404. *Edited by* the Rev. F. C. Hingeston, M.A., of Exeter College, Oxford. 1860.

This volume, like all the others in the series containing a miscellaneous selection of letters, is valuable on account of the light it throws upon biographical history, and the familiar view it presents of characters, manners, and events. The period requires much elucidation; to which it will materially contribute.

19. The Repressor of over much Blaming of the Clergy. By Reginald Pecock, sometime Bishop of Chichester. Vols. I. and II. *Edited by* Churchill Babington, B.D., Fellow of St. John's College, Cambridge. 1860.

The "Repressor" may be considered the earliest piece of good theological disquisition of which our English prose literature can boast. The author was born about the end of the fourteenth century, consecrated Bishop of St. Asaph in the year 1444, and translated to the see of Chichester in 1450. While Bishop of St. Asaph, he zealously defended his brother prelates from the attacks of those who censured the bishops for their neglect of duty. He maintained that it was no part of a bishop's functions to appear in the pulpit, and that his time might be more profitably spent, and his dignity better maintained, in the performance of works of a higher character. Among those who thought differently were the Lollards, and against their general doctrines the "Repressor" is directed. Pecock took up a position midway between that of the Roman Church and that of the modern Anglican Church; but his work is interesting chiefly because it gives a full account of the views of the Lollards and of the arguments by which they were supported, and because it assists us to ascertain the state of feeling which ultimately led to the Reformation. Apart from religious matters, the light thrown upon contemporaneous history is very small, but the "Repressor" has great value for the philologist, as it tells us what were the characteristics of the language in use among the cultivated Englishmen of the fifteenth century. Pecock, though an opponent of the Lollards, showed a certain spirit of toleration, for which he received, towards the end of his life, the usual mediæval reward—persecution.

20. Annales Cambriæ. *Edited by* the Rev. John Williams ab Ithel, M.A. 1860.

These annals, which are in Latin, commence in the year 447, and come down to the year 1288. The earlier portion appears to be taken from an Irish Chronicle, which was also used by Tigernach, and by the compiler of the Annals of Ulster. During its first century it contains scarcely anything relating to Britain, the earliest direct concurrence with English history is relative to the mission of Augustine. Its notices throughout, though brief, are valuable. The annals were probably written at St. Davids, by Blegewryd, Archdeacon of Llandaff, the most learned man in his day in all Cymru.

21. The Works of Giraldus Cambrensis. Vols. I., II., III., and IV. *Edited by* J. S. Brewer, M.A., Professor of English Literature, King's College, London. Vols. V., VI., and VII. *Edited by* the Rev. James F. Dimock, M.A., Rector of Barnburgh, Yorkshire. 1861–1877.

These volumes contain the historical works of Gerald du Barry, who lived in the reigns of Henry II., Richard I., and John, and attempted to re-establish the independence of Wales by restoring the see of St. Davids to its ancient primacy. His works are of a very miscellaneous nature, both in prose and verse, and are remarkable chiefly for the racy and original anecdotes which they contain relating to contemporaries. He is the only Welsh writer of any importance who has contributed so much to the mediæval literature of this country, or assumed, in consequence of his nationality, so free and independent a tone. His frequent travels in Italy, in France, in Ireland, and in Wales, gave him opportunities for observation which did not generally fall to the lot of mediæval writers in the twelfth and thirteenth centuries, and of these observations Giraldus has made due use. Only extracts from these treatises have been printed before, and almost all of them are taken from unique manuscripts.

The Topographia Hibernica (in Vol. V.) is the result of Giraldus' two visits to Ireland. The first in the year 1183, the second in 1185–6, when he accompanied Prince John into that country. Curious as this treatise is, Mr. Dimock is of opinion that it ought not to be accepted as sober truthful history, for Giraldus himself states that truth was not his main object, and that he compiled the work for the purpose of sounding the praises of Henry the Second. Elsewhere, however, he declares that he had stated nothing in the Topographia of the truth of which he was not well assured, either by his own eyesight or by the testimony, with all diligence elicited, of the most trustworthy and authentic men in the country; that though he did not put just the same full faith in their reports as in what he had himself seen, yet, as they only related what they had themselves seen, he could not but believe such credible witnesses. A very interesting portion of this treatise is devoted to the animals of Ireland. It shows that he was a very accurate and acute observer, and his descriptions are given in a way that a scientific naturalist of the present day could hardly improve upon. The Expugnatio Hibernica was written about the year 1188 and may be regarded rather as a great epic than a sober relation of acts occurring in his own days. No one can peruse it without coming to the conclusion that it is rather a poetical fiction than a prosaic truthful history.

Vol. VI. contains the Itinerarium Kambriæ et Descriptio Kambriæ: and Vol. VII., the lives of S. Remigius and S. Hugh.

22. Letters and Papers illustrative of the Wars of the English in France during the Reign of Henry the Sixth, King of England. Vol. I., and Vol. II. (in Two Parts). *Edited by* the Rev. Joseph Stevenson, M.A., of University College, Durham, and Vicar of Leighton Buzzard. 1861–1864.

The letters and papers contained in these volumes are derived chiefly from originals or contemporary copies extant in the Bibliothèque Impériale, and the Depôt des Archives, in Paris. They illustrate the line of policy adopted by John Duke of Bedford and his successors during their government of Normandy, and such other provinces of France as had been acquired by Henry V. We may here trace, step by step, the gradual declension of the English power, until we are prepared to read of its final overthrow.

23. The Anglo-Saxon Chronicle, according to the several Original Authorities. Vol. I., Original Texts. Vol. II., Translation. *Edited and translated by* Benjamin Thorpe, Esq., Member of the Royal Academy of Sciences at Munich, and of the Society of Netherlandish Literature at Leyden. 1861.

This Chronicle, extending from the earliest history of Britain to the year 1154, is justly the boast of England; for no other nation can produce any history, written in its own vernacular, at all approaching it, either in antiquity, truthfulness, or extent, the historical books of the Bible alone excepted. There are at present six independent manuscripts of the Saxon Chronicle, ending in different years, and written in different parts of the country. In this edition, the text of each manuscript is printed in columns on the same page, so that the student may see at a glance the various changes which occur in orthography, whether arising from locality or age.

24. Letters and Papers illustrative of the Reigns of Richard III. and Henry VII. Vols. I. and II. *Edited by* James Gairdner, Esq. 1861–1863.

The Papers are derived from MSS. in the Public Record Office, the British Museum, and other repositories. The period to which they refer is unusually destitute of chronicles and other sources of historical information, so that the light obtained from these documents is of special importance. The principal contents of the volumes are some diplomatic Papers of Richard III.; correspondence between Henry VII. and Ferdinand and Isabella of Spain; documents relating to Edmund de la Pole, Earl of Suffolk; and a portion of the correspondence of James IV. of Scotland.

25. Letters of Bishop Grosseteste, illustrative of the Social Condition of his Time. *Edited by* Henry Richards Luard, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, Cambridge. 1861.

The Letters of Robert Grosseteste (131 in number) are here collected from various sources, and a large portion of them is printed for the first time. They range in

date from about 1210 to 1253, and relate to various matters connected not only with the political history of England during the reign of Henry III., but with its ecclesiastical condition. They refer especially to the diocese of Lincoln, of which Grosseteste was bishop.

26. DESCRIPTIVE CATALOGUE OF MANUSCRIPTS RELATING TO THE HISTORY OF GREAT BRITAIN AND IRELAND. Vol. I. (in Two Parts); Anterior to the Norman Invasion. Vol. II.; 1066–1200. Vol. III.; 1200–1327. *By* Sir THOMAS DUFFUS HARDY, D.C.L., Deputy Keeper of the Public Records. 1862–1871.

The object of this work is to publish notices of all known sources of British history, both printed and unprinted, in one continued sequence. The materials, when historical (as distinguished from biographical), are arranged under the year in which the latest event is recorded in the chronicle or history, and not under the period in which its author, real or supposed, flourished. Biographies are enumerated under the year in which the person commemorated died, and not under the year in which the life was written. This arrangement has two advantages; the materials for any given period may be seen at a glance; and if the reader knows the time when an author wrote, and the number of years that had elapsed between the date of the events and the time the writer flourished, he will generally be enabled to form a fair estimate of the comparative value of the narrative itself. A brief analysis of each work has been added when deserving it, in which the original portions are distinguished from those which are mere compilations. When possible, the sources are indicated from which such compilations have been derived. A biographical sketch of the author of each piece has been added, and a brief notice has also been given of such British authors as have written on historical subjects.

27. ROYAL AND OTHER HISTORICAL LETTERS ILLUSTRATIVE OF THE REIGN OF HENRY III. Vol. I., 1216–1235. Vol. II., 1236–1272. *Selected and edited by* the Rev. W. W. SHIRLEY, D.D., Regius Professor in Ecclesiastical History, and Canon of Christ Church, Oxford. 1862–1866.

The letters contained in these volumes are derived chiefly from the ancient correspondence formerly in the Tower of London, and now in the Public Record Office. They illustrate the political history of England during the growth of its liberties, and throw considerable light upon the personal history of Simon de Montfort. The affairs of France form the subject of many of them, especially in regard to the province of Gascony. The entire collection consists of nearly 700 documents, the greater portion of which is printed for the first time.

28. CHRONICA MONASTERII S. ALBANI.—1. THOMÆ WALSINGHAM HISTORIA ANGLICANA; Vol. I., 1272–1381: Vol. II., 1381–1422. 2. WILLELMI RISHANGER CHRONICA ET ANNALES, 1259–1307. 3. JOHANNIS DE TROKELOWE ET HENRICI DE BLANEFORDE CHRONICA ET ANNALES, 1259–1296; 1307–1324; 1392–1406. 4. GESTA ABBATUM MONASTERII S. ALBANI, A THOMA WALSINGHAM, REGNANTE RICARDO SECUNDO, EJUSDEM ECCLESIÆ PRÆCENTORE, COMPILATA; Vol. I., 793–1290: Vol. II., 1290–1349: Vol. III., 1349–1411. 5. JOHANNIS AMUNDESHAM, MONACHI MONASTERII S. ALBANI, UT VIDETUR, ANNALES; Vols. I. and II. 6. REGISTRA QUORUNDAM ABBATUM MONASTERII S. ALBANI, QUI SÆCULO XV^{mo} FLORUERE; Vol. I., REGISTRUM ABBATIÆ JOHANNIS WHETHAMSTEDE, ABBATIS MONASTERII SANCTI ALBANI, ITERUM SUSCEPTÆ; ROBERTO BLAKENEY, CAPELLANO, QUONDAM ADSCRIPTUM: Vol. II., REGISTRA JOHANNIS WHETHAMSTEDE, WILLELMI ALBON, ET WILLELMI WALINGFORDE, ABBATUM MONASTERII SANCTI ALBANI, CUM APPENDICE, CONTINENTE QUASDAM EPISTOLAS, A JOHANNE WHETHAMSTEDE CONSCRIPTAS. 7. YPODIGMA NEUSTRIÆ, A THOMA WALSINGHAM, QUONDAM MONACHO MONASTERII S. ALBANI, CONSCRIPTUM. *Edited by* HENRY THOMAS RILEY, Esq., M.A., Cambridge and Oxford; and of the Inner Temple, Barrister-at-Law. 1863–1876.

In the first two volumes is a History of England, from the death of Henry III. to the death of Henry V., by Thomas Walsingham, Precentor of St. Albans, from MS. VII. in the Arundel Collection in the College

of Arms, London, a manuscript of the fifteenth century, collated with MS. 13 E. IX. in the King's Library in the British Museum, and MS. VII. in the Parker Collection of Manuscripts at Corpus Christi College, Cambridge.

In the third volume is a Chronicle of English History, attributed to William Rishanger, who lived in the reign of Edward I., from the Cotton. MS. Faustina B. IX. in the British Museum, collated with MS. 14 C. VII. (fols. 219-231) in the King's Library, British Museum, and the Cotton MS. Claudius E. III., fols. 306-331: an account of transactions attending the award of the kingdom of Scotland to John Balliol, 1291-1292, from MS. Cotton. Claudius D. VI., also attributed to William Rishanger, but on no sufficient ground: a short Chronicle of English History, 1292 to 1300, by an unknown hand, from MS. Cotton. Claudius D. VI.: a short Chronicle Willelmi Rishanger Gesta Edwardi Primi, Regis Angliæ, from MS. 14 C. I. in the Royal Library, and MS. Cotton. Claudius D. VI., with Annales Regum Angliæ, probably by the same hand: and fragments of three Chronicles of English History, 1285 to 1307.

In the fourth volume is a Chronicle of English History, 1259 to 1296, from MS. Cotton. Claudius D. VI.: Annals of Edward II., 1307 to 1323, by John de Trokelowe, a monk of St. Albans, and a continuation of Trokelowe's Annals, 1323, 1324, by Henry de Blaneforde, both from MS. Cotton. Claudius D. VI.: a full Chronicle of English History, 1392 to 1406, from MS. VII. in the Library of Corpus Christi College, Cambridge; and an account of the Benefactors of St. Albans, written in the early part of the fifteenth century, from MS. VI. in the same Library.

The fifth, sixth, and seventh volumes contain a history of the Abbots of St. Albans, 793 to 1411, mainly compiled by Thomas Walsingham, from MS. Cotton. Claudius E. IV., in the British Museum: with a Continuation, from the closing pages of Parker MS. VII., in the Library of Corpus Christi College, Cambridge.

The eighth and ninth volumes, in continuation of the Annals, contain a Chronicle, probably by John Amundesham, a monk of St. Albans.

The tenth and eleventh volumes relate especially to the acts and proceedings of Abbots Whethamstede, Albon, and Wallingford, and may be considered as a memorial of the chief historical and domestic events during those periods.

The twelfth volume contains a compendious History of England to the reign of Henry V., and of Normandy in early times, also by Thomas Walsingham, and dedicated to Henry V. The compiler has often substituted other authorities in place of those consulted in the preparation of his larger work.

29. Chronicon Abbatiæ Eveshamensis, Auctoribus Dominico Priore Eveshamiæ et Thoma de Marleberge Abbate, a Fundatione ad Annum 1213, una cum Continuatione ad Annum 1418. *Edited by* the Rev. W. D. Macray, M.A., Bodleian Library, Oxford. 1863.

The Chronicle of Evesham illustrates the history of that important monastery from its foundation by Egwin, about 690, to the year 1418. Its chief feature is an autobiography, which makes us acquainted with the inner daily life of a great abbey, such as but rarely has been recorded. Interspersed are many notices of general, personal, and local history which will be read with much interest. This work exists in a single MS., and is for the first time printed.

30. Ricardi de Cirencestria Speculum Historiale de Gestis Regum Angliæ. Vol. I., 447-871. Vol. II., 872-1066. *Edited by* John E. B. Mayor, M.A., Fellow of St. John's College, Cambridge. 1863-1869.

The compiler, Richard of Cirencester, was a monk of Westminster, 1355-1400. In 1391 he obtained a licence to make a pilgrimage to Rome. His history, in four books, extends from 447 to 1066. He announces his intention of continuing it, but there is no evidence that he completed any more. This chronicle gives many charters in favour of Westminster Abbey, and a very full account of the lives and miracles of the saints, especially of Edward the Confessor, whose reign occupies the fourth book. A treatise on the Coronation, by William of Sudbury, a monk of Westminster, fills book iii. c. 3. It was on this author that C. J. Bertram fathered his forgery, *De Situ Brittaniæ*, in 1747.

31. Year Books of the Reign of Edward the First. Years 20-21, 21-22, 30-31, 32-33, and 33-35. *Edited and translated by* Alfred

John Horwood, Esq., of the Middle Temple, Barrister-at-Law. 1863–1879.

The volumes known as the "Year Books" contain reports in Norman-French of cases argued and decided in the Courts of Common Law. They may be considered to a great extent as the "lex non scripta" of England, and have been held in the highest veneration by the ancient sages of the law, and were received by them as the repositories of the first recorded judgments and dicta of the great legal luminaries of past ages. They are also worthy of the attention of the general reader on account of the historical information and the notices of public and private persons which they contain, as well as the light which they throw on ancient manners and customs.

32. Narratives of the Expulsion of the English from Normandy, 1449–1450.—Robertus Blondelli de Reductione Normanniæ: Le Recouvrement de Normendie, par Berry, Hérault du Roy: Conferences between the Ambassadors of France and England. *Edited, from MSS. in the Imperial Library at Paris, by* the Rev. Joseph Stevenson, M.A., of University College, Durham. 1863.

This volume contains the narrative of an eye-witness who details with considerable power and minuteness the circumstances which attended the final expulsion of the English from Normandy in the year 1450. The history commences with the infringement of the truce by the capture of Fougères, and ends with the battle of Formigny and the embarkation of the Duke of Somerset. The whole period embraced is less than two years.

33. Historia et Cartularium Monasterii S. Petri Gloucestriæ. Vols. I., II., and III. *Edited by* W. H. Hart, Esq., F.S.A., Membre correspondant de la Société des Antiquaires de Normandie. 1863–1867.

This work consists of two parts, the History and the Cartulary of the Monastery of St. Peter, Gloucester. The history furnishes an account of the monastery from its foundation, in the year 681, to the early part of the reign of Richard II., together with a calendar of donations and benefactions. It treats principally of the affairs of the monastery, but occasionally matters of general history are introduced. Its authorship has generally been assigned to Walter Froucester, the twentieth abbot, but without any foundation.

34. Alexandri Neckam de Naturis Rerum libri duo; with Neckam's Poem, De Laudibus Divinæ Sapientiæ. *Edited by* Thomas Wright, Esq., M.A. 1863.

Neckam was a man who devoted himself to science, such as it was in the twelfth century. In the "De Naturis Rerum" are to be found what may be called the rudiments of many sciences mixed up with much error and ignorance. Neckam was not thought infallible, even by his contemporaries, for Roger Bacon remarks of him, "this Alexander in many things wrote what was true and useful; "but he neither can nor ought by just title to be reckoned among authorities." Neckam, however, had sufficient independence of thought to differ from some of the schoolmen who in his time considered themselves the only judges of literature. He had his own views in morals, and in giving us a glimpse of them, as well as of his other opinions, he throws much light upon the manners, customs, and general tone of thought prevalent in the twelfth century. The poem entitled "De Laudibus Divinæ Sapientiæ" appears to be a metrical paraphrase or abridgment of the "De Naturis Rerum." It is written in the elegiac metre, and though there are many lines which violate classical rules, it is, as a whole, above the ordinary standard of mediæval Latin.

35. Leechdoms, Wortcunning, and Starcraft of Early England; being a Collection of Documents illustrating the History of Science in this Country before the Norman Conquest. Vols. I., II., and III. *Collected and edited by* the Rev. T. Oswald Cockayne, M.A., of St. John's College, Cambridge. 1864–1866.

This work illustrates not only the history of science, but the history of superstition. In addition to the information bearing directly upon the medical skill and medical faith of the times, there are many passages which incidentally throw light upon the general mode of life and ordinary diet. The volumes are interesting not only in their scientific, but also in their social aspect. The manuscripts from which they have been printed are valuable to the Anglo-Saxon scholar for the illustrations they afford of Anglo-Saxon orthography.

36. Annales Monastici. Vol. I.:—Annales de Margan, 1066–1232; Annales de Theokesberia, 1066–1263; Annales de Burton, 1004–1263. Vol. II.:—Annales Monasterii de Wintonia, 519–1277; Annales Monasterii de Waverleia, 1–1291. Vol. III.:—Annales Prioratus de Dunstaplia, 1–1297. Annales Monasterii de Bermundeseia, 1042–1432. Vol. IV.:—Annales Monasterii de Oseneia, 1016–1347; Chronicon vulgo dictum Chronicon Thomæ Wykes, 1066–1289; Annales Prioratus de Wigornia, 1–1377. Vol. V.:—Index and Glossary. *Edited by* Henry Richards Luard, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, and Registrary of the University, Cambridge. 1864–1869.

The present collection of Monastic Annals embraces all the more important chronicles compiled in religious houses in England during the thirteenth century. These distinct works are ten in number. The extreme period which they embrace ranges from the year 1 to 1432, although they refer more especially to the reigns of John, Henry III., and Edward I. Some of these narratives have already appeared in print, but others are printed for the first time.

37. Magna Vita S. Hugonis Episcopi Lincolniensis. From Manuscripts in the Bodleian Library, Oxford, and the Imperial Library, Paris. *Edited by* the Rev. James F. Dimock, M.A., Rector of Barnburgh, Yorkshire. 1864.

This work contains a number of very curious and interesting incidents, and being the work of a contemporary, is very valuable, not only as a truthful biography of a celebrated ecclesiastic, but as the work of a man, who, from personal knowledge, gives notices of passing events, as well as of individuals who were then taking active part in public affairs. The author, in all probability, was Adam Abbot of Evesham. He was domestic chaplain and private confessor of Bishop Hugh, and in these capacities was admitted to the closest intimacy. Bishop Hugh was Prior of Witham for 11 years before he became Bishop of Lincoln. His consecration took place on the 21st September 1186; he died on the 16th of November 1200; and was canonized in 1220.

38. Chronicles and Memorials of the Reign of Richard the First. Vol. I.:—Itinerarium Peregrinorum et Gesta Regis Ricardi. Vol. II.:—Epistolæ Cantuarienses; the Letters of the Prior and Convent of Christ Church, Canterbury; 1187 to 1199. *Edited by* William Stubbs, M.A., Vicar of Navestock, Essex, and Lambeth Librarian. 1864–1865.

The authorship of the Chronicle in Vol. I., hitherto ascribed to Geoffrey Vinesauf, is now more correctly ascribed to Richard, Canon of the Holy Trinity of London. The narrative extends from 1187 to 1199; but its chief interest consists in the minute and authentic narrative which it furnishes of the exploits of Richard I., from his departure from England in December 1189 to his death in 1199. The author states in his prologue that he was an eye-witness of much that he records; and various incidental circumstances which occur in the course of the narrative confirm this assertion.

The letters in Vol. II., written between 1187 and 1199, are of value as furnishing authentic materials for the history of the ecclesiastical condition of England during the reign of Richard I. They had their origin in a dispute which arose from the attempts of Baldwin and Hubert, archbishops of Canterbury, to found a college of secular canons, a project which gave great umbrage to the monks of Canterbury, who saw in it a design to supplant them in their function of metropolitan chapter. These letters are printed, for the first time, from a MS. belonging to the archiepiscopal library at Lambeth.

39. Recueil des Croniques et anchiennes Istories de la Grant Bretaigne a present nomme Engleterre, par Jehan de Waurin. Vol. I. Albina to 688. Vol. II., 1399–1422. Vol. III., 1422–1431. *Edited by* William Hardy, Esq., F.S.A. 1864–1879.

40. A Collection of the Chronicles and ancient Histories of Great Britain, now called England, by John de Wavrin. Albina to 688. (Translation of the preceding Vol. I.) *Edited and translated by* William Hardy, Esq., F.S.A. 1864.

This curious chronicle extends from the fabulous period of history down to the return of Edward IV. to England in the year 1471 after the second deposition of Henry VI. The manuscript from which the text of the work is taken is preserved in the Imperial Library at Paris, and is believed to be the only complete and nearly contemporary copy in existence. The work, as originally bound, was comprised in six volumes, since rebound in morocco in 12 volumes, folio maximo, vellum, and is illustrated with exquisite miniatures, vignettes, and initial letters. It was written towards the end of the fifteenth century, having been expressly executed for Louis de Bruges, Seigneur de la Gruthuyse and Earl of Winchester, from whose cabinet it passed into the library of Louis XII. at Blois.

41. Polychronicon Ranulphi Higden, with Trevisa's Translation. Vols. I. and II. *Edited by* Churchill Babington, B.D., Senior Fellow of St. John's College, Cambridge. Vols. III., IV., V., VI., and VII. *Edited by* the Rev. Joseph Rawson Lumby, D.D., Norrisian Professor of Divinity, Vicar of St. Edward's, Fellow of St. Catharine's College, and late Fellow of Magdalene College, Cambridge. 1865–1879.

This is one of the many mediæval chronicles which assume the character of a history of the world. It begins with the creation, and is brought down to the author's own time, the reign of Edward III. Prefixed to the historical portion, is a chapter devoted to geography, in which is given a description of every known land. To say that the Polychronicon was written in the fourteenth century is to say that it is not free from inaccuracies. It has, however, a value apart from its intrinsic merits. It enables us to form a very fair estimate of the knowledge of history and geography which well-informed readers of the fourteenth and fifteenth centuries possessed, for it was then the standard work on general history.

The two English translations, which are printed with the original Latin, afford interesting illustrations of the gradual change of our language, for one was made in the fourteenth century, the other in the fifteenth. The differences between Trevisa's version and that of the unknown writer are often considerable.

42. Le Livere de Reis de Brittanie e Le Livere de Reis de Engletere. *Edited by* John Glover, M.A., Vicar of Brading, Isle of Wight, formerly Librarian of Trinity College, Cambridge. 1865.

These two treatises, though they cannot rank as independent narratives, are nevertheless valuable as careful abstracts of previous historians, especially "Le Livere de Reis de Engletere." Some various readings are given which are interesting to the philologist as instances of semi-Saxonized French.

It is supposed that Peter of Ickham must have been the author, but no certain conclusion on that point has been arrived at.

43. Chronica Monasterii de Melsa, ab Anno 1150 usque ad Annum 1406. Vols. I., II., and III. *Edited by* Edward Augustus Bond, Esq., Assistant Keeper of the Manuscripts, and Egerton Librarian, British Museum. 1866–1868.

The Abbey of Meaux was a Cistercian house, and the work of its abbot is both curious and valuable. It is a faithful and often minute record of the establishment of a religious community, of its progress in forming an ample revenue, of its struggles to maintain its acquisitions, and of its relations to the governing institutions of the country. In addition to the private affairs of the monastery, some light is thrown upon the public events of the time, which are however kept distinct, and appear at the end of the history of each abbot's administration. The text has been printed from what is said to be the autograph of the original compiler, Thomas de Burton, the nineteenth abbot.

44. Matthæi Parisiensis Historia Anglorum, sive, ut vulgo dicitur, Historia Minor. Vols. I., II., and III. 1067–1253. *Edited by* Sir Frederic Madden, K.H., Keeper of the Department of Manuscripts, British Museum. 1866–1869.

The exact date at which this work was written is, according to the chronicler, 1250. The history is of considerable value as an illustration of the period during which the author lived, and contains a good summary of the events which followed the Conquest. This minor chronicle is, however, based on another work (also written by Matthew Paris) giving fuller details, which has been called the "Historia Major." The chronicle here published, nevertheless, gives some information not to be found in the greater history.

45. LIBER MONASTERII DE HYDA: A CHRONICLE AND CHARTULARY OF HYDE ABBEY, WINCHESTER, 455–1023. *Edited, from a Manuscript in the Library of the Earl of Macclesfield, by* EDWARD EDWARDS, Esq. 1866.

The "Book of Hyde" is a compilation from much earlier sources which are usually indicated with considerable care and precision. In many cases, however, the Hyde chronicler appears to correct, to qualify, or to amplify—either from tradition or from sources of information not now discoverable—the statements, which, in substance, he adopts. He also mentions, and frequently quotes from writers whose works are either entirely lost or at present known only by fragments.

There is to be found, in the "Book of Hyde," much information relating to the reign of King Alfred which is not known to exist elsewhere. The volume contains some curious specimens of Anglo-Saxon and Mediæval English.

46. CHRONICON SCOTORUM: A CHRONICLE OF IRISH AFFAIRS, from the EARLIEST TIMES to 1135; with a SUPPLEMENT, containing the Events from 1141 to 1150. *Edited, with a Translation, by* WILLIAM MAUNSELL HENNESSY, Esq., M.R.I.A. 1866.

There is, in this volume, a legendary account of the peopling of Ireland and of the adventures which befell the various heroes who are said to have been connected with Irish history. The details are, however, very meagre both for this period and for the time when history becomes more authentic. The plan adopted in the chronicle gives the appearance of an accuracy to which the earlier portions of the work cannot have any claim. The succession of events is marked, year by year, from A.M. 1599 to A.D. 1150. The principal events narrated in the later portion of the work are, the invasions of foreigners, and the wars of the Irish among themselves. The text has been printed from a MS. preserved in the library of Trinity College, Dublin, written partly in Latin, partly in Irish.

47. THE CHRONICLE OF PIERRE DE LANGTOFT, IN FRENCH VERSE, FROM THE EARLIEST PERIOD TO THE DEATH OF EDWARD I. Vols. I. and II. *Edited by* THOMAS WRIGHT, Esq., M.A. 1866–1868.

It is probable that Pierre de Langtoft was a canon of Bridlington, in Yorkshire, and that he lived in the reign of Edward I., and during a portion of the reign of Edward II. This chronicle is divided into three parts; in the first is an abridgment of Geoffrey of Monmouth's "Historia Britonum," in the second, a history of the Anglo-Saxon and Norman kings, down to the death of Henry III., and in the third a history of the reign of Edward I. The principal object of the work was apparently to show the justice of Edward's Scottish wars. The language is singularly corrupt, and a curious specimen of the French of Yorkshire.

48. THE WAR OF THE GAEDHIL WITH THE GAILL, or, THE INVASIONS OF IRELAND BY THE DANES AND OTHER NORSEMEN. *Edited, with a Translation, by* JAMES HENTHORN TODD, D.D., Senior Fellow of Trinity College, and Regius Professor of Hebrew in the University, Dublin. 1867.

The work in its present form, in the editor's opinion, is a comparatively modern version of an undoubtedly ancient original. That it was compiled from contemporary materials has been proved by curious incidental evidence. It is stated in the account given of the battle of Clontarf that the full tide in Dublin Bay on the day of the battle (23 April 1014) coincided with sunrise; and that the returning tide in the evening aided considerably in the defeat of the Danes. The fact has been verified by astronomical calculations, and the inference is that the author of the chronicle, if not himself an eye-witness, must have derived his information from those who were eye-witnesses. The contents of the work are sufficiently described in its title. The story is told after the manner of the Scandinavian Sagas, with poems and fragments of poems introduced into the prose narrative.

49. GESTA REGIS HENRICI SECUNDI BENEDICTI ABBATIS. THE CHRONICLE OF THE REIGNS OF HENRY II. AND RICHARD I., 1169–1192, known under the name of BENEDICT OF PETERBOROUGH. Vols. I. and II. *Edited by* WILLIAM STUBBS, M.A., Regius Professor of Modern History, Oxford, and Lambeth Librarian. 1867.

This chronicle of the reigns of Henry II. and Richard I., known commonly under the name of Benedict of Peterborough, is one of the best existing specimens of a class of historical compositions of the first importance to the student.

50. Munimenta Academica, or, Documents illustrative of Academical Life and Studies at Oxford (in Two Parts). *Edited by* the Rev. Henry Anstey, M.A., Vicar of St. Wendron, Cornwall, and lately Vice-Principal of St. Mary Hall, Oxford. 1868.

This work will supply materials for a History of Academical Life and Studie in the University of Oxford during the 13th, 14th, and 15th centuries.

51. Chronica Magistri Rogeri de Houedene. Vols. I., II., III., and IV. *Edited by* William Stubbs, M.A., Regius Professor of Modern History, and Fellow of Oriel College, Oxford. 1868–1871.

This work has long been justly celebrated, but not thoroughly understood until Mr. Stubbs' edition. The earlier portion, extending from 732 to 1148, appears to be a copy of a compilation made in Northumbria about 1161, to which Hoveden added little. From 1148 to 1169—a very valuable portion of this work—the matter is derived from another source, to which Hoveden appears to have supplied little, and not always judiciously. From 1170 to 1192 is the portion which corresponds with the Chronicle known under the name of Benedict of Peterborough (*see* No. 49); but it is not a copy, being sometimes an abridgment, at others a paraphrase; occasionally the two works entirely agree; showing that both writers had access to the same materials, but dealt with them differently. From 1192 to 1201 may be said to be wholly Hoveden's work: it is extremely valuable, and an authority of the first importance.

52. Willelmi Malmesbiriensis Monachi de Gestis Pontificum Anglorum Libri Quinque. *Edited, from William of Malmesbury's Autograph MS., by* N. E. S. A. Hamilton, Esq., of the Department of Manuscripts, British Museum. 1870.

William of Malmesbury's "Gesta Pontificum" is the principal foundation of English Ecclesiastical Biography, down to the year 1122. The manuscript which has been followed in this Edition is supposed by Mr. Hamilton to be the author's autograph, containing his latest additions and amendments.

53. Historic and Municipal Documents of Ireland, from the Archives of the City of Dublin, &c. 1172–1320. *Edited by* John T. Gilbert, Esq., F.S.A., Secretary of the Public Record Office of Ireland. 1870.

A collection of original documents, elucidating mainly the history and condition of the municipal, middle, and trading classes under or in relation with the rule of England in Ireland,—a subject hitherto in almost total obscurity. Extending over the first hundred and fifty years of the Anglo-Norman settlement, the series includes charters, municipal laws and regulations, rolls of names of citizens and members of merchant-guilds, lists of commodities with their rates, correspondence, illustrations of relations between ecclesiastics and laity; together with many documents exhibiting the state of Ireland during the presence there of the Scots under Robert and Edward Bruce.

54. The Annals of Loch Cé. A Chronicle of Irish Affairs, from 1014 to 1590. Vols. I. and II. *Edited, with a Translation, by* William Maunsell Hennessy, Esq., M.R.I.A. 1871.

The original of this chronicle has passed under various names. The title of "Annals of Loch Cé" was given to it by Professor O'Curry, on the ground that it was transcribed for Brian Mac Dermot, an Irish chieftain, who resided on the island in Loch Cé, in the county of Roscommon. It adds much to the materials for the civil and ecclesiastical history of Ireland; and contains many curious references to English and foreign affairs, not noticed in any other chronicle.

55. Monumenta Juridica. The Black Book of the Admiralty, with Appendices. Vols. I., II., III., and IV. *Edited by* Sir Travers Twiss, Q.C., D.C.L. 1871–1876.

This book contains the ancient ordinances and laws relating to the navy and was probably compiled for the use of the Lord High Admiral of England Selden calls it the "jewel of the Admiralty Records." Prynne ascribes to the Black Book the same authority in the Admiralty as the Black and Red Books have in the Court of Exchequer, and most English writers on maritime law recognize its importance.

56. Memorials of the Reign of Henry VI.:—Official Correspondence of Thomas Bekynton, Secretary to Henry VI., and Bishop of Bath and Wells. *Edited, from a MS. in the Archiepiscopal Library at Lambeth, with an Appendix of Illustrative Documents, by* the

Rev. George Williams, B.D., Vicar of Ringwood, late Fellow of King's College, Cambridge. Vols. I. and II. 1872.

These curious volumes are of a miscellaneous character, and were probably compiled under the immediate direction of Bekynton before he had attained to the Episcopate. They contain many of the Bishop's own letters, and several written by him in the King's name; also letters to himself while Royal Secretary, and others addressed to the King. This work elucidates some points in the history of the nation during the first half of the fifteenth century.

57. Matthæi Parisiensis, Monachi Sancti Albani, Chronica Majora. Vol. I. The Creation to A.D. 1066. Vol. II. A.D. 1067 to A.D. 1216. Vol. III. A.D. 1216 to A.D. 1239. Vol. IV. A.D. 1240 to A.D. 1247. Vol. V. A.D. 1248 to A.D. 1259. Vol. VI. Additamenta. *Edited by* Henry Richards Luard, D.D., Fellow of Trinity College, Registrary of the University, and Vicar of Great St. Mary's, Cambridge. 1872–1882.

This work contains the "Chronica Majora" of Matthew Paris, one of the most valuable and frequently consulted of the ancient English Chronicles. It is published from its commencement, for the first time. The editions by Archbishop Parker, and William Wats, severally begin at the Norman Conquest.

58. Memoriale Fratris Walteri de Coventria.—The Historical Collections of Walter of Coventry. Vols. I. and II. *Edited, from the MS. in the Library of Corpus Christi College, Cambridge, by* William Stubbs, M.A., Regius Professor of Modern History, and Fellow of Oriel College, Oxford. 1872–1873.

This work, now printed in full for the first time, has long been a *desideratum* by Historical Scholars. The first portion, however, is not of much importance, being only a compilation from earlier writers. The part relating to the first quarter of the thirteenth century is the most valuable and interesting.

59. The Anglo-Latin Satirical Poets and Epigrammatists of the Twelfth Century. Vols. I. and II. *Collected and edited by* Thomas Wright, Esq., M.A., Corresponding Member of the National Institute of France (Académie des Inscriptions et Belles-Lettres). 1872.

The Poems contained in these volumes have long been known and appreciated as the best satires of the age in which their authors flourished, and were deservedly popular during the 13th and 14th centuries.

60. Materials for a History of the Reign of Henry VII., from original Documents preserved in the Public Record Office. Vols. I. and II. *Edited by* the Rev. William Campbell, M.A., one of Her Majesty's Inspectors of Schools. 1873–1877.

These volumes are valuable as illustrating the acts and proceedings of Henry VII. on ascending the throne, and shadow out the policy he afterwards adopted.

61. Historical Papers and Letters from the Northern Registers. *Edited by* James Raine, M.A., Canon of York, and Secretary of the Surtees Society. 1873.

The documents in this volume illustrate, for the most part, the general history of the north of England, particularly in its relation to Scotland.

62. Registrum Palatinum Dunelmense. The Register of Richard de Kellawe, Lord Palatine and Bishop of Durham; 1311–1316. Vols. I., II., III., and IV. *Edited by* Sir Thomas Duffus Hardy, D.C.L., Deputy Keeper of the Public Records. 1873–1878.

Bishop Kellawe's Register contains the proceedings of his prelacy, both lay and ecclesiastical, and is the earliest Register of the Palatinate of Durham.

63. Memorials of Saint Dunstan Archbishop of Canterbury. *Edited, from various MSS., by* William Stubbs, M.A., Regius Professor of Modern History, and Fellow of Oriel College, Oxford. 1874.

This volume contains several lives of Archbishop Dunstan, one of the most celebrated Primates of Canterbury. They open various points of Historical and Literary interest, without which our knowledge of the period would be more incomplete than it is at present.

64. Chronicon Angliæ, ab Anno Domini 1328 usque ad Annum 1388, auctore Monacho quodam Sancti Albani. *Edited by* Edward

MAUNDE THOMPSON, Esq., Barrister-at-Law, and Assistant-Keeper of the Manuscripts in the British Museum. 1874.

This chronicle gives a circumstantial history of the close of the reign of Edward III. which has hitherto been considered lost.

65. THÓMAS SAGA ERKIBYSKUPS. A LIFE OF ARCHBISHOP THOMAS BECKET, IN ICELANDIC. Vol. I. *Edited, with English Translation, Notes, and Glossary, by* M. EIRÍKR MAGNÚSSON, Sub-Librarian of the University Library, Cambridge. 1875.

This work is derived from the Life of Becket written by Benedict of Peterborough, and apparently supplies the missing portions in Benedict's biography.

66. RADULPHI DE COGGESHALL CHRONICON ANGLICANUM. *Edited by* the REV. JOSEPH STEVENSON, M.A. 1875.

This volume contains the "Chronicon Anglicanum," by Ralph of Coggeshall, the "Libellus de Expugnatione Terræ Sanctæ per Saladinum," usually ascribed to the same author, and other pieces of an interesting character.

67. MATERIALS FOR THE HISTORY OF THOMAS BECKET, ARCHBISHOP OF CANTERBURY. Vols. I., II., III., IV., and V. *Edited by* the Rev. JAMES CRAIGIE ROBERTSON, M.A., Canon of Canterbury. 1875–1881.

This Publication will comprise all contemporary materials for the history of Archbishop Thomas Becket. The first volume contains the life of that celebrated man, and the miracles after his death, by William, a monk of Canterbury. The second, the life by Benedict of Peterborough; John of Salisbury; Alan of Tewkesbury; and Edward Grim. The third, the life by William Fitzstephen; and Herbert of Bosham. The fourth, Anonymous lives, Quadrilogus, &c. The fifth, the Epistles, and other known letters.

68. RADULFI DE DICETO DECANI LUNDONIENSIS OPERA HISTORICA. THE HISTORICAL WORKS OF MASTER RALPH DE DICETO, DEAN OF LONDON. Vols. I. and II. *Edited, from the Original Manuscripts, by* WILLIAM STUBBS, M.A., Regius Professor of Modern History, and Fellow of Oriel College, Oxford. 1876.

The Historical Works of Ralph de Diceto are some of the most valuable materials for British History. The Abbreviationes Chronicorum extend from the Creation to 1147, and the Ymagines Historiarum to 1201.

69. ROLL OF THE PROCEEDINGS OF THE KING'S COUNCIL IN IRELAND, FOR A PORTION OF THE 16TH YEAR OF THE REIGN OF RICHARD II. 1392–93. *Edited by* the Rev. JAMES GRAVES, A.B. 1877.

This Roll throws considerable light on the History of Ireland at a period little known. It seems the only document of the kind extant.

70. HENRICI DE BRACTON DE LEGIBUS ET CONSUETUDINIBUS ANGLIÆ LIBRI QUINQUE IN VARIOS TRACTATUS DISTINCTI. AD DIVERSORUM ET VETUSTISSIMORUM CODICUM COLLATIONEM TYPIS VULGATI. Vols. I., II., III., IV. and V. *Edited by* SIR TRAVERS TWISS, Q.C., D.C.L. 1878–1882.

This is a new edition of Bracton's celebrated work, collated with MSS. in the British Museum; the Libraries of Lincoln's Inn, Middle Temple, and Gray's Inn; Bodleian Library, Oxford; the Bibliothèque Nationale, Paris; &c.

71. THE HISTORIANS OF THE CHURCH OF YORK, AND ITS ARCHBISHOPS. Vol. I. *Edited by* JAMES RAINE, M.A., Canon of York, and Secretary of the Surtees Society. 1879.

This will form a complete "Corpus Historicum Eboracense," a work very much needed, and of great value to the Historical Inquirer.

72. REGISTRUM MALMESBURIENSE. THE REGISTER OF MALMESBURY ABBEY; PRESERVED IN THE PUBLIC RECORD OFFICE. Vol. I. and II. *Edited by* J S. BREWER, M.A., Preacher at the Rolls, and Rector of Toppesfield, and CHARLES TRICE MARTIN Esq., B.A. 1879, 1880.

This work throws light upon many curious points of history, and illustrates the growth of society, the distribution and cultivation of land, the relations of landlord and tenant, and national history and customs.

73. HISTORICAL WORKS OF GERVASE OF CANTERBURY. Vols. I. and II. THE CHRONICLE OF THE REIGNS OF STEPHEN, HENRY II., AND RICHARD I.

by Gervase, the Monk of Canterbury. *Edited by* William Stubbs, D.D.; Canon Residentiary of St. Paul's, London; Regius Professor of Modern History, and Fellow of Oriel College, Oxford; &c. 1879, 1880.

The Historical Works of Gervase of Canterbury are of great importance, as regards the questions of Church and State, during the period in which he wrote. This work was printed by Twysden, in the "Historiæ Anglicanæ Scriptores X.," more than two centuries ago. The present edition has received critical examination and illustration.

74. Henrici Archidiaconi Huntendunensis Historia Anglorum. The History of the English, by Henry, Archdeacon of Huntingdon, from A.C. 55 to A.D. 1154, in Eight Books. *Edited by* Thomas Arnold, M.A., of University College, Oxford. 1879.

Henry of Huntingdon's work was first printed by Sir Henry Savile, in 1596, in his "Scriptores post Bedam," and reprinted at Frankfort in 1601. Both editions are very rare and inaccurate. The first five books of the History were published in 1848 in the "Monumenta Historica Britannica," which is out of print. The present volume contains the whole of the manuscript of Huntingdon's History in eight books, collated with a manuscript lately discovered at Paris.

75. The Historical Works of Symeon of Durham. Vol. I. *Edited by* Thomas Arnold, M.A., of University College, Oxford. 1882.

The first volume of this edition of the Historical Works of Symeon of Durham, contains the "Historia Dunelmensis Ecclesiæ," and other Works. The second volume will contain the "Historia Regum," &c.

76. Chronicles of the Reigns of Edward I. and Edward II. Vol. I. *Edited by* William Stubbs, D.D., Canon Residentiary of St. Paul's, London; Regius Professor of Modern History, and Fellow of Oriel College, Oxford; &c. 1882.

These Chronicles will be comprised in two volumes; the first volume contains the "Annales Londonienses" and the "Annales Paulini."

77. Registrum Epistolarum fratris Johannis Peckham, Archiepiscopi Cantuariensis. Vol. I. *Edited by* Charles Trice Martin, Esq., B.A., F.S.A. 1882.

The Letters of Archbishop Peckham are of great value for the illustration of English Ecclesiastical History.

In the Press.

Chronicle of Robert of Brunne. *Edited by* Frederick James Furnivall, Esq., M.A., of Trinity Hall, Cambridge, Barrister-at-Law.

The Metrical Chronicle of Robert of Gloucester. *Edited by* William Aldis Wright, Esq., M.A.

A Collection of Sagas and other Historical Documents relating to the Settlements and Descents of the Northmen on the British Isles. *Edited by* Sir George Webbe Dasent, D.C.L., Oxon., and M. Gudbrand Vigfusson, M.A.

Thómas Saga Erkibyskups. A Life of Archbishop Thomas Becket, in Icelandic. Vol. II. *Edited, with English Translation, Notes, and Glossary, by* M. Eiríkr Magnússon, M.A., Sub-Librarian of the University Library, Cambridge.

Recueil des Croniques et anchiennes Istories de la Grant Bretaigne a present nomme Engleterre, par Jehan de Waurin. Vol. IV., 1431–1443. *Edited by* William Hardy, Esq., F.S.A., and Edward L. C. P. Hardy, Esq., F.S.A., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law.

Lestorie des Engles solum Geffrei Gaimar. *Edited by* Sir Thomas Duffus Hardy, D.C.L., Deputy Keeper of the Public Records; *continued by* Frank Scott Haydon, Esq., B.A.

The Historians of the Church of York, and its Archbishops. Vol. II. *Edited by* James Raine, D.C.L., Canon of York, and Secretary of the Surtees Society.

POLYCHRONICON RANULPHI HIGDEN, with Trevisa's Translation. Vol. VIII. *Edited by* the Rev. JOSEPH RAWSON LUMBY, D.D., Norrisian Professor of Divinity, Vicar of St. Edward's, Fellow of St. Catharine's College, and late Fellow of Magdalene College, Cambridge.

YEAR BOOKS, 11—16 Edward III. *Edited and translated by* ALFRED JOHN HORWOOD, Esq., of the Middle Temple, Barrister-at-Law; *continued by* LUKE OWEN PIKE, Esq., M.A., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law.

MATTHÆI PARISIENSIS, MONACHI SANCTI ALBANI, CHRONICA MAJORA. Vol. VII. Index. *Edited by* HENRY RICHARDS LUARD, D.D., Fellow of Trinity College, Registrary of the University, and Vicar of Great St. Mary's, Cambridge.

MATERIALS FOR THE HISTORY OF THOMAS BECKET, ARCHBISHOP OF CANTERBURY. Vol. VI. *Edited by* the Rev. JAMES CRAIGIE ROBERTSON, M.A., Canon of Canterbury.

THE HISTORICAL WORKS OF SYMEON OF DURHAM. Vol. II. *Edited by* THOMAS ARNOLD, M.A., of University College, Oxford.

CHRONICLES OF THE REIGNS OF EDWARD I. AND EDWARD II. Vol. II. *Edited by* WILLIAM STUBBS, D.D., Canon Residentiary of St. Paul's, London; Regius Professor of Modern History, & Fellow of Oriel College, Oxford.

HENRICI DE BRACTON DE LEGIBUS ET CONSUETUDINIBUS ANGLIÆ. LIBRI QUINQUE IN VARIOS TRACTATUS DISTINCTI. AD DIVERSORUM ET VETUSTISSIMORUM CODICUM COLLATIONEM TYPIS VULGATI. Vol. VI. *Edited by* SIR TRAVERS TWISS, Q.C., D.C.L.

THE REGISTER OF ST. OSMUND. *Edited by* the Rev. WILLIAM HENRY JONES, M.A., F.S.A., Canon of Salisbury, and Vicar of Bradford-on-Avon.

In Progress.

DESCRIPTIVE CATALOGUE OF MANUSCRIPTS RELATING TO THE HISTORY OF GREAT BRITAIN AND IRELAND. Vol. IV.; 1327, &c. *By* Sir THOMAS DUFFUS HARDY, D.C.L., Deputy Keeper of the Public Records.

THE CHARTULARY OF THE ANCIENT BENEDICTINE ABBEY OF RAMSEY, from the MS. in the Public Record Office. *Edited by* WILLIAM HENRY HART, Esq., F.S.A., and the Rev. PONSONBY A. LYONS.

THE CHRONICLE OF THE ANCIENT ABBEY OF RAMSEY, contained in the Chartulary of that Abbey, in the Public Record Office. *Edited by* the Rev. WILLIAM DUNN MACRAY, M.A., Rector of Ducklington, Oxfordshire.

THE CHARTULARY OF ST. MARY'S ABBEY, NEAR DUBLIN, preserved in the Bodleian Library, Oxford. *Edited by* JOHN THOMAS GILBERT, Esq., F.S.A., M.R.I.A.

EADMERI HISTORIÆ NOVORUM SIVE SUI SŒCULI LIBRI SEX; and VITA ANSELMI CANTUARIENSIS ARCHIEPISCOPI, AUCTORE EADMERO. *Edited by* the Rev. MARTIN RULE, M.A.

REGISTRUM EPISTOLARUM FRATRIS JOHANNIS PECKHAM, ARCHIEPISCOPI CANTUARIENSIS. Vol. II. *Edited by* CHARLES TRICE MARTIN, ESQ., B.A., F.S.A.

PUBLICATIONS OF THE RECORD COMMISSIONERS, &c.

[In boards or cloth.]

ROTULORUM ORIGINALIUM IN CURIÂ SCACCARII ABBREVIATIO. Henry III. —Edward III. *Edited by* HENRY PLAYFORD, Esq. 2 Vols. folio (1805—1810). 25*s*., or 12*s*. 6*d*. each.

CALENDARIUM INQUISITIONUM POST MORTEM SIVE ESCAETARUM. Henry III. —Richard III. *Edited by* JOHN CALEY and JOHN BAYLEY, Esqrs. Vols. 3 and 4, folio (1821—1828): Vol. 3, 21*s*.; Vol. 4, 24*s*.

LIBRORUM MANUSCRIPTORUM BIBLIOTHECÆ HARLEIANÆ CATALOGUS. Vol. 4. *Edited by* the Rev. T. HARTWELL HORNE. Folio (1812), 18*s*.

ABBREVIATIO PLACITORUM. Richard I.—Edward II. *Edited by* the Right Hon. GEORGE ROSE and W. ILLINGWORTH, Esq. 1 Vol. folio (1811), 18*s*.

LIBRI CENSUALIS vocati DOMESDAY-BOOK, INDICES. *Edited by* Sir HENRY ELLIS. Folio (1816), (Domesday-Book, Vol. 3). 21*s*.

LIBRI CENSUALIS vocati DOMESDAY-BOOK, ADDITAMENTA EX CODIC. ANTIQUISS. *Edited by* Sir HENRY ELLIS. Folio (1816), (Domesday-Book, Vol. 4). 21*s*.

STATUTES OF THE REALM. *Edited by* Sir T. E. TOMLINS, JOHN RAITHBY, JOHN CALEY, and WM. ELLIOTT, Esqrs. Vols. 7, 8, 9, 10, and 11, including 2 Vols. of Indices, large folio (1819—1828). 31*s*. 6*d*. each; except the Indices, 30*s*. each.

VALOR ECCLESIASTICUS, temp. Hen. VIII., Auctoritate Regia institutus. *Edited by* JOHN CALEY, Esq., and the Rev. JOSEPH HUNTER. Vols. 3 to 6, folio (1817-1834). 25*s*. each.

*** The Introduction, separately, 8vo. 2*s*. 6*d*.

ROTULI SCOTIÆ IN TURRI LONDINENSI ET IN DOMO CAPITULARI WESTMONASTERIENSI ASSERVATI. 19 Edward I.—Henry VIII. *Edited by* DAVID MACPHERSON, JOHN CALEY, and W. ILLINGWORTH, Esqrs., and the Rev. T. HARTWELL HORNE. Vol. 2, folio (1819). 21*s*.

FŒDERA, CONVENTIONES, LITTERÆ, &c.; or, RYMER'S FŒDERA, New Edition, folio. Vol. 3, Part 2, 1361—1377 (1830): Vol. 4, 1377—1383 (1869). *Edited by* JOHN CALEY and FRED. HOLBROOKE, Esqrs Vol. 3, Part 2, 21*s*.; Vol. 4, 6*s*.

DUCATUS LANCASTRIÆ CALENDARIUM INQUISITIONUM POST MORTEM, &c. Part 3, Calendar to the Pleadings, &c., Henry VII.—13 Elizabeth. Part 4, Calendar to the Pleadings, to end of Elizabeth. (1827—1834.) *Edited by* R. J. HARPER, JOHN CALEY, and WM. MINCHIN, Esqrs. Folio. Part 3 (or Vol. 2), 31*s*. 6*d*.; Part 4 (or Vol. 3), 21*s*.

CALENDARS OF THE PROCEEDINGS IN CHANCERY, ELIZABETH; with Examples of earlier Proceedings from Richard II. *Edited by* JOHN BAYLEY, Esq. Vol. 3 (1832), folio, 21*s*.

PARLIAMENTARY WRITS AND WRITS OF MILITARY SUMMONS, with Records and Muniments relating to Suit and Service due and performed to the King's High Court of Parliament and the Councils of the Realm. *Edited by* Sir FRANCIS PALGRAVE. (1830—1834.) Folio. Vol. 2, Division 1, Edward II., 21*s*.; Vol. 2, Division 2, 21*s*.; Vol. 2, Division 3, 42*s*.

Rotuli Litterarum Clausarum in Turri Londinensi asservati. 2 Vols. folio (1833, 1844). Vol. 1, 1204—1224. Vol. 2, 1224—1227. *Edited by* Thomas Duffus Hardy, Esq. Vol. 1, 63*s.*; Vol. 2, 18*s.*

Proceedings and Ordinances of the Privy Council of England. 10 Richard II.—33 Henry VIII. *Edited by* Sir Nicholas Harris Nicolas. 7 Vols. royal 8vo. (1834—1837). 14*s.* each.

Rotuli Litterarum Patentium in Turri Londinensi asservati. 1201—1216. *Edited by* T. Duffus Hardy, Esq. 1 Vol. folio (1835) 31*s.* 6*d.*
_ The Introduction, separately, 8vo. 9*s.*

Rotuli Curiæ Regis. Rolls and Records of the Court held before the King's Justiciars or Justices. 6 Richard I.—1 John. *Edited by* Sir Francis Palgrave. 2 Vols. royal 8vo. (1835). 28*s.*

Rotuli Normanniæ in Turri Lond. asservati. 1200—1205; 1417-1418. *Edited by* Thomas Duffus Hardy, Esq. 1 Vol. royal 8vo. (1835). 12*s.* 6*d.*

Rotuli de Oblatis et Finibus in Turri Lond. asservati, temp. Regis Johannis. *Edited by* Thomas Duffus Hardy, Esq. 1 Vol. royal 8vo. (1835). 18*s.*

Excerpta e Rotulis Finium in Turri Londinensi asservatis. Henry III., 1216—1272. *Edited by* Charles Roberts, Esq. 2 Vols. royal 8vo. (1835, 1836); Vol. 1, 14*s.*; Vol. 2, 18*s.*

Fines, sive Pedes Finium; sive Finales Concordiæ in Curiâ Domini Regis. 7 Richard I.—16 John, 1195—1214. *Edited by* the Rev. Joseph Hunter. In Counties. 2 Vols. royal 8vo. (1835—1844); Vol. 1, 8*s.* 6*d.*; Vol. 2, 2*s.* 6*d.*

Ancient Kalendars and Inventories of the Treasury of His Majesty's Exchequer; with Documents illustrating its History. *Edited by* Sir Francis Palgrave. 3 Vols. royal 8vo. (1836). 42*s.*

Documents and Records illustrating the History of Scotland, and the Transactions between the Crowns of Scotland and England; preserved in the Treasury of Her Majesty's Exchequer. *Edited by* Sir Francis Palgrave. 1 Vol. royal 8vo. (1837). 18*s.*

Rotuli Chartarum in Turri Londinensi asservati. 1199—1216. *Edited by* Thomas Duffus Hardy, Esq. 1 Vol. folio (1837). 30*s.*

Report of the Proceedings of the Record Commissioners, 1831—1837. 1 Vol. folio (1837). 8*s.*

Registrum vulgariter nuncupatum "The Record of Caernarvon," e codice MS. Harleiano, 696, descriptum. *Edited by* Sir Henry Ellis. 1 Vol. folio (1838). 31*s.* 6*d.*

Ancient Laws and Institutes of England; comprising Laws enacted under the Anglo-Saxon Kings, with Translation of the Saxon; the Laws called Edward the Confessor's; the Laws of William the Conqueror, and those ascribed to Henry the First; Monumenta Ecclesiastica Anglicana, from 7th to 10th century; and Ancient Latin Version of the Anglo-Saxon Laws. Glossary, &c. *Edited by* Benjamin Thorpe, Esq. 1 Vol. folio (1840), 40*s.* Or, 2 Vols. royal 8vo., 30*s.*

Ancient Laws and Institutes of Wales; comprising Laws supposed to be enacted by Howel the Good, modified by subsequent Regulations prior to the Conquest by Edward the First; and anomalous Laws, consisting principally of Institutions which continued in force. With Translation.

Also, Latin Transcripts, containing Digests of the Welsh Laws, principally of the Dimetian Code. Glossary, &c. *Edited by* Aneurin Owen, Esq. 1 Vol. folio (1841), 44*s*. Or, 2 Vols. royal 8vo., 36*s*.

Rotuli de Liberate ac de Misis et Præstitis, Regnante Johanne. *Edited by* Thomas Duffus Hardy, Esq. 1 Vol. royal 8vo (1844). 6*s*.

The Great Rolls of the Pipe, 2, 3, 4 Hen. II., 1155—1158. *Edited by* the Rev. Joseph Hunter. 1 Vol. royal 8vo. (1844). 4*s*. 6*d*.

The Great Roll of the Pipe, 1 Ric. I., 1189—1190. *Edited by* the Rev. Joseph Hunter. 1 Vol. royal 8vo. (1844). 6*s*.

Documents Illustrative of English History in the 13th and 14th centuries, from the Records of the Queen's Remembrancer in the Exchequer. *Edited by* Henry Cole, Esq. 1 Vol. fcp. folio (1844). 45*s*. 6*d*.

Modus Tenendi Parliamentum. An Ancient Treatise on the Mode of holding the Parliament in England. *Edited by* Thomas Duffus Hardy, Esq. 1 Vol. 8vo. (1846). 2*s*. 6*d*.

Registrum Magni Sigilli Regum Scotorum in Archivis Publicis asservatum. 1306—1424. *Edited by* Thomas Thomson, Esq. Folio (1814). 10*s*. 6*d*.

The Acts of the Parliaments of Scotland. Folio (1814—1875). *Edited by* Thomas Thomson and Cosmo Innes, Esqrs. Vol. 1, 42*s*. Vols. 5 and 6 (in three Parts), 21*s*. each Part; Vols. 4, 7, 8, 9, 10, and 11, 10*s*. 6*d*. each; Vol. 12 (Index), 63*s*. Or, complete, 12 Volumes in 13, 12*l*. 12*s*.

The Acts of the Lords Auditors of Causes and Complaints (Acta Dominorum Auditorum). 1466—1494. *Edited by* Thomas Thomson, Esq. Folio (1839). 10*s*. 6*d*.

The Acts of the Lords of Council in Civil Causes (Acta Dominorum Concilii). 1478—1495. *Edited by* Thomas Thomson, Esq. Folio (1839). 10*s*. 6*d*.

Issue Roll of Thomas de Brantingham, Bishop of Exeter, Lord High Treasurer of England, containing Payments out of His Majesty's Revenue, 44 Edward III., 1370. *Edited by* Frederick Devon, Esq. 1 Vol. 4to. (1835), 35*s*. Or, royal 8vo., 25*s*.

Issues of the Exchequer, James I.; from the Pell Records. *Edited by* Frederick Devon, Esq. 1 Vol. 4to. (1836), 30*s*. Or, royal 8vo., 21*s*.

Issues of the Exchequer, Henry III.—Henry VI.; from the Pell Records. *Edited by* Frederick Devon, Esq. 1 Vol. 4to. (1837), 40*s*. Or, royal 8vo., 30*s*.

Handbook to the Public Records. *By* F. S. Thomas, Esq., Secretary of the Public Record Office. 1 Vol. royal 8vo. (1853). 12*s*.

Historical Notes relative to the History of England. Henry VIII.—Anne (1509—1714). Book of Reference for ascertaining the Dates of Events. *By* F. S. Thomas, Esq. 3 Vols. 8vo. (1856). 40*s*.

State Papers, during the Reign of Henry the Eighth: with Indices of Persons and Places. 11 Vols., 4to. (1830—1852), 10*s*. 6*d*. each.

Vol. I.—Domestic Correspondence.

Vols. II. & III.—Correspondence relating to Ireland.

Vols. IV. & V.—Correspondence relating to Scotland.

Vols. VI. to XI.—Correspondence between England and Foreign Courts.

WORKS PUBLISHED IN PHOTOZINCOGRAPHY.

DOMESDAY BOOK, or the GREAT SURVEY OF ENGLAND OF WILLIAM THE CONQUEROR, 1086; fac-simile of the Part relating to each county, separately (with a few exceptions of double counties). Photozincographed, by Her Majesty's Command, at the Ordnance Survey Office, Southampton, Colonel SIR HENRY JAMES, R.E., F.R.S., &c., Director. 35 Parts, imperial quarto and demy quarto (1861–1863) boards. *Price* 8*s*. to 1*l*. 3*s*. each Part, according to size; or, bound in 2 Vols., 20*l*. (*The edition in two volumes is out of print.*)

This important and unique survey of the greater portion of England* is the oldest and most valuable record in the national archives. It was commenced about the year 1084 and finished in 1086. Its compilation was determined upon at Gloucester by William the Conqueror, in council, in order that he might know what was due to him, in the way of tax, from his subjects, and that each at the same time might know what he had to pay. It was compiled as much for their protection as for the benefit of the sovereign. The nobility and people had been grievously distressed at the time by the king bringing over large numbers of French and Bretons, and quartering them on his subjects, "each according to the measure of his land," for the purpose of resisting the invasion of Cnut, King of Denmark, which was apprehended. The commissioners appointed to make the survey were to inquire the name of each place; who held it in the time of King Edward the Confessor; the present possessor; how many hides were in the manor; how many ploughs were in demesne; how many homagers; how many villeins; how many cottars; how many serving men; how many free tenants; how many tenants in soccage; how much wood, meadow, and pasture; the number of mills and fish-ponds; what had been added or taken away from the place; what was the gross value in the time of Edward the Confessor; the present value; and how much each free man or soc-man had, and whether any advance could be made in the value. Thus could be ascertained who held the estate in the time of King Edward; who then held it; its value in the time of the late king; and its value as it stood at the formation of the survey. So minute was the survey, that the writer of the contemporary portion of the Saxon Chronicle records, with some asperity—"So very narrowly he caused it to be "traced out, that there was not a single hide, nor one virgate of land, nor even, "it is shame to tell, though it seemed to him no shame to do, an ox, nor a cow, "nor a swine was left, that was not set down."

Domesday Survey is in two parts or volumes. The first, in folio, contains the counties of Bedford, Berks, Bucks, Cambridge, Chester and Lancaster, Cornwall, Derby, Devon, Dorset, Gloucester, Hants, Hereford, Herts, Huntingdon, Kent, Leicester and Rutland, Lincoln, Middlesex, Northampton, Nottingham, Oxford, Salop, Somerset, Stafford, Surrey, Sussex, Warwick, Wilts, Worcester, and York. The second volume, in quarto, contains the counties of Essex, Norfolk, and Suffolk.

Domesday Book was printed *verbatim et literatim* during the last century, in consequence of an address of the House of Lords to King George III. in 1767. It was not, however, commenced until 1773, and was completed early in 1783. In 1860, Her Majesty's Government, with the concurrence of the Master of the Rolls, determined to apply the art of photozincography to the production of a fac-simile of Domesday Book, under the superintendence of Colonel Sir Henry James, R.E., Director of the Ordnance Survey, Southampton. The fac-simile was completed in 1863.

---

* For some reason left unexplained, many parts were left unsurveyed; Northumberland, Cumberland, Westmoreland, and Durham, are not described in the survey; nor does Lancashire appear under its proper name; but Furness, and the northern part of Lancashire, as well as the south of Westmoreland, with a part of Cumberland, are included within the West Riding of Yorkshire. That part of Lancashire which lies between the Ribble and Mersey, and which at the time of the survey comprehended 688 manors, is joined to Cheshire. Part of Rutland is described in the counties of Northampton and Lincoln.

Fac-similes of National Manuscripts, from William the Conqueror to Queen Anne, selected under the direction of the Master of the Rolls, and Photozincographed, by Command of Her Majesty, by Colonel Sir Henry James, R.E., Director of the Ordnance Survey. *Price*, each Part, with translations and notes, double foolscap folio, 16*s*.

Part I. (William the Conqueror to Henry VII.). 1865. (*Out of print.*)
Part II. (Henry VIII. and Edward VI.). 1866.
Part III. (Mary and Elizabeth). 1867.
Part IV. (James I. to Anne). 1868.

The first Part extends from William the Conqueror to Henry VII., and contains autographs of the kings of England, as well as of many other illustrious personages famous in history, and some interesting charters, letters patent, and state papers. The second Part, for the reigns of Henry VIII. and Edward VI., consists principally of holograph letters and autographs of kings, princes, statesmen, and other persons of great historical interest, who lived during those reigns. The third Part contains similar documents for the reigns of Mary and Elizabeth, including a signed bill of Lady Jane Grey. The fourth Part concludes the series, and comprises a number of documents taken from the originals belonging to the Constable of the Tower of London; also several records illustrative of the Gunpowder Plot, and a woodcut containing portraits of Mary Queen of Scots and James VI., circulated by their adherents in England, 1580-3.

Fac-similes of Anglo-Saxon Manuscripts. Photozincographed by the Director-General of the Ordnance Survey, with translations by W. Basevi Sanders, Assistant Keeper of H.M. Records. Part I. *Price* 2*l*. 10*s*.

The Anglo-Saxon MSS. represented in this volume form the earlier portion of the collection of archives belonging to the Dean and Chapter of Canterbury, and consist of a series of 25 charters, deeds, and wills, commencing with a record of proceedings at the first Synodal Council of Clovesto in 742, and terminating with the first part of a tripartite cheirograph, whereby Thurstan conveyed to the Church of Canterbury land at Wimbish, in Essex, in 1049, the sixth year of the reign of Edward the Confessor.

Public Record Office,
October 1882.

SCOTLAND.

CATALOGUE OF SCOTCH RECORD PUBLICATIONS

PUBLISHED UNDER THE DIRECTION OF

THE LORD CLERK REGISTER OF SCOTLAND.

On Sale by—

MESSRS. LONGMANS & Co., AND MESSRS. TRÜBNER & Co., LONDON;
MESSRS. JAMES PARKER & Co., OXFORD AND LONDON;
MESSRS. MACMILLAN & Co., CAMBRIDGE AND LONDON;
MESSRS. A. & C. BLACK, AND MESSRS. DOUGLAS & FOULIS, EDINBURGH;
AND MESSRS. A. THOM & Co., DUBLIN.

CHRONICLES OF THE PICTS AND SCOTS, AND OTHER EARLY MEMORIALS OF SCOTTISH HISTORY. Royal 8vo., half bound (1867). *Edited by* WILLIAM F. SKENE, LL.D. *Price* 10*s*.

LEDGER OF ANDREW HALYBURTON, CONSERVATOR OF THE PRIVILEGES OF THE SCOTCH NATION IN THE NETHERLANDS (1492–1503); TOGETHER WITH THE BOOKS OF CUSTOMS AND VALUATION OF MERCHANDISES IN SCOTLAND. *Edited by* COSMO INNES. Royal 8vo., half bound (1867). *Price* 10*s*.

DOCUMENTS ILLUSTRATIVE OF THE HISTORY OF SCOTLAND FROM THE DEATH OF KING ALEXANDER THE THIRD TO THE ACCESSION OF ROBERT BRUCE, from original and authentic copies in London, Paris, Brussels, Lille, and Ghent. In 2 Vols. royal 8vo., half bound (1870). *Edited by* Rev. JOSEPH STEVENSON. *Price* 10*s. each.*

ACCOUNTS OF THE LORD HIGH TREASURER OF SCOTLAND. Vol. 1, A.D. 1473–1498. *Edited by* THOMAS DICKSON. 1877. *Price* 10*s*.

REGISTER OF THE PRIVY COUNCIL OF SCOTLAND. *Edited and arranged by* J. H. BURTON, LL.D. Vol. 1, 1545–1569. Vol. 2, 1569–1578. Vol. 3, A.D. 1578–1585. Vol. 4, A.D. 1585–1592. *Edited by* DAVID MASSON, LL.D. 1877–1880. *Price* 15*s. each.*

ROTULI SCACCARII REGUM SCOTORUM. THE EXCHEQUER ROLLS OF SCOTLAND. Vol. 1, A.D. 1264–1359. Vol. 2, A.D. 1359–1379. *Edited by* JOHN STUART, LL.D., and GEORGE BURNETT, Lyon King of Arms. 1878–1880. Vol. 3, A.D. 1379–1406. Vol. 4, A.D. 1406–1436 (1880). *Edited by* GEORGE BURNETT. *Price* 10*s. each.* Vols. 5 and 6 in the press.

FAC-SIMILES OF THE NATIONAL MSS. OF SCOTLAND. (*Out of print.*) Parts I., II., and III. *Price* 21*s. each.*

CALENDAR OF DOCUMENTS RELATING TO SCOTLAND. *Edited by* JOSEPH BAIN. Vol. 1. *Price* 15*s*.

Stationery Office,
March 1882.

IRELAND.

CATALOGUE OF IRISH RECORD PUBLICATIONS.

On Sale by—
MESSRS. LONGMANS & Co., AND MESSRS. TRÜBNER & Co., LONDON;
MESSRS. JAMES PARKER & Co., OXFORD AND LONDON;
MESSRS. MACMILLAN & Co., CAMBRIDGE AND LONDON;
MESSRS. A. & C. BLACK, AND MESSRS. DOUGLAS & FOULIS, EDINBURGH;
AND MESSRS. A. THOM & Co., DUBLIN.

CALENDAR OF THE PATENT AND CLOSE ROLLS OF CHANCERY IN IRELAND. HENRY VIII., EDWARD VI., MARY, AND ELIZABETH. *Edited by* JAMES MORRIN. Royal 8vo. (1861-3). Vols. 1, 2, and 3. *Price* 11*s.* each.

ANCIENT LAWS AND INSTITUTES OF IRELAND.

Senchus Mor. (1865-1880.) Vols. 1, 2, 3, and 4. *Price* 10*s.* each. Vol. 5 in the press.

FAC-SIMILES of NATIONAL MANUSCRIPTS of IRELAND. *Edited by* JOHN T. GILBERT, F.S.A., M.R.I.A. Parts I., II., III., IV. *Price* 42*s.* each. *Part* 1 *is out of print. Part IV. is in the press.*

This work is intended to form a comprehensive Palæographic Series for Ireland. It will furnish characteristic specimens of the documents which have come down from each of the classes which, in past ages, formed principal elements in the population of Ireland, or exercised an influence in her affairs. With these reproductions will be combined fac-similes of writings connected with eminent personages or transactions of importance in the annals of the country to the end of the reign of Queen Anne.

The specimens are reproduced as nearly as possible in accordance with the originals, in dimensions, colouring, and general appearance. Characteristic examples of styles of writing and caligraphic ornamentation are, so far as practicable, associated with subjects of historic and linguistic interest. Descriptions of the various manuscripts are given by the Editor in the Introduction. The contents of the specimens are fully elucidated and printed in the original languages, opposite to the Fac-similes—line for line—without contractions—thus facilitating reference and aiding effectively those interested in palæographic studies.

Part I. contains upwards of seventy coloured specimens, commencing with the earliest Irish MSS. extant.

Part II. extends from the Twelfth Century to A.D. 1299, and contains ninety specimens in colours.

Part III., from A.D. 1300 to end of reign of Henry VIII., contains upwards one hundred specimens.

In Part IV.—now in the Press—the Work will be carried down to the eighteenth century.

(This work is sold also by Letts, Son, & Co. Limited, 33, King William Street; E. Stanford, Charing Cross; J. Wyld, Charing Cross; B. Quaritch, 15 Piccadilly; W. & A. K. Johnston, Edinburgh; and Hodges, Figgis & Co., Dublin.)

ACCOUNT OF FAC-SIMILES OF NATIONAL MANUSCRIPTS OF IRELAND. Parts I. and II. together. *Price* 2*s.* 6*d.* Part II. *Price* 1*s.* 6*d.* Part III. *Price* 1*s.*

Stationery Office,
March 1882.

[E. & S.—12052.—750.—10/82.]